

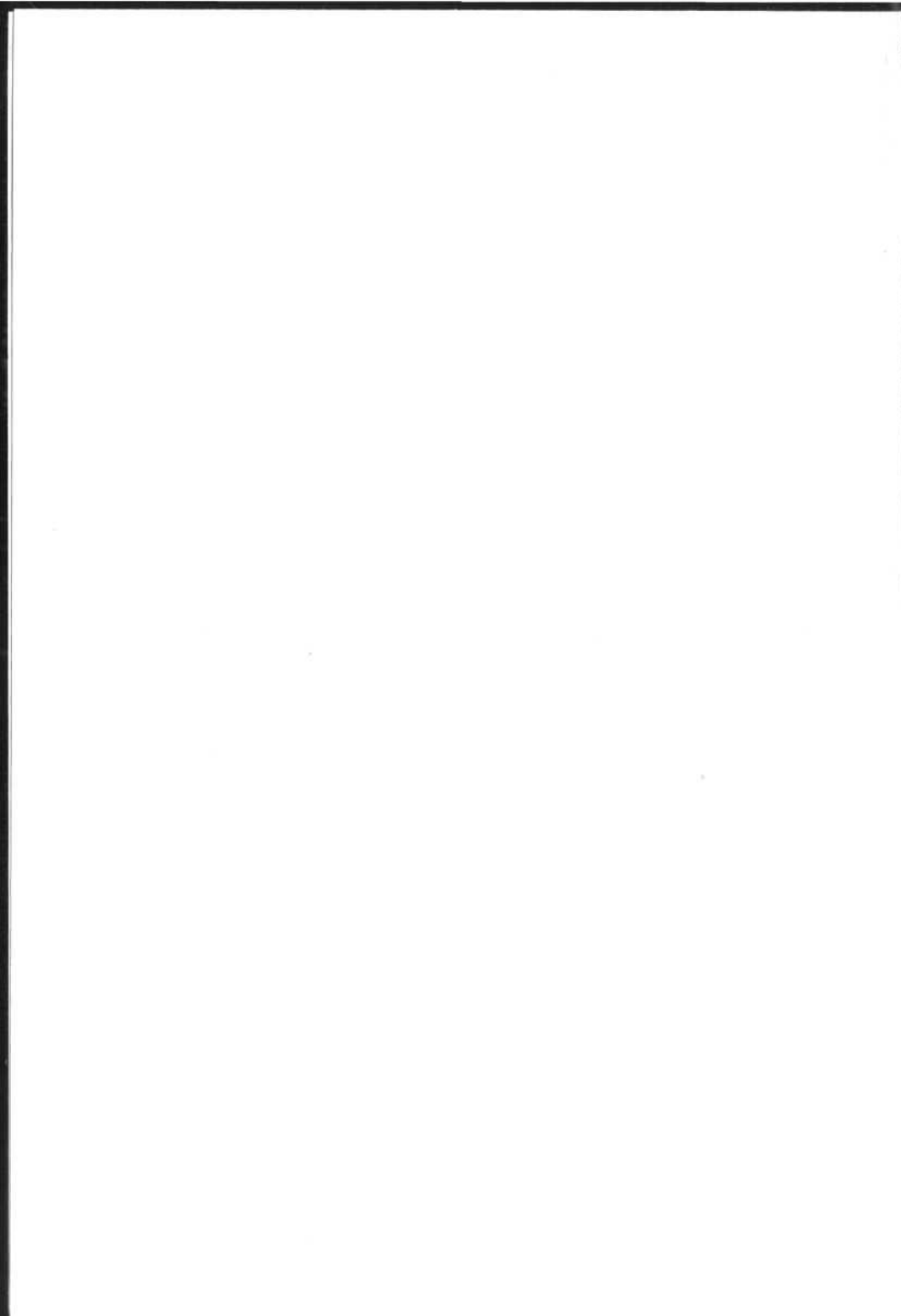
METRYKA LITEWSKA

Księga wpisów nr 131

Opracował Andrzej Rachuba

Wydawnictwo DiG
Instytut Historii PAN

METRYKA LITEWSKA

KSIĘGA WPISÓW NR 131

Opracował Andrzej Rachuba

Wydawnictwo DiG
Instytut Historii PAN

Warszawa 2001

CIP — Biblioteka Narodowa
Metryka Litewska : księga wpisów nr 131 /
oprac. Andrzej Rachuba.
— Warszawa : „DiG” : Instytut Historii PAN
[Polskiej Akademii Nauk], 2001

Redakcja i korekta
Izabela Komorowska

Konsultacja tekstów łacińskich
Izabela Komorowska

Opracowanie techniczne
Wioletta Grochal

Indeksy wykonał
Andrzej Rachuba

© Copyright by Wydawnictwo DiG, 2001

ISBN 83-7181-192-8

Tytuł dotowany przez Komitet Badań Naukowych

Skład i łamanie:

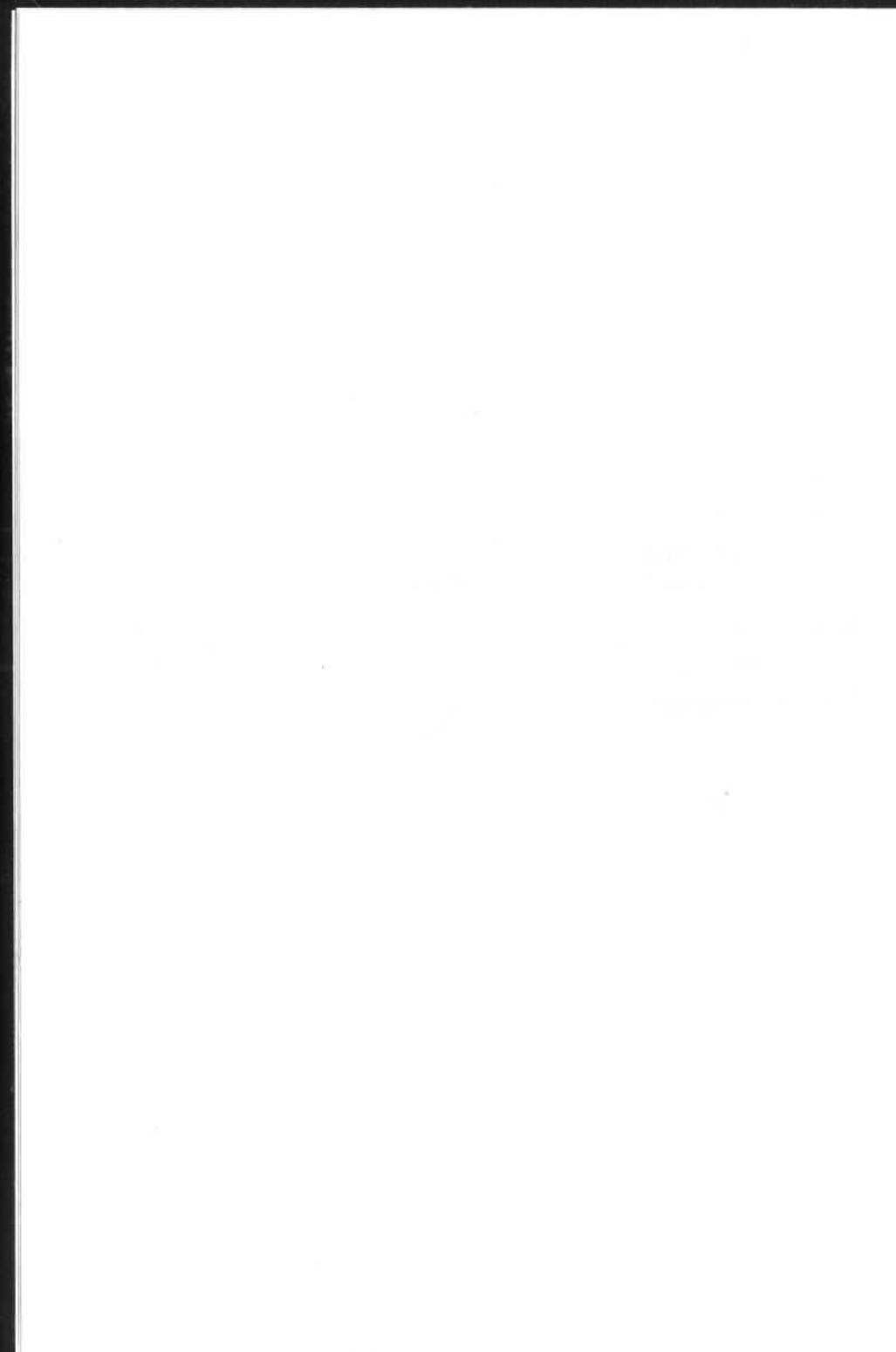

PL 00-029 Warszawa
ul. Nowy Świat 39
tel./fax (+48 22) 828-00-96
e-mail: dig@dig.com.pl; <http://www.dig.com.pl>

Nakład 500 egz.
Do druku oddano i druk ukończono w listopadzie 2001 roku
w Drukarni Wydawniczej Naukowych S.A. w Łodzi

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Wykaz skrótów	9
3. Metryka przywilejów i różnych spraw	13
Początek spraw do Metryk WKsL w roku 1658	15
4. Spis tytułów	374
5. Indeks osób	431
6. Indeks geograficzny	492

WSTĘP

Prezentowana księga Metryki Litewskiej powstała w wyniku działalności kancelarii mniejszej Wielkiego Księstwa Litewskiego w latach 1656–1662, czyli w okresie pełnienia urzędu podkanclerzego przez Kazimierza Leona Sapiehę (6 III 1645–19 I 1656), Krzysztofa Zygmunta Paca (nominat na podkanclerstwo od ok. 16 VIII 1656 do 2 III 1658) i Aleksandra Krzysztofa Naruszewicza (marzec 1658–21 VI 1668). W rzeczywistości jednak w księdze tej znajdują się też wpisy dokumentów wydanych w latach 1654–1655, a na dodatek tytuł informuje nas, iż księga sporządzona została przez regenta kancelarii Szymona Wojciecha Młynieckiego za podkanclerstwa Naruszewicza. Wyjaśnieniem może tu być tylko sposób powstania tej księgi, którą Młyniecki, po objęciu w 1658 r. funkcji regenta, spisał z będących w jego dyspozycji materiałów z okresu po śmierci Kazimierza Leona Sapiehy, a które nie weszły w skład innych ksiąg. I tak, nie licząc błędnego datowania (7 przypadków) na lata 1654–1655 i dokumentów bez podpisu pisarza (2 przypadki), mamy dla 1654 r. z podpisem jako pisarzy: Aleksandra Naruszewicza — trzy dokumenty, Jana Mikołaja Stankiewicza — dwa, Andrzeja Kazimierza Zawiszy — jeden i nieistniejącego Aleksandra Judyckiego — jeden; zaś dla 1655 r. odpowiednio: Stankiewicza — pięć, Naruszewicza i Jana Krzysztofa Dowgiałły Zawiszy — po dwa, a jeden podpisany przez podkanclerzego Sapiehę. W sumie jest to margines całości księgi, zawierającej w sobie 1114 skopiowanych tekstów dokumentów wydanych z kancelarii mniejszej. Gros materiału odnosi się rzeczywiście do lat 1656–1660 i pochodzi z kancelarii aż 7 pisarzy wielkich, bardzo nierówno jednak reprezentowanych, co, oczywiście, jest odzwierciedleniem związków nieformalnych istniejących między nimi a podkanclerzami oraz ich obecności na dworze królewskim. Widoczne są tu zresztą bardzo interesujące zależności. I tak w 1656 r. dokumenty podpisywali czterej pisarze: Aleksander Naruszewicz (62), co tłumaczy się jego silnymi powiązaniami z kancelarią mniejszą za Sapiehę i objęciem następnie podkanclerstwa, Jan Dowgiałło Zawisza (46) i Jan Mikołaj Stankiewicz (41), a zdecydowanie już mniej Andrzej Kazimierz Zawisza (10). W 1657 r. sytuacja zdecydowanie uległa zmia-

nie, po części zresztą z przyczyn naturalnych. Śmierć Stankiewicza i awans Dowgiałły Zawiszy na biskupa wileńskiego spowodowały, że zdecydowanie dominowały w ilości podpisanych dokumentów Naruszewicz (112), dużo mniej reprezentowany jest nowy pisarz Walerian Stanisław Judycki (53), a jedynie śladowo Stankiewicz (9) i Zawisza (7). Ten ostatni w ogóle odznaczał się bardzo małą aktywnością w wypełnianiu urzędowych zadań przez cały omawiany okres, co nawet dziwi, biorąc pod uwagę powiązania jego rodziny z Sapiehami. Następny rok, 1658, znowu przynosi spore zmiany w obsłudze kancelarii mniejszej przez pisarzy. Przejście w marcu t. r. Naruszewicza na podkanclerstwo spowodowało, że do tej chwili podpisał on jedynie 17 dokumentów, za to prymat pierwszeństwa zdecydowanie objął Judycki (145), mocno wszedł też na tutejszą scenę Cyprian Paweł Brzostowski (98), dotąd silnie związany z kancelarią wielką, a jedynie zaznaczyli swe funkcje Andrzej Kotowicz (11), bardzo aktywny w pracach dla kanclerza Paca oraz Zawisza (4). Tak ukształtowany obraz utrzymał się w 1659 r., z tą zmianą, że to Brzostowski (78) wyprzedził Judyckiego (60), a Zawisza (2) i Kotowicz (1) tylko zaistnieli epizodycznie. Silna obecność Brzostowskiego może być tłumaczona jego krótkotrwałym związkiem z facją sapieżyńską, której ważnym członkiem był podkanclerzy Naruszewicz. Gdy bowiem najprawdopodobniej na przełomie 1659 i 1660 r., przeszedł on do obozu dworskiego i związał się z jego litewskim przywódcą — kanclerzem Pacem, to natychmiast zniknął też niemal z kart ksiąg kancelarii mniejszej, co widać wyraźnie w zapisach z 1660 r. (4). W tej sytuacji dominującą pozycję objął z powrotem Judycki (47), a na drugie miejsce nieoczekiwanie wysunął się Kotowicz (27), też z natury swych związków z dworem silnie obecny w kancelarii wielkiej. Zawisza tym razem w ogóle nie podpisał żadnego dokumentu. W 1661 r. Brzostowski znowu jest obecny i to na zdecydowanie pierwszej pozycji (66), daleko za nim idą Judycki (28), Kotowicz (17) i nadzwyczaj aktywny Zawisza (13). Ostatni rok objęty omawianą przez nas księgą — 1662, jest reprezentowany bardzo szczątkowo, więc na podpisanych przez pisarzy wielkich 22 dokumentach nazwiska Judyckiego i Brzostowskiego figurują tyle samo razy. Oczywiście, należy zwrócić uwagę, że kilkadziesiąt dokumentów nie jest podpisanych, że jeszcze więcej podpisał sam podkanclerzy Naruszewicz, co było zgodne z praktyką kancelaryjną i prawem, że wiele podpisali sekretarze królewscy, zwłaszcza iż odnośnie do spraw inflanckich zasadą było, że dokument podpisywało dwóch sekretarzy — jeden z kancelarii koronnej, a drugi z litewskiej (w Księdze Wpisów nr 131 przeważnie występuje tylko koronny); wreszcie kilka nie posiada dat lub są one błędne.

W obecnej postaci Księga Wpisów nr 131 powstała jednak dopiero w wiele lat po zawartych w jej tytule datach i to jest drugi powód takiego jej ostatecznego kształtu. Miał na to bowiem wpływ następca Młyńskiego na stanowisku regenta kancelarii mniejszej — Andrzej Kazimierz Ossowski, który też oprował księgę w 1676 r. Jego działalność dokumentuje nie tylko odpowiedni wpis na początku księgi, lecz i papier, na którym teksty zostały skopiowane. Jego znaki wodne wskazują na posługiwanie się przez kancelarie papierem produkcji z lat

1660–1674¹, przy czym mamy tu do czynienia z różnymi papierkami, funkcjonującymi nie tylko w Wielkim Księstwie, lecz i w Koronie Polskiej. Niestety, stan zachowania księgi nie pozwala w pełni i dokładnie rozszyfrować znaków wodnych, by zestawień ich komplet i wskazać na proveniencję w oparciu o dzieło Laucevičiusa².

Księga oprawiona jest w skórę, na szczycie umieszczona została (w XIX w.) czerwona naklejka ze złotym napisem: ЗАПИСИ // ВЕЛ. КНЯЖ. ЛИТ. // № 131 // 1654–1662. Na wewnętrznej okładce, jak we wszystkich bodaj księgach, przyklejona jest kartka z napisem: STANISLAUS AUGUSTUS REX // HAEC // MAGNI DUCATUS LITUANIAE // ACTA PUBLICA // VICISSITUDINE TEMPORUM // DISPERSA COLLIGIT // LACERA INNOVARI // CORROSA TRANSCRIBI // ATQUE EX LOCO SQUALIDO // IN CONCLAVI AEDIUM REIPUBLICAE COLLOCARI // PROVIDENTA AC BENEFICENTA SUA // FECIT // A. D. M. DCC. LXXXVI. // CANCELLARIATU // ALEXANDRI PRINCIPIS SAPIEHA // PROCANCELLARIATU // JOACHIMI COMITIS CHREPTOWICZ // CURA ET LABORE // ADAMI NARUSZEWICZ // MAGNI DUCATUS LITUANIAE NOTARII //

Papier ma wymiary 29 x 18 cm. Pierwsze dwie strony są puste, następnie mamy stronę tytułową, na czwartej informację o działalności regenta Ossowskiego, a strony od 5 do 85 zajmuje „Indeks spraw” poszczególnych lat, przy czym każdy rok ma umieszczoną z lewej strony numerację od 1, a z prawej — numer strony, na której dany wpis się znajduje. Dopiero od 87 strony zaczynają się wpisy dokumentów, przy czym sporządzone są one wieloma rękami, przeważnie bardzo starannym, czytelnym pismem.

Zasady wydania. Tekst księgi Metryki Litewskiej wydany został w zgodzie z zasadami *Instrukcji wydawniczej dla źródeł nowożytnych...*³ z modyfikacjami stosowanymi w poprzednich tomach, które mają na celu maksymalne uproszczenie procedur, oszczędność miejsca, zachowanie wartości przekazu przy jednoczesnym jego uwspółcześnieniu. Brak polskiej instrukcji dla edycji tekstów cyrylickich zmusił nas do zastosowania zasad opracowanych swego czasu przez kolegów rosyjskich specjalnie dla potrzeb Metryki Litewskiej⁴, które, co prawda, nie w pełni odnoszą się do rzeczywistości Rzeczypospolitej i stosowanych w polskim edytorstwie klasyfikacji dokumentów, lecz w zasadzie nadają się do zastosowania przy oddaniu przekazu źródła. Nie widząc sensu w wydaniu Księgi Wpisów nr 131 in extenso, gdyż większość tekstów dokumentów to formularze, w różnych układach powtarzające się i nie zawierające żadnych ważnych informacji, postanowi-

¹ E. Laucevičius, *Popierius Lietuvoje XV–XVIII a. Atlasas*, Vilnius 1967, nr 110, 591, 629, 702, 2644.

² Ibidem.

³ *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, pod red. K. Lepszego, Wrocław 1953.

⁴ *Metodičeskie rekomendacii po izdaniju i opisaniu Litovskoj metriki*, sostaviteli: A. L. Choroškievič, S. M. Kaštanov, Vilnius 1985.

liśmy prawie w każdym przypadku ograniczyć się do rejestru lub ekscerptu, niekiedy bardzo szerokiego. Dla pokazania rodzajów owych formularzy odnoszących się do nadań dóbr, urzędów świeckich i kościelnych, przytaczamy jednak w pełni pierwszy raz występujące tego typu dokumenty. Wszystkie dokumenty mają rejestry w takim języku, w jakim zostały sporządzone.

Wbrew istniejącym od dawna i powszechnie stosowanym zasadom wydawania tego typu źródeł nie zastosowaliśmy jednak poprzedzania tekstu (rejestru, ekscerptu) tytułem, gdyż z jednej strony zbyt wiele zapisów byłoby dublowaniem ich, a zastosowanie nagłówków jedynie dla dłuższych dokumentów nie wydawało się nam słuszne. W oryginalnej księdze wszystkie wpisane dokumenty mają tytuły sporządzone przez pisarzy, ale wydaliśmy je w formie oddzielnej na końcu tekstu, jako rodzaj aneksu, gdyż zawierają na tyle interesujące informacje, że warto są wydania, pozwalają też lepiej poznać zasady funkcjonowania kancelarii. Nie chcieliśmy jednak podawać ich w nagłówkach (choć niekiedy odwoływaliśmy się do nich), gdyż nie spełniały wszystkich warunków, a ponadto zdarzają się w nich zupełnie błędne informacje, nie odpowiadające tekstom zapowiadanych dokumentów. Niemniej jednak każdy zapis tekstu należy czytać wraz z odpowiadającym danemu numerowi tytułem w ich wykazie. W sumie każdy zapis ma własny numer, następnie idzie miejsce wydania dokumentu i data w układzie rok — miesiąc — dzień, przekaz tekstu z wyróżnieniem fragmentów źródłowych od rejestrowych (kursywa), który kończy informacja o podpisaniu pod dokumentem pisarzu (inicjały). Pod tekstem zamieszczone są dane o stronach, na których znajduje się ów zapis w Księdze Wpisów, znanymoryginale lub kopiach, regestrach, wreszcie o ewentualnej wcześniejszej edycji i wykorzystaniu danej informacji w literaturze.

Każda z jednostek zaopatrzona jest w przypisy tekstowe i rzeczowe, ale właściwe objaśnienie występujących w tekstach osób daje dopiero rozszerzony indeks. Oczywiście, istnieje też indeks nazw geograficznych — oba odsyłają do numerów, a nie stron.

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Terminów i nazw

a.	— anno
a.	— ante
abp	— arcybiskup
a. d.	— anno domini
a/l	— ante/lub
bp	— biskup
b.m.	— bez miejsca
b.m.d.	— bez miejsca i daty
c.	— córka
chor.	— chorągiew
dworz.	— dworzanin
E	— edycja
ek.	— ekonomia
ep.	— episcopus, episkop
gen.	— generał
gen.	— generosus
g. p.	— godnej pamięci
gr.	— grodzki
gr	— grosz
ichm.	— ich miłość, ichmość
ill.	— illustrissimus
jejm.	— jej miłość, jejmość
jejmp.	— jej miłość pani, jejmość pani
jez.	— jezioro
JKM	— Jego Królewska Miłość
JM	— Jego Miłość, Jej Miłość (do pary królewskiej)
jm.	— jego miłość, jegomość

jmp.	— jego miłość pan, jegomość pan
jo.	— jaśnie oświecony (-a)
jw.	— jaśnie wielmożny (-a)
K:	— kopia
k.	— karta
KJM	— Król Jego Miłość
klan	— kasztelan
kor.	— koronny
kpt.	— kapitan
ks.	— ksiądz
Ks.	— Księstwo
L:	— literatura
lit. (Lit.)	— litewski (-e), Litewskie
m.	— miasto
magn.	— magnificus
m-ca	— miesiąca
m-ko	— miasteczko
MDL	— Magnus Ducatus Lituaniae
mjr	— major
m. p.	— manu propria
N	— nagłówek (tytuł) dokumentu
nadw.	— nadworny
nob.	— nobilis
O:	— oryginał
ok.	— około
plk	— pułkownik
pow.	— powiat
r.	— rok (-u)
rev.	— reverendus
ros.	— rosyjski
rotm.	— rotmistrz
r. p.	— roku pańskiego
r. t.	— roku teraźniejszego
rz.	— rzeka
Rzplta	— Rzeczpospolita
s.	— strona
ślaw.	— sławetny
spec.	— spectabilis
SRM	— Sua (Sacra) Regia Maiestas
szl.	— szlachetny
ś.	— święty
ś. p.	— świętej pamięci
śś.	— święci

T	— tekst
tj.	— to jest
tow.	— towarzysz
tys.	— tysiąc
ur.	— urodzony (-a)
ven.	— venerabilis
v.	— votum
w.	— wielki
wda	— wojewoda
wg	— według
wieleb.	— wielebny
wielm.	— wielmożny, -a
WKsL	— Wielkie Księstwo Litewskie
woj.	— województwo
wś	— wieś
z.	— ziemski
zap.	— zapewne
zl	— złoty
złp.	— złoty polski
zob.	— zobacz
ż.	— żona

2. Bibliotek, archiwów, wydawnictw źródłowych i literatury

AGAD	— Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AMCh	— Archiwum Młynowskie Chodkiewiczów
AR	— Archiwum Radziwiłłów
Arch.	— Archiwum
AVAK	— <i>Akty izdavaemyje Vilenskoju Archeografičeskoju Komissijeju dlja razbora drevnich aktov</i> , t. I-XXXIX, Vilna 1865-1915
Belaruski archiū	— <i>Belaruski archiū</i> , t. I-III, Mensk 1927-1930
Borawski	— P. Borawski, <i>Tatarskie chorągwie plemienne w armii Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI i pierwszej połowie XVII w.</i> , „Acta Baltico-Slavica”, t. XII, 1979
Czart.	— Biblioteka Czartoryskich w Krakowie
Dok. pap.	— Dokumenty papierowe
F.	— Fond
LMAB	— Lietuvos Mokslu Akademijos biblioteka w Wilnie
LVIA	— Lietuvos valstybes istorijos archivas w Wilnie
MK	— Metryka Koronna w AGAD

ML	— Metryka Litewska (Rossyjski gosudarstvennyj archiv drevnich aktov w Moskwie, Fond 389)
Nagielski	— M. Nagielski, <i>Chorągwie husarskie Aleksandra Hilarego Połubińskiego i króla Jana Kazimierza w latach 1648–1666</i> , „Acta Baltico-Slavica”, t. XV, 1983
NGAB	— Nacyjanalny gistoryczny archiū Bielarusi w Mińsku
nr	— numer
Opisanije	— <i>Opisanije rukopisnogo otdelenija Vilenskoj Publichnoj biblioteki</i> ,
ROVPB	vypusk 4, Vilna 1904
PSB	— <i>Polski słownik biograficzny</i>
SA	— seniai aktai
Sapiehowie	— <i>Sapiehowie. Materiały historyczno-genealogiczne i majątkowe</i> , T. 1–3, Petersburg 1890–1894
Urzędnicy	— <i>Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy</i> , pod red. A. Gąsiorowskiego, Tom IX: <i>Urzędnicy inflanccy XVI–XVIII wieku. Spisy</i> , oprac. K. Mikulski i A. Rachuba, Kórnik 1994, Tom XI: <i>Urzędnicy centralni i dygnitarze Wielkiego Księstwa Litewskiego XIV–XVIII wieku. Spisy</i> , oprac. H. Lulewicz i A. Rachuba, Kórnik 1994
VUB	— Vilniaus universiteto biblioteka, Rankraščių skyrius
Wolff,	— J. Wolff, <i>Kniazowie litewsko-ruscy od końca czternastego wieku</i> ,
Kniazowie	Warszawa 1895
Wolff,	— J. Wolff, <i>Senatorowie i dygnitarze Wielkiego Księstwa Litewskiego</i>
Senatorowie	1386–1795, Kraków 1885

Wykaz inicjałów oznaczających pisarzy wielkich litewskich:

A. K.	— Andrzej Kotowicz
A. K. Z.	— Andrzej Kazimierz Zawisza
A. N.	— Aleksander Naruszewicz
C. P. B.	— Cyprian Paweł Brzostowski
J. D. Z.	— Jan Dowgiałło Zawisza
J. M. S.	— Jan Mikołaj Stankiewicz
W. S. J.	— Walerian Stanisław Judycki

METRYKA^a PRZYWILEJÓW I RÓŻNYCH SPRAW ZA PANOWANIA
NAJ[J]AŚNIEJSZEGO JANA KAZIMIERZA, KRÓLA POLSKIEGO, WIEL-
KIEGO K[SIĄŻE]CIA LITEWSKIEGO, RUSKIEGO, PRUSKIEGO, ŻMUDZ-
KIEGO, MAZOWIECKIEGO, INFLANTSKIEGO, SMOLEŃSKIEGO, SIE-
WIERSKIEGO, CZERNIHOWSKIEGO, A SZWEDSKIEGO, GOTTSKIE-
GO, WANDALSKIEGO DZIEDZICZNEGO KRÓLA,

a za sprawą jw. jmp. Aleksandra Naruszewicza, podkanclerzego WKsL, lidz-
kiego, luboszańskiego, miedziańskiego [s], pieniańskiego etc. starosty,
przez wieleb. jm. ks. Symona Wojciecha Młyńskiego, kanonika wileńskiego,
regenta kancelaryj mniejsej WKsL od roku 1656 do roku 1662 sporządzona.

[s. II] Ode mnie, Andrzeja Kazimierza na Ossowie Ossowskiego, regenta
kancelaryji WKsL, kantora, prałata wileńskiego, proboszcza bialskiego i onik-
stańskiego [s] do tego porządku i oprawy przywiedziona anno 1676^b.

^a Przy inicjale (M) rysunek Pogoni z lewej strony i herbu Wadwicz (Naruszewicza) pod.

^b Dalej (s. III–XLIV) idzie Indeks spraw od roku 1654 do 1662

The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development. The second part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development.

The third part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development. The fourth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development.

The fifth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development. The sixth part of the paper discusses the importance of the study of the history of the English language. It is argued that the study of the history of the English language is essential for a full understanding of the language and its development.

POCZĄTEK SPRAW DO METRYK WKsL
W ROKU 1658

1. Lwów, 1656.03.12. Oznajmujemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy, iż my, jako najwyższy sierot wszystkich w państwach nam od Boga powierzonych opiekun, pilne staranie mając, aby zeszłego Jana Karola Rostowskiego, marszałka kowieńskiego syn pozostali Leo Rostowski, spłodzony z ur. Eufrozyną Zawiszanką, w dziecinnych leciech będący, miał dobre wychowanie, tego wszystkiego zachowanie, co nań po rodzicu spadło, przy matce zostając i w dobrach ziemskich żadnego uszczerbku nie ponosił, ponieważ niektórzy znaczniejsi, w testamencie pomienieni, opiekunowie z tego świata poschodzili, a drudzy, lubo to pokrewni, dla barzo szczupłych swych substancyj trzymać, a zatym ani podolać tej opiece podług praw WKsL nie mogą, tedy my, za pokorną supliką matki pozostałego sieroty, dzieciny jeszcze, naznaczamy i przydajemy za opiekunów wielm. Krzysztofa na Baksztach Zawiszę, marszałka w. WKsL i ur. Kazimierza Białozora, podstolego upitskiego, Stanisława Oziębłowskiego, czesznika kowieńskiego, żądając, aby pomienieni opiekunowie pilno dojrzel, jakoby substancja tego sieroty wcale mu dochowana była i we wszystkim porozumiewając się z sobą, jako się dobrym opiekunom godzi, sprawili. (— —) A. K. Z.

s. 1-2

2. Lwów, 1656^a.03.1. Oznajmujemy — —. Respektując na to, iż w zamku naszym brzeskim żadnego porządku nie było i armata, która w tym zamku była, wniwec się obróciła, przykładem inszych naszych zamków pogranicznych usta[no]wiliśmy Jana Hieronima Żabę horodniczym zamku naszego brzeskiego i na wychowanie onemu przywilejem naszym konferowaliśmy włók ośm pustych, to jest włók 4 we wsi Małyszewiczach, a drugie włók 4 we wsi Kobylanach, ze wszystkimi przynależnościami we trzech poletkach. Który przywilej, że podczas ekspedycyjej moskiewskiej, która się pod Brześciem odprawowała¹, zginął, a że ten ur. Żaba w wielu ekspedycyjach wojennych wiernie i życzliwie przy boku

naszym stawał, pod Zborowem² okaleczony w oczach naszych został i wszystką substancją swoją stracił, pod Beresteczkiem³ niemal kosztu ważył i teraz świeżo, podczas nieszczęsnej klęski na wojsko nasze, zamku brzeskiego dotrzymał⁴, co nam przez posłów województwa brzeskiego do wiadomości doniesiono, chcąc mu wdzięcznością nagrodzić, pierwszy nasz przywilej terażniejszym renowujemy, horodnictwo brzeskie ze wszystkimi prerogatywami i obwencyjami, z pomienionemi włók ośmią i dziewiątą włóką we wsi Lebidziejewie, którą z dawnych czasów horodnic[z]y trzymali, przy tym mostownictwo, łowienie ryb na służbie w rzekach bużnej i muchawieckiej, młynarzów brzeskich, rzemieśników do zamku należących, wrotnych, których ma być cztery, kogo on sobie obierze, w zawiadywanie onego dajemy i tym naszym przywilejem konferujemy. Przy tym wioska Kokoreki, która zawsze na służbie kozackiej przy zamku bywała i w zamku obecnie dla poselania z listami bywali, tedy i teraz według dawnego zwyczaju nie pod władzą urzędnika rzeczyckiego, ale pod władzą ur. Żaby zostawać mają. Ma ur. Żaba to horodnictwo, to jest zamek brzeski i włók mianowanych ośm gruntu, jako już za pierwszym przywilejem naszym objął i tę dziewiątą włókę lebidziejewską na się objawszy trzymać do żywota swego, pożytków z tych włók używać, sieć na służbie stawić, folwark pobudować, które włóki ciż poddani nasi kobyłańscy i małyczewscy mają mu zarabiać, a on ma postrzegać, aby zamek nie był pustoszony, armata żeby nikomu bez woli naszej i hetmanów naszych nie była dawana, mosty aby były warownie naprawne, do których wszystka nasza ekonomiję brzeskiej i inne poblisze za rozkazaniem onego ma być posłuszna [ss]. Młynarze aby młyny mieli porządne, naprawione, którym drzewa i robotników do grobel z tejże ekonomiję ma być dawano i ci młynarze pod jego podsądem być mają. Wrotni aby przy zamku zostawali, którym ordynaria według dawnego zwyczaju ze młynów, a płaca z klucza rzeczyckiego dochodzić ma. A że ten ur. Żaba wielką szkodę podczas tej ekspedycyje moskiewskiej poniósł, przeto onemu ordynariowi ze młynów brzeskich żyta beczek 12, a siodu beczek 12 i jurgieltu zł 120 do żywota jego dajemy — —; który jurgielt ma dochodzić z klucza rzeczyckiego, a to ekonomowi w skarbie naszym przyjęto będzie. Co do wiadomości tak ekonomowi naszemu⁵, jako wszystkim obywatelom brzeskim doniós[ł]szy mieć chcemy, aby ur. Jana Hieronima Żabę za horodniczego mając miejsca, prerogatyw i obwencyje według tego przywileju naszego zażywać dopuszczali. (— —) A. N.

s. 2-4

² Błędnie: MDCXLVI [= 1646]

³ Mowa tu o walkach wojska lit. z armią moskiewską kniazia Semena Urusowa pod Brześciem 23 listopada, pod Skokami 24 listopada (obu zwycięskich) i pod Wierchowiczami 27 XI 1655 r. (klęska).

⁴ Bitwa pod Zborowem z armią tatarsko-kozacką odbyła się 15 VIII 1649 r.

⁵ Bitwa pod Beresteczkiem z armią kozacko-tatarską 28-30 VI 1651 r.

⁶ Nie jest jasne, o co tu chodzi, gdyż prowadzona przez Bogusława Radziwiłła ofensywa na Brześć miała miejsce dopiero w początku kwietnia 1656 r.

⁵ *Ekonomą brzeskiego po śmierci Kazimierza Leona Sapiehy nie było jeszcze — dopiero od 24 I 1657 r. objął ekonomię Aleksander Hilary Polubiński.*

3. W obozie pod Warszawą, 1656.05.30. Oznajmujemy — —, iż my mając wzgląd i miłościwe baczenie na zasługi ur. Wilhelma Tyzenhauza, starosty kupińskiego i chcąc [ss], które on z młodości lat swoich z odwagą zdrowia częstokroć wyświadczał, ponosząc ciężkie więzienie i szwanki w zdrowiu swym, w potrzebach kircholmskich, walmuskich¹ i innych wszystkich okazjach nigdy osobą swą i z pułkiem swym nie omieszkiwał, na koniec wysokie swoje fortuny i dostatki w Inflanciech opuściwszy wołał fidem sequi ku panu i Ojczyźnie, niżeli szerokich majątności zażywać. Ta tedy znaczna przysługa lubo większej nagrody potrzebuje, jednak iż pro tunc do dyspozycyje naszej przypadło starostwo romborskie w woj. wendeńskim leżące, za zeszcieniem [s] z tego świata wielm. Gedeona Rajecznego, wojewody mińskiego, to tedy starostwo według alternaty, po obywatelu lit., ur. Wilhelmowi Tyzenhauzowi, starożytnemu z przodków Inflan[t]czykowi dajemy i konferujemy. Dla lepszej wiary i ważności wieźć kor. i lit. przycisnąć rozkazaliśmy. (— —) Georgius Januszkiewicz, DSRMS².

s. 4–5

L: Urzędnicy IX 2159.

¹ *Jest mało prawdopodobne, by chodziło tu o słynną bitwę pod Kircholmem w 1605 r. — raczej o jakieś inne starcie w wojnie z lat 1625–1629; bitwa ze Szwedami pod Walmują odbyła się 17 I 1626 r. i zakończyła porażką sił lit.*

² *Skrót niejasny, cztery ostatnie sigle znaczą chyba: Suae Regiae Majestatis secretarius*

4. Pod Zembrowicami¹, 1656.05.15. Oznajmujemy — —. Oświadczono wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, generalnego starosty żmudzkiego abunde ku nam i Rzpłtej we wszystkich, tak podczas pokoju, jako i wojny, okazjach wierne i życzliwe merita, nie mniej, e sub fluctuante dostojeństwu naszego i całej Rzpłtej statui, w dotrzymaniu ku nam wiary i cnoty, integram perseverantiam nie bez utraty znacznych dostatków i substancyj wszystkich jego, merentur nas nie tylko szczodrobliwą munificencyją, ale też apud seram posteritatem gratam memoriam. W nagrodę tedy tych wszystkich strat i cnoty samej, nigdy nie stratnej onego, godne, lubo nierówne, ukontentowanie, ponieważ po Herneście Korfie, adhrencie i przedawczyku szwedzkim, wszystkie do szafunku naszego przypadły dobrze, my wieczystą, Giegużyn nazwaną, leżącą w kowieńskim pow. majątność, pomienionemu wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, — — konferować umyśliliśmy. Jakoż tym listem, przywilejem naszym, chętnie jure caduco dajemy i konferujemy, Ma i wolen będzie wielm. starosta nasz żmudzki zwyż mienioną, Giegużyn nazwaną, majątność w swoją legitime objąwszy possessyją, ze wszystkimi in genere et specie prowentami, pożytkami i przynależnościami tak, jako się z dawna w swoich granicach, miedzach i obychodziech [s] miała, i jako w dziezieniu pomienionego perduellis Hernesta Korfa była, sam i successorowie jego

spokojnie wiecznemi czasy trzymać, i używać, oną podług woli i upodobania swego jako chcąc szafować, i dysponować, służbę ziemską wojenną wspólnie z innymi kowieńskiego pow. obywatelami zarówno odprawując. (— —)². A. N. s. 5-6

¹ Właściwie Zemborzyce w woj. lubelskim.

² Już 30 IX 1655 r. król nadał te dobra po zdrajcy *Erneście Korffie Krzysztofowi Wołodkowiczowi, pisarzowi ziemskiemu nowogródzkiemu*.

5. Łańcut, 1656.01.20. Oznajmujemy — —. W osobiłwej to naszej mieliśmy zawsze obserwancji emeritos w państwach naszych cives królewską naszą do dalszych Rzpltej usług przychęcać munificencją, daleko więcej tych, którzy in hoc calamitosae Reipublicae statu nie tylko w cnocie i w wierze ku nam, i Rzpltej byli constantes, ale też własne substancyje dla dostojenstwa majestatu naszego i całości Rzpltej hojnie odważali, i po dziś dzień odważają. Czego osobiłwie doznawamy po wielm. Jerzym Karolu Hlebowiczu, generalnym ziemie żmudzkiej staroście, który nie tylko residuum substancyji swej funditus od nieprzyjaciół zruinowanej, własnym nie wygadając potrzebom, na usługę naszą i Rzpltej spenduje, ale przy sumptach i kosztach, które na ludzkie wojenne od początku tego w państwach naszych zamieszania i dotychczas łoży oraz i zdrowie in victimam Patriae ochoczo ofiaruje. Takowe onego merita póki condignis od nas i Rzpltej nagrodzone będą praemiis, natenczas przypadła do dyspozycji naszej po Januszu Radziwile, wojewodzie wileńskim kamienicę w Wilnie stołecznym WKsL w Wilnie [ss], przy Bramie Wileńskiej leżącą, onemu dać i konferować jure perpetue donationis umyśliśmy. Jakoż i niniejszym listem, przywilejem naszym, mianowaną kamienicę z domami, placami do niej z dawna należącymi, z ogrodami, gruntami i ze wszystkimi in genere et specie przyległościami wielm. Hlebowiczowi — — i successorom jego prawem wieczystym, tak jako immediatus possessor w dzierżeniu swoim miał, dajemy i konferujemy. Ma i wolen będzie wielm. starosta żmudzki mianowaną kamienicę, ze wszystkimi przynależnościami in suam legitime objawwszy possessionem, wiecznemi czasy on sam i successorowie jego trzymać, używać, dać, darować i jako chcąc pro libitu suo dysponować, żadnej stąd nie pełniać powinności. (— —) J. M. S. s. 6-7

6. Łańcut, 1656.01.20. Oznajmujemy — —, iż w tak wysokiej u nas cenie zawsze zostają wielkie i odważne zasługi, tudzież nienaruszona, aż z stratą całej substancyji, przez te wszystkie wojny nam dochowana wiara. Więc i osobiłwa przeciwko domowi naszemu królewskiemu życzliwość wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, generalnego Ks. Żmudzkiego starosty tym bardziej nas stimulat, że żadnej opuścić nie chcemy okazyj, przez którą byśmy mu naszej za wysokie zasługi jego wyświadczyć wdzięczności i oraz królewską go nie mieli szanować

laską. Zaczynamy abyśmy mu to samym i teraz pokazali skutkiem, chętnieśmy mu summę pieniężną na dobrach Poszerwinty nazwanych, w woj. trockim leżących, przez ur. Bogusława Radziwiła, koniuszego WKsL zapisaną i na majątności wieczystej pro evictione zeznaną, a po Janie Fonendzie, mieszczaninie wileńskim ex causa perduellionis i z inszych prawnych przyczyn do dyspozycyjej naszej przypadłą, dać i konferować umyśliśmy. Jakoż prawem wieczystym, z zupełną mocą onej dochodzić i w possessyją swoją windykowaną [s], na wszelki swój i potomków swych upodobany pożytek tymże prawem obrócić, dajemy i konferujemy przez terażniejszy przywilej nasz. (— —) J. M. S.
s. 7–8

7. Obóz pod Krakowem, 1657.07.27. *Nadanie w dożywocie wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu i Katarzynie Radziwiłłównie dóbr Rakanciszki i Ławaryszki w woj. wileńskim po śmierci wielm. Zofii Horskiej Chodkiewiczowej, wojewodziny wileńskiej.* A. N.
s. 8–9

8. Warszawa, 1657.10.3. *Ur. Łukaszowi Kazimierzowi Dobkiewiczowi Pliskowskiemu skarbnikostwo mińskie po śmierci ur. Macieja Kazimierza Raduńskiego.* W. S. J.
s. 9–10

9. Pod Chojnicami, 1656.10.22. Oznajmujemy — —, iżeśmy pozwolili i niniejszym listem naszym pozwalamy ur. Marynie Kolontajównie, aby mogła z prawa swego dożywotnego na pewne dobra nasze, w pow. wolkowskim leżące, mianowicie na zaścianek Kusino nazwany, gruntu włók 2 w sobie mający, sobie służącego, zrzec się, ustąpić i onę na osobę ur. Michała Szczurskiego, syna swego, przed którymkolwiek urzędem należnym transfundować. Mocą którego wlewu prawnego, a powagą niniejszego konsensu naszego, ma i wolen będzie pomieniony ur. Michał Szczurski wyż mianowany zaścianek Kusino z gruntami, z poddaniami i wszytkiem i in genere et specie do niego przynależnościami na się objawwszy spokojnie trzymać, używać i wszelakich sobie stamtąd przymnażać pożytków aż do żywota swego, simple nomine donatywy na aparat wojenny uchwaloną annuatim do skarbu WKsL wnosząc. (— —) A. N.
s. 11

10. b. m., 1656^a. Oznajmujemy — —. Merita ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza WKsL, subockiego i orańskiego starosty naszego, które on [od] czasu dawnego, pilnym zawsze boku naszego będąc we wszelakich okazjach publicznych, osobiwie pod terażniejsze wojenne zamieszanie i ze wszech stron nieprzyjaciół przeciw państwowym naszym zligowanym następowanie, poważne functiae na osobie swej ponosząc i różne transactiae cum dignitate majestatu

naszego et commodo ojczyzny wszytkiej, całą wiarą i życzliwością swą nienaruszoną odprawować, z meliorowaniem prac, trudów i znacznych kosztów swych, in sago et toga oświadczał, i dotychczas oświadczać nie przestaje, tak są nam wdzięczne i mile, iż obfitej łaski, wdzięczności i remuneracyjnej naszej królewskiej godne być zawsze uznawamy. Te tedy i natenczas skutecznie chcąc mu deklarować, pewne dobra — Derewna nazwane — w pow. słonimskim leżące, za cessyją z prawa lennego wieczystego, ur. Emmanuelowi Eustachemu Brzostowskiemu, bratu jego rodzonemu na nie służącego, które on, vigore niniejszego konsensu naszego, przed urzędem należnym in personam onego samego i małżonki jego ur. Racheli Barbary Duninówny z Rajca Brzostowskiej, — — legitime uczynić ma, tymże prawem lennym wieczystym dać i konferować umyśliliśmy. Jakoż niniejszym listem, przywilejem naszym dajemy i konferujemy. Mają i wolni będą ur. — — małżonkowie zwyczaj mianowane dobra Derewna z miasteczkiem, także Derewna rzeczonym, folwarkiem, z siolmi Łotwicze, Sakowicze, Wojsznarowicze, Małyszewicze, Wołczuny, Zachryćkowo i Choroszewicze nazwanymi, z mieszczanymi, poddanymi, ich powinnościami, z gruntami pasznymi, leśniami i sianorzętnymi, jeziorami, rzekami, stawami, młynami, sadzawkami, z puszczą, z uchodami [s], drzewem bartnym, z danią miodową, z łowy rybnymi, zwierzynniami, z gony bobrowemi i ze wszytkimi innemi pożytkami, przynależnościami i przyległościami, podług dawnych granic i dzierżenia przeszłych possessorów, i z wolnym zabranych gruntów dochodzeniem, mocą tamtego wlewu prawnego, a powagą terazniejszego konsensu, przywileju naszego, objawszy na się sami, dzieci, potomkowie męskiego rodzaju, póki ich z linii jego będzie stawalo, jure feudi trzymać, używać i wszelakich tam sobie pożytków przynmnażać, żadnej nam i do skarbu naszego nie płacąc powinności, służbę jeno ziemską wojenną zarówno z inszą szlachtą, obywatelami pow. słonimskiego odprawując wiecznemi czasy.

(— —)^b

s. 11–13

^a Brak daty miesięcznej i dziennej (okienka).

^b Brak podpisu pisarza.

Uwaga! N (zob.) nie odpowiada T.

11. Dancouia, 1657.05.25. *Notariatus MDL post fata gen. Joannis Nicolai Stankiewicz gen. Paulo Cypriano Brzostowski, referendario MDL. A. N.*

s. 13–14

L: Urzędnicy XI 1033.

12. Łańcut, 1656.01.25. *Ur. Eustachemu Emmanuelowi Brzostowskiemu, za usługi, które on z dawnych lat utroque pacis et belli tempore naj[j]aśniejszemu domowi naszemu królewskiemu, nam samym i Rzpłtej, z nienaruszoną wiarą*

i życzliwością, postponowawszy całe wszystkie swoje prywatne commoda, oświadczał i dotąd oświadczać nie przestaje — —, dobra prawu lennemu wieczystemu podległe, Derewnia nazwane, tj. *miasteczko Derewnia, dwór, folwark, siola Łopiche, Sakowicze, Wojsznarowicze, Matyszewicze, Wołczuny, Zabrychowo i Choroszewicze, w pow. słonimskim leżące, po bezpotomnej śmierci wielm. Kazimierza Leona Sapięhy, podkanclerzego WKsL.* A. N.

s. 14–16

O: AGAD, Dok. pap. 4283.

13. Krosno, 1656.01.9. *Województwo mińskie ur. Janowi Kensztortowi, chorążemu żmudzkiemu po śmierci wielm. Ciechanowieckiego¹.* A. N.

s. 16

L: Wolff, Senatorowie, s. 27.

---

¹ Krzysztof Ciechanowiecki.

14. Łańcut, 1656.01.28. *Nadanie wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu starostwa borysowskiego w pow. orszańskim po śmierci Janusza Radziwiłła, wojewody wileńskiego, jako post perduellem.* A. N.

s. 16–17

15. Łańcut, 1656.01.26. *Ur. Hieronimowi Andrzejewskiemu cześnikostwo słonimskie po przejściu ur. Hieronima Jerzego Makowieckiego na podstolstwo słonimskie.* A. K. Z.

s. 17–18

16. Łańcut, 1656.01.27. — — iż ur. Hieronima Andrzejewskiego, cześnika słonimskiego merita, wiarę, życzliwość nam oświadczoną, okazją perfidyji przedawczyka do Szwedów Jana Eringa i naszego, i Rzpłtej rebelizanta, chcąc nagrodzić, jako on, Sueticas deuolutus partes, dobra pomienionego ur. cześnika słonimskiego w Ks. Żmudzkim leżące uprosił, hostiliter zajachał i wszystko zgoła zabrał, a nie tylko dwór, ale i we wsiach poddanych zrabował i dufając w donacyją króla szwedzkiego¹, rozumiejąc, że miała subsistere onemu panowania polskiego, zatym nam i ojczyźnie niefortunnego powodzenia życząc, szkody nieznośne poczynił. Tak, ponieważ te jego artes i ausus mente hoste, za pomocą sprzyjającego sprawiedliwszej naszej [ss] Boga, ruunt, słuszniej my i potiori jure caduco, et perpetuo irreuocabilis donationis nostrae titulo, wszystkie po nim przypadłe ex causa perduellionis — — dobra, gdziekolwiek leżące i ruchome, summy pieniężne — — ur. Hieronimowi Andrzejewskiemu — — konferować umyśliśmy, jakoż tym listem, przywilejem naszym dajemy — —. Te wszystkie dobra — — ma i wolen będzie jure lucrari, decreto legitimo adiudicata w swoją objąć possessyją i one sam, i successorowie jego wiecznemi czasy trzymać — —, szafować i dyspono-

wać. Warujemy jednak, aby nie violenter tych dóbr possessio ineatur, quo ipso facto tej naszej derogaretur donationi. (—) A. N.

s. 18–19

---

¹ *Karola X Gustawa.*

17. Lublin, 1656.08.16. *Cześnikostwo WKsL ur. Janowi Karolowi Kopciowi, staroście brzeskiemu, który świeżo przeciwko moskiewskiemu wojsku przy jw. Pawle Sapiezie, wojewodzie wileńskim, hetmanie w. WKsL odważnie pod Brześciem stawał, po postąpieniu ur. Eustachego Wołłowicza na podstolstwo WKsL. J. D. Z. s. 19–20*

L.: Urzędnicy XI 74.

18. Lublin, 1656.09.07. *Nadanie ur. Samuelowi Szczepkowskiemu, za przeszłe — — merita i terazniejszą przy boku naszym pilnej onego rezydencji — — ochotę, włók 6 ^{a-a} w woj. trockim w dożywocie po śmierci ur. Kułakowskiego. A. N. s. 20–21*

---

^{a-a} *Okienko na nazwę.*

19. Warszawa, 1657.02.14. *Nadanie ur. Janowi Karolowi Bilewiczowi, podstolemu żmudzkiemu, który pod te wszystkie czasy w powinnej ku nam stale persewując obserwancji, gdy plerique obłudnemi uwiedzeni obietnicami nieprzyjacielskie smakowali sobie jarzmo, nec spe decipi, nec ullo metu na nieprzyjacielską dał się pociągnąć stronę, ale owszem, wziętego ze krwi przodków swoich non degener spiritus, do znoszenia wiarołomnego nieprzyjaciela, sam będąc pułkownikiem powiatowym, znacznym drugim obywatelom Ks. Żmudzkiego ad idem był powodem, i żonie jego Katarzynie Białozorównie dóbr lennych Wakanów w woj. smoleńskim, w trakcie ^{a-a} leżących, po śmierci ur. Adama Borowskiego. A. N. s. 21–22*

---

^{a-a} *Okienko na nazwę.*

20. Obóz pod Warszawą, 1656.06.08. *Nadanie ur. Jerzemu Uhlikowi, porucznikowi chor. kozackiej wielm. Jerzego Karola na Dąbrownie Hlebowicza, starosty żmudzkiego, za zasługi od początku rebelii kozackiej, dzierzawy żośleńskiej w woj. trockim po zdrajcy Erneście Korfie. J. D. Z. s. 23–24*

21. Obóz pod Warszawą, 1656.06.08. *Nadanie ur. Jerzemu Uhlikowi etc., sumy wniesionej na dobra Delatycze¹ w woj. nowogródzkim jure caduco po śmierci bun-*

townika i zdrajcy Jana Otthenhauza^a, oberszterlejtanta zmarłego Janusza Radziwiłła, wojewody wileńskiego. J. D. Z.

s. 24–25

---

^a T: Otthenhausa i Otthenausa

¹ Właściwie Dolatyce — duże dobra Radziwiłłów birzańskich.

22. Ujazdów, 1656.06.31. Nadanie ur. Felicjanowi Ostrouchowi za zasługi wojenne dóbr Czarne w woj. wileńskim po śmierci ur. Stefana Osińskiego. J. D. Z.

s. 25–26

23. Obóz pod Warszawą, 1656.07.03. Nadanie ur. Zygmuntowi Michałowskiemu, za in utroque belli^{et} pacis theatro usługi, dóbr Mołodeczyce w pow. pińskim po śmierci ur. Jana Ancuty i Anny Mogilnickiej, małżonków. A. N.

s. 26

24. Warszawa, 1658.02.22. Nadanie ur. Janowi Kiersnowskiemu, podsędkowi nowogródzkiemu, staroście dziewieniskiemu wsi Jurgielany^a i Michuny¹ w pow. oszmiańskim, niegdyś należących do starostwa dziewieniskiego, po śmierci małżonków Chreptowiczów. W. S. J.

s. 27–28

---

^a W N: Jurgieluny

¹ Właściwie Milkuny.

25. Warszawa, 1658.02.20. (— —) Przełożono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, iż post decessum ur. Bartosza Brzuchańskiego ur. Halszka Darowska, małżonka jego illegitime in consanguinitate poszła za ur. Jana Mołodeckiego [s]. Wniesiona była zatem do nas prośba, abyśmy summy, tak na dobrach Połonie¹ nazwanych, w pow. słonimskim leżących, pomienionej ur. Halszce Darowskiej od zeszłego przereczonego ur. Bartosza Brzuchańskiego, małżonka jej, jako i ur. Janowi Mołodeckiemu, złotych 12 set na folwarku Dziełkowicze nazwanym zapisane, względem pożenienia się in consanguinitate, dzieciom pozostałym przereczonego ur. Bartosza Brzuchańskiego dali i konferowali, i do dojścia lat zupełnych onych za tutora ur. Stefana Brzuchańskiego, stryja ich, jako natum tutorem, przydali. My tedy — — zgadzając się, pomienione summy, jako do dyspozycyjej naszej przypadłe, przereczonemu pozostałemu potomstwu dajemy — — i za własnego tutora ur. Stefana Brzuchańskiego — — przydajemy, który gdy pomienieni minorennes do zupełnych lat przyjdą, onym dóbr wszystkich ustąpić powinien będzie. (— —) A. N.

s. 28–29

---

¹ Winno być: Połonce

26. Warszawa, 1658.02.20. *Ur. Stefanowi Brzuchańskiemu, za zasługi wojenne w przeszłych wyprawach i za dochowanie wierności obecnie, stolnikostwo orszańskie po śmierci ur. Galimskiego¹. C. P. B.*
s. 29

¹ Osoba skądinąd nieznana — być może informacja błędna, bo Piotr Galimski był stolnikiem do 1652 r., ale następnie awansował na marszałka orszańskiego.

27. Warszawa, 1658.02.20. *Ur. Dadzibogowi Gotkowskemu¹, dworzaninowi JKM, za zasługi przy boku naszym, ale i na usługę Rzpltej, w wojskach Rzpltej zostając z uszczerbkiem zdrowia i znaczną substancyjną utratą w różnych ekspedycjach, skarbnikostwo wileńskie po śmierci ur. Czyża². A. N.*
s. 30

¹ Właściwie Grotkowski.

² Informacja błędna, bo Adam Dominik Czyż umarł dopiero po 1676 r.

28. Warszawa, 1658.02.20. (— —) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, iż co udawszy do nas ur. Krzysztofa Zwiardowskiego, który statecznie in fide ku nam, według świadectwa przed nami likwidowanej od woj. nowogródzkiego atestacyji, perseveravit¹, jus caducum na dobra ^{a-a} jego pewne u nas otrzymano. Któregośmy po ukazanej atestacyji widząc być niewinnego i jako życzliwego ojczyzny syna, wszystkie ad male narrata otrzymane listy skasowawszy dla [s] łaski naszej przyjęli i listem go naszym asekurowali. Donatariuszowie nasi otrzymane sobie ad male narrata po nim dobra i summy pewne, chcąc go turbować mimo asekuracyją naszą [ss]. Wniesiona zatem była do nas prośba, abyśmy amniscyją naszą tym listem naszym konfirmowali. My tedy, [do] pomienionej prośby łaskawie się skłoniwszy, a zabiegając temu, aby obywatele nasi WKsL privatis certando odiis, nie przez nieprzyjaciela, ale sami przez się w majątnościach i fortunach swych depraedati nie byli, wydaną amnystyją naszą konfirmujemy i aby według praw swoich bezpiecznie, jako ten, który wiary nam i Rzpltej dotrzymuje, przy dobrach i summach swych zostawał, ^{b-b} wszystkie listy ad male narrata na dobra i summy po nim otrzymane kassując i annihilując mieć chcemy. (— —) A. N.
s. 30–31

^{a-a} Nazwy brak (okienko).

^{b-b} Okienko (nie wiadomo dlaczego).

¹ Zwiardowski był sługą Radziwiłłów birżańskich i z pewnością wraz z nimi przyjął protekcję szwedzką w 1655 r. Po amnestii dla Bogusława Radziwiłła sytuacja jego sług się jednak zmieniła i stąd próby anulowania wcześniejszych nadań.

29. Warszawa, 1658.02.20. (— —) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych, iż post decessum ur. Jana Otthenhausa [s], który statecznie in fide ku nam perseuerabat, udawszy go za rebellizanta naszego¹, summy pewne od niego na dobrach ur. Bogusława Radziwiła, koniuszego WKsL, Dolatycze i Niewodnica nazwane, w ^{a-a} leżące, wniesione ur. Hieronimowi, Jerzemu, Stefanowi i Katarzynie, pozostałemu potomstwu jure successionis należące, u nas jure caduco uproszone. Wniesiona zatym była do nas prośba, abyśmy wszystkie takowe in aggravationem przerzeczonych pozostałych sierot ad male narrata otrzymane listy tym terażniejszym naszym skasowali i przerzeczone pozostałe potomstwo pod protekcją naszą wzięwszy assekurowali. My tedy, jako najwyższy w państwie naszym orphanorum protector, widząc tę prośbę być słuszną, przerzeczone osierbcałe potomstwo, ponieważ ur. Jan Otthenhaus statecznie wiary nam i Rzpltej, współ z innemi życzliwemi synami Ojczyzny, dotrzymał, aby jakiej iniuriam i grauamen od^b tych, którzy za złym udaniem, zeszłego pomienionego ojca ich od nas jus caducum na summy przerzeczone otrzymali, nie cierpieli, pod obronę naszą bierzemy i tym listem naszym, iż do possessyji pomienionych dóbr i odebrania przerzeczonej summy nikomu przychodzić nie dopuścimy, assekurujemy. (— —) A. N.
s. 31-32

^{a-a} Okienko na nazwę województwa.

^b T. do

¹ Jan Ottenhausen zginął broniąc 27 I 1657 r. na służbie szwedzkiej Tykocina przed armią lit. Pawła Sapiehy, był więc ewidentnym zdrajcą.

30. Warszawa, 1658.02.20. Wielmożnym, urodzonym, senatorom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie i wszystkim obywatelom pow. pińskiego, uprzejmie i wiernie nam miłym, łaska nasza królewska. Wielmożni, urodzeni, uprzejmie i wiernie nam mili. Przełożono nam jest, przez niektórych panów rad i urzędników przy boku naszym będących imieniem ur. Hrehorego Wojny, na uprzejmości i wierności wasze żaloba, iż uprzejmości i wierności wasze, lekce sobie poważając wolą i list, reskrypt nasz, którymeśmy żalobliwemu do possessyji dóbr ^{a-a} nazwanych, w pow. pińskim leżących, nieprawnie od uprzejmości i wierności waszych sejmikiem ^{b-b} przysądzonych, do rozprawy przed nami i sądem naszym przychodzić, bez żadnej ni od kogo przeszkody, iterum z possessyji tych dóbr, co by niepomału nas afficere musiało, wypędzić chcecie. Proszono tedy nas, abyśmy go pod obronę i protekcją naszą wzięwszy ojcowską uprzejmości i wierności wasze upomnieli. Jakoż onego pod obronę i protekcją naszą bierzemy i uprzejmości, i wierności wasze, abyście żadnej w possessyji pomienionemu ur. Hrehoremu Wojnie przerzeczonych dóbr, do rozprawy przed nami i sądem naszym, nie czynili przeszkody tym listem

naszym upominamy i mieć to po uprzejmościach i wiernościach waszych chcemy.
(— —) A. N.
s. 32–33

---

^{a-a} Okienko na nazwę.

^{b-b} Okienko na nazwę rodzaju sejmiku lub datę.

31. Warszawa, 1658.02.20. *List upominalny do pow. pińskiego:* Przełożona nam jest przez niektórych panów rad i urzędników przy boku naszym będących imieniem ur. Aleksandra Kaznowskiego na uprzejmości i wierności wasze żaloba, iż uprzejmości i wierności wasze, lekce sobie poważając wyraźną wolą i list, reskrypt nasz, którymeśmy żalobliwemu do possessyi dóbr Kupańskie nazwanych, w pow. pińskim leżących, nieprawnie od uprzejmości i wierności waszych sejmikiem ^{a-a} Tukalskiemu przysądzonych, do rozprawy przed nami i sądem naszym przychodzić pozwolili, iterum z possessyjej tych dóbr, co by niepomału nas afficere musiało, wypędzić chcecie. Proszono tedy nas, abyśmy go pod protekcyją i obronę naszą wzięwszy ojcowską uprzejmości i wierności wasze upomnieli. Jakoż onego pod obronę i protekcyją naszą bierzemy i — — abyście dalej żadnej w possessyjej pomienionych dóbr do rozprawy przed nami i sądem naszym przerzeczonemu ur. Aleksandrowi Kaznowskiemu nie czynili przeszkody — — napominamy i mieć — — chcemy. (— —) A. N.
s. 33–34

---

^{a-a} Okienko na nazwę sejmiku lub datę.

32. Warszawa, 1658.02.26. *Ur. Janowi Korsakowi, podczaszem polockiemu, zasłużonemu w przeszłych i terażniejszych wyprawach wojennych, dobra ziemskie wieczyste Nacza w woj. polockim i sumy pieniężne po zdrajcy na rzecz Moskwy Romanie Aleksandrze Oskierce, strażniku polockim. C. P. B.*
s. 34–35

33. Varsavia, 1658.02.28. *Consensus gen. Alexandro Naruszewicz, notario MDL, capitaneo Lidensi ad cedendum capitaneatum Resitensem in Livonia in personam gen. Georgii Tyzenhauz, gladiferi MDL. Albertus Laskowski, SRM secretarius.*
s. 35–36

O: AGAD, Arch. Tyzenhauzów E 326.

L: Urzędnicy IX 2177.

34. Vasavia, 1658.02.25. *Consensus gen. Joanni Zieliński¹, capitaneo Bydgo-tsiensi et praefecto stabuli reginae Ludouicæ Mariae ad cedendum capitaneatum Resitensem in Livonia in personam gen. Alexandri Naruszewicz, notarii MDL, capitanei Lidensis. Albertus Laskowski, SRM secretarius.*
s. 36–37

¹ Właściwie Żelęcki.

35. Warszawa, 1658.02.27. (— —) Konferowaliśmy byli ur. Stanisławowi Zienowiczowi¹, podśëdkowi wilkomirskiemu i leśniczemu naszemu wilkijskiemu, i Elizabeth Herbersztein małżonkom, przywilejem de data r. p. 1655, die 9 m-ca lutego, konsens na robienie potaszu, szmalcugi, wanczosa, klepki i innych towarów leśnych w puszczach i lasach leśnictwa naszego wilkijskiego do lat 4, immediate po sobie idących, jako to szerzej w pomienionym konsensie naszym jest opisano. Lecz że oni, pomienieni małżonkowie, nie wytrzymawszy wyżej mianowanych lat 4 według konsensu i kontraktu zawartego za nastąpieniem w tym czasie nieprzyjaciela naszego i Rzpltej, kurfirsztu pruskiego² i przez niego zdezołowanie, i w popiół obrócenie dóbr i wsi do leśnictwa wilkijskiego należących, w wielką w gotowych towarach, to jest szmalcugi, popiołów łasztów 30 w beczki już nafatowanych, a u poddanego swego w gumnie złożonych (jako to z relacyjej generała Ks. Żmudzkiego prawnie uczynionej patet) szkodę i ruinę poniósł. Tedy my, za wniesieniem do nas przez panów rad i urzędników naszych, przy boku naszym natenczas będących, imieniem onego samego i małżonki jego prośby, abyśmy im do podźwignienia i wsparcia substancyjej ich łaskę i szczodroblivość naszą pańską oświadczyli i znowu do lat 3 robienia pomienionych towarów leśnych w tychże puszczach naszych leśnictwa wilkijskiego pozwolili i prolongowali. Jakoż my, respektując na takową ich przez zruinowanie nieprzyjacielskie poniesioną szkodę, tym listem, konsensem naszym robienie zwyż rzeczonych towarów leśnych, krom płacenia pniewszczyzny i inszej do skarbu pełnienia powinności, do lat 3 po wyjściu pierwszych lat 4, od zawarcia kontraktu albo założenia bud czas rachując, wyrabiać i na swój własny pożytek obracać pozwalamy i prolongujemy. Co do wiadomości wielm. podskarbiemu wielkiemu i hetmanowi polnemu WKsL³, terażniejszemu i napotym będącym administratorom, i faktorom bud naszych, egzaktorom cel i myt przywodząc mieć chcemy i rozkazujemy, aby pomienionym ur. Zienowiczowi, podśëdkowi wilkomirskiemu, leśniczemu naszemu wilkijskiemu i Amelijej Elizabeth Herbersztein małżonkom żadnej, tak w wyrabianiu, jako i spławianiu pomienionych towarów leśnych, do lat wyżej mianowanych nie czynili przeszkody i substytutom swym czynić zakazali, dla łaski naszej. (— —) C. P. B.

s. 37-39

¹ Właściwie Zenowiczowi.

² Elektor brandenburski i władca Prus Księżęcych Fryderyk Wilhelm Hohenzollem.

³ Wincenty Korwin Gosiewski.

36. Warszawa, 1658.02.28. Ur. Hrehoremu Stankiewiczowi, ciwunowi gon-
dyńskiemu, wiernie nam miłemu, łaska nasza królewska. (— —) Przełożono nam
jest imieniem wielm. Mikołaja Korfa, wojewody wendeńskiego, iż wierność wasza
uprosiwszy sobie u nas przywilej po ur. ^{a-a}, jakoby miał on partibus nieprzyjaciela
naszego i Rzpltej adhaerere, na dobra prawu dożywotnemu podległe, od wielm.
wojewody pomienionemu ur. Viguntowi w administracją puszczone, nazwane
wsi Sugireje¹ i Karęgi, w Ks. [Żmudzkim] leżące, one violento modo zajachaleś
i dotąd, nic nie dbając na upominalny list wielm. podskarbiego w. i hetmana
polnego WKsL², one trzymasz, i nadto list od nas do wielm. wojewody wendeń-
skiego upominalny, pod datą w Krakowie, dnia 18 Septembris w r. 1657, ad male
narrata, in praeiudicium prawa wielm. wojewody wendeńskiego otrzymawszy,
wyż rzeczonych dóbr, violenter et nullo jure zabranych, onemu restituere nie
chcesz. Co jako nas^b słusznie afficere musi, tak chcemy mieć po wierności w[aszej]
i rozkazujemy, abyś wierność twoja te zabrane niesłusznie dobra zarazem wielm.
województwie wendeńskiemu restytuował i tak na przywileju naszym, na którym
trzeba było prawnie, a nie violenter do possessyjej tych dóbr przychodzić, nie
sadzil się, jako też i upominalnego listu od nas w tej sprawie ad male narrata
otrzymanego, który tym reskryptem naszym kassujemy, in subsidium sobie nie
brał. A jeżeli wierność twoją co do tych dóbr za przywilejem naszym pretendujesz,
abyś nie violenter, ale jure mediante u sądu należnego tak z ur. Vigantem, jako
i wielm. wojewodą wendeńskim postąpił. (— —) C. P. B.
s. 39

^{a-a} Okienko na nazwisko.

^b T: nasz

¹ Raczej Sugince lub Sugincy (zob. nr 45).

² Wincenty Korwin Gosiewski.

37. Warszawa, 1658.02.28. Pozwolenie dla ur. Jana Zaborowskiego i Anny Li-
pińskiej na cesję folwarku Zebrzyski^a ur. Bazylemu Korsakowi, żołnierzowi służą-
cemu podczas terażniejszej ekspedycyjej w różnych wojennych potrzebach z uszczer-
bkiem zdrowia swego i małżonce jego Felicjannie Zaborowskiej. C. P. B.
s. 40

^a Też: folwark Zabrzewski

38. Warszawa, 1658.02.28. Podstolstwo WKsL ur. Janowi Karolowi Kopciowi,
cześnikowi WKsL, staroście brzeskiemu za postąpieniem ur. Eustachego Wollowicza
na stolnikostwo WKsL. C. P. B.
s. 41

Uwaga! Kopeć otrzymał też nominację z datą 15 II 1658 r., zob. Urzędnicy XI 1310 (gdzie błędnie podany
jest przypis z niniejszej edycji).

39. Varsavia, 1658.02.28. *Incisoratus MDL gen. Christophoro Potocki, dapifero MDL post evectonem gen. Denhoff¹ ad thesauriatum curiae MDL.*

Quicquid enim et foris hostium, et domi tumultuum, undequaque periculorum in patriam fuit, industria, armis, sumptibus propulsando, nil reliquum de se expectationi fecit, quod non maximum exlerit sedulitate. Quodcum multis aliis in occasionibus, tum uel maxime hisce annis, cum peruersa non modo externorum hostium, sed rebellium quoque rabies excitis undequaque assecis, sociis graue bellum "patriae" intulisset, tanquam verus patriae ciuis vices ducis belli gerens et consiliorum promptitudine in rebus peragendis, prudentia, propriis sumptibus, lectissimus conscriptis copiis defensionis patriae non defuit. C. P. B. s. 41-42

L: Urzędnicy XI 291.

¹⁰⁰ Wyraz dopisany u góry.

¹ Imienia brak — chodzi o Teodora Denhoffa.

40. Warszawa, 1658.02.13. Oznajmujemy — —. Słuszne nas merita ur. Piotra Dunina z Rajca Rajeckiego, podkomorzego smoleńskiego do tego, cokolwiek doświadczenia i dobroczynności naszej przeciwko nam i Rzpltej zasłużonym należy, skłaniają. On bowiem z młodości lat swoich udawszy się na usługę ś. p. króla Władysława, pana brata naszego i nas samych, tudzież Rzpltej, męstwem, dzielnością swą i odwagą rycerską w różnych ekspedycjach wojennych, w wielu niebezpieczeństwach i dostatkach straty ponosząc, na każdym polu tak stawał, jako się prawdziwemu ojczyzny synowi godziło. Przeto chcąc mu dobroczynność naszą królewską oświadczyć umyśliłszy pewne dobra w stanie jeleńskim, mianowicie Jeleńszczyzna, Karlin, Nahać, Jalowce, prawu lennemu wieczystemu podległe, w woj. smoleńskim leżące, po zeszcii z tego świata ur. Samuela Ciechanowieckiego, stolnika smoleńskiego¹ do dyspozycyje i szafunku naszego przypadłe, onemu dać i konferować. Jakoż tym listem, przywilejem naszym, takowymże prawem lennym wieczystym dajemy i konferujemy. Ma i wolen będzie pomieniony ur. Dunin Rajcki zwyż mianowane dobra — — z poddanemi, ich powinnościami, gruntami oromemi i nieoromemi, lasami, borami, paszniąmi, gajami, sianozęciami, zaściankami, rzekami, rzeczczkami, stawami, młynami, sadzawkami, drzewem bartnym, danią miodową, z gony bobrowemi, z łowy rybny, zwierzynnemi i ze wszystkiemi in genere et specie przynależnościami i przyległościami, jako się dobrze z dawna w granicach i obchodziech swych miały i u przeszłych possessorów były, na się objąwszy, sam, małżonka, dzieci i potomkowie jego męskiego rodzaju, póki ich z liniję jego stawało trzymać, używać i wszelakich tam sobie przymnażać pożytków wiecznemi czasy, służbę ziemską wojenną albo też kondycjom o obronie zamków siewierskich, w konstytucjach sejmowych opisanych, zarówno z inszemi obywatelami woj. smoleńskiego dosyć czyniąc. A jeśliby ur. Dunin Rajcki nie dochodząc via iuris violenter chciał in possessionem tych

dóbr przychodzić, tedy eo ipso ten przywilej nasz za nieważny być by musiał.
(— —) A. N.
s. 42–43

¹ Informacja błędna — Ciechanowiecki zmarł dopiero w 1699 r.; powinno być raczej: po zdradzie, gdyż przeszedł on na służbę moskiewską.

41. Warszawa, 1658.02.28. Oznajmujemy —. Lubo suprema justitia reddere unicuique, quod suum est, bez żadnego każe zatrudnienia, jednak my, kiedy niektórych ludzi widziemy prędkiego wypłacenia długów z dopuszczenia Bożego impossibilitatem, zwykliśmy w tym pańską naszą oświadczać łaskę, pomykając im czasu w prawie pospolitem opisanego. A że ur. Krzysztof z Potoka Potocki, krajc[zy] WKsL, podczas terażniejszego ojczyzny naszej utrapionej zamieszania, wszystkich fortun swoich, dóbr i majątności, dzierżawy, dostatków swoich przez różne nieprzyjacielskich, tj. na[j]pierwej kozackie, moskiewskie, a potem szwedzkie i węgierskie inkursyje, całe odbieżyłch poniósłszy dispendium i zrujnowanie, nie może żadną miarą sufficere satisfaciendo kredytorom, a jednak non parcendo kosztom, od zaczęcia rebellijej kozackiej w wojsku WKsL gromadne chorągwie i pułki prowadząc aż do tego czasu, znacznie, hojnie ważonym całość dostojenstwa naszego majestatu piastując i teraz w tejże ochocie swej zostaje. Zaczym meretur eam clementiam nostrarum juri non contrarium, abyśmy go, stosując się do prawa, od impecyji kredytorów i płacenia onym długów na listy, zapisy, recognitiæ seu alio quocunque modo, contractu uel praetextu winnych, do lat 3 od publikowania tego listu naszego, immediate po sobie idących, zaszczycili i uwolnili. Jakoż niniejszym listem naszym wyż mianowanego ur. Potockiego — — i małżonkę jego ur. Elżbietę Rajecką zaszczycamy, i uwalniamy, tak iż in decursu tych 3 lat o żadne kredytorom swoim winne długi, tak summy iścizny, jako i interessy pomienione osoby turbowane, i do prawa pociągane być nie mają. A choćby kto onych przed który sąd zapozwał, jednak odpowiadać i sprawować się, i kredytorom żadnym podlegać nie będą powinni. Co do wiadomości wszystkich wobec, a mianowicie sądom głównym trybunalskim, zadwornym, urzędowi ziemskiem, grodzkim i innym wszelkim jurysdykcjom przywodząc mieć chcemy i rozkazujemy, abyście, stosując się do prawa pospolitego i tego listu naszego, zwyż pomienione osoby całe przy tej od nas nadanej zachowali wolności, aż do wy[j]ścia wyż pomienionego terminu. (— —) C. P. B.
s. 44–45

42. Danków, 1657.04.19. Koniustwo żmudzkie ur. Albrychtowi Bielewiczowi za postąpieniem ur. Stefana Bielewicza na stolnikostwo żmudzkie. J. M. S.
s. 45

43. Danków, 1657.04.19. *Stolnikostwo żmudzkie ur. Stefanowi Bielewiczowi, koniuszemu żmudzkiemu po śmierci ur. Jana Szostowickiego.* J. M. S.
s. 45–46

44. Kraków, 1657.09.06. *Nadanie ur. Jerzemu Władysławowi Uhlikowi, stolnikowi trockiemu, tow. husarskiemu Pawła Sapielży, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, po zdrajcy Stanisławie Kownackim dóbr wszystkich i sum, a mianowicie sumę od niego i małżonki jego Katarzyny Bokiejówny na majątność dziedziczną ur. Jerzego Władysława Uhlika — —, w pow. grodzieńskim leżącą, daną i prawem zastawnym do oddania onej wniesioną.* A. N.
s. 46–47

45. Warszawa, 1654.07.23. *Pozwolenie wielm. Mikołajowi Korfowi, wojewodzie wendeńskiemu na sędowanie wsi nazwanych Sugincy i Karegi, od ciwuństwa okmiańskiego w Ks. Żmudzkim, na osoby ur. "Jana i Anny Kossowskich", co wynagrodzi im stratę dóbr inflanckich.* J. M. S.
s. 47–48

---

^{aaa} *Dopisane i przekreślone; w N dopisano: Kossowskich*

46. Obóz pod Lublinem, 1656.05.15. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, dworzaninowi pokojowemu JKM, w nagrodę oddawanych od niemałego czasu posług, dóbr ziemskich wieczystych w woj. nowogrodzkim, tj. folwarku Jatra ze wsią Koncewice po Niezabitowskim, zdrajcy na rzecz Szwedów.* J. D. Z.
s. 48–49

47. Obóz pod Warszawą, 1656.07.06. *Oznajmujemy — —. Respektem znacznych i odważnych zasług ur. Michała Lwa Obuchowicza, wojewodzica smoleńskiego, dworzanina naszego pokojowego, od dawnego czasu przy boku naszym wiernie i życzliwie oddawanych, umyśliliśmy onemu pewne dobra nasze, w woj. brzeskim, w ekonomiej kobryńskiej leżące, nazwane Buchowicze z folwarkiem i wsiami Ostromeczem, i Zakrośnicą, po zeszcui z tego świata ur. Aleksandra Kołyca, dworzanina naszego pokojowego, wójta prużańskiego do dyspozycyjej naszej przypadłe, dać i konferować. Jakoż tym listem — — konferujemy. Ma i wolen będzie ur. Obuchowicz, — — zwyż rzeczzone dobra na się objąwszy prawem dożywotnym trzymać, na czynszowej powinności i pożytków z nich dochodzących aż do żywota swego zażywać, płacąc czynsz pieniężny w każdy rok do skarbu naszego WKsL według pośledniejszej ustawy rewizorskiej.* (— —) J. D. Z.
s. 49

48. Warszawa, 1657.10.15. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, wojewodzicowi smoleńskiemu, płk. JKM, który idąc torem dzielności przodków swoich i w młodości lat, uchyliwszy wszystkie na stronę fortuny, krwawemu Marsowi*

swoje konsekrował usługi, na których zostając z chorągwiami swemi, także odwagi z utratą substancyj i z odnoszeniem uszczerbku zdrowia przez postrzały w potrzebach różnych od nieprzyjaciół naszych zadane czynił, *dzierżawy Koziany, Zuchowicze i Toropczany*¹ w ^{na} po śmierci ur. Kazimierza Sokolińskiego². W. S. J. s. 49–50

L: Wolff, *Kniaziowie*, s. 484.

---

^{na} Okienko na wpisanie nazwy województwa.

¹ Wsie te leżały w woj. połockim i witebskim, a były odłączone od różnych starostw.

² Kazimierz Leon Drucki Sokoliński, kasztelanicz połocki, otrzymał wieś Toropczany od starostwa jeze-rzyskiego za cesję matki Marianny w 1640 r.

49. Warszawa, 1656.10.15. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, wojewodzi-cowi smoleńskiemu, plk. JKM starostwa suraskiego z miasteczkiem, wsiami i folwar-kami po śmierci ur. Horskiego.*¹ W. S. J. s. 50–51

L: Wolff, *Kniaziowie*, s. 147.

---

¹ Hieronim Drucki Horski nie zmarł wówczas, a jedynie przeszedł na stronę cara — otrzymał to starostwo 19 IX 1643 r. z cesji Jana Władysława Sanguski.

50. Lublin, 1656.09.11. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, dworzaninowi pokojowemu JKM dóbr ekonomicznych Oża i Przełom w pow. grodzieńskim, z pra-wem do dziesiątego grosza, po śmierci ojca, wielm. Filipa Obuchowicza, wojewody smoleńskiego. J. M. S. s. 51–52*

51. Obóz pod Warszawą, 1656.07.20. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, dworzaninowi pokojowemu JKM sumy zapisanej na Jelnej w woj. nowogrodzkim po zdrajcy na rzecz Szwedów Niezabitowskim (który nam i Rzpltej wiary nie dotrzy-mawszy sub auspicio króla szwedzkiego¹ cessit), którą winien mu był ur. Malcher Szemet. J. M. S. s. 52*

O: LMAB, F. 198–850 (z datą 12 VII 1656).

---

¹ Karol X Gustaw.

52. Warszawa, 1657.10.15. *Nadanie ur. Michałowi Obuchowiczowi, plk. JKM dóbr ziemskich wieczystych Lasudów i Świack w pow. grodzieńskim oraz wszelkich ruchomości i sum jure caduco po zdrajcy Tomaszu Wołowiczu. W. S. J. s. 53*

53. Poznań, 1657.12.12. *Oznajmujemy — —. Mając my abunde wyświadczone ur. Michała Obuchowicza, plk. naszego wojsk WKsL merita, które on niepojed-*

nokrotnie nam i Rzpltej, z uszczerbkiem zdrowia i znaczną substancją [s] utratą, od "nie" małego czasu z pułkiem swoim w wojsku naszym WKsL zostając, mężnie i odważnie oddawał i dotąd oddaje, a chcący go szczodroblivością naszą do dalszej stimulate ohoty, umyśliliśmy mu po zeszyłych z tego świata morowym powietrzem steriliter sław. Mikołaju Bohdanowiczu Pinczuku, burmistrzowi i Mikołaju Ciszowskiemu, złotnikowi [i] rajcy, mieszczanach nowogródzkich, do dyspozycji naszej przypadłe dobra wszystkie in genere et specie, leżące i ruchome dobra, place, ogrody, kramy, summy pieniężne gotowe, na obligi dane i na jakiegokolwiek dobra jakimkolwiek sposobem wniesione, dać i konferować. Jakoż^b i tym^b niniejszym listem, przywilejem naszym, iure caduco et irreuocabilis donationis nostrae titulo dajemy i konferujemy. Mocą którego ma i wolen będzie pomieniony ur. Obuchowicz, płk nasz po przerzeczonych mieszczanach nowogródzkich, steriliter zeszyłych, wszystkie in genere et specie dobra — leżące i ruchome, domy, place, ogrody, kramy, srebro, złoto, summy pieniężne gotowe, na obligi dane i na jakiegokolwiek dobra wniesione — iure caduco, porządkiem zwyczajnym, prawnym in possessionem objawszy, trzymać, używać, dać, darować, sprzedać, zastawić i jako chcąc według swego szfować upodobania sam i potomkowie jego, wiecznemi czasy na zwyczajnej z tych dóbr pochodzącej powinności. A jeżeliby pomieniony ur. Obuchowicz, — — violenter dobra przerzeczonych zeszyłych mieszczan nowogródzkich^c zająć chciał, albo też onych żona, dzieci, albo legitimus [successor] ad octauum gradum znajdował [się], albo za żywota testamentem legował, tedy ipso facto ta donacja nasza żadnej wagi mieć nie ma. Co do wiadomości wszem wobec, mianowicie ur. wójtowi, sław. magistratowi nowogródzkiemu przywołując mieć chcemy i rozkazujemy, aby za rekwizycją przerzeczonego ur. pułkownika naszego, lubo plenipotenta jego po przerzeczonych sław. mieszczanach — — wszystkie — — dobra ich — — sądownie podane były, dla łaski naszej i z powinności swej. (—) A. N.

s. 53–54

^{aa} Dopisane.

^{bb} T: tym i

^c Dalej znówu: violenter

54. Obóz pod Krakowem, 1657.08.04. *Nadanie ur. Janowi Aderkasowi, podkoniuszemu kor., który spędził wiele lat przy boku królewskim i żonie jego Joannie Wereszczakównie wsi Kielczuny i Golduny¹ w woj. wileńskim po śmierci wielm. Zofii Druckiej Horskiej, wojewodziny wileńskiej². A. N.*

s. 54–55

¹ Właściwie: Gielczuny (Golczuny) i Gieluny.

² Wdowa po Krzysztofie Chodkiewiczu, wojewodzie wileńskim.

55. Kraków, 1657.09.04. Reverendo in Christo Patri, domino H[i]eronimo Lubartowicz Sanguszko, episcopo Smolenscensi, sincere nobis dilecto aut suae paternitatis in spirit[u]alibus vicario et officiali seu cuiquam alteri ad instituendum et investiendum potestatem habenti, gratiam nostram regiam.

Reverende in Christo Pater, sincere nobis dilecte. Vacat ad praesens canonicatus Smolenscensis post perfidum nobis Reique Publicae^{a-a} Wojewódzki, illius ultimum et immediatum possessorem, ad eum nos itaque pro iure patronatus nostri, quod nobis desuper competit, ven.^{b-b} Szemborski generis claritate, morum vitaeque inculpatae, integritate aliisque praeclaris virtutibus praestantem, eruditione conspicuum nobisque apprime commendatum, sinceritati vestrae praesentandum esse duximus. Uti quidem hisce litteris nostri praesentamus hortamurque sinceritatem vestram, ut hunc a nobis praesentatum et non alium ad dictum canonicatum Smolenscensem instituat et investiat curam animarum, administrationem spiritualium et regimen temporalium rerum eidem commitendo prout id ad officium sinceritatis vestrae pastorale pertinere dignoscitur. (— —) A. N.

s. 55–56

---

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-b} Okienko na imię.

56. Warszawa, 1657.09.30. Nadanie ur. Mikołajowi Antoniewiczowi domów w mieście Władysławowie i wszelkich rzeczy po zdrajcach Frycku Hannusie Wojszniarze, Anusie Furyzonie^a i Jakubie Młynarku. A. N.

s. 56

---

^a WN: Faryzonie

57. Kraków, 1657.09.04. Podstolstwo trockie ur. Janowi Rusieckiemu, ^azasłużonemu żołnierzowi^a po śmierci ur. Bykowskiego¹. A. N.

s. 57

---

^{aa} Tak w N.

¹ Mikołaj Bykowski, kalwinista, chyba nie umarł jeszcze wówczas.

58. Obóz pod Krakowem, 1657.08.04. Nadanie ur. Samuelowi Turlajowi, zasłużonemu tow. chor. husarskiej ur. Marcjana Ogińskiego, chorążego trockiego, dóbr wszystkich jure caduco, a zwłaszcza kamienicy naprzeciwko cerkwi ruskiej Ś. Trójcy i drugiej na ulicy Końskiej leżących¹, po zdrajcy Morozie, mieszczaninie wileńskim. A. N.

s. 57–58

---

¹ Chodzi o kamienice w Wilnie.

59. Kraków, 1657.09.04. *Nadanie jure caduco ur. Krzysztofowi Pawłowiczowi, chorążemu i Janowi Rusieckiemu, tow. chor. husarskiej ur. Marcjana Ogińskiego, chorążego trockiego, plk. JKM, dóbr wszelkich i sum po zmarłym bezpotomnie ur. Janie Klimkiewiczu. A. N.*
s. 58–59

60. Obóz pod Krakowem, 1657.09.03. *Nadanie ur. Marcjanowi Ogińskiemu, chorążemu trockiemu, plk. JKM dóbr wszelkich i sum jure caduco po zdrajcach Greku¹ i Piekarskim², którzy dotąd wspomagają Gaudego³ i załogę węgierską w Brześciu. A. N.*
s. 59–60

¹ Chyba Piotr Grek.

² Krzysztof Piekarski.

³ Andreas Gaudy, sekretarz i plk wojsk Jerzego Rakoczego, gubernator Brześcia Litewskiego.

61. Varsavia, 1658.03.06. *Gen. Nicolao Lebiecki, cohortis nostrae hastatorum exercitiis MDL commilitoni, vexilliferatus Parnauiensis morte olim gen. Stanisłai Bohuszewicz. Albertus Laskowski, SRM secretarius.*
s. 61
L.: Urzędnicy IX 229; Nagielski, s. 122.

62. Warszawa, 1658.03.08. *Pozwolenie ur. Katarzynie Słotwińskiej Piotrowej Olszewskiej, skarbnikowej stonimskiej na zrzeczenie się prawa do wsi Wosiczanki, włók 7 pusty i osiadłych oraz Minkowicze, włók 3 osiadłych, leżących w dzierżawie błudzińskiej [s] w woj. brzeskim, na osoby ur. Jana Staruszynica Szapki, żołnierza od początku wojny kozackiej i Halszki Olszewskiej małżonków. W. S. J.*
s. 61–62

63. Warszawa, 1658.02.28. *Stolnikostwo mińskie ur. Januszowi Haraburdzie, zasłużonemu żołnierzowi po śmierci ur. Krzysztofa Kossakowskiego¹. C. P. B.*
s. 62–63

¹ Błąd — chodzi o Andrzeja Kossakowskiego, który jednak nie umarł.

64. Obóz pod Krakowem 1657.08.14. *Ur. Stanisławowi Ordzie przypadłe do szafunku naszego ex causa perduellionis Łukasza Jelskiego, zdrajcy naszego i Rzpłtej (który nie tylko początkiem do wzięcia Pińska załóg kozackich autorem był, ale też i w wieczną niewolą pow. piński Kozakom podał czy zaprzedał, które poddaństwo i przysięgą Chmielnickiemu¹ uczynioną potwierdził, nasze starostwo pińskie i insze naszej dyspozycyjej regalia bona u niegoż otrzymał, a na pokrewnych swoich różnych obywatelów majątności i dobra, między którymi i pomienionego ur. Stanisława Ordę poupraszał, które już violento modo zabrał i siła*

nieprzyjacielskie i zdradzieckie [ss], i teraz jeszcze w pow. pińskim czyni) wsi prawu dożywotnemu podległe, w pow. pińskim leżące, Topczyce, Chrystoboloty, Serniczki Małe, w *dożywocie*. A. N.
s. 63–65

¹ Bohdan Chmielnicki.

65. Danków, 1657.05.^a Ur. Łukaszowi Jelskiemu, marszałkowi pińskiemu i synowi jego Romanowi, jako i zięciowi jego Aleksandrowi Buczkowskiemu¹. Supplikował do nas ur. Stanisław Orda, iż wierności wasze zwaśniwszy się na zdrowie i substancją jego różne odpowiedzi i pochwały czynicie, chcąc go o śmierć przyprowadzić [s]. Zaczyn nie będąc bezpieczeń zdrowia swego uciekł się do nas z prośbą swoją, abyśmy zdrowie jego i substancją pod obronę i protekcją naszą wzięwszy listem naszym zaręcznym obwarowali. My tedy, bacząc być prośbę jego słuszną, stosując się do prawa pospolitego i postrzegając tego, aby każdy pod szczęśliwym panowaniem naszym w pokoju zostawał i publicam zdrowia, i własności swojej miał securitatem, wyż pomienionego ur. Stanisława Ordę pod obronę i protekcją naszą królewską bierzemy. A po wierności waszej [ss] mieć chcemy, abyście się z nim spokojnie zachowali, sami przez się, krewnych, przyjaciół, sług, bojar i subordynowane osoby na osobę, zdrowie i substancją jego nie następowali, pod zaręką za naruszeniem tego listu naszego zaręcznego na każdego z osobna z wierności waszych założoną 10 tys. kop gr lit., której połowa stronie żałobliwej, a druga połowa do skarbu naszego WKsL należeć będzie. Jeślibyście też wierności wasze krzywdę jaką od pomienionego ur. Stanisława Ordę pretendowali, tedy nie violenter, ale mediante jure prawnie o to z nim czynili. (— —) A. N.
s. 65–66

^a Daty dziennej brak.

¹ Właściwie Buszkowski, żonaty był z Jadwigą Jelską.

66. Warszawa, 1658.02.28. (— —) Wniesiona do nas jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych od ur. Macieja Olszewskiego, podsędką ludzkiego imieniem obywatelów pow. ludzkiego prośba, iż co przerze[cze]jni wielmożni, urodzeni obywatel pow. ludzkiego zgromadziwszy się na miejsce swoje zwyczajne, zgodnie wszyscy sądy compositi iudicii recentium criminum, podczas terazniejszego od nieprzyjaciela powiatu onych zawojowania, że się sądy zwyczajne odprawować nie mogą, uchwalili, abyśmy onym te laudum zgodnie postanowione regia nostra autoritate [w]zmocnili i stwierdzili, i do uczynienia, da Pan Bóg, z Moskwą pokoju przerzeczone sądy compositi iudicii odprawować pozwolili. Do której my takowej prośby, widząc być onych, chocia i pod jarzmem nieprzyjacielskiej niewoli, życzliwych synów ojczyzny, łaskawie się skłoniwszy, prze[rze]czone laudum regia nostra autoritate zmocniwszy i stwierdziwszy sądy compositi

judicii urzędów ziemskiego i grodzkiego — przydawszy trzech szlachty, obywatelów tamecznych, zgodnie od nich obranych, którzy przysięgę zaraz powinni będą zwyczajnie uczynić, aż do postanowienia z carem moskiewskim¹ pokoju, postrzegając tego, aby za milczeniem zwyczajnych sądów w rozpustnych swawola i ukrzywdzonym w sprawiedliwości świętej uszczerbek się nie mnożył — odprowadzić tym listem naszym pozwalamy i aby dekreta takowejże zupełnej, jakowej i czasu pokoju ferowane wagi i do egzekucyj przywodzone były, mieć chcemy. (— —) W. S. J.

s. 66–67

¹ Aleksy Michajłowicz Romanow.

67. Warszawa, 1658.02.28. *Moratorium do lat 3 od placenia długów ur. Krzysztofowi Kamińskiemu, miecznemu nowogródzkiemu i żonie jego Micuciance¹, gdyż dobra ich zostały całkowicie zniszczone.* C. P. B.

s. 67–68

¹ Hanna Micucianka, sędzianka grodzieniska, była drugą żoną Kamińskiego.

68. Warszawa, 1658.08.14. (— —) Wniesiona jest do nas przez panów rad i posłów ziemskich, stanów tudzież wszystkich Obojga Narodów i urzędników dwornych przy boku naszym rezydujących, na sejm terazniejszy do Warszawy zgromadzonych, za instancją wszystkiego wojska WKsL prośba imieniem ur. Aleksandra Chelchowskiego, abyśmy, respektując na jego od młodości lat w zabawach rycerskich jeszcze za świątobliwych antecessorów naszych i teraz nam, indefesso conatu w różnych ekspedycjach hojnie krew własną za dostojęństwo nasze i całość Rzpltej przelewając — —, oświadczone merita, osobliwie gdy wiary i cnoty dotrzymywając żadnem non adhaesit nieprzyjacielowi naszemu, ale i na dezolację dóbr dotąd in potestate hostili zostających, skąd cum tota suppellectili cudze musi pocierać kąty, list-kredens onemu za cessyją ur. Józefa Chelchowskiego i Halszki Suchodolskiej, małżonków na siółko Iwaniszczewicze w pow. rzeczyckim służące, od ś. p. króla jm. Władysława, pana brata naszego dany, przed nami pokładany, dożywociem konferowane, w nagrodę zasług, strat, prace i horowania, dożywocie konfirmowawszy, wiecznością pomienione siółko Iwaniszczewicze dali — —. My tedy, król, za zgodą wszech stanów Rzpltej, — — za słuszną uznawszy prośbę, w państwach nam od Pana Boga powierzonych supremus virtutum arbiter, aby cnota bez pochwały, praca bez nagrody, horowania bez konsolacyj nie zostawały, — — konsens dożywocia na siółko Iwaniszczewicze służący — — konfirmujemy i siółko — — jemu samemu i potomstwu jego obojej płci na wiekiustą domu ur. Chelchowskich ozdobę jure perpetuitatis dajemy i konferujemy. (— —) A. K. Z.

s. 68–70

69. Warszawa, 1658.02.28. *Nadanie¹ ur. Władysławowi Przyalgowskiemu, żołnierzowi w armii WKsL wsi Poberże w ciwiństwie wondziagolskim, na Żmudzi za cesją ojca jego Hieronima. C. P. B.*
s. 70–71

---

¹ *Tego nadania ma błędny N (zob.).*

70. Warszawa, 1658.02.28. *Nadanie ur. Wojciechowi Rakowskiemu, żołnierzowi dóbr lennych w woj. mściławskim, w trakcie krzyczewskim leżących, nazwanych Krupiec po śmierci ur. Jana Oleszkiewicza i syna jego. C. P. B.*
s. 71–72

71. Warszawa, 1658.03.22. *Wielm. Wincentemu Korwinowi Gosiewskiemu, podskarbiemu w. i hetmanowi polnemu WKsL, puńskiemu, markowskiemu, wieliskiemu, łódzieskiemu staroście, ekonomijej naszej olitskiej i grudziądzkiej administratorowi, uprzejmie nam miłemu, łaskę naszą królewską.*

Wielmożny, uprzejmie nam miły. Naznaczyliśmy pewnych kommisarzów naszych no[*min*]e publica ex senatus consilio do wojska WKsL pod regimentem jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ będącego, dla ujęcia i zaciągnięcia onego w dalszą służbę naszą i Rzpltej, także i dla uspokojenia wszystkich trudności wojskowych około dóbr po książęciu quondam Januszu Radziwile, wojewodzie wileńskim zachodzących, w Bogu wieleb. Jana Dowgiałłę Zawiszę, biskupa wileńskiego, proboszcza trockiego, wielm. Aleksandra Naruszewicza, podkanclerzego WKsL, lidzkiego, luboszańskiego starostę, ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, którym ponieważ i z prawa, i ze zwyczaju powinna obmyślona być na tę drogę, jako w publicznej i salutem ojczyzny zachodzącej okazyjej i sprawie, prowizyja, chcemy mieć po uprzejmości waszej i żądamy, abyś uprzejmość waszą każdemu z pomienionych kommisarzów po zł tysiącu z skarbu WKsL i z najpewniejszych podatków jako najprędzej obmyślił, i każdemu realiter, jakoby się przez to żadne tak gwałtownej potrzebie Rzpltej omieszkanie nie działo, zapłacił. Co uprzejmości waszej przy czynieniu liczby od Rzpltej w rachunkach przyjęto będzie. (— —) C. P. B.
s. 73

---

¹ *Pawła Jana Sapięty.*

72. Warszawa, 1658.03.24. *List do tegoż Wincentego Korwina Gosiewskiego, aby kazał wypłacić ze skarbu WKsL prowizję w wysokości 20 tys. zł na każdą ćwierć wielm. Aleksandrowi Naruszewiczowi, podkanclerzemu WKsL, staroście lidzkiemu, luboszańskiemu, miadzialskiemu [s], komisarzowi do traktatów pokojowych ze Szwecją. C. P. B.*
s. 74

73. Lwów, 1656.03.18. *Nadanie ur. Jerzemu Kimbarowi, tow. chor. pancernej wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, za zasługi od początku tych wojen, dóbr wszystkich jure caduco po adherencie szwedzkim Gnatowskim. A. N.*
s. 74–75

---

¹ Pawła Jana Sapiehy.

74. Warszawa, 1658.03.20. *Nadanie ur. Łukaszowi Omelskiemu, porucznikowi chor. ur. starosty szmeltyńskiego¹, który z młodych lat swoich krwawemu konsekwrowawszy się Marsowi nie tylko od zaczęcia rebellię w koźdych wojennych ekspedycjach dzielnie swoje praemisit merita, ale i w świeżo przeszłym państw naszych zamieszaniu — w nieustawających wojennych usługach w wojsku WKsL dotychczas zostaje, wsi Iwanki, w woj. smoleńskim nad rz. Husą leżącej, po zmarłym ur. Krzemieniewskim, na prawie lennym. W. S. J.*
s. 76–77

---

¹ Karola Stanisława Łużeckiego.

75. Obóz pod Warszawą, 1656.07.04. *Nadanie ur. Samuelowi Małkowiczowi Sutockiemu, żołnierzowi od buntu kozackiego, wsi Jeziry w pow. rzeczyskim, w trakcie propojskim leżącej, po ur. Bazylim, Hrehorym i Annie z Chlewińskich Jezierskich oraz po Hrehorym Worońcu wsi Osmołowicze, a po Pawle Worońcu części jego we wsi Bezwodziczach, obu w woj. mścisławskim, jure caduco jako po zdrajcach — dobra ziemskie wiecznością, a dobra nasze aż do żywota swego. J. M. S.*
s. 77–78

76. Pod Warszawą, 1656.07.04. *Nadanie ur. Samuelowi Małkowiczowi Sutockiemu, za długoletnią służbę wojskową i wierność, dóbr w woj. mścisławskim, tj. folwarku Zankowszczyzna wieczystego po Tymofieju Kazimierzu Worońcu, a siół Sutoki i Stare Siolo prawem wieczystym po Andrzeju Ormiencykowi Sutockim oraz dóbr Michałowskie, nazwanych Bohatyrowszczyzna, prawem dożywotnim, jure caduco jako po zdrajcach. J. M. S.*
s. 78–79

77. Lwów, 1656.04.08. *Nadanie ur. Sutockiemu¹, żołnierzowi zasłużonemu wsi Babinicze^a z folwarkiem w woj. mścisławskim w dożywocie po śmierci ur. Jana Kulaka i syna jego Michała. J. D. Z.*
s. 79–80

---

^a N: Bubinicze; w T też: Babonicze

¹ Zapewne chodzi o wymienionego wyżej Samuela Małkowicza Sutockiego.

78. Gdańsk, 1657.01.15. *Pozwolenie ur. Halszce Puzyniance Aleksandrowej Wilczkowej, cześnikowej starodubowskiej na zrzeczenie się prawa dożywotniego do dóbr Hubaszowo, Iwaszkowo, Tupalcy, Moszkowo, Waśkowicz, Karmanowo, Huszczy-no w pow. starodubowskim na osobę ur. Krzysztofa Mołskiego.* J. M. S.
s. 80–81

79. Lwów, 1656.04.23. *Nadanie ur. Teodorowi Krzysztofowi Nowickiemu, żołnierzowi dóbr dożywotnich w pow. pińskim, tj. gruntu włók osiadłą w Suszyczku, a włoki 2 soszciowskie przy siele wyłaskim leżące bez poddanych i bez budowa-nia żadnego — — ze wstępem wolnym do jeziora wyłaskiego i rzecznymi [s], po śmierci ur. Jerzego Tukalskiego, wojskiego pińskiego.* J. M. S.
s. 81–82

80. Warszawa, 1656.07.12. *Nadanie ur. Teodorowi Krzysztofowi Nowickiemu, żołnierzowi zasłużonemu od początku buntu kozackiego, wsi Horodyszcze z dworem i z poddanymi we wsi Sieliszczach w pow. pińskim "po śmierci" ur. Jana Dzierka w dożywocie.* J. M. S.
s. 83–84

ⁱⁱⁱ Tak w N

81. Częstochowa, 1657.03.18. *Nadanie ur. Krzysztofowi Teodorowi Nowickiemu, żołnierzowi dóbr dożywotnich w pow. oszmiańskim, tj. 2 włók gruntu nazwa-nych Bytkowszczyzna po śmierci ur. Krzysztofa Czaplińskiego.* J. M. S.
s. 84–85

82. Kraków, 1657.09.06. *Oznajmujemy — —, iż zabiegając my temu, aby wier-ni poddani nasi w długach sobie winnych iniuriarum et grauamen od tych, którzy a fide nam dicata in partes hostiles recesserunt, nie ponosili, dług pewny 11 tys. złp. rękodajnej summy na oblig od zeszłego Janusza Radziwiła, zdrajcy naszego i Rzpltej, ur. Mikołajowi Gruzdziowi, cześnikowi oszmiańskiemu, porucznikowi ur. starosty naszego jaśwofjńskiego¹, — — za obligiem zeszłego ur. Nasowniko-wi, sędziemu ziemskiemu kowieńskiemu² danym winny, dekretami trybunalskimi komprobowany, który oblig i dekreta autentice są produkowane i likwidowane, tak powagą niniejszego listu naszego ze wszystkimi paragrafami i obowiązkami in toto roborujemy i upewniamy, iż nie pierwej donatariuszom, żołnierzom naszym starego zaciągu, którym pomienione dobra ex aequa kommissarzów divisione i naszej szczodrośliwości cedent do objęcia i possessyi dóbr radziwi-łowskich przychodzić dopuścimy, aż wprzód pomienioną summę według prawa ur. Mikołajowi Gruzdziowi — — całe — — wróć, albo w tej summie cokolwiek słusznego z tychże dóbr do possessyi onego wydziela. (— —) A. N.*
s. 85–86

---

¹ Aleksander Judycki.

² Właściwie Dawid Narownik.

83. Warszawa, 1657.10.17. *Pozwolenie jw. Mariannie Radziwiłłowej, wojewodzinie wileńskiej na arendę starostwa bystrzyckiego do lat trzech komu chcąc, pod warunkiem, że podczas tej arendy poddani tamtejsi nie będą niezwyczajnymi aggrawowani — — egzakcyjami.* W. S. J.
s. 86–87

84. Warszawa, 1657.10.18. *Pozwolenie tejże wojewodzinie wileńskiej na arendę starostwa sejwejskiego do lat trzech komu chcąc, pod tymże co wyżej warunkiem.* W. S. J.
s. 87–88

85. Gdańsk, 1657.02.06. *Nadanie ur. Hieronimowi z Drucka Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu, staroście łahinowskiemu prawem kadukowym dóbr wszystkich leżących i ruchomych, mianowicie kamienicę w Brześciu przeciwko szkole żydowskiej leżącą po żydzie brzeskim Szawlu Zelmonowiczu z państw naszych zbiegłym. (— —) Wszakże jednak to warujemy, ponieważ na tej kamienicy za dług sobie od tego żyda winny i insze pretensyje ur. Zofia z Kazanowa Pocijowa, pisarzowa ziemska brzeska pewną summę dekretem urzędu tamecznego należnego na tymże żydzie i tejże kamienicy jego ma sobie wskazaną, który dekret wprzód ur. starosta brzeski¹ decyzją swoją approbował, a potem i my reskryptem naszym, jako słuszny i prawny, utwierdziliśmy, tedy ur. pisarz ziemski orszański, — nie wprzód do possessyjej tej kamienicy ma przychodzić, aż summę dekretem urzędowym nakazaną ur. pisarzowej brzeskiej realiter wypłaci.* A. N.
s. 88–89

---

¹ Zapewne chodzi o Jana Karola Kopcia.

86. Lwów, 1656.04.08. *Nadanie strażnikostwa WKsL, wakującego po ur. Hrehorym Mirskim, ur. Jerzemu Władysławowi na Chalczu Chaleckiemu, staroście mozyrskiemu, plk. JKM, który non degenerando ab integritate przodków swoich sequax urodzonej cnoty i wiary ś. p. antecessorowi, panu bratu naszemu¹ i nam samym, ile sub praesenti fluctuante dostojęństwu naszego statutu dotrzymanej nie tylko sam, nie dając się żadnym obłudnym nieprzyjacielskim pinguiori sorte sobie obiecany unieść perswazyjom, do nas z pulkiem swym powrócił, ale i wielu poddanych naszych, nie mniej i rycerstwa vacillantes in fide, ku nam optimo exemplo suo naklonił animos.* J. D. Z.
s. 89–90

L.: Urzędnicy XI 1534.

---

¹ Władysławowi IV.

87. Sokal, 1656.04.30. *Ur. Władysławowi Jerzemu Chaleckiemu, staroście mozyrskiemu wójtostwo mozyrskie z jurysdykcją sądową po śmierci ur. Matiasza z Radzimina Frąckiewicza, pisarza polnego WKsL. J. D. Z.*
s. 91–92

88. Lwów, 1656.04.08. *Nadanie ur. Janowi Zmayłowiczowi, żołnierzowi, dóbr lennych Wolczki z folwarkiem, w pow. rzeczyckim, po śmierci ur. Oleńskiego. J. D. Z.*
s. 92–93

89. Lwów, 1656.04.08. *Nadanie ur. Janowi Wierzbowskiemu, żołnierzowi, dóbr Bakuny z folwarkiem, w pow. ^arzeczyckim^a, po śmierci ur. Marcjana Wołowicza, pisarza ziemskiego wileńskiego. J. D. Z.*
s. 93–94

---

^{aa} Tak w N, w T: okienko na nazwę.

90. Warszawa, 1657.10.15. *Nadanie ur. Janowi Bace, ^ażołnierzowi WKsL^a, dóbr lennych w woj. smoleńskim, tj. Place, Szczuścin, Waśków, Poczynek, Derewnia, Dubina i insze derewnie, po śmierci ur. Michała Baki. W. S. J.*
s. 94–95

---

^{aa} Tak w N

Uwaga! *Może należy to czytać jako: place Szczuścin, Waśków, Poczynek, derewnia Dubina i insze derewnie — w T brak bowiem znaków przestankowych.*

91. Lwów, 1656.02.23. *Ur. Mustafie Baranowskiemu, rotm. naszemu tatarskiemu, wiernie nam milemu, łaska nasza królewska. Ur. wiernie nam miły. Doświadczone mając odwagę i dzielności rycerskich w osobie wierności waszej dowody, lubośmy pierwiej przypowiedny list wierności waszej na zaciąg koni sta Tatarów wydali dnia 16 m—ca decembra r. 1654, za którym wierność wasza całe zaciągnąwszy kompaniją in obsequio Rzpltej nie dopiero zostajesz. Jednak iż ten list wierności waszej zginął, tedy tym powtórny wierności waszej na te koni 100 służbę wojskową przypowiadamy, która się wierności waszej od wyż pomienionego czasu zaczęła, a płaca z skarbu WKsL zwyczajnym żołdem kwarcianym po zł 40 na koń będzie dochodziła, kuchenne też wierności waszej, rotmistrzowskie po zł od konia należec będzie. A wierność wasza o to pilno się starać będziesz, abyś pod tą chorągwią ludzi służyłych, dzieła rycerskiego dobrze wiadomych i w porządku sobie należytych porządków miał. W tym jednak wierność waszą obowiązujemy, abyś tak w ciągnięciach, jako i na stanowiskach ubogim ^apoddanym^a naszym żadnej krzywdy i najmniejszego uciążenia nie czynił, po bokach stacyj nie wybierał, ani żadnej skargi na się do obozu nie zacięgał, skromnie się zachowując sub paenis w artykułach wojskowych expressis [s], co iż wierność*

wasza ochoczo z powinności swej i dla łaski naszej exequi zechcesz. A to, co sławie żołnierskiej, ratunkowi upadłej ojczyzny i wysokiej wierności waszej cności, i odwadze debetur, nie leniwo nam i Rzpłtej wyświadczysz, nic nie wątpiąc, życzymy wierności waszej dobrego od Pana Boga zdrowia. (— —)^b

s. 95

---

^a Wyraz dopisany nad wykreślonym: ludziom

^b Brak podpisu pisarza.

92. Warszawa, 1658.^a Oznajmujemy — —, iż miłościwe — — baczenie mając na takową ubogich zboru pińskiego, chomskiego i drohiczyńskiego żydów penuryją, że tak przez nieprzyjaciela, jako i wojsko Rzpłtej w niwecz obróceniu i cale zgoda ze wszystkich wyzuci dóbr własnych więcej dalszym sufficere nie mogli ciężarom, za rozkazaniem jednak naszym i z tych ostatnich, które zostawione, a raczej porzucone mieli, niedoborków, niemalą na pewne chorągwie wydali sumnę. Tedy luboby na potym drugie jakie uciążliwe nakazywając pensyje jakie, albo ex causa male narratae perduellionis jure caduco dobra ich własne dysponując zjawiały się listy i z kancelaryjej naszej wychodziły, albo by i na potym non ordinaria, przez panów rad i urzędników naszych przy boku naszym rezydujących, via miał one otrzymać, tym listem naszym terazniejszym wszystkie takowe in aggravationem żydów ubogich pińskich, chomskich i drohiczyńskich listy kasujemy i annihilujemy, umarzamy i za nieważne mieć chcemy. Które, aby do egzekucyje żadnym osobom ni od kogo przywożone nie były, wyraźną wolą naszą wszystkim wobec i każdemu z osobna donosząc do wiadomości rozkazujemy. (— —) A. N.

s. 96

---

^a Brak miesiąca i dnia.

93. Warszawa, 1658.02.17. Ur. Maciejowi Frąckiewiczowi, tow. chor. kozackiej wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, służącemu w armii lit. od początku buntu kozackiego, za poparciem panów rad, nadanie wioski Smolnica w woj. trockim w dożywocie po śmierci ur. Stefana Telatyckiego. C. P. B.

s. 97

---

¹ Pawła Jana Sapięhy.

94. Obóz pod Warszawą, 1656.06.24. Ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, rotm. JKM, który wodząc chorągwie na usłudze naszej i Rzpłtej przez czas niemalą, lubo przez ręce moskiewskie i kozackie ze wszystkich substancyj, fortun i bogatych zbiorów swych despoliatus zostaje, atoli żadną nieprzyjacielskiej perswazyją nie dając się zmazać zarazą, która niejednego z poddanych naszych dotknęła, dotąd

z chorągwią swoją statecznie na usłudze naszej [i] Rzpltej perseweruje, nadanie dóbr lennych Polonice^a, z dworem, folwarkami i wsiami, w woj. mścisławskim leżących, po ur. Michale Stetkiewicz, kasztelanu nowogródzkiemu jako po zdrajcy. J. D. Z.

s. 98

---

^a Też: Polonnica

95. Częstochovia, 1657.03.12. ^a Praesentatio Joanni Dowgiałło Zawisza, ep. Vilnensi ven. Joannis Wędrogowski, parochi Drysviatensis ad ecclesiam Braslaviensem post fata rev. Joannem Pac, canonici Vilnensis. A. N.

s. 99

---

^a Dopisano nazwę miasta, datę dzienną i miesięczną.

96. Dank[ovia], 1657.03.24. ^a Praesentatio Joanni Dowgiałło Zawisza, ep. Vilnensi ven. Nicolai Hermanowicz ad ecclesiam Drysviatensem post liberam resignationem ven. Joannis Wędrogowski. A. N.

s. 100

---

^a Dopisano miejsce, datę dzienną i miesięczną.

97. In castris ad Cracoviam, 1657.08.19. Praesentatio Joanni Dowgiałło Zawisza, ep. Vilnensi ven. Christophori Przecławski, canonici Vilnensis ad praeposituram Oszmianensem post liberam resignationem ven. ^{a-a} Władyka^b. A. N.

s. 100–101

---

^{a-a} Okienko na imię.

^b W N poprawione z Władyka na Władyczka przez dopisanie cz nad y

98. Danków, 1657.04.15. Wyznaczenie opiekunem do wyjścia za mąż nieletniej córki ś. p. Michała Steckiewicza¹ — Katarzyny^a — stryja jej Krzysztofa Stetkiewicza^{b2}. A. N.

s. 101–102

---

^a Też: Stetkiewiczówna

^b W T: Steckiewiczowi

¹ Michał Włodzimierz Stetkiewicz, kasztelanu nowogródzki.

² Krzysztof i Michał Stetkiewiczowie mieli wspólnego dziada Wilhelma.

99. Gdańsk, 1657.01.15. Nadanie ur. Janowi Kmicicowi dóbr ziemskich wiezystych Płosztoka, w polu płosztockim, w pow. wilkomierskim leżących, jure caduco po zdrajcy Grotuzie. J. M. S.

s. 102–103

100. Gdańsk, 1657.01.15. *Ur. Krzysztofowi Kmicicowi, tow. chor. starosty żmudzkiego Hlebowicza, dobra ziemskie wieczyste Stawry Puciacino w pow. orszańskim po zdrajcach Tobiaszu i Samuelu Puciatach. J. M. S.*
s. 104–105

101. Danków, 1657.06.07. *Ur. Michałowi Kuczewiczowi Rutskiemu, porucznikowi chor. wielm. Mikołaja Szemetha, rotm. JKM pół wsi Roszoszyc^a w pow. rzeczyckim, także wsi nazwane Chłusy i Koleśnieki, bojar kilka, po śmierci ur. Mikołaja Giedrojcia, oberszterlejtanta naszego (któreśmy byli nieboszczykowi Giedrojciowi po śmierci szl. Możejka¹, kpt. naszego konferowali). A. N.*
s. 105–106

---

^a WN: Rososzyc

¹ Hrehory Krzysztof Możejko nie zginął, a jedynie dostał się do niewoli moskiewskiej po upadku Witebska w 1654 r.

102. Danków, 1657.04.15. *Ur. Janowi Władysławowi Kozarzyckiemu, żołnierzowi wojska lit. sędstwo wendeńskie po śmierci ur. Jana Gabriela Grotowskiego. A. N.*
s. 106–107
L: Urzędnicy IX 957.

103. Danków, 1657.04.15. *Ur. Kazimierzowi z Domaszewa Górskiemu, żołnierzowi wojska lit. stolnikostwo orszańskie po przejściu ur. Albrychta z Ciechanowca Ciechanowieckiego na marszałkostwo brasławskie¹. A. N.*
s. 107

---

¹ Pomyłka — awansował on na marszałka orszańskiego.

104. Warszawa, 1658.02.28. *Ur. Kotłowi¹ wojskostwo starodubowskie za cesją ur. Hieronima Samuela Kotla, pisarza skarbowego WKsL. C. P. B.*
s. 108

---

¹ Zapewne Adam Jerzy Kociell.

105. Obóz pod Warszawą, 1656.06.08. *Oznajmujemy — —. Pamiętając na życzeliwe merita ur. Konstantego z Jałowa Baranowicza, które nam i Rzpltej w terażniejszym ojczyzny zamieszaniu oddawał i oddaje, zachowaliśmy onego przy prawie i possessyje ur. Anny Zawiszanki, pierwszego małżeństwa Janowej Niewęglowskiej, a terażniejszej Konstantynowej Baranowiczowej, dóbr Klepacze nazwanych, w woj. brzeskim, w starostwie kamienieckim leżących. Jakoż i tym listem naszym zachowujemy. Ma i wolen będzie ur. Konstanty Baranowicz pomienione dobra Klepacze sam i z małżonką swą, ur. Anną Zawiszanką, trzymać, używać i wszelakich tam sobie pożytków przymnażać aż do żywotów swych, albo*

która osoba z nich najdłużej żyć będzie, żadnej nam inszej powinności nie pełniąc, jedno simple donatywę na aparat wojenny konstytucyją sejmową uchwaloną do skarbu naszego WKsL wnosząc annuatim. (— —) J. D. Z.

s. 109

O: AGAD, Dok. pap. 3375.

106. Warszawa, 1657.09.28. Ur. Krzysztofowi Walerianowi Chłusewiczowi, ^{aa}tow. chor. usarskiej wielm. podskarbiego WKsL^{a1}, sumę prawem zastawnym wniesioną na dobra poniemońskie Skrobiszki i Urbaniszki² w pow. wilkomierskim po Freytaku i Majusie, zdrajcach na rzecz Szwecji. A. N.

s. 109–110

^{aa} Tak w N, w T nazwany tylko żołnierzem.

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

² Dobra te należały do Janusza Radziwilla i były przez niego zastawione.

107. Lublin, 1657.05.26^a. Ur. Jerzemu Plewickiemu, żołnierzowi wioska Cimo-chówka w pow. orszańskim po zdrajcy ur. Janie Szowkale Pieczyhorcu aż do żywota swego i małżonki swojej, także i dzieci, i potomstwa ich z wnoszeniem quotannis simple donatywę do skarbu WKsL. J. D. Z.

s. 111

^a Winno być: 1656, bo panowania polskiego VIII, a szwedzkiego IX r.; w dodatku w podanym terminie król nie przebywał w Lublinie.

108. Obóz pod Krakowem, 1657.08.18. Wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL folwark Skorbuciany i wszelkie inne dobra jure caduco po zdrajcy Wysockim. A. N.

s. 112–113

K: VUB, F. 7–3/5957, k. 171; ale tu dobra Skrobieciany po zdrajcy Mikołaju Wysockim.

109. Warszawa, 1658.08.26. Ur. Janowi Dernałowiczowi, za zasługi jeszcze poprzednim królom oddawane i dochowaną teraz wierność oraz jego małżonce Marynie Rahożiance i potomstwu męskiemu, prawem lennym wieś Taranów w pow. orszańskim po śmierci ur. Mikołaja Soltana. W. S. J.

s. 113–114

110. Pod Warszawą, 1656.07.12. Ur. Aleksandrowi Stanisławowi Czerejskiemu, żołnierzowi od początku buntu kozackiego, zasłużonemu zwłaszcza pod Beresteczkiem, walczącemu z Moskalami i Szwedami, folwark Horodziec z włością 1 pod Orszą w dożywocie po śmierci ur. Jana Samuela Paca, podstolego WKsL. J. M. S.

s. 114–115

111. Obóz pod Warszawą, 1656.07.12. *Ur. Aleksandrowi Stanisławowi Czerejskiemu, żołnierzowi, dobra wszystkie, zwłaszcza jednak w pow. orszańskim leżące, jure caduco po Mikołaju Czerejskim, zdrajcy na rzecz Moskwy. J. M. S.*
s. 115–116

112. Warszawa, 1658.08.20. *Ur. Hrehoremu Hluzaninowi, tow. chor. ur. pisarza polnego WKsL¹, za zasługi od początku rebelii kozackiej, sumy wniesione na majątność Brycalewicze, w woj. mińskim leżącą i inne wszelakie po zmarłym synowcu ur. Janie Hluzaninie. W. S. J.*
s. 117–118

---

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

113. Warszawa, 1658.08.20. (— —) Ponieważ miasto nasze Pińsk przez różne ekspedycje wojenne wszystkie funditus zrujnowane i kramy w rynku będące popalone [są], chcąc tedy mieć, aby do pierwszej perfekcyj swojej przychodzić mogło, pozwalamy kramy w rynku budować porządkiem słusznym, takowym jakim by magistrat piński, jako najlepiej ku ozdobie i porządkowi miejskiemu, upatrzyć chciał, dla wszelkiej ostrożności, nie na starych miejscach, gdzie żydzi i inszy mieszczanie przed zburzeniem miasta kramy swoje mieli, ale na tych, na których magistrat pokaże i urzędownie wymierzywszy place, z pewną kwotą do ratusza pińskiego placeniem, budować pozwolili. A kto by temu porządkowi przysłusznym być nie chciał i kram bez dozwoleń magistrackiego na miejscu innym budować chciał, takowy kram swój wiecznie tracić będzie. (— —)
W. S. J.
s. 118–119

114. Danków, 1657.06.01. Nadanie ur. Hieronimowi Komarowi, podsędkowi orszańskiemu, który lubo w fortunach — — od nieprzyjaciela zabranych i w popiół obróconych egzul zostając, jednak stateczną mając ku panu swemu i ojczyźnie wiarę — —, cokolwiek jeno ku usłudze panu swemu własnemu i dobru pospolitemu należało, jako to na zjeździe publicznym kommissyjnym w traktowaniu o wieczny pokój z carem moskiewskim¹ dworzańską funkcją na sobie mając wszystko to, cokolwiek — — należało oświadczyć i dotychczas — — oświadczać nie przestaje, *wójtostwa orszańskie z jurysdykcją sądową, dobrami, grunatami, domami, placami etc. po śmierci wielm. Piotra Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego z obowiązkiem corocznego placenia donatywy na aparat wojenny. A. N.*
s. 119–120

---

¹ Car Aleksy Michajłowicz; chodzi o rokowania pokojowe w Niemieży w drugiej połowie 1656 r.

115. Dankovia, 1656^a.04.15. *Praesentatio Hieronimo Lubartowicz Sanguszko ep. Smolenscensi ven. Faustini in Wieczorowicze Wieczorkowski, secretarii SRM*

ad canonicatum Smolenscensem post decessum ^brev. Simonis Czartoryjski^b[s].
A. N.
s. 120

^a Winno być: 1657

^{bb} W N: ven. Wiczorkowski

116. Poznań, 1657.12.29. Wyznaczenie ur. Bazylego Wereszczaki i Zofii Anny Orzeszkówny I v. Stanisławowej Nowickiej, matki, na opiekunów małoletnich dzieci tegoż ur. Nowickiego, mimo życia naturalnego opiekuna i stryja, ur. Jerzego Nowickiego, ale insufficientem inpossessionatum et juris ignorum. A. N.
s. 121

117. Warszawa, 1657.10.15. Nadanie ur. Janowi Bolesławowi Kossarzewskiemu, rotm. JKM sum piędnych wniesionych na wszystkie dobra w woj. połockim, a zwłaszcza na Stajki od Mikołaja Badowskiego i 6 tys. zł na Czykowszczyznę, Apanaskowszczyznę oraz Łowoże od Mikołaja Zaręby, jako po zdrajcach. W. S. J.
s. 122–123

118. Warszawa, 1657.10.15. Nadanie ur. Janowi Bolesławowi Kossarzewskiemu, rotm. JKM i żonie jego Leonorze Hercykównie wsi Równe i Żelce w woj. połockim i witebskim po śmierci ur. Kazimierza Sokolińskiego w dożywocie. W. S. J.
s. 123–124
L: Wolff, Kniaziewie, s. 484.

119. Warszawa, 1657.10.10. Ur. Janowi Bolesławowi Kossarzewskiemu, rotm. JKM, który nie tylko w przeszłych różnych ekspedycjach, ale i w terażniejszej w tej Rzpltej mieszaninie z chorągwią swoją w wojsku naszym WKsL od niemałego czasu zostając wiele odwag z uszczerbkiem zdrowia, z odnoszeniem szwanków od nieprzyjaciół naszych w różnych potrzebach — — czynić nie przestaje, — — umyśliliśmy cessją i prawo przed nami likwidowane na starostwo dryskie, służb staroświeckich 10, tj. miasteczko Dryje, wsi Saria, Skakuny, Cinkowicze i Szatry, które osobliwie krom woj. połockiego antiquitus chodziło, od wielm. z tego świata zesłego Janusza Kiszki, wojewody połockiego, hetmana w. WKsL pomienionemu — —, chociaż[ż] i nie za oczywistym przyznaniem według racji w tymże prawie opisanych, jednak legitime za konsensem naszym uczynioną, tym listem naszym stwierdziwszy i zmocniwszy natenczas, względem obiekcyje od kogo o nieprzyznanie oczywiście [s] cessji, przy prawie tym — — stwierdzamy i zmocniamy, — — jemu samemu i małżonce jego ur. Leonorze Hercykównie — — iure advitalitio dajemy — — z pożytkami wodnemi, jako wielm. zesły wojewoda połocki trzymał — —. W. S. J.
s. 124–126

120. Warszawa, 1657.10.10. (— —) Dał nam sprawę ur. Jan Kosarzewski, rotm. nasz swoim i ur. Leonory Hercykówny, małżonki swojej imieniem, iż podczas teraźniejszego Rzpltej zamieszania przywileja onemu i małżonce jego na pewne dobra nasze, w woj. połockim leżące, służące, Nieszczordo i Bielczyca nazwane, przy tym intromissyje na te dobra i possessyje obudwu ich, podczas inkursyje do Kamieńca szwedzkiej przez tychże Szwedów są zabrane¹, jako szerzej w protestacyjej eo nomine zanesionej jest opisano. Zaczyn wnosil do nas tenże ur. Kosarzewski prośbę swą, swym i małżonki imieniem, abyśmy ich przy possessyje i spokojnym używaniu wyżej mianowanych dóbr zachowawszy wszystkie defekta prawa ich na te dobra — — stale ex plenitudine potestatis regiae supplere chcieli i żeby im to nic nie szkodziło tym listem naszym warowali. My tedy do prośby ich łaskawie się skłoniwszy, prawo i possessyją obudwu ich na dobra wyżej specyfikowane stwierdzamy, reassumujemy, onych przy dobrach wyżej mianowanych — — zachowujemy — — i aby nic onym [w dzierzeń]iu pomienionych dóbr nie szkodziło tym listem naszym warujemy. (— —) W. S. J. s. 126–127

¹⁰⁰ Zniszczona część strony po przepaleniu.

¹ Chodzi zapewne o szwedzkie działania wojenne w maju 1657 r.

121. Warszawa, 1657.10.10. *Ur. Bazylemu Ankudowiczowi, żołnierzowi od samego początku w Rzpltej zamieszania, dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim, wsi Kołpytka, Sakula, Pohost, Opanasówki^a, Iwanowo, Kałuszkino, po bezpotomnej śmierci Jana Krośnickiego i małżonki jego.* W. S. J. s. 127–128

^a WN: Opanasówka

122. Obóz pod Warszawą, 1656.07.04. *Ur. Aleksandrowi Chelchowskiemu, cześnikowi orszańskiemu, "wielm. hetmana polnego WKsL¹ usarskiej chor. żołnierzo- wi", zasłużonemu w wielu ekspedycjach, a zwłaszcza podczas rebelii kozackiej, wsi Bowki i Trzylesin w ekonomii mohylewskiej, w pow. orszańskim leżące, na powinności czynszowej dziesiątego grosza po śmierci ur. Jana Zabuskiego.* J. M. S. s. 128–129

¹⁰⁰ Tak w N

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

123. Obóz pod Warszawą, 1656.06.24. *Ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, rotm. JKM, za zasługi przodków i jego samego, summy pieniężne na dobra ur. Michała, kasztelanica nowogródzkiego, Jerzego i samego ur. rotmistrza naszego, także na dobra wielm. Samuela, kasztelana nowogródzkiego Stetkiewiczów, tak*

w WKsL, jako i na Rusi w różnych województwach i powiatach, mianowicie jednak w woj. mińskim leżące, na Sołomerecki Gródek od ur.¹²⁴, także na wszystkie dobra książąt Sanguszków, mianowicie Krupka nazwane, od Stanisława Szwańskiego i na insze wszystkie dobra w którymkolwiek województwie i powiecie będące, arendownym lubo zastawnym prawem wniesione, po tych wszystkich, którzy te dobra arendownym lubo zastawnym prawem trzymając, wiary nam i Rzpltej nie dotrzymawszy in partem wiarołomnego cesserunt nieprzyjaciela, jako post perduelles do dyspozycyjej naszej przypadłe — — konferujemy. J. D. Z. s. 129–131

¹²⁴ Okienko na nazwisko.

124. Gdańsk, 1656.12.12. *Wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL*, który równie z najodważniejszymi tej ojczyzny synami nie tylko zdrową radą na sejmach, ale i niemalą substancyjej swojej odwagą podczas rebellij i terażniejszej ekspedycyjej, ad interitum nakłonioną dźwigając ojczyznę, chorągwie kozackie swym kosztem zaciągnięne do obozu in subsidium onej prowadząc i tam — — wszystko to, cokolwiek po miłującym ojczyzny synie i odważnym desiderari mogło kawalerze, dostatecznie oświadczył, *potwierdza się nadanie dla ś. p. ur. Piotra Lackiego, podkomorzego trockiego na 16 tys. zł wniesione na dobra Czerniany* ¹²⁵od Maiusa doktora, rebellizanta naszego¹²⁶. J. M. S. s. 131–132

K: VUB, F. 7-3/5957, k. 171-v (wpis do księgi grodzkiej trockiej).

¹²⁵ Tak w N

125. Warszawa, 1658.03.08. Oznajmujemy — —, iż jakośmy przedtem reskryptem naszym, de data w obozie koronnym pod Żwańcem, dnia 9 m-ca nowembra r. p. 1653 wieleb. ojcom reguły ś. Bazylego, w uniej świętej z Kościołem rzymskim katolickim, w Brześciu Litewskim przy cerkwi śś. apostołów Piotra i Pawła będącym, pewne dobra, Torokanie nazwane, w woj. brzeskim leżące, w possessyjej naonczas wieleb. w Bodze ojca Antoniego Sielawy, kijowskiego, halickiego i wszystkiej Rusi z Kościołem świętym rzymskim zuniowanej metropolity, salvo jure onego ad vitali[tatem] konferowali i naznaczyli, tak gdy oni teraz po zejściu z tego świata pomienionego wieleb. — — metropolity do possessyjej zwyż przerzeczonych dóbr Torokanie nazwanych przyszli i owych dzierżącemi potenczas są, za wniesieniem do nas prośby panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym będących za pomienionemi wieleb. ojcami bazylianami monastera śś. apostołów Piotra i Pawła brzesckimi, abyśmy tę ich possessyją in haerendo priori, jako się pomieniło, donationi nostrae osobliwym niniejszym reskryptem naszym — — konfirmowali, chętnie jako do słusznej schylając się prośby wieleb. ojców bazylianów brzesckich i ich starszego, wieleb. natenczas

ojca Sebastyjana Kaczyńskiego, także i po nim następujących starszych, i wszystkich monaster brzeski przy pomienionych dobrach — — konserwujemy — — i konfirmujemy na wieczne czasy. (— —) W. S. J.
s. 132–133

126. Bydgoszcz, 1657.10.30. *Nadanie ur. Aleksandrowi Skorce prawa wieczystego na kamienicę w Wilnie na ulicy Skopowej po zmarłej bezpotomnie Annie Hampłowej.* A. N.
s. 133–134

127. Kraków, 1657.09.16. *Nadanie ur. Aleksandrowi Skorce wiosek Hlazów i Dymów w pow. starodubowskim, w trakcie poczapowskim leżących, prawem lennym w dożywocie [ss] po zmarłych ur. Stankiewiczach, z obowiązkiem placenia corocznej donatywy na aparat wojenny.* A. N.
s. 134–135

128. Warszawa, 1657.09.28. *Ur. Pawłowi Witkowskiemu, żołnierzowi lit. dobra Dokszwalakis w pow. ejragolskim na Żmudzi, "włoka 1 gruntu" końcem od rz. Dubisty, między gruntami szlacheckimi Miszka piowna¹, po śmierci ur. Mikołaja Stankiewicza, pisarza WKsL.* A. N.
s. 135–136

¹²⁸ Tak w N

¹ Termin niejasny — może chodzi o nazwisko Piown? Pioun?

129. Poznań, 1658.04.17. *Ur. Samuelowi Kmicicowi, płk. JKM, który przez cały czas od początku rebelii kozackiej w każdej okazyj i potrzebie, tak pierw w wojsku kor., jako teraz i WKsL trwając, dla ostojeństwa majestatu naszego, jako i ratunku ojczyzny wszystko ochotnie oświadczał — —, czegośmy na oko skutecznie doznali, gdy i po nieszczęśliwym zdradliwym postępkowi Janusza Radziwiła, pod Wilnem napierwej oderwawszy się od wojska przy nim będącego z całym pułkiem swoim, będąc powodem i drugim chorągwiom, dał nam o wszystkim wiedzieć pod Wolborz, a potem pod regimentem wielm. wojewody witebskiego, regimentarza generalnego wojsk WKsL¹ będąc w potrzebach i boju z nieprzyjacielem moskiewskim wstępnym, tak pod Brześciem, jako i Wierchowicami², to czynił, co dobremu i odważnemu należało w oczach wodza swego pułkownikowi i żołnierzowi, chorągwo orszańskie po śmierci ur. Mikołaja Hołowczyńskiego, do czego nie mniej mu u nas przyczyna z elekcyj obywatelów tego powiatu dopomogła.* W. S. J.

s. 136–138

O: LVIA, F. 1282, opis 5, nr 110 (ale z podpisem pisarza C. P. B., z dopisanym miejscem wystawienia i datą).
L: PSB XIII 81.

---

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Zob. nr 2, przypis 1.

130. Częstochowa, 1657.03.09. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na scedowanie ciwuństwa birżyniańskiego w Ks. Żmudzkim*^{a-a}. A. N.

s. 138–139

---

^{a-a} Okienko na nazwisko odbiorcy cesji.

131. Częstochowa, 1657.03.09. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na scedowanie starostwa niemonojckiego w woj. trockim*^{a-a}. A. N.

s. 139

---

^{a-a} Okienko na nazwisko odbiorcy cesji.

132. Gdańsk, 1657.01.04^a. (— —) Doniesiono to jest nam, iż żyd wileński na imię^{b-b} Wolf, mając u siebie niemało rzeczy różnych i klejnotów od wielm. Teodora Lackiego, marszałka nadw. WKsL, pewnym kontraktem zastawionych, podczas terażniejszego ojczyzny zamieszania do^{c-c} z temi rzeczami i klejnotami ujachał. A że te rzeczy i klejnoty nie samego wielm. Lackiego — — były, ale do równego z pewnemi osobami należały podziału, prouidendo my tedy, aby wielm. marszałek na tym nie szkodował i nie był na potym o to od osób tych, którym eksdywizyja pomienionych rzeczy i klejnotów należała, turbowany, albo do zapłacenia de propria suppellectile przymuszony, umyśliliśmy w nagrodę tych rzeczy kamienicę wzwyż mianowanego żyda w Wilnie będącą i inne dobra onego, gdziekolwiek będące, leżące i ruchome, summy pieniężne — — konferować, jakoż i niniejszym listem — — konferujemy. (— —) Wszakże jeśliby mianowany żyd powrócił, tedy ten list nullitati ma subiacere, a wielm. marszałek o rzeczy, klejnoty swe iure agere z nim powinien będzie. (— —) A. N.

s. 140–141

---

^a Data dzienna niepewna, może 6

^{b-b} Okienko na imię.

^{c-c} Okienko na nazwę kraju.

133. Kraków, 1657.09.04. *Ur. Marcinowi Suchodolskiemu, tow. chor. wielm. starosty żmudzkiego¹, dobra Szczuce i Zaprudzie*^a *w Smoleńszczyźnie*^a *prawem lennym po śmierci ur. Michałowej Baczynej*^{b2}. A. N.

s. 141–142

---

^a Tak tylko w N, chociaż położenie owych dóbr określa też warunek obrony zamku smoleńskiego.

^b Też raz w T: Baczyninej

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

² Zapewne Zofii Łukomskiej.

134. Warszawa, 1657.10.11. *Ur. Konstantemu Szylańskiemu, żołnierzowi wojska lit. wieś Peleli¹ w pow. grodzieńskim, do starostwa sejweńskiego należącą, po śmierci ur. Pawła Motłoka²[s].* W. S. J.
s. 142–143

¹ Z pewnością Pelele.

² Z pewnością chodzi o Motłoka.

135. Obóz pod Warszawą, 1656.07.12. Oznajmujemy — —, iż my, mając wzgląd i baczenie na dziesięcioletn[i]e horowanie, za [s] wierne posługi i odwagi, i dotrzymywanie cnoty dostojęństwu naszemu królewskiemu ur. Marcina Kazimierza Wołodkowicza, horodniczego mińskiego, od początku wojny z Kozaki aż do tego czasu dwa razy stawieniem pocztu husarskiego z niemalym kosztem pod chorągwiami naszymi, dajemy dobra wszystkie po zdrajcy naszym, w mieście wileńskim mieszczaninie ^{a-a} Juszkiewiczzu, który ultro bez żadnego uciążenia i przyniewolenia z poddaństwem, pod bytność posłanego ur. Piotra Galimskiego, marszałka orszańskiego, pośła natenczas będącego¹, pod bytność osoby teje wyżej mianowanej Marcina Kazimierza Wołodkowicza, — — dworzanina dworu naszego, do cara moskiewskiego², carowi moskiewskiemu zdał [się] i przysiągł. Zaczyn że te dobra in partem regiam cedunt ob crimen perduellionis, konferujemy wiecznym czasem kamienice wszystkie, jakimkolwiek sposobem nabyte, w Wilnie, summy na majątnościach, a mianowicie na majątności Dzitwie, których wolne zajachanie, używanie i dysponowanie ma być. (— —) J. M. S.

s. 143–144

L: Nagielski, s. 124.

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Galimski był w Moskwie w kwietniu 1656 r.

² Aleksego Michajłowicza.

136. Warszawa, 1658.03.12. *Jan Kazimierz potwierdza list papierowy, podpisany i zapieczętowany przez królową Ludwikę Marię Gonzagę, dany w Warszawie 12 marca 1657 r., którym nadała ona ur. Kazimierzowi Łaniewskiemu, chorążemu wielm. starosty żmudzkiego¹ 4 włóki gruntu ^{a-a} w leśnictwie sokólskim, w pow. grodzieńskim leżące, na czynszu rocznym po śmierci ur. Godlewskich.* W. S. J.
s. 144–146

^{a-a} Okienko na nazwę.

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

137. Warszawa, 1655.04.01^a. *Ur. Józefowi Zieniewiczowi, tow. chor. kozackiej ur. Podbereskiego¹, dobra królewskie w pow. orszańskim, w trakcie mohylewskim leżące, tj. wieś Chackowicze po Fiedorze i Samuele Chackowskich, z dworem tegoż pierwszego w Mohylowie, Kirkory i Supowicze po Janie Kirkorze, Słobódka Bartłomiejowska po Piotrze Makowskim, którzy na imię carskie przysięgli, na czynszu pieniężnym według ustawy rewizorskiej.* J. M. S.

s. 146–147

---

^a Data niepewna, gdyż panowania naszego polskiego i szwedzkiego V r. (co wskazywałoby na r. 1653), a w tekście mowa jest o zasługach obdarowanego w wojnie z Moskwą i zdradzie na rzecz cara tracących dobra.

¹ Hrehorego Kazimierza Podbereskiego.

138. Obóz pod Warszawą, 1656.05.25. *Ur. Adamowi Bokszczańskiemu, tow. chor. wielm. starosty żmudzkiego¹ pewien obręb w obrębiku lubuskim, w wójtostwie wiejeńskim, w pow. orszańskim leżący, prawem lennym wieczystym po zmarłych bezpomotnie ur. Janie i Stefanie Wojnach.* A. N.

s. 147–148

---

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

139. Warszawa, 1658.03.11. *Miecznikostwo starodubowskie ur. Aleksandrowi Bokszczańskiemu, tow. chor. wielm. starosty żmudzkiego¹, zasłużonemu w przeszłych i teraźniejszych ekspedycjach wojennych, po śmierci ur. Jana Mokrzeckiego.* C. P. B.

s. 148–149

---

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

140. Warszawa, 1657.09.28. *Ur. Michałowi Niekludowi, tow. chor. usarskiej wielm. Wincentego Korwina Gąsiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL, zasłużonemu od początku rebelii kozackiej, dobra lenne wieczyste w woj. połockim, w trakcie siebieskim leżące, nazwane Norów po ^{a-a} Hłasku ^{b-b1} i małżonce jego, który przedtym nienależnie, nie będąc żołnierzem, te dobra trzymał, a teraz się na carskie sprzedał imię.* A. N.

s. 149–150

---

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-b} Okienko (na tytuł?).

¹ Hrehory Hlasko — zob. nr 456.

141. Varsavia, 1657.10.14. *Gen. Vladislao Szmeling, vexillifero Regni curiae, intimo aulico SRM capitaneatus Rumborgensis in Ducatu Livoniae post mortem gen. Vladislai Rajewski.* W. S. J.

s. 150–152

L.: Urzędnicy IX 2160.

142. Varsavia, 1657.10.18. *Capitaneatus Rumborgensis post resignationem gen. Vladislai Szmeling, vexilliferi Regni curiae gen. Adamo Biskupski, capitaneo Vielunensi, cubiculario SRM (quam a iuvenili aetate servitiis nostris totaliter consecravat).* W. S. J.

s. 152–153

L: Urzędnicy IX 2161.

Uwaga! *N (zob.) nie odpowiada T, gdyż nie jest to rezygnacja, a nominacja.*

143. Varsavia, 1657.10.21. *Capitaneatus Rumborgensis post resignationem gen. Adami Biskupski, capitanei Vielunensis, intimi cubicularis SRM, gen. Andreae Kaczyński, notario castrensi Vilcomiriensi, cuius in nos et Rempubicam merita et in negotiis publicis ac in expeditionibus bellicis fide, integritate singularique diligentia testata eam apud nos conciliaverunt benevolentiam.* W. S. J.

s. 153–154

L: Urzędnicy IX 2162.

Uwaga! *N (zob.) nie odpowiada T, bo to nominacja, a nie rezygnacja.*

144. Warszawa, 1658.03.11. *Ur. Albrychtowi z Ciechanowca Ciechanowieckiemu, stolnikowi orszańskiemu, służącemu w wojsku WKsL w różnych ekspedycjach wojennych przez wszytek czas ojczyzny naszej zamieszania, dzierżawy Radoml i Poradnin^a w woj. mścisławskim, z dworem, miasteczkiem, folwarkami i wsiami, po śmierci wielm. Krzysztofa z Ciechanowca Ciechanowieckiego, wojewody mińskiego.* C. P. B.

s. 155

L: A. Rachuba, *Działalność wojskowa i polityczna Albrychta Konstantego Ciechanowieckiego obożnego litewskiego (około 1630–1675)*, w: *Curia Maior. Studia z dziejów kultury ofiarowane Andrzejowi Ciechanowieckiemu*, Warszawa 1990, s. 99.

---

^a Też: Poradyn

145. Warszawa, 1658.03.11. *Nadanie ur. Albrychtowi Ciechanowieckiemu, stolnikowi orszańskiemu wójtostwa mścisławskiego z jurydyką [s] majdeburską, z dworem albo kamienicą w tymże mieście, z poddaniami, z mieszczanami, gruntami oromemami i nieoromemami, sianożęciami, stawami, rzekami, młynami i wszelaką z dawna na wójta tamecznego przynależnością, po śmierci wielm. Krzysztofa z Ciechanowca Ciechanowieckiego, wojewody mińskiego.* C. P. B.

s. 156

L: A. Rachuba, *Działalność...*, s. 99.

146. Warszawa, 1658. 02. 11. *Ur. Maciejowi Olszewskiemu, podsędkowi ludzkiemu, za zasługi w przeszłych różnych okazjach, ale i w teraźniejszej strasznej w ojczyźnie mieszaninie, dobra wszystkie, sumy etc. po bezpotomnej śmierci aria-*

nina i cudzoziemca^{b-b} Wenecjanina. Donacja traci ważność w wypadku objęcia jej siłą lub odnalezienia się krewnych zmarłego. C. P. B.
s. 157

---

^{a-a} Miesiąc dopisany.

^{b-b} Okienko na imię.

147. Warszawa, 1657.09.27. Ur. Afanasowi Polczewowi, tow. chor. ur. Kosarzewskiego, skarbnika połockiego, służącemu w armii lit. od niematego czasu, dobra ziemskie wieczyste Zelaje, w pow. orszańskim leżące, wszelkie ruchomości, sumy etc. jure caduco po zdrajcach Zelajach. A. N.
s. 158

148. Warszawa, 1657.09.27. Ur. Piotrowi Polczewowi, zasłużonemu żołnierzowi, dobra królewskie Paszyno, tj. włók 6 w pow. orszańskim, po śmierci ur. ^{a-a} Aleksandrowej Dziukanickiej Mohuczej. A. N.
s. 158–159

---

^{a-a} Okienko na imię i nazwisko panięńskie.

149. Warszawa, 1657.09.27.^a Ur. Konstantemu Michałowi i Piotrowi Pietuchom oraz Stanisławowi Dzitrykowi, żołnierzom lit. od początku rebelii kozackiej, dobra wszelkie (m.in. domy w Połocku) jure caduco po zdrajcy Fiedorze Kuszniernu, mieszczaninie połockim. A. N.
s. 159–160

---

^a Miejscowość, data dzienna i miesięczna dopisane.

150. Warszawa, 1658.03.13. Ur. Janowi Staruszyniczowi Szapce i Pawłowi Juszkowskiemu, żołnierzom lit. w przeszłych i terażniejszych wojnach, dobra wszelakie, a zwłaszcza wieś Dobryń^a w woj. witebskim^b, podległa prawu ziemskiemu wieczystemu, jure caduco po zdrajcach Leonie, Prokopie, Andrzeju Koźle, Andrzeju i Ilu Waszkowiczach, Iwanie Fiedorowiczu i braci^b Jego^b, i cier.....^c z bracią Dobryjanach. W. S. J.
s. 160–161

---

^{aa} Tak w N

^{bb} Wyraz mocno zatarty.

^{cc} Reszta wyrazu mocno zatarta i nieczytelna — całość niejasna.

151. Warszawa, 1658.02.20. Ur. Włodzimierzowi Dadzibogowi Kamińskiemu, chorążemu mścisławskiemu, żołnierzowi w przeszłych i terażniejszych ekspedycjach wojennych, dobra lenne wieczyste w woj. mścisławskim, tj. wsi Koszany, Onanice,

Biel, Łopkowice, Pawłowice i Cichel, po śmierci ur. Krzysztofa Mirskiego, podkomorzego brasławskiego. A. N.

s. 161–162

152. Warszawa, 1658.03.08. *Ur. Aleksandrowi Judyckiemu, staroście jaśwojńskiemu, plk. JKM, za zasługi nie tylko na dworze naszym, ale i w wojennych ekspedycjach od zaczęcia z wiarołomnym Moskwicinem i rebellizantami naszymi, a mianowicie przeciwko Szwedom wojny, — — tudzież na sejmach i innych publicznych Rzpltej i naszych usługach od lat wielu, dobra wieczyste tj. majątność Holowinowicz^a ze wszystkimi wsiami po Janie Faszczu, synu Aleksandrowym, który się kilką niedziel przed wzięciem Homla zrzuciwszy z parkanu do nieprzyjaciela, rebellizantów Kozaków, sprzedał [się], — — także po zdrajcach Uścińowiczach w trakcie homelskim, w pow. rzeczyckim, po Ławrynie, Pietrze, Jachimie i wdowie Kurganowej wsi Uchów, Czowchów, Siewraki i inne wszystkie — —, tak po pomienionym Faszczu, jako i Uścińowiczach. W. S. J.*

s. 162–163

---

^a *Przerobione z: Holowinicz*

153. Kraków, 1657.09.04. *Ur. Mikołajowi Gruździowi, cześnikowi oszmiańskiemu, porucznikowi chor. ur. starosty jaśwojńskiego¹, dobra lenne wieczyste Lisiczyno Ulanów w woj. smoleńskim po śmierci ur. Hrehorego Podbereskiego. A. N.*

s. 163–164

---

¹ *Aleksandra Judyckiego.*

154. Warszawa, 1658.03.08. (— —) Dał nam sprawę ur. Adam Stanisław Judycki i Katarzyna Wojnianka Jasieniecka, małżonkowie, że obywatel pow. pińskiego, mianując jakoby o najazd przez ur. Judyckiego na ojca Tukalskiego, i humiena dyzunitów wileńskich stały, legitime onego nie przypozwawszy, ale peremptorio termino do sądu nienależnie przed samychże siebie na sejmik sprawę tę przypuściwszy, *summario processu non servatis terminis et gradibus procedendi*, nie przyjawszy żadnych obron prawnych, w niestaniu onego dekretem swoim, przeciwko prawu roszczonym i ferowanym, okryli, i zarazem tamże dekret egzekwując onemu i małżonce jego dobra dożywotnim prawem należące — Poczapów, Lachowice, Czerniewice — zabrali i summy na Lubelu, małżonce jego służącej, a od zeszłego ur. Jerzego Tukalskiego, wojskiego pińskiego, *primi tori* małżonka jej, równo z dożywociem na zwyczaj mianowanych dobrach zapisany i prawnie w *possessyją* podany, i odsadzili; także majątności Soszno nazwane *eiusdem decreti vigore* odsadzili i odebrali, prosząc nas, abyśmy pomieniony dekret, jako *novitatem et vim legis* za sobą zaciągający, skasowali — — i onemu do *possessyjej* dóbr pomienionych reintromittować się dopuścili. My tedy, [z] senatem naszym, przy boku naszym będącym, *mature* pomienioną sprawę uwa-

żywszy, a bacząc to, iż tym dekretem nie tylko partes incusatam [s] aggrawowane są, ale też et juri communi wielka ujmą et praejudicium stąd oritur, pomieniony dekret pow. pińskiego, jako nulliter et illegitime uroszczony, i ferowany kasujemy — —, małżonków w dobra im należące Poczapowo, Lachowicze, Czerniewicze i Szosno [s], i inne wszelakie, jakkolwiek nazwane, reintromittować pozwalamy i nakazujemy, także summy onym należące przysądzamy i całe pristino statui onych restituimus, zachow[aw]szy solwą ojcu Tukalskiemu i każdemu krzywdę, abo jaki pretekst do pomienionych małżonków sobie presumującemu, aby in foro fori via ordinaria swoich szkód i krzywd dochodzili, a wiolencyj żadnych, ani bronienia tych majątkości czynić nie ważyli się. (— —) W. S. J.
s. 164–165

155. Pod Warszawą, 1656.07.04. *Nominacja ur. Hieronima Białkowskiego, łowczego starodubowskiego na łowiectwo żmudzkie po śmierci ur. Adama Niewiadowskiego. J. M. S.*
s. 165–166

156. Warszawa, 1656.06.25. *Ur. Samuelowi Podolskiemu, chorążemu chor. ur. Radziwiłła, podczaszego WKsL¹, zasłużonemu w przeszłych i terażniejszych kampaniach wojska lit., wsie bojarskie Czemesy Bobrowskich i Prychaby Olechnowiczów, należące do uposażenia wojewody połockiego, po śmierci wielm. Janusza Kiszki, wojewody połockiego i hetmana w. WKsL w dożywocie. A. N.*
s. 166–167

---

¹ Michał Kazimierz Radziwiłł.

157. Danków, 1657.06.07. *Ur. Stanisławowi Czerskiemu, porucznikowi wielm. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, od młodych lat służącemu w armii lit., prawem dożywotnim wieś Doszowice^a w pow. orszańskim — od szl. Michała Stetkiewicza, który się był do Kozaków oddał i tam umarł, do Jana Przecińskiego, który także u Kozaków jest i wielkie szkody nam i Rzpltej czyni, w pewnej summie zawiedziona, do dyspozycyjej naszej jako po zdrajcy przypadłą. A. N.*
s. 168–169

---

^a WN: Doroszowice

158. D^a, 1655.11.15¹. *Nominacja ur. Franciszka Gorzuchowskiego, tow. chor. ur. Zygmunta Słuszki, chorążego WKsL, plk. JKM, na podstolstwo smoleńskie po śmierci ur. Piotra Mrowińskiego. A. N.*
s. 169–170

---

^a Reszta nazwy wydrapana.

¹ Data wątpliwa — litera D może wskazywać na Danków, ale król jesienią w żadnym z możliwych lat tam nie przebywał, w minimalnym zaś stopniu Gdańsk = Danzig (gdzie król bawił od 15 XI 1656 r.); Śluzka był chorążym wielkim dopiero od 16 VIII 1656 r.

159. Warszawa, 1657.03.14. *Ur. Łukaszowi Rzeszowskiemu, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra Dydówka i Chydry w woj. brzeskim, w trakcie szereszowskim leżącą slobodę na takowejże jakową i drudzy tameczni pełnią obywatele powinności w dożywocie. W. S. J.*
s. 170–171

160. Danków, 1657.06.06. *Nominacja ur. Kazimierza Kisarzewskiego, tow. chor. ur. Zygmunta Śluzki, chorążego WKsL, plk. JKM, na skarbnikostwo smoleńskie po śmierci ur. Wojciecha Kisarzewskiego^a. A. N.*
s. 171–172

^a Dalej: skarbnika jego — może winno być: rodzica jego

161. Warszawa, 1658.03.^a *Pozwolenie ur. Andrzejowi Kimbarowi, wojskiemu brasławskiemu na zrzeczenie się dóbr Śniegi w pow. brasławskim na rzecz syna Jerzego, zasłużonego żołnierza. W. S. J.*
s. 173

^a Daty dziennej brak.

162. Sambor, 1656.01.06.¹ *Ur. Krzysztofowi Świrczewskiemu, żołnierzowi od czasu rebelii kozackiej, wójtostwo lipskie i place spichlerskie pod miastem Lipskiem po śmierci ur. ^{a-b} Hrehorowicza. A. N.*
s. 174–175

^{a-b} Okienko na imię.

¹ Data błędna — winno być 6 lutego.

163. Warszawa, 1658.03.11. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL, staroście raduńskiego i niemonojckiemu, ciwunowi birżyniańskiemu na cesję dóbr w tymże ciwunstwie leżących, mianowicie od wójtostwa powyrwitskiego siół Nejbulę, Dowginie^a, Kopijany^b, Tucze, Ślepie, Szmawliszcie, Świrkoncie^c, Gudy i Brudele, ostawiwszy przy ciwunstwie ostatek siół tego wójtostwa dworowi weksniańskiemu [s] przyległych, na których miejsce przydane są z wójtostwa birżyniańskiego siola Dyrmeki^d, Kirsze, Zylajcie i zaścianek od Juder, i z wymierzeniem [w] puszcze poblizszej włók pięciudziesiąt między siolami Kirszniami^e i Dawginiami ku Wyrwicz rz. leżące, ur. Wojciechowi Ważyńskiemu, ciwunowi dyrwiańskiemu, staroście tawruskiemu, dworzaninowi JKM, za zasługi, które on Królom Ichn., panu ojcu i panu bratu naszemu¹, tudzież i nam samym,*

i Rzpłtej w różnych ekspedycjach, tak wojennych, jako publicznych i prywatnych, a najbarziej in perficiendis legationibus ad principes externos cum magna virtutis dexteritate odprawował, i żonie jego Annie Pacównie. C. P. B.
s. 175–177

^a Dalej zwana: Dawginie

^b Dalej: Kopiany

^c Dalej: Swirkoncze

^d Dalej: Dyrmeiki

^e Dalej: Kirszwiami

¹ Tj. Zygmuntowi III i Władysławowi IV Wazom.

Uwaga! Zob. nr 777.

164. Warszawa, 1657.10.15. Ur. Wiktorianowi Słońskiemu, tow. chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego¹, dobra wszystkie jure caduco po zdrajcy ur. Florianie Słońskim, bracie jego. W. S. J.
s. 177–178

¹ Jerzy Karol Hlebowicz.

165. Kraków, 1657.09.04. (— —) Zabiegając my temu, aby wierni poddani nasi w długach sobie winnych od tych, którzy a fide nam dicata in partes hostiles recesserunt, iniuriarum et gravamen nie ponosili, dług pewny ur. Wiktorynowi Słońskiemu, tow. spod chorągwie wielm. Jerzego Hlebowicza, starosty generalnego ziemie żmudzkiej i Zofijej Mencerównie Słońskiej, małżonkom od zesłego Janusza Radziwiła, zdrajcy naszego i Rzpłtej winny, który authenticie przed nami jest likwidowany i prawo na wioskę Kucharowce od Zabłudowia, względem rękodajnej summy 3 tys. na nie wniesionej, produkowane tak warujemy, iż to prawo powagą niniejszego listu naszego ze wszystkimi w nim wyrażonemi paragrafami i obowiązkami in toto roborujemy i potwierdzujemy asekurując, iż nie pierwej donatariuszom, żołnierzom naszym starego zaciągu, którym pomienione dobra ex aequo od kommissarzów ex divisione i naszej szczodroblewości cedent¹, do objęcia — — przychodzić dopuścimy, aż wprzód pomienioną summę — — całe onym — — wrócą sub nullitate privilegii nostri. (— —) A. N.
s. 178–179

¹ Chodzi o nadanie wojsku dóbr po Januszu Radziwiłł i jego stronnikach jako po zdrajcach z 10 IX 1655 r., zob. A. Rachuba, *Sprawa dóbr Radziwiłłów birżańskich w latach 1655–1662*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. VI, 1996.

166. Poznań, 1657.12.29. (— —) Doniesiono nam jest imieniem uczciwych poddanych ekonomiej naszej brzeskiej, miasteczka i włości pieszczatskiej, iż nie tylko przechodami i stanowiskami ustawicznymi zrujnowanami [s], ale i ogniem

nieprzyjacielskim w popiół cale spaleni, dalszym grawaminom i żadnym egzakcyjom nie mogą sufficere. Wniesiona jest zatym imieniem tychże poddanych naszych do majestatu naszego pokorna supплика, abychmy ich od wszelkich grawaminów, to jest ab oneribus militiae, jako a pensionibus Reipublicae miłościwie na lat 4 uwolnili. Której my aequitatem uważywszy, a poddanych naszych supplikę z bacznej naszej na dezolacyją ich klemencyjej przyjąwszy, tym listem — — od wszelakich pomienionych grawaminów cale uwalniamy — —, tak od wyciągania wszelakiego żołnierskiego, jako i od podatków wszytkich — — do lat 4. (— —) A. N.
s. 179–180

167. Warszawa, 1658.08.20. *Ur. Mikołajowi Omecie i żonie jego 3 włóki — Iwankowska, Tomaszewska i Jackowska — niedaleko Lidy po ur. Orzyłowiczu w dożywocie. W. S. J.*
s. 180–181

168. Warszawa, 1658.03.11. *Nominacja na podstolstwo witebskie ur. Krzysztofowi Kmicicowi po śmierci ur. Daniela Hurki. C. P. B.*
s. 181–182

169. Łańcut, 1656.01.18. *Nadanie ur. Samuelowi Kmicicowi, plk. JKM, za usługi oddawane poprzedniemu królowi¹ i obecnemu od początku wojny z Moskwą, dzierżawy krasnosielskiej z dworem, miasteczkiem, wsiami i folwarkami po śmierci ur. Kęsowskiego. J. D. Z.*
s. 182–183

---

¹ Władysławowi IV.

170. Warszawa, 1658.03.11^a. *Ur. Aleksandrowi Kazimierzowi Eysmontowi, żołnierzowi lit. wieś Klimowicze alias Pawłowicze w woj. mściławskim po śmierci ur. Aleksandra Kirkora i Maryny Malickiej, małżonków. C. P. B.*
s. 183–184

---

^a Ale X r. panowania polskiego i szwedzkiego, co w tym drugim przypadku nie odpowiada prawdzie.

171. Warszawa, 1657.03.11^a. *Ur. Samuelowi Siedleckiemu, żołnierzowi lit. dobra dożywotnie w woj. smoleńskim, tj. wsie Skuratów i Rzanów^b z folwarkiem Obodrów^c nad Sożem oraz plac w Smoleńsku po śmierci ur. Macieja Wojewódzkiego i Eufemii Ingielderówny. C. P. B.*
s. 184–185

---

^a Ale panowania polskiego X, a szwedzkiego XI r., co wskazuje na 1658 r.

^b Też: Rżaniec

^c Też: Obodra

172. Warszawa, 1656.05.18¹. *Ur. Andrzejowi Pankiewiczowi, tow. chor. ur. Krzysztofa Sapiehy, cześnika WKsL, który służył w armii lit. od początku rebelii kozackiej z hojnym krwie przelaniem, dobra wszystkie, a zwłaszcza kamienicę na ulicy Rudnickiej i plac na Przedmieściu Rudnickim w Wilnie, jure caduco po zmarłym bezpotomnie i nie mającym żadnych krewnych Gabrieliu Mieszkowskim, mieszczaninie wileńskim. W. S. J.*
s. 186–187

¹ Data błędna, gdyż król nie mógł być tego dnia w Warszawie, skoro był w Zemborzycach, a Sapieha został cześnikiem 15 II 1658 r. — chodzi więc chyba o 1658 r.

173. Warszawa, 1658.03.11. *Ur. Jerzemu Bortowtowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dwory 2 z poddanymi we wsi Plotnice w pow. pińskim, prawu ziemskiemu wieczystemu podległe, jure caduco po zdrajcach Jerzym i Janie Skirmontach. C. P. B.*
s. 187–188

¹ Pawła Jana Sapiehy.

174. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Jerzemu Bortowtowi i Janowi Bykowskiemu, towarzyszom chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, którzy służyli od zaczęcia wojny — w wojsku naszym WKsL z uszczerbkiem zdrowia przez odnośnienie niepojedynokroć postrzałów i różnych szwanków, dwory z poddanymi we wsiach Stachowie i Dubnej, w pow. pińskim, po zdrajcach Andrzeju i Fiedorze Hryniewiczach Stachowskich oraz Kirdeju i Hrehorym Zelewiczach Stachowskich, jure caduco na prawie ziemskim wieczystym. C. P. B.*
s. 188–190

¹ Pawła Jana Sapiehy.

175. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Janowi Bortowtowi i Lwu Kozłakowskiemu, towarzyszom chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dwór z poddanymi we wsi Dubej w pow. pińskim oraz wszystkie dobra ruchome i nieruchome jure caduco po zdrajcach ur. Janie i synie jego Dochterowiczach, którzy się kozackiej protekcji poddawszy i teraz tam zostają. C. P. B.*
s. 190–191

¹ Pawła Jana Sapiehy.

176. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Janowi Unikowskiemu^a, żołnierzowi lit. wieś Gieczany z przykupią, w pow. wilkomierskim, w dożywocie po zdrajcy ur. Pietrze Girdziele. C. P. B.*
s. 191–192

^a W N: Unichowskiemu

177. Warszawa, 1657.10.18. *Nominacja na podstolstwo upickie ur. Krzysztofa Białozora, przedtem rotm. JKM, a teraz porucznika u ojca swego Kazimierza, podstolego upickiego, po awansie tegoż na marszałkostwo upickie. W. S. J.*
s. 193–194

178. Warszawa, 1657.10.18. *Marszałkostwo upickie ur. Kazimierzowi Białozorowi, podstolemu upickiemu, który wprzód antecessorom naszym¹ z młodych lat w wojsku kwarcianym kor., potem w ekspedycjach pruskiej i inflantskiej², w spokojniejszych zaś ojczyzny czasach deputactw, komissyj i poselstw funkcjach, — i teraz już w podeszłym wieku będąc tąż jednak wespół i z synami swemi, z których jednego na usługę naszej stracił³, cnotą i wiarą przy odwachach swych nam, i ojczyźnie służąc chor. kozacką z znaczną ujmą substancyj swej prowadzi pod regimentem wielm. podskarbiego WKsL, hetmana naszego⁴, za którym i wszystko wojsko przez posłów swych prośby do nas wniosło, po śmierci ur. ^{a-a} z Kozielska Puzyny⁵. W. S. J.*
s. 194–195

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

² Wojna ze Szwecją w latach 1625–1629 toczyła się w Prusach i Inflantach.

³ Kazimierz miał podobno siedmiu synów — ten zabity na wojnie to chyba Stanisław.

⁴ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

⁵ Hieronim Puzyna.

179. Pod Łęczycą, 1655.10.03. *Ur. Konstantemu Szyłańskiemu, ^atow. chor. husarskiej wielm. podskarbiego WKsL¹, w służbie od zaczęcia rebelii kozackiej, dobra Sprawdajcie w Ks. Żmudzki, w pow. pojurskim, nad rz. Jurą, po zmarłym ur. Jerzym Putwińskim, a Reszketany i Ejdiniki od ciwuństwa twerskiego, za konsensem naszym w dzierżeniu ks. Kiełpsza byłę. J. M. S.*
s. 195–197

^a Tak w N

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

180. Warszawa, 1658.03.10. *Nadanie podstolstwa mściławskiego ur. Aleksandrowi Florianowi Cholchowskiemu, cześnikowi orszańskiemu, tow. chor. jw. Pawła*

Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, po śmierci ur. Pawła Bajkowskiego. C. P. B.
s. 197–198

181. Warszawa, 1657.09.30. *Ur. Janowi Staruszyniczowi Szapce, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, wójtostwo magdeburskie miasta Krasna z domem i gruntami wójtowskimi po śmierci wielm. Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego². A. N.*
s. 198–199

---

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Piotra Kazimierza Wiażewicza.

182. Warszawa, 1658.03.11. *Miecznikostwo mińskie ur. Michałowi Kazimierzowi Karnickiemu po śmierci ur. Aleksandra Józefowicza. C. P. B.*
s. 199

183. Warszawa, 165^a.09.28. *Ur. Michałowi Niekludowi, tow. chor. usarskiej wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana WKsL, w służbie od początku rebelii kozackiej, dobra dożywotnie Bachan w pow. orszańskim po śmierci ur. ^{b-b} Koniuszewskiego i małżonki jego ^{c-c}. A. N.*
s. 200

---

^a Brak ostatniej cyfry w dacie i lat panowania — zapewne 1657 r.

^{b-b} Okienko na imię.

^{c-c} Okienko na imię i nazwisko panieńskie.

184. Obóz pod Krakowem, 1657^a.08.01. *Nominacja ur. Jana Kondratowicza, żołnierza lit. na cześnikostwo wileńskie po śmierci ur. Zalamaja. A. N.*
s. 201–202

---

^a Przeprawione z MDCLVIII (= 1658).

185. Obóz pod Warszawą, 1656.06.26. *Ur. Janowi Kondratowiczowi, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za wstawiennictwem tegoż, folwark Korzyść z wioską w woj. wileńskim, na prawie ziemskim wieczystym, po zdrajcy na rzecz Szwedów Niemiryczu, podkomorzym kijowskim, także sumę na folwarku Gawi do majątności iwiejskiej, w pow. oszmiańskim leżącej — —, od zeszłego ^{a-a} Fonderflota wniesioną, po pomienionym Fonderflocie i małżonce jego zeszyłych, zwłaszcza że i dziedzic żaden in vivis nie został¹, tudzież że i powinności z tego folwarku jako dóbr ziemskich nie odprawowano, ani pocztu pod chorągiew ziemską oszmiańską stawiono. A. N.*
s. 202–203

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Informacje błędne, gdyż Zygmunt Fonderflot (von der Flod) zabity przez Moskali w Gawi zostawił syna Justa, który wraz z żoną i małymi dziećmi dostał się do niewoli moskiewskiej.

186. Obóz pod Warszawą, 1656.06.20. — — gdy jw. Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL wnosil do nas prośbę za ur. Ludwikiem Szlichtingiem, chorążym, Piotrem Stańskim, Janem i Mikołajem Kondratowiczami, Jerzym i Piotrem Kimbarami, Jerzym Kapaszczewskim, Stanisławem Eysmontem, Stanisławem Sawiczem, Aleksandrem Troską, towarzystwem chor. swej, abyśmy onym pewną summę na majątność Tawrogi, w Ks. Żmudzkiem leżącą, od Podembrocha¹, obywatela^a pruskiego wniesioną, tudzież wszystkie in genere dobra pomienionego Podembrocha konferowali, który nie tylko jawnym zdrajcą i rebellizantem zostaje, ale niemało szlachty różnej, poddanych naszych, jednych do wojska naszego jadących, drugich zdrowie przed nieprzyjacielem unoszących, jednych z dostatków i dóbr, z którymi uchodzili, złupił, drugich tyrańsko pozabijał i swawolne gromady z wojska pruskiego na niespodzianych zwodził, którzy wielu zdrowia i substancyje zbawili. My tedy, respektując na zasługi pomienionego towarzystwa, którzy od zaczęcia rebellięj kozackiej aż dotychczas statecznie na usłudze naszej i Rzpltej persewerują^b w wojsku naszym WKsL i niektórzy z nich postrzały, i szkodliwe odnosili w potrzebach z nieprzyjacielem razy, i wielkie substancyje, i fortun swych niepojednokroć, od pocztów i wszystkich rynsztunków odpadając, ponieśli szkody, a dotychczas nie tylko nagrody nie odnieśli, ale i zasług nie biorąc statecznie persewerują, godnych łaski naszej królewskiej uważamy i onę effective oświadczając wszystkie in genere dobra, jako summę na Tawrogach będącą, tak insze wszelakie summy pieniężne, gdziekolwiek będące, lubo na majątnościach, lubo na cerografach, także złoto, srebro, domy, kamienice, wsi i inną supellectilem — — konferujemy. Mają — — pomienione osoby, tak inne wszelakie przerzeczonego Podembrocha, jako majątność Tawrogi w swoją objawwszy possessyją, onemi dysponować według woli swojej, w równe części quisque pro sua sorte między się rozdzieliwszy i dobra Tawrogi trzymać do oddania summy prawem zastawnym wniesionej. (— —) A. N.
s. 203–204

^a Powtórzone dwa razy.

^b T: perswazyją

¹ Gothard von Buddenbrock trzymał Tawrogi w zastawie od Janusza Radziwiłła.

187. Pod Warszawą, 1656.07.21. Ur. Danielowi Gadomskiemu, za nienaruszoną wiarę, także wielką w usługach naszych pilność, na prośbę panów rad i urzędników dwornych, wójtostwo miasta Nowydwór w ekonomii grodzieńskiej, z wszelkimi dobrami i powinnościami do niego należącymi, po śmierci ur. Ostafiego Kottubaja. A. N.
s. 205

188. Warszawa, 1658.03.15. *Ur. Mikołajowi Trojanowi Paszkowskiemu, który przez te zamieszane czasy nie łącząc się do nieprzyjacielskiej praktyki, ale przeciw Moskwie, mając chorągwie dwie swym kosztem kozackie, statecznie w działach i odwagach rycerskich perseverabat, gdzie przez zdradę i wydanie zdrajców naszych w więzach moskiewskich nie mały czas zostawał, a wyszedłszy z więzienia w teże cnotcie swej nie ustając i będąc porucznikiem chor. kozackiej wielm. kasztelana wileńskiego¹ w potrzebie z księciem siedmiogrodzkim² —, nie mały w zamieszaniu nieprzyjacielskim kompaniję potraciwszy, sam posieczony do więzienia się dostał i teraz wyszedłszy z więzienia wiernych nam nie przestaje praestare usług, dobra wszelakie, a zwłaszcza Szanino w woj. połockim, prawu ziemskiemu wiecznemu podległe, jure caduco po zdrajcach Hawryle Szanińskim i Janie Wierzbickim, którzy od początku i po dziś dzień, mając lud zaciągowy, przeciwko nam i Rzpltej stawali i stawają. C. P. B.*
s. 206–207

¹ Jana Kazimierza Chodkiewicza.

² Jerzym II Rakoczym.

189. Warszawa, 1658.02.18. *Ur. Janowi Ciundziawickiemu [s], skarbnikowi starodubowskiemu, za zasługi oddawane poprzednim władcom¹ i obecnemu, wsie "Dukurnie i Tulucze", leżące w pow. berżańskim na Żmudzi, po śmierci ur. Stefana Życkiego. W. S. J.*
s. 207–208

^{aa} Też: Dakurnie i Tulucze

¹ Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

190. Warszawa, 1658.03.08. (— —) Doniesiona nam jest imieniem ur. Anny Nakielskiej^a Janowej Chomiczowej prośba, abyśmy pozwolili pewnych dóbr, to jest zaścianku albo obrębu Wingrany nazwanego, w woj. trockim, w leśnictwie mereckim leżącego, onej prawem dożywotnym przywilejami naszymi konferowanego, ustąpić i prawa swego rzec się in personam ur. Floryjana Konstantego Bieleckiego i Joanny Chomiczówny Bieleckiej, małżonkom. My tedy, mając sobie zalecone od wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana WKsL ur. Bieleckiego merita, który w służbie Rzpltej ochotczo zostając nie tylko na substancyjnej wielkie ponosił uszczerbki, ale też na zdrowiu własnym, odniósłszy pod Filipowem postrzał¹, nie mały cierpiał detrimentum, a nic się tym nie alterując i teraz w Inflancjach w tymże wojsku pod regimentem wielm. podskarbiego — — będącym mężnie stawając na pocztach, koniach i rynsztunkach nie małą uznał szkodę, pozwoliliśmy tym listem, konsensem naszym ur. Annie Nakielskiej^b Janowej Chomiczowej, aby mogła tych dóbr — — in personam onego i małżonki jego ustąpić. (— —) W. S. J.

s. 208–209

---

^a Lekcja niepewna, może Nakulskiej, w *N* zaś jest: Nakiewskiej

^b Lekcja niepewna.

¹ W bitwie pod Filipowem 22 X 1656 r. wojska lit. W. K. Gosiewskiego poniosły klęskę w starciu z siłami szwedzko-brandenburskimi.

191. Warszawa, 1658.03.11. *Ur. Samuelowi Nowoszyńskiemu, żołnierzowi w armii lit. przez wszystkie czasy ojczyzny naszej utrapionej zamieszania, wieś Wólka w kluczu chodorowskim, w woj. mścisławskim leżąca po śmierci ur. Piotra Kojdanowskiego. C. P. B.*
s. 209–210

192. Łańcut, 1656.01.26. *Nominacja na podstolstwo grodzieńskie ur. Samuela Kazimierza Hładowickiego, mając — — osobliwy respekt na odważne merita i ważne w wielu okazjach dla naszej i Rzpltej usługi koszty jego, po śmierci ur. Adama Kołycza. A. N.*
s. 210

193. Łańcut, 1656.01.06¹. *Ur. Jerzemu Władysławowi Michalkiewiczowi, porucznikowi ur. chorążego nadw. WKsL², za zaleceniem jego zasług przez hetmana WKsL³, gdyż służy w armii lit. od początku wojny, wsie Januszpole, Orzeszkowice, Szewiernicze od starostwa borysowskiego po zdrajcę księżęciu Januszu Radziwile, hetmanie w. WKsL. J. D. Z.*
s. 210–211

---

¹ Data błędna, gdyż król nie był jeszcze w Łańcucie, a w Jasle. Powinno być więc chyba 16 stycznia.

² Zygmunt Adam Słuska.

³ Nie jest jasne, który to hetman zalecił królowi Michalkiewicza dawniej, bo w tym czasie nie mógł żaden — wielki Janusz Radziwiłł nie żył, a polny Gosiewski był w niewoli.

194. Danków, 1657.06.25. *Ur. Samuelowi Kazimierzowi Hładowickiemu, podstolemu grodzieńskiemu, dworzaninowi pokojowemu JKM, który w różnych ekspedycjach — —, naprzód w stawieniu pocztu dworzańskiego pod Beresteczko¹, potem w odprawowaniu swym kosztem legacji pewnej do cara moskiewskiego zasłużył się², wsie Miszniewice, Szczepanowice, Horodek Mały, slobódkę nawozalozoną Wydrzyce, leżące w starostwie jezierzyskim, w woj. witebskim, po śmierci ur. Ewy Szapczanki Chotolskiej Janowej Wasilewskiej. A. N.*
s. 211–212

---

¹ Mowa o bitwie pod Beresteczkiem 28–30 VI 1651 r.

² Hładowicki odprawił dwa poselstwa do cara Aleksego Michajłowicza — pierwsze od Pawła Jana Sapiehy wojewody witebskiego i regimentarza wojsk lit. oraz senatorów zgromadzonych w Brześciu w końcu 1655 r., a drugie od króla w I. poł. 1656 r.

195. Warszawa, 1658.03.15. *Pozwolenie ur. Eufrozynie Bilewiczównie Stankiewiczowej, pisarzowej WKsL na cesję wsi Skrebiny, Posile alias Koniuuchy i Szlikie^a w pow. kowieńskim^{b-b}. C. P. B.*
s. 212–213

^a Też Szlikiew, a w N Slikiew

^{b-b} Okienko na nazwisko.

196. Janów, 1658.05.21. (— —) Pokładany był przed nami list ustawy siola Chlewiszcz od wielm. Leona Sapiehy, kanclerza WKsL na pełnienie powinności poddanym tegoż siola dany i proszeni jesteśmy imieniem pomienionych poddanych naszych wsi Chlewiszcz, abyśmy ten list albo ustawę powagą naszą stwierdzili, który tak się w sobie ma:

Leo Sapieha, kanclerz WKsL, brzeski, mohylewski starosta, oznajmuję tym listem moim. Gdym był w folwarku Króla JM¹ połowieckim do starostwa brzeskiego² należącym, suplikowali mi poddani włości połowieckiej ze wsi Chlewiszcz, w której jest włók dwadzieścia i jedna, iż grunt podły mają[c] nie mogą "z niego" po dwa dni służyć z włóki do zarabiania folwarku połowieckiego. [Przeto] prosili mnie usilnie równo ze włością połowiecką, abym dopuścił znieść folwark połowiecki, a na miejsce pożytku tego, który czynił folwark póki nie był zniesiony, wszyscy poddani wsi Chlewiszcz zgodnie i dobrowolnie pozwolili płacić za robotę dni swych pniny [s] płat na rok z włóki po kopie 1 i groszy 24 lit. [Ponieważ zaś] przed zniesieniem folwarku powinni byli z włóki płacić po kop 2 i groszy 36 lit. na rok, teraz za zniesieniem^b folwarku z starym czynszem wieś Chlewiszcze podjęli się płacić po kop 4 lit., po jednej gęsi, kur po dwoje, jajec po 20 dawać, a owsa dla podłości gruntu nie dają. Wygadując ją prośbie tych poddanych pozwoliłem na zniesienie folwarku połowieckiego i tę wieś Chlewiszcze od robót wyzwalam, za którą robotę czynsz pozwolili, w czym się iścić mają i zaraz w tym roku pełnić ustawę poczną, i na potym będą gęsi, kury, jajca dziakielne, tam gdzie rozkażą odwieść, każdego roku mają podwodę jedną z włóki raz w rok wymawiam na 10 mil. (— —). W Brześciu, die 7 Maii 1609. Leo Sapieha, kanclerz m. p.

My tedy, prośbę ich widząc być słuszną, list ten — — approbujemy i — — potwierdzamy — — powagą naszą królewską, chcąc ją mieć mocną i ważną. (— —) A. N.

s. 213–214

^{aa} T: znieść

^b T: zniesieniem

¹ Zygmunt III.

² Chodzi tu nie o starostwo (bo takowego nie było), a o ekonomię brzeską.

197. Cracovia, 1657.09.04. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiato Zawisza ep. Vilenensi et praeposito Trocensi ven. Simeonis Adalberti Mlyniecki sanctae theologiae doctoris, protonotarii apostolicis, decani et parochi Radoszkoviensis, secretarii nostri*

ad canonicatum Vilnensem post ascensum ad archidiaconatum Vilnensem ven. Valeriani Judicki, notarii MDL. A. N.
s. 214–215

198. Warszawa, 1658.03.20. *Ur. Krzysztofowi Worotyńcowi, tow. chor. ur. Kozarzewskiego¹, dobra w woj. witebskim, tj. służba ziemi zwana Anciuszkowo^a po śmierci ur. Konstantego Lipskiego i pół służby zwanej Ozarowszczyzna po ur. Zołotarzewskim^b. W. S. J.*
s. 215–216

---

^a Poprawione z Anciurowo

^b WN i raz w T: Zołtarzkim

¹ Właściwie Kossarzewskiego.

199. Warszawa, 1658.03.20. *Ur. Krzysztofowi Worotyńcowi, tow. chor. ur. Kossarzewskiego, skarbnika połockiego, dobra ziemskie wieczyste Biellów^a, w woj. witebskim, jure caduco po zdrajcy, bracie jego stryjecznym Iwanie Worotyńcu, żonie i potomkach jego. W. S. J.*
s. 216

---

^a Też: Bellów

200. Warszawa, 1658.03.08. *Zgoda na scedowanie przez ur. Jana Wścieklicę wójtostwa wierbołowskiego ur. Baltazarowi Struילowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi. W. S. J.*
s. 217

201. Poznań, 1657.11.20. *Zgoda na scedowanie przez ur. Jana Michałowskiego włók 2 zwanych Lebedzin, leżących w starostwie perstuńskim, ur. Krzysztofowi Brodowskiemu. A. N.*
s. 218

202. Poznań, 1657.12.06. *Nadanie ur. Wolterowi Korffowi, staroście zygwolskiemu, porucznikowi chor. kozackiej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za zasługi oddawane jeszcze Władysławowi IV i obecne, ciwiuństwa trockiego po śmierci ur. Samuela Ogińskiego z obowiązkiem płacenia co roku donatywy do skarbu WKsL. A. N.*
s. 219

L: Wolff, Kniaziowie, s. 302, 303 (błędnie, że to nominacja na stolnika).

203. Lublin, 1656.09.12. *Ur. Mikołajowi Ważyńskiemu, tow. chor. ur. Stanisława Lipnickiego, w służbie od początku rebelii kozackiej, dobra wszystkie, a zwłaszcza majątność^{a-a} w pow. lidzkim, jure caduco po Chociszewskim, predykancie luter-*

skim, jako post perduellem Reipublicae i Kościoła świętego katolickiego bluźniercy, a zdrajcy naszym, który secutus Janusza Radziwiła, perduellem Reipublicae, a partibus nieprzyjaciela naszego Szweda zostaje. J. M. S.
s. 220–221

^{a-a} Okienko na nazwę.

204. Warszawa, 1658.03.14. (— —) Sama przez się ur. Aleksandra Rejnolda i Krzysztofa Karola Połubińskich, chor. naszej usarskiej pierwszego, a drugiego ur. chorążego WKsL¹ dawnych żołnierzy i towarzystwa, cnota i znamienita nam i ojczyźnie przy ustawicznych wojskowych fatygach merita, jako też znaczne ich fortun straty, które dla Kościoła Bożego, ojczyzny i dostojeństwa naszego podjęli, wielkie mają swoje zalecenia. Że im jednak większe cnoty i zasług ich jw. wojewoda wileński i hetman w. WKsL² przyczyną swoją do nas przydał auctoramentum, tedy — — pewne dobra lenne Cholin, Czyżew, Okutowo, Borowiki nazwane, w woj. smoleńskim, w stanie swadickim [s] leżące, post decessum ur. Adama Stabrowskiego³ — — umyśliliśmy im obiema [s] wżwyż pomienionym i małżonkom ich^{a-a4}, także potomkom wszystkim obojga ich z tejsze liniję męskiej płci idącym — — konferować. Jakoż niniejszym przywilejem naszym — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 221–222

^{a-a} Okienko na imiona i nazwiska.

¹ Zygmunt Adam Słuska.

² Paweł Jan Sapieha.

³ Stabrowski był właścicielem niemal całego stanu swadycznego (ok. tysiąca włók), wykupiwszy ziemię od braci i innych lenników.

⁴ Żoną Krzysztofa była Krystyna Wojnińska Jasieniecka, a Aleksandra zapewne Krystyna Berkówna.

205. Warszawa, 1658.03.13. Zgoda na scedowanie przez ur. Marcina Iwaszkiewicza synowcowi swemu Jerzemu, chorążemu chor. kozackiej ur. Marcjana Ogińskiego, chorążego trockiego, płk. JKM, dóbr Buryszki^a w woj. trockim, tj. włók 16 gruntu przy ścianie tojeckiej leżących. W. S. J.
s. 222–223

^a W N: Buryszeki

206. Warszawa, 1658.03.14. Ur. Aleksandrowi Rejnaldowi Połubińskiemu, tow. chor. husarskiej JKM, którego znamienite w ojczyźnie przez lat 11 w świeżych kozackich ekspedycjach merita et virtutes to sobie u nas zjednały praemium, małżonce^{a-a1} i potomstwu jego, dobra lenne Komarki, Bojarkino, Wereszczewice, Swikirów^b, Lesników, Kucharzów, leżące w woj. smoleńskim, w trakcie rostawskim, po śmierci ur. Mikołaja Słoboczka^c i Bazylego Rykowa. W. S. J.
s. 223–225

^{a-a} Okienko na imię i nazwisko.

^b *Lekcja niepewna*, w N: Swirków

^c N: po ur. Mikołaju Słoboczyku

¹ Zapewne Krystyna z Berków, pierwsza żona Polubińskiego.

207. Warszawa, 1658.03.14. Ur. Aleksandrowi Rejnaldowi Polubińskiemu, tow. chor. husarskiej JKM i małżonce jego ^{a-a} *dobra Małachów w woj. smoleńskim, w trakcie małachowskim, po zmarłym ur. Stefanie Singuru^b w dożywocie*. W. S. J. s. 225–227

^{a-a} Okienko na imię i nazwisko.

^b N: Syngurze

208. Warszawa, 1658.03.02. Ur. Felicjanowi Ostrouchowi, żołnierzowi *dobra Paszkowiczna^a ze wsiami Czarnawczyce i Łotwa, w pow. oszmiańskim, po śmierci ur. Jana Paszkowskiego*. C. P. B. s. 227–228

^a Też: Paszkowicze, a w N: Paszkowicze

209. Obóz pod Warszawą, 1656.05.31. Skarbnikostwo orszańskie ur. *Samuelowi Petrażyckiemu, żołnierzowi po śmierci ur. Mikołaja Miladowskiego*. J. D. Z. s. 229

210. Warszawa, 1656.06.25. (— —) Zaczym, gdy pewne dobra ziemskiemu prawu podległe, mianowicie Widziniszki Murowane, w woj. wileńskim i pow. wilkomirskim leżące, z folwarkami i wsiami, od zeszłego quondam wielm. Giedrojcia, wojewody mścisławskiego na klasztor widzinisz[s]ki wieleb. ojców kanoników fratrum de paenitentia beatorum martirum sancti Augustini fundowane¹, które przez syna fundatorskiego² różnym osobom były zawiedzione; gdy tedy ojcowie pomienieni za te dobra Widziniszki, ex vi foundationis sobie należące, one rekuperując pieniądze osobom należącym wypłacili, świeżo zeszy Janusz Radziwiłł, wojewoda wileński i hetman w. WKsL per summam oppressionem następując na dobra duchowne i chcąc je albo wyniszczyć, albo pobożne fundacje suppressere, pomienioną majątność na się przez różne interwencyje objął, do kontraktu z sobą, in praeiudicium dóbr duchownych i ewersyi³ fundacyi uczynionej onych przymusił. My tedy, mając osobliwy wzgląd na oppressyją ojcom kanonikom uczynioną, umyśliłiśmy onych przy dawniej [s] fundacyjej przerzeczonych dóbr Widziniszek Murowanych prawie i possessyjej in integro zachować — — wiecznymi czasy, nic nam z tego nie pełniąc, ani żadnej do skarbu powinności nie czyniąc, tylko służbę wojskową wojenną i inne onera publica zarówno z drugimi obywatelami WKsL podług dawnych kwitów popisowych i uchwały sejmowej odprawując. (— —) A. N. s. 229–231

^u Wyraz *przeprawiony* — lekcja niepewna.

¹ Marcin Giedroyc fundował w 1618 r. klasztor augustianów w rodowych Widziszkach, zapisując im część nich z 4 folwarkami.

² Maurycy Kazimierz Giedroyc.

211. Warszawa, 1657.09.27. Oznajmujemy — —, iż co pod terazniejsze zamieszane czasy dotąd metropolija kijowska w unii świętej z Kościołem rzymskim będąca wakuje, a zatym jako różnego stąd nierządu na potym, a najbarziej zginienia successyi obawiać by się potrzeba, gdy to nam — — panowie rada i urzędnicy nasi dworni przy boku naszym rezydujący donieśli i oraz zalecili przewieleb. w Bodze ks^u. Gabryjela Kolendę, archiepiskopa połockiego, ep. witebskiego i mścisławskiego, na ten urząd zgodnego [z] zacności familiej, z wysokich cnót, z nauki, gorliwości w pomnożeniu chwały Bożej dobrze Kościołowi zasłużonego, nim tedy do konferowania samej metropolij przydzie, nie prejudykując nic prawom i dawnym koło tego zwyczajom, pomienionemu wyżej — — Gabryjelowi Kolendzie — —, ponieważ też staranie o duszach, administracją w duchownych rzeczach od g. p. — — ks. Antoniego Sielawy, metropolity kijowskiego i wszytkiej Rusi sobie poleconą miał, i administrował, my tym przywilejem naszym administrationem in spiritualibus, in temporalibus zaś wszelki zupełnie rząd w doczesnych rzeczach, zawiadywanie i używanie wszytkich dóbr i majątności do metropolij należących cale — — konferujemy. (— —) A. N. s. 231–232

^u *Dopisane u góry.*

K 1: Muzeum Narodowe w Krakowie, depozyt Czart., rkps 750 b, s. 63–65.

K 2: tamże, s. 71–73.

212. Warszawa, 1658.03.14. Oznajmujemy — —, iż co ur. Paweł Wołkowicki i zesła z tego świata Halszka Nieciszewska, małżonkowie, mając sobie pewne dobra nasze, w woj. brzeskim leżące, mianowicie włók 12 na uroczyszczu w Bobinie, w leśnictwie białowieskim leżące, za cessją od ur. Wojciecha Zielińskiego i Katarzyny Skibickiej, małżonków osobliwym konsensem, przywilejem — — ś. p. króla jm. Władysława IV — —, prawem dożywotnym danej, konferowane, po zejściu z tego tedy świata małżonki swej wnosil do nas tenże pomieniony ur. Paweł Wołkowicki prośbę swą, abyśmy przy tymże prawie dożywotnym — — [go] zachowawszy i terazniejszej małżonce jego, ur. Annie Karasewiczównie Tokarzewskiej in solidum dali. My czyniąc to na przyczynę panów rad i urzędników naszych dwornych — — dajemy i przy onym nienaruszenie ur. Annę Karasewiczównę dożywotnie zachowujemy. Mają — — małżonkowie oboje spólnie jako legitimi possessores trzymać, — — płacąc nam i do skarbu naszego czynsz goły pieniężny podług pośledniejszej ustawy rewizorskiej. (— —) W. S. J. s. 232–233

213. Varsavia, 1658.03.11. *Praefectura culinae MDL gen. Hieronimo Kryspin Kirszenstein, marsalco Caunensi, tivuni Pojuren^a post evectionem gen. Andreae Kotowicz, capitanei Grodnensis ad notariatum MDL. C. P. B.*

s. 233–235

L.: PSB XV 498; Urzędnicy XI 327.

---

^a Też błędnie: Gaiurensi

214. Lublin, 1656.05.20. *Ur. Hieronimowi Kryspinowi Kirszensteinowi, ciwunowi pojurskiemu, dworzaninowi JKM, za zasługi wojenne dobra wszystkie, a zwłaszcza kamienicę, domy, place i ogrody w Kownie, jure caduco po Pawle i ^{a-a} Meierach, braciach rodzonych oraz po Jakubie Szemfelcie, szwagrze ich i po ^{b-b} Zulach, też braciach, którzy narażwszy się [s] dobrowolnie na funkcję poselską do króla szwedzkiego¹, kościół farski ś. Piotra na zbór upraszać śmieli i różne na zniszczenie i wykorzenie sąsiad swoich, ex quo katolików i wiernych poddanych naszych, wynajdowali sposoby, i złączywszy się z nieprzyjacielem dobra i majątności ur. — — Kirszenstejna różnemi okazjami i najazdami do spustoszenia byli powodem. A. N.*

s. 235–236

---

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-b} Okienko na imiona.

¹ Karola X Gustawa.

215. Łańcut, 1656.01.20. *Ur. Samuelowi Bykowskiemu, żołnierzowi lit. od początku wojny z Kozakami, dobra wszystkie, a zwłaszcza Krasule w pow. lidzkim, prawu ziemskiemu podległe, jure caduco po zdrajcy ^{a-a} Harasimowiczu¹, słudze radziwiłowskim, który in perfidia zostawając zmarł, oddalając od nich żonę, potomstwo i krewnych zmarłego. J. D. Z.*

s. 236–237

---

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Z pewnością mowa o Mikołaju Harasimowiczu, słudze Janusza Radziwiłła.

216. Częstochowa, 1657.03.10. *Pozwolenie ur. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, staroście mozyrskiej na cesję starostwa błudzieńskiego w woj. brzeskim wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL. A. N.*

s. 237–238

217. Warszawa, 1657.10.09. *Pozwolenie ur. Konstantemu Szyłańskiemu, stolnikowi żmudzkiemu na puszczenie warendę na 3 lata dóbr zwanych Uszpelkie, ^aKirsze, Wirgienie^a na Żmudzi, ^bpo śmierci ur. Kulmińskiej^b, ur. Andrzejowi Januszkiewiczowi^c. W. S. J.*

s. 238–239

---

^{a-a} Kirszewirgienie — w *N i T*

^b *Tak w N*

^c *Tak dwa razy, a raz: Juskiewicz*

Uwaga! *Zob. nr 425.*

218. Częstochowa, 1657.03.09. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na cesję starostwa raduńskiego w pow. lidzkim* ^{a-a}. A. N. s. 240

---

^{a-a} *Okienko na imię i nazwisko nowego posesora.*

219. Warszawa, 1658.03.14. *Ur. Aleksandrowi Rejnaldowi Polubińskiemu, tow. chor. husarskiej JKM, który z ścisłego uwolniony więzienia zaraz się do przysługi — — udał ochotnie, dobra wieczyste Dręczoluki w woj. witebskim po ur. Hieronimie Druckim Horskim, z tej przyczyny, że zdrajca i ojczyźnie, i nam jest dotychczas przy nieprzyjacielu zostawając, jako [z] innych racyj, które in termino juris pokazane będą. W. S. J.*

s. 241–242

L: Wolff, Kniaziowie, s. 383; Nagielski, s. 122.

220. Warszawa, 1658.03.15. *Horodnictwo mińskie po śmierci ur. ^{a-a} Skorupy ur. Marcinowi Kazimierzowi Wołodkowiczowi, tow. chor. husarskiej JKM, który od początku wojny z Kozaki aż do tego czasu dwa razy stawieniem pocztu husarskiego z niemalym kosztem pod chorągwiami naszymi, — — i teraz constanter perseverat, — — którego sine ulla contradictione w woj. mińskim officii miejsce zasiadać ma et quod eius officium instar inszych województw ma exequi, jakoby to województwo z osobliwego obmyślenia obywatelów oraz i mieszczan pro praesidio od wszelkich nieprzyjaciół następujących securum mogło być i każdemu nieprzyjacielowi odpór dawać. W czym urodzonemu dexteritati committimus, aby suo officio za obmyśleniem ekstraordynaryjnych podatków do skarbu Rzpltej, osobiwie na obronę swoją secundum suum laudum obmyślali i uchwalali, które za wiadomością jego i dyspozycją na ufortyfikowanie miasta i zamku obrócone mają być, z czego i liczbę z wydatków czynić powinien będzie. C. P. B.*

s. 242–243

---

^{a-a} *Okienko na imię.*

221. Warszawa, 1658.03.15. *Pozwolenie ur. Jadwidze Babińskiej Janowej Horszowskiej na scedowanie wsi Hrabie w pow. mozyrskim synowi Zygmuntowi, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL. C. P. B.*

s. 243–244

222. Warszawa, 1658.03.16. *List zaręczny ur. Aleksandrowi Komajewskiemu, skarbnikowi wołkowyskiemu przeciwko ur. Janowi Mrokowskiemu, Marcinowi Kroczewskiemu i wszystkiemu towarzystwu chor. wielm. Kazimierza Chodkiewicza, kasztelana wileńskiego pod zaręką 10 tys. kop gr lit. A. N.*
s. 244–245

223. Warszawa, 1658.03.11. *Ur. Janowi Tryźnie, staroście naszemu wołkowyskiemu i wszystkim urzędnikom naszym grodzkim pow. wołkowyskiego, wiernie nam miłym, łaska nasza królewska. (— —) Przełożona nam jest przez panów rad i urzędników naszych dwornych, przy boku naszym rezydujących, imieniem ur. Aleksandra Komajewskiego, skarbnika wołkowyskiego, iż onego, przed sąd swój grodzki na roczki oktobrowe w r. przeszłym 1657 odprowowane pozwanego od ur. towarzystwa chor. wielm. kasztelana wileńskiego¹, o poczynienie szkód przez spalenie wsi i wozów w niej żołnierskich stojących, jakoby z rozkazanias ur. pomienionego Komajewskiego uczynionych, niesłusznym i nieprawym wierności wasze okryliście dekretem w niestaniu. Jakoż i dekret ten wierności waszych przed nami był pokładany. Zaczym, żeśmy słuszną widzieli obmowę, dla czego natenczas nie mógł pomieniony ur. Komajewski przed sądem wierności waszych comparere, a niesłuszny wskaz wierności waszych, uchyliwszy obmowę onego, z wielką prawą i sprawiedliwością ujmą i pomienionego ur. Komajewskiego krzywdą, i obelgą uczyniony, tym listem naszym terażniejszym, jako pod protekcją naszą uciekającego się, klemencyją ur. Komajewskiego, ile w tej sprawie niesłusznie obżalowanego, samego i dobra jego bierzemy, tak, ponieważ de male judicato chce prawem z wiernościami waszymi rozprawować się, abyście tedy tych dekretów swoich przywozić nie ważyli się aż do prawnej rozprawy, wyraźną naszą inhibycją bronimy. (— —). C. P. B.*
s. 245–247

¹ Zob. nr 222.

224. Bronowice, 1657.08.17. *Ur. Jerzemu Kimbarowi, tow. chor. pancernej jw. Pawła Sapielhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra lenne wieczyste Owzodów Tatarszczyzna w woj. wileńskim po śmierci ur. ^{a-a} Holowni. A. N.*
s. 247–248

^{a-a} Okienko na imię.

225. Obóz pod Warszawą, 1656.07.04. (— —) *Wnosił prośbę do nas ur. Samuel Leżnicki przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, abyśmy mu prawo jego zastawne na folwark Bienin w woj. nowogródzkim leżący, także prawo arendowne na majątności Czyżewiczach w tymże woj. nowogródzkim będącej, przy osobliwym od dziedzica tej majątności na kilka tysięcy długu*

obligacyj służące stwierdzili. Zaczyn my, mając osobliwy wzgląd na ubogich ludzi, którzy więcej kondycyje swej nie mają i chcąc owych w życziwej przeciwko nam usłudze zachęcić, aby w tych czasach zamieszania ojczyzny na swej nie szkodowali substancyjej in casum odmiany possessorów, tych wyż mianowanych majątności te prawa wyż mienione ur. Samuelowi Leźnickiemu służące, stwierdzamy. (— —) J. M. S.

s. 248–249

226. Danków, 1657.07.01. *Wójtostwo orszańskie z dobrami, domami i poddany-mi, z obowiązkiem placenia donatywy na aparat wojenny, ur. Hieronimowi Komarowi, podśędkowi orszańskiemu, pełniącemu na zjeździe publicznym kommissyj-nym w traktowaniu o wieczny pokój z carem moskiewskim¹ dworzańską funkcyj-ją, po śmierci wielm. Piotra Wiaźewicza, wojewody nowogródzkiego. A. N.*

s. 249–250

---

¹ Aleksym Michajłowiczem.

227. Poznań, 1657.11.29. *Wojskostwo trockie ur. Michalowi Antonowiczowi Pe-traszewskiemu, rotm. JKM po przejściu ur. Władysława Fronckiewicza na marszał-kostwo lidzkie¹. A. N.*

s. 251

---

¹ Awans Władysława Leona Frąckiewicza Radziwińskiego nie doszedł do skutku i zmarł on jako wojski trocki.

228. Warszawa, 1658.03.15. *Ur. Kazimierzowi Puchalskiemu, który służył na dwo-rze od najmłodszych lat, dobra lenne wieczyste Zaleskowszczyzna z jeziorkiem^a w woj. trockim po śmierci ur. ^{b-b} Kirśnickiego. C. P. B.*

s. 252

---

^a W N: Jeziorskiem

^{b-b} Okienko na imię.

229. Gdańsk, 1656.11.17. *Ur. Stanisławowi Przetockiemu, za dochowaną wier-ność, plac z budynkiem w Brześciu Litewskim po Hansie cyruliku jako rebellizan-cie, który i dotychczas w Toruniu przeciwko nam przy nieprzyjacieli zostawa, jure caduco. J. M. S.*

s. 253

230. Lwów, 1656.03.14. *Wójtostwo łomaskie w woj. brzeskim, z włókami, łąka-mi, wolnym łowieniem ryb i wrębem w zaściankach, po śmierci szl. Stanisława Siemiątkowskiego ur. Stanisławowi Przetockiemu, za zasługi, które przy dworze naszym od niemałego czasu wiernie oddawał, także osobliwe oddające [s] — —*

królewiczowi jm. Karolowi Ferdynandowi — — z niemalą zdrowia swego podczas rebelliji kozackiej i dostatków swoich odwagą respektując oraz na przyczynę panów rad i urzędników naszych przy boku naszym będących. J. D. Z.
s. 253–254

231. Lwów, 1656.02.03. *Ur. Kazimierzowi z Domaszewic Górskiemu, który nie tyl[k]o substancyją za instynktem wiarołomnych ludzi zabraną stracił z mizerną wygnania kondycją, ale nadto raczej zdrowie tracić aniżeli ojczyźnie powinnej wiary — — naruszyć — — gotowym zostając, dobra wszelkie jure caduco, a zwłaszcza Osipowo po Heliaszu Żukowieckim i Horodno z Horodkiem po Siwickim, w woj. witebskim leżące, jako po zdrajcach, którzy uprosili sobie u cara dobra tegoż Górskiego. J. D. Z.*
s. 254–256

232. Lwów, 1656.02.03. *Ur. Jerzemu Hlińskiemu Lichodziejskiemu, który substancyją swoją — — za instynktem wiarołomnych ludzi zabraną stracił i mizerną wygnania kondycją z małżonką i z dziatkami swoimi ponosi, dobra wszystkie jure caduco, a zwłaszcza Kiczyn w woj. witebskim, po zdrajcach i rebeliantach Janie, Krzysztofie i Fiedorze Dmitrowiczach. J. D. Z.*
s. 256–257

233. Obóz pod Krakowem, 1657.08.30. *Ur. Janowi Jurgielewskiemu^a, żołnierzowi 4 włóki w leśnictwie sokólskim, w pow. grodzieńskim, po śmierci ur.^{b-b} Gobiaty. Co do wiadomości — — podajemy — — urzędowi grodzkiemu i miejskiemu, mianowicie grodzieńskiemu, pod którego jurysdykcją pomienione włóki zostają.^c*
s. 257

^a N: Jurgielewskiemu

^{b-b} Okienko na inię.

^c Brak podpisu pisarza.

234. Warszawa, 1658.03.18. *Województwo nowogrodzkie ur. Krzysztofowi Wołodkiewiczowi, pisarzowi ziemskiemu mińskiemu po śmierci wielm. Piotra Wiażewicza. C. P. B.*
s. 258–259
L: Wolff, Senatorowie, s. 38.

235. Poznań, 1657.12.03. *Ur. Jerzemu^a Bortowtowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dobra wszelkie jure caduco, zwłaszcza zaś dom pusty w Pińsku i grunty, po zdrajcy Wasylu Żukowiczu, mieszczaninie pińskim, który dotąd zostaje przy Kozakach. A. N.*
s. 260–261

---

^a W N: Janowi

¹ Pawła Jana Sapielhy.

236. Warszawa, 1658.03.18. *Stolnikostwo orszańskie ur. Andrzejowi Chrapowickiemu, tow. chor. husarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, po przejściu ur. Albrychta z Ciechanowca Ciechanowieckiego na marszałkostwo orszańskie. C. P. B.*

s. 261–262

L: Nagielski, s. 125.

---

¹ Pawła Jana Sapielhy.

237. Obóz pod Warszawą, 1656.06.08. *Ur. Mikołajowi Bielackiemu, porucznikowi chor. ur. Kamińskiego, stolnika trockiego¹, w służbie od początku rebelii kozackiej, dobra dożywotnie w woj. mścisławskim — — post decessum ur. Prokopa Sokołowskiego Żeleźnica przezywająca Berożytnia^a, a po ur. Jędrzeju Bielackim^b, ojcu jego, — — w trakcie krzyzewskim, za rz. Sożem leżące, Zabycanie nazwane Murynbor. A. N.*

s. 262–263

---

^a N: Bereżytnie

^b T: Bieleckim

¹ Piotra Kamińskiego.

238. Warszawa, 1658.03.16. *Ur. Konstantemu Żdanowiczowi, rotm. pow. orszańskiego, uczestniczącemu we wszystkich wyprawach wojennych od początku rebelii kozackiej i żonie jego Helenie Karłowiczównie dobra lenne wieczyste Kopańszczyzna w trakcie dorohobuskim woj. smoleńskiego po zmarłym bezpotomnie ur. Mikołaju Ordzie. W. S. J.*

s. 263–265

L: Nagielski, s. 85 (błędnie, że tu wymieniony jako tow. husarii JKM).

239. Warszawa, 1658.03.16. *Ur. Konstantemu Żdanowiczowi, rotm. orszańskiemu i Helenie Karłowiczównie wszelkie dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim, w trakcie dorohobuskim leżące, po śmierci ur. Wasyla Owruckiego. W. S. J.*

s. 265–266

240. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Konstantemu Żdanowiczowi, rotm. orszańskiemu i Helenie Karłowiczównie dobra lenne wieczyste Rosażna nad rz. Rosażną, w woj. smoleńskim, w trakcie iwanowskim leżące, po bezpotomnej śmierci ur. Iwana Kuzinowicza. W. S. J.*

s. 266–268

241. Obóz pod Warszawą, 1656.07.05. Ur. Tomaszowi Biesieckiemu, "tow. hetmańskiemu usarskiemu"^{a1} wieś Cimoszówkę^b w pow. orszańskim po śmierci Szczowkali^c Moskala. J. M. S.
s. 268–269

---

^{a1} Tak w N

^b W N: Cimoszówka

^c W N: Szowkali

¹ Chodzi o Wincentego Gosiewskiego.

242. Lwów, 1656.04.08. Nadanie ur. Anastazji Biskupskiej i Janowi Władysławowi Łukomskiemu, który od dawnych czasów, tak za najjaśniejszych przodków naszych, jako i za naszego panowania, w różnych ekspedycjach inflanckich, pruskich, moskiewskich, contra rebelles i w teraźniejszej świeżej ekspedycyjej przeciw szwedzkim inkursyjom — nie wyjeżdżając z wojska naszego WKsL służył i służy —, którego wielm. hetmani i starszeństwo z rycerstwa komendowali i za nim intercedowali, dóbr Michnowicze^a, w woj. witebskim i połockim leżących^b, po śmierci Jana Wasilewskiego i małżonki jego. J. D. Z.
s. 269–270

L: Wolff, Kniaziewicz, s. 228.

---

^a Tak w N i raz w T, a raz Mihnowicze

^b W N tylko: w woj. witebskim

243. Warszawa, 1658.08.20. Ur. Hrehoremu Hłuszaninowi, tow. chor. ur. pisarza polnego WKsL¹, w służbie od zaczęcia rebelii kozackiej, sumy pieniężne na dobrach wszelkich, a zwłaszcza na Brycalewiczach, w woj. mińskim leżących, spadłe nań prawem sukcesji po śmierci synowca jego Jana Hłuszanina. W. S. J.
s. 270–271

---

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

Uwaga! Ten sam tekst pod nr. 112.

244. Obóz pod Warszawą, 1656.07.01. Ur. Helenie Knuciance Ratomskiej i Kazimierzowi Piotrowi Gimbutowi, który od wścieklej zaczęcia rebellij aż do dzisiejszej nieprzyjacielskiej infestacyjej nam i Rzpltej krwawe, z utratą nie tylko zdrowia, lecz i wszelkie zgubiwszy fortuny, ostatek substancyjej w pow. starodubowskim straciwszy, oddaje usługi, zaścianek nazwany^{a-a}, leżący w końcu włók miasta i dom z placem w Mściślawiu po śmierci ur. Marcjana Świrczewskiego. A. N.
s. 271–272

---

^{a-a} Okienko na nazwę.

245. Poznań, 1657.12.03. *Szl. Janowi Juchnie Hasiczowi, tłumaczowi JKM, za usługi, które w różnych przedtem ekspedycjach wojennych oddawał i teraz w tłumaczeniu języków orientalnych, to jest tureckiego i tatarskiego (z którymi my w zgodzie i braterstwie teraz mieszkając różne a potrzebne miewamy korespondencyje) nam i Rzpltej oddaje, włóki 2 puste przy gruntach Tatarów wsi Łosośna w pow. grodzieńskim, które i przedtem tymże Tatarom Łososińskim [s] od królów, antecessorów naszych, nadane w ich używaniu bywały, po śmierci szl.* ^{a-a} *Kniażiczkiego. A. N.*
s. 272–273

^{a-a} *Okienko na imię.*

246. Poznań, 1657.12.12. (— —) Wnosił do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, przy boku naszym natenczas będących, ur. Władysław Rythel, ^amostowniczy witebski^a prośbę, abyśmy przy prawie onego dożywotnym na pewne dobra nasze, wieś Wiluniszki nazwaną, w woj. trockim nad rz. Brazelą leżącą i włók cztery w tymże województwie nad jez. Okmianami leżących, Wrotniszki nazwanych, służącym, takoweż prawo dożywotne i małżonce onego, ur. Krystynie Tyszkiewiczównie dali — —. Jakoż my, mając respkt na zasługi ur. Rythla, małżonka onej, a nie mniej na starożytność domu jej uważając, który w tejsze ojczyźnie znamienitemi słynie odwagami, dajemy et jure insolidum komunikujemy — — aż do żywotów swoich. (— —) A. N.
s. 273–274

^{aa} *Tak w N i w innym miejscu tekstu.*

247. Warszawa, 1658.03.14. *Ur. Kasprowi Ostrowskiemu pewne dobra prawu dożywotnemu podległe, to jest sianożęci morgów 10 w pus[z]czy sokólskiej na Kamionce, między inszemi sianożęciami do Odelska należące, w pow. grodzieńskim, na czynszu po śmierci ur. Stefana Bielickiego. W. S. J.*
s. 275

248. Warszawa, 1658.03.14. Oznajmujemy — —, iż cośmy przywilejem naszym konferowali dobra lenne, włók siedm Masiewiczze nazwane, w pow. grodzieńskim leżące, ur. Zygmuntowi z Dziedzic Gzowskiemu i małżonce onego, ur. Barbarze Tyszkiewiczównie, tedy teraz, post decessum ur. Barbary Tyszkiewiczówny, doniesiona nam jest imieniem ur. Zygmunta z Dziedzic Gzowskiego prośba, abyśmy terażniejszej małżonce jego, ur. Katarzynie Kołyczównie Gzowskiej takoweż prawo dożywotnie — — komunikowali. Jakoż niniejszym listem — — komunikujemy. (— —) W. S. J.
s. 276

249. Sokal, 1656.04.30. Ur. Hilaremu Aleksandrowi Polubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL, porucznikowi chor. husarskiej JKM, wsie Gławszewicze^a, Wicinówka i Wasilewicz w pow. słonimskim po śmierci wielm. Kazimierza Leona Sapiehy, podkanclerzego WKsL, starosty orszańskiego, wolpińskiego i luboszańskiego, administratora ekonomii brzeskiej. J. D. Z.

s. 277

O: AGAD, AR II dissoluta.

---

^a Raz błędnie: Gławszczewicze

250. Częstochowa, 1657.06.08. Ur. Aleksandrowi Hilaremu Polubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL wieś Koziany w woj. witebskim po śmierci ur. Kazimierza Sokolińskiego. A. N.

s. 278

O.: AGAD, AR II dissoluta.

L.: Wolff, Kniaziowie, s. 484.

251. Danków, 1657.06.07. Ur. Aleksandrowi Hilaremu Polubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL wieś Zahale w pow. mozyrskim po śmierci ur. ^{a-a} Obuchowicza, podkomorzego mozyrskiego¹. A. N.

s. 278–279

O: AGAD, AR II dissoluta.

---

^{a-a} Okienko na imię.

¹Teodora Michała Obuchowicza.

252. Kraków, 1657.08.31. Pozwolenie dla ur. Jana Sapiehy, pisarza polnego kor. na scedowanie starostwa słonimskiego ur. Aleksandrowi Hilaremu Polubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL. A. N.

s. 279–280

K: AGAD, AR II dissoluta.

L.: Sapiehowie II 127; Wolff, Kniaziowie, s. 379.

253. Warszawa, 1657.10.16. Ur. Krzysztofowi Hłuszaninowi, tow. chor. ur. Aleksandra Hilarego Polubińskiego, pisarza polnego WKsL i żonie jego Helenie Olędzkiej dobra Pienia w starostwie homelskim, w pow. rzeczyckim leżące, po śmierci ur. Anny Zowianki [s] Limontowej^a. W. S. J.

s. 280–281

---

^a W N: Anny Limontówny

254. Częstochowa, 1657.03.03. Ur. Krzysztofowi Narkowiczowi^a Podwińskiemu wieś Łuszowo w pow. rzeczyckim po śmierci brata rodzonego Hrehorego Narkowicza

Podwińskiego, zabitego w oczach naszych na usłudze naszej i Rzpltej pod Warszawą¹. A. N.
s. 281–282

---

^a Tak w N

¹ Bitwa pod Warszawą 28–30 VII 1656 r.

255. Warszawa, 1658.03.08. *Ur. Samuelowi Wojnie¹, stolnikowi witebskiemu, tow. chor. husarskiej JKM, w służbie od początku rebelii kozackiej, dobra Łuższno^a nad rz. Łużną w woj. witebskim po śmierci ur. Kazimierza Szapki, wojskiego witebskiego. W. S. J.*
s. 282–283
L: Nagielski, s. 124.

---

^a Raz też: Łużczno

¹ Samuel Michał Wojna Jasieniecki.

256. Obóz pod Warszawą, 1656.05.30. *Ur. Samuelowi Jasienieckiemu^a Wojnie, tow. chor. husarskiej JKM starostwo suraskie z zamkiem i dworami, z folwarkami i wsiami, w woj. smoleńskim¹ leżące, po śmierci ur. ^{b-b} Horskiego². J. D. Z.*
s. 283–284
L: Nagielski, s. 124.

---

^a Tak w N

^{b-b} Okienko na imię.

¹ Błąd — starostwo to leżało w woj. witebskim.

² Hieronim Drucki Horski — zob. nr 49.

257. Lublin, 1656.08.07. *Stolnikostwo witebskie ur. Samuelowi Jasienieckiemu Wojnie, tow. chor. husarskiej JKM, za różne wojskowe zasługi, a zwłaszcza w czasie stoczzonej niedawno bitwy ze Szwedami pod Pragą¹, ^apo zeszyłym Janie Bychowcu^a. J. M. S.*
s. 285
L: Nagielski, s. 124 (błędnie jako nadanie dóbr).

---

^{aa} Tak w N

¹ Mowa o bitwie pod Warszawą 28–30 VII 1656 r.

258. Bydgoszcz, 1657.11.08. (— —) Pokładane były przed nami przywileja nasze, jeden pod datą w Warszawie, dnia 10 m-ca Februarii r. p. 1650 na włók 4 nad rz. Wiereciją w Kołosowszczyźnie, w pow. grodzieńskim leżących, a drugi pod datą w Warszawie dnia 29 m-ca marca r. 1650 także na włók 4 we wsi Haracewiczach leżących, ur. Katarzynie Kołyczównie, bywszej Mikołajowej Michałowej Eysmontowej, pisarzowej grodzkiej grodzieńskiej, a terażniejszej Zygmuntovej Gzowskiej służący i doniesiona nam jest imieniem teje ur. Katarzyny

Kołyczówny, i terażniejszego małżonka jej, ur. Zygmunta z Dziedzic Gzowskiego prośba, abyśmy mu przy prawie terażniejszej małżonki onego na te dobra takoweż prawo dożywotne dali — —. My tedy, mając respekt tak na dawne nam i Rzpłtej wyświadczone ur. Zygmunta Gzowskiego zasługi, jako i na terażniejszą — — nam dotrzymaną ochotę i wiarę do prośby pomienionej miłościwie się skłoniwszy, umyśliliśmy nie tylko pomienione przywileja nasze terażniejszym stwierdzić i przy spokojnym dzierżeniu tych dóbr ur. Katarzynę Kołyczównę Gzowską zachować, ale też przy prawie dożywotnym onej na te włók ośm takoweż prawo dożywotne małżonkowi — — komunikować. Jakoż i tym listem — — komunikujemy. (—) A. N.
s. 285–287

Uwaga! Zob. N

259. Warszawa, 1658.03.15. *Pozwolenie wielm. Jerzemu Karolowi na Dąbrownie Hlebowiczowi, staroście generalnemu Ks. Żmudzkiego, zasłużonemu od początku zamieszania ojczyzny płk. w armii WKsL, na puszczenie na 3 lata w arendę starostwa onikściańskiego. W. S. J.*
s. 287–288

260. Warszawa, 1658.03.14. *Pozwolenie temuż Hlebowiczowi na puszczenie na 3 lata w arendę dóbr^{a-a} od starostwa żmudzkiego. W. S. J.*
s. 288–289

^{a-a} Okienko na nazwę.

261. Obóz pod Warszawą, 1656.06.03. *Ur. Hilariuszowi Czyżowi, podkomorze-mu wileńskiemu dobra wszelkie jure caduco po^{a-a} Suścickim^b, który odstąpiwszy nas i Rzpłtej do nieprzyjaciela naszego przywiązał się i różne munia u nieprzyjaciela odprowadzając, sam na takowe usługi naraziwszy się, wielką wiernym poddanym naszym ruinę w dobrach ich wymyślnymi wykrętami poczynił i niemłą część szlacheckich majątności z funkcyej na się od nieprzyjaciela włożonej w odbieraniu onych zruinował. A. N.*
s. 289–290

^{a-a} Okienko na imię.

^b Też: Susiciki, w N zaś: Szuścicki

262. Varsavia, 1657.10.15. *Vexilliferatus Vendensis post resignationem gen. Martini Kąski [s] gen. Andreae^a Scipio Kampo^a, cubiculario SRM, qui a iuvenili aetate servitus nostris — — consecravat. Georgius Januszowicz, DSRMS.*
s. 290–291
L: Urzędnicy IX 654.

263. Varsavia, 1657.10.10. *Vexilliferatus Vendensis post ascensum gen. Vladislai Szmeling, cubicularii SRM gen. Martino Kąski, cubiculario SRM, cum — — ex vi pactorum et consuetudine Ducatus Livoniae idem vexilliferatus ad incolas Regni pervenerit. Georgius Januszowicz, DSRMS.*

s. 291–292

L: Urzędnicy IX 653.

264. Poznań, 1657.12.03. *Pozwolenie ur. Łucji Konwickiej Aleksandrowej Zelnowej na zrzeczenie się włók 6 pustych w woj. trockim na osoby ur. Michała Gadomskiego i Heleny Rypińskiej, małżonków. A. N.*

s. 292

265. Bronowice, 1657.07.20. *Ur. Jędrzejowi Scipionowi^a de Campo^b, dworzani-nowi pokojowemu JKM dobra Bobrowice w pow. mozyrskim po śmierci wielm. Zofii Horskiej Chodkiewiczowej, wojewodziny wileńskiej. A. N.*

s. 293

---

^a Też: Scipio

^b W N: Kampo

266. Lwów, 1656.02.10. *Archimandrytstwo wileńskie ur. Barlamowi Kozińskiemu, archimandrycie mińskiemu po śmierci ur. Mikołaja Korsaka. A. N.*

s. 294

L: PSB XIV 634.

267. Warszawa, 1657.10.02. *Ur. Janowi Swiđtłowi Uzdzieńskiemu, za zasługi jego świadczone od młodzieńczych lat poprzednim władcom i obecnemu, dobra Wielkie Sióło w pow. oszmiańskim po śmierci ur. Jakuba Adamczewskiego i małżonki jego. W. S. J.*

s. 295

268. Warszawa, 1658.02.15. *Ur. Wołodkiewiczowi, pisarzowi ziemskiemu mińskiemu po Trubeckim¹, który uprosiwszy się na krótki czas do swoich w moskiewską stronę krewnych², a będąc tam, nie bez wiadomości naszej, od ur. pisarza ziemskiego mińskiego puszczonego, nazad dotąd nie powrócił i owszem, partibus nieprzyjaciela naszego i Rzpltej adhaesit, — — wszystkie dobra leżące i wieczyste, także i summy gdziekolwiek będące, osobiwie resztę summy trubecką [s] konstytycjami successoribus i do niej jus habentibus warow[a]ną³, na której niemałe reformacje ur. niegdy wprzód Trubecka, a potem Wołodkiewiczowa, pisarzowa ziemska mińska, małżonka ur. pomienionego Wołodkiewicza, — — miała i tej*

summy część zwyż rzeczonemu małżonkowi swemu prawnie cedowała, a część na wypłacenie długów obrócić się musiało. Cokolwiek tedy tak z summy reformationis, jako i wypłaciwszy długi, i zniósłszy onera residui zostać miało, to wszystko ur. pisarzowi ziemskiemu mińskiemu dajemy — —. A. N.

s. 296–297

O: AGAD, AR II dissoluta.

---

¹ Książ Jerzy Wigunt Trubecki.

² Młodemu Trubeckiemu wezwał do Moskwy jego stryjeczny dziad Aleksy, gdyż nie mając potomstwa uczynił go swym dziedzicem.

³ Suma trubecka to termin oznaczający odszkodowanie w wysokości 180 tys. zł, które sejm 1646 r. przyznał Jerzemu Trubeckiemu i matce jego Elżbiecie Druckiej Sokolińskiej I v. Piotrowej Trubeckiej, 2 v. Krzysztofowej Wołodkowiczowej w zamian za oddany Rosji Trubeck (Trubczewsk), w części stanowiący dziedzictwo Trubeckich. Sumę tę Rzeczpospolita wypłaciła dopiero spadkobiercy Elżbiety — Aleksandrowi Hilarremu Polubińskiemu w latach 70. XVII w.

269. Warszawa, 1658.03.18. Ur. Piotrowi Milkiewiczowi, który podczas oblężenia od cara moskiewskiego na Smoleńsku i po zdaniu, żony, dzieci w Smoleńsku, tudzież substancyjej i dostatków wszelkich odżałowawszy, na żadną nieprzyjacielską nie udając się powabną perswazyją, do nas się udał i zostając w wojsku naszym WKsL, nigdzie się nie absentując, po kilkakroć od pocztu przez nieprzyjaciela odpadał, a na ostatek za Węgrami chodząc sam mało na placu nie poległ, jednak otrzymawszy postrzał w rękę w potrzebie walnej pod Glinianami¹ na rękę został kaleką, porucznikostwo gruntowe chor. czarnej kozackiej na murach smoleńskich, z żołdem mu należnym, po Mikołaju Charkiewiczu, który przeszedł na stronę cara. C. P. B.

s. 297–298

---

¹ Starcie (nie walna bitwa) z wycofującym się wojskiem siedmiogrodzkiem Jerzego II Rakoczego musiało mieć miejsce w końcu lipca 1657 r.

270. Warszawa, 1658.03.15. Potwierdzenie ur. Piotrowi Milkiewiczowi posiadania nadanych mu przez poprzednich władców dóbr lennych w stanie dąbrowieńskim woj. smoleńskiego, tj. pustoszy: Korszyna^a nad rz. Ochwinią, Skoworodzienka^b w tymże obrębie i Franszczyzna^c nad rz. Ochwinią. C. P. B.

s. 298–299

---

^a Też: Kaczyna

^b Też: Skoworodziańska

^c Też: Irzawszczyzna

271. Warszawa, 1658.02.16. Ur. Wojciechowi Rakowskiemu, żołnierzowi w różnych ekspedycjach zasłużonemu, wieś Mikuły^a w woj. mścisławskim po śmierci wielm. Piotra Wiaziewiczza, wojewody nowogródzkiego. C. P. B.

s. 299–300

---

^a W tekście też: Milulty

Uwaga! Zob. nr 480.

272. Warszawa, 1658.03.20. (— —) Lubośmy po żydach naszych pińskich, jako perduelles, dobra ich niektórym towarzystwu chor. pancernej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ ratione dawnego ich w wojsku naszym horowania konferowali, jednakże ponieważ, iż to nie tylko z attestacyjej wszytkiego pow. pińskiego pokazało [się], że żadnej zdrady, ani korespondencyjej z Kozakami nie są obnoksji i owszem, wielu z nich Kozacy pomordowali i substancyj ich obnażyli, arendę pińską, którą oni trzymali, odebrali, ale i pomienione towarzystwo, uważwszy innocentiam ich i prawie ostatnie ubóstwo, do którego, przez nieprzyjaciela za kilkakrotną przez ogień i zdzierstwo dewastacyją, przyszli, juri suo resignando przywilej nasz położyli i pretensyj wszytkich do pomienionych żydów pińskich cale odstąpili. My tedy, do samej przychyłając się słuszności, consulendo temu, aby poddani nasi, pomienieni żydzi pińscy, do ostatniej nie przychodzili zguby, jako pomieniony przywilej nasz kassujemy i annihilujemy, tak i insze, jeśliby jakie emanare miały na dobra ich przywileja, jako niesłuszne irrita mieć chcemy i onych za wiernych poddanych naszych deklarujemy, protekcyją naszą królewską obiecujemy. (— —). C. P. B.
s. 300–301

---

¹ Pawła Jana Sapięty.

273. Warszawa, 1658.03.15. Ur. Piotrowi Milkiewiczowi, żołnierzowi pod regimentem wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dobra lenne wieczyste Chmielewicze, w stanie dąbrowieńskim woj. smoleńskiego leżące, po śmierci brata Hrehorego. C. P. B.
s. 301–302

---

¹ Pawła Jana Sapięty.

274. Warszawa, 1658.03.15. Ur. Piotrowi Milkiewiczowi, żołnierzowi dobra wszelkie jure caduco po zdrajcy na rzecz cara Mikołaju Charkiewiczu. C. P. B.
s. 303–304

275. Warszawa, 1658.03.11. Cześnikostwo połockie ur. Wojciechowi Stempkowskiemu po śmierci ur. ^{a-a} Żaby¹. C. P. B.
s. 304–305

---

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Krzysztof Żaba.

276. Warszawa, 1658.02.12. *Ur. Gerhardowi Frydrychowi Sznałbłowi, chorążemu chor. rajtarskiej pod regimentem wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL, w służbie od niemalego czasu, dobra Palagierna z moją do nich należącą, w woj. derpskim, w wyzwolonych już z rąk szwedzkich Infantach, w dożywocie. A. N. i Georgius Januszowicz, DSRMS.*
s. 305–306

277. Danków, 1657.06.07. *Wójtostwo smoleńskie po śmierci wielm. Piotra Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego ur. Heliaszowi Surynowi, chorążemu chor. ur. Mikołaja Szemeta, w służbie od początku zamieszania kraju, ale który już z młodych lat swoich — na wszystkie niebezpieczeństwa narażał zdrowie — i nieprzyjacielskie wytrzymywał furores. A. N.*
s. 306–308

278. Zamość, 1656.05.10. *Ur. Kazimierzowi Łaniewskiemu, żołnierzowi od początku rebelii kozackiej, dobra w Wosiejowie^a, Makulinie, Wielkim Siele i Kuckach w woj. witebskim, po śmierci ur. Adama Stabrowskiego. A. N.*
s. 308

^a Może: Osiejowie, bo jest: dobra nasze Wosiejowie etc.

279. Warszawa, 1658.03.18. *Podstolstwo WKsL za postąpieniem ur. Jana Karola Kopcia na województwo połockie ur. Krzysztofowi Sapieżu, cześnikowi WKsL, plk. JKM, który od początku rebelii kozackiej służył w armii kor. i lit., chorągwie i pułki, także i komendy wojska WKsL sobie poruczone szczęśliwie wodząc. C. P. B.*
s. 309–310
L: Urzędnicy XI 1311.

280. Warszawa, 1658.03.21. *Oznajmujemy — jakośmy przywilejem naszym, de data w Warszawie dnia 18 m-ca ^{na} r. 1654, wieleb. ojcom dominikanom konwentu orszańskiego na placach świeżo przez nich kupionych, za rz. Dnieprem pod miastem orszańskim leżących, dom gościnny zbudować i przewóz na tejsze rz. Dnieprze, ponieważ oba brzegi tej rzeki klasztorowi należą i dla wczesnego ludzi podróżnych, mieć pozwolili, także i myto na ludzie kupieckie na ten przewóz idące nadali i konferowali, tak i terazniejszym listem naszym chętnie, za wniesieniem przez panów rad i urzędników naszych dwornych imieniem pomienionych — dominikanów — do nas prośby, wszystkie te punkta mocą i powagą naszą — stwierdzamy —, budować się na placach, jako swych własnych, skupionych, pozwalamy i przewóz na rz. Dnieprze —, także i myto przewoźne na ludzie kupieckie, żydy, furmany (wyjawszy stan duchowny i szlachecki, i ich poddanych), to jest od każdego wozu towarem nałożonego po półtora grosza, od koni i bydła na targ prowadzonego po dwa szelągi, brać postanawiamy i na-*

dajemy. Z tą jednak kondycją, aby to wybierane myto na potrzeby kościoła ich tamecznego, jako dość szczupło fundowanego, obracane było. Przy tym i od wszelakich powinności miejskich z pomienionego domu gościnnego i placów przez nich świeżo poskupowanych, za rz. Dnieprem leżących, (wyjawszy sejmem uchwalone podatki) uwalniamy wiecznymi czasy. (— —) C. P. B.
s. 310–311

^{a-a} Okienko na nazwę miesiąca.

281. Warszawa, 1658.03.20. (— —) Zaczynamy gdy nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych zaszła prośba imieniem sław. Matysa Balcerowicza, burmistrza mińskiego, abyśmy onego samego i dobra jego wszystkie, które ad male narrata jako post perduellem uproszono, pod naszą wzięli protekcyją, my tedy, dostateczną mając wiadomość, iż pomieniony Balcerowicz nigdy przy żadnym nieprzyjacielu naszym, ani w wojskach jego nie był, ale zdrowie swoje, także żonę, dzieci przed Moskwicinem unosząc do Królewca zajechał i tam privatus degit, najmniej ku nam i Rzpltej w cnocie i w wierze non suspectus, nawet do swoich dóbr od Moskwy zawojowanych, uchodząc omnem noxam, nie powraca, onego samego i dobra jego wszelakie pod obronę i protekcyją naszą królewską bierzemy, onego za wiernego i najmniej ku nam, i Rzpltej in fide nie podejrzanego deklarujemy, i lubo jaki w kancelaryjej naszej na dobra jego wyszedł przywilej, ad male narrata otrzymany, każdy takowy — — annihilujemy, a zatym onemu samemu, z żoną i dziećmi z Królewca do państw naszych poblizszych przyjechać i tam gdzie zechce, do dalszego Ks. Litewskiego od Moskwy uspokojenia comorari pozwalamy. (— —). W. S. J.

s. 311–312

E: *Belaruskі archiū, I 211, nr 151.*

282. Warszawa, 1657.10.09. Ur. Aleksandrowi Mozarskiemu, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra Tumilowicze w pow. oszmiańskim po infamisie Stanisławie Łazowskim, który nie tylko nam i Rzpltej nie dotrzymawszy wiary na imię cara moskiewskiego przysiągł, ale i na wiarę moskiewską przekrzcił się i niemalą gromadę swawolnych ludzi zebrawszy kraje tameczne w niwecz obraca. W. S. J.

s. 312–313

283. Warszawa, 1658.03.20. Ur. Piotrowi Czaplicowi, tow. chor. kozackiej wielm. pisarza polnego WKsL¹, dobra wszelkie jure caduco po bezpotomnie zesłym ur. Piotrze Kurminie. W. S. J.

s. 313–315

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

284. Łańcut, 1656.01.13. *Ur. Samuelowi Radziwińskiemu Kierdejowi, za zasługi od niemalego czasu przy boku naszym zostając, wieś Pielowce z folwarkiem w pow. lidzkim po śmierci ur. Jakuba Radoszyńskiego. J. M. S.*
s. 315–316

285. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Aleksandrowi Skorceⁿ folwark Gajówka w woj. trockim po śmierci ur. Krystyny Bohufałówny Kazimierzowej Blusiowej [s]. C. P. B.*
s. 316

ⁿ W N: Skurce

286. Warszawa, 1658.07.24. Oznajmujemy — —, iż mając my wysoce zalecone przez niektórych panów rad i urzędników naszych, przy boku naszym rezydujących, biegłość i umiejętność w rzemieśle krawieckim szl. Krzysztofa Glizewicza, mieszczanina naszego brzeskiego, którego chcąc tym, abyśmy chętniejszym do usług naszych powabić za słuszną rzecz uznaliśmy, abyśmy jego w rejestr i liczbę sług naszych przyjęli i poczytali [ss]. Jakoż i niniejszym listem naszym przyjmujemy, i jego od wszelakich sądów zamkowych, grodzkich, ziemskich, trybunalnych, jurysdykcji miejskich, cechowych i innych wyjmując i wyłączając, tak iż przed żadną osobą we wszelakich sprawach, wielkich i małych, gdyby jakimkolwiek prawem zapowiany był on sam i małżonka jego, także czeladź u jego robiąca, odpowiadać i do prawa stanowić się nie mają, tylko przed sądem naszym zadwornym i marszałkowskim, także od ciężarów, składek miejskich i innych podaczek wyjmujemy, i uwalniamy, dom jego w mieście naszym Brześciu, w Rynku będący, od stanowisk żołnierskich, gościnnych i wszelkich stancji libertujemy, a do wszystkich wolności i praw, które słudzy nasi z prawa i dawnego zwyczaju cieszyć się zwykli i onych używają, przypuszczamy. Temuż szl. Glizewiczowi, słudze naszemu, robotę swego rzemiosła po miastach, miasteczkach, tak w Koronie Polskiej, jako i w WKsL wszędzie wolno robić, sprzedawać pozwalamy. Co do wiadomości wszystkim, mianowicie wielm. marszałkom kor. i WKsL przywodząc mieć chcemy, abyście pomienionego Krzysztofa Glizewicza za własnego sługę i krawca naszego znali, mieli, onego od jurysdykcji wszelakich agrawować nie dopuszczali. Zamkowym zaś urzędowi, także miejskich cechowych [ss] przykazujemy, aby pomienionego naszemu krawcowi i słudze dwornemu [ss] żadnej ni od kogo w rzemieśle swoim nie ponosił prepedycji, a przy tej wolności, jemu od nas nadanej i tym listem konferowanej, wszędzie nieporuszenie był zachowan postrzegali, inaczej nie czyniąc dla łaski naszej. (—) W. S. J.
s. 317–318

287. Warszawa, 1658.07.24. *Moratorium od placenia długów do lat 3 ur. Hieronimowi Kazimierzowi Łyszczyńskiemu, pisarzowi grodzkiemu brzeskiemu, którego dobra zrujnowały wojska moskiewskie i siedmiogrodzkie. W. S. J.*
s. 318–319

288. Obóz pod Krakowem, 1657.08.11. Ur. Samuelowi Przyborze, chorążemu chor. husarskiej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za tegoż instancją, *jure caduco* sumę pewną na dziedziczne onego dobra, Chwośtów nazwane, w woj. mścisławskim leżące, za kontraktem zastawnym wniesioną [przez] ur. ^{a-a} Żmijowskiego, potem zasię ur. Wojnie Jasienieckiemu, za wlewkiem tej sumy i prawa na się otrzymanym, służące i teraz w dzierżeniu syna jego ^{b-b} Wojny Jasienieckiego¹, rebellizanta naszego — do szfunku naszego ratione jawnej perfidyjey przypadłą. A. N.
s. 319–320

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-b} Okienko na imię.

¹ W 1667 r. właścicielem Cholchwi w woj. mścisławskim była Anna Podbereska, wdowa po Janie Wojnie Jasienieckim, sędzim ziemskim mścisławskim — może to o te dobra i o tegoż Wojnę tu chodzi. Nie jest jednak jasne, o którego z jego synów.

289. Warszawa, 1658.03.11. Ur. Hieronimowi Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu, za zasługi wojenne jeszcze za Władysława IV i obecne, dobra wszelakie, a zwłaszcza prawu lennemu podległe, leżące w stanie katyńskim woj. smoleńskiego, po zdrajcy Symonie Potenkinie^a, Moskalu, który będąc pod protekcją naszą do wiarołomnego nieprzyjaciela udał [się], cara moskiewskiego. C. P. B.
s. 321–322

^a W N: Potymkinie

290. Warszawa, 1658.03.11. Ur. Hieronimowi z Drucka Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu, który z młodości lat swoich konsekrowawszy usługi swoje, wprzód — panu ojcu i panu bratu naszemu¹, i Rzpltej męstwem — w różnych, przeszłych wojennych, moskiewskich i inflantskich, ekspedycjach, a potem nam samym i Rzpltej w teraźniejszym ojczyzny naszej zamieszaniu — oświadczał, *jure caduco* dobra lenne w woj. smoleńskim, w stanie katyńskim, także i te, które nabyte zostały od ur. Jana Hrypunowa i leżą w stanie maksymowskim, po Aleksandrze Kulniewie, Moskalu, który znowu przeszedł na stronę cara. C. P. B.
s. 322–323

L.: Wolff, Kniaziowie, s. 470.

¹ Zygmunt III i Władysław IV.

291. Warszawa, 1658.03.15. Pozwolenie dla królowej¹ na puszczenie komu chcąc w arendę na lat ^{a-a} dóbr oprawnych w Ks. Żmudzki, tj. ciwuństwa gondyńskiego

z miasteczkiem Polongiany i dzierzawą połongowską, z wolnym robieniem towarów leśnych. C. P. B.

s. 323–324

---

^{a-a} Okienko.

¹ Ludwika Marii.

292. Warszawa, 1658.03.11. (— —) Że tedy ur. Mikołaj z Ciechanowca Ciechanowiecki, starosta mścisławski w tym zapale zewsząd oplakanej ojczyzny, będąc okrężony nieprzyjacioły postronnemi [i] domowemi już przez nieprzyjaciela spraktykowanemi, ostatni prawie ucieklszy się moskiewskiej protekcyej "w niej"^a dotychczas zostawał wyglądając szczęśliwej rewolucyej sukcesów naszych i nam, jako i wiele innych, których też infelicitas publica appresserat, o amnystyją praeteritorum, które się in furore belli dziać musiały, errorum supplikował. Z tych przyczyn, idąc wielkich monarchów przykładem, a chcąc tegoż ur. Mikołaja z Ciechanowca Ciechanowieckiego, starostę mścisławskiego ad eluenda omnia anteacta resipiscentem zagrzać, to wszystko, cokolwiek się przezeń u Moskwy protekcyej w tym zamieszaniu stało, miłościwie przebaczywszy i ex senatus consulto w wieczną, i nieodzowną amnystyją, i zapomnienie puszczaemy, do łaski naszej onego samego, jako civem tej ojczyzny, przyjmujemy i tak zdrowie, i honor jego, jako też wszelkie dobra i possessyje onego w WKsL będące, przed wojną onemu służące, słowem naszym królewskim assekurujemy i żadnego uszczerbku ni od kogo ponosić nie pozwalamy, a zatem wszelkie donationes, privilegia in praeiudicium honoru i dóbr onego własnych, podczas zamieszania tego od kogożkolwiek otrzymane, rewokujemy, kasujemy i wolny aditum — — pozwalamy. (— —) C. P. B.

s. 325–326

L: S. Dumin, A. Rachuba, J. Sikorska-Kulesza, *Ciechanowieccy herbu Dąbrowa*, Warszawa 1997, s. 42.

---

^{aa} T: mniej

293. Warszawa, 1658.03.15. *Libertacja na 4 lata mieszczanom i żydom miasteczka Słowatycz, leżącego w woj. brzeskim, podległego prawu ziemskiemu, pozostającego we władaniu ur. Świętosławy Duninówny z Rajca Leszczyńskiej, podkomorzyny brzeskiej, którzy nie tylko że z dopuszczenia Bożego przeszłych lat przez powietrze i pożar ruiny, i inkursyje nieprzyjacielskie, ale i roku przeszłego 1657, za nastąpieniem wojsk nieprzyjacielskich szwedzkich, węgierskich, multańskich, wołoskich i kozackich, nieznośną szkodę w substancyje i dostatkach przez popalenie, i funditus w popiół domów, dostatków ich obrócenie ponieśli, a zatem i do wielkiego ubóstwa, i zniszczenia przez to przyść musieli.* C. P. B.

s. 326–327

294. Warszawa, 1658.02.28. *Ur. Janowi Jamontowi, żołnierzowi i małżonce jego^{a-a}, 4 włóki puste nazwane Mikołajewskie, w pow. lidzkim, w trakcie wideniańskim, jednym bokiem przy włókach wideniańskich, a drugim przy granicach i grunciech majątności ur. Ryły, Wiersoki nazwanej, leżące, po śmierci ur. Krzysztofa Ryły. C. P. B.*
s. 327–328

---

^{a-a} Okienko na imię i nazwisko.

295. Warszawa, 1658.03.15. *Ur. Michałowi Kazimierzowi Karnickiemu, za zasługi wojenne dobra wszelkie jure caduco, a zwłaszcza dobra ziemskie Reutka^a w pow. oszmiańskim po Stefanie Korejwie, który przeszedł na stronę cara moskiewskiego. C. P. B.*
s. 328–330

---

^a Też: Reudka

296. Warszawa, 1658.03.18. *Cześnikostwo WKsL ur. Marcjanowi Ogińskiemu, chorążemu trockiemu, rotm. JKM po przejściu na podstolstwo ur. Krzysztofa Sapiehy. C. P. B.*
s. 330–331
L: Urzędnicy XI 76.

297. Warszawa, 1657.03.11¹. *Ur. Zachariaszowi Miłaszewiczowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana WKsL², który służy w wojsku od początku rebelii kozackiej i stracił dobra w woj. smoleńskim, majątności ziemskie wieczyste nazwane Birulów, Wydry Wielkie, Wydry Małe i Zazierze, leżące w woj. witebskim, ^apo Birulach jako po zdrajcach^a, którzy pod protekcją wiarołomnego udawczy się pana³, jedni w Moskwie pomarli, drudzy pod Brześciem i Wierchowiczami⁴ z tymże nieprzyjacielem byli. C. P. B.*
s. 331–332

---

^{aa} Tak w N, w T ogólnie: post perduelles

¹ Data błędna, bo Brzostowski nie był jeszcze pisarzem.

² Pawła Jana Sapiehy.

³ Tzn. cara Aleksego Michajłowicza.

⁴ O bitwach pod tymi miejscowościami zob. przypis 1 w nr. 2.

298. Łańcut, 1656.01.25. *Ur. Krzysztofowi Kmicicowi, tow. chor. wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, który nie dając się zdradliwym Janusza Radziwiła in partes nieprzyjaciela unieść perswazyjom, nie tylko sam in fide integritate ku nam zostając do nas nakierował, ale do teź za sobą немало powabił kompaniję,*

dobra Bieliczany i Szabunki w woj. mińskim, nabyte od kniaziów Połubińskich, po^{a-a}*Petrylowskim, jako prostego człowieka narodu [ss]. A. N.*
s. 333

---

^{a-a} Okienko na imię.

299. Łańcut, 1656.01.18. *Ur. Samuelowi Kmicicowi, plk. JKM, w służbie od początku wojny kozackiej, dobra ziemskie wieczyste Zawierze w pow. brasławskim i Koszany w woj. mścisławskim po zdrajcy Krzysztofie Mirskim, podkomorzym brasławskim. J. D. Z.*
s. 334–335

300. Łańcut, 1656.01.25. *Ur. Janowi Kmicicowi, żołnierzowi od początku wojny kozackiej, dobra ziemskie wieczyste Pawłówka w pow. orszańskim po śmierci ur. Krzysztofa Woropaja, żony i potomstwa jego oraz sumę przez tychże wniesioną na dobrach wieczystych ur. Michała Stetkiewicza, kasztelanica nowogródzkiego, zwanych Przybierze, w tymże powiecie. A. N.*
s. 335–336

301. Łańcut, 1656.01.25. *Ur. Janowi Kmicicowi, żołnierzowi od początku wojny kozackiej sumę 3500 zł wniesioną przez Kuźnię Czarnego, mieszczanina orszańskiego na dobrach wieczystych w pow. orszańskim, nazwanych Romanówka, Mikołaja Druckiego Łabeckiego¹, jako po zdrajcy pozostającym w Moskwie. A. N.*
s. 336–337

O: LVIA, F. 1282, opis 5, nr 109 (miejscowość, datę dzienną i miesięczną dopisano, rok MDCLVI).

---

¹ Winno być: Lubeckiego

302. Łańcut, 1656.01.18. *Ur. Janowi Kmicicowi dobra ziemskie wieczyste w woj. mińskim, nazwane Pleszenice^a, z sumą na dobrach^{b-b} Duszewskiego Krajno, Spodbirozie, Zaleszczyno, w tymże woj. mińskim leżące, po^{c-c} Cedrowskim¹, jako zdrajcy. J. D. Z.*
s. 337–338

---

^a Też: Pleszenicze

^{b-b} Okienko na imię.

^{c-c} Okienko na imię.

¹ Stefan Cedrowskim.

303. Łańcut, 1656.01.25. *Ur. Samuelowi Kmicicowi, plk. wojska WKsL, który nie dając się zdradliwym Janusza Radziwiła in partes nieprzyjaciela uwieść perswazyjom, nie tylko sam in fide et integritate ku nam zostając z pułkiem swym do nas nakierował, ale i niemalą część wojska WKsL za sobą do tejże powabił*

cnoty, sumę wniesioną na dobrach Bogusława Radziwiła Wiazyń i Kresowo, w woj. mińskim leżących, przez mieszczanina mińskiego Wasyla Kostrowickiego, jure caduco jako po zdrajcy. A. N.

s. 338–339

304. Częstochowa, 1657.03.08. *Notariatus MDL post evectionem rev. Joannis Dowgiało Zawisza, referendarii et notarii MDL in episcopatum Vilnensem rev. Valeriano Stanislao Judycki, custodi praelato Smolenscensi, canonico Vilnensi, secretario SRM.* In optimis enim ipse disciplinis moribusque educatus facile semper omnes persuasos reddidit, praestantissimorum quorumvis beneficiorum ac honorum spei senatum et quantaecunque fortunae capacem esse, dum per multorum annorum experimenta, in curia nostra, virtutum alumna fidei constantiae et in gravissimis nostris ac Reipublicae negotiis gerendis singularis dexteritatis ac eruditionis specimina edidit, ut dignum eum cuicunque muneri praeficiendum, iudicaverimus. A. N.

s. 339–340

L.: Urzędnicy XI 1013.

305. Cracovia, 1657.09.04. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi rev. Valeriani Judycki, notarii MDL ad archidiaconatum Vilnensem post decessum ven. Laurentii Mocarski.* A. N.

s. 340–341

306. Varsavia, 1658.03.02. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi ven. Teodori Skuminowicz, ep. Gratianopolitani, suffragani et archidiaconi Albae Russiae, cantoris Vilnensis ad parochiam Zadorozensem (in oppido Zadoroże) post decessum ven. Meleszkiewicz.* W. S. J.

s. 341–342

307. Warszawa, 1658.03.20. *Ur. Jerzemu Suchorabskiemu, żołnierzowi, który niepojednokrotnie więzienie nieprzyjacielskie cierpiał, postrzały różne, szwanki odnosił i żonie jego Eufrozynie Żelskiej dobra nasze po bezpotomnie zeszyłych ur. Janie Kozarynu i Krystynie Woyniłowiczównie Kozarynowej derewnią Wysokie, po Iwanie Koźle derewnią Ziewaki i po Marynie Miaziewiczównie Hrehorowej Małużyckiej, mierniczej starodubowskiej derewnią Kociołki, a po Jerzym Tajmowiczu, jako po banicie w banicyjej zeszłym, derewnią Bibiki w pow. starodubowskim, w trakcie poczapowskim, tak też w pow. orszańskim po ur. Bohdanie Krasowskim obrąb Pawłówka i po Stefanie Kolesickim obrąb Koleszyce, też bezpotomnie zeszyłych — — lennym prawem wieczystym.* W. S. J.

s. 342–344

308. Lublin, 1656.09.05. *Pisarstwo ziemskie brzeskie ur. Piotrowi Kościukowi^{a1}, dworzaninowi JKM po awansie na podsędkostwo² ur. Stanisława Kazimierza Bobrownickiego.* J. M. S.
s. 344

^a W N poprawiono na: Kościuszkowi przez dopisanie u góry sz

¹ Piotr Dionizy Kościuszko Siechnowicki.

² Pomyłka — Bobrownicki awansował na sędziego.

309. Warszawa, 1657.10.02. *Podczaszostwo rzeczyckie ur. Bohdanowi Zajezierskiemu po śmierci ur. Stefana Nieroszyńskiego.* W. S. J.
s. 345

310. Varsavia, 1658.03.08. *Praesentatio rev. Georgio Bialozor, ep. Smolenscensi ven. Thomae Casimiri Girski, decani et parochi Svirensis ad custodiam Smolenscensem post liberam resignationem rev. Valeriani Stanisłai Judycki, archidiaconi Vilnensis, notarii MDL.* C. P. B.
s. 346

311. Warszawa, 1658^a.02.17. *Pisarstwo ziemskie brasławskie ur. Stefanowi Puciacie po^{b-b1}.* C. P. B.
s. 346–347

^a Data chyba właściwa (tytuł Brzostowskiego), ale panowania polskiego IX, szwedzkiego X r. — co odnosi się do 1657 r.

^{b-b} Okienko na nazwisko.

¹ Chodzi zapewne o Jana Szostakowskiego.

312. Warszawa, 1658^a.02.16. *Miecznikostwo brasławskie^b ur. Zygmuntowi Rajeckiemu po przejściu ur. Stefana Puciaty na pisarstwo ziemskie brasławskie.* C. P. B.
s. 347–348
L: PSB XXX 472.

^a Uwaga jak do nr. 311 — panowania polskiego IX, szwedzkiego X r., co wskazuje na 1657 r.

^b Raz: pow. wilkomirskiego — pomyłka wynika zapewne z wiedzy piszącego, iż Rajecki silnie związany był z tym właśnie powiatem.

313. Varsavia, 1658.03.02. *Cancellariatus MDL post fata ill. Alberti Stanisłai Radziwili, ducis in Olyka et Nieśwież, ill. Christophoro Pac, designato procancellario MDL. Hic enim primo juventutis artibus liberalibus consecrato flore exterisque perlustratis regionibus proauorum, auorum ac parentum suorum dulci stimulat*
tus recordatione, dum longo ordine nobilissimae domus suae, praesules Samogitiae, Kijoviae, Vendensae, nec non palatinos Trocenses, Polocenses, Vitebscenses, Podlachiae, Mscislaviensis, Minscensis, nec non castellanos Vilnenses, Smolenscenses, thesaurarios suppremos, procancellarios MDL, succamerarios,

thesaurarios curiae, referendarios, dapiferos, praefectos stabuli, vexilliferos, notarios et inspicit ac eorum numerat imagines, earum viva quasi admonitus voce, Martis sese accingit laboribus. Hic ille qui in Hollandia, Henrici a Nassow principis Orangii, supremi exercituum confaederatarum provinciarum ducis¹, ad obsidionem fortalitii Geneppi² gloriose sequebatur signa. In Belgio vero Hispanico sub aquilis Catholicissimi Hispaniarum Regis³, supremo exercituum eiusdem duce don Francisco de Melo in conflictu ad Rokwa contra Gallos strenue pugnans⁴, suum et gentis suae coloravit nomen. Sed ne patriae quoque suae se denegare videretur gloriose, redux in patriam, contra rebelles Kozacos proprio aere hastatorum militum, vulgo hussarii dictorum, forti ac splendida collecta cohorte, contra Moschos vero peditum Martis hic quoque fit alumnus ipsamque patriae, quam naturae debuit, libens offert vitam, sed neque hic amoris in patriam finis gloriosissimi quondam imperatoris imitatus statuam, quae una manu gladium, altera librum tenuisse perhibetur, mox sago permutato, toga toties terrestris comitiorum nuncius, toties Tribunalitii Iudicii MDL aequissimus iudex. Insuper utriusque subselli Tribunalitii et comitiorum dexterrimum egit marschalcum⁵. (— —) C. P. B.

s. 348–350

L: PSB XXIV 711; Urzędnicy XI 221.

¹ Właściwie Fryderyk Henryk von Nassau.

² Genep zdobyły wojska Republiki Zjednoczonych Prowincji w 1641 r.

³ Filip IV Habsburg, król Hiszpanii.

⁴ Mowa o bitwie pod Rocroi 18 V 1643 r., w której wojska francuskie Ludwika II de Condé rozbili Hiszpanów don Francisco Braganza de Melo.

⁵ Pac był marszałkiem Trybunału Lit. w 1650 r., a sejm w 1653 r.

314. Warszawa, 1658.03.22. (— —) Odważne zasługi przez całą ekspedycję kozacką ur. Jana Eringa, obersztera naszego — — klemencyją naszą — — do tego przywodzą, abyśmy onego w protekcyję naszą przyjąwszy omnimodam securitatem providowali. Ten bowiem acz w r. 1655 — —, potentia Suetica avulsus, rad nierad fortunam nieprzyjaciela przez jedną czwierć roku sequi musiał, jednak — — do usług naszych i Rzpltej znowu powróciwszy, i regiment ludzi swoich rajtarskich, i dragońskich z obywatelami wilkomirskiego, i upitskiego pow. złączywszy praesidia nieprzyjacielskie w Wilkomirzu, Dziewiałtowie — — w r. 1656 zniósł, potem wstępny bojem pod Uszpolami tegoż nieprzyjaciela kornetów cztery rajtarskich z oficyjerami ich do szczytu starł, kommandanta w oczach wszytkiego rycerstwa własną zabił ręką i nam odważnej swojej rycerskiej dzielności testimonia, kornet nadworny szwedzki, pod Warszawę przysłał. W rekuperacyjej birzańskiej fortocy przez czwierć roku ludźmi swoimi z nieprzyjacielem mężnie czynił, sukkurs na odsiecz Birżom 600 piechoty idącej pod Radziwiliszkami wyciął, chorągwie i officerów pobrał, owo zgola tamte państwa naszego kraje od nieprzyjaciela cale z obywatelami tamecznymi oczyścił, o czym posłowie z powiatów tamecznych do nas wyprawieni dostateczną — — sprawę

nam dali. Więc, gdy od jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL na dalszą Rzpltej i naszą przez listy był wezwany usługę i za uniwersałami naszymi ludzi więcej do zabawy rycerskiej już był przybrał, chcący dalej na łaskę naszą zarabiać, cnota jego, gdy fractus^a honoris et gratitudinis wyglądała invidiam et suspectum malevolorum succubuit, dla opacznego udania, jakoby in fide ku nam i ojczyźnie miał vacillante, rok na Birzach od wielm. podskarbiego i hetmana polnego WKsL¹ detentus zostawał. Skąd my, jako suppressor patronus, onego uwolnić rozkazawszy, jako w żadnej rzeczy nie podejrzanego, w niczym nie winnego, przez ręce jw. tegoż hetmana w. WKsL przyjąwszy do wolności, honoru, prerogatyw i eminencyj stanowi szlacheckiemu należących przywróciliśmy — — i chociażby na osobę, i dobra jego jaki z kancelaryjnej naszej wyszedł przywilej, każdy takowy — —, jako ad male narrata otrzymany, kassujemy i — — od wszelkiej impetycjey, tak osobę jako dobra jego, warujemy. Wolno tedy będzie przerzeczonemu Eryngowi, — — we wszystkich państwach naszych commorari, ludzi, jeżeliby na co był vocatus, na usługę naszą zbierać i z nim pospołu pod regimentem hetmańskim służyć. (— —) C. P. B. s. 351–352

^a Nad fructus dopisano a

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

315. Warszawa, 1659.05.02. *Na prośbę panów rad występujących w imieniu Arnolfa Giedroycia, wojskiego pińskiego król potwierdza następujący list:*

Krystyna Anna z Lubomierza księżna Radziwiłowa, kanclerzyna WKsL, pińska, gniewska, gieranońska, lipniska starościna. Oznajmuję — —, iż po śmierci pana Jerzego Czekanowskiego, sługi niegdy naszego, wójtostwo horodeńskie, które trzymał za listem ś. p. książęcia jm. dobrodzieja mego¹, przypadło do dyspozycyjej mojej, one tedy — — z jurysdykcyją sądową jmp. Arnolfowi^a Giedroyciowi, wojskiemu pińskiemu takowymże prawem — — konferuję i o konfirmacyją listu tego starać się u JKM pozwalam. Co do wiadomości ur. pana Wojciecha Zielińskiego, stolnika i pisarza prowentowego pińskiego przywodząc chcę mieć, aby pomienione wójtostwo — — w moc i possessyją jmp. Arnolfowi Giedroyciowi, — — podał. Datum we Mniszewie, dnia 30 Octobris a. 1657. (— —)

My tedy, Król, do prośby panów rad — — łaskawie się skłoniwszy pomieniony list — — we wszystkich jego punktach — — powagą naszą królewską stwierdziwszy, wieś Raczycka nazwaną, z dawna do wyż. rzeczzonego wójtostwa horodeńskiego przysądu, w starostwie pińskim leżącego, należącą przyłączamy i one mu w moc — — aż do żywota jego dajemy — —, symplę donatywę na aparat wojenny uchwaloną annuatim do skarbu WKsL placąc. (— —) C. P. B. s. 353–354

^a W N błędnie: Gedeonowi

¹ Albrychta Stanisława Radziwiłła.

316. Warszawa, 1659.04.20. *Ur. Krzysztofowi Komaniace, żołnierzowi przez wszytek czas zamieszania ojczyzny, dobra wszelakie jure caduco po mieszczaninie wileńskim Afanasie Kazmanczuku^a, który się Sofronowiczem przezwiał, jako po jawnym naszym i Rzpłtej zdrajcy, który nie tylko, że się całe pod protekcją nieprzyjaciela naszego, Moskwicina przedał, ale i przezwisko swoje własne odmieniwszy, aby tym łacniej szpiegować, ku szkodzie i zgubie Rzpłtej, mógł, o sukcesach wojsk naszych pod Kownem zostających¹ do Wilna nieprzyjacielowi znać dawał, wojska nieprzyjacielskie sam z Wilna prowadził do Kowna. Król poleca też przekazać Komaniace towary po tymże zdrajcy będące u faktora służi jego, niejakiego Grażewskiego i Klimowicza [ss]. C. P. B.*
s. 354–355

^a N: Kozmanczuku

¹ Mowa o koncentracji armii lit. W. K. Gosiewskiego pod Kownem latem 1658 r. po zakończeniu kampanii przeciw Szwedom na Zmudzi. Dnia 9 października t. r. część sił lit. rozbiła tam straż tylną armii rosyjskiej Jurija Dolgorukiego, który wycofał się pod Wilno.

317. Warszawa, 1655^a.03.23. Oznajmujemy, — — iż co wielm. Janowi Karolowi Kopciowi, wojewodzie połockiemu zwyż rzeczzone dygnitarstwo woj. połockiego z jurysdyką sądów grodzkich połockich i innemi obwencyjami, praevia od obywatelów województwa tego electione według prawa i konstytucyjy temuż województwu służącego, konferowaliśmy, tedy lubo już wielm. Kopeć — — nie tylko na to dygnitarstwo od nas przywilej wziął, ale też i przysięgę senatorską wykonawszy miejsce swe należyte zasiadł. Jednakże iż to województwo przez nieprzyjaciela naszego i Rzpłtej jest ekscypowane i w zawojowaniu natenczas zostaje, dlatego żadnych sądów grodzkich woj. połockiego — — sądzić nie może, z tych przyczyn warujemy to tym skryptem naszym, ex senatus consilio wydanym, iż póki pomieniony — — Kopeć — — realiter do possessyjej woj. swego połockiego nie przyjdzie, póty go od jurysdykcyjej starostwa brzeskiego alienare nie będziemy i owszem, wszelkie sądy grodowi brzeskiemu i composito judicio sądzić należące — — odprawować wołen będzie. (— —) C. P. B.

s. 356

O: APKr., Oddział na Wawelu, AMCh 912 (z datą 23 III 1658).

^a Data błędna, winno być 1658, bo panowania polskiego X, a szwedzkiego XI r.; Kopeć został wojewodą 2 III 1658 r.

318. Warszawa, 1657.10.10. *Ur. Hrehoremu Kuścińskiemu, skarbnikowi orszańskiemu, żołnierzowi armii lit. od początku rebelii kozackiej, folwark Sorocz w trakcie suraskim woj. witebskiego po śmierci ur. Konstantego Horodejskiego. W. S. J.*
s. 357

319. Obóz pod Warszawą, 1656.06.13. *Stolnikostwo orszańskie ur. Jakubowi Wierzbickiemu, długoletniemu żołnierzowi, po przejściu ur. Albrychta Konstantego Ciechanowieckiego na marszałkostwo brasławskie*¹. A. N.
s. 357–358

¹ W N i T: brasławskie

¹ Informacja błędna — awansował on na marszałkostwo orszańskie.

320. Obóz pod Warszawą, 1656.07.08. *Ur. Konstantemu Jarmołowiczowi, żołnierzowi od początku rebelii kozackiej, za stracone dobra majątność Jotkanie w pow. wilkomirskim po śmierci ur. Jana Karola Rostowskiego, marszałka kowieńskiego.* J. M. S.
s. 358–359

321. Pod Warszawą, 1656.07.12. *Chorągstwo rudnickie w woj. nowogródzkim, które z dawna zostawało w domu ur. Ulanów, ur. Assanowi Ulanowi, synowi ur. Mustafy, marszałka i płk. tatarskiego JKM, za przyczyną Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego i hetmana w. WKsL, po przejściu ur. Jachia Ułana na chorągstwo oszmiańskie i grodzieńskie.* J. M. S.
s. 360
L: Borawski, s. 161.

322. Lublin, 1656.09.07. *Podsędkostwo brzeskie ur. Janowi Śrzednickiemu*^a, *częśnikowi upickiemu po śmierci ur. Marcjana Buchowieckiego.* J. M. S.
s. 361

^a W N: Śrzedzińskiemu

323. Obóz pod Krakowem, 1657.08.16. *Ur. Wojciechowi Zielińskiemu wójtostwo magdeburskie lajszyńskie w pow. pińskim po śmierci ur. Adama Brzeskiego*^a, *stolnika pińskiego.* A. N.
s. 362

^a W N: Brzeskiego

324. Lwów, 1656.03.^a *Wojskostwo pińskie ur. Arnolfowi Giedrojcowi, częśnikowi pińskiemu po śmierci ur. Jerzego Nielubowicza Tukalskiego.* J. D. Z.
s. 363
L: Wolff, Kniaziowie, s. 72.

^a Daty dziennej brak.

325. Obóz pod Warszawą, 1656.06.05. *Ur. Hieronimowi, Danielowi i Konstantemu Woyniłowiczom, towarzyszom chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego*¹,

uroczyszczę Zelale, tj. 4 i pół służ w trakcie radomskim woj. mściławskiego, po śmierci rodziców — Jana i Heleny Domarackiej. A. N.
s. 364

---

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

326. Obóz pod Krakowem, 1657.07.27. Ur. Janowi Naruszewiczowi, ciwunowi wieszniańskiemu dobra Wiszniówka i Krewa w pow. oszmiańskim po śmierci wielm. Horskij Chodkiewiczowej, wojewodziny wileńskiej¹. A. N.
s. 365–366

---

¹ Zofia Drucka Horska.

327. Warszawa, 1658.08.21. (— —) Przełożona nam jest imieniem ur. Jana Hieronima Żaby, horodniczego brzeskiego i ur. Anny Zaleskiej, małżonków, iż oni, doznawszy nad sobą wielkiego miłosierdzia boskiego, że ich Pan Bóg od różnych nieprzyjaciół na państwo nasze różnemi czasy następujących i od morowego powietrza ratować raczył, uczynili votum na 2 włókach, któreśmy im puste we wsi naszej Gierszonowicach, do ekonomij brzeskiej należącej, prawem dożywotnym konferowali i oni tam folwarczki pobudowali, cerkiew Najświętszej Panny założenia, która się nazywa po grecku Pokrowy świętej, pobudować i ten folwarczyk swój, po żywocie swym, popowi tej cerkwie służącemu legować [postanowili]. I wnosili do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych, przy boku naszym będących, prośbę, abyśmy ich tę pobożną intencją listem naszym approbowali. My tedy — —, widząc ich dobry i światobliwy umysł, a życząc w państwie naszym rozmnożenie chwały Bożej, zwłaszcza że cerkwie w Brześciu, tak za Muchawcem, jako i za Bugiem, w uniej będące, nieprzyjaciół popalił, których zniszczeni, tak przez nieprzyjaciela, jako i przez powietrze, mieszczenie nasi brzescy pobudować nie mogą, do tego poddani nasi gierszonowscy i przyłucy za wylaniem wód z Bugu, Muchawca i Kotelni, luboby i były cerkwie brzeskie, wcale przedobyc i w uroczyste święto nabożeństwa zażyć, krztu świętego działkom mieć nie mogą, respektując też i na zasługi ur. Jana Hieronima Żaby — — w różnych ekspedycjach wojennych od lat 12 — — oddawane, do tego że i za zdaniem Brześcia¹ nie zdradzając nas z cnotliwym rycerstwem do wielm. hetmana naszego WKsL² uszedł, do prośby ich obojga łaskawie się skłoniwszy — — pozwalamy, za radą obojga narodów państwa naszego, na pomienionych włókach cerkiew Pokrowy świętej fundować i onę z puszcze naszej brzeskiej budować, folwark po żywocie swym popowi legować, która fundacja i legacja ich wiecznemi czasy trwać ma. A iż we wsi Gierszonowicach pół włóki osiadły [s] nadany był na cerkiew Przczystej świętej, która była w Brześciu za Muchawcem, a teraz spalona, tedy i ten półwłók do tychże pomienionych 2 włók horodniczego przyłączamy, z którego półwłoka popowi tej cerkwie, którą pomieniony ur. Żaba

— — i małżonka jego pobudują, tylko samą robotę pełnić, a czynsz do ekonoma^a naszego brzeskiego oddawać powinni będą. Z tamtych zaś 2 włók, lubo ur. Żaba i małżonka jego po lat dziesięciu czynsz płacić do skarbu naszego powinni byli, ale żeśmy je — — na cerkiew konferowali, tedy już pop z nich żadnego czynszu, ani powinności do skarbu naszego płacić nie będzie powinien, tylko za nas i successorów naszych, i wszytką Rzpłtą Pana Boga prosić ma wiecznemi czasy. (— —)^b

s. 366–368

E: AVAK III 57–58.

^a T: ekonomiej

^b Brak podpisu pisarza (w E — W. S. J.).

¹ Chodzi o kapitulację Brześćcia przed armiami Karola X Gustawa i Jerzego II Rakocznego 16 V 1657 r.

² Pawła Jana Sapiehy.

328. Łańcut, 1656.01.18. Ur. Janowi Stetkiewiczowi, chorążemu chor. kozackiej brata Krzysztofa¹, suma wniesiona na dobra jego dziedziczne Przyluki w woj. mińskim przez ur. Stanisława Bohuszewicza, zdrajcy i stronnika nieprzyjacielskiego. J. D. Z. s. 369

¹ Byli braćmi stryjcznymi, bo Jan był synem Krzysztofa Wilhelmowicza, podkomorzego brastawskiego, a Krzysztof — Jana Wilhelmowicza, chorążego orszańskiego.

329. Gdańsk, 1657.02.06. Oznajmujemy — —, iż co ur. Zofija z Kazanowa Pocijowa, pisarzowa ziemska brzeska mając pewny za zapisem dług u żyda brzeskiego Szawła Zelmanowicza nazwanego i inne swoje do niego różne pretenzje, dekret u sądu należnego, to jest od ur. Hieronima Jeleńskiego, chorążego i podstarościęgo brzeskiego, w r. 1656, m-ca marca dnia 13 wskazania pewnej summy pieniędzy na pomienionym żydzie i na kamienicy jego w Brześciu, przeciwko szkole żydowskiej leżącej, otrzymała. Po którym, gdy o sprzeciwieństwo temuż wyż rzezonemu dekretowi znowu agitowała się taż sprawa przed ur. Janem Karolem Kopciem, starostą brzeskim z starszemi żydami brzeskimi, w niedopuszczeniu przez nich czynić odprawy na pomienionej kamienicy, tedy znowu z oczewistej stron kontrowersyjej dekret ur. podstarościęgo decyzją ur. starosty brzeskiego w r. 1656, m-ca maja dnia 11 jest stwierdzony, za którym ur. pisarzowa brzeska do possessyjej tej kamienicy przyszła. Proszono tedy nas imieniem teje ur. pisarzowej brzeskiej, abyśmy te obadwa pomienione dekreta — — reskryptem naszym utwierdzili. Jakoż my — — pomienione dekreta — — approbujemy, chcąc mieć po urzędach należnych i rozkazujemy, aby pomienione dekreta do egzekucyjej przywodzili, za którymi ur. pisarzowa — — w spokojnym dzierzeniu tej kamienicy żydowskiej do oddania i wypłacenia sobie summy — — ma zostawać. (— —) A. N.

s. 369–370

330. Danków, 1657.05.18. *Ur. Konstantemu Kotowskiemu, porucznikowi ur. piasarza polnego WKsL¹ wsie Hulewice i Kolekiewicz^a w pow. mozyrskim po śmierci ur. Tyszkiewiczowej². A. N.*
s. 371

---

^a W N: Kolekowicze

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

² Krystyny ze Szwykowski, wdowy po marszałku nadw. lit. Antonim Janie — nota bene 22 VIII 1657 r. dobra Kalenkiewicz [s] i Ole[je]wice w pow. mozyrskim po jej śmierci nadane zostały Władysławowi Schmellingowi (ML 130, k. 85v–86).

331. Warszawa, 1657.10.09. *Ur. Krzysztofowi Worotyńcowi^a, żołnierzowi dawnemu, jure caduco dobra ziemskie, tj. wsie Wierczeje, Powule i Wasilewice w woj. połockim, po zdrajcy Romanie Syszczu. W. S. J.*
s. 371–372

---

^a Też (i w N): Worotyńcowi

332. Warszawa, 1657.10.16. *Potwierdzenie ur. Bazylemu Worotyńcowi prawa do dóbr ziemskich Skrabin, Noski i Truncewszczyzna oraz dożywotniego Kokowczy-na (puszczonego mu za konsensem przez księcia Jana Sanguszkę), w woj. witebskim leżących, ponieważ wcześniejsze dowody ich posiadania zabrali mu wraz z ruchomościami Moskale po zdobyciu zamku witebskiego. W. S. J.*
s. 372–374

333. Poznań, 1658.04.20. *Podkomorstwo orszańskie ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, rotm. JKM, za zasługi dla Władysława IV i Jana Kazimierza od początku wojny moskiewskiej, po śmierci ur. Hektora Podbereskiego. C. P. B.*
s. 374–375

334. Lwów, 1656.04.08. *Ur. Albrychtowi Sosnowskiemu, porucznikowi chor. kozackiej wielm. kasztelana połockiego¹, za zasługi które od młodości swojej aż do tego czasu w wojskach naszych, tak kor., jako i WKsL — — wyświadczał, a mianowicie podczas teraźniejszej, gdy przewrotnemi rebellizantów i zdrajców naszych perswazyjami, i ich obietnicami wzgardziwszy przy chudej raczej fortunie, a w nienaruszonej cnocie zostawać obrał sobie i pomienioną chor. w największe na tę Rzpltą, i wiarę świętą impetycyj[e] swym niemal kosztem na usługę naszej — — w wojsku WKsL zatrzymawszy w kilku bitwach z nieprzyjacielem chwalebnie z nią stawał, dobra dożywotnie Półońce, Przystawańce i Pelale^a, w pow. grodzieńskim, w woj. trockim leżące, po zdrajcy Mierzyńskim². J. D. Z.*
s. 375–376

---

^a Też: Pelale

¹ Jana Sosnowskiego.

² Janie Mierzeńskim.

335. Warszawa, 1657.10.15. *Ur. Stefanowi Horce Działołowiczowi, rotm. JKM,* który in continuo labore militari od długiego czasu zostając, ojca swego¹, płk. naszego, który za dostojęństwo nasze i całość Rzpltej, z chorągwiemi swoim kosztem zaciągnięniemi granic od inwazyjej nieprzyjacielskich pilnując w potrzebie z nieprzyjacielem Moskałem, chorągwie do boju prowadząc, na oblany krwią marsowym polu mężnie poległ, dzielności idąc torem, nie dając się żadnym cum pinguiori forte obiecany uwieść perswazyjom, nie chcąc się perduellionis zmazać zarazą, wolal zdrowie swoje na szanc niebezpieczeństwa przeciw nieprzyjaciela — — nieść, więzienie od nieprzyjaciół naszych przez niemalą czas cierpieć i szwanki niepojednokroć z uszczerbkiem zdrowia odnoszone, utratę dóbr i fortun swoich ponosić, *dobra lenne wieczyste Zawereze^a w woj. połockim po śmierci ur. Mikołaja i Daniela Korsaków, z warunkiem obrony zamku połockiego.* W. S. J. s. 376–377

^a W N: Zawerezie

¹ Imię jego nie jest znane.

336. Warszawa, 1657.10.15. *Temuż Stefanowi Horce Działołowiczowi dobra wszystkie jure caduco, a zwłaszcza folwark Czarnawczyce w pow. oszmiańskim z sumą na nim wniesioną po zdrajcach Paszkowskich, którzy sub protectione hostili zostają.* W. S. J. s. 378–379

337. Danków, 1657.06.07. *Ur. Marcinowi Suchodolskiemu, żołnierzowi dobra Karasewicze w trakcie krzyzewskim po śmierci ur. ^aSiwickiej Domajewskiej^a.* A. N. s. 379–380

^{aa} W N: Domajewskiej, w T najpierw: Siwickiej, potem: Domajewskiej z okienkiem na imię.

338. Warszawa, 1657.10.15. (— —) Jakośmy przedtym na pobożną wieleb. Józefa Piekutowskiego, brata trzeciej reguły pokutujących Franciszka ś., syndyka konwentu bernardyńskiego brzeskiego, na pewnym placu w mieście naszym brzesckim, za rz. Muchawcem, w końcu mostu, szpital dla ubogich żebraków zbudować pozwolili, tak i natenczas za doniesieniem nam od tegoż wieleb. Piekutowskiego, — — imieniem ubogich żebraków w tymże szpitalu mieszkających suppliki, plac pusty, na którym browar i woskobojnia miejska bywała, bokiem jednym przy tymże szpitalu, drugim do cerkwie ś. Spasa, końcem jednym ku rz. Muchawcu i drugim do kałuży i błota na gościńcu poleskim będącego przyległym, z tąż kałużą i błotem, jako gościniec zachodzi, na tenże szpital zamuchawiecki daliśmy. Jakoż i tym listem, przywilejem naszym, pozwalając tam ogród

szpitalny założyć i na kałuży pomienionej groblą ku pożytkowi szpitalnemu usypać, dajemy — —. Tenże plac i kałużę od jurysdykcji miejskiej brzeskiej, tudzież od wszelakich ciężarów, podatków i powinności miejskich, a osobliwie od egzakcyj i składek żołnierskich, wspólnie z pomienionym szpitalem wyjmując i wyłączając, do praw, swobód i wolności duchownych pod przysąd kościelny przyłączamy i inkorporujemy wiecznymi czasy. (— —) W. S. J.

s. 380

339. Częstochowa, 1657.03.16. *Ur. Mikołajowi Lebeckiemu, tow. chor. husarskiej JKM poruczeństwa ur. Aleksandra Hilarego Połubińskiego, pisarza polnego WKsL, wieś Pohost w ekonomii mohylewskiej^a, w pow. orszańskim, na dziesiątym groszu po Plemieniu Moskalu, który wyprowadził się do Moskwy.* A. N.

s. 381

---

^a Tak w N, w T błędnie: brzeskiej

340. Lublin, 1656.09.07. *Ur. Aleksandrowi Turowi, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra Jezierzyszczę w pow. orszańskim po śmierci^a Kławsa^b.* A. N.

s. 382

---

^a Tak w N

^b N: Clausa

341. Obóz pod Warszawą, 1656.08.04. *Ur. Michałowi Osowskiemu, skarbnikowi łomżyńskiemu [s], za zasługi od początku wojny z Moskwą, sióło Nowosady w woj. trockim po śmierci ur. Uberowicza.* J. M. S.

s. 382–383

342. Warszawa, 1657.10.15. *Ur. Hrehoremu Jarmoszkiewiczowi Bilurze, porucznikowi chor. ur. Dziatłowicza, rotm. JKM¹ wieś Kucków w woj. witebskim po śmierci ur. Samuela Onackiewicza.* W. S. J.

s. 383–384

---

¹ Stefana Hurca Dziatłowicza.

343. Poznań, 1657.12.12. *Ur. Michałowi z Ossowej Sieni Ossowskiemu, skarbnikowi ziemi łomżyńskiej [s], który nie uciekając się pod żadne insze protekcje, nie tylko sam integram nam dotrzymał fidei, ale też i drugim do tego był niemalym powodem, dobra dożywotnie Zabobinie z folwarkiem i wsią, w woj. smoleńskim leżące, po śmierci ur. Krzysztofa Jawgiela.* A. N.

s. 384–385

344. Lublin, 1657^a.08.12. *Ur. Teodorowi Michałowi Obuchowiczowi, podkomorzemu mozyrskiemu, za zasługi oddawane jeszcze Zygmuntowi III, Władysławowi IV i obecnie, zwłaszcza w czasie wojny domowej, włók 10 w kluczu poleskim ekonomii brzeskiej, we wsi Stare Sióło, mianowicie z jednego końca wsi, gdzie spustoszało najwięcej, od wsi Czerniawy nazwanej leżące, a przy tym i dworzyszcz[ze] pod zamkiem brzeskim, gdzie niegdy browar bywał, dla pobudowania onemu placu. Włóki zaś pomienione, ponieważ są puste, tedy póki na nich nie osiadzie i nie pobuduje się, do lat dziesięci wolne od płacy i wszelkiej powinności mają zostawać, a po tym według rewizyj pośledniejszej płat na nich jure colonorio — do skarbu naszego oddawać będzie, od robót i innych powinności na potem zostając wolen. A. N.*²
s. 386–387

^a Winno być: 1656, bo panowania polskiego VIII, a szwedzkiego IX r.; król tego dnia był w Lublinie w 1656, a nie 1657 r.

345. Warszawa, 1657.10.04. *Ur. Fabianowi, Pawłowi, Andrzejowi Jalożom, Konstantemu Pietuchowi, Pawłowi Proniewiczowi Zalamajowi, Wojciechowi Grocholskiemu, Antoniemu Sypayle, Mikołajowi Kotłowi, pisarzowi grodzkiemu mściłowskiemu, Piotrowi Pietuchowi, towarzystwu chor. kozackiej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, który zalecił ich zasługi w przeszłych i terażniejszych wyprawach wojennych, dobra wszelakie jure caduco po żydach mohylewskich i czauskich, którzy wycięci przez Kozaków nie zostawili potomstwa. A. N.*
s. 387–388

346. Obóz pod Warszawą, 1656.05.30. (—) *Aczkołwiek wszystkie dobra, które Rzplta szafunkowi naszemu podala, mężom tylko nam i Rzpltej dobrze zasłużonym w nagrodę zasług ich dawać zwykliśmy, jednak do tychże zasług i małżonki ich przypuszczamy, które w spokojności wszelakiego szczęścia wniesionemi w dom małżonków swych dostatkami onym pobudką i pomocą do ochotnego nam i Rzpltej usługowania [są]. Wszystko to w ur. Maryjannie Korzeniewskiej Stanisławowej Tyszkowskiej upatrujemy, aby tedy wspólnie z zasług małżonka swojego — cieszyć się z nim mogła, umyśliliśmy, przy prawie mianowanemu ur. Stanisławowi Tyszkowskiemu na dobra Dymniki nazwane, w woj. brzeskim leżące, służącym, onejże na te dobra takoweż prawo dożywotne dać. (—) J. D. Z.*
s. 389–390

347. Warszawa, 1657.^{a-a}.15. *Ur. Hrehoremu Jarmoszkiewiczowi Bilurze, ponucznikowi chor. ur. Działowicza, rotm. JKM¹, wieś Studzionka^b w woj. witebskim po śmierci ur. Krzysztofa Osipowskiego. W. S. J.*
s. 390–391

---

^{a-a} Daty miesięcznej brak — okienko.

^b N: Sciudzionka

¹ Stefana Hurca Działołowicza.

348. Ujazdów, 1656.06.10. Ur. Adamowi Soroce^a, skarbnikowi oszmiańskiemu, zasłużonemu żołnierzowi, wieś Bebrowicze nad rz. Czapnią, od starostwa gieranowskiego w pow. oszmiańskim, po bezpotomnie zmarłych ur. Krzysztofie Kazimierzu Zakrzewskim i Annie Kwiatkowskiej, małżonkach. J. M. S.
s. 391–392

---

^a Też: Szoroce

349. Bronowice, 1657.07.23. Ur. Bazylemu Makowiczowi, tow. chor. ur. Zygmunta Słuszk, chorążego nadw. WKsL, wieś Szytce w pow. możyńskim i dom w Mozyru [s] po śmierci ur. Stefana Piotrowskiego. A. N.
s. 393
K: APKr., Oddział na Wawelu, Zbiór Zygmunta Glogera 19, k. 1136–1137.

350. Lwów, 1656.04.08. Skarbnikostwo oszmiańskie ur. Adamowi Soroce, zasłużonemu w wojnach przeciw Kozakom, Moskwie i Szwedom, po śmierci ur. Stanisława Andrzejewicza Sępkowskiego. J. D. Z.
s. 394

351. Obóz pod Krakowem, 1657.08.^a Ur. Samuelowi Jarcewiczowi, tow. chor. ur. Zygmunta Słuszk, chorążego nadw. WKsL, wieś Turowicze w pow. możyńskim po śmierci ur. Stefana Piotrowskiego. A. N.
s. 394–395

---

^a Daty dziennej brak.

352. Kraków, 1657.09.10. Pozwolenie dla ur. Jerzynej Kozłówny Jawgielowej [s] na zrzeczenie się prawa do 2 włók przy wsi Saczkowiczach w pow. pińskim na rzecz ur. Jana i Teodory Niepranowiczówny Kaczkowskich. A. N.
s. 396

353. Lwów, 1656.03.15. Potwierdzenie ur. Krzysztofowi Hluszaninowi i Helenie Olędzkiej na służby 2 we wsi Daniłowiczach z ostrowami Smiedzyn i Kobyły, w pow. rzeczyckim leżące, które otrzymali oni po śmierci ur. Symona, Mikołaja, Piotra i Jana Olędzkich, ale przywileje na nie zostały im zabrane przez nieprzyjaciela. J. D. Z.
s. 397–398

354. Warszawa, 1658.03.12. Pozwolenie ur. Izabelli Halszce Buchowieckiej Karpiowej, marszałkowej wołkowyskiej na zrzeczenie się prawa do wsi Rewiatycze

i Sobole, w woj. brzeskim, na rzecz ur. Mikołaja Kazimierza i Justyny Stankiewiczów-ny Naruszewiczów. C. P. B.
s. 398–399

355. b. m. 1656^a. *Ur. Michałowi Rutskiemu, ^bporucznikowi chor. ur. Szemeta^{b1}* który lubo totaliter ab hoste zruinowany, jednak w zawziętej do dzieł rycerskich nic nie ustawa ochocie, ale całe w usłudze Rzpltej, poczynawszy od rebellijj kozackiej, persistit, *wieś Sidorany w woj. wileńskim po śmierci ur. Kimbara. J. M. S.*
s. 399–400

^a Brak daty miesięcznej i dziennej.

^{bb} Tak w N

¹ Mikołaja Szemiota.

356. Warszawa, 1657.10.10. (— —) Dał nam sprawę przez panów rad i urzędników naszych ur. Aleksander Wincenty Hornowski, iż Jarosz Stocki i syn jego Jan, będąc plebeiae conditionis ludźmi, szlacheckimi gaudent praerogativis i dobra ziemskie szlacheckie, Wostromeczenie nazwane, w woj. brzeskim leżące, trzymają, c[z]ego im^a prawo pospolite, jako prostego stanu ludziom, broni. Przeto ratione zasług ur. Hornowskiego nam i Rzpltej oddawanych, pomienionych Stockich, jako post plebeios, dobra pomienione, — —, wyjąwszy dobra ruchome, summy pieniężne, srebro, złoto, dom i grunty, jeśli jakie mają pod prawem miejskim, które im zawsze wolno trzymać będzie, — — konferować umyśliliśmy — — prawem wieczystym. (— —) W. S. J.
s. 401–402

^a T: mimo

357. Warszawa, 1654.07.08. *List przypowiedni ur. Tauszowi Assanowiczowi, rotm. JKM na chor. tatarską 130 koni, z placą w skarbie WKsL. Służący pod tą chor. zwolnieni będą z pospolitego ruszenia.*^a
s. 402–403

^a Brak podpisu pisarza.

358. Poznań, 1657.12.13. (— —) Doniesiono nam jest, przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, imieniem suplikujących nam wszystkich zboru brzeskiego żydów, iż nie tylko od nieprzyjaciela we wszystkich dobrach swoich zruinowani, ale i od ustawicznych własnego Rzpltej wojska WKsL egzakcyj penitus z całej substancyj i własności swojej obnażeni, i penitus ogoloceni, więc na koniec i srogim od Pana Boga dopuszczonym correpti powietrzem po większej części wymarli i zgola zniszczeni zostają. A że pod tą zamieszaną ojczyzny chwilę ani handlów, za którymi mogłaby się upadła onych reparari

fortuna, prowadzić, ani od różnych dłużników swych długów sobie winnych do[j]ść nie mogą, wniesiona tedy jest do nas prośba, abyśmy pomienionych szkoły brzeskiej żydów do lat 4 od płacenia długów eliberowali. Do której prośby miłościwie [się] skłoniwszy, nie mniej wierne onych posłuszeństwo i życzliwe nam, i Rzpltej oddawane poddaństwo, łaską i baczną naszą zaszczycić chcąc klemencyją, sub patrocinium nasze wszystkich in genere et specie żydów brzeskich clementer przyjąwszy, onych od płacenia długów — do lat 4 — uwalniamy. (—). A. N.
s. 403–404

359. Lwów, 1656.03.03. *Podstolstwo słonimskie ur. Hieronimowi Jerzemu Makowieckiemu, cześnikowi słonimskiemu po śmierci ur. Andrzeja Przecławskiego.* A. K. Z.
s. 405

360. Warszawa, 1657.10.04. *Ur. Andrzejowi Jalozie, tow. natenczas chor. kozackiej jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za zaleceniem tegoż, dobra wszelakie jure caduco po zdrajcy Tomaszu Tschenschetu, aptekarzu kiejdańskim.* A. N.
s. 406–407

361. Łańcut, 1656.01.26. *Podstolstwo starodubowskie po śmierci ur. Kaspra Kiersnowskiego ur. Danielowi Stanisławowi Chlewińskiemu, rotm. pieszemu JKM, za zasługi, które on w wielu kozackich, moskiewskich, szwedzkich, podczas teraźniejszej wojny, do fortecy lachowickiej szturmach mężnie i odważnie, z ludźmi litewskimi Kazimierza Leona Sapiehy, podkanclerzego WKsL stawając, oświadczył.* A. K. Z.
s. 407–408
K: LVIA, SA 2, k. 345–v.

362. Varsavia, 1658.03.20. *Praesentatio rev. Georgio Bialozor, ep. Smolenscensi, Czernichowiae totique Seueriae ven. Michaelis Reymer, parochi Slucensis, secretarii SRM ad canonicatum Smolenscensem post obitum ven. Alberti Molenda.* W. S. J.
s. 408–409

363. Lwów, 1656.02.22. *Wojskostwo rzeczyckie po rezygnacji ur. Aleksandra Judyckiego, starosty jaśwoj[ń]skiego, dworzanina JKM ur. Stanisławowi Michałowi Judyckiemu, który zostawając na fortecy lachowickiej wielm. niegdy Kazimierza Leona na Bychowie Sapiehy, podkanclerzego WKsL i podczas oblężenia od moskiewskich, i kozackich wojsk siła pro bono publico, i do zatrzymania tej fortecy — oddawał.* A. K. Z.
s. 409–410

364. Lwów, 1656.02.24. *Chorągstwo brzeskie ur. Hieronimowi z Jelnej Jeleńskiemu, podstarościemu brzeskiemu, dworzaninowi JKM, który w wojskach służąc i [w] teraźniejszej kozackiej ekspedycyjej chorągiew prowadząc znaczną w substancyjej swojej poniósł ruinę, teraz zaś pod Brześciem chorągiew niosąc stawał — — odważnie¹ — —, gdy obywatele woj. brzeskiego zgodnie go na urząd chorągstwa brzeskiego obrali i nas o konfirmacyją onego przez posły swe w instrukcyjej onym danej prosili. A. N.*
s. 410–411

¹ O bitwie pod Brześciem zob. nr 2, przypis 1; kwestia ekspedycji kozackiej niejasna.

365. Kraków, 1657.09.08. *Ur. Konstantemu Michałowi i Teodorowi Pietuchom, towarzystwu chor. kozackiej jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego i hetmana w. WKsL, za zaleceniem onego, wieś Cieleki i dwór Mula w pow. oszmiańskim, prawu ziemskiemu podległe, po Janie Kościeniewiczzu i synie jego Zielepuhach, a dobra lenne wieczyste Kolesice alias ^{a-a} w pow. orszańskim po Kolesickim, jure caduco jako po zdrajcach. A. N.*
s. 411–412

^{a-a} Okienko.

366. Zamość, 1656.03.06. *Ur. Konstantemu Michałowi i Dominikowi Pietuchom, żołnierzom jeszcze od rebelii kozackiej, włóki 2 we wsi Wilejce ze slobódką Łapienie Rokiczyzna alias Lipienie, w wójtostwie blahowickim, w ekonomii mohylewskiej, w pow. orszańskim leżące, na czynszu po śmierci ur. Adama Robickiego i małżonki jego. J. M. S.*
s. 412–413

367. Zamość, 1656.05.06. (— —) *Odważne zeszłego ur. Heliasza Petrzyżyckiego w wielu okazjach nam oświadczone zasługi merentur to po nas, abyśmy małżonkę i potomstwo onego pozostałe w pańskim naszym mieli baczeniu. Zaczynam post decessum onego włók 6 i z młynem na rz. Basi, w ekonomiej mohylewskiej i w wójtostwie blahowickim, w siele Szapierowie leżące, umyśliliśmy pomienionej małżonce onego, ur. Nastazyjej Pietuchównie — —, także potomkom ich ur. Stanisławowi, Janowi, Józefowi Petreżyckim [s] dać i konferować — — aż do żywotów swoich — —, z taką, jaką i ur. Heliasz Petrzyżycki trzymał powinnością. A względem spustoszenia teraźniejszego użyczamy swobód od daty tego listu naszego na lat 3 nierozdzielnie po sobie idących i tak z włók, jako i ze młynu płacić nie mają aż po wyjściu slobody. (— —) J. M. S.*
s. 414–415

368. Warszawa, 1658.02.23. *Ur. Adamowi Soroce, skarbnikowi oszmiańskiemu, żołnierzowi od początku rebelii kozackiej, wioskę Woldziki nad rz. Czapunią, w starostwie lipńskim, w pow. oszmiańskim leżącą, po śmierci ur. Stanisława Andrejkowicza Stępkowskiego, skarbnika oszmiańskiego i Zofii Tolokońskiej, małżonkówn. A. N.*
s. 415–416

369. Kraków, 1657.09.06. *Ur. Jerzemu Władysławowi Uhlikowi, stolnikowi trockiemu i Jerzemu Kunowskiemu, towarzystwu chor. husarskiej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, sumę na folwarku Gawi od dóbr Iwia w pow. oszmiańskim, jure caduco po zdrajcy Fonderflocie, „mieszczaninie wileńskim”^a. A. N.*
s. 417–418

---

^{aa} Tak w N

370. Warszawa, 1658.02.16. *Pozwolenie ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi WKsL na oddanie w zastaw dóbr lennych Derewnia w pow. słonimskim. A. N.*
s. 418

371. Lwów, [1656^a].04.25. *Konfirmacja listu danego w Brześciu 8 grudnia 1655 r. przez jw. Pawła Sapięhy, naonczas wojewodę witebskiego, a teraz wileńskiego, regimentarza generalnego WKsL, szl. Mustafie Ulanowi, marszałkowi ulańskiemu, który od lat kilkudziesiąt służąc naj[j]aśniejszym antecessorom naszym — — i nam samym od początku terażniejszego Rzpltej zamieszania, na zawiadywanie pulku tatarskiego. J. D. Z.*
s. 419–420

---

^a Datę roczną ustalono na podstawie informacji o VIII r. panowania polskiego i szwedzkiego, miejsca wydania i treści dokumentu.

372. Warszawa, 1658.02.25. *(— —) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych, iż sław. Bartosz Bujno, mieszczanin brzeski, zarażonym będąc z dopuszczenia bożego morowym powietrzem, które grassabatur w mieście naszym Brześciu, wymarł ze wszystkim sterilitatem, żadnego po sobie krewnego i sukcessora nie zostawiwszy aż ad octauum gradum. Zaczynamy my, postrzegając, aby pożytkom i prowentom, które za sław. Bujny z tego domu i młyna do skarbu naszego annuatim currebant, krzywda i ujma nie działa się, umyśliliśmy sław. Pawłowi Chomiczowi, mieszczaninowi i młynarzowi brzeskiemu (którego scientiam et experientiam koło dzieła młynarskiego mamy zaleconą), i ten dom z młynem takowym sposobem — — konferować. (— —) C. P. B.*
s. 420–421

373. Obóz pod Warszawą, 1656.07.08. *Ur. Krzysztofowi Szukszcie, ^atow. chor. husarskiej JKM^a, w wojsku WKsL od niemalego czasu służącemu, dobra ziemskie wieczyste Szawkiany^b w Ks. Żmudzkiem jure caduco po buntowniku Wilhelmie Korfie. J. M. S. s. 421–422*
L: Nagielski, s. 124.

---

^{aa} Tak w N

^b N: Szawłany

374. Obóz pod Lublinem, 1656.08.10. *Podkomorstwo brzeskie ^apost fata ur. Władysława Leszczyńskiego^a ur. Ostafianowi Aleksandrowi Tyszkiewiczowi, podkomorzcowi brzeskiemu, jednemu z 4 kandydatów, który przykładem przodków swoich, żadną nieprzyjacielskiej protekcji nie akceptując usługą, ale zarówno z innymi obywatelami woj. brzeskiego dostojęństwo majestatu naszego, integritatem Reipublicae zaszczycać krwią własną usiłując — probavit. A. N. s. 424–424 (mylna numeracja s. 423)*

---

^{aa} Tak w N

375. Warszawa, 1658.03.20. *Pozwolenie ur. Andrzejowi Górskiemu, porucznikowi chor. ur. Kazimierza Stanisława Bobrownickiego, sędziego ziemskiego brzeskiego, na zrzeczenie się wsi Wojtkowicz od koniustwa WKsL, w pow. wolkowskim leżącej, na osobę ur. ^{a-a} W. S. J. s. 424–425*

---

^{a-a} Okienko na imię i nazwisko.

376. Gdańsk, 1656.12.10. *Ur. Krzysztofowi Sapieżę, oboźnemu WKsL dobra dziedziczne Pohost i Nowodwór w pow. pińskim po ze[j]ściu z tego świata Michała Włodzimierza Stetkiewicza^a, zdrajcy naszego, który dobrowolnie przy Chmielnickim, rebellizancie naszym i Rzpltej, zostając upamiętać się nie chciał, aby do powinnej nam i Rzpltej wiary, i życzliwości wrócić się mógł. J. M. S. s. 425–426*

---

^a Tak w N, w T brak.

377. Leszno, 1656.07.05. *Chorągwo ulańskie w pow. oszmiańskim i grodzieńskim ur. Jachii Ulanowi Malszyckiemu^a, zasłużonemu żołnierzowi, po śmierci ojca jego Czymbaja. A. N. s. 426–427*
L: Borawski, s. 160.

---

^a Też: Malszycki

378. Leszno^a, 1656.07.05. Szl. Jachii Ułanowi, chorążemu i rotm. JKM tatarskiemu, po śmierci szl. Czymbaja Ułana, ojca jego list przypowiedni na chorągiew starego zaciągu tatarską, która ma mieć w sobie koni 150 wespół z poczem rotmistrzowskim zwyczajnym, płaca zasię zwyczajna, tak jako i drugich z kuchennemi rotmistrzowskimi, według dawnego zwyczaju, pieniędzmi na każdą ćwierć — — z skarbu Rzpltej WKsL. A czas służby poczynać się ma od popisu przed ur. pisarzem polnym WKsL¹, albo substytutem jego przysięgłym — —. Wierność zaś Twoja o to masz się starać, żebyś pod chorągwią swoją takie miał towarzystwo, które by w dziele rycerskim, w ryszunkach i potrzebach — — żadnej się poprzedzić nie dało chorągwi. A. N.

s. 428–429

L: Borawski, s. 160.

^a T: W Lesnie

¹ Aleksander Hilary Polubiński.

379. Poznań, 1657.05.06¹. Oznajmujemy — —, iż co ur. Hieronim Grabkowski, tow. chor. naszej usarskiej przywilej na wszystkich żydów w mieście naszym nowogrodzkim mieszkających otrzymał, jakoby oni zdrajcami będąc do nieprzyjaciół się naszych wiązać mieli i za takowym udaniem wszystkie, tak leżące, jako i ruchome, dobra ich jure caduco uprosił. W czym pomienieni żydzi niesłusznie obwinieni być pokazując się suplikowali nam, abyśmy przywilej od ur. Grabkowskiego otrzymany za niesłuszny deklarowawszy osobliwym reskryptem naszym annihilowali z tym dokładem, iż lubo by kto na potym takowyż uprosił przywilej, żadnego mieć nie ma i nie będzie waloru. My tedy — — przywilej od ur. Hieronima Grabkowskiego otrzymany — — znosimy, — — i rewokujemy warując to żydom nowogrodzkim, iż jako ten przywilej — —, tak i napotym inne, jeżeliby się przez kogokolwiek inszego na żydów nowogrodzkich otrzymane pokazały, nullitati^a podlegać będą i prawom żydów nowogrodzkich od naj[j]śniejszych antecessorów naszych nadanym, i przez nas konfirmowanym szkodzić w niwczym, i praeiudicare nie mają. (— —) A. K.

s. 430

^a T: millitati

¹ Data błędna, bo Kotowicz nie był jeszcze wówczas pisarzem, a król nie przebywał w Poznaniu — chodzi więc raczej o 1658 r.

380. Warszawa, 1658.03.26. Pozwolenie ur. Piotrowi Głębockiemu na cesję 6 włók we wsi Filipowiczach i 4 we wsi Baksztach, w pow. lidzkim, na rzecz syna Krzysztofa, żołnierza z wojska WKsL^a i żonę jego Katarzynę Ochremowską. W. S. J.

s. 430–431

^{aa} Tak w N

381. Lublin, 1656.09.01. *Ur. Mikołajowi Władysławowi Judyckiemu, kawalero-
wi maltańskiemu, generałowi artylerii WKsL, oberszterowi pieszemu JKM, który
służył w postronnych narodach oraz w przeszłych i teraźniejszych wojnach Rzpltej,
starostwo skiersztymońskie^a w ziemi żmudzkiej po śmierci ur. Jerzego Władysława
Judyckiego, marszałka rzeczyckiego. J. M. S.*
s. 431–432

^a W N: skiersztymońskie

382. Poznań, 1658.04.27. *Moratorium na płacenie długów do lat 3 ur. Tomaszowi
Kniażewiczowi^a i bratowej jego¹, ponieważ zeszyli ur. ^{b-b} Kniażewicz², rodzony
brat jego, częścią przez wojenne ekspedycje, częścią przez popalenie od nieprzy-
jaciela majątności swoich, nie tylko na [s] małżonkę swą, ale i onego w tak
wielkich zostawił długach, że się kredytorom żadną miarą z ostatnią dóbr swoich
ruiną prędko ująć nie mogą. A. K.*
s. 432–433

^a Tak w N i T; w T też: Kniażewiczowi

^{b-b} Okienko na imię.

¹ Katarzynie Kurczównie.

² Jan Kazimierz Kniażewicz.

383. Kostki, 1658.03.28. *Prawo dożywotne ur. Elżbiecie Kozieleckiej na dobra
Bochan w pow. rzeczyckim przy dożywociu męża jej ur. Waleriana Judyckiego,
stolnika rzeczyckiego. W. S. J.*
s. 434

384. Krosno, 1656.01.10. *Ur. Albrychtowi Laskowskiemu, sekretarzowi i metry-
kantowi JKM, za zasługi dla domu królewskiego i kilkunastoletnie prace w kancelarii
kor., wieś Linowo i Postolów nazwaną, w woj. brzeskim litewskim leżącą, do ekono-
miej naszej kobryńskiej należące [ss], a to po okrutnym i tyrańskim od Szwedów
— — niegdy ur. Andrzeja Laskowskiego, sekretarza naszego, brata jego rodzo-
nego, zabiciu, z obowiązkiem płacenia czynszu. A. N.*
s. 435

385. Warszawa, 1657.10.10. *Ur. Walerianowi Kuczewskiemu, podkomorzemu
wendeńskiemu dobra wszelakie, a zwłaszcza majątność Koziarki w woj. połockim
z sumą na nich wniesioną i domy w Połocku, jure caduco po zdrajcy Aleksandrze
Pożyckim, mieszczaninie połockim. W. S. J.*
s. 436

386. Częstochowa, 1657.03.02. *Podkomorstwo wendeńskie ur. Walerianowi Kuczewskiemu po śmierci ur. Jana Rekucia. A. N.*

s. 437

L: Urzędnicy IX 837.

387. Lublin, 1655¹.09.07. *Ur. Samuelowi Przyborze, tow. chor. husarskiej jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL dobra Małe i Wielkie Klany, w starostwie borysowskim, w pow. orszańskim leżące, po śmierci ur. Mrajskiego^a. A. N.*

s. 437–438

---

^a W N: Marskiego

¹ Winno być: 1656, bo panowania polskiego VIII, a szwedzkiego IX r.

388. Warszawa, 1657.10.10. *Ur. Walerianowi Stanisławowi^{a-a} Zaleskiemu, tow. chor. husarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, który in continuo labore militari od młodości lat swoich zostając, wprzód za ś. p. Władysława IV, — — w ekspedycyjej moskiewskiej usługi swe oddawał², po tym teraz — — od zaczęcia wojny kozackiej aż dotąd — — oddaje, — — umyśliłimy post decessum wielm. Filipa Kazimierza Obuchowicza, wojewody smoleńskiego — — starostwo dorohobuskie, w woj. smoleńskim leżące, które zawsze przy województwie smoleńskim chodziło, przykładem starostwa białskiego odłączywszy od województwa smoleńskiego jure advitalitio jemu samemu i małżonce jego, ur. Mariannie Katarzynie Woronówce — — konferować. (— —) wolen będzie przerzeczony ur. Zaleski i z małżonką swą pomienione starostwo dorohobuskie z miastem Dorohobużem, wsiami, folwarkami — — trzymać, — — do żywotów swoich — —, simple nomine donatywy na aparat wojenny uchwaloną do skarbu WKsL annuatim wnosząc. Obiecujemy onym przy tym — —, iż ich ani my, ani sukcesorowie nasi od possessyjej tego starostwa — — nie oddalimy^b, ani komu inszemu oddać nie pozwolimy, ale ich całe przy dożywociu zachowamy. W. S. J.*

s. 438–439

---

^{a-a} Judyckiemu — przekreślone.

^b T: oddaleni

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Mowa o wojnie o Smoleńsk w latach 1632–1634.

389. Warszawa, 1658.03.16. (— —) *Znamienite ur. niegdy Teofila Kochanowskiego merita, które on naj[j]aśniejszym antecessorom naszym i nam samym in primordiis zaraz rozruchów i rebellijej kozackiej oświadczył, gdy równo z drugimi obywatelami pow. starodubowskiego opponendo starożytną cnotą i dzielnością piersi swe od ręki nieprzyjacielskiej tyrańsko zabity poległ, merentur u nas osobliwy respekt, a tym bardziej, kiedy pozostałego potomka jego — Franciszka*

Kochanowskiego — non degenerem od rodzica "swego" widzimy ku usłudze Rzpltej animum et propensionem. Zeszłego tedy meritis, lubo posthuma prae-stando praemia, a terazniejszego do dalszych praeparendo naszych i Rzpltej usług, przy wszystkich prawach i donacyjach — antecessorów naszych na dobra Arciuszków, Jeremiki, Słobodziewszczyzna nazwane, w pow. starodubowskim leżące, prawu lennemu wieczystemu podległe, ur. niegdy Teofilowi Kochanowskiemu^b prawem lennym służące, nadanych, ur. wprzód Krystynę Judycką Teofilową Kochanowską, primi tori, a potem ^{c-c} Wierzbicką, przy dożywociu secundum naturam dóbr lennych ruchomych, a secundario ur. Franciszka Kochanowskiego, syna ich przy zupełnym prawie lennym wieczystym na pomienione dobra służącym, ponieważ im wszystkie prawa tempore incursionis Kozaków spalone i zabrane są, zachowujemy — i umacniamy. (— —) W. S. J.
s. 440–441

^{aa} Nadpisane: je

^b T: Kochanowskiego

^{c-c} Okienko na imię.

390. Warszawa, 1658.03.26. Ur. Samuelowi Podolskiemu, chorążemu chor. ur. Radziwiła, podczaszego WKsL¹, dobra wszystkie prawu ziemskiemu podległe we wsiach Husczy i Tucznej, leżących w woj. brzeskim, po obywatelach tych wsi, jako plebejuszach. W. S. J.
s. 441

¹ Michała Kazimierza Radziwiła.

391. Obóz pod Warszawą, 1656.06.26. Ur. Mikołajowi Kondratowiczowi, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za tegoż przyczyną i za zasługi, które przez całe septennium — w wojsku naszym WKsL oddawał — i brata rodzonego (który w potrzebie z Moskwą — mężnie poczynając poległ) postradał, — sumę na folwarku Berdówka^a Fronczkiewiczowska od Tomasza Gibla, mieszczanina wileńskiego, zastawnym prawem wniesioną, z którego przez czas wszystkie zamieszania w ojczyźnie jako z dóbr ziemskich żadnej powinności nie pełniąc, ani pocztu pod chorągwią ziemską woj. nowogródzkiego nie stawiono, dać — umyśliliśmy. A. N.
s. 442

^a T: Berdówkę; N: Berdowie

392. Warszawa, 1658.02.16. Ur. Ludwikowi Slichtynkowi [s], chorążemu, Janowi i Mikołajowi Kondratowiczom, Aleksandrowi Sawiczowi i Kazimierzowi Ciszkie-wiczowi, towarzystwu chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana

w. WKsL, za wniesioną ich prośbą, dobra wszelakie jure caduco po^{a-a} Sokołowskim, jako się sam nazywa, który pierwiej przy szwedzkich wojskach zostawał, a teraz niedawno Moskwie poprzysiął. W. S. J.
s. 443–444

^{a-a} Okienko na imię.

393. Warszawa, 1658.03.26. (— —) Lubośmy po sław. Andrzeju Fidryczu, Iwanie Sinieckim, Szemienu [s] Pławuszcze, Iwanie Czeretynu, Dowmenie Federkowiczu, Tymochu Nosalu, Iwanie Wielawczycu, Stefanie Kozakiewicz, Petryce, pisarzu miesckim i Jakubie Saleczycu, mieszczanach naszych pińskich, dobra ich, jako post perduelles, niektóryemu towarzystwu chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ konferowali, jednakże ponieważ oni deducendo innocentiam suam to pokazali, że coacti za przyszcem Kozaków do Pińska z nimi zostawali i owszem, krzywdy niemałe od nich ponosili, stacyje i insze im wydawając podatki, przeto pomienionych mieszczan naszych pińskich, jako niewinnych i complicitatis z Kozakami non obnoxios, za wiernych naszych poddanych uznawamy, pomieniony przywilej nasz i inszy, jeżeliby jaki ad male narrata wy[j]ść miał kasujemy — — i to honorowi ich szkodzić nie ma. (— —) C. P. B.
s. 444

¹ Pawła Jana Sapiehy.

394. Varsavia, 1658.03.26. *Ioannes Casimirus rex supplicante gen. Valthero Korff, tivuno Trocensi, capitaneo Zygvoldensi, praefecto cohortis magn. palatini Vilnensis supremique exercituum MDL ducis¹, confirmat litteras Vladislai IV regis, Grodnae die 4 XI 1636 datas subque sigillis utriusque minoris cancellariae emanatas, continentes in se inscriptionem transfusionis iuris, in qua gen. Christophorus Rudomina^a, marschalcus terrestris Braclaviensis, de iure suo super capitaneatum Zygvoldensem in personam gen. Valtheri Korff, camerae regiae aulici, filii gen. Nicolai Korff, castellani Vendensis bellica gloria florentis, decedit.* C. P. B., Georgius Januszowicz, DSRMS.
s. 445–447

L: Urzędnicy IX 2206.

^a T: Rodoncin

¹ Pawła Jana Sapiehy.

395. ^a b. m.^a 1658.03.28. *Pozwolenie ur. Janowi Kossarzewskiemu, skarbnikowi połockiemu, rotm. JKM i Leonorze Hercykównie na robienie towarów leśnych przez lat 6 w starostwie dryskim, dzierzawach Nieszczedzi, Równym, Relcu i Bielczyczach, w woj. połockim i witebskim leżących, z obowiązkiem placenia pniewszczyzny do skarbu.* W. S. J.
s. 447–448

396. Obóz pod Krakowem, 1657.08.11. *Nadanie ur. Aleksandrowi Wolskiemu, żołnierzowi, za zaleceniem jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL, dóbr Wołoskowice i Zwoniec w pow. rzeczyckim po śmierci ur. Daniela Wyszczyńskiego^a. A. N.*

s. 448–449

^a Też: Wyszczyńskiego

397. Warszawa, 1657.10.16. *Nadanie ur. Maciejowi Zadorskiemu, marszałkowi orszańskiemu, za zasługi wojenne i publiczne, 30 tys. złp. wniesionych na wsie majątności romanowskiej (woj. nowogrodzkie) wielm. Bogusława Radziwiłła, koniuszego WKsL przez Dymitra Meszczeryna, stolnika smoleńskiego, który przeszedł na stronę kozacką. W. S. J.*

s. 449–450

398. Poznań, 1657.12.29. (— —) *Przełożono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, przy dworze naszym będących, imieniem ur. Macieja Zadorskiego, marszałka orszańskiego, iż podczas blisko przeszłego z nagłą na państwa nasze nastąpienia Rakoczego¹, — — i przez niego spłodowania, i spalenia majątności pomienionego ur. marszałka orszańskiego, tamże i spraw na wsi Miłowl, Kirkory i Zarezie nazwane, w wójtostwie ulanowskim, a czwartą wieś Hołaczów mianującą się, w wójtostwie połahowskim, w pow. orszańskim, w ekonomiej mohylewskiej leżące, które przy ur. Pawle Garlińskim, w pomienionej majątności urzędniku będącym, przy wielu innych rzeczach zostawały, są spalone. Wniesiona zatym była do nas prośba, abyśmy przy spokojnym dóbr tych dzierżeniu i używaniu onego zachowawszy, wszystkie defecta prawa jego na te dobra służącego, za spaleniem przywileju — — stałe [się], ex plenitudine potestatis nostrae regiae supplere chcieli, ażeby to onemu nic nie szkodziło — —. My tedy do pomienionej prośby łaskawie się skłoniwszy, a nie mniej na zasługi nam i Rzpltej wiele razy oświadczone respektując, prawa — — pomienione stwierdzamy, przy spokojnym dzierżeniu — — tych dóbr onego aż do śmierci zachowujemy, defecta wszystkie — — supplemus i aby to nic nie szkodziło onemu tym listem naszym warujemy. Ma — — pomieniony ur. Maciej Zadorski, — — dobra — — na się objawszy, gdy — — z rąk nieprzyjacielskich rekuperowane będą, trzymać — —, sobie pożytków przymnażać, czynsz goły — — co rok do skarbu naszego stołowego wnosząc. (— —) A. N.*

s. 450–451

K: NGAB, F. 1705, opis 1, nr 8, k. 25–27 (aktykacja w księdze grodzkiej brzeskiej).

¹ Chodzi o najazd wojsk Jerzego II Rakoczego na Rzeczpospolitą w 1657 r.

399. Kraków, 1657.09.07. *Marszałkostwo wołkowyskie ur. Janowi Ogińskiemu, chorążemu wołkowyskiemu, porucznikowi chor. pancerniej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, po śmierci ur. Karpia. A. N.*

s. 452–453

L: Wolff, Kniaziowie, s. 305; PSB XXIII 613.

400. Warszawa, 1658.03.08. *List do ur. Zygmunta Słuszki, chorążego WKsL, aby stawiał przed sąd hetmański żołnierzy swego pułku, którzy przeszłego roku napadli i ograbili kupców mińskich — sław. Bazylego Proskórnicza i Jana Soffronowicza.^a*

s. 453

---

^a Brak podpisu pisarza.

401. Warszawa, 1657.10.10. *Ur. Kazimierzowi Płoniakiewiczowi, żołnierzowi od zaczęcia rebelii kozackiej, dom z 4 włókami we wsi Metelach, we włości simnieńskiej, w woj. trockim, z wolnym łowieniem ryb w jez. metelskim, po śmierci Jerzego Frączkiewicza. W. S. J.*

s. 454

402. Danków, 1657.03.16. *Wojskostwo mściławskie po śmierci ur. Wasilewicz¹ ur. Pawłowi Moszkiewiczowi, żołnierzowi, który od początku nieszczęśliwej w ojczyźnie naszej klęski nie tylko wtenczas, kiedy wewnątrz, ale i postronni nieprzyjaciele hostilem² na nią wywarli furorem, cum dispendiis bonorum w stratę własnego zdrowia dwiema pod Warszawą² szkodliwie i znacznie kulami uszczerbionego postrzelony [ss], pracami obecnymi i ustawicznym horowaniem egzer cytowany, aż dotąd statecznie pod chor. wielm. Jerzego Hlebowicza, generalnego starosty ziemie żmudzkiej perseweruje. A. N.*

s. 454–455

---

^a Powtórzone dwa razy.

¹ Mikołaj Kazimierz Wasilewicz.

² Bitwa pod Warszawą 28–30 VII 1656 r.

403. Warszawa, 1657.10.01. *Podstolstwo rzeczyckie ur. Janowi Horbaczewskiemu, żołnierzowi w różnych ekspedycjach, po przejściu ur. Leona Jana Pogirskiego, płk. JKM na marszałkostwo rzeczyckie. W. S. J.*

s. 455–456

404. Warszawa, 1657.10.03. *Ur. Jerzemu Władysławowi Uhlikowi, stolnikowi trockiemu, żołnierzowi, leśnictwo koniawskie po śmierci Pietra Micuty i żony jego. W. S. J.*

s. 456–457

405. Warszawa, 1657.10.10. *Cześnikostwo kowieńskie ur. Piotrowi Oziembłowskiemu, za jego zasługi w różnych publicznych i partykularnych okazjach, po przejściu ur. Stanisława Oziębłowskiego [s] na wojskostwo wilkomirskie.* W. S. J.
s. 457–458

406. Poznań, 1657.12.20. *Pozwolenie ur. Janowi Szumskiemu na zrzeczenie się 6 włók zwanych Skoki, leżących w kluczu rzeczycyckim ekonomii brzeskiej, na czynszu pieniężnym, na rzecz syna Stefana.* A. N.
s. 458

407. Obóz pod Krakowem, 1657.07.20. *Ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi WKsL starostwo opeskie po śmierci wielm. Krystyny Szejkwowskiej Tyszkiewiczowej, marszałkowej nadw. WKsL.* A. K. Z.
s. 459
O: AGAD, Dok. pap. 3915.

408. b. m. 1658.03.20. *Oznajmujemy — —, iż my, mając zaleconą przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, przy boku naszym będących, godność i sposobność na urząd woźnowski — generalstwo dworne szl. Piotra Kozakiewicza, ziemianina pow. pińskiego, w tymże pow. osiadłego, pisać po polsku i po rusku umiejętnego, i w prawie pospolitem biegłego, uczyniliśmy go i tym listem naszym czynim[y] generałem naszym dwornym. Ma on, po wykonaniu przysięgi na ten urząd woźnowski — generalstwo przed sądem ziemskim albo grodzkim pow. pińskiego, na rokach, albo roczkach tegoż powiatu, wszelakie sprawy urzędowi swemu należące, tak przy dworze naszym, jako i wszędzie w WKsL według nauki prawa pospolitego odprawować. Co do wiadomości wszystkim wobec, a mianowicie urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, rycerstwu, obywatelom pow. pińskiego, także i wszystkim stanom w WKsL będącym, komu by o tym wiedzieć należało przywodząc, chcemy mieć i rozkazujemy, abyście szl. Piotra Kozakiewicza wszędzie za generała naszego dwornego mieli, znali i poczytali, sprawy jego za ważne przyjmowali i ten list nasz, przywilej, aby na każdym urzędzie za słuszny i ważny poczytany, i przyjmowany był. (— —) A. N. podkanclerzy WKsL. Symon Wojciech Młyński, sekretarz JKM.*
s. 460

409. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Krzysztofowi Komoniace, który w wielu okazjach — — zdrowie swoje ochoczołożył, wsie lenne wieczyste Drapowo, Siedatynice, Synpliwaszyno nad rz. Sożem w woj. smoleńskim po Siemionie Kandakowie^a, rebellizancie i przedawczyku moskiewskim.^b*
s. 461–462

^a W N: Kondakowie

^b Brak podpisu pisarza.

410. Warszawa, 1659.05.20. *Ur. Krzysztofowi Mołskiemu^a, porucznikowi chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego, generała artylerii WKsL, płk. JKM¹, wieś Bystryków w pow. starodubowskim prawem lennym wieczystym po śmierci ur. Mikołaja Stefanowicza Skirmonta. W. S. J.*
s. 462

---

^a Też: Wolski, w N zaś przepisano W na M

¹ Mikołaja Władysława Judyckiego.

411. Warszawa, 1659.05.20. *Ur. Jerzemu Choncewiczowi, żołnierzowi w wielu ekspedycjach i okazjach wojennych sub signis ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego, generała artylerii WKsL, płk. naszego¹, dobra lenne wieczyste w pow. starodubowskim, tj. połowę wsi Szyicz, połowę Zawalipuć i Horbaczków, po śmierci ur. Jana Fiedorowicza Skrabina. W. S. J.*
s. 463

---

¹ Mikołaja Władysława Judyckiego.

412. Warszawa, 1659.03.05. *Ur. Mikołajowi Izdebskiemu strażnikostwo smołeńskie po ur. Danielu Stybalkowskim, ze wszystkimi do urzędu tego należącymi derewniami, przynależnościami, prerogatywami, powinnościami i uroczys[z]cza Bryła, i Starodubowo nazwane, w stanie maksymowskim nad rz. Wiechrą leżące, po śmierci ur. Aleksandra Frąckiewicza do dyspozycyjej naszej przypadłe, temuż Stybalkowskiemu konferowane — —. Jakoż terazniejszym przywilejem naszym to strażnikostwo — — i mianowane uroczys[z]cza Fronckiewiczowskie — — ur. Mikołajowi Izdebskiemu konferujemy — urząd strażnikostwa póki żyć będzie, a derewnie Starodubowo, Bryłę z poddanemi — —, młynami, drzewem bartnym, danią miodową, łowy rybnemi, zwierzynnemi i gony bobrowemi — — sam, małżonka i potomkowie jego męskiego rodzaju — — prawem lennym wieczystym — — trzymać i używać, czyniąc dość kondycyjom o obronie zamków siewierskich w konstytucyjej opisanym pod ważnością prawa swego, będzie. C. P. B.*
s. 464

413. Warszawa, 1659.09.07. *Podkomorstwo grodzieńskie ur. Stanisławowi Masalskiemu, wojewodzie brzeskiemu, płk. JKM, zgodnie obranemu między czterema kandydatami, za zasługi wojenne od początku rebelii kozackiej, po śmierci ur. Buchowieckiego¹. W. S. J.*
s. 465

---

¹ Aleksandra Buchowieckiego.

414. Warszawa, 1658.03.14. (— —) *Recuperata feliciter de hostis manibus per supremi numinis providentiam Liunia et in nostram potestatem redacta in*

id potissimum incumbendum nobis est, ut cuique ac iis praesertim, quorum parentes vel proavi priuari potius bonis quam fidem suam erga principes suos serenissimos praedecessores nostros maluerint [s], bona sua haereditaria in eodem Liunionae Ducatu existentia vel parentibus, vel atavis legitimo successionis jure debita, interea uero ab hostibus occupata, cum pleno et integro jure haereditario restituantur et legitimus quisque bonorum ex maioribus suis haeres successione de jure gaudeat. Cum vero gen. olim ^{a-a} Wrangiel pro innata sua in serenissimos praedecessores nostras et Rempublicam fide jacturam potius substantiae suae et bonorum omnium pati eademque ab hoste, dum Liunioniam possideret, occupata deserere, quam integerrimae fidei suae famam vel minima perduellionis suspicione deturpare indignamque fido subdito noxam in se successoresque deriuare elegerit. Eo etiam non attento, quod nobiles Otto, Joannes, Christianus et Georgius Wranglowie, filii illius, successione per hostem idcirco priuari debuerant, uti quidem priuati fuerant nullusque ex illis vel successoribus suis in possessione praedictorum bonorum per hostem confiscatorum hucusque fuit, libentissime faciendum nobis esse duximus, ut tam constantem in nos praedicti gen. olim ^{b-b} Wrangiel, tam et praedictorum filiorum suorum, quorum duo superstites Christianus nimirum et Georgius de nobis et Republica mereri non desistunt, fidem et gen. Friderici, Joannis et Nicolai, fratrum germanorum, nepotum illius, memorati uero gen. Ottonis, viri de nobis et Republica multis modis meritissimi, filiorum promptissimum de nobis et Republica merendi studium, qui auitae virtutis tenacissimi haeredes, militiae nomen sub signis nostris dedere et strenue sese gerendo, ad omnem nos praedicti aui sui meritum recordationem prouocant remunerando, omnem occasionem amplectimur, qua ipsis munificentiam et liberalitatem nostram regiam contestemur. Inhaerendo itaque juri communi de successionibus legitimis sancito annuen[do]que supplicationi, nomine praedictorum gen. Wranglorum, fratrum et nepotum praefati gen. olim ^{c-c} Wrangiel factae, eisdem bona Poloumberg^d dicta, in praedicto Liunionae Ducatu, palatinatu uero iacentia¹, post praedictum ^{e-e} Wrangiel, fratrem ^{f-f} suum illis de jure, uti legitimis successoribus debita restituimus praesentibus literis nostris cum omnibus attinentiis prout praefatus gen. ^{g-g} Wrangiel eadem bona tenebat et possidebat haereditario et perpetuo jure. (—) C. P. B. s. 466–467

^{a-a} *Okienko na imię.*

^{b-b} *Toż.*

^{c-c} *Toż.*

^d *Dalej: Blauberg*

^{e-e} *Okienko na imię.*

^{f-f} *Toż.*

^{g-g} *Toż.*

¹ *Wyraz niezrozumiały, zapewne winno być: Vendeni*

415. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Dawidowi Mustafowiczowi Talkowskiemu, żołnierzowi od lat kilkunastu przy boku królewskim i żonie Zofii Mirzańskiej, dobra dożywotnie, tj. folwark Jagielowicze alias Słuszkowszczyzna w pow. lidzkim, po śmierci ur. Mustafia [s] Talkowskiego, ojca jego. C. P. B.*
s. 467–469

416. Poznań, 1657.12.04. *Ur. Janowi Ogińskiemu, marszałkowi wołkowyskiemu, płk. JKM, który od młodych lat służył przez niemały czas w wojsku kwarcianym, a obecnie jest w wojsku WKsL, wsie Leluszany^a, Stankokiemy, Oswenelcy^b, Wiekany, Prodkuny, Wojgowo, Kroszkiemcy, Dobinta, Agleniki, Łopojnia alias Kowale, Łamkokiemy, Łoszynie, w których włók 100, w woj. trockim, które odeszły niegdyś od starostwa dorsunskiego, z sumą na nich wniesioną przed unią, po śmierci ojca jego Samuela, ciwuna trockiego.^c*
s. 469–470

^a N: Leluszczany

^b N: Omenelcy

^c Brak podpisu pisarza.

417. Warszawa, 1658.03.15. *Ur. Pawłowi Grabowskiemu, żołnierzowi armii lit. od początku rebelii kozackiej, dobra wszystkie jure caduco, a zwłaszcza majątność Krzywicze w woj. mińskim, po Lenkowskim, który przyjąwszy protekcję kozacką sotnie swowolnie wodzi. C. P. B.*
s. 470–472

418. Warszawa, 1658.03.14. (— —) *Wierne i stateczne w wojsku naszym horowanie jest nam dobrze wiadome ur. Abrama Dostojewskiego, żołnierza naszego, że począwszy od czasu niemałego w wielu wojennych okazyjach z wiarołomnym nieprzyjacielem i z innemi przez wszystkie czas — — w wojsku naszym lit. nie tylko substancją, ale i zdrowie ochoczo odważał, i po dziś dzień w teje ku nam i Rzpltej, jako cnotliwy syn ojczyzny, zostaje ochocie. Takowe jego merita królewską naszą zawdzięczając szczodroblivością umyśliliśmy [mu] pewne dobra prawu dożywotnemu podległe, w pow. pińskim leżące, we wsi Szuszyckach włoka 1, toteż także we wsi Wyłazach włók 2, do starostwa pińskiego należące, po Łukaszu Jelskim, rebellizancie naszym, który złamałszy nam powiną wiarę, udawszy się na stronę kozacką i innych panów zasmakował protekcją, — konferować. Przy tym też summy pieniężne za obligami prawem zastawnym, arendownym i jakimkolwiek kontraktem na jakichkolwiek dobrach zawiedzione, tak też srebro, złoto i wszystkie sprzęt domowy, tym listem, przywilejem naszym chętnie jure caduco — — konferujemy. (— —) C. P. B.*
s. 472–473

419. Warszawa, 1658.02.18. *Ur. Janowi Cichosnosowskiemu, tow. chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego, plk. JKM¹ — który [był] przez wszystkie zamieszanie Rzpłtej, od początku rebellij kozackiej zostając w wojsku WKsL, poniós[ł]szy szwanków w różnych ekspedycjach wojennych, a na ostatek i więzienia ciężkiego ucierpiał przez lat dwie od wiarołomnego nieprzyjaciela Moskwi-cina, na usłudze naszej — oraz żonie jego Marynie Rahoziance wioski Miezenki^a i Wysokie w pow. starodubowskim, prawem lennym wieczystym po śmierci ur. Jana Kadaszyńskiego^b.* W. S. J.
s. 473–474

---

^a W N: Miezenki

^b W N: Wadalszyńskiego

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

420. Warszawa, 1658.03.20. *Ur. Zygmuntowi Hornowskiemu i Karolowi Janusz-kiewiczowi^a, towarzystwu chor. jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetma-na w. WKsL, włók 12 na czynszu jure colonorum we wsi Linowie, w ekonomii kobryńskiej, w woj. brzeskim, po śmierci ur. Jezierskiego.* W. S. J.
s. 474–475

---

^a Też: Januszkowiczowi

421. Warszawa, 1658.03.18. *Ur. Pawłowi Grabowskiemu, tow. chor. ur. Zyg-munta Słuszek^a, chorążego w. WKsL, w służbie od początku rebelii kozackiej, dobra wszystkie w woj. mińskim jure caduco po Jędrzeju^b Chmarze, który się kozackiej protekcji poddawszy sotnie swowolne wodzi.* C. P. B.
s. 475–476

---

^a T: Służki

^b Też: Andrzej

422. Warszawa, 1658.03.20. *Ur. Stanisławowi Przetockiemu, który służył naj-pierw Władysławowi IV, potem królewiczowi Karolowi Ferdynandowi, bp. płockie-mu, a teraz Janowi Kazimierzowi, dworzanstwo woj. brzeskiego, tj. aby po dożywot-nikach wszystkich w przerzeczonym województwie jakożkolwiek nazwane dzie-rżawy i dobra dyspozycji naszej podległe, i bez possessorów będące zajeżdżał, i komu od nas przywilejem konferowane będą w possesję podawał.* W. S. J.
s. 477

423. b. m. 1658.03.15. *Podanie do oblaty przez ur. Jana Karola Młockiego, sta-rostę pińskiego listu cesyjnego kanclerza Radziwiłła, danego w Gdańsku 9 listopada 1656 r., a zeznanego 10 listopada 1656 r., o następującej treści: Albrycht Stanisław Radziwiłł, książę na Olyce i Nieświeżu, kanclerz w. WKsL, starosta gniński, tuchol-*

ski, gieranoński, lipniski, feliński, dzierzawca kowieński, wieloński, bejsagolski, dawgowski, przelajski, administrator ekonomii szawelskiej oznajmuje, że w oparciu o konsens królewski ustępuje ur. Janowi Karolowi Młockiemu, podstolemu ciechanowskiemu, staroście helmetskiemu starostwo pińskie z jurydyką grodową, z zamkiem, z miastem, z arendami miejskimi — z mieszczanami, z żydami — i ze wszystkimi — prowentami, i pożytkami jakokolwiek nazwanymi z tamecznego miasta przychodzącymi. Pieczętarami listu byli: Jakub Konopacki, kasztelan elbląski, Zygmunt Ferdynand Szczepański, starosta mierański [s] i Jan Tański, wiceinstygator kor. A. N. podkanclerzy.
s. 478–479

424. b. m. 1658.03.14. (— —) Stanąwszy personaliter w kancelaryjnej mniejszej WKsL ur. Adam Maciej Sakowicz, starosta oszmiański, koniuszy wileński, dzierzawca jakuński oznajmuje —, iż mając ja osobliwy respekt na zasługi pana Aleksandra Kaczanowskiego, pisarza grodzkiego oszmiańskiego, — wieś Raczyny z uroczyszczem dwojakim, Swirczany i Wieluczany^a nazwaną, — z łakami dwornymi —, od starostwa mego oszmiańskiego wyłączywszy, pomienionemu panu Aleksandrowi Kaczanowskiemu i małżonce jego pani Katarzynie Poczobutównie daję —, moc dając starać się na imię pana Kaczanowskiego i małżonki jm. o konsens u Króla JM, —. Którą wioskę, natenczas w ręku [s] nieprzyjacielskich moskiewskich będącą, w oszmiańskim pow. leżącą, na osoby pomienionych possessorów rezygnuję —. Pisan w Warszawie, r. 1658, m-ca Februarii 27 dnia. (— —) Adam Maciej Sakowicz, —. Ustnie proszony pieczętarsz — A[lbrycht] K[onstanty] z Ciechanowca Ciechanowiecki, stolnik orszański. Ustnie proszony pieczętarsz — Krzysztof Pakosz Zakaszewicz [s]. Do której my prośby łaskawie skłoniwszy się ten list — do ksiąg kancelaryjnej naszej wydać rozkazaliśmy [ss]. (— —) A. N. podkanclerzy.
s. 479–480

^aWN: Wielużany

425. Częstochowa, 1657.06.27. Ur. Marcejanowi Szostowskiemu, żołnierzowi lit., wsie Kirsze, Uspelkie i Wigiznie w Ks. Żmudzkiej po śmierci rodziców Jana i Anny z Kulmińskich Szostowskich, stolników żmudzkich. A. N.
s. 480–481

426. Sieraków, 1658.06.25. Podkomorstwo żmudzkie ur. Aleksandrowi Woyniatowi, podczaszemu żmudzkiemu, jednemu z 4 kandydatów, po śmierci ur. Aleksandra Radziwińskiego. A. K.
s. 481–482

427. Sieraków, 1658.06.25. *Chorągstwo żmudzkie ur. Janowi Grużewskiemu, ciwinowi Wielkich Dyrwian, jednemu z 4 elektów wybranych na sejmiku w Rosieniach, po przejściu wielm. Jana Kęszorta na województwo mińskie.* A. K.
s. 482–483

428. Sieraków, 1658.06.25. *Podczaszostwo żmudzkie ur. Teodorowi Iwanowiczowi, in utroque belli et pacis foro dobrze emerito patriciis, po przejściu ur. Aleksandra Woyniata na podkomorstwo żmudzkie.* A. K.
s. 484

429. Częstochowa, 1657.01.18. *Ur. Janowi Franciszkowi Drozdowskiemu, żołnierzowi, wieś Szaterniki należącą niegdyś do starostwa ławaryskiego i rakanciskiego, z karczmą nazwaną Czarna, leżącą na gościńcu wileńskim idącym do Mińska, po śmierci ur. Kazimierza Osińskiego.*^a
s. 485

^a Brak podpisu pisarza.

430. Poznań, 1657.12.17. *Ur. Stefanowi Kazimierzowi Kandzierzawskiemu, sędziemu ziemskiemu słonimskiemu, za zasługi w różnych okazjach publicznych i prywatnych, tak za panowania ś. p. Króla JM, pana brata naszego¹ i w terażniejszych przeciwko spólnemu naszemu i Rzpltej nieprzyjacielowi — —, jako i czasu pokoju na zjazdach publicznych — —, a także żonie jego Aleksandrze Brzostowskiej dobra Michnowicze w pow. słonimskim po śmierci ur. Krzysztofa Piestrzeckiego.* A. N.
s. 486

¹ Władysława IV.

431. Poznań, 1658.04.22. (— —) *Jakośmy po zejściu z tego świata wielm. Aleksandra Naruszewicza, kasztelana żmudzkiego przypadłe do dyspozycyjej naszej leśnictwo niemonojckie z Kirsną, wsiami i ze wszytkiem do niego in genere et specie przynależnościami wielm. Krzysztofowi Pacowi, kanclerzowi, a natenczas chorążemu w WKsL, konferowali, tak gdy post fata wielm. Zuzanny Raczówny Naruszewiczowej, kasztelanowej^a żmudzkiej pewne dobra nazwane Grażyszki, w woj. trockim leżące, do tegoż powracają leśnictwa, pierwsze tedy wielm. kanclerzowi WKsL na pomienione leśnictwo służące prawo in integro zachować umyśliliśmy. Jakoż i tym listem — — zachowujemy i — — korrobujemy. Mocą którego przywileju i pierwej sobie danego od nas prawa ma i wolen będzie wielm. Krzysztof Pac, — — i wielm. Klara Izabella de Mailli Lascaris Pacowa, kanclerzyna WKsL wzwyy pomienione dobra Grażyszki, z dworem, wsiami nazwanymi Datomiszki, Widugiry, Grawżynie, Wygryzki, Kowniszki, Berżynie, Wojtkibole, Bombiniki, Graża — — używać — — aż do żywotów swoich — — simple nomine*

donatywy na aparat wojenny uchwaloną annuatim do skarbu WKsL wnosząc.
(— —) A. K.
s. 487

^a T: kasztelanki

432. Varsavia, 1658.07.12. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi, preposito Trocensi ven. et rev. Constantini Brzostowski, minorum ordinum clericis filis gen. Pauli Cypriani Brzostowski, referendarii et notarii MDL, ad canonicatum Vilnensem post fata rev. Andreae Brazgalski.* W. S. J.
s. 488

433. Obóz pod Warszawą, 1656.06.25. (— —) Ta jest sollicita zawsze nasza cura i staranie, aby jako bene meriti in Republica cives słuszne odnosili zasług swoich ukontentowanie, tak vice uersa przewrotni i nieżyczliwi ojczyźnie synowie należytą karanie [s] odnosili animadwersyją. Zaczym, gdy mamy wiadomość, iż Hieronim Władysław Brzuchański z małżonką swoją Aleksandrą Skubiejkówną, odstąpiwszy nas i Rzpltej do nieprzyjaciela naszego przywiązali się i dotąd jeszcze w moskiewskim zaciągu zostaje, z tych przyczyn dobra jego, wsi, mianowicie wsi Laskowicze alias Zabłocie, Zachale, Baranowa Ława, nad rz. Horesą i rz. Czudną, w pow. nowogródzkim leżące, prawu ziemskiemu wieczystemu podległe, jako po zdrajcy — ur. Łukaszowi Białobrzeskemu, nam i Rzpltej dobrze we wszystkich okazjach zasłużonemu, jure caduco — — konferujemy. (— —) A. N.
s. 488–489

434. Warszawa, 1658.07.14. (— —) Znaczne zasługi, odwagi w dziełach rycerskich, zdrowia i utraty^a substancyj szl. Jana Juchna, języków orientalnych — tureckiego i tatarskiego — dobrze wiadomego, nam i Rzpltej, gdy pod terażniejszej zamieszanej ojczyzny pewne z tymi narodami zwykliśmy miewać korespondencje, potrzebnego tłumacza i sługi naszego, tudzież Mustaficza Tatarzyna, od czasu niemałego aż dotąd w służbie Rzpltej zostającego, zdrowiem i substancją zarówno z drugimi całość państwa naszego zaszczycającego w najpier[wszej] mając konsyderacyjej, a do dalszych usług naszych onych zachęcając włók 6 pustych w leśnictwie piersztuńskim [s], w pow. grodzieńskim leżące, post fata ur. ^{b-b} Mysłowskiego do dyspozycyjej naszej przypadłe, in recompensam zasług wyż rzezonym — — konferować umyśliliśmy. (— —) Mocą którego listu — — wolni będą — — tak jako ur. Mysłowski trzymał na się objawwszy trzymać, — — aż do jako najdlu[ż]szego życia swego terminu, takową, którą ur. Mysłowski odprawował, pełniąc powinność, a nadto żadnych innych nie ponosząc ciężarów. (— —) W. S. J.
s. 490–491

^a Lekcja niepewna, może: straty

435. Obóz pod Krakowem, 1657.08.27. *Pozwolenie wielm. Krystynie Lubomirskiej Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL, aby mogła w dzierżawie naszej wielońskiej towarów leśnych robotę założyć, one komu chcąc sprzedać, arendować i wszytek stąd przychodzący pożytek na się brać do lat 6, bez żadnego nam i do skarbu naszego WKsL płacenia pniewszczyzny.* A. N.
s. 491

436. Varsavia, 1656.07.04. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi ven. Stanislai Mocarski, parochi Kreuensis ad altariam in ecclesia Kreuensi post mortem ven. Mathiae Szmurłowski.* A. N.
s. 492

437. Lwów, 1656.02.20. *Ur. Konstantemu Żdanowiczowi, rotm. pow. orszańskiego, na straty onego mając baczenie w zaciąganiu chor. na usługę naszą i Rzpltej przez czas niemaly, tudzież respektując na wygnanie onego z dóbr ojczystych w pow. orszańskim leżących, przez wiarołomnego nieprzyjaciela cara moskiewskiego¹, — — place w mieście naszym Mińsku, w WKsL leżące, kupne, nabyte i wieczyste, wszystkie — —, z ogrodami i sadami — —, po Januszu Radziwile, wojewodzie i hetmanie naszym lit., jure caduco jako post perduellem, — —, a osobliwie i te place, które mieszczanie mińscy, wyjawszy się z possessyjej miesckiej, pod tytułem Janusza Radziwiła i onego jurysdykcją na swych placach mieszkali.* A. K. Z.
s. 492–493

¹ Aleksego Michajłowicza.

438. Sieraków, 1658.06.21. *Chorągstwo pińskie po śmierci ur. Franciszka Jelskiego ur. Bazylemu Ordzie, który dotąd za prośbą i użyciem wszystkich obywatelów we wszystkich pow. pińskiego okazjach i często zdarzających się, jako na pograniczu, potrzebach, chwalebnie i z niezamierchłą dzielnością swojej sławy chorągiew pow. pińskiego vacante hoc officio piastował, — — (na który zgodna na sejmiku pow. pińskiego sine contradictione uchwała samego destinauit i do naszej konsyderacyjej, a raczej konfirmacyjej praesentauit).* W. S. J.
s. 493–494

439. Warszawa, 1658.07.22. *Moratorium od płacenia długów do lat 3 dla ur. Michała Kazimierza ze Grza [s] Wołmińskiego, skarbnika upickiego i żony jego Heleny Bychowcówny.* C. P. B.
s. 494–495

440. Warszawa, 1658.07.22. (— —) Nabywszy uczciwy Jakub Janat, mularz nasz, a natenczas walmistrz fortecy^a brzeskiej, prawem kupnym u sław. niegdy Packowskiego, mieszczanina brzeskiego domu drewnianego w Brześciu na Kowalskiej ulicy, między domami z jednej Ławryna Fiedorowicza, kowala, a z drugiej strony Jana Wyczółkowskiego, mieszczan brzeskich, leżącego, wnosił do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych prośbę swą, abyśmy mu te prawo na pomieniony dom kupne stwierdziwszy od stanowienia gości podczas zjazdów publicznych i prywatnych, i pod bytność naszą królewską, tudzież od stanowisk, pogotowiu stacyj i innych egzakcyj żołnierskich, a przy tym od podatków in genere wszelakich, mieszkich i młynom brzeskim należących, onego samego, żonę, dzieci jego aż do żywotów ich względem ustawicznego od lat kilku aż do tego koła wałów brzeskich jego horowania czasu, uwolnili. Jakoż pamiętając na dawne jego za ś. p. ^bKJM^b Władysława IV, — — i nam samym wierne, i pracowite dworowi naszemu, i przy restauracyjej wałów fortecy naszej brzeskiej — — oddawane przez lat kilka posługi, — — tym listem naszym, przywilejem, tak od stawiania gości — —, stanowisk i egzakcyj żołnierskich, jako też i od podatków mieszkich in genere wszelakich i młynom tamiecznym, mianowicie miarek od mlewa należących (wyjawszy, które sejmem uchwalone będą podatki) — — uwalniamy i zaszczycamy aż do żywotów ich. (— —)
C. P. B.
s. 495–497

^a Powtórzone dwa razy.

^{bb} Dopisane u góry.

441. Warszawa, 1658.07.22. *Przyznanie opieki nad potomstwem¹ zmarłego ur. Pawła Podchocimskiego, horodniczego i budowniczego wileńskiego zięciowi jego ur. Albrychtowi Zienowiczowi, podkomorzemu oszmiańskiemu i Elizabet Podchocimskiej.* C. P. B.
s. 497

¹ Prócz wymienionej tu Elżbiety (z pierwszego małżeństwa) zostawił Podchocimski córki Katarzynę i Annę oraz syna Albrycha.

442. Warszawa, 1658.07.24. *List do wielb. Jana Michała Pocieja, bp. włodzimierskiego i brzeskiego, aby zachował ojca Leontego Pilkowskiego przy prezbiterii cerkwi łomazkiej pod wezwaniem śś. Piotra i Pawła, którą konferował mu wielm. Kazimierz Leon Sapieha, podkanclerzy WKsL, administrator ekonomii brzeskiej, po śmierci ojca Fiedora Fiedorowicza.* W. S. J.
s. 497

443. Buguniewo, 1658.05.28. *Łowiectwo żmudzkie ur. Marcjanowi Szostowickiemu, tow. chor. wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL, po śmierci ur. Hieronima Białkowskiego^a. W. S. J.*
s. 498–499.

---

^a W N: Białkowskiego

444. Warszawa, 1658.07.22. *Ur. Stefanowi Janowi Pacynie kamieniczkę w Wilnie, w Rynku naprzeciwko ś. Kazimierza, z jednej między kamienicami ur. Wysoğirda, a z drugiej strony Harasima Krawca¹, Kotowiczowska nazwaną, po bezpotomnie zeszyłm Lorensie^{a-a}, aptekarzu i mieszczaninie wileńskim — — prawnem wiecznym. C. P. B.*
s. 499–500

---

^{a-a} Okienko na nazwisko.

¹ Być może jest to tylko nazwa zawodu.

445. Warszawa, 1658.07.25. *Przyznanie wielm. Janowi Karolowi Kopciowi, wojewodzie połockiemu, staroście brzeskiemu opieki nad siedmioletnim Janem Szpakowskim, synem zmarłej szl. Maryny Uszyńskiej Zerbinowej, doktorowej i jej pierwszego męża Jana Szpakowskiego, cyrulika brzeskiego. C. P. B.*
s. 500–501

446. Warszawa, 1658.07.22. *Pozwolenie wielm. Krystynie Annie z Lubomierza księżnie Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL, staroście gniewskiej, kowieńskiej, wielońskiej, gieranońskiej i lipniskiej na oddanie w arendę na lat ^{a-a} dzierżaw Daugi i Przelaje w woj. trockim ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL, staroście subockiemu i orańskiemu. W. S. J.*
s. 501–502

---

^{a-a} Okienko.

447. Warszawa, 1658.02.28. *Ur. Kazimierzowi Przecławskiemu dobra Czerświata^a i Ładośna w woj. połockim po śmierci ur. Mikołaja Starosielskiego. C. P. B.*
s. 502–503

---

^a Też: Czerstwiata

448. Warszawa, 1658.07.24. *Ur. Stanisławowi Dubickiemu, żołnierzowi w wojsku kor., służącemu jeszcze pod Beresteczkiem i Białą Cerkwią przeciw Kozakom¹ i obecnie, dobra lenne wieczyste Widukle, w pow. widuklewskim Ks. Żmudzkiego, po śmierci ur. Jana Hieronima Talata, podstarościego żmudzkiego. W. S. J.*
s. 503–504

¹ O bitwie pod Beresteczkiem zob. nr 2; nierozstrzygnięta bitwa pod Białą Cerkwią odbyła się 21 IX 1651 r. i zakończyła ugodą między Rzpłtą a Chmielnickim, modyfikującą warunki paktów zborowskich z 1649 r.

449. Warszawa, 1658.07.17. (— —) Z relacyjej ur. Jana Władysława Newelskiego, skarbnika brzeskiego i Piotra Dąbrowskiego, dworzanina i komisarzów naszych na kommissyją do ekonomijej naszej kobryńskiej od nas świeżo zsyłanych doskonale wyrozumieliśmy, że w ostrowie Postołowski nazwanym, za puszcza od rz. Winca, w zawiadywaniu ur. Andrzeja Laskowskiego będący[m], za zatrudnieniem inszymi sprawami w dzierżenie poddanym błudzieńskim pus[z]czonym, wielka szkoda w pus[z]czy, dla nieoddania okupów za drwa i insze potrzeby domowe, które potajemnie wynoszone bywały prze[z] niedozór, działa się. Jako tak dalszym zabiegając szkodom, tak w osobliwej konsyderacyjej — — dotąd oddawane ur. Piotra "Dionizego" Kościuszka Siechnowickiego, pisarza ziemskiego brzeskiego, dworzanina naszego mając merita, — — ten wyżej pomieniony ostrów Postołowski onemu — — konferować umyśliśmy. (— —) Ma — — pomieniony — — dworzanin nasz ten ostrów Postołowski na się objąwszy trzymać, wszelkich zażywać i przymnażać pożyków, a nie tylko co rok czynszu w rewizyjej opisanego po 4 kopy ogółem do dworu prużańskiego placąc, ale też pilno[wać?], żeby poddani inszych dzierżaw, zarabiając ten ostrów, w pus[z]czy z żadnej strony już odtąd żadnej szkody nie czynili, upominaniem częstym osoczniaka Iliasza Hawryłowicza w Horczu¹ na to ustawionego przestrzegając. (— —) W. S. J.
s. 504–505

^{aa} Dopisane.

¹ Z pewnością chodzi o Horsk.

450. Warszawa, 1658.07.24. *Na prośbę wieleb. Adalberta Kazimierza Beynarta, prepozyta białostockiego król zatwierdza fundację ur. Stanisława Pajewskiego i Jadwigi Kłodnickiej, małżonków, którą aprobował w Wilnie 18 października 1634 r. biskup wileński Abraham Wojna, o następującej treści:*

In nomine Domini amen. Ad perpetuum rei memoriam. Cum non ignoremus hospites et peregrinos nos in terris, ubi vita haec aerummosa degitur, domicilium autem nostrum esse in caelo, quo nulla calamitas, nullus dolor, nullus denique labor aspirat, enitendum nobis est, ut adipiscamur non ista mortalis vitae bona, quae brevia sunt et caduca, sed illa sempiterna, ad quae Divino numine vocati sumus, quae praeparata sunt omnibus fidei Christianam cum pietate et virtute colentibus, in quam contendere debemus, quam maxime possumus, ut perveniamus in illam aeternam domum nostram bonis omnibus affluentem. At vero nulla alia via in illas Beatas Sedes pervenitur, nisi ea, si^a conscientia bona et fide non ficta, operum Dei pulchritudinem contemplantes ac illi pro summis in genus humanum beneficiis gratias agentes, sanctum nomen eius laudibus celebremus

et uerum illius cultum propagare contendamus. Proinde ego, Stanislaus Pajewski, una cum coniuge mea Heduię Kłodnicka, ducti studio diuini cultus augendi circa ecclesiam parochialem Białostocensem fundum dictum Jaroszkówka, situm inter metas versus orientem a finibus villae Lewkówka, bonorum ill. domini, domini Christophori Radziwił et inter metas et fines camporum oppidi Wasilkouiensis prout se extendit in latam et longam in bonis regalibus eiusdem oppidi, deinde duos mansos post Pietrasze, inter limites finium Wasilkouiensis et fines Białostocensis iacen[tes], dicti additamentum zaścianek ex antiquo in iisdem bonis regalibus oppidi Wasilkouiensis cum omnibus pratis, lacubus, silvis, molendinis duobus aedificiis, morgis — — donan[dum] e[ss]e duximus, — — et in liberam — — possessionem pr[ae]clarum Jacobum Gradouium, praepositum Białostocensem intrōmittimus et possidendum permittimus. Nihil prorsus juris domini et proprietatis in praefatis bonis pro se et suis legitimis successoribus amplius reseruando, verum illud totum jus suum, quodcunque ad eadem bona habuimus, in praefatam ecclesiam transfundimus in certa summa mille et quingentorum florenorum polonicalium. Quos dictos mansos — — volo, ut praepositus Białostocensis ceterique in posterum sequentes — — possideant perpetuis temporibus et in aeuum. Ratione cuius foundationis officium praenominati praepositi et futurorum tale erit. Qualibet hebdomada per annum missam unam pro benefactoribus *Misereris omnium D[omi]ne* ad altare Sanctae Crucis tenebitur absolueri, in quo ipsius et aliorum conscientiam oneramus. Vita vero functis nobis praedictus praep[os]itus et successores eius, quibuslibet quatuor anni temporibus vigiliis defunctorum simul una cum missa pro defunctis benefactoribus tenebitur decantare. Ut praedictum praepositum caeteri mansionarii adiuuent in decantandis vigiliis et missa, singulis quatuor anni temporibus florenum unum tenebitur dare et diuidere, et sic semper in annum quatuor floreni inter mansionarios diuidantur, in quo illius et successorum oneramus conscientiam. Quae omnia et singula propter firmitus robur et euidentius testimonium manu mea subscripsi et sigillo communiui, nec non ut idem facerent adm[odum] rev. Petrum^b Gradouium, praepositum Białostocensem, decanum Podlachiae tractus Knyszynensi[s], rev. pr[ae]latum Stanislaum Kulesza, mansionarium Białostocensem et nob. Andream Jeżewski, Stanislaum Grypiński presentes rogavi et impe-travi. Actum in Białystok, in crastinum post dominicam in Albis [= 20 IV] a. d. 1626.^c (— —) W. S. J.
s. 506–508

^a *Dopisane u góry.*

^b *W podpisie: Jacobus*

^c *Dalej idą podpisy wymienionych wyżej osób.*

451. Warszawa, 1658.07.30. Ze względu na zniszczenia dokonane w Kobryniu przez Kozaków, Węgrów, Szwedów i innych nieprzyjaciół król uwalnia przerzeczonych mieszczan miasta naszego Kobrynia, ratusz i 6 karczem z domami, które

popalone i w obdukcji jeneralskiej specyfikowane, od podymnego i czopowego, kap[is]czyzny, akcyzy, czynszów, składek i od wszelakich podatków skarbowi naszemu WKsL i Rzpłtej należytej, przychylając się do prawa pospolitego, do lat 4 — po sobie idących. W. S. J.
s. 509

452. Warszawa, 1654.03.^a (—) Mając wysoce zalecone — odwagi, a jako starożytnością domostwa, ozdobą cnot wysokich, tak i rycerskiej dzielności odważną sławą kwitnącego — ur. Stanisława Unichowskiego, podsędką smoleńskiego, który — jako w dawniejszych ekspedycjach, tak i w rebeliji terażniejszej, wprzód służąc pod chor. usarską wielm. Jerzego Chlebowicza [s], terażniejszego starosty naszego żmudzkiego, a potem przy regimencie rotmistrzowskim powiatowym woj. smoleńskiego sobie powierzonym i w różnych ekspedycjach — za króla — Władysława IV, — i za nas samych — stawając, dziedziczy u nas — respekt, — pozwalamy pomienionemu ur. Stanisławowi Unichowskiemu, — i małżonce jego ur. Pudencyjannie Uhlikównie, pewne dobra lennym prawem od nas im konferowane, mianowicie majątności Moczulowo Większe i Mniejsze, także sioło Siemieszkowo, Wmickina^b, w woj. smoleńskim, w stanie maksymowskim leżące, komu chcąc, ogółem albo po części, dać, darować, zastawić, arendować i swoim prawem ustąpić, — *salvis tamen Rei Publicae oneribus*. Któremu — do Michnowa przydajemy — prawem lennym — pustosz Hłeba Borysa Smoleńskiego [ss], horodyszcz Tułajowo od Piotrowego Mchu Wielkiego aż do Perenki rzeczki, z Pierenki [s] aż w rzec[zi]kę Wieprzynkę, z Wieprenki [s] aż do Pustosiół i trzecią pustosz Zalocza^c, które to^d pustoszy w pomiar nie weszły, tym listem naszym konferujemy. A w tych wszystkich specyfikowanych pustoszach i jako w starej, tak i w nowej daninie naszej — pozwalamy towary leśne do lat 6 immediate po sobie idących, od zaczęcia robót albo od zawarcia kontraktu z kimkolwiek o takowe roboty rachując, wyrabiać i one pomienionemu ur. podsędkowi smoleńskiemu, i małżonce jego na swój pożytek obracać. (—) J. M. S.
s. 510–511

^a Okienko na datę dzienną.

^b Lekcja niepewna.

^c Lekcja niepewna.

^d T: te

453. Danków, 1657.06.07. Pozwolenie ur. Polonii Mężynskiej Święcickiej na zrzeczenie się dóbr Naszkiewiczze w woj. mścisławskim na rzecz syna Stanisława i żony jego Anny Maydlówny^a. A. N.
s. 511–512

^a T: Maydlówny

454. Warszawa, 1658.07.18. *Ur. Janowi Snopkowskiemu, tow. chor. ur. pisarza polnego WKsL¹ w różnych wyprawach wojennych, wioskę Wulka, w wójtostwie zarzeczkim starostwa słonimskiego leżącą, w której włók osiadłych 8, po śmierci ur. Michała Snopkowskiego. W. S. J.*
s. 512

---

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

455. Warszawa, 1658.07.22. *Pozwolenie wielm. Krystynie Annie z Lubomierza księżnie Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL, staroście gniewskiej, kowieńskiej, wielońskiej, gieranońskiej, lipniskiej, aby mogła zrzec się wójtostwa kihrowskiego z miasteczkiem Horodnąg. i wsiami Pare, Wowczyce, Ladoroże, Nieczatowo, Żółkin, Łasicko, Wołwicz, Radczycko, Serniki, Witczówka, Swarycewicz, Dubrowsko, Zamoroczenie, Czersko na rzecz ur. Jana Karola Młockiego, starosty pińskiego i helmeckiego^a. C. P. B.*
s. 513

---

^a T: helwetskiego

456. Warszawa, 1658.07.22. *Oznajmujemy — —, iż co ur. ^{a-a} Niekłud¹ na ur. Hrehorego Hłaska i dobra jego Norów nazwane, w woj. połockim leżące, otrzymał przywilej, jakoby on zdrajcą będąc do nieprzyjaciół naszych wiązać się miał i za takowym udaniem wszystkie jego, tak leżące jako i ruchome, dobra jure caduco uprosił, w czym pomieniony ur. Hłasko niesłusznie obwiniony pokazując się, a przez panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym natenczas będących wniesionej prośbie, suplikował nam, abyśmy przywilej od ur. Niekłuda otrzymany, zawieszny deklarowawszy, osobliwym reskryptem naszym annihilowali, z tym dokładem, iż jeśliby kto na potym takowyże uprosił przywilej, żadnego mieć nie ma i nie będzie waloru. My tedy — — reskrypt nasz znosiemy, annihilujemy i rewokujemy. (—) C. P. B.*
s. 514–515

---

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Michał Niekłud — zob. nr 140.

457. Obóz pod Warszawą, 1656.06.24. *Podczasostwo upickie ur. Jerzemu Puzynie, który we wszelakich ekspedycjach, osobliwie podczas teraźniejszego zamieszania Rzpltej to praestitit, co na wiernego, życzliwego i odważnego ojczyzny syna należało, po Krzysztofie Stryszce, zdrajcy, który nieprzyjacielowi wydał fortecę birzańską. J. D. Z.*
s. 515

458. Warszawa, 1658.08.08. *Na prośbę panów rad król udziela ur. Janowi Szwykowskiemu, podstolemu orszańskiemu, który na wiernej naszej i Rzpltej zostając usłudze tak ciężkie w dobrach i fortunach swoich przez dewastacją różnego nieprzyjaciela poniósł dispendium, moratorium od placenia długów do lat 3.* W. S. J. s. 516–517

459. Leszno, 1657.07.06. *Podczaszostwo nowogródzkie ur. Ludwikowi Protasowiczowi po zdrajcy Cedrowskim¹.* A. N. s. 517–518

---

¹ Jan Cedrowski.

460. Warszawa, 1658.08.04. (— —) *Przedemną, Aleksandrem Naruszewiczem, podkanclerzym WKsL, starostą lidzkim, luboszańskim i miadziańskim [s] stanąwszy jmp. Mikołaj Smogorzewski pokładał oblig, zapis jw. jmp. Mikołaja Stefana Paca, hrabie z Różanki, wojewody trockiego, krzyczewskiego, oluczyskiego starosty na przyznanie majątności swej wieczystej, w pow. grodzieńskim leżącej, Rogów nazwanej, lubo w Trybunale, lub też przed nami, pieczętarzami WKsL¹, według którego zapisu, iż wielm. jmp. wojewoda trocki dość nie uczynił i majątności swej jmp. Smogorzewskiemu nie przyznał, tedy tę zanesioną do ksiąg kancelaryjnej mniejszej WKsL manifestacją i pilność przyjąłem i ekstraktem z mojej ręki podpisem wydałem.* (— —) A. N., podkanclerzy. s. 518

---

¹ Tzn. Krzysztofem Zygmuntem Pacem i Naruszewiczem.

461. Kraków, 1657.09.18. *Ur. Stanisławowi Pałaszewskiemu włóki 4 puste w Ks. Żmudzkiem, w ciwuństwie pojurskim, po śmierci ur. Krzysztofa Węckiewicza.* A. N. s. 518–519

462. Warszawa, 1658.07.24. *Ur. Aleksandrowi Nisławowiczowi, "zasłużonemu żołnierzowi" i żonie jego Krystynie Pokłońskiej zaścianek Monkiszki, tj. włóki 4 między gruntami Borgajłów i Lipkolniów, w pow. tendziagolskim, w Ks. Żmudzkiem leżące, po śmierci ur. Mikołaja Monkiewicza i żony jego.* W. S. J. s. 519–520

---

^a Tak w N

463. Pod Warszawą, 1656.07.12. *Ur. Samuelowi Zabuskiemu i Heliaszowi Odyńcowi, żołnierzom za zasługi w różnych ekspedycjach wojennych, a mianowicie podczas terażniejszego zamieszania przeciwko rebelizantom Kozakom i wiarołomnemu nieprzyjacielowi Moskwicinowi w każdej [s] okazji mężnie i odważnie oddawane, a na ostatek i do więzienia moskiewskiego zabrani i przez*

nie mały czas zostając wiary — — swej dotrzymali, *dobra wszystkie, tj. Woratyczyn^a, Samsony, Malejowo i wszystkie wieczyste, lenne i dożywotne w woj. smoleńskim, ^bpo zdradcy^b Dawidzie Szwejkowskim i Potemkinach. J. M. S.*
s. 520–521

^a N: Woratyszyn

^{bb} Tak w T, w N: post perduelles

464. Lwów, 1656.04.08. *Ur. Zofii Chlewińskiej i Mikołajowi Nieroszyńskiemu, sędziemu ziemskiemu rzeczyckiemu, gubernatorowi fortecy bychowskiej, który nie tylko „ś. p.^a antecessorom naszym¹, ale i nam służył, a widząc jawną drugich obywateliw naszych perfidią i będąc straszną nieprzyjacielską niepojednokroć osadzony potęgą nie tylko żadnym ich nie dał się ani groźbom, ani obludnym uwieść perswazyjom, ale — — przez lat kilka i dotychczas gloriosissime fortecy bychowskiej bronił i mocno nieprzyjacielskim siłom z wielką w nich szkodą czynił rezystencyją, — — dobra nasze Łukie nazwane, w pow. rzeczyckim, po synie jego ur. Aleksandrze Nieroszyńskim, w potrzebie świeżo pod Wierzchowicami od ręki [s] moskiewskich zabitym². J. D. Z.*
s. 521–523

^{aa} T: sm

¹ Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

² Zob. nr 2 przypis 1.

465. Warszawa, 1658.08.12. *Na prośbę panów rad list żelazny na lat 3 od płacenia długów żydom mścibo[ho]wskim Monesowi Judewiczowi i Baruchowi Menchownicowi^a. A. K.*
s. 523–524

^a Też: Menchewicz

466. Pod Krakowem, 1657.07.15. *Ur. Kazimierzowi Aleksandrowi Hrebnickiemu, który mając zawojowane dobra swoje w woj. połockim i witebskim — — aż dotąd pod chor. naszą husarską na 3 konie w porządku słusznym zostawał, żadnej okazyjej wojennej nie upuszczając — —, za którym wielm. Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL instancją do nas swoją uczynił, — — dobra w woj. połockim, w trakcie newelskim, które wielm. hetman Janusz Radziwił od wojskiego witebskiego Kazimierza Szabki [s] do Newla przyłączył był, wieś nazwaną Komszę i drugą wieś Popowszczyznę, którą od Popłońskiego trzymał ur. zeszyli Jan Hrebnicki, w tymże trakcie newelskim leżące — — do żywota onego. A. N.*
s. 524–525

467. Warszawa, 1658.08.08. *Moratorium ur. Konstancji z Ludynkhauszów [s] Piotrowskiej, kuchmistrzowej WKsL, na wniosek panów rad, od płacenia długów na lat 3. W. S. J.*
s. 526

468. Warszawa, 1658.08.08. *Pozwolenie ur. Konstancji z Ludynkhauszów [s], zważywszy zasługi zmarłego męża jej Mikołaja Ginwiła Piotrowskiego, kuchmistrza WKsL, starosty stoklińskiego, administratora ekonomii kobryńskiej, na zrzeczenie się prawa do starostwa stoklińskiego, leżącego w pow. kowieńskim, na osoby wielm. Hieronima Wierzbowskiego, wojewody brzeskiego kujawskiego, wielkorządcy krakowskiego, starosty sadkowskiego [s] i Katarzyny Ginwiłówny^a Piotrowskiej. W. S. J.*
s. 527

---

^a W N: Ginwiłowej

469. Poznań, 1658.01.25. *Nob. ^aGeorgio Casimiro Giegiecki^a bona feudalia Kudelmujza nuncupata Ducatu Liunionae in ^{b-b} sita post fata gen. Michaelis Modzelewski. Ratione cuius aduitalitatis possessor unus post alium dictorum bonorum Kudelmujza quarta[m] prouentuum partem quotannis statuto tempore pro apparatu bellico ad fiscum MDL inferre tenebitur. Albertus Laskowski SRM secretarius.*
s. 528

---

^{aa} Tak w N, w T w pierw: Casimirus, potem: Georgius

^{b-b} Okienko na bliższe określenie terytorium.

470. Warszawa, 1658.07.24. *List zaręczny ur. Janowi Urbanowiczowi Siemaszkiewiczowi przeciwko ur. Mariannie Samsonównie Podbereskiej Grużewskiej, ciwinowej Wielkich Dyrwian, sędzinie ziemskiej żmudzkiej, która zwaśniwszy się z nim o pewne grunty nastaje na jego dobra i życie, pod zaręką 10 tys. kop gr lit. W. S. J.*
s. 528–529

471. Warszawa, 1658.07.24. *Ur. Malcherowi Bartoszewiczowi Pokłońskiemu i żonie jego Katarzynie Urbanowiczównie Siemaszkiewiczównie zaścianki 2 w Ks. Żmudzkim leżące, jeden Mazuryski nazwany, włók 1 w sobie inkludujący, między gruntami miasta rosińskiego, ojców dominikanów i Mirkłów leżący, po śmierci ur. Jana Hieronima Tałata, podstarościego żmudzkiego, a drugi post fata ur. Hieronima Wacława Chrzastowskiego, starosty botockiego wakujący, nad rz. Sioltoną¹, obok siola Sianklów i rz. Prislina² leżący, włók 2 w sobie zawierający. W. S. J.*
s. 529–530

---

¹ Właściwie Szaltona.

472. Płowce, 1657.10.25. *List żelazny od płacenia długów do lat 3 ur. Annie Dorocie z Grzybowa i Janowi Kazimierzowi z Radziwonowicz Kierdejowi, chorągiewu grodzieńskiemu, dworzaninowi pokojowemu JKM, małżonkom, których dobra zniszczone zostały nie tylko przez Moskwę, Węgrów, Kozaków, Szwedów i Orde, ale i własnych żołnierzy, a w dodatku poniósł on duże wydatki przy boku naszym zostając, pocztę i chorągwie prowadząc. A. N.*
s. 530–531

473. Pod Warszawą, 1656.07.12. *Ur. Samuelowi Zabuskiemu^a i Heliaszowi Odyńcowi, którzy idąc torem przodków swych w różnych okazjach wojennych z początku jeszcze tej Rzpltej inkursyje w wojsku naszym WKsL statecznie trwając przeciwko każdemu nieprzyjacielowi — — stawali i do więzienia moskiewskiego zabrani byli, nędzę, głód i insze niewczasy cierpiąc żadnym nie dawszy się uwieść fortelom, 6 tys. zlp. na dobrach Katyn^b w woj. smoleńskim po zdrajcy za rzecz Moskwy Jakubie Wolnarcie¹, budowniczym smoleńskim, który sumę tę dał nieżyjącemu już ur. Wolkowi. J. M. S.*
s. 531–532

^a Też: Zabużskiemu

^b W N błędnie: na Kadyniu

¹ Właściwie Jakub Wonlar (von Laar).

474. Lwów, 1656.02.03. *Stolnikostwo nowogródzkie ur. Heliaszowi Chreptowiczowi, który jako syn miłujący ojczyznę kosztu, substancyjej i zdrowia swego nie żałując, po te wszystkie czasy wiernie i cnotliwie stawając, żadnej — — nie opuszczał okazyjej, po zdrajcy Janie Dębowskim¹. J. M. S.*
s. 532

¹ Właściwie Olbrycht Dębowski, kalwinista i sługa Radziwiłłów birżańskich.

475. Lwów, 1656.04.08. *Pozwolenie ur. Mikołajowi Nieroszyńskiemu, sędziemu ziemskiemu rzeczyckiemu, gubernatorowi wojskowemu zamku bychowskiego na zrzeniecie się prawa do dóbr Łuki^a i Bielica Słobódka, leżących w starostwie rohaczewskim, w pow. rzeczyckim, na rzecz córki Eufrozyny i męża jej ur. Jana Krugiera, kpt. dragonii, który służy z kompanią w tejże oblężonej fortecy. J. D. Z.*
s. 533

^a Też: Łukia

476. Częstochowa, 1657.01.18. *Podczaszostwo brasławskie ur. Janowi Franciszkowi Drozdowskiemu po śmierci ur. Kazimierza Osińskiego. A. N.*
s. 533–534

477. Warszawa, 1657.10.01. *Marszałkostwo rzeczyckie po śmierci ur. Jerzego Władysława Judyckiego, rotm. JKM ur. Leonowi Janowi Pogirskiemu, podstolemu rzeczyckiemu, plk. JKM, który pod teraźniejsze przez lat 10 wewnętrzne i z postronnymi nieprzyjaciół wojenne zawieruchy — — przy obronie — — ojczyzny stawając i w każdych okazjach wojska nieprzyjacielskie — kozackie, moskiewskie, szwedzkie, pruskie, węgierskie, wołoskie i multańskie — s[z]częśliwie — — gromiąc — — pułkownika powinności wykonywał. W. S. J.*
s. 534

478. Warszawa, 1658.08.13. (— —) Jako od początku panowania naszego nie zwykliśmy państw od Pana Boga nam powierzonych inaczej rządzić jedno łaskawością, tak w niedawnym zatrząśnieniu i zamieszaniu z dopuszczenia Bożego tychże państw naszych nie odstąpiliśmy na[j]mniej od zwyczaju tego, ale naśladowując przykładu wielkich królów wszystkim tym, którzy na stronie nieprzyjacielskiej aliquo fato, albo vi illorum adacti zostawali, łaski naszej szukającym i powracającym do nas klemencyją naszą pokazaliśmy, każdego po uczynionej nam deprekacyej przy majątnościach, daninach, urzędach i prerogatywach wszelkich zostawując i cale to z pamięci naszej wypu[sz]czając. Której łaskawości naszej insistendo, nie mniej prośbie panów rad i urzędników naszych, tak koronnych, jako i WKsL przy boku naszym będących, za ur. Łukaszem Jelskim, marszałkiem pińskim i jego w tej mierze naśladowującym, który częstymi na pow. piński kozackimi najazdami i adakcyjami, illorum partibus non tam libenter quam reuerenter adhaerere musiał, do nas wniesionej dosyć czyniąc, także i na zasługi jego przez wszystkie swoje lata aż do szędziwego wieku w różnych wojennych, tak za naj[j]śniejszych antecessorów naszych, jako i za nas samych, ekspedycyjach abunde wyświadczone, tudzież na wierne syna jego Romana Jelskiego, rotm. naszego w wojskach naszych usługi i koszty miłościwy wzgląd mając, mianowanego Łukasza Jelskiego, — — i wszystkich tych, którzy z nim osoby jego naśladowali do łaski naszej ex senatus consilio przy boku naszym będącego przyjmujemy i wszystkie urazy nam, i Rzpltej od niego, i jego sequacibus jakokolwiek zadane wiecznie kondonujemy, wszystkie na dobra jego wszelakie i na urząd marszałkowski wydane od nas przywileje i donationes, i vigore onych jeżeli jakie urosły dekreta kasujemy, annihilując ac pro nullis et irritis mieć chcąc i upewniając, że mu przeszłe, jako poniewolne in partibus hostilibus zostanie, także sequacibus jego, które in perpetuum pus[z]czamy obliuionem, na łasce naszej szkodzić nie będzie. Wolno tedy będzie za tą amnystyją wieczną — — Łukaszowi Jelskiemu — — i wszystkim tym, którzy illius secuti sunt personam w Koronie i w WKsL secure — — mieszkać, dóbr dziedzicznych, dożywotnych, także zastawnych, arendownych i opiekuńskim prawem jemu należących, urzędu marszałkowskiego według dawnych zwyczajów — — zażywać i dysponować pro arbitrio suo. (— —) A. K.
s. 535–536

479. Gdańsk, 1657.01.15. *Ur. Mikołajowi Kazimierzowi Lenkiewiczowi, żołnierzowi od początku rebelii kozackiej folwark Łyczków w pow. lidzkim, prawu ziemskiemu podległy, jure perpetuo po zdrajcy Janie Daynarowiczu. J. M. S.*
s. 536

480. b. m., 1657.^a *Ur. Jerzemu Piotrowi Wiaźewiczowi, plk. JKM, który prymitywów swego marsowym konsekrowawszy zabawom — — żywot swój na szanę z nieprzyjaciół naszych częstokroć narażał i szkodliwe — — odniósł szwanki, wsi^b Milkity i Dziedzice^b z sadem nazwanym Zapole, leżące w woj. mściwowski, po śmierci ojca jego wielm. Piotra Kazimierza Wiaźewicza, wojewody nowogródzkiego. A.[K.]Z.*
s. 537–538

^a Okienka na miejsce, miesiąc i dzień wystawienia dokumentu.

^b Nazwy zamazane, powtórzone na marginesie.

481. b. m., 1657.02.10. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiato Zawisza, ep. Vilnensi ven. Alberti Izdebski, archidiaconis Smolenscensis, parochi Simnensis, secretarii SRM ad ecclesiam parochialem Praenensem post mortem ven. Fabiani Hertman. A. K. Z.*
s. 538–539

482. Ad Ujazdowiam, 1656.05.05¹. *Praesentatio rev. Hieronimo Vladislao Sanguszko, suffraganeo et decano Vilnensi, administratori episcopatus Vilnensis ven. Alberti Izdebski, sacrae theologiae doctoris, archidiaconis Smolenscensis, canonici Piltinensis, secretarii SRM et ecclesiae cathedralis Vilnensis poenitentiarum ad ecclesiam parochialem Simnensem post mortem ven. Petri Śledziwski. A. N.*
s. 539

¹ Data błędna, bo król stanął w Ujazdowie 30 maja.

483. Warszawa, 1658.08.17. *Oznajmujemy — —, iż jakośmy za wierne — — przysługi wielm. Mikołajowi Korffowi, wojewodzie wendeńskiemu w r. 1654 dali konsens nasz i pozwolenie na ustąpienie 2 wsi Sugińce^a i Karegi, w ziemi żmudzkiej leżących, synowi swojemu ur. Ernestowi Korffowi, plk. naszemu i Dorocie Guntorff, małżonce jego, tak i teraz, mając wzgląd na nieustawiające przysługi i odwagi codzienne tegoż ur. Ernesta Korffa, obersztera lejtgwardyjej [s] naszej, onego wspólni z małżonką — — przy spokojnym pomienionych wsi — — zażywaniu zachowujemy. (— —) W. S. J.*
s. 540

^a N: Sugińcy

484. Krosno, 1656.01.10^a. *Wielm. Krzysztofowi Tyszkiewiczowi, wojewodzie czernihowskiemu, staroście żytomierskiemu za zasługi wojenne starostwa lubeckie i łojowskie w woj. kijowskim po śmierci wielm. Janusza Radziwiłła, księcia na Birżach i Dubinkach, wojewody wileńskiego. J. D. Z.*
s. 541

---

^a Lekcja niepewna — może 2

485. Warszawa, 1657^a.10.16. *Stolnikostwo smoleńskie ur. Kazimierzowi Miedziachowskiemu po zdrajcy Dmitrze Mieszczerynie. W. S. J.*
s. 542

---

^a Cyfrę VII wyraźnie dopisano.

486. Warszawa, 1658.07.24. (— —) Dał nam sprawę ur. Heliasz Biały przez panów rad i urzędników naszych, iż Stefan Łazowski, jako się sam zowie, będąc plebeiae conditionis, zmyśliwszy sobie tytułem [s] nobilitatis nie tylko praw, swobód i prerogatyw szlacheckich zażywa, ale też i dobra ziemskie, majątność Moskowicze nazwaną, w woj. brzeskim leżącą, prawu wieczystemu ziemskiemu podległą, przeciwko wyraźnemu prawu statutowemu WKsL, ludziom prostego stanu trzymać broniącemu, trzyma. Wierne tedy a życzliwe nam i Rzpltej — — w dziełach rycerskich zasługi i odwagi wyż rzeczonego Heliasza Białego — —, w nagrodę straty nie tylko substancyjej^a, ale i braci jego w ekspedycjach wojennych tę pomienioną majątność — —, wyjąwszy ruchomość, złoto, srebro, szaty, konie, bydło, summy pieniężne i co się tylko rzeczą ruchomą nazwać może, więc i grunty do miasta należące, jeśli by jakie miał, które im zawsze trzymać wolno, — — konferować umyśliliśmy — — jemu samemu i ur. Barbarze Piotrowickiej Białej, małżonkom jure caduco — — czasy wiecznymi. (— —) W. S. J.
s. 543–544

---

^a Dopisane u góry.

487. Varsavia, 1658.08.12. *Praesentatio rev. Georgio Bialozor, ep. Smolenscensi ven. Faustini Wieczorkowski, secretarii SRM ad decanatum Smolenscensem post obitum ven. Zachariae Obuchowicz. W. S. J.*
s. 544

488. In castro Varsauiensis, 1658.01.21. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiato Zawisza, ep. Vilnensi, praeposito Trocensi ven. Simonis Adalberti Młynecki, sacrae theologiae doctoris ad ecclesiam parochialem Zadoroscensem post decessum ven. Raphaelis Mieleszkiewicz. A. N.*
s. 545

489. Warszawa, 1656.07.20. *Nadanie, za instancją niektórych panów rad i urzędników, ur. Maciejowi Beynarowiczowi prawem lennym wieczystym dóbr Nahiszkiño w woj. smoleńskim po śmierci ur. Stefana Marcinkiewicza, bez prawa robienia towarów leśnych i saletry. A. K. Z.*
s. 545–546

490. Lwów, 1657.02.10. *Nadanie ur. Krzysztofowi Kmicicowi, podstolemu witebskiemu dzierżawy Białawicze w starostwie boryrowskim, w pow. orszańskim, po śmierci ur. Maksymiliana Krochowskiego. A. K. Z.*
s. 546–547

491. Łańcut, 1656.01.21^a. *Podstolstwo orszańskie ur. Janowi Szwykowskiemu po awansie ur. Stanisława Galimskiego na chorągstwo orszańskie. A. K. Z.*
s. 547–548

---

^a *Ale panowania polskiego VII, a szwedzkiego VIII r., co (błędnie) wskazuje na r. 1655.*

492. Varsavia, 1658.08.12. *Praesentatio rev. Georgio Białozor, ep. Smolensensi, Seueriensi et Czernihouiensi, custodi praelato Vilnensi, praeposito Scudensi ad praepositorum sancti Michaelis in arce Smolenscensi ven. Martini Kochański post obitum ven. Zachariae Obuchowicz, decani Smolenscensis. W. S. J.*
s. 548

493. Pod Zębrowicami, 1656.05.15. *Pozwolenie wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, staroście generalnemu żmudzkiemu na zrzeczenie się wójtostwa Korklany od starostwa żmojdzkiego ze wsiami Wilkajcie, Połukście, Godele, Niewordziany, Korklany, Konczaje, Łabunowo, Bekście, Szukajnie, Lekale, wyłączając jez. Luksza, na osobę ur. Macieja Wojny, zasłużonego w wojsku i podczas pokoju. A. N.*
s. 549

494. Warszawa, 1658.08.12. *Wielmożnym — —, obywatelom pow. pińskiego, — —. Nie trzeba w tym informare uprz[ejmości] i wier[ności] wa[szych], jako securitati samychże uprz[ejmości] i wier[ności] wa[szych] siła należy na ufortyfikowaniu zamku pińskiego. To tylko insinuuamus, że lubo i konstytucyje^a sejmowe warowały dostatecznie tę municyją, i samych uprz[ejmości] i wier[ności] ^bwa[szych]^b potrzeba instantissime exigit, aby to opus do skutku przychodziło i dotąd jednak w przewłokę i zaniedbanie idzie, więc że sollicita nas i samych angit ultro prouidentia o obmyśleniu bezpieczeństwa uprz[ejmości] i w[ierności] w[aszych], i posłowie ziemscy, mając punkt oraz w instrukcyi na sejmie nas sollicitować, wnosili do nas instancją swoją, aby tam municyja na tamtym miejscu była erygowana i wał reformowany, nie tylko instanczyjej onych annuimus, ale autoritate nostra regia postanawiamy i na obywateli miasta Pińska tę powinność wkładamy, aby ex*

forma konstytucji tak chrześcijanie, jako żydzi tameczni i wszelakich jurysdykcij ludzie, tak włość tameczna, wał pomieniony w Pińsku reformowali i tę nam municyją nieodwłocznie ufortyfikowali. (—) W. S. J.
s. 550

---

^a T: consistucie

^{bb} T: WW:

495. Warszawa, 1658.08.12. *Uniwersał do pow. pińskiego z wezwaniem, aby sądy ziemskie i grodzkie wznowiły swe prace*, ponieważ już po większej części externalnam z pogranicznymi sąsiadami decernimus pacem, w domu zaś te najpierw necessarium być rozumiemy. W. S. J.
s. 551

496. Warszawa, 1658.08.12. *Uniwersał do woj. brzeskiego, aby sądy ziemskie i grodzkie wznowiły prace*¹. W. S. J.
s. 552

---

¹ Tekst niewiele różni się od tego pod nr. 495.

497. Pod Warszawą, 1656.05.29. *Cześnikostwo mozyrskie ur. Jerzemu Kunowskiemu, tow. chor. husarskiej jw. Pawła Sapielhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, oboźnemu wojskowemu, post ascensum^a ur. Hrehorego Kurniewicza*^{1, b}.
s. 553

---

^a N: obitum

^b Brak podpisu pisarza.

¹ Właściwie Kurniewiczza.

498. Warszawa, 1658.08.14. (—) Oznajmujemy, iż jakośmy pierwszym uniwersałem naszym, ex senatus consulto pozwolonym, wszystkie majątności, wsi i dobra ruchome ur. Ernesta Korffa, płk. naszego od wszelakich reskryptów naszych, na nie ad male narrata otrzymanych, z racyj i przyczyn w pomienionym uniwersale naszym wypisanych, uwolnili i wszystkie takie na dobra jego otrzymane reskrypta kasowali, tak i teraz, gdy wszystka Rzplta wysłuchawszy na terazniejszym sejmie rationem senatus consultorum one aprobować, stosując się do wspomnianego pierwszego uniwersału naszego wszystkie reskrypta na dobra pomienionego ur. Korffa otrzymane kasujemy. (—) W. S. J.
s. 554

499. Warszawa, 1658.08.15. *Pozwolenie mieszczanom augustowskim, zważywszy na zniszczenie miasta przez nieprzyjaciół, na wyrąb drzewa w puszczach ekonomii*

grodzieńskiej potrzebnego im na budowę kościoła i miasteczka. Warunkiem jest jednak, aby to było bez znacznej szkody drzewa w tychże puszcach będącego. Andreas Miaskowski, regens cancellariae Regni.
s. 555

Uwaga! *WAGAD, MK 410, s. 433 zamieszczony jest przywilej pod taką datą dla mieszczan Augustowa na wolny wrąb do puszczy grodzieńskiej w lesie zwanym Rudka na budowę cerkwi i miasteczka.*

500. Pod Warszawą, 1656.07.14. — — gdy nam przełożono jest imieniem ur. Hilarego Połubińskiego, pisarza polnego WKsL, iż on miłość swoją ku ojczyźnie oświadczając od początku zamieszania tej Rzpltej i rebellij kozackiej niemałe koszty i substancyj swojej uszczerbek poniósł, teraz zaś przez spalenie i w popiół obrócenie majątności swoich dziedzicznych, w woj. nowogródzkim leżących, przez tychże rebellizantów Kozaków z wiarołomnym nieprzyjacielem naszym Moskwicinem złączonych do tego przyszedł, że kredytorom swym w długach im winnych uścić się nie może, przeto wniesiona była do nas prośba, abyśmy na takowe onego dla Rzpltej podjęte straty i koszty — — onego od impetycyj dłużników i kredytorów od płacenia im długów — — do lat 3 listem naszym żelaznym obwarowali. My tedy, do prośby onego łaskawie się skłoniwszy, — — ur. pisarzowi polnemu WKsL ten nasz list dajemy, którym onego samego i dobra jego wszystkie pod obronę i protekcyą naszą królewską do czasu w prawie pospolitym opisanego — — bierzemy. (— —) J. D. Z.

s. 556–557

O: AGAD, AR II dissoluta.

501. Warszawa, 1658¹.02.22. *Moratorium od płacenia długów do lat 3 ur. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL, który od początku rebellij kozackiej pułk cały propriis stipendiis trzymając przy nadwiedzeniu [s] sił zrobień^a zdrowia przy wszelkiej odwadze dostatki swe miłe ważył. Podczas terażniejszej zaś w tej Rzpltej alteracyj, gdyśmy go porucznikiem nad chor. naszą usarską uczynili, nie tylko in cursu meritorum, ale też in profusione eorundum bonorum dla miłości ojczyzny nie ustając w takowe się też zapędził długi, że w tak ścisłym razie kredytorom swoim żadną miarą satisfaciendo być nie może.* W. S. J.

s. 557–558

^a Lekcja niepewna, może: zroszenia (wzruszenia?) — w obu wypadkach znaczenie niejasne.

¹ Początkowo: panowania polskiego i szwedzkiego XI r. [= 1659], potem I przekreślono.

502. Warszawa, 1658.08.11. *Za zaleceniem niektórych panów rad i urzędników dwornych urząd woźnowski czyli generalstwo dworne otrzymuje szl. Węclaw Horbatowski, ziemianin woj. nowogródzkiego, znający pismo polskie i ruskie, biegły w prawie pospolitym WKsL. Na który urząd — — generał nasz dworny przysięgę z roty*

w Statucie WKsL wyrażonej na rokach ziemskich, grodzkich albo trybunalskich, sądownie odprawowanych w woj. nowogrodzkim, wykonawszy wszelakie sprawy urzędowi swemu generalskiemu należące, tak przy dworze naszym, jako i wszędzie w woj. nowogrodzkim i we wszystkim Ks. Lit. według nauki prawa pospolitego odprawować, urzędem swym według Boga, sumienia swego i świętej sprawiedliwości szafować — i odprawować powinności wolen będzie. A. N., podkanclerzy; Symon Wojciech Młyński, sekretarz JKM.
s. 558–559

503. Sieraków, 1658.06.04. *Wielm. Jerzemu Hlebowiczowi, staroście generalnemu Ks. Żmudzkiego dobra Doboszno w pow. orszańskim po śmierci ur. Jana Szablowskiego.*^a
s. 559–560

^a Brak podpisu pisarza.

504. Warszawa, 1658.08.17. *Ur. Janowi Ancucie, tow. chor. ur. Sigmunta [s] Szluszki, chorążego w. WKsL, plk. JKM post decessum ur.*^{a-a} *Podwińskiego pewne dobra nasze prawu lennemu wieczystemu podległe, mianowicie wieś Kisiele w pow. orszańskim leżącą, z sumą pieniędzy 3 tys. złp. na tę wieś od ur. Jakuba Szredzińskiego wniesioną, a po zeszyłych ur. Leonie Żylie i uczesznikach [s] jego także pewne dobra nasze, to jest wieś Żylie^b prawu temuż lennemu wieczystemu podległą, w tymże pow. orszańskim leżące. W. S. J.*
s. 560–561

^{a-a} Okienko na imię.

^b Też: Żylie

505. Warszawa, 1660.08.01. *Oznajmujemy — —, iż wniesiona jest do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych imieniem wielmożnej wielm. niegdy Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL pozostałej małżonki¹ prośba, abyśmy onej od dóbr naszych królewskich, do starostwa sejwejskiego, w grodzieńskim pow. będącego, należących odłączywszy włók 24, to jest wieś Pelel z poddaniami, z sianożęcią Bohdanows[z]czyzną, w których jest włók osiadłych i pustych 17, od wsi Widzigir rzeczonej włók 3, gdzie jeden tylko chłop na półwłóczku, na imię Matul Kukła, mieszka w Tawrusach, gdzie kiedy[ś] wieś była, w niej włók cztery, to jest w jednym miejscu pole średnie z nadatkami wszystkie od granice do granice, które się włóki końcami do końców włók peletskich opierają, ze wsiami, poddaniami i włókami, za konsensem naszym królewskim na osoby ur. Konstantego Rora i Katarzyny Giedroyciówny, małżonków — — cedować — — pozwolili. Do której prośby — — skłoniwszy [się] — — pozwalamy onejże niniejszym skrytem i konsensem naszym zwyż specyfikowane*

dobra — — na przerzeczonych małżonków osoby przed którymkolwiek urzędem albo sądem rzec się i na nich prawo swoje transfundować. (— —) W. S. J. s. 562–563

---

¹ *Maria z Lupulów.*

506. Warszawa, 1657.10.15. *Ur. Jerzemu Piotrowi Wiaziewiczowi, wojewodzicowi nowogródzkiemu, plk. JKM, który w wojsku naszym WKsL przez czas niemaly oddając nie tylko znaczną fortun swoich poniósł stratę, ale i szwanki szkodliwe — — odniósł, wszystkie dobra po Tomaszu Giblu, mies[z]czaninie wileńskim, który nie dość na tym, że a partibus króla szwedzkiego¹ był i przy naszych, i Rzpłtej nieprzyjaciółach przebywał, ale powróciwszy i do Moskwy się odnios[ł]szy na imię cara moskiewskiego² przysiągł — —. My tedy — — dobra pomienionego Gibla leżące, ruchome, summy pieniężne — —, kamienice, domy tak w Wilnie, jako i gdzie indziej leżące, osobliwie zaś summę na Wsielubie od niego wniesioną, z której majątności po wszytek czas zamieszania w ojczyźnie żadnej pomieniony Gibel ratione summy nie pełnił powinności, ani pocztu pod chor. ziemską nowogródzką stawil, — — konferować umyśliliśmy. W. S. J. s. 564–565*

---

¹ *Karola X Gustawa.*

² *Aleksego Michajłowicza.*

507. b. m., 1657^a. *Ur. Jerzemu Piotrowi Wiaziewiczowi, który młode lata swe Bellonie konsekrował i zostając od czasu niemalego w wojsku naszym WKsL — — szkodliwe odniósł szwanki, dobra Żarnówka z miasteczkiem i wsiami w woj. smoleńskim po śmierci ojca Piotra Kazimierza, wojewody nowogródzkiego. A. K. Z. s. 565–566*

---

^a *Okienka na miejsce, daty miesięczną i dzienną.*

508. Warszawa, 1658.08.18. *Nominacja na prośbę panów rad i urzędników na horodnictwo mohylowskie po śmierci ur. Jana Bażyńskiego dla ur. Józefa Kirkora, respektując na jego od dawnego czasu w dziełach rycerskich oddawane nam i Rzpłtej usługi, wiadome z wielkim uszczerbkiem substancyji — — przy obficie rozlewany [s] — — krwi własnej — — w różnych ekspedycjach — — merita — — antecessorom naszym — — i nam od samej rebelliiej kozackiej aż dotychczas oświadczone, nie mniej i na dezolacją dóbr jego dotąd in potestate hostili zostających, dlaczego z własnego, wygnańcem będąc, gniazda wołał od lat pięciu exuleum [s] pati — —, niżeli któremu z nieprzyjaciół naszych adhaerere. (— —) Mocą którego ma — — ur. Józef Kirkor, horodnictwa pomienionego urząd na się objąwszy, puszczarków do zamku należących i armatę z swej władzy mieć, które-*

mu ze wszystkiej włóci mohylewskiej z każdej włóki na opatrzenie armaty i na wyżywienie jego po gr 15 ma być na każdy rok według zwyczaju oddawano, też wszystkie dochody na się odbierać, które przedtym inszy horodniczowie mohylowscy [otrzymywali?]. A jako we wszystkim, co tylko na ten urząd należy, ma się sprawować, tak wszystkich, cokolwiek tylko z danego zwyczaju do pożytku ściągąć się będzie mieć, zażywać aż do żywota swego bez żadnej ni od kogo przeszkody. Co do wiadomości wszem wobec, — — wszystkim obywatelom pow. orszańskiego, także sławetnym burmistrzom, rajcom i wszystkiemu magistratowi, mies[z]czanów mohylewskich do wiadomości przywołując — — rozkazujemy, abyście pomienionego ur. Józefa Kirkora za własnego i prawdziwego horodniczego mohylewskiego mieli — —. A. K.

s. 566–568

509. Warszawa, 1657.10.15^a. *Nadanie ur. Hrehoremu Nieustrujowi, wieloletniemu żołnierzowi i Marynie Wisczyńskiej, małżonkom dóbr Wołoskowicze w pow. rzezyckim, w trakcie propojskim leżących, po śmierci ur. Daniela Wisczyńskiego^b.* W. S. J.

s. 568–569

^a Błędny zapis roku panowania polskiego (XI zamiast IX).

^b W N: Wisczyńskiego

510. Warszawa, 1658.08.20. *Pozwolenie ur. Małgorzacie Konstancji z Ludynhausen Wolfównie Piotrowskiej, kuchmistrzowej WKsL na zrzeczenie się prawa do dzierzawy oniskiej w woj. trockim, z sumą 10 tys. złp. na nią wniesioną, na osoby ur. Teresy Cecylii z Ginwila Piotrowskiej i Jana na Ostaszynie Szwykowskiego, podstolego orszańskiego, za zasługi, które on w teraźniejszych okazjach, osobliwie jednak w szturmie oppugnacyjnej mohylewskiej¹, przy niemalym fortun swych us[z]czerbku znaczne na zdrowiu swym odniós[ł]szy pokaleczenia i szwanki abunde praestitit, ale i w świeżo przeszłej pod Warszawą potrzebie² sub signis jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL tym gloriosis auxit, kiedy — — jako impavidus bellator odważnie stawając dawał odpór nieprzyjacielowi — —. W. S. J.*

s. 570–571

¹ Mowa o oblężeniu Mohylowa przez armię lit. w początku 1655 r.

² Bitwa pod Warszawą 28–30 VII 1656 r.

511. Lublin, 1656.08.30. (— —) Doniesiono to jest do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych imieniem ur. Wojciecha Piotrowicza Downarowicza, Jana Ławrynowicza, Mikołaja Krzysztofowicza, Jakuba Misiewicza, Wojciecha Maciejewicza, Jana Stanisławowicza, Eliasza Janowicza, Daniela Mikołajewicza, Piotra Jurewicza Downarowiczów, iż oni, będąc od zeszłego niegdy

ur. Osieka¹ barzo uciążeni, a nie mogąc się onemu, jako możniejszemu, prawem odjąć, uciekli się byli pod protekcją dziada zeszłego Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego², który sub patrociniu wzięwszy onych swoim extorsit to był na pomienionych ur. Downarowiczach, że mu za to loco gratitudinis czynsz doroczny z dóbr swych własnych, dziedzicznych płacić musieli. Względem którego poniewolnego przez lat kilka płacenia, obawiając się, aby dobra ich in distributionem wojsku WKsL, któremuśmy dobra wszystkie po Januszu Radziwiłie konferowali, nie przyszły, supplikowali nam, abyśmy prawa na te dobra, w pow. wilkomirskim leżące, nad rz. Wadwą, Kondrany nazwane, im służące, jes[z]cze przed unią nadane, które przed nami były produkowane, powagą naszą stwierdzili i żeby to im nie szkodziło nie tym listem naszym warowali. My tedy — — prawa im wszystkie na dobra wyż mianowane konferujemy. Mają i wolni będąc wyż mianowani ur. Downarowiczowie, tak vigore pierwszych praw swoich, jako i terazniejszej onych konfirmacyjej, ze wszystkimi dóbr tych przynależnościami, tak jako dotychczas dzierżeli spokojnie trzymać, używać i jako swoją własnością dysponować, krom pełnienia żadnej inszej powinności nad służbę ziemską wojenną i podatki sejmem uchwalone. (— —) J. M. S.
s. 572–573

¹ Z pewnością był to Jan Osiek.

² Chodzi o Krzysztofa „Pioruna” Radziwiłła.

512. Warszawa, 1657.10.09. *Nadanie ur. Janowi Białtozorowi dóbr wszelakich po zmarłym bezdzietnie Janie Polaku.* W. S. J.
s. 573

513. Obóz pod Krakowem, 1657.08.16. *Stolnikostwo pińskie ur. Wojciechowi Zielińskiemu, podczaszemu grodzieńskiemu po śmierci ur. Adama Brzeskiego^a.* A. N.
s. 574

^a Tak w N, w T: Brzeskiego

514. Warszawa, 1656.07.16. *Ur. Piotrowi Wodzgirowi Pokłońskiemu, pisarzowi grodzkiemu pińskiemu dobra Nierolowicze w pow. pińskim, prawem ziemskim wieczystym, po ur. Giniuszach, względem niepłaconych do skarbu naszego WKsL i nieoddawanych z tych dóbr od nich na sejmach podatków Rzpltej uchwalonych.* A. N.
s. 575

515. Gdańsk, 1656.11.12. *Horodnictwo pińskie ur. Piotrowi Pokłońskiemu, pisarzowi grodzkiemu pińskiemu po śmierci jw. Albrychta Stanisława Radziwiła, kanclerza WKsL.*^a
s. 576

---

^a Brak podpisu pisarza.

516. Częstochowa, 1657.03.02. *Marszałkostwo mozyrskie po śmierci ur. Korsaka¹ ur. Konstantemu Kotowskiemu, porucznikowi ur. Hilarego Aleksandra Polubińskiego, pisarza polnego WKsL, za wiele lat służby w wojsku lit. A. N.*
s. 577

---

¹ Kazimierz Władysław Korsak Zaleski.

517. Obóz pod Warszawą, 1656.05.25. *Pozwolenie ur. Aleksandrowi Hilaremu Polubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL na zrzeczenie się prawa do folwarku Domanowicze w pow. mozyrskim na rzecz ur. Konstantego Kotowskiego, pisarza grodzkiego mozyrskiego. J. D. Z.*
s. 577–578

518. Kraków, 1657.09.04. *Ur. Stanisławowi Kosile dobra wszelakie jure caduco po Szkocie Andrzeju Atterloni^a, zdrajcy, który sekretarzem był u Gaudego w Brześciu. A. N.*
s. 578–579

---

^a N: Achterlonim

519. Obóz pod Warszawą, 1656.06.24. *Ur. Samuelowi Jarcewiczowi, żołnierzo-
wi folwarki dwa onegoż własne, w woj. wileńskim leżące, Terakońce nazwane,
z których na jeden ur. Heliasz Lutomirski summy pieniężnej złp. 600, a na drugi
Wojciech Dyrnowicz zł 100 wnieśli i będąc powinni pospolite ruszenie z dóbr
tych według prawa i konstytucyj sejmowych odprawować onego nie odprawo-
wali i innych powinności nie pełnili. J. D. Z.*
s. 579–580

520. Obóz pod Warszawą, 1656.06.24. *Ur. Samuelowi Kazimierzowi Jarcewi-
czowi, tow. chor. kozackiej ur. Zygmunta Słuszki, chorążego nadw. WKsL, służące-
mu od początku wojny kozackiej, dobra ziemskie wieczyste Hablewszczyna Korzyść
w woj. wileńskim po zdrajcy Jerzym Grudzińskim. J. D. Z.*
s. 580–581

521. Gdańsk, 1656.10.10. *Ur. Konstantemu Kotowskiemu, "porucznikowi ur. pi-
sarza polnego WKsL"^{a1}, za zaleceniem jego zasług przez wielm. podskarbiego i het-
mana WKsL², dobra Musicze, Niekraszewicze, Niwno i Wołosowicze w pow. mozyr-
skim po śmierci ur. Izabelli Rahożianki Samuelowej Zienkiewiczowej. J. M. S.*
s. 581–582

---

^{a1} Tak w N

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

² Wincentego Korwina Gosiewskiego.

522. Warszawa, 1658.03.12. Wszem wobec i kożdemu z osobna, wszelkiego stanu i kondycyjej ludziom, tak duchownym, jako i świeckim, obywatelom państw naszych oznajmujemy, iż co ur. Jan ^aSzymkiewicz Szkleński^a, łowczy wołyński w r. t. 1650 [s] za dekretem Trybunału piotrkowskiego na ur. Aleksandra Tura infamią wyniósł o to, jakoby ur. pomieniony — — Tur, dawszy w kancelaryjej naszej takową sprawę, iż ten dekret w Trybunale piotrkowskim w niestaniu onego in contumaciam jakoby i bez żadnego sobie pozwów podania illegitime był otrzymany, uciek[1]szy się do klemencyjej naszej wnosil do nas prośbę swoją, abyśmy go pod protekcją naszą wzięwszy od impetycji i wiolencyji wszelakiej zaszczycili, zdrowię ónego listem glejtowym naszym obwarowali i czasu onemu ad iure agendum, jako w niewinności infamowanemu, użyczyli. Do której my prośby — — łaskawie skłoniwszy się onego pod protekcją i obronę naszą bierzemy, do spółku i obcowania z ludźmi pocziwymi przypuszczamy — —, i czasu do rozparcia się prawnego ex senatus consulto 6 miesięcy — — użyczamy — —. O czym wiedząc każdy w państwie naszym obywatel, ażeby z pomienionym ur. Turem, jako listem, glejtem naszym obwarowanym spokojnie się zachował, ani onemu żadnej wiolencyi nie czynił chcemy mieć i pod winami w prawie in violentores listów, glejtów naszych opisanemi wskazujemy. Co aby do wszeh przyszło wiadomości, ten list żeby wszędzie przyjmowan, aktykowan i publikowan był koniecznie wszelakim urzędom rozkazujemy. (—) A. N. s. 583–584

^{aa} W N pierwszy człon nazwiska właściwy, drugi — błędny: Szymkowicz Szleński

523. Kraków, 1657.09.06. Ur. Kazimierzowi Naruszewiczowi, staroście bułakowskiemu sumę wniesioną na majetności Złotym^a i połowie Dąbrowicy^b po zdrajcy Łukaszu Jelskim, który nie tylko początkiem wzięcia do Pińska załóg kozackich i autorem był, ale też i w wieczną niewolą pow. piński Kozakom poddał, czy sprzedał, kto[re?] poddaństwo i przysięgą Chmielnickiemu uczynioną potwierdził, w nagrodę czego nasze starostwo pińskie i insze naszej dyspozycyjej regalia bona u niegoż otrzymał, a na pokrewnych swoich różnych obywatelów i dobra poupraszał, i już uiolento modo, a raczej hostiliter pozajeżdżał. A. N. s. 584–585

^a Też: Złotę

^b Też: Dąmbrowicy

524. Dankovia, 1657.05.24. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilenensi ven. Alexandri Kotowicz, canonici Vilnensis, secretarii SRM ad ecclesias parochiales Łozdziejensem et Udriensem post obitum ven. Joannis Lawdański.* A. N. s. 586

525. Obóz pod Warszawą, 1656.07.11. Ur. Jerzemu Mrokowskiemu, tow. chor. usarskiej jw. Pawła Sapielhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL i małżonce jego Katarzynie Jurzycównie pewne dobra, częścią prawu ziemskiemu wieczystemu, częścią, pewne zaścianki do miasta Kamieńca, prawu majdeburskiemu podległe, w woj. brzeskim pod Kamieńcem Litewskim leżące, Pruska Litwostańska^a nazwane, po śmierci Wojciecha Zdrojewskiego, plebeiae conditionis człowieka, przeciwko prawu niesłusznego possessora. A. N.
s. 587

^a WN i raz w T: Litwostawska

526. Warszawa, 1658.08.26. Za instancją niektórych panów rad i urzędników król zwalnia mieszczan i żydów słonimskich, którzy w 1655 r. zostali spaleni, zniszczeni i obrabowani przez Moskali, z obowiązku płacenia podymnego, poborów, szosowego, czopowego i wszelkich innych podatków, także cla i myta do lat 4. W. S. J.
s. 588–589

527. Warszawa, 1658.08.26. Ur. Marcybelli Druckiej^a Sokolińskiej prawo dożywotne na dobra Żukowo Łyzy i 3 służby Łasanowo^b, Zudzyce^c z przysiółkami Rewiały i Bieszanki, w woj. mścisławskim leżące, przy prawie dożywotnym męża jej ur. Włodzimierza Dadziboga Kamieńskiego, chorążego mścisławskiego, respektem znamienitych — — zasług, które on nie tylko ś. p. antecessorom naszym in toga et sago chętnie i wiernie oddawał, ale i w tym publicznym państwach naszych zamieszaniu — — oddawać nie przestaje. W. S. J.
s. 589–590
L.: Wolff, Kniaziowie, s. 488 (Żakowo i Łyży).

^a T: Drudzkiej

^b Też: Łasanowo

^c Też: Zudzice

528. Kraków, 1656¹.09.04. Ur. Samuelowi Skorulskiemu, tow. chor. ur. starosty jaświjnoskiego² zaścianek^a Szuneliszki w pow. kowieńskim leżący, gruntu pustego włókę, po śmierci ur. Jana Hrehorowicza.^b
s. 590–591

^a WN: folwark

^b Brak podpisu pisarza.

¹ Data błędna, chociaż potwierdzają ją lata panowania króla. Zapewne powinno być: 1657

² Aleksandra Judyckiego.

529. Danków, 1657.05.26^a. *List zaręczny ur. Marcinowi Zaleskiemu i Anetowi^b Talkowskiemu^c przeciwko ur. Piotrowi Gierdwiłowi i Rafałowi Kozakowskiemu pod zakładem 10 tys. kop gr lit. A. K. Z.*
s. 591–592

^a Początkowo XVI, z wyraźnie dopisanym na początku X

^b Raz też: Areta

^c W N Talkowski nie wymieniony.

530. Warszawa, 1658.08.21. Wszem wobec —, osobiwie jednak wojsk tak koronnych, jako i WKsL regimentarzom, pułkownikom, officierom, oberszterlejtantom, majorom — i wszystkim — tak polskiego, jako i cudzoziemskiego zaciągu ludziom ożnajmujemy, iż wsi, osobiwie Zkazdub, Zuśna, Malinówka, Kamionka, Chodźków, Rudniki, Kurjanków, do ekonomijey naszej grodzieńskiej należące, od nieprzyjaciela wolne^a zostawają i nie są de facto zawojowane, a dobra wszelakie do stołu naszego należące, osobiwie ekonomiczne, tak koronnym, jako i WKsL prawem, od wszelakich żołnierskich są i mają być uwolnione ciężarów. Zaczyn odebrane mając przez nieprzyjaciela wszystkie intraty i procenta od WKsL z tych tylko wiosek, jakkolwiek stołowi naszemu prowizyją zatrzymać chcąc, dajemy ten nasz do uprzejmości i wier[ności] waszych uniwersał pilnie żądając, a nieposłusznym surowo rozkazując, abyście — te wioski nasze zwyż pomienione jako w największej ochronie mieli i z nich, ani w przynależnościach należących do nich, żadnych stanowisk, noclegów, pokarmów, przechodów i odpoczynku odprawować, ani na nie żadnych assygnacyj, które tym uniwersałem naszym kasujemy i za nieważne deklarujemy, otrzymywać i wynosić, ani na koniec na[j]mniejszych stamtąd straży, chlebowych, piennężnych i łanowych brać, ani do nich na czaty wyprawować nie poważali się, gdyż inaczej każdego — bez respektu i miłosierdzia karać na gardle i szkody, i krzywdy wszelakie nagradzać rozkażemy. (—) A. K.
s. 593–594

^a T: różne

531. Warszawa, 1658.08.^a (—) Stosując się do listu ś. p. króla jm. Władysława IV —, z podpisem ręki i pieczęcią WKsL, pod datą w Wilnie r. 1633, dnia 30 Junii, którym JKM 4 włóki gruntu w pow. trockim, w leśnictwie olitskim leżące, 3 na szczególnej placie, a 1 na służbie strzeleckiej, także zaścianek nazwany Dębowy Rok Szczęsnemu i Adamowi Walentynowiczowi, żonom, dzieciom i potomkom ich podług daniny ś. p. króla jm. Stefana potwierdzić raczył, także podług konserwacyjej króla jm. Zygmunta III, pana ojca naszego. I proszeni jesteśmy przez niektórych panów rad i urzędników dwornych imieniem Jana Wizbora i Andrzeja Walentynowiczów, abyśmy ten list przywilejem naszym kon-

firmowali. My, — — pomieniony list — — powagą naszą — — stwierdzamy i znacniamy. (— —)^b
s. 594–595

^a Brak daty dziennej.

^b Brak podpisu pisarza.

532. Poznań, 1657.12.20. *Pozwolenie ur. Janowi Szumskiemu na zrzeczenie się prawa do wójtostwa dywińskiego w ekonomii brzeskiej, z jurysdykcją sądową, domami, placami, włókami — — i dobrami w przywileju ur. Janowi Szumskiemu, — — wyrażonemi, — — także z pewną według dawnego zwyczaju mieszczan naszych tamecznych robotą, więc i na uście, i na inszych miejscach jazami, na rzecz syna Stefana. A. N.*
s. 595–597 [s. 596 opuszczona!]

533. b. m. d.¹ *Ur. Ludwikowi Wystouchowi, tow. chor. jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, żołnierzowi od wielu lat w wojsku lit., dobra Wiazie Mniejsze w trakcie luboszańskim pow. orszańskiego po śmierci ur. Andrzeja Siebieki.*^a
s. 597

^a Brak części dokumentu od dyspozycji — na dole strony dopisano inną ręką: Ta transakcja nie cała. Karty jednej nie masz; revisum — Jan Szadurski, s[to]lnik] Ks. In[fl]anckiego], rewizor metr[yk] WKsL.
¹ Z powodu braku końca dokumentu.

534. Warszawa, 1658.08.26. (— —) Pokładali przed nami ziemianie nasi^a traktu lubeckiego, na imię Fiedor Juszkiewicz Kraskowski, Stefan Masłowicz Szczukowski — [w imieniu tych], którzy pewne ziemie i grunty od naj[j]ańszych antecessorów naszych przodkom swoim prawem ziemskim wieczystym na służbie wojennej nadane mają i onych dzierżącymi są, a mianowicie Hrehory Tarasewicz z bracią, który trzyma ziemię nazwaną sielczańską; Tomasz Milkiewicz z bracią, który trzyma ziemię kuwieczyską i ostrów bildawski, Smolikowo i Szerchowo; Anton Wieliczkowski z bracią, który trzyma ziemię sielczańską i Wielitecz, i Siemienicz borek; Maciej Hlebowicz Pierecki, który z bracią trzyma ziemię pierocką i ostrów Turycz, i dąbrowę czerniczyną; Józef Danicz, który z bracią trzyma ziemię perocką [s] i ostrów tworykowski, i Krynicę; Mojsiej Bohusz, który z bracią trzyma ziemię Hawryłowyszczynę, i rozpaszy^b swoje dąbrowy Szerchowskie[j?], i Bykowyszczyny z stertezem [s] Zapieszem^c, i z sieliszczem Halkowym; Oliszej Niedanczycki, który z bracią trzyma ziemię Pieniewszczyznę; Teodor Juszkiewicz Kraskowski, który z bracią trzyma ziemię haliniszczęńską i ostrów Krasne Hrady; Jerzy i Siemion Rzepczyccy, którzy trzymają ziemię pieracką^d i dąbrowę własnego czercezu ich przeciwko Krynicę^e; Mikołaj Skuhar,

który z bracią trzyma ziemię poharyską; Mojsiej Złoba Antonowicz, który z bracią trzyma ziemię poharyską i aleksiejowską, a z nimi wespół i Stefan, i Jarosz Masłowiczy, którzy trzymają ziemię hałaburdowską i szczukowską^f, a przedtym przodkowie ich Supron i Chwiedko Masłowiczy dzierzącymi byli — list konfirmacyjny króla jm. Stefana, antecessora naszego, wypisem z ksiąg grodzkich woj. kijowskiego, z podpisem ręki pisarza grodzkiego kijowskiego i z pieczęcią wielm. niegdy Janusza Tyszkiewicza, wojewody kijowskiego, przywileju albo raczej konserwacyjej na pomienione grunty przodków ich od ś. p. króla jm. Zygmunta Augusta, antecessora i starego wuja naszego, nadanej i służącej, a przy tym i sam oryginalny list pomienionego króla jm. Augusta, który w teżże konfirmacyjej* króla jm. Stefana, pismem ruskim pisanej, de uerbo ad uerbum jest inserowany i prosili nas, abyśmy onym te przywileja ich mocą i powagą naszą stwierdzili, i onych circa possessionem tych dóbr na teżże majątności, i służbie wojennej zachowali. Które prawo ich z ruskiego na polskie pismo genuine przetłumażywszy tak się w sobie ma:

Wypis z ksiąg grodzkich woj. kijowskiego. Roku 1582, m—ca junia 13 dnia. Przyszed[li]szy do urzędu JKM przede mnie, Ostafieja Iwanowicza Rużyńskiego, namies[t]nika woj. kijowskiego, ziemianin królewski lubecki na imię Daniło Hlebowicz sam od siebie i od inszych ziemianów, braci swojej, opowiedział list, daninę JKM i prosił, aby dla czasów przeszłych on list w księgi grodzkie kijowskie zawiedziony i wpisany był, który tak się w sobie ma:

Stefan, bożą miłością król polski, — —. Oznajmujemy — —, że ukazował przed nami ziemianin zamku naszego lubeckiego Daniło Hlebowicz, sam od siebie i imieniem inszych ziemianów naszych lubeckich, braci swojej, list sławnej pamięci Zygmunta Augusta, króla, przodka naszego, za pieczęcią kor., z podpisem ręki wielm. Walentego Dębowskiego, kanclerza kor. im dany, w którym^g liście opisuje^g, iż Król JM. potwierdzić im raczył tym listem swoim ziemi[e] te, mianowicie w tym liście opisane, które oni własnymi ojczystymi^h [s] swymi być mianowali i na które listy, przywileja należące od Moskwicina zabranemi, a insze ogniem zgorzale być powiedzieli, jako to wszystko szerzy[j] i dostateczniej na tym liście jest opisane, który słowo od słowa tak się w sobie ma:

Zygmunt August — —. Przychodzili do nas ziemianie nasi zamku naszego lubeckiego na imię Nazar Taraszewiczⁱ, który trzyma ziemię nazwaną sielczańską; Milko Bywałkowicz, który trzyma ziemię kuwieczycką i ostrów byldański^k, Smolikowicz i Sierchowicz^l; Demid Karpowicz, który trzyma ziemię sielczańską i Wieliteć^l, i Siemienicz^m borek; Daniło Hlebowicz Pierecki, który trzyma ziemię pierecką i ostrów Turzyszcⁿ, i dąbrowę czerniczyzną; Leszko, Kondrat a Deszko Danicz, które trzymają ziemię pierecką i ostrów tworychowski, i Krzywicę^o; Bohusz Zoślicz^p, który trzyma ziemię Hawryłowszczyznę i rozpaszy swoje dąbrowy szerchowskiej, i Bykowszczyznę z tertezem zapieszcym, z szeliszczem [s] Halków; Wasilej Semenowicz Niedanczycki, który trzyma ziemię Pienieziewsczyznę; Ostap Jaskiewicz, który trzyma ziemię halenisczowską i ostrów Krasne Hłady; Bohdan

¹Alasko Rzepczycki¹, którzy trzymają [ss] ziemię pierecką i dąbrowę własnego tertezu [s] ich ¹naprzeciw Krzywicz²; Skuhar Łohwinowicz, który trzyma ziemię obyźmicką; Fiedko¹ Antonowicz, który trzyma ziemię boharyską i aleksiejewską; których ziem żywych opisanych koždy z nich z osoby swojej ku służbie naszej wojennej konia stawić powinien. A iż też listy i przywileja, które na te ziemie swoje ojczyzne mieli, od nieprzyjaciela naszego moskiewskiego z nabytkami ich zabrane² są, a insze za pogorzeniem ognia u nich się pozostać nie mogli i bili nam czołem, abyśmy im te ziemie, ich ojczyznę, mocą naszą królewską potwierdzili i na to im list nasz dać kazali, za którym by oni tych ziem swych ojczyznych bezpiecznie, oni sami, dzieci i potomki ich używali. Jakoż i starosta nasz lubecki, ur. Paweł Iwanowicz Sapieha, kasztelan kijowski pospołu z rewizorami naszymi tamesznymi o tym za nimi o przyczynę pisali powiadając nam to, iż oni tych ziem swoich ojczyznych z dawna używają i z tego służbę naszą wojenną zgodnie i pożytecznie na tej ukraine służą. A tak my, widząc prośbę ich słuszną i mając pewną wiadomość od starosty naszego tamesznego lubeckiego — —, z łaski naszej królewskiej te wszystkie żywych opisane imiona i ziemie ich — — jako się — — z dawnych czasów sami w sobie mają — —, tym żywym mianowanym ziemianom naszym lubeckim potwierdzamy i umacniamy tym naszym listem tak, iż oni tych swoich żywych opisanych ziem jako własne — — mają dzierżeć i używać, oni sami, żony, dzieci i potomki ich na wieczne czasy, służąc nam, królu i Rzpltej przy tym zamku naszym lubeckim służbę naszą ziemską wojenną potemu³, jako i insze ziemianie zamku naszego lubeckiego służą, a inszych ni żadnych powinności i robót do zamku naszego lubeckiego pełnić nie powinni. A jeśliby między tymi ziemiami ich żywych opisanych ziemie, grunty albo jakie pożytki i uchody⁴ do tego zamku naszego lubeckiego z dawna należące były, tedy i teraz, i na potym ku zamku naszemu dzierżeni być mają. (— —) Dan w Warszawie, dnia 13 m—ca marca r. p. narodzenia 1571, a panowania naszego 42. Walenty Dubiński [s], pisarz. Relacyje wielm. Walentego Dębińskiego z Dębian, kanclerza Korony Polskiej.

I bil nam czołem przerzeczony Daniło Hlebowicz, sam od siebie i imieniem inszych ziemian zamku naszego lubeckiego, mianowicie w liście króla Zygmunta Augusta opisani, abyśmy im list króla Zygmunta Augusta, — — [na?] ziemie mianowicie na nim opisane, potwierdzili tym naszym listem. A tak my, przysłuchawszy się prośbie ich, list żywych opisany króla — — i też ziemie, mianowicie na nim opisane, których jeżeli oni z dawna byli i są w używaniu, jeżeli to nie jest przeciwko prawu pospolitemu, potwierdzamy — —. Dan w Warszawie na sejmie walnym koronnym, dnia 20 Februarii r. 1581, a królowania naszego roku 5. Stephanus rex. Jachyn⁵ Wysocki.

Z których i ten wypis pod pieczęcią grodzką kijowską r. t. 1646, m—ca marca 28 dnia jest wydany. Pisan w Kijowie. Wojciech Ryłski, pisarz grodzki kijowski. Korygował Wyhowski.

My tedy, król, pomienioną konfirmacją króla jm. Stefana i sam oryginał króla jm. Zygmunta Augusta — — oglądawszy i tu wpisane od słowa do słowa

przesłuchawszy, one we wszystkich punktach, klauzulach i paragrafach stwierdzamy, — — pomienionych ziemian naszych — — na teżę powinności i służbie wojennej zachowujemy wiecznemi czasy. (— —) W. S. J.
s. 600–604

^a T: naszymi

^b lekcia niepewna — może wipasy (= wypasy); w nr 780: i wypassy

^c W nr. 780: łapieszem

^d W nr. 780: pierucką

^e W nr. 780: krynic

^f W nr. 780: szukowską

^g T: opisuje liście — kolejność słów zmieniona przez dopisanie u góry cyfr: 2 -1

^h W nr. 780 słowa tego brak.

ⁱ W nr. 780: szyrzej

^j W nr. 780: Tarasewicz

^k W nr 780: byłdański

^l W nr. 780: Sierelowicz

^m W nr. 780: Wielitecz

ⁿ W nr. 780: Siemionowicz

^o W nr. 780: Turysz

^p W nr. 780: krynicę

^q W nr. 780: Zoklicz

^r nr. 780: Alesko Rzepczyccy

^s W nr. 780: ci przeciw Krynic

^t W nr. 780: Fiedor

^u W nr. 780: zebrane

^v W nr 780: po temuż

^w nr. 780: wchody

^x W nr. 780: Jachim

* Na dolnym marginesie s. 601 dopisano: Jan Chrapowicki, starosta szunaliski, kom[isarz] do Met[ryk]

WKsL naznaczony

¹ Zapewne winno być: Bohdan a Lesko (= Leszko) Rzepczyccy

535. Obóz pod Warszawą, 1656.07.04. Oznajmujemy, iż my — — mając wiadomość, iż ur. Janusz Zenowicz, zesłego niegdy ur. Jerzego Zenowicza, starosty opeskiego pozostały potomek, w dzieciennych będąc leciech nie tylko dóbr swych słusznego nie ma tutora, ale i ci¹, którzy mimo bliższych krewnych onego dobrami dysponowali i opiek[ow]ali się różno cesserunt i dotąd zostają na różnych miejscach, tam gdzie Szwedzi i inszy nieprzyjaciele nasi², i Rzplte z wojskami swemi są, zaczym — — onemu przydajemy tutora ur. Jerzego Stańskiego, brata jego ciotecznie rodzonego — —. J. M. S.
s. 604–605

^a T: naszymi

¹ Opiekunami Janusza od 1650 r. byli bp wileński Jerzy Tyszkiewicz i podkomorzy oszmiański Stanisław Albrycht Zenowicz.

536. Varsavia, 1658.08.26. Significamus ——. Cum magni interesse statui-
mus ad regalis nostrae dignit[ta]tis authori[ta]tem splendoremque tuendum, ut
eos potissimum viros in aulae nostrae consortium et ministerium deligamus
adscribamusque, quorum prae aliis prudens ac fidelis in obeundis quibusvis
negotiis, quorum opera plurimo nobis esse possit usui et commodo. Eam nos
hactenus pro parte nostra ei rei impendisse curam ne quid ad rectam officii
institutique huius^a nostri ratione nec expediendam facere uideremus merito
quidquam in nobis posset desiderari. Itaque et praesenti occasione cum spec.
Bartholomaei Rynwalt^b singularem ingenii elegantiam haud util vulgarem eru-
dita doctrina, cultoque usu partam prudentiam, in rebus gerendis industriam et
dexteritatem, praeclarum etiam erga nos studium et fidem commendatam habe-
remus, faciendum censuimus, ut eum aliqua regiae nostrae beneficentiae signifi-
catione remuneraremur, tum vero in posterum ad promptiorem alacritatem
excitare cupientes eundem ad numerum secretariorum nostrorum adscribendum
et cooptandum esse duximus. Prout adscribimus et cooptamus praesentibus,
plenam et omnimodam facultatem ei concedendo, omnibus et singulis iure vel
consuetudine ad id officium spectan[tibus] praerogatiuis et immunitatibus gau-
dendi et uti fruendi. Quod universis et singulis in primis v[er]o m[a]g[ni]f[i]cis
Regni, MDL curiaeque nostrae magistratibus et marschalcis denunciamus man-
dantes, ut eund[em] spec. Bartholomaeum Ryndwalt [s] pro vero et legitimo
secretario nostro habeant et agnoscant eumque de immunitatibus et praeroga-
tiuis secretariis nostris co[m]peten[tibus] omnibus modis provideant et respon-
deant illisque eum integre et pacifice gaudere et uti frui permittant. (— —)^c
s. 605–606

^a Dopisane u góry.

^b W N: Ryndwaldt

^c Brak podpisu pisarza.

537. b. m., 1655^a. *Wójtostwo kowieńskie po śmierci ur. Macieja Gradowskiego¹
sław. Andrzejowi Gryszkiewiczowi, burmistrzowi kowieńskiemu, zaleconemu przez
niektórych panów rad i urzędników dwornych za cnotę i wierność, a stosując się
do praw nadanych temu miastu przez poprzednich królów, które nakazują wójta
wybierać spośród czterech burmistrzów.*^b
s. 606–607

^a Okienka na miejsce wydania, miesiąc i dzień, niedokończone wpisywanie roku, gdyż według lat panowa-
nia (polskiego X, szwedzkiego XI) winien być to okres od 20 V 1658 do 16 I 1659 r.

^b Brak podpisu pisarza.

¹ Z pewnością pomyłka — chodzi o Gorskigo, skoro po śmierci tegoż urząd nadano 18 XI 1656 r.
Samuelowi Janowi Oborskiemu (ML 130, k. 32–v).

538. Warszawa, 1658.02.18. (— —) Wniesiona jest do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym natenczas będących imieniem ur. Kazimierza Grabskiego prośba, abyśmy przy dożywociu jego, mianowicie na folwarczyk w pow. słonimskim, Rezany Więckows[z]czyzna nazwany, służącym i małżonce jego ur. Barbarze Pakoszównie takoweż prawo dożywotne na pomieniony folwarczyk dali. Jakoż respektując na stateczną onego ku majestatowi naszemu wiarę i życzliwość — —, przywilej nasz pomienionej małżonce onego in solidum — — konferujemy. (— —) C. P. B.
s. 607–608

539. Warszawa, 1657.10.10. — — poglądając my na szkody i straty ur. Gabryjela Korsaka, pisarza ziemskiego połockiego, które on od nieprzyjaciół naszych, z odbieżenia ojczyzny wszystkich dóbr swych dla wiary przeciwko nam od przodków swych wziętej, nie chcąc się dać perduellionis zmazać zarazą poniosł, — — umyśliliśmy mu po jawnym zdracy naszym Fiedorze Oleksiejewiczu Kusznierniu, mies[zc]zaniec połockim, który od Moskwy urząd burmistrzowski, mimo od nas postanowionych burmistrzów, wziął, przypaść do dyspozycyjej naszej dobra jego wszystkie iure caduco — —, domy 2 w mieście połockim stojące — —, iure adire, inquirere et in possessionem vindicare, i tak objawszy trzymać — — wiecznymi czasy na zwyczajnej z tych dóbr pochodzącej powinności. (— —) W. S. J.
s. 608–609

540. Varsavia, 1658.08.30. (— —) Nihil antiquius sanctiusque curae nostrae esse, quam ut viros de nobis ac Republica meritos pro magnitudine gestorum locupletissimis quibusque honoribus nostris regiis fauoribus prosequamur. Inter caeteros cum non postremus gen. Gregorius Kruniewicz, vexillifer Mozyriensis, exercitus MDL iudex generalis per multas bellicas expeditiones strenuus insignisque bellator obtineat partes, dignum eum iudicauimus, ut spectatam illius virtutem gratiae liberalitatisque nostrae testificationem posteritati quoque commendatam faceremus et generosos ac heroicis illius spiritus ardensque bene de Repub[li]ca merendi studium, nec periculorum tempestatibus obrutum, nec largi^a sanguinis effusione extinctum, eo clarius redderemus. Quibus mentis^b eum sibi apud uniuersum MDL exercitum conciliauit^c, amorem ut instantissime ad nos totamque Rempublicam in praesentibus comitiis pro eo sua interponerent desideria quatenus inter caetera virtutis illius praemia bona quoque juri feudali subiectam^d in districtu Mozyriensis^e sita, Olexicze et Hliniszcz^f nuncupata, jure perpetuo terrestri et haereditario illi daremus et conferemus. Proinde cum eiusmodi supplicationis^g exercitus in praesentibus comitiis generalibus factae innixi omnes ordines Regni, tam senatores quam nuntii terrestres, unanimi consensu enixis precibus nobiscum egissent. Ut intuitu tot tantorumque illius in Rempublicam meritorum perpetuae gratiae et liberalitatis nostrae extet monu-

mentum, videlicet ut bona fata Olexicze et Hliniszcz, que nunc jure feudi possidet, jure terrestri haereditario et perpetuo illi concederemus. Nos accedentibus tot tamque amplissimis uniuersorum Regni nostri in praesentibus generalibus comitiis congregatorum ordinum et statuum tam et nuntiorum terrestrium necnon totius exercibus MDL pro gen. Gregorio Kruniewicz — — factis, ad nos intercessionibus et petitionibus facile in id consensum praebuimus nostrum, ut ipsi praedicta bona juri feudali subiecta in jus perpetuum terrestre et haereditarium daremus et conferremus. Quemadmodum^h quidem vigore constitutionis conuentus praesentis dedimus et contulimus praesentibusque literis nostris damus et conferimus jure perpetuae donationis nostrae de jure feudali ad jus terrestreae haereditarium illiusque proprietates transferimus, adscribimus et incorporamusⁱ. (—) A. K. Z.
s. 609–611

^a W nr. 786: larga

^b W nr. 786: meritis

^c W nr. 786: eo nuliauit

^d W nr. 786: subiecta

^e W nr. 786: Mozyriensi

^f W nr. 786 zawsze: Hliniszcz

^g W nr. 786: supplicationi

^h W nr. 786: Quamadmodum

ⁱ W nr. 786: incorporamus

541. Varsavia, 1658.07.12.^a *Praesentatio rev. Georgio Bialozor, ep. Smolenscensi ven. Vladislai Giedroyc, parochi Mercensis ad canonicatum Smolenscensem post obitum ven. Andreae Brazgalski, canonici Vilnensis et Smolenscensis.* W. S. J.
s. 612

^a Brak lat panowania w obu królestwach (okienka).

542. Warszawa, 1658.08.26. *Communicatio juris ur. Petronelli Oziębłowskiej na dobra w pow. wilkomirskim, w starostwie onikstyńskim leżące, nazwane wieś Zokiszki, włók 9 osiadłych, leśnych i zaścianki do tej wsi należące, z dawna w ograniczeniu będące, przy dożywociu męża jej ur. Andrzeja Brzozowskiego.* W. S. J.
s. 612–613

543. Lwów, 1657.03.21¹. *Ur. Mikołajowi Petraszyckiemu², ^aod z początku wojny terażniejszej służącemu, szkodliwe szwanki i postrzały mającemu^b, tow. chor. pancernej jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, za instancją tegoż, dobra nasze w pow. orszańskim, ekonomij mohylewskiej leżące, post fata ur. Mikołaja Ludwika Miładowskiego Kuleszowo i ^{b-b}Biernika Bynów nazwane, do szafunku naszego przypadłe, na czynszu dożywotnym prawem.* A. N.
s. 613–614

---

^{a2} Tak w N

^{b-h} Okienko na imię.

¹ Data jest wątpliwa, gdyż król nie był w tym czasie we Lwowie, lecz w Dankowie. Ponadto nie zgadza się rok panowania szwedzkiego (winien być IX zamiast X). Być może winno być: 1656, choć wtedy nie zgadza się rok panowania polskiego i szwedzkiego.

² Zapewne chodzi o Petryżyckiego vel Petrażyckiego.

544. Danków, 1657.05.07^a. *Ur. Heliaszowi Surynowi, chorążemu chor. ur. Mikolaja Szemeta, rotm. JKM, dobra wszystkie jure caduco po Sebastianie Petelczycu, zdrajcy, który in hostiles partes deuolutus i dotąd na Słucku zostając tej fortecy nieprzyjacielowi wiarołomnemu dotrzymywa, i życzliwym ojczyzny synom wielkie oppressyje wyrządza. A. N.*
s. 614–615

---

^a Błędny (XII) rok panowania szwedzkiego.

545. Danków, 1657.05.07^a. *Ur. Heliaszowi Surynowi, chorążemu chor. ur. Mikolaja Szemeta, rotm. JKM, za żarliwą ku nam i całej ojczyźnie ochotę jegoż, która od wścieklej rebelliiej kozackiej, hardej w tropy, wiarołomnej potęgi moskiewskiej, nieprzyjaźnie z prędką chciwych w tak strasznym zamieszaniu Rzpltej następujących szwedzkich impetów, gromadnie potym z nimiż złączonych z różnych ścian węgierskich, multańskich, wołoskich sił, codziennie chorągiew noszącego, — — dotąd nie ustaje, wieś Kocielniki, tj. włók 6 w woj. mściśławskim po śmierci szl. Jana Romanowskiego. A. N.*
s. 615–616

---

^a Błędny (X) rok panowania szwedzkiego.

546. Warszawa, 1658.03.27^a. *Cześnikostwo wilkomierskie po przejściu ur. Niemcewicza na stolnikostwo wilkomierskie ur. Władysławowi Białozorowi, sędzi-cowi ziemskiemu wilkomierskiemu, względem samej starożytności familiej, a zwłaszcza za zasługi, które on od początku wznieconego ognia z rebelizantami naszymi naprzód w kwarcianym wojsku naszym kor. mężnie i odważnie coraz przymnażając sławy, a różnym podlegając szwankom, byna[j]mniej natarczliwych nieprzyjacielskich nigdy nie lękał się furyj, ale zawsze — — wiarę nam i Rzpltej — — pokazywał, a potym, gdy u ordy krymskiej przez kilka lat w więzieniu będącego, przypominając osobiwe utrapienia, a znaczne nadwervedzenia zdrowia onego uważamy; jako tedy stałość zasług swoich natenczas s[z]czyrze oddawał, tak i teraz w świeżych z Szwedem inkursyjach też nie przestaje oddawać. W. S. J.*
s. 616–618

---

^a Błędny (XI) rok panowania szwedzkiego.

547. Warszawa, 1658.07.24. *Moratorium do lat 3 od placenia długów ur. Izabelli z Żurowa Danilowiczównie i Ostafianowi Aleksandrowi Tyszkiewiczom, podkomorzycom brzeskim, ponieważ on podczas terażniejszego ojczyzny zamieszania na wiernej i życzliwej nam i Rzpltej usłudze zostając fortun — — swoich tak ciężkie poniósł dispendium, że nie może żadną miarą satisfaciendo być swoim kredytorem.* W. S. J.
s. 618–619

548. Warszawa 1658.02.20. *Pisarstwo ziemskie wołkowyskie po ur. Tryźnie¹ ur. Pawłowi Suchodolskiemu, który w starożytniej i sławnej dzielnością rycerską, i innemi wysokimi cnotami w państwach naszych słynącej urodziwszy się familijej, męstwa i rezolucyjnej żadnym niebezpieczeństwom nieustraszonej kosztów i trudów zdrowia własnego nie żałując na widok świata podał różne specimina.* Symon Wojciech Młyński, sekretarz JKM.
s. 619–620

---

¹ Stanisław Władysław Tryzna.

549. Warszawa, 1659.02.20. *Dobra ciwuństwa Wielkich Dyrwian w Ks. Żmujdzkim ur. Andrzejowi Kazimierzowi Tyszkiewiczowi po śmierci ur. Daniela Marcinkiewicza.* Andreas Miaskowski, regent cancellariae Regni.
s. 620–621

550. Warszawa, 1659.02.28. *Chorągstwo derpskie ur. Andrzejowi Kazimierzowi Tyszkiewiczowi po śmierci ur. Drobysza.* C. P. B.
s. 621–622
L: Urzędnicy IX 59.

551. Warszawa, 1659.02.26. *Ur. Gerhardowi Denhoffowi, wojewodzie perławskiemu, dworzaninowi pokojowemu JKM, za zasługi w czasie wojny i pokoju także poprzednim władcom, starostwo chwejdańskie w Ks. Żmujdzkim po śmierci ur. Michała Wojny.* C. P. B.
s. 622–623

552. Warszawa, 1658.07.12. — — gdy nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych zaszła prośba imieniem szl. Jana Kostrowickiego, abyśmy onego samego i dobra jego wszystkie, które ad male narrata, jako post perduellem, uproszono, pod naszą wzięli protekcją, my tedy, dostateczną mając wiadomość, iż nigdy przy żadnym nieprzyjacielu actiue, ani w wojskach jego nie był, ale zdrowie swoje, także żonę i dzieci¹ naprzód do Ks. Pruskiego wzięwszy tam priuatus degit, potem gdy wojska kr[ó]la szwedzkiego² i kurfirsza brandenburskiego³ onego zabrało i penitus ze wszystkich fortun jego ruchomych ogołociło, durante już z carem moskiewskim⁴ między nami armistitio, po kommissyjej

wileńskiej do popielisk² swoich powrócił⁵, którego osobę i wszystkie jakiekolwiek, leżące i ruchome dobra pod obronę naszą bierzemy, za wiernego i najmniej nam, i Rzpltej in fide nie podejrzanego deklarujemy, i lubo z kancelaryjej naszej na dobra jego przywileja [s] iuris caduci wyszły, tedy one, jako ad male narrata otrzymane, kassujemy — —. W. S. J.
s. 624

²T: popopielisk

¹Żoną Jana była mieszcza wileńska Helena Juskiewiczówna, a dziećmi Samuel, Gabriel, Konstanty i Krystyna.

²Karola X Gustawa.

³Fryderyka Wilhelma Hohenzollem, „Wielkiego Elektora”.

⁴Aleksym Michajłowiczem.

⁵Mowa o komisji pokojowej między Rzpltą a Moskwą obradującej pod Wilnem, którą zakończyło podpisanie 3 XI 1656 r. układu w Niemieży.

553. Warszawa, 1658.07.12. Skasowanie przywileju iuris caduci ad male narrata otrzymanego po szl. Bazyliu Kostrowickim (tekst prawie dosłownie jak w nr. 552). W. S. J.
s. 625

554. Warszawa 1658.07.12. Dokument jak wyżej dla Daniela i Kazimierza Kostrowickich. W. S. J.
s. 626

555. Warszawa, 1658.07.12. Dokument jak wyżej dla Stefana Kostrowickiego. W. S. J.
s. 627

556. Warszawa, 1658.07.20. List zaręczny szl. Bazylemu Kostrowickiemu przeciw ur. Samuelowi Kmicicowi, chorążemu orszańskiemu, plk. JKM, który najpierw uzyskał ad male narrata przywilej na jego dobra jako po zdrajcy, a następnie nastawał na jego życie. A. N., podkanclerzy. W. S. J.
s. 628

557. Warszawa, 1658.08.26. Jus communicativum ur. Zuzannie Nowickiej na dobra Przewłokę i Lisowicze w pow. słonimskim, z sumą 900 zł przed unią na nich wniesioną, przy prawie dożywotnim męża jej ur. Hieronima Piestrzeckiego. W. S. J.
s. 229–230
K: AGAD, Zbiór Komierowskich 61/81 (wypis z księgi grodzkiej słonimskiej).

558. Warszawa, 1658.07.24. Moratorium od płacenia długów do lat 3 ur. Franciszkowi Eysmontowi i Annie Jeśmanównie 1 v-i Janowej Żyżemskiej, stolnikowej mińskiej, których dobra zabrał nieprzyjaciół moskiewski. W. S. J.
s. 630–631

559. Warszawa, 1658.07.24. *Pozwolenie ur. Dominikowi Eysmontowi na zrzeczenie się dóbr Lachowicze w pow. pińskim na rzecz brata Franciszka. W. S. J.* s. 631–632

560. Warszawa, 1658.08.12. *Cześnikostwo smoleńskie ur. Samuelowi Ciechanowiczowi po ur. Janie Meszczerynie, który wstąpił do zakonu. W. S. J.* s. 632–633

561. Warszawa, 1658.03.15. (— —) Doniesiono nam jest przez panów rad i urzędników naszych przy boku naszym natenczas będących imieniem ur. Hieronima i Jana Ganeckich, towarzystwa chor. kozackiej ur. pisarza polnego WKsL¹, iż co ur. Jan Ganecki, rodzic ich, miał konferowane sobie dobra lenne, w woj. smoleńskim leżące, Mitkowo Lahunowo Bykowo nazwane, w trakcie raczyńskim, od ś. p. Zygmunta III, pana ojca naszego, także i drugie dobra Raczyn, Łachowo, Kopyłowo, Maszkino, temuż lennemu prawu podległe, w tymże woj. smoleńskim leżące, od ś. p. pana brata² naszego sobie dane za zasługi wojenne w różnych przeszłych ekspedycjach, które w podjętych szwankach, postrzałach i w więzieniu moskiewskim, i szwedzkim wyświadczył; po którego zejściu pomienieni ur. Hieronim i Jan Ganecki [s] tychże dóbr possessorami zostawali aż do zamieszania ojczyzny przez nieprzyjaciela moskiewskiego. W którym iż przywileje³ im na dobra wyż mianowane służące zaginęły, tedy respektując my na merita tychże ur. Ganeckich, które w jednostajnej cności i wierności oddawać nam nie przestają —, a chcąc ich do dalszych przychęć usług umyśliliśmy tym przywilejem naszym possessyją ich na dobra wyż mianowane wszystkie, włók siedmdziesiąt w sobie zawierające, utwierdzić. (— —) Mają tedy — pomienione dobra — używać wiecznymi czasy póki liniję męskiego rodzaju ich stanie, służąc z nich służbę ziemską wojenną podług dawnego zwyczaju. (— —) C. P. B.

s. 633–634

³ T: przywileju

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

² Władysław IV.

562. Warszawa, 1658.08.20. *Potwierdzenie ur. Filona Wrocińskiego, miecznika rzeczyckiego, tow. chor. ur. pisarza polnego WKsL¹, przy pewnych dobrach naszych w pow. rzeczyckim, w trakcie czeczerskim leżących, Roszoszyce² nazwanych, których on wespół i z małżonką swą Anną Umarowiczówną dzierżącym jest. I lubo praeuio consensu nostro z ur. niegdy Hrehorym Możejką, kapitanem kontrakt był uczynił i tych dóbr onemu ustąpić miał, ale że do zrzeczenia żadnego nie przyszło i onego, jako nam sprawę dał, nie uczynił i nic tych dóbr jeszcze nie ustępował, tedy onego, jako się wyżej pomieniło, przy realnej possessyjej i prawie jego, które na te dobra miał i ma, non obstantibus priuilegiis, które by się*

po zejściu ur. Możejka otrzymane najdowały, zachowujemy i konserwujemy aż do żywota jego samego i Anny Umarowiczówny małżonków. W. S. J.
s. 634–635

---

^a *WN i T też poprawniejsza forma: Rososzyce*

¹ *Aleksandra Hilarego Połubińskiego.*

563. Warszawa, 1658.08.20. — — pozwalamy ur. Mikołajowi Nieroszyńskiemu, sędziemu ziemskiemu rzeczyckiemu i Zofiej Chlewińskiej Nieroszyńskiej małżonkom, aby mogli z prawa swego dożywotniego, które im służy na dobra, mianowicie wieś Rabowicze i służeb półtory od starostwa propojskiego, w pow. rzeczyckim leżące, rzec się, ustąpić i wlewk onegoż in personas ur. Wilhelma Kłata, kapitana naszego dragońskiego (którego fides et dexteritas w dziełach rycerskich na fortecy bychowskiej podczas nastąpienia nieprzyjaciela wysoce jest nam zalecona) i małżonkę jego ur. Annę Nieroszyńską Wilhelmową Klatową uczynić. (— —) W. S. J.
s. 636–637

564. Warszawa, 1658.07.11. *Nadanie ur. Krzysztofowi Kozielskiemu, tow. chor. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, wioski Olechowo w pow. wolkowskim w dożywocie po śmierci ur. Jakuba Łantoszewskiego^a.* W. S. J.
s. 637–638

---

^a *Tak w N; w T błędnie: Łantoszewskiego*

¹ *Pawła Jana Sapiehy.*

565. Warszawa, 1658.02.08. — — ur. Krzysztofowi Kozielskiemu, tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana WKsL¹, który od początku rebelli-jey kozackiej i w teraźniejszym publicznym państwach naszych zamieszaniu statecznie in fide ku nam persistendo — — we wszystkich wojennych ekspedycjach — — życzliwe usługi swe oddawał — —, po zejściu z tego świata ur. Justyniana Pruszanowskiego pewne dobra nasze, prawu dożywotnemu podległe, mianowicie ostrów Kornuchowszczyzna nazwana, w pow. rzeczyckim, w trakcie rohaczewskim leżące — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 638–639

---

¹ *Pawła Jana Sapiehy.*

566. Warszawa, 1658.07.20. *Nadanie temuż Krzysztofowi Kozielskiemu prawnem lennym wieczystym wsi Grymczany i Wasilewicz w woj. połockim, w trakcie siebieskim leżących, po śmierci ur. Szeremberka.* W. S. J.
s. 639–640

567. Broniewice, 1657.08.04^a. Nadanie za zasługi wojenne ur. Adamowi Juszkiewiczowi, podstolemu wendeńskiemu i żonie jego Halszce Kulwińskiej dóbr lennych wieczystych Brzelce^b, tj. wólk 10 w pow. lidzkim, po śmierci ur. Stefana Szymonowicza^c. A. N.
s. 640–641

^a Data dzienna niepewna z powodu zamazania atramentu.

^b W N: Brozelce

^c W N: Szymonowicza

568. Częstochowa, 1656.10.05. Oznajmujemy — —, iż ur. Filon Godebski, podsedek piński, mając w spokojnym dzierżeniu i używaniu swoim pewne dobra w pow. pińskim leżące, Stolino nazwane, z dawnych czasów prawu ziemskiemu, dziedzicznemu podległe i na się po ur. niegdy Aleksandrze Ratomskim, dziadu swym, prawem przyrodzonym, wieczystym należące, a niedawnemi laty przez ś. p. króla jm. Zygmunta III, pana ojca naszego, mimo prawo wieczyste ad male narrata prawem dożywotnym dysponowane i sobie z dyspozycyjej ś. p. króla jm. Władysława IV, pana brata naszego, w niewiadomości o pomienionym prawie ziemskim dziedzicznym, dożywociem dostałe, wnosił do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych prośbę swą, abyśmy dożywotne dyspozycyje, jako niesłuszne i prawu pospolitemu przeciwne, na stronę uchylivszy zwyż mianowane prawo jego ziemskie dziedziczne ratyfikowali — — i przy tych dobrach Stolinie onego samego, małżonkę, dzieci i potomków jego pod prawem i wolnościami szlacheckimi in perpetuum — — zachowali. Jakoż dedukując prawo swe dziedziczne na tamte dobra Stolino przodkom swym i po sobie służące pokładał przed nami naprzód przywilej ś. p. króla jm. Zygmunta Augusta, pod datą w Warszawie na sejmie walnym r. 1570, dnia 12 m-ca lipca, ekstraktem z Metryki kancelaryjej wielkiej WKsL autentice wyjęty, ur. niegdy Ludmile Boreykównie Marcinowej Szyrmiej, wojskiej pińskiej i synowi jej Aleksandrowi Hrehorowiczowi Ratomskiemu, prababce i dziadowi swemu, na wieś Stolino i na wioskę Dubów w pow. pińskim leżące, odmianą za dwie dworzyszczu we wsi Zytnowiczach, a za trzecie we wsi Konczycach, ku zamkowi pińskiemu względem przyległości odebrane, wiecznością dany. Produkuował przy tym list uwiączy rewizorski ur. niegdy Krzysztofa Grajewskiego, pod datą r. 1571, m-ca stycznia 25 dnia otrzymany, a w r. 1586 m-ca Junii 11 dnia do ksiąg grodzkich pińskich per oblatam wpisany i z nich autentice widymusem wydany, w którym opisano, iż ów ur. Grajewski, będąc na sprawowaniu pomiary włócznej w starostwie pińskim, wymierzywszy dobra stołyńskie [s] za osobliwym listem Króla JM do siebie otrzymanym, zniós[ł]szy się z wielm. niegdy Ławrynem Wojną, podskarbim dwornym WKsL i z ur. Dmitrem Sapiehą, rewizorem Króla JM, sprawcą natenczas starostwa pińskiego, przerzeczone siolo Stolino ze wszystkimi przynależnościami zwyż mianowanej ur. Szyrmiej, wojskiej pińskiej i synowi jej ur. Alek-

sandrowi Ratomskiemu w pewnym ograniczeniu w possessyją wiekuią według zwyż mianowanej daniny Króla JM podał i zawiódł, jako to szyrzej w tych produktach jest opisano. My tedy, król, za intercessyją niektórych panów rad i urzędników naszych, respektując na zasługi pomienionego ur. Godebskiego^a, podsędkę pińskiego w ekspedycjach wojennych i w różnych okazjach publicznych na sejmach, sejmikach i na inszych zjazdach — — antecessorom naszym, nam samym i Rzpłtej oświadczone, takowe prawo ziemskie dziedziczne, onemu na pomienione dobra Stolino służące, jako słuszne i gruntowne, mocą i powagą naszą królewską in omni meliori modo et forma rektyfikujemy i one, uchylając i annihilując wszystkie dyspozycyje dożywotne, temuż prawu wieczystemu przeciwne, approbujemy — — tak, aby ur. Godebski^b, podsędek piński z małżonką, dziećmi i potomkami swemi przerzeczone dobra Stolino^c, w ograniczeniu rewizorskim przed nami produkowanym, specificie opisane i wyrażone, z wólką Junną nazwaną i z inszemi wszelakimi przynależnościami — — trzymał. (— —) A. N.
s. 641–644

^a T: Gobeskiego

^b T: Gobeski

^c T: Stoline

569. Warszawa, 1658.08.20. Oznajmujemy — —, iż pokładał przed nami przywilej naj[j]ajśniejszego króla Władysława IV — —, ekstraktem z akt kancelaryjey naszej wielkiej WKsL wyjęty, ur. Kazimierz Karol Paszkowski, dany i konferowany na pewne dobra w pow. orszańskim leżące, w Petryżyczach służbę jedną z uroczyszczem Zakorotkie nazwanym, ze wszytkiemi przynależnościami i przyległościami, za wierne i odważne w różnych ekspedycjach wojennych nam i Rzpłtej zasługi ur. Filonowi Kazimierzowi Paszkowskiemu, ojcowi onego prawem lennym wieczystym, pod datą w Warszawie na sejmie walnym, dnia 8 m-ca lute-go r. p. 1635. W który przywilej wejrzawszy my i obaczywszy to, iż te dobra za dobrowolną cessyją i zrzczeniem, a prawem wlewkowym od Heliasza Mikołajewicza Petryżyckiego na ur. Filona Kazimierza Paszkowskiego przywilejem wyż mianowanym konfirmowane są, które te dobra zachowawszy przy ważności pierwszego przywileju i sukcesyjei dziedzicznej według prawa lennego, jako po ojcu na ur. Kazimierza Karola Paszkowskiego spadającej — —. A iż ur. Kazimierza Karola Paszkowskiego merita i stateczna persewerancja w usługach — — jest dobrze wiadoma, osobliwie tych zamieszanych czasów, który poczawszy od złączenia rebellijej kozackiej w koźdych wojennych okazjach — — usługi swe — — i dotąd oddawać nie przestaje w wojsku WKsL — —, za przyczyną niektórych panów i rad naszych przy boku naszym będących — — przydajemy i konferujemy, do tychże dóbr Petry[życ?] i Zakrotek [s], pewne dobra w pow. orszańskim leżące, lenne, po śmierci Leona i Aleksandra Rafałowiczach, po Samuelu i Pawle Stefanowiczach i po ^{a-a} Petryżyckich, tak w Petryżyczach, jako i Zakrotkach

onych części należące i przyległe ur. Kazimierzowi Karolowi Paszkowskiemu prawem lennym wieczystym. (—) W. S. J.
s. 644–646

^{a-a} *Okienko na imiona.*

570. Warszawa, 1658.08.26. Wielm. Bogusławowi Radziwiłowi, książęciu na Birżach i Dubinkach, koniuszemu WKsL, wier[nie] nam miłemu, łaskę naszą królewską. Wielmożny wier[nie] nam miły. Dał nam sprawę ur. Jan Horbaczewski, podstoli rzeczycki, iż wier[ność] wasza, zawziąwszy zły afekt i rankor przeciwko ur. podstolemu rzeczyckiemu ex occasione uproszonego kaduku przez ur. Stanisława Horbaczewskiego, syna jego na dobra generaliter omnia po ur. Stanisławie Pakosławskim, jako naonczas naszym i Rzpłtej zdrajcy, nie tylko na substancją onego, którą od wierności w[aszej] prawem zastawnym w pewnej i realnej summie pieniędzy puszczoną i za prawem w Trybunale Głównym WKsL przyznaną trzyma, ludziom ex praesidio zamku słuckiego następować, wielkie oppressyje, prepedycyje w tych dobrach czynić każesz, ale też i na zdrowie jego przez różne subordynowane osoby odpowiedzi czynisz, a nadto w Królewcu, gdy do wier[ności] w[aszej] z listami naszymi w tejże sprawie pisanymi mianowany ur. podstoli rzeczycki jeździł, list od niego niesłuszny per uim extorsiuo modo na imię sługi swego Stanisława Pakosławskiego, contra omnem iustitiam et aequitatem, z płaceniem jakiejś pensyje, co żadną miarą subsistere nie może, wymogłeś i otrzymałeś, i sub hoc praetextu dalsze krzywdy i praeiudicia in possessione bonorum od wier[ności] w[aszej] onemu zawiedzionych czynić chcesz i usiłujesz. Za czym, nie będąc i zdrowia swego bezpieczeń i substancyjej swej secure zażywać nie mogąc, do nas pod protekcyją naszą uciek[ł]szy się prosił nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych, abyśmy zdrowie i dobra w possessyjej jego natenczas będące, od wier[ności] w[aszej] onemu zawiedzione, listem naszym zaręcznym obwarowali, uglejtowali i onego samego pod protekcyją naszą przyjęli. Jakoż my, łaskawie do prośby jego skłoniwszy się i ab oppressione, którą ponosi chcąc go autoritate nostra zaszczycić, pod protekcyją naszą bierzemy i przyjmujemy — —, chcąc mieć po w[ierności] w[aszej] i surowie przykazując, abyś — — na zdrowie i substancją ur. podstolego rzeczyckiego ani sam przez się, ^aani przez ludzie na Słucku dla obrony będące, ani przez sług, bojar i poddanych swoich^a, ^bani przez żadne subordynowane osoby^b pod zaręką summy 10 tys. kop [gr] lit., które by in casu naruszenia tego listu naszego stronie ukrzywdzonej jedna, a skarbowi naszemu druga połowa należec miała, następować, ani żadnych wolencij przez ludzie in praesidio zamku słuckiego będące przeszkody w zażywaniu dóbr, krescencyj, czynszów i wszelakich pożytków sub uadiis w prawie wier[ności] w[aszej] zastawnym opisanymi czynić nie ważył się i surowie zakazał koniecznie. Ale jeżeli w[ierność] w[asza] do ur. podstolego rzeczyckiego przystęp jaki słuszny masz, abyś o to prawnie raczej z onym in foro fori, żadnych nie czyniąc

wiolencji i sprawy syna jego in personam onego nie waląc (gdyż ociec za syna et e conuerso syn za ojca etiam ex iure diuino pati nie powinien), rozpieął się i swego dochodził. (— —) W. S. J.
s. 646–647

^{aa} Fragment zapisany po następnym (^{bb}), wzięty w nawias z zaznaczeniem kolejności czytania cyfrą 1.

^{bb} Fragment zapisany przed poprzednim (^{aa}), wzięty w nawias z zaznaczeniem kolejności czytania cyfrą 2.

Uwaga! Zob. nr 580.

571. Warszawa, 1658.08.20. (— —) Wygodne ur. Andrzeja Kazimierza z Młocka Młockiego, podstolego oszmiańskiego, sekretarza naszego usługi, które on jako przy boku naszym w kancelaryjey WKsL zostając, tak i [w] publicznych naszych i całej Rzpltej sprawach, do cara moskiewskiego legacyjach¹, cum summa dexteritate oświadczył i w obozowych okazyjach przy boku naszym po kilkakroć podczas zamieszania terażniejszego contestatus est, merentur, aby nie tylko on sam, ale i małżonka jego łaską naszą cieszyć się mogła. Którą pokazując umyśliłmy, przy dożywotnim prawie ur. Andrzejowi z Młocka Młockiemu — — na dobra Buła i Borowiki nazwane, w pow. słonimskim leżące służącym, ur. Katarzynie Brzozowskiej Młockiej — — na też dobra pomienione ius communicationis in solidum dać. (— —) W. S. J.
s. 648–649

¹ Aleksego Michajłowicza.

572. Warszawa, 1658.08.20. Oznajmujemy — —, iż jako wysoce kładziemy znamienite ur. Franciszka Guyskiego, porucznika chor. ur. Pokłońskiego¹, w pojęcie na placu marsowym wziętego, nam i Rzpltej nie tylko podczas rebellij kozackiej, ale też i w terażniejszym państwach naszych zamieszaniu — — wyświadczone merita, tak — — niniejszym listem naszym pozwalamy, aby ur. Elżbieta Puzynianka Aleksandrowa Wilczkowa, czesznikowa starodubowska mogła z prawa swego dożywotniego, sobie na dobra lenne wieczyste w pow. starodubowskim, w trakcie poczapowskim będące, mianowicie na wsi Ubastów, Iwaszków, Topalce, Moszkowa, Waśkiewicze, Kormanowo, Hłazowa, Dymowa, Wioteski, Słoboda Huszczyna, ze wszystkimi do nich przynależnościami służącego, zrzec się i wlewek prawny na osobę ur. Franciszka Guyskiego, zięcia swego i małżonkę jego, a córkę swoją, ur. Krystynę Wilczkównę Guyską w sądzie należnym uczynić. (— —) W. S. J.

s. 649–650

Registr: APKr., Oddział na Wawelu, Zbiór Zygmunta Glogera 19, k. 1173 r.

¹ Wacława Konstantego Pokłońskiego.

573. Warszawa, 1658.08.20. *Nadanie (z prawem dochodzenia u nielegalnych posesorów) wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL, raduńskiemu, niemonojkiemu staroście, dóbr ziemskich wieczystych Szatele w pow. kowieńskim po zmarłym bezpotomnie ur. Janie Zabłockim. W. S. J.*
s. 650–652

574. Nieporęt, 1658.09.06. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Aleksandrowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na cesję wsi Polepie z dworem i folwarkiem, leżącej w Ks. Żmudzkiem, w trakcie ejragolskim^a, ur. Rafałowi Skorulskiemu, marszałkowi kowieńskiemu i żonie jego Mariannie Rybińskiej [s]. W. S. J.*
s. 652–653

---

^a T: iragolskim

575. Warszawa, 1658.08.10. — — gdy nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych zaszła prośba imieniem ur. Andrzeja Hutorowicza, abyśmy onego samego, plebegis [s] conditionis i wszystkie dobra jego leżące, i ruchome ad male narrata od ur. Trosków i innych, jako post perduellem uproszone, pod naszą osobiłą przyjęli protekcyją. W takowej jego prośbie mając my dostateczną wiadomość, iż nigdy w żadnym nieprzyjacielskim actiue nie zostawał wojsku, jedno potentia et ui adactus zawojowany w domu priuatus degit i żadnej przeciwko nam nie machinował cum perfidis zdrady, tedy tak osobę jego, jako wszelkie dobra — — pod osobiłą naszą bierzemy protekcyją, za wiernego i na[j]mnie Rzpltej niepodęjzranego deklarujemy syna i lubo pomienieni ur. Troskowie z kancelaryjej naszej onego samego jako prostego chłopca, a zatym i dobra jego priuigileium [s] iuris caduci niesłusznie otrzymali, ten jako niesłuszny ad informa[tio]nem sinistram mimo słuszości same prawo kassujemy — — wiecznymi czasy, warując to jednak, że ur. Hutorowiczowi ta donacyja szkodzić nie ma i już żadnego waloru od daty tego listu naszego u każdego prawa i sądu mieć nie ma. (— —). W. S. J.

s. 653–654

576. Warszawa, 1658.08.20. *Pozwolenie ur. Mikołajowi Judyckiemu, chorążemu rzeczyckiemu, za jego zasługi w wielu ekspedycjach wojennych, na cesję wsi nazwanej Słoboda Rohaczewska od starostwa rohaczewskiego, w pow. rzeczyckim, w której służeb 6, a którą otrzymał od Władysława IV, na osobę ur. Dominika Horbaczewskiego. W. S. J.*
s. 655

577. Nieporęt, 1658.09.06. *Pozwolenie ur. Mikołajowi Judyckiemu, chorążemu rzeczyckiemu na cesję wsi Sianożętki, mającej 6 służb, a leżącej w pow. rzeczyckim*

jako część starostwa rohaczewskiego, na osobę ur. *Samuela Horbachewskiego*.
W. S. J.

s. 656

O: NGAB, F. 3250, opis 2, nr 4.

578. Nieporęt, 1658.09.06. Oznajmujemy — —, iż pokładany był przed nami króla jm. Zygmunta, ś. p. pana ojca naszego, przywilej pod datą w Warszawie, dnia 7 m-ca stycznia r. 1621, ręką jego własną podpisany, na pergaminie, polskim stylem pisanym, pieczęcią w. WKsL zapieczętowany, cały, nienaruszony i żadnego podejrzenia w sobie nie mający, na dobra Bobrowo, Obodrowo, Hrehorowo, Kniazie, Marnino z innymi derewniami, jako niżej jest wyrażono, w sobie inkludujący i ur. Janowi Wojewódzkiemu, sędziemu ziemskiemu smoleńskiemu, i potomkom jego służący. Przy tym suplikowano nam jest imieniem ur. Jakuba Wojewódzkiego, syna jego, abyśmy mocą i powagą naszą królewską approbowali, stwierdzili i umocnili, którego listu przywileju porządek i tenor od słowa do słowa tak się w sobie ma:

Zygmunt III — —. Oznajmujemy — —, iż za osobliwą łaską i opatrnością Bożą — —, za ekspedycją i odwagą naszą, sumptem niemalym Rzpltej, zamek smoleński, a potem za ekspedycją i odwagą naj[j]ajśniejszego królewicza jm. Władysława, syna naszego, pod Stolicą moskiewską, inne zamki, różne miasta i włości, które różnemi czasy za przodków naszych dziedziczny nieprzyjaciół Moskwin fortelnie, pacta złamawszy, posiadł i oderwał był, do państw naszych z ręki [s] nieprzyjacielskich rekuperowane zostały i na potomne czasy od inkursyj nieprzyjacielskich snadniejszą, i doskonalszą obronę mieć mogły, i przywrócone są. A na czas przyszły zabiegając fortelom nieprzyjacielskim, za zdaniem panów rad naszych i wszystkich stanów sejmowych obojga narodów, aby te zamki i włości od Moskwy rekuperowane potęgą dwu^a narodów, polskiego i litewskiego, obwarowane zostały i na potomne czasy od inkursyj nieprzyjacielskich snadniejszą i doskonalszą obronę mieć mogły, a ludzie, których pracą, dzielnością, krwią, za pomocą Bożą, te się państwa rekuperowały, w nich że się z nagrody cieszyli, poruczyliśmy kommissarzom naszym, na ordynacyą tych włości naznaczonym, pewne bojars[z]czyzny między ludzie zasłużone rozdać. Którzy, czyniąc dośyć rozkazaniu naszemu względem zasług ur. Jana Wojewódzkiego, sędziego ziemskiego smoleńskiego^b (który idąc torem znacznych starożytnością i cnotą przodków swych, a do dzieła rycerskiego wszytek umysł swój skłoniwszy, w nim się, jak tylko lata młode pozwoliły, ćwiczył i obierał; zaczęliśmy udawasy się na posługę naszą i Rzpltej przez wszytek czas ekspedycyje inflantskiej pod regimientem hetmana w.¹ wprzód za towarzysz[a] służąc, potem chorągiew wielm. wojewody smoleńskiego² nosząc, w różnych z nieprzyjacielem utarczkach i potrzebach dzielnie, mężnie i odważnie zawsze poczynając, różne szwanki odnosił, mianowicie w potrzebie, która była pod Dynamentem³ — — kilkakroć postrzelony jest; potem zaraz od początku moskiewskiej naszej i syna naszego ekspedycyje⁴, porucznikiem wżwyż mianowanego wojewody smoleńskiego będąc, przez wszytek czas,

tak na wszelakich miejscach w niewzliczonych [s] utarczkach, bitwach, szturmach i potrzebach, jako i przez wszystko ciężkie od nieprzyjaciela Smoleńska oblężenie⁵ i z odwagą zdrowia, i kosztu aż do samego zastanowienia pokoju statecznie trwając, a do buntów się żadnych nie wiążąc, dokument cnoty, męstwa, odwagi i dzielności swej rycerskiej nam, hetmanom i regimentarzom naszym statecznie oświadczył; w których to z młodych lat zaczętych — — posługach nie ustawając i teraz jest na służbie syna naszego pod chorągwią ur. Baltazara Strawińskiego, mozyrskiego i rohaczewskiego starosty, porucznikiem na Smoleńsku dotychczas — — trwa^b, naznaczyli mu w woj. smoleńskim, w stanie iwanowskim bojars[z]czyzny niegdy synów bojarskich, które za Moskwy trzymali, to jest Iwana Zubowa derewnia Kniazie i Koleśniki, Kuźmy [i] Lsaka [s] Ili[s]zcowych derewnie Mszowaja, Litwinowo, Akulenki, Kozkino^c, a Iwana Dynowa sioło Bobrowo z derewnią Obodrowo, a k tym derewniom pomienionym przyległa derewnia Hubenki, ze wszystkimi do tych bojars[z]czyzn pustoszącami i przynależnościami, do woli i konfirmacyji naszej. My tedy, mając wzgląd na pomienione zasługi ur. Jana Wojewódzkiego, za przyczyną naj[j]aśniejszego królewicza jm. Władysława, syna naszego, onemu wyżej mianowane dobra ze wszystkimi do nich przynależnościami, z placem w zamku smoleńskim i drugim na posadzie, przez kommissarzy nasze ukazany, samemu, żenie, dzieciom i potomkom jego męskiego rodzaju legitime e ipsius limitis descendentibus póki ich stawać będzie, prawem lennym wieczystym — — jako dobra szlacheckie pod prawem i wolnością szlachecką dawamy. Które ma — — trzymać i używać, wyjąwszy saletry i towary leśne, które bez osobliwego pozwolenia naszego robione być [nie] mają i będzie mógł te dobra dać, darować, sprzedać i frymaczyć nie bez osobliwego jednak naszego na to pozwolenia. A iż ta danina jest jemu od nas konferowana tą intencyją, aby się z nagrody za zasługi swe cieszył i dlatego, aby zamek smoleński podczas niebezpieczeństwa obronę miał, tedy powinien będzie dwór w zamku na placu swoim dla siebie zbudować i w nim ustawicznie czeladnika, albo gospodara mieć z muszkietem i z innym orężem pieszemu potrzebnym, który by podczas nagłej inkursyji nieprzyjacielskiej równo z drugimi na ścienie zamkowej dla obrony stanął. A czasem jawnej wojny winien będzie konno albo pieszo dla obrony w zamku, który od nas i od Rzpltej według zwyczaju wojennego wszelaką municyją opatrzoną być ma, zostawać. A jeśliby sam obecnie być nie mógł, tedy ma tak dobrego szlachcica, jako sam zostawić czyniąc temu dosyć pod ważnością tego prawa swego. A mimo to^d żywności na pół roka [w] spiżarni swej w zamku ustawicznie mieć będzie, a nadto żadnej inszej powinności pełnić, ani żadnych podatków z swych dóbr dawać i liczby — — czynić nie będą powinni. (— —)

My tedy, król, do prośby do nas wniesionej łaskawie się skłoniwszy ten list przywilej ś. p. króla jm. Sigmunta — —, we wszystkich jego punktach — — znacniamy — — i ur. Hester Wezawnę [s] Janową Wojewódzką, a terazniejszą Miedziachowską, przy dożywociu, a ur. Jakubą Wojewódzkiego, syna jej, przy tych wszystkich dobrach całe i nienaruszenie wiecznemi czasy zachowujemy. (— —) W. S. J.

s. 657-660

^a T: 2

^{bb} *Nawiąsy od wydawcy.*

^c *Lekcja niepewna, może: Koszki*

^d *Dalej było: w*

¹ *Zapewne chodzi o Jana Karola Chodkiewicza.*

² *Zapewne mowa o Piotrze Dorohostajskim.*

³ *Nie jest jasne, o jaką tu bitwę pod Duenemuende (Dyemund, Diament) chodzi — zapewne tę z jesieni 1609 r.*

⁴ *Chodzi chyba o nieudaną wyprawę królewicza Władysława Wazy (późniejszego Władysława IV) na Moskwę w 1612 r.*

⁵ *Chodzi chyba o oblężenie Smoleńska z 1614 r.*

579. Warszawa, 1658.08.10. Oznajmujemy —, iż mając wzgląd na odważne zasługi — — ur. Wawrzyńca z Rudna Rudzińskiego, który nie tylko nam, ale i antecessorom naszym, ś. p. Władysławowi, panu bratu naszemu, w różnych ekspedycjach z wielką odwagą — — oddawał i teraz w tymże zawodzie zostając w wojsku WKsL oddaje, — — umyśliliśmy onemu i małżonce onego, po śmierci Andrzeja Janiszewskiego i Wojciecha Pasztuszka^a, mieszczan naszych ludzkich, jako post sterile zeszłych, do dyspozycje naszej przypadłe, placu gołe półósma w mieście Lida nazwanym, na ulicy Wileńskiej, z komorami w Rynku, z włókami dwiema, łakami, morgami, ogrodami — — konferować — — wiecznemi czasy. (—) W. S. J.

s. 660–661

^a W N: Pastuszk

580. Warszawa, 1658.08.26. Oznajmujemy —, iż jakośmy przywilejem naszym, de data w obozie pod Warszawą r. 1656, ur. Stanisławowi Horbaczewskiemu, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ wszystkie generaliter ruchome i leżące dobra po ur. Stanisławie Pakosławskim ex causa perduellionis naonczas konferowali, tak ex occasione uproszenia tego przywileju wymożony przez ur. Pakosławskiego pewny skrypt na ur. Janie Horbaczewskim, podstolim rzeczyckim, rodzicu donatariusza naszego, de data w Królewcu r. t., m-ca marca 16 dnia, z pewnej w tymże liście pomienionej płaceniem pencyje [s], o co przez ur. podstolego rzeczyckiego in recenti processa zanesione są, kasujemy i umarzamy, a ur. Stanisława Horbaczewskiego, żołnierza naszego, jako przy słuszej naonczas donacyje naszej zachowujemy i przy tym, cokolwiek vigore priuilegii nostri z substancyje, tak w pieniądzech, jako inszej ruchomości Pakosławskiego pomieniony ur. Stanisław Horbaczewski wziął, konserwujemy, z tą jednak deklaracją, że in posterum ani ur. Stanisław Horbaczewski do dalszej egzekucyje przywileju naszego, ponieważ amnistyja zakroczyła, przywozić nie ma, ani ur. Pakosławski zabranych przed amnistyją ruchomości i gotowych pieniędzy jako na ur. Stanisławie Horbaczewskim — —, tak barziej na ur. Janie Horbaczewskim — —, żadnego do tej sprawy interesu nie mającym, dochodzić,

a osobiwie do skryptu tego, który się wyżej pomienił tenże ur. Pakosławski pomienionego ur. podstolego rzeczywistego pozywać, turbować i do egzekucyj, albo zajazdów i wiolencji jakich z okazji tej sprawy przychodzić nie ma i nie powinien będzie. (—) W. S. J.

s. 661–663

O: AGAD, AR XXIII 143.

K₁ i K₂: tamże (wypisy z księgi grodzkiej nowogrodzkiej).

¹ Pawła Jana Sapiehy.

581. Warszawa, 1658.08.21. Oznajmujemy — —, iż — — niniejszym listem naszym pozwalamy ur. Adamowi Wyslouchowi pewne dobra nasze, w pow. orszańskim, we włości luboszańskiej leżące, mianowicie ziemię nazwaną Woroten Wieżyński^a, z jednej między wsiami luboszańskimi siola Wiazie i siola Leśnej, nad rzekami Kłapszą i Klewą, z drugiej strony ze wsią kapituły wileńskiej nazwanej Kapłaniów, ustąpić i wlewek prawa dożywotnego — — na osobę ur.^{b-b} Szybieyki^c przed którymkolwiek urzędem należnym uczynić. (—) W. S. J.

s. 663–664

^a Dalej też poprawnie: Worotyń Wiażyński, a w N: Woroten Wiaziński

^{b-b} Okienko na imię.

^c Dalej w T i w N: Szybieka, Szybieki

582. Warszawa, 1658.08.20. Cześnikostwo wilkomierskie ur. Władysławowi Białozorowi, sędzicowi wilkomierskiemu po przejściu ur. Niemcewicza na stolnikostwo wilkomierskie. W. S. J.

s. 664–665

Uwaga: Tekst prawie identyczny (różnice wynikają z błędnego przepisania) z wcześniejszą nominacją podaną pod nr. 546.

583. Warszawa, 1658.08.30. (—) Że tedy nam z wielu miar, a osobiwie z atestacyj obywatelów woj. trockiego abunde constat, iż szl. Tomasz Gibel w tym publicznym ojczyzny zamieszaniu do żadnych się nie wiążąc nieprzyjacielskich machinacyj, ani postronnych nie chwytając się protekcyj równo z inszemi wierzniemi poddanymi naszymi należytej nam i Rzpltej dotrzymał wiary i syna swego na usłudze Rzpltej w wojsku naszym WKsL stracił¹, przeto onego, jako wernego poddanego in sinum naszej przyjąwszy protekcyj, dajemy ten reskrypt nasz declarando, iż jeżeliby ktokolwiek, ad malam w kancelaryjey naszej informacionem, sub pretextu perduellionis albo perfidiaie, summy pieniężne od niego na dobra w woj. nowogrodzkim, albo i trockim, i gdziekolwiek będące, wniesione jure caduco uprosił, i przywilej nasz eo nomine otrzymał, tedy jako ten przywilej nasz ex mala et sinistra informatione et delatione otrzymany waloru żadnego mieć nie ma i nie może, tak po każdym takim, u kogo by się przywilej na dobra

pomienionego Gibla najdował, mieć chcemy i surowie przykazujemy, aby donatariusz nasz cuiuscunque conditionis et status będący nie wprzód do possessyjej tych sum albo majątności, na których te sumy zostają, przychodził, aż by to w kancelaryjej naszej żądał, luculentissimis to dowiódł u sądu należnego documentis et interim jako samego szl. Gibla, tak i bona jego mobilia et immobilia generaliter omnia pod protekcją naszą bierzemy. (—) W. S. J.
s. 665–667

---

¹ Chodzi o Jakuba Gibla, który dostał się do niewoli moskiewskiej w bitwie stoczony 3 XI 1656 r. pod Bałwierzyskami.

584. Warszawa, 1657.10.08. *Ur. Janowi Cichososnowskiemu, żołnierzowi w wojsku WKsL od rebelii kozackiej, który w służbie tej zaznał niewoli oraz żonie jego Marynie Rahożiance dobra lenne wieczyste Lichinino, Kokrowszczyzna i Pulpokoni, w pow. starodubowskim nad rz. Ipucią, po śmierci ur. Aleksandra Szyraja i małżonki jego Heleny Wolkówny 1 v. Szyrajowej, a 3 v. [s] Skorupskiej. W. S. J.*
s. 667–668

585. Warszawa, 1654.05.10. *Pozwolenie ur. Mikołajowi Kirykowi na zrzczenie się prawa do dóbr lennych wieczystych Karpowicze, Niżne, Chalejewicze i Wnukowicze w pow. starodubowskim na osoby ur. Jana Kazimierza Sielickiego^a, zasłużonego żołnierza i żonę jego Annę Konstancję Tracewską. A. N.*
s. 668–669

---

^a Raz błędnie: Sieklicki

586. Krosno, 1656.01.28. *Ur. Tauszowi Asanowiczowi^a, rotm. JKM służbę jedną Tkaczowszczyznę przy siele^b Dietkowiczach w woj. mścisławskim, po szl. synu Świderskiego w dożywocie. A. K. Z.*
s. 669–670

---

^a W N właściwie: Assanowiczowi

^b N: Przysiele w Dietkowiczach i [w ?] Tkaczowszczyźnie służba jedna

587. Warszawa, 1658.08.06. (—) Mając my osobliwy respekt nad pozostałymi zeszłego z tego świata ur. Adama Szablowskiego^a potomkami, na imię Adama i Jana Szablowskich, w leciech niedoroslých pozostałymi, a upatrując to, aby w znacznym osieroczeniu swym bez opiekuna nie zostawały i dobra po nim pozostałe, mianowicie majątności Dobośna i Turzec, w pow. rzeczyckim, a w woj. zaś mińskim Chozowo nazwane — — in dispendium nie przychodziły — — umyśliliśmy ur. Kazimierza Szablowskiego, synowca zeszłego Szablowskiego, opiekunem naznaczyć. (—) W. S. J.
s. 570–571

588. Warszawa, 1658.08.20. — — mając respekt na zasługi ur. Awgustyna Pyrskiego, który aż dotąd od nastąpienia nieprzyjaciół na ojczyznę po straconej wszystkiej substancyje swojej statecznie in fide ku nam — — perseuerat, — — po zeszlým sterilitur ur. ^{a-a} Zebrowskim — — płace w mieście wileńskim [^bna ulicy Sawiczej^b] będące, prawu wieczystemu ziemskiemu podległy [s], z sklepami i wszystkiemi przynależnościami — — iure caduco — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 572

^{a-a} Okienko na imię.

^b Fragment wyjęty z dalszej części nadania.

589. Warszawa, 1658.08.20. (— —) Mając — — baczenie na zasługi ur. Bazylego Pyrskiego, który nie tylko w różnych przeszłych z Kozakami, ale i terazniejszych z nieprzyjaciół wiariolomnemi ekspedycjach wojennych w wojsku Rzpłtej WKsL zostając — —, umyśliliśmy wakujące post decessum ur. Bartłomieja Juszkiewicza wójtostwo poszyrwintskie, w pow. kowieńskim leżące, — — z włókami dwiema wolnemi we wsi Rudkowie będącemi, z dawna na wójta tamecznego według prawa należącemi, z lasami, łąkami — —, tak też każdego piątku we dworze poszerwintskim [s], pospołu z namiestnikiem od dzierżawcy naszego tamecznego — — skargi ukrzywdzonych poddanych naszych sądzić do żywota swego. (— —) W. S. J.
s. 673

590. Obóz pod Toruniem, 1658^a. *Chorągwo mozyrskie po śmierci ur. Łowieńskiego ur. Hrehoremu Kruniewiczowi, który zgodną od obywatelów pow. mozyrskiego elekcyją obrany i nam między czterema elektami do naszej jest konsyderacyjej podany.*^b
s. 574

^a Brak daty dziennej i miesięcznej.

^b Brak podpisu pisarza.

591. Pośnania, 1657.12.29. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi ven. Jozepfi Dąbrowski ad parochiam Dziszensem post fata ven. Casimiri Giedroyc. A. N.*
s. 675

592. Obóz pod Warszawą, 1656.05.30. *Ur. Stanisławowi Norwidowi, chorągwu ur. Samuela Kmicica, plk. JKM, plac w Wilnie nad rz. Wilną po śmierci ur. Stępkowskiego, skarbnika oszmiańskiego¹. J. D. Z.*
s. 676

---

¹ Stanisława Andrzejkowicza Stępkowskiego.

593. Sambor, 1657.01.06¹. *Wielm. Władysławowi Wollowiczowi, kasztelanowi smoleńskiemu dobra wszystkie po zdrajcy Stanisławie Wincentym Ordzie. A. N.*
s. 676–677

---

¹ Data błędna — winno być chyba: 1656.02.06.

594. Obóz pod Warszawą, 1656.05.30. *Ur. Stanisławowi Norwidowi, chorążemu chor. Samuela Kmicica, płk. JKM, włóki 2 zwane Bachmatowszczyzna z placem, budynkami i łakami nad rz. Żyżmą w mieście Lipniskach, w pow. oszmiańskim po śmierci Dowgiały. J. D. Z.*
s. 678

595. Obóz pod Warszawą, 1656.05.30. *Ur. Stanisławowi Norwidowi, chorążemu chor. ur. Samuela Kmicica, płk. JKM, dobra dożywotnie w pow. rzeczyckim nazwane Stopnie po śmierci ur. Jana Bispinga. J. D. Z.*
s. 679

596. b. m., 1658.11.28. *Nadanie generalstwa dwornego ^aszl. Morawskiemu^a. A. N., podkanclerzy.*
s. 680

---

^a Tak w N, gdy w T imię, nazwisko, przynależność terytorialna wykreślone i niemożliwe do odczytania.

597. b. m. d. *Ur. Hieronimowi Komarowi, podsędkowi orszańskiemu dobra wszystkie i sumy jure caduco po Stanisławie Kozielskim, jako zdrajcy na rzecz Moskwy walczącym z Rzplią.^a*
s. 680–681

---

^a Brak podpisu pisarza.

598. Lwów, 1656.03.03. *Ur. Jakubowi Ginwidowi Pankiewiczowi cześnikostwo pińskie po awansie ur. Arnolfa Giedroycia^a na wojstwo pińskie. A. N.*
s. 681–682

---

^a WT i N błędnie: Giedrowica

599. Obóz pod Toruniem, 1658.12.11. *Szl. Sebastianowi Sosnowskiemu, burmistrzowi mińskiemu — który in exilio zostając nie ustaje w zawziętej ku nam i Rzpltej obserwancyjej — i małżonce jego Annie Niedźwieckiej włók 10 pustych podległych prawu magdeburskiemu mińskiemu, od rz. Świsłoczy o miedzę Jesionki*

rzeczki w Krupcu leżących, do tego Szerokie Boloto z morgami, sianożęciami, gruntami, gajami — —, aż do żywotów swych, żadnych nam ani ratuszowi miejskiemu mińskiemu nie pełniać powinności. A po śmierci ich potomkowie pozostali z tych wyżej pomienionych dóbr pełniać powinność tak jako i drudzy z włók płacić będą, sami dzierżącymi być mają. Co do wiadomości ur. wójtowi, sławetnym burmistrzom, rajcom, ławnikom i wszystkiemu pospólstwu miasta naszego Mińska donios[1]szy chcemy mieć i rozkazujemy, aby zwyyż rzeczzone włóki wymierzawszy [s] podług przywileju naszego pomienionym małżonkom w moc i dzierżenie podali. C. P. B.
s. 682–683

600. b. m., 1658.10.20. *List zaręczny ur. Andrzejowi Hutorowiczowi przeciwko ur. Adamowi i synom jego Aleksandrowi, Jerzemu i Stanisławowi Troskom. A. N., podkanclerzy.*
s. 683–684

601. Toruń, 1659.01.15. Oznajmujemy — —, iż my, mając zaleconą cnotę okrom samych dzieł rycerskich — —, rzetelnie w różnych okazjach oświadczone zasługi ur. Jana Kazimierza Sielickiego, skarbnika rzeczyckiego, a zwłaszcza w naklonieniu ku nam i Rzpltej swemi roztroptnemi i odważnemi sposobami niektórych pułków kozackich, nam i Rzpltej niechętnych, i w odprawowaniu różnych in rem nostram i Rzpltej legacyj — —, za wniesieniem do nas prośby niektórych panów rad naszych, że mu i ur. Annie Konstancyj Tracewskiej, małżonce dobra pewne w ekonomij naszej mohylewskiej, Trzylesin, Kraśnica i Dobuże nazwane, w wójtostwie osowieckim leżące, ze wszystkimi ich przynależnościami — —, robotami, czynszami, — — pasiekami alias pszczelnikami, drzewem bartnym — —, wolnym łowieniem ryb i zwierza wszelakiego — —, prawem dożywotnym — — konferujemy, — — nie pełniać z tych dóbr powinności tylko czynsz goły pieniężny do skarbu naszego co rok wnosić powinni będą, z którego to czynszu grosz dziesiąty — — na swój pożytek obracać mają. (— —)
W. S. J.
s. 684–685

602. Toruń, 1659.01.15. *Communicatio iuris ur. Stanisławowi Leszczyńskiemu, zasłużonemu żołnierzowi na pewne dobra w starostwie bobrujskim — 4 służby zwane Żerebcy i Mikulicze, tj. połowę wsi Trockiej oraz na 8 włók we wsi Kowale przy tejże połowie wsi Trockiej leżących — przy prawie dożywotnym żony jego Jadwigi Ferensbachówny [s].* W. S. J.
s. 686–687
O: AGAD, AR II dissoluta.

603. Obóz pod Toruniem, 1658.12.11. *Ur. Janowi Kazimierzowi Wysockiemu mostownictwo pińskie, ze wszystkimi do niego prowentami, gruntami, łąkami*

i innemi — — obwencyjami i przychodami, *po śmierci ur. Wnuka. Szlachta pińska obowiązana jest na żądanie mostowniczego dać mu swych poddanych do naprawy mostów.* W. S. J.

s. 687–688

604. Warszawa, 1658.08.14. — — za wniesieniem do nas przez wielu wielm. senatorów i urzędników Korony Polskiej i WKsL za ur. Stanisławem Massalskim¹, wojewodzie brzeskim prośby do niej się skłaniamy, gdy zwyż rzeczonoemu ur. Massalskiemu ten uniwersalny jego występki nie tylko z tej miary, że za nastąpieniem nieprzyjacielskim in partes cara moskiewskiego² poszed[li]szy do tychczas, lubo z łaski Bożej in melius reuolutia fortuny naszej i Rzpltej nastąpiła, perseuerabat, ale i z tej, iż dobra nasze stołowe, to jest ekonomiją naszą grodzieńską, wprzód u hetmana³, a potym u cara moskiewskiego, uprosiwszy, do tego czasu in possessione ekonomiej naszej był i jest dzierżącym. Więc biorąc przed się nie tylko gorącą prośbę, między wielą innych panów senatorów i urzędników obojga narodów, jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL⁴ i dobre o nim, i jego ku nam, i tej Rzpltej wierności i życzliwości świadectwo, ale też pamiętając na odwagi jego pod Tykocinem⁵ z ludźmi własnymi wyświadczone i mając sobie zaleconą ad omnia praeterita commissa et contra Rem Publicam perpatrata [s] eluenda ochotę, tak pokornej do majestatu naszego i ustawicznej majestatu naszego prośby nie oddalając, wszystkie te errorry przeciwko nam samym i contra Republicam quocunque nomine popełnione, wszystkie nasze publiczne i prywatne względem dzierżenia ekonomiej naszej od nieprzyjaciela urazy ojcowskim naszym affektem — — przebaczymy i ex publico senatus consilio w wieczną, nieodzowną amnystiją i zapomnienie puszczamy, do łaski naszej onego samego jako ciuem tej ojczyzny przy[j]mujemy i tak zdrowie jego i honor, jako też wszelkie dobra i possessyje jego, i gdziekolwiek będące, przed wojną onemu służące, albo podczas wojny legitime nabyte słowem naszym królewskim assekuruujemy — —. A zatym wszelkie donationes, priuilegia in praeiudicium honorum i dóbr jego własnych podczas zamieszania tego od kogokolwiek otrzymane rewokujemy, kasujemy i wolny jako synowi tej ojczyzny do własnej matki swej regressum pozwalamy, warując to jednak — —, iż mu to nic szkodzić nie ma i nie będzie mogło, że dla snadniejszego się^a nam i Rzpltej przysłużenia do zawarcia o wieczny pokój z Moskwą traktatów, czego sobie życzymy, albo też do rozparcia się z nim, jeślibyśmy się bez tego obejść nie mogli przez wojnę, tak jako teraz jest zostawać i zwyż rzeczoną ekonomiją naszą w osobiwej ochronie i w należyтым gospodarstwie trzymać będzie. (— —) W. S. J.

s. 688–690

O: Czart. 1819 nr 33.

E: AVAK I 198–200 (z datą 1653).

L: PSB XX 144.

^a *Dopisane o góry.*

¹ Jest to już trzeci akt amnestii dla Massalskiego — pierwszy był z pieczęcią pokojową króla, drugi z kancelarii wielkiej.

² Aleksego Michajłowicza.

³ Chodzi chyba o Pawła Jana Sapiechę.

⁴ Paweł Jan Sapieha.

⁵ Massalski uczestniczył w walkach o Tykocin w końcu 1656 r., blokując na polecenie władz carskich znajdujący się tam garnizon szwedzki.

605. Warszawa, 1659.02.23. *Wojskostwo wołkowyskie po śmierci ur. Andrzeja Kołontaja ur. Bronisławowi Przysieckiemu, który w terażniejszym zamieszaniu Rzpltej tym bardziej stateczną cnotę et inuiolatam praestitit fidei, wzięwszy przysługi przed się, naszej i Rzpltej studium w woj. połockim praeest drugie i nobilitati exemplo chcący pierwszym być w nieustraszeniu daremnemi nieprzyjacielskimi furijskiemi przykładem [ss]. C. P. B.*
s. 691

606. Varsavia, 1658.08.20. *Praesentatio rev. Joanni Stephano Wydźga, ep. Luce-oriensi et Brestensi ad ecclesiam parochialem in oppido Łomazy in oeconomia Brestensi ven. Stanislai Tokarski post resignationem ven. Stanislai Kosakowicz. W. S. J.*
s. 692

607. b. m., 1659^a. Wszem wobec — — wiadomo czyniemy, iż ur. Dawid Jordan, oberszterlejtant nasz bawiąc się przez długi czas w państwach naszych Korony Polskiej i WKsL wiernie i życzliwie tak nam, jako i Rzpltej w różnych okazjach wojennych służył i tak jako się dobremu kawalerowi godzi z odwagą zdrowia i zarabianiem sobie na dobrą sławę stawał. Którego jeszcze byśmy byli w służbie naszej i Rzpltej zatrzymali, gdyby sam nie namyślił się do cudzych krajów jachać i tam fortuny sobie swojej szukać. Wygadżając tedy w tym jego intencji nie tylkośmy mu tej drogi nie bronili, ale i list świadeczny dla lepszego bezpieczeństwa wydać kazali, dając mu tę wolność i cale pozwalając. Jakoż niniejszym listem naszym dajemy i pozwalamy u różnych państw i książąt postronnych służbę wojskową przyjąć, na dobrą sławę zarabiając i fortuny swojej szukać to samo wyjawszy, żeby się na służbę do nieprzyjaciół naszych i Rzpltej nie udawał. Żądamy przeto [od] Wierności Waszych, ażebyście w którejkolwiek [s] się kraj obróci, tak państw naszych, mianowicie do Ks. Lit. i Inflant, jako i cudzych krajów, onego z czeladzią, końmi, wozami i rzeczami tam jadącego, i nazad powracającego chętnie przyjmowali i po wszelkich drogach wolno mu i bezpiecznie przejechać bez żadnych trudności dopuścili, nie wątpiąc, że sąsiedzi nasi uczynią to dla naszej życzliwej przychylności. (— —)^b
s. 693–694

^a Brak daty dziennej i miesięcznej.

^b Brak podpisu pisarza.

608. Warszawa, 1659.02.^a (— —) Przełożono nam przez panów rad i urzędników naszych przy boku naszym rezydujących, iż ur. Daniel, Matiasz, Sebastian [s] i Piotr Zbutkiewiczowie^b Kimontowie, antiquiorem cum nobili genere i pod terażniejsze zamieszanie w państwach naszych cnotą i całą wiarą wespół z drugimi obywatelami Ks. Żmudzkiego dostatecznie to nam wyświadczyli, do żadnej się zdrady i fakcji nam przeciwnej nie uwodząc, ale szczyrze przeciwko nieprzyjacielowi zamorskiemu¹ cum dispendio zdrowia i chudoby swojej pomagając, jako w tym chwalebne obywateli Ks. Żmudzkiego mamy testimonia. Które my cnoty i zasługi ur. Kimontów osobliwe baczenie mając i do dalszej posługi, i wierności ku nam pobudzając przywilej ad male narrata, jakoby przerzeczeni Zbutkiewiczowie nie szlachtą, ale prostego stanu ludzie byli, przez ur. Jerzego Wierzońskiego z kancelaryj naszej, in aggrauationem sławy i urodzenia starożytnego ur. Zbutkiewiczów Kimontów (jako to przez przywilej Witolda, księcia WKsL widomie deducatur), otrzymany kassujemy i tak jakoby nigdy nie był wydany annihilujemy i wiecznemi czasami tym reskryptem naszym umarzamy. (— —) C. P. B.
s. 694–695

^a Brak daty dziennej.

^b T: z Butkiewiczowie; N: z Budkiewiczom

¹ Tzn. Szwedom.

609. Warszawa, 1658.12.24. (— —) Respektując na odważne ur. Zachariasza i Samuela Miłaszewiczów, towarzystwa chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ w różnych terażniejszego ojczyzny naszej zamieszania wojennych ekspedycjach — — usługi, — — umyśliłszy im obudwóm, braci rodzonej, dobra ziemskie wieczyste Smycz nazwane, w pow. oszmiańskim leżące, po Tobiaszu Puciacie, jako po jawnym naszym i Rzpltej zdrajcy (który pominąwszy wojska nasze WKsL, już w kraj zawojowany za zrządzeniem boskim weszle i mogąc wybornie z tymże wojskiem przy dostojęństwie naszym i zas[zc]yzyceniu ojczyzny swej stawać, dobrowolnie nieprzyjacielowi naszemu Moskwicinowi zaprzedał [się]) jure caduco — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 696–697

¹ Pawła Jana Sapiehy.

610. Warszawa, 1659.02.24. Tutoria ur. Mikołajowi Szemetowi nad potomkiem ur. Będzińskiego^a, jeńca wziętego przez Moskwę w bitwie pod Werkami¹, aż do jego wyjścia z niewoli lub uzyskania pełnoletności przez owego potomka. C. P. B.
s. 698

^a W T i w N też: Będzińskiego

¹ Bitwa pod Werkami 21 X 1658 r. zakończyła się klęską wojska lit. dowodzonego przez W. K. Gosiewskiego w starciu z siłami rosyjskimi J. Dolgorukiego.

611. Warszawa, 1659.02.24. *Tutoria ur. Jerzemu Komarowi i żonie jego nad potomstwem zmarłego ur. Adama Urbanowicza. C. P. B.*
s. 699

612. Warszawa, 1659.05.02¹. *Konfirmacja listu Krystyny Anny z Lubomirskich Radziwiłłowej, kanclerzyny lit. na wójtostwo horodeńskie Arnolfovi Giedroyciowi, wojskiemu pińskiemu po śmierci Jerzego Czekanowskiego. C. P. B.*
s. 700–701

¹ Błędnie podany rok (XI) panowania polskiego i szwedzkiego.

Uwaga! Tekst jak w nr. 315.

613. Warszawa, 1659.04.22¹. *Konfirmacja listu wielm. Krystyny Anny Radziwiłłowej, kanclerzyny WKsL ur. Polkowskim na prośbę niektórych panów rad i urzędników dwornych.*

Krystyna Anna z Lubomierza księżna Radziwiłłowa, kanclerzyna WKsL, pińska, gniewska etc. starościna, kowieńska, wielońska, bejsagolska, dawgowska, gieranońska, lipniska, przełajska etc. dzierzawczyni. Oznajmuję — —, iż co ur. pan Wojciech Polkowski, namiestnik prowentów pińskich i małżonka jego, pani Anna Bubianka, nabyli prawem kupnym u poddanego JKM, na imię u Jakowa Zalewaczycza Kościukowicza i u żony jego Zofijej Zalewaczycowej, majątność ich dziedziczną w siele Bohuszewie leżącą, do starostwa pińskiego przynależącym [s], z budowaniem różnym dwornym i gumienym, także ogrodami, sadami, zapustami drzewa młodego, gruntami oromymi, to jest półwłókiem pola nazywanym Pilipowskim, z morgami do niego należącymi, z sianozęciami, z drzewem bartnym i niebartnym, owo zgoła jako się z dawnych czasów te dobra w sobie miały i teraz mają, jako to szerzej w liście przedaźnym jest opisano. Wniesiono tedy do mnie prośbę imieniem tegoż ur. pana Polkowskiego i małżonki jego, abym względem zasług jego pomienione dobra od wszelakich powinności, które przed tym antecessorowie jego czynili, jako to borowszczyzny, kilkowszczyzny² i arendy uwolniła. Mając tedy wzgląd i baczenie na zasługi pomienionego ur. pana Polkowskiego, który od czasu niemalego — — przy zamku pińskim oddaje, pomienione dobra od wszelakich powinności — — uwalniam, z których żadnej powinności tak on sam, jako i małżonka jego trzymając nie mają czynić aż do żywotów swych, tylko czynsz goły pieniężny po kop 2 gr lit. co rok do zamku pińskiego płacąc. Na co wszystko i o konfirmacją u JKM starać się pozwalam, a dla lepszej wiary ręką się swą przy pieczęci podpisuję. Pisan w Olyce, dnia 18 m-ca Februarii r. p. 1658. (— —) C. P. B.
s. 701–703

¹ Błędny zapis lat panowania szwedzkiego (XII).

² Termin błędny, chodzi o klikowszczyznę — powinność straży (warty) nocnej.

614. Gdańsk, 1660.03.09. *Ur. Zachariaszowi Milaszewiczowi, tow. chor. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ dobra dożywotne Korowajno w woj. witebskim po śmierci ur. Łuskiny, a dobra Ist w woj. połockim po śmierci ur. Ważyńskiego². C. P. B.*
s. 704–705

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Z pewnością chodzi o Wojciecha Ważyńskiego.

615. Warszawa, 1659.04.20. *Ur. Krzysztofowi Komoniace dobra wszystkie jure caduco po mieszczaninie wileńskim Afanasie Karmanczuku [s] zwanym Sofronowiczem. C. P. B.*
s. 706–707

Uwaga! *Tekst jak pod nr. 316.*

616. Warszawa, 1659.03.12. *Glejt ur. Benedyktowi Odyńcowi przeciwko ur. Krzysztofowi Piotrowi Reszce, Jerzemu Janowi i Pawłowi Połońskim¹ po skardze o wielkie bezprawia, najazdy na dom jego, rabowania i inne praediudicia. C. P. B.*
s. 707–708

¹ Nie jest jasne, czy chodzi tu o dwóch, czy o trzech Połońskich.

617. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.04.30. (— —) *Przełożona nam jest prośba imieniem ur. Daniela Kotuty Dubiny, z wojska zaporoskiego zasłużonego męża (którychśmy za nawróceniem do nas i Rzpltej pańską naszą umyślili kontentować munificencyją i wszelakie onych prawa i swobody antiquitus od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych nadane conseruare et confirmare), abyśmy prawo i przywilej naj[j]aśniejszego ś. p. Zygmunta III, pana ojca naszego, na dobra ziemskie wieczyste, Wiazek nazwane, w pow. mozyrskim leżące, ur. Janowi Kotucie dany, we wszystkich punktach — — konfirmowali. My, król, do tej prośby — — się skłoniwszy przy prawie jako legitimum haeredem et successorem do pomienionych dóbr — — ur. Daniela Kotutę Dubinę niniejszym listem — — konserwujemy — — i successorom onego dajemy — — wiecznemi czasy. (— —)*
W. S. J.
s. 708–709

618. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.05.03. (— —) *Przełożona jest nam imieniem ur. Daniela Kotuty Dubiny, z wojska zaporoskiego zasłużonego męża, abyśmy prawa i przywilej naj[j]aśniejszego antecessora naszego Zygmunta Augusta, króla polskiego, na dobra ziemskie wieczyste Jakimowicze i slobódkę Towstyki nad rz. Berezina, w pow. rzeczyckim leżące, ur. Jakimowi Kotucie Dubinie, jazowniczemu mozyrskiemu antiquitus nadane, konserwowali i konfir-*

mowali, i ur. Danielowi Kotucie Dubinie, ponieważ się ku nam i Rzpltej z wojska zaporoskiego skłonił, lubo już przedtym od nich i odeszły były, niniejszym listem przywilejem naszym dali i konferowali. (— —) A jeśliby jakie przywileja ad male narrata na te dobra od nas wyszły, tedy one — — annihilujemy. (— —) W. S. J. s. 709–710

619. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.05.03. *Ur. Józefowi Krasowskiemu z wojska zaporoskiego, który^a inklinacją ku nam swoją^a wielu innych do takowejże powabił ochoty, dobra dożywotnie Ajciuciewicz i Zapole w pow. mozyrskim po śmierci ur. Aleksandra Łowienieckiego, chorążego mozyrskiego.* W. S. J. s. 710–711

---

^{aa} Początkowo: inklinacją swoją ku nam; kolejność zmieniono przez dopisanie u góry cyfr: 1, 4, 2, 3

620. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.05.05. *Ur. Józefowi Krasowskiemu z wojska zaporoskiego dobra dożywotne Boryskowicze, Jakimowicze i Koszyczce w pow. mozyrskim po ur. Kruniewicz.* W. S. J. s. 711–712

621. Warszawa, 1659.05.02. (— —) Mając — — zalecone ur. Benedykta Rusanowicza Kaplińskiego, podpiska grodzkiego pow. pińskiego — — wierności documenta — —, dom jego własny w mieście naszym Pińsku, w Jasolzach, między domami^{a-a} będący, z gruntami do niego należącemi, od wszelakich miejskich składek, powinności, stacyj, podwód, porubów, straży, także od stacyj, kontrybucyj, chlebów, assygnacyj żołnierskich (oprócz publicznych podatków, którym podlegać ma) — — do żywota jego samego i małżonki jego uwalniamy. (— —) C. P. B. s. 712–713

---

^{a-a} Okienko.

622. Warszawa, 1659.05.02. *Konsens ur. Jerzemu Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu na cesję synowi Hieronimowi wsi Kołczun^a — włók 4 pustych i drugiej wsi Wojszkini — włók 4 w sobie mających, w pow. oszmiańskim leżących.* C. P. B. s. 713–714

---

^a Dalej: Kołczuny

623. Warszawa, 1659.05.02. *Konsens ur. Jerzemu Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu na cesję synowi Michałowi wioski Zyburtany, tj. 5 włók pustych w trakcie miednickim woj. wileńskiego.* C. P. B. s. 714–715

624. Warszawa, 1659.05.02. *Konsens ur. Jerzemu Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu na cesję synowi Władysławowi "dwu wiosek pustych" Pokienie i Wojtku-ny, leżących w trakcie miednickim woj. wileńskiego. C. P. B.*
s. 715–716

---

^{aa} Tak w N

625. Warszawa, 1659.05.07. *Ur. Krzysztofowi Łąckiemu, tow. chor. ur. Szuski, chorążego WKsL¹, zasłużonemu w różnych ekspedycjach wojennych z uszczerbkiem zdrowia niemalym przez otrzymany pod Brześciem od nieprzyjaciela postrzał², dobra dożywotne Leonkowicze w pow. brasławskim po śmierci ur. Tołoczki. C. P. B.*
s. 716–717

---

¹ Zygmunta Adama Szuski.

² Nie wiemy, czy miało to miejsce w końcu listopada 1655, czy też w maju 1657 r.

626. Warszawa na sejmie, 1659.05.05. (— —) Dał nam sprawę ur. Krzysztof Kamieński, mieczny nowogródzki, iż Mikołaj, Wojciech, Krzysztof Sidorowiczowie i Jędrzej, Wawrzyniec i Adam Małyniczowie, jako się sami zow[i]ją, będąc plebeiae conditionis, zmyśliwszy sobie titulum nobilitatis, nie tylko praw, swobód i prerogatyw szlacheckich zażywają, ale też i dobra ziemskie, folwark nazwany Bartniki i włók 5 we wsi Parchumowiczach, w ^{a-a}, przeciwko wyraźnemu prawu statutowemu WKsL, ludziom prostego stanu trzymać broniącemu, trzymają. Wierne tedy, a życzliwe nam i Rzpltej wiadome w dziełach rycerskich zasługi i odwagi ur. Kamieńskiego — — na pilnej mając konsyderacyjej, w nagrodę zasług jego i za dotrzymaną nam i Rzpltej wiarę stateczną i poddaństwo, pomienione dobra wszystkie, jako w dzierżeniu pomienionych Sidorowiczów i Małyniczów miały i teraz są (wyjawszy ruchomość, srebro, złoto, pieniądze, bydło, także i grunty do miasta należące, jeśli by jakie miały, które im zawsze trzymać wolno) — — jure caduco et perpetuo irreuocabilis donationis nostrae titulo dajemy i konferujemy. (— —) C. P. B.
s. 717–718

---

^{a-a} Okienko na nazwę powiatu.

627. Varsavia, 1659.03.15. *Praesentatio rev. Georgio Biallozor, ep. Smolenscensi ven. Martini Kochański ad canonicatum Smolenscensem post obitum ven. Joannis Sluchtenberg. W. S. J.*
s. 718–719

628. Warszawa, 1659.05.07. *Communicatio iuris ur. Janowi Szysze na 4 włóki zwane Mankuny we wsi Jakubowiczach, w dzierżawie niemojkiej, w woj. trockim leżące, przy prawie dożywotnim małżonki jego Zofii Podhajskiej.* C. P. B.
s. 719–720

629. Warszawa na sejmie, 1659.05.02. *Ur. Hieronimowi Piaseckiemu, podsędkowi słonimskiemu plac w Słonimie na Grzybowskiej ulicy leżący, u ur. Aleksandra Gumowskiego nabyty i z innemi pewnymi szmatami u niektórych mieszczan słonimskich przykupionemi, z uwolnieniem tegoż placu od wszelkich ciężarów miejskich, to jest składanek, stacyj i stanowisk — —, nic jednak nie prejudykując pożytkom dzierżawy naszemu słonimskiemu służącym¹.* C. P. B.
s. 720–721

---

¹ Dzierżawcą (starostą ekonomicznym) słonimskim był Paweł Jan Sapieha.

630. Warszawa, 1659.05.07. *Ur. Janowi Miniewskiemu włók 8 prawu lennemu wieczystemu podległe, w puście zostające, w trakcie haińskim, w woj. mińskim leżące, nazwane Ejnarowicze — — post fata ur. Stanisława Jaworowskiego.* C. P. B.
s. 721–722

631. Warszawa, 1659.05.07. *Ur. Jerzemu Grabińskiemu, rotm. JKM kamienica w Kownie, folwark i wszelkie ruchomości po Hanusie Naugarcie, mieszczaninie kowieńskim zmarłym bezpotomnie i bez sukcesora.* C. P. B.
s. 722–723

632. Warszawa, 1659.05.07. *Ur. Karolowi i Salomonowi Grabińskim, braciom rodzonym i żołnierzom, kamienicę w Kownie, folwark i wszelkie ruchomości jure caduco po zmarłym bezpotomnie mieszczaninie Nikielu Krupie zwanym Margias.* C. P. B.
s. 723–725

633. Warszawa, 1658.02.13. (— —) *Mając my wzgląd — — na zasługi ur. Jana Gabriela Łyszkiewicza w różnych okazjach — — w wojsku naszym lit. — — wyświadczone, tudzież — — że się do nieprzyjacielskiej strony nie skłaniając zawsze naszym wiernym — — żołnierzem zostawał, — — umyśliliśmy mu po zeszyłym sterilitet z tego świata sław. Janie nazwiskiem Koniu, mieszczaninie i krawcu wileńskim, dom pozostały na Rudnickim Przedmieściu w mieście naszym wileńskim, także na Rudnickiej ulicy w pewnych granicach leżący, także wszystkie in genere et specie dobra ruchome — — jure caduco — — konferować.* (— —) C. P. B.
s. 725–726

634. Warszawa, 1659.05.08. *Communicatio iuris ur. Joannie Annie z Chodakowa Młockiej na wsie Wilejkiowo^a, Maniuny i Czelków, w dzierzawie wielońskiej i bejsagolskiej na Żmudzi leżące, przy prawie dożywotnim męża jej ur. Jana Karola z Młocka Młockiego, starosty pińskiego i helmeckiego. C. P. B.*
s. 726–727

^a Dalej: Wilejkiów

635. Warszawa, 1659.05.02. (— —) Pokładana była przed nami konfirmacja Królowej JM, pani małżonki naszej, zawierająca w sobie sprzedaż od Iwana Bobrykiewicza, mieszczanina sokólskiego i Reginy Moszczenianki, małżonków domu i placu z wszelkimi budynkami w miasteczku Sokółce leżącego, a przy tym i morgów 6 gruntu óromego żydowi tamiecznemu sokólskiemu Bieniaszowi Chaminowiczowi, pod datą r. 1651, dnia 19 m—ca lipca sprawioną i od ur. Teodora Jana Maydla, natenczas ekonomiej JKM sokólskiej administratora approbowaną — —. I doniesiona jest nam imieniem tegoż Bianiasza Chaminowicza^a, żyda i małżonki onego prośba, abyśmy pomieniony list sprzedażny i tą Królowej JM — — konfirmacją we wszystkich kondycjach — — stwierdzili i zmocnili. Jakoż chętnie — — pomienioną kupię onemu — — approbujemy. (— —) C. P. B.
s. 728–729

^a T: Chamowicza

636. Warszawa, 1659.01.26. *Ur. Janowi Stefanowi Pacynie, zwłaszcza za jego zasługi podczas terażniejszej komisji pokojowej z Moskwą pod Wilnem, stolnikostwo pernawskie po śmierci ur. Miedziachowskiego. C. P. B.*

s. 729

L: Urzędnicy IX 546.

637. Obóz pod Toruniem, 1658.11.22. *Ur. Gabrielowi Rudominie Dusiackiemu, za zasługi w różnych publicznych funkcjach i wojskowych okazjach, podstolstwo brasławskie po awansie ur. Olbrychta Prażmowskiego na podkomorstwo czerokie. C. P. B.*

s. 730–731

638. Obóz pod Toruniem, 1658.11.20. *Ur. Tomaszowi Wnorowskiemu, tow. chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego, plk. JKM¹, dobra lenne wieczyste Suchowierzchów, Halibiszów i Łuczkievicze w pow. starodubowskim po śmierci w szturmie pod Mińskiem ur. Mikołaja Skirmunta. W. S. J.*

s. 731–732

¹ Mikołaj Władysław Judycki.

639. Warszawa, 1659.03.26. *Konsens ur. Halszce Puzyniance Aleksandrowej Wilczkowej, cześnikowej starodubowskiej na cesję dóbr lennych Karmanowo, w pow. starodubowskim, w ujeździe poczepowskim leżących, na rzecz ur. Krzysztofa Mołskiego, żołnierza wojsk WKsL^a i żony jego prawem lennym wieczystym.* W. S. J. s. 732–734

^a WN: porucznika chor. ur. kawalera maltańskiego [tzn. Mikołaja Władysława Judyckiego].

640. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.05.05. (— —) Nie tylko na znamienite merita ur. Mikołaja Władysława Judyckiego, kawalera maltańskiego, generała artylerii WKsL, płk. naszego — we wszelkich ekspedycjach wojennych abunde wyświadczone, ale nie mniej i na codzienne ekspensa jego, które on dla dostojęństwa majestatu naszego i całości Rzpltej w suplementowaniu pułku swego, tak polskiego, jako i cudzoziemskiego ludu de suo podejmuje, respektując, — pozwalamy w puszczy i lasach do starostwa skirst[y]mońskiego^a należących, w ziemie żmudzkiej będącego, towary leśne, mianowicie klepki i inne wszelakie, którekolwiek się mogą tam wynaleźć, od założenia czas rachując bud do lat ^{b-b} wyrabiać i one na swój pożytek, krom płacenia pniewszczyzny i inszej do skarbu płacenia powinności, obracać. Co do wiadomości wielm. podskarbiemu WKsL¹ i wszystkim urzędnikom skarbowym, także administratorom, faktorom, egzaktorem cel i myt naszych przywodząc chcemy mieć, aby pomienionemu ur. Judyckiemu — i faktorom jego tak w wywożeniu, jako i w spławieniu towarów leśnych żadnej do wyszcia lat zupełnych — nie czynili przeszkody. (— —) W. S. J. s. 734–735

^a WN błędnie: w starostwie skirmontskim

^{b-b} Okienko.

¹ Podskarbi lit. Wincenty Gosiewski znajdował się wówczas w niewoli moskiewskiej, zastępował go — jako administrator skarbu — wojewoda smoleński Adam Maciej Sakowicz.

641. Varsavia, 1658.03.02. *Palatinatus Polocensis gen. Joanno Carolo Kopeć, subdapifero MDL, capitaneo Brestensi post obitum magn. olim Alexandri Ludouici Radziwiłł ducis in Ołyka et Niezwież [s], illius ultimi et immediati possessoris, praeuia dignitariorum officialium totiusque equestris ordinis palatinatus Polocensis electione dandum et conferendum esse duximus prout cum iurisdictionibus palatinali et aduocatiali juris Magdeburgici, civitate et castro Polocensi, oppidis Drysa et Bielczyca dictis, advocatiis, boiariis, villis, pagis, praediis Saria dictis, agris cultis et incultis, — piscationibus, theloneis, vectigalibus, obstaculis superfluiis existentibus variis pro capiendis sulmonibus in fluvio Duna vulgo Diwina nuncupato extractis vulgo jazy appellatis et traiectu super praefatum fluuium, aliisque — antiquitus ad eundem palatinatum spectantibus nullis*

exceptis nec pro quopiam alio reseruatis, sed prout magn. olim Kiszka, palatinus Połocensis per priuilegium tenuit. W. S. J.

s. 736–738

L.: Wolff, *Senatorowie*, s. 47.

642. Warszawa, 1659.05.06. Ur. Krzysztofowi Roppowi, oberszterlejtnantowi JKM dobra wszystkie jure caduco po Janie Fabrycjusz jako zdrajcy. W. S. J.

s. 738–739

643. Warszawa na sejmie, 1659.05.05. Ur. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL, administratorowi ekonomiej naszej brzeskiej i następcom W[jerności] Waszej, wiernie nam milemu, łaska nasza królewska. (— —) Dał nam sprawę wieleb. ks. Adam Krakowiński, pleban natenczas hoszski [s], iż ludzie różnej kondycyje we wsiach Hoszczy, Tucznnej, Wyszkach, Kopytniku, Koszalach i Choroszczance, klucza łomazskiego [s], do ekonomiej naszej brzeskiej należących, mieszkające i grunty tameczne w possessyje swej mające, pobożnej fundacyje kościoła tamecznego i parafijej swojej dosyć nie czynią i od niemałego czasu należytej za częstokrotnym upominaniem się dziesięciny alias kopszczyzny nie oddają, przez co tak chwale bożej, jako i pobożnej naj[j]aśniejszych antecessorów naszych fundacyje ujmą i ubliżenie [się] dzieje. Czego na dowód pokładał przed nami tenże ks. pleban hoszczski list wielm. niegdy Leona Sapiehy, kanclerza WKsL, z podpisem jego i pieczęcią własną, według postanowienia ur. Dmitra Sapiehy, rewizora przysięgłego, naszego funduszu, który ten kościół założył. O czym testatur list pomienionego Leona Sapiehy, w którym surowie napomina podstarościch dzierżawy łomazskiej, aby tej dziesięciny dozorcami byli, żeby ex nunc każdy do kościoła hoszkiego z dzierżawy łomazskiej, jako za podobnym listem naszym do łomazskiego kościoła wydają, oddawali i odwozili. A że nam, jako to primo et principali wszystkich kościołów bożych et piarum fundationum tutori et patrono należy postrzegać, aby to, co^a na cześć i chwałę Bogu naj[j]aśniejszych antecessorów naznaczyła pietas et munificencyja, podług ich intencyji kościołom oddawano było, przeto my wszystkich wobec, cuiuscunque conditionis et status, tak szlachta, bojarowie, Ruś, żydzi, czynszowi i robotni poddani nasi, tak jako w Hoszczy i Tucznnej wydają, wydawali z każdej włóki po kopie, snopy czyniąc non in elusionem, ale słuszne, w pomienionych wsiach mieszkających ludzi napominamy i koniecznie mieć chcemy, abyście dalszych nie zażywając tergiwersacyj i ekscepcyj, tak za przeszłe lata, ile się z porachunku pokaże, z każdej włóki po kopie żyta i in futurum bez wszelakiej trudności, na zwyczajnym terminie wszyscy nemine excepto, kto jeno kolwiek jest dzierżącym jakiego gruntu w tych pomienionych wsiach — — odwozili koniecznie. A że tenże ks. pleban mając prodane 3 włóki do kościoła hoszczańskiego, a nie mając na nich żadnego poddanego, tedy ex clementia nostra regia chcemy

po wszystkich Wier[nościach] W[aszych], aby miał do nich pomoc w robocie z pobliskich wsi, osobiście Koszółów albo z Choroszczanki, albo którą by Wier[ności] W[asze] pobliską będzie rozumiała, onemu dodawali —. W. S. J.
s. 739–740

---

^a Dopisane u góry.

644. Gdańsk, 1656.12.30. *Ur. Andrzejowi Pankiewiczowi, tow. chor. kozackiej ur. Krzysztofa Sapięhy, cześnika WKsL, w wojsku lit. od początku rebelii kozackiej, za jego zasługi wojenne i wierność 2 służby osiadłe — jedną w siele Mutniewiczach, drugą w siele Siabrowiczach, w pow. rzeczyckim — po śmierci ur. Jana Kostki w dożywocie. A. N.*
s. 741–742

645. Warszawa, 1659.04.15. *Cześnikostwo oszmiańskie ur. Rafałowi Tupalskiemu po śmierci ur. Mikołaja Gruździa. C. P. B.*
s. 742–743

646. Warszawa, 1659.05.08. *Ur. Michałowi Boruchowskiemu, za zasługi w krwawych przez te lat kilkanaście ustawicznej na ojczyznę nawałności potyczkach, dobra ziemskie Krasów^a w pow. pińskim po Mikołaju Krupce, który jako prostego stanu nabył je i trzymał bezprawnie. C. P. B.*
s. 743

---

^a Raz nazwane też Krasiejowem.

647. Warszawa, 1659.04.10. *Ur. Jerzemu Przesieckiemu, porucznikowi chor. rajtarskiej ur. Władysława Cypriana Jeśmana, podczaszego mińskiego i plk. JKM, który nie tylko w przeszłych, ale też i podczas teraźniejszej pory wojennej [w] ekspedycjach — wiele fortun swych postradał, — różne szwanki i postrzały — odniósł, urząd budowniczego połockiego po śmierci ur. Rypińskiego¹. W. S. J.*
s. 744–745

---

¹ Aleksandra Rypińskiego.

648. Warszawa, 1659.05.13. *Ur. Władysławowi Cyprianowi Jeśmanowi, podczaszemu mińskiemu, rotm. JKM rajtarskiemu po zmarłym bezpotomnie zdrajcy Jędrzeju Chmarze sumę pewną, w której ten trzymał prawem zastawnym dobra dziedziczne Jeśmana — Kormutki i Zuzerki w woj. mińskim oraz wieczyste dobra tegoż — folwark Chmaryszki z wioskami Koroble i Bołotniki, w tymże województwie leżące — i wszelkie ruchomości, sumy etc. W. S. J.*
s. 745–746

649. Warszawa, 1659.05.13. Wszem wobec — —. Ponieważ na różnych usługach naszych i Rzpłtej regiment cudzoziemski ur. Krzysztofa Jeśmana, obersztera naszego znaczny poniósł uszczerbek, któremu nie życząc ostatniej ruiny, zwłaszcza że ur. Jeśmana — — w dziełach rycerskich eksperiancją i życzliwością ku nam i Rzpłtej dobrze mamy wiadomą, pozwoliliśmy onemu — —, aby mógł zaciągać na suplement regimentu swego ludzi na miejscach różnych, gdzie jeno będzie mógł najzręczniejszemu zaciągać do wojny sposobnych. (— —) W. S. J.
s. 747

650. Warszawa, 1659.05.13. Oznajmujemy — —, iż przy prawie dożywotnym ur. Heleny Merfeltówny, primi tori Aleksandrowej Kinikowej, a terażniejszej Rekuciowej, na pewne dobra nasze w pow. upitskim leżące, Bulmuny Pojcupskie nazwane, — — małżonkowi jej terażniejszemu, ur. Andrzejowi Rekuciowi, porucznikowi rajtarskiemu — — też rzeczzone lenne dobra także dożywotnym prawem, nie oddalając dzieci i potomków zeszłego małżonka jej, ur. Aleksandra Kinika, jure communicatio — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 747–749

651. Warszawa, 1659.05.02. *Ur. Janowi Gratusowi, żołnierzowi dobra Chocini-cze w woj. witebskim i 2 domy w zamku niskim witebskim, naprzeciwko cerkwi Błahowieszczennej leżące, jure caduco po zmarłym bezpotomnie w więzieniu moskiewskim ur. Janie Pypce.* C. P. B.
s. 749–750

652. Warszawa, 1659.02.24. *Ur. Maciejowi Stancellowi, kapitanowi JKM, kamienię w Kownie i dobra wszystkie ruchome jure caduco po zdrajcy i stronniku szwedzkim Janie Breżynie, aptekarzu kowieńskim z obowiązkiem placenia tylko podatku uchwalonego na sejmie.* C. P. B.
s. 750–751

653. Warszawa, 1659.05.13. (— —) Mając my wzgląd na zasługi ur. Stanisława Krzysztofa Mokrzeckiego, miecznego starodubowskiego, które on nie tylko z młodych lat swoich Rzpłtej i naj[j]aśniejszym antecessorom naszym¹, i nam samym oddawał, a na ostatek zdrowiem zapieczętował, na zamku starodubowskim z trzema synami — ur. Andrzejem, Konstantym i Janem Mokrzeckimi — broniąc się mężnie i odważnie, z drugimi obywatelami pow. tamecznego tyrańsko pobici² — —, a respektując na postradanie męża i dzieci ur. Marynę Rahożiankę Mokrzecką, a terażniejszego małżeństwa ur. Cichososnowską, przy dożywociu tych dóbr Bolsun³ i Lubowszy, [^bw pow. starodubowskim^b] ze wszystkimi do nich przynależnościami, przy dożywociu zostawujemy i zabrane prawa od nieprzyjaciela na zamku starodubowskim — — konfirmujemy, także i pozostałego potomka, ur. Michała Mokrzeckiego — —, prawem lennym wieczystym

— — konserwujemy, żadnej nam ani skarbowi naszemu z tych dóbr nie pełniąc powinności, tylko kondycjom [o] ochronie zamków siewierskich podlegając.

(— —) W. S. J.

s. 752

---

^a N: Bołuny

^{bb} Tak w N

¹ Tzn. Zygmunta III i Władysława IV.

² Mowa o zdobyciu Staroduba przez wojska kozackie w 1648 r.

654. Warszawa, 1659.05.13. (— —) Znamienite niegdy ur. Tymoteusza Worony, pisarza grodzkiego starodubowskiego merita, które on naj[j]aśniejszym antecessorom naszym¹ in utraque fortis fortuna — — abunde oddawał, tudzież i dwóch synów onego, ur. Jędrzeja i Gabriela Woronów, którzy in primordiis zaraz rozruchów w państwach naszych, równo z drugimi obywatelami pow. starodubowskiego, — — od ręki [s] nieprzyjacielskich tyrańsko zabici polegli w zamku starodubowskim², merentur w nas osobliwy respekt, a tym bardziej pozostalego potomka jego, ur. Leona Worony, non degenerem od rodzica swego widzimy ku usłudze Rzpltej i naszej animus et propensionem, który sequax przodków swoich cnoty, one własnymi swymi augmentuje odwagami, oddając nam i Rzpltej w wojsku WKsL — — usługi. Zeszłych tedy meritis lubo posthumo praestando praemia, a terażniejszego do dalszych praeparando — — usług, przy wszystkich donacjach i prawach naj[j]aśniejszych antecessorów naszych na dobra Bernowicze z siedliskiem Humnischczem i innemi przynależnościami, i przyległościami, w pow. starodubowskim leżące, także na dwór w wale w mieście Starodubie i plac kupny do tegoż dworu należący, prawu lennemu wiecznemu podległe, ur. niegdy Tymoteuszowi Woronie — — prawem lennym wiecznym służące nadanych, ur. wprzód Lubę Rahoziankę Woroniną, pisarzową grodzką starodubowską przy dożywociu secundum naturam dóbr lennych zachowujemy, a secundario ur. Leona Woronę — — przy zupełnym prawie lennym wiecznym na pomienione dobra służącym (ponieważ wszystkie prawa tempore incursionis Kozaków zabrane są) zachowujemy. (— —) W. S. J.

s. 753–754

---

¹ Tzn. Zygmuntovi III i Władysławowi IV.

² Chodzi chyba o zdobycie Staroduba w czerwcu 1648 r. przez wojska kozackie.

655. Warszawa, 1659.05.13. (— —) Nie tylko znamienite i odważne ur. Jerzego Młozewskiego merita, które on naj[j]aśniejszym antecessorom naszym¹ summa cum dexteritate et integritate w wielu ekspedycjach wojennych — — wyświadczył, ale też nie mniej wyświadczone jego pod terażniejszy zamieszany czas — — z niemalą w possessyjach i fortunach swoich ruiną testimonia, merentur od nas osobliwej królewskiej munificencyj, którą mu — — pokazując umyślili-

śmy mu, za wniesieniem do nas panów rad i urzędników naszych dwornych przy nas rezydujących imieniem jego prośby, dom jego w mieście naszym Brześciu, na ulicy z Rynku idąc do ojców bernardynów po lewej ręce, na rogu samym stojący, od podatków, kontrybucyj, składanek prywatnych, donatywy jakimkolwiek sposobem wynalezionych i nazwanych, i innych wszelakich ciężarów miejskich (saluis oneribus, które sejmem będą uchwalone), także od stawiania w nim żołnierzy tak koronnych, jako i WKsL, i wszelakiej preeminencyj i kondycyjej ludzi, tak podczas sejmików, kommissyjej żołnierskiej, jako podczas odprawowania sądów głównych trybunałnych, roków, roczków i innych wszelakich prywatnych i publicznych zjazdów ekscypować i uwolnić. (— —) Co do wiadomości wszem wobec, a mianowicie wielm. marszałkom koronnym i WKsL, także stanowniczym i rozdawcom gospód, urzędom ziemskim, grodzkim, magistratu brzeskiemu i innym — — rozkazujemy. (— —) W. S. J.
s. 754-755

¹ Tzn. Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

656. Warszawa, 1659.03.25. Ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, podkomorzemu orszańskiemu, rotm. JKM kozackiemu, który przy powiecie swoim z chorągwią, którą sumptem swym — — zaciągnął, przeciwko — — Moskwicinowi odważnie stawając — — i dotąd — — rotmistrza powinności — — wyświadczać nie przestaje, dobra lenne wieczyste Juchnowicze i Domaszewicze w woj. mińskim po śmierci ur. Zarowskiego. W. S. J.
s. 755-757

657. Warszawa, 1659.05.24. Oznajmujemy — —, iż ur. Marcellin Żardecki i małżonka jego ur. Anna Sawicka za cessyją ur. Albrychta Sawickiego, wojskiego mielnickiego, a za konsensem naszym i listem do wielm. podskarbiego¹ na podanie wydanym, wsi z folwarkiem nazwanej Starawola, w woj. brzeskim leżącej, prawem lennym wieczystym in pacifica zostawali i zostają possessione, owych dóbr legitime et indubitate będąc używającami. A że — — pomieniony folwark ze dworem zgorzał, którego czasu cessyja, konsens nasz pierwszy i list nasz na to dane podczas inkursyjej nieprzyjacielskiej in cinerem poszły, zaczym jakośmy raz przed tym ur. Sawickiemu pozwolili cedować in personam ur. Żardeckiego dóbr zwyż mianowanych, tak niniejszym konsensem, listem naszym pierwszy konsens i list nas[z] — — odnawiamy i pozwalamy — —, aby bez żadnej ni od kogo przeszkody — — trzymać mają [ss]. (— —) C. P. B.
s. 757-758

¹ Z pewnością mowa tu o Gedeonie Michale Tryźnie.

658. Łańcut, 1656.01.20. *Starostwo orszańskie z należącymi do niego dobrami ur. Piotrowi Galimskiemu, marszałkowi orszańskiemu po śmierci wielm. Leona Kazimierza Sapiehy, podkanclerzego WKsL. A. N.*
s. 758–759

659. Lublin, 1656.08.25. Oznajmujemy — —, iż ur. Piotra Galimskiego, starosty naszego [orszańskiego] virtus i stateczna przeciwko dostojęństwu naszemu życzliwość, i do usługi tak naszej, jako Rzpltej ochota nieupracowana, aczkolwiek nam zawsze abunde contestata, nigdy jednak jako sub hunc fluctuantis Reipublicae statum (kiedy drugich contagiosum malum, perfidia) euidentioribus nie wydała się indicis. Wielu bowiem poddanych naszych częścią illicitamenta do perfidyje zwabiły, częścią sposoby do pozyskania postradanych fortun contaminant, on przeciwko wszystkim fortuny insultom cale wiernego poddanego naszego i kochającego unice tej Rzpltej dobro syna, i w wielu inszych (które się podawały) okazjach pokazał officium, iż antiquior człowiekowi cnotliwemu fides niż utilitas i osobliwie poważną do cara jm. moskiewskiego ex dignitate nostra et emolumento Rzpltej odprawując funkcją¹, konającej ojczyzny radą zdrową, kosztów i zdrowia własnego nie skąpą odwagą, salutem curauit. Te wszystkie świeże i inne wysokie dawniejsze bello paceque merita niezwłoczną naszą miłościwie chcąc zaszczyścić szczodroblivością, umyśliliśmy mu przypaść do szafunku naszego post fata ur. Stanisława Chrebtowicza [s] dobra nasze Czerświat i Sudziłowicze, w woj. połockim leżące, konferować, onemu samemu i ur. Ewie Wołodkiewiczównie, małżonce onego — — tak, jako in immediata ur. ^{a-a}Starosielskiego² possessione były, — — do żywotów swych. (— —) A. N.
s. 760–761

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Galimski dwukrotnie do tej pory posłował do cara Aleksego — raz jesienią 1655 r. z ramienia Pawła Sapiehy, drugi raz wiosną 1655 r. z polecenia Jana Kazimierza.

² Chodzi o Mikołaja Starosielskiego.

660. Warszawa, 1654.07.28. (— —) W świeżej zawsze mając pamięci krwawie oddawane nam i Rzpltej usługi ur. Mikołaja Bielackiego, żołnierza z wojska lit., które nam od najpierwszej wścieklej rebellije kozackiej zaczęcia aż do codziennego teraźniejszych różnych nieprzyjaciół na całość naszą i Rzpltej insultów — — oddawać nie przestaje, umyśliliśmy mu pewne dobra nasze w woj. mściławskim leżące, prawu dożywotnemu podleć, — — post decessum ur. Prokopa Sokołowskiego — Żeleźnica przezywające [się] Berezytnia, a po ur. Andrzeju Bielackim, ojcu jego, także w tymże woj. mściławskim, a w trakcie krzyczewskim za rz. Sożem leżące, Zabycanie Murynbez, jako rodzic onego trzymał, dać. (— —) A. N.
s. 761–762

Uwaga! Zob. nr 237.

661. Warszawa, 1659.05.14. *Ur. Janowi Jaworowskiemu, żołnierzowi przez cały czas zamieszania Rzpltej, dobra wszystkie jure caduco, a zwłaszcza włókę i trzecinę gruntu we wsi Baranowiczach "pod Grodnem", pod przysądem miejskim grodzieńskim będące, po zmarłym bezpotomnie mieszczaninie Pawle Chilimowiczu. Przywilej ten nie będzie ważny, jeśli ziemia ta należałaby do ekonomii grodzieńskiej.* C. P. B. s. 762–764

O: LMAB, F. 17–129, k. 151.

⁸² Tak w N

662. Pod Toruniem, 1658.12.22. *Stolnikostwo upickie ur. Mikołajowi Przeddzieckiemu po awansie ur. Kazimierza Kozła na wojskostwo wileńskie.* W. S. J. s. 764–765

L: PSB XXIX 61.

663. Warszawa, 1659.02.27. *Ur. Jerzemu Umiastowskiemu, stolnikowi wendeńskiemu i Pawłowi Bukrabi[e], kommissarzom od nas do sprawy niżej wyrażonej naznaczonym i zesłanym, wier[nie] nam miłym, łaskę naszą królewską.*

Urodzeni, wiernie nam mili. Przełożono nam jest imieniem ur. Michała Lewalta Jezierskiego, iż pod majątnością onego dziedziczną Lepiosami nazwaną, w woj. brzeskim leżącą, przez rzeczkę Polonną na gościńcu z Kobrynia do Prużanej i innych różnych miast będącą, ludzie podróżni, dla złej nader i niebezpiecznej przez tę rzekę przeprawy, wielką trudność i szkodę dla niezbudowania tam mostu wszelkiej kondycyje ludzie [ss] ponosić muszą. I wniesiona zatym była do nas imieniem onegoż prośba, abyśmy, wygadząc wczesnemu ludzi podróżnych przewidowi [s], do wyż mianowanej przeprawy, dla uważenia, jeśli słusznie tam most ma być zbudowany, pewnych osób, kommissarzów naszych zesłali. Do której my onego prośmy, jako słusznej, łaskawie się skłoniwszy, W[ierność] W[aszych], których nam cnota i w odprawowaniu takowych spraw dexteritas jest dobrze zalecona, do wyż rzeczoney majątności Lepios za kommissarzów naznaczywszy zsyłamy, chcąc mieć po W[iernościach] W[aszych], abyście — o czasie zjachania tam z sobą się zniós[ł]szy i o nim pomienionemu ur. Jezierskiemu obwieściwszy zjachali, i tam trudnemu, i niebezpiecznemu przez rzeczkę Polonną przejazdowi dobrze się przypatrzwszy i koszt, który przezeń w zbudowaniu tam, i naprawowaniu mostu i grobel podejmowany być ma uważwszy, myto mostowe od ludzi kupieckich, żydów, furmanów z towarami różnemi jadących tamtędy postanowili i przez osobliwy list swój do nas na uprzywilejowanie in occluso rotulo odesłali. (— —) C. P. B.

s. 765–766

664. Warszawa, 1659.05.08. — — pozwalamy ur. Annie Mirskiej Janowej Szostakowskiej z prawa swego dożywotnego na dobra nasze, obrąb, ziemię Janiszki Ciehejewszczyzna^a nazwane, z zaściankami i szmat gruntu pustego, w staro-

stwie brasławskim leżące, sobie służącego, zrzec [się] i na osobę ur. Stefana Szostakowskiego, syna swego takowymże prawem włac. (— —) C. P. B.
s. 766–767

^a Dalej: Cicherewszczyzna

665. Warszawa, 1659.05.08. *Communicatio iuris ur. Janowi Jakubowi Dowkszy na dobra dożywotne folwark Pluso, nad jez. Plusem w pow. brasławskim leżący, przy prawie dożywotnym żony jego Katarzyny Berkówny.* C. P. B.
s. 767–768

666. Varsavia, 1659.05.13. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiato Zawisza, ep. Vilnensi ven. Martini Floriani Wściśliński, canonici et officialis genaralis Vilnensis, ad ecclesiam parochialem et praeposituram Volpensem post ingressum religionis Ordinis Carthusianorum ven. Josephi Bohdanowicz.* W. S. J.
s. 768–769

667. Warszawa, 1659.05.10. *Ur. Hrehoremu Podbereskiemu, staroście gulbińskiemu, który statecznie nam wiary dotrzymawszy i natenczas w wojskach naszych WKsL de proprio chorągwie^a ku obronie ojczyzny stawiając, i dotąd nietęskliwie w tejsze haeret persewerancyjej, starostwo upickie z jurysdykcją sądową i włością za cesją ur. Michała Kazimierza Radziwiłła, podczaszego WKsL.*^b W. S. J.
s. 769–770

^a Dopisane u góry.

^b Treści dokumentu nie oddaje N (zob.)

668. Warszawa, 1659.05.14. *Oznajmujemy — —, iż gdy kommissarze nasi za listem od nas wydanym do majątności ur. Michała Lewalta Jezierskiego dziedzicznej, Lepiosy nazwanej, w woj. brzeskim leżącej, zjachawszy, a przejazdowi trudnemu i niebezpiecznemu przez rzeczkę^a Połonną, na gościńcu z Kobrynia do Prużanej i do innych różnych miast idącym, gdzie by ludzie podróźni wielkie szkody, trudności i omieszkania ponosić musieli, przypatrzwszy się i niemają koszt w zbudowaniu, i naprawowaniu mostu, i grobli uważwszy, myto mostowe na ludzie kupieckie, żydy, furmany postanowili i do nas pro confirmatione odesłali. Za wniesieniem tedy do nas imieniem tegoż ur. — — Jezierskiego prośby, my, król, wygadając wczasowi ludzi podróźnych, którzy aby wielkim braniem myta aggrawowani nie byli, ordynacją kommissarską moderując myto mostowe na pomienionej rzeczce Połonnej tak postanawiamy i nadajemy, aby od woza towarem nałożonego jednym koniem [ciągnionego] po gr polskiemu, od koni i bydła rogatego tamtędy na sprzedaż prowadzonego po 2 pieniądze, także od zboża i drew na targ do Kobrynia prowadzonego od woza jednym koniem albo*

wołami — po 2 pieniądze, od ludzi kupieckich, żydów, furmanów i od poddanych drwa, i zboże na targ prowadzących brane było. Stan jednak duchowny i szlacheczki, także i ich podwody od tego myta wolnemi zostają. (— —) C. P. B.
s. 771–772

---

^a Początkowo było: rzeką, następnie dopisano u góry: cz

669. Warszawa, 1659.04.28. (— —) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym będących, imieniem ur. Tomasza Kniażewicza^a, iż on nie tylko ab hoste we wszystkich dostatkach swych, majątnościach i substancyji zrujnowany, ale i przez nieudanie się pod protekcją nieprzyjacielską cale ze wszystkiego ogołocony zostaje. A że przez spławienie w popiół ogniem nieprzyjacielskim z pomienionych majątności żadnych prowentów dorocznych, sobie należnych, już to od lat kilku nie bierze, ani też od swoich dłużników długów sobie winnych do[j]ść nie może, wniesiona tedy jest do nas pokorna służba, abyśmy pomienionego ur. Tomasza Kniażewicza [s] do lat 3 od płacenia długów eliberowali. Do której my prośby tym prędzej łaskawie skloniwszy się, im dostateczniej są nam wiadome usługi ur. Kniażewicza, które on we wszelakich okazyjach i potrzebach, tak wojennych — — od początku zamieszania w ojczyźnie ochoczo zacząwszy oddawać i teraz — — oddaje. (— —) C. P. B.
s. 772–773

---

^a WN i dwa razy w T forma: Kniażewicz

670. Warszawa, 1656.07.21. Ur. Józefowi Janowi Pruszkowskiemu, żołnierzo wi od początku rebelii kozackiej za jego zasługi i wierność, dobra wieczyste, wieś Klewica^a w pow. oszmiańskim, po ur. Mikołaju Gruździu jako zdrajcy pozostającym w wojsku moskiewskim. Dobra te dostały się Gruździowi w wyniku taksy majątności Olszany. J. M. S.
s. 773–775

---

^a WN: Chlewica

671. Toruń, 1659.01.04. Stolnikostwo WKsL po śmierci ur. Eustachego Wollowicz, starosty płotelskiego^a ur. Krzysztofowi Sapieże, podstolemu; ten albowiem w zacnej i rodowitej urodziwszy się familij, w takiej, w której wysokie honory nie są nowiną, nie kontentując się sławą od przodków swych nabytą ad aetatem militiae patientem przyszedł, cale się na wojskową Rzpltej oddał usługę i całego dotąd wieku swego nie gdzie indziej deposuit i transegit czasy, jedno w obozach, godnym pułkownikiem będąc w wszelkiej okazyj — — z pułkiem swym przeciwko naszym i Rzpltej stawając nieprzyjaciółom. Uznała go rebellija kozacka

—, uznały teraźniejsze okazyje, wojny szwedzkie, nie nomine, ale re odważnego męża. W. S. J.

s. 775–777

L: *Urzędnicy XI 1518.*

^a T: platynskiego

672. Warszawa, 1659.05.23. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy oczewisto u ksiąg kancellaryjej naszej mniejszej WKsL księżna Januszowa Radziwiłowa, tę cessayją wsi Smolnik na kościół i plebaniją wiżajńską ku aktykowaniu podawszy przy ur. Samuelu Sulimowskim i Andrzeju Jakimowiczu przyznała, i prosiła nas, abyśmy oną do akt wpisać kazali, którą wpisując słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja, Maryja, hospodarówna ziem moldawskich, księżna Januszowa Radziwiłowa, wojewodzina wileńska, hetmanowa w. WKsL, kazimierska, borysowska, sejwejska, bystrzycka, wilkijska, retowska starościna, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym cessayjnym listem, iż ja, z łaski JKM, pana mego m[iłościwe]go, prawem dożywotnym konferowane sobie starostwo sejwejskie, w pow. grodzieńskim leżące, z folwarkami do niego należącemi i z miasteczkiem nazwanym Wiżajnami, w realnej swej mając possessyjej, po uczynionej przy pewnych poważnych osób za wieleb. w Bogu jm. ks. Janem Szczęsnowiczem, plebanem pomienionego miasteczka Wiżajn instancyjej, a za wyraźną wolą i konsensem JKM idąc, odłączywszy od przerzeczonej dzierżawy swej sejwejskiej, to jest ode miasteczka Wiżajn, wieś Smolniki nazwaną, w której wsi pomiary włócznej zwyczajnej włók 13, na pomieniony kościół wiżajński i na osobę jm. ks. Jana Szczęsnowicza, plebana teraźniejszego i successorów jego ceduję z prawa mego — —. Pisan w Warszawie, dnia 17 m—ca maja r. p. 1659. (—) Maryja księżna Radziwiłowa. Ustnie proszony pieczętarz od osoby zwyż mianowanej do tej cessayji — Samuel z Bożnowicz Sulimowski, ręką swą. Proszony do tej cessayjej pieczętarz — Andrzej Jafimowicz [s]. Jako pieczętarz listu tego ustnie i oczewisto proszony pieczętarz — Andrzej Kołodzieżyński. (— —)^a

s. 777–779

^a Brak podpisu pisarza.

673. Warszawa, 1659.03.21. *Konsens ur. Mikołajowi Gabryjałowiczowi na cesję 3 włók we wsi Bujewiczach do starostwa brasławskiego należącej na osobę syna Teodora. C. P. B.*

s. 779–780

674. Warszawa, na sejmie walnym, 1659.05.13. *Konsens ur. Szczęśnej Niewiadomskiej Paszkowskiej na cesję dóbr w pow. oszmiańskim — Dworzec Czerniatycki z wsiami Ananiczy, Arcimowicze, Mitkowicze i Łotwa, z jeziorami Walczyn, Rosoc-*

ki, Łotwa i Dołża, z młynem na rz. Miadzialicy, z sumą 700 kop gr lit. ante unione
na te dobra wniesioną — na osobę syna Władysława Paszkowskiego. W. S. J.
s. 780–781

675. Warszawa, 1659.03.06. *Communicatio iuris ur. Kazimierzowi Szumlańskiemu na Łuciuny, Kielpecie, Grykiszki alias Dziugile w pow. wilkomierskim przy prawie dożywotnym żony Katarzyny Pzorówny^a.* C. P. B.
s. 781–782

^a Tak w N i T — winno być Piórówny.

676. Warszawa, 1659.05.14. *Ur. Piotrowi Bielkiewiczowi w dożywocie wsie Zukowicze i Świeno w ^{a-b} po śmierci ur. Kazimierza Sokołińskiego.* C. P. B.
s. 782–783
L: Wolff, Kniaziowie, s. 484 (Zukowicze i Sieno).

^{a-b} Okienko na określenie, gdzie te wsie się znajdują.

677. Warszawa, 1659.04.26. (— —) Doniesiona nam jest przez niektórych panów rad — — imieniem ur. Stanisława Wołka, stolnika derpskiego prośba, abyśmy pozwolili pewnych dóbr, Dargie w Ks. Żmudzkiem, we włości berżyniańskiej leżących, onemu prawem dożywotnym konferowanych, ustąpić i prawa swego zrzec się in personam ur. Karola Wołka, tow. chor. pancernej ur. Lipnickiego. My, mając sobie zalecone ur. Karola Wołka merita, który począwszy od rebelliję kozackiej zastawiał^a pierśmi swemi zdrowie ojczyzny, a star[ł]szy^b się mężnie w wielu okazyjach z wiarołomnym nieprzyjacielem naszym, przez wszystkie te czasy zamieszkania ojczyzny przez zamorskiego nieprzyjaciela, wszędzie, gdzie okazyja była — — zdrowie ochoczo odważał i po dziś dzień na tejsze naszej i Rzpltej w wojsku Ks. Lit. pod regimentem wielm. podskarbiego i hetmana WKsL¹ zostaje usłudze, mężnie stawając na pocztach, koniach i ryszunku niemalą uznał szkodę, pozwoliliśmy tym listem, konsensem naszym ur. Wolkowi, stolnikowi derpskiemu, aby mógł dóbr Derge^c nazwanych in personam onego ustąpić — —. Ma — — ur. Karol Wołk zwyż rzeczzone dobra — —, ze wszystkimi in genere et specie do tych dóbr z dawna należącemi przynależnościami, według pomiary Jakuba Łaskowskiego, rewizora Ks. Żmudzkiego — — trzymać, — — aż do żywota swego. (— —) W. S. J.
s. 783–784

^a T: zastawiać

^b T: otarszy

^c Taka forma też w N

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

678. Warszawa, 1659.05.02. *Ur. Kazimierzowi Czyżowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim po zmarłych właścicielach: po ur. Jerzym Syngwii dobra Hrazino i Siemienowo w stanie małachowskim; po ur. Adamie Szumowskim — Szantalowo w stanie maksymowskim, a Lisowo i Poklonowo w stanie małachowskim; po ur. Władysławie Mokrzeskim — Wiktorowo i Sienkowo w stanie małachowskim; po ur. Frydrychu Hotfeldera — Wadowo ze wsiami w stanie małachowskim; po ur. Hrehorym Podbereskim — Hrybany i Liszczyno w stanie dubrowieńskim; po ur. Dorocie Danilewiczównie Małyszczynie — Jandarowszczyzna i Łosiowo w stanie wietlickim oraz Sucharowo w Bielszczyźnie; po ur. Janie Mostyce — Dziemialowo w stanie wietlickim, a Hożeckie i Rytkowo w stanie raszyńskim; po ur. Bazylim Owrućkim — Działilewo i Ławinki w Dorohobuszczyźnie; po ur. Szaszym — Pralnikowo w stanie szczuckim; po ur. Pawle Szacichynu — Szacichyno w stanie bereźniańskim. C. P. B. s. 785–786*

¹ Pawła Jana Sapiehy.

679. Warszawa, 1659.05.29. *Wszem wobec — — oznajmujemy tym kwietem [s] naszym, iż na sejmie walnym sześcienniedzielnym w Warszawie, w terażniejszym r. 1659, m-ca maja dwudziestego ^{a-a} dnia skończonym, wielm. Krzysztof Pac, kanclerz w. WKsL, ostrzyński, wilkowski, wisztyniecki, amerszyński starosta, leśniczy niemonojki, po dostaniu się w ręce nieprzyjacielskie wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL, po objęciu z woli naszej ex senatus consulto administracji skarbu WKsL, przed wielm. i ur. deputaty od nas z senatu i z koła poselskiego do słuchania liczb wielm. podskarbiego w., hetmana polnego WKsL wysadzonemi i naznaczonemi, uczynił liczbę z podatków publicznych, z retent i z 15 podymnych sejmem r. 1658 uchwalonych, a za administracji wielm. Krzysztofa Paca — — wniesionych do skarbu pieniędzy, po której, po uczynieniu przez wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego — — [do] dostania się w ręce nieprzyjacielskie, do r. 1658 liczby, do objęcia administracji skarbu WKsL podług rejestru liczebnego, przez wielm. i ur. deputatów podpisanego, wszytkiej percepty z retent podymnych 15, kwarty simplae, czopowego i donatywy kupieckiej wniesionych pieniędzy, dowodnie deductum złp. 207 849, gr 2, pieniędzy 15 i pół. Której summie wielm. Krzysztof Pac — — takowy uczynił rozchód:*

wojsku regimentu wielm. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL ratione summy dwóchkroć sta tys. z kommissyjej brzeskiej¹ naznaczonej wydano złp. 78 497;

wojsku regimentu wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL ratione summy dwukroć sta tys. z kommissyjej wiża[j]ńskiej² wydano zł 38 096, gr 11;

wojsku obojemu ad rationem zasług wydano zł 9447;

na zaciąg nowej chor. usarskiej wielm. oboźnego WKsL³ na ćwierć pierwszą, towarzystwu pokaleczonemu, na furmany, potrzeby armatne, wielm. i ur. kommissarzom, ur. posłom wojskowym na salaria, posłańce i inne Rzpłtej potrzeby wydano 56 018 zł, gr 20;

summa summarum od objęcia administracyjnej skarbu WKsL wszytkiego rozchodu w rejestrze liczebnym specyfikowanego czyni złp. 182 059, gr 1.

Równając przychód z rozchodem zostało gotowej summy w skarbie zł 25 790, gr 1, pieniędzy 15 i pół. Z której summy część od wielm. kanclerza WKsL za assygnacjami wydana, część wielm. Adamowi Maciejowi Sakowiczowi, wojewodzie smoleńskiemu, administratorowi skarbu WKsL oddana. Który to przychód i rozchód w tym kwicie specyfikowane dostatecznie przed wielm. i ur. deputatami sejmowymi komputami, rejestrami, assygnatami, rekognicyjami, kwitami i listami do tych rachunków i wydatków należącemi przy bytności wielm. Krzysztofa Paca — — przez ur. urzędników skarbowych WKsL likwidowane i weryfikowane są. Jakoż za uczynieniem w senacie przed nami przez panów rad, a w izbie poselskiej przez ur. posłów do słuchania tej liczby deputowanych, na terażniejszym sejmie doskonalej relacyjnej stany sejmowe bez kontradycykiej ur. Janowi Gnińskiemu, podkomorzemu pomorskiemu, staroście gnieźnieńskiemu, marszałkowi koła poselskiego do rejestru liczebnego podpisać i o kwit główny u nas wielm. Krzysztofowi Pacowi — — starać się pozwolili. A stany sejmowe jednostajną zgodą, aby według takowej liczby skarb kwitem naszym był kwitowany do nas intercedowali i konstytucyją tegoż sejmu warowali. Do której stosując się my, król, widząc, iż ta liczba porządnie słuchana, weryfikowana w kole poselskim i w senacie przed nami, nemine contradicente, jako w sobie żadnej wątpliwości nie mająca, referowana była, za prośbą wielm. Krzysztofa Paca — — z tej liczby percepty i dystrybucyi w rejestrze liczebnym dostatecznie wyrażonej, i w tym kwicie specyfikowanej, tym kwitem naszym onego kwitujemy i wolnego wiecznemi czasy czyniemy, warując to, że pomieniony wielm. Krzysztof Pac — — sam, małżonka, potomstwo, successorowie, urzędnicy skarbowi przez których cokolwiek się w tych sprawach odprawowało, od nas i successorów naszych i od Rzpłtej, ani od podskarbach następujących żadnej trudności mieć nie mają i nie będą mieli wiecznemi czasy. Na co daliśmy wielm. Krzysztofowi Pacowi — — ten kwit nasz ręką naszą podpisany i pieczęcią mniejszą WKsL zapieczętowany. A. K. s. 787–789

¹⁻² Okienko na cyfrę uzupełniającą liczbę 20; sejm zakończył się zaś 30 maja.

¹ Komisja skarbowa dla opłacenia prawego skrzydła armii obradowała w Brześciu od 4 do 16 IV 1658 r.

² Komisja skarbowa dla opłacenia lewego skrzydła armii odbyła się w Wizajnach w maju–czerwcu 1658 r.

³ Samuela Aleksandra Komorowskiego.

680. Warszawa, 1659.05.26. Ur. Samuelowi Kmicicowi, chorążemu orszańskiemu, płk. JKM dobra dożywotne Luhinowicze w woj. witebskim po śmierci ur. Hieronima Druckiego Sokolińskiego, pisarza ziemskiego orszańskiego. W. S. J.

s. 790

L.: T. Wasilewski, *Przemyślenia pana Samuela Kmicica, pułkownika wojsk Jego Królewskiej Mości w latach „Potopu”, „Mówią wieki”, 1972, nr 2, s. 10; A. Rachuba, Konfederacja Kmicicowska i Związek Braterski wojska litewskiego w latach 1660–1663, Warszawa 1989, s. 18, 391.*

681. Warszawa, 1659.04.02. *Konsens ur. Jerzemu Wiażewiczowi, wojewodzicowi nowogródzkiemu na ustąpienie horodnictwa witebskiego ur. Karolowi Junoszy^a Podoskiemu. C. P. B.*
s. 791

---

^a Tak w T; w N i raz w T: Junosy, raz zaś: Karol Junos Podoski

682. Warszawa, 1659.05.07. *Ur. Samuelowi Kmicicowi, chorążemu orszańskiemu, plk. JKM, za jego zasługi w wojsku wielm. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, wsie Margiszki, Sartyniki i Szyksznie w pow. pojurskim Ks. Żmudzkiego, z sumą 3 tys. zł wniesioną na nich przez króla Zygmunta Augusta, po śmierci ur. Jana Karnickiego^a. W. S. J.*
s. 791–792

---

^a N: Kurnickiego

683. Toruń, 1659.01.02. *Ur. Janowi Cichosnosowskiemu^a, który jeszcze z młodych lat — — wiek konsekrował w wojennej zabawie, służąc w wojsku WKsL od zacięcia wojny — — wiele postrzałów i różnych szwanków poniósł — —, a na ostatek i więzienia ciężkiego przez lat dwie kajdany dźwigając od wiarołomnego nieprzyjaciela Moskwicina ucierpiał, urząd skarbnika ludzkiego po śmierci ur. Mikołaja Szostaka. W. S. J.*
s. 793

---

^a N: Cichosnosowskiemu

684. Warszawa, 1659.05.13. (— —) *Mając my miłośnicy wzgląd na wierne i krwawe zasługi ur. Jana Pohoskiego, żołnierza naszego, które nam i Rzpltej czas niemały — — pierwszej pod chor. ur. Kosarzewskiego, potem pod chor. ur. Kazimierza Białozora, marszałka upitskiego, rotmistrzów naszych, na ostatek pod chor. ur. Samuela Komorowskiego, oboźnego WKsL, starosty wilkomirskiego, natenczas regimientarza naszego nad wojskiem wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL — — służąc przeciwko nieprzyjaciółom naszym i Rzpltej, wojskom kozackim, pruskim, szwedzkim i moskiewskim, z osobną w ziemi inflantkiej pod regimientem wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego — — z odwagą zdrowia — — oddawał i oddawać nie przestaje, umyśliłszy onemu pewne dobra nasze, po zeszyłm ur. Marcynie Laudańskim do dyspozycyjej naszej przypadłe, prawu lennemu podległe, w woj. połockim, w trakcie siebieskim, w ujeździe Jabłońszczyźnie leżące, mianowicie folwark*

z derewnią Bruśniczną, derewnią Hrybanowo, derewnią Kuźmino, pustosz Tryszczyno, pustosz Alekszyno, ku temu po zmarłym ur. Samuelu Łowejku takoweż lenne dobra w tymże woj. połockim, w trakcie siebieskim, w ujeździe Rozestwie^a, włók 6 takowymże prawem lennym — — konferować — — nic stąd nam i skarbowi naszemu nie płacąc, tylko kondycjom o odprowadzaniu służby ziemskiej i obronie zamków naszych ukraińskich zarówno z drugą szlachtą, obywatelami woj. połockiego we wszystkim dosyć czyniąc. (— —) W. S. J.

s. 794–795

K: VUB, F. 7–19/14471, k. 481–482v.

^a Lekcja niepewna: Rojestwie?

685. Warszawa, 1659.05.13. Ur. Maciejowi Rudzkiemu, porucznikowi chor. wielm. Komorowskiego, oboźnego WKsL, który z sławą nieopisaną moskiewskie jeszcze, wstydlive za nastąpieniem wojsk naszych, Szejnowej gromiąc ucieczki¹, wojenne prace znosił mile, jako też od tego czasu żadnej nie omieszkiwając okazyje, nieustraszonym sercem też wiarołomnego Moskala i Szweda nieprzyjaciela wywarte na Rzpltą furiae tłumiąc, zawsze odpór daje i aż dotychczas — — żadnymi nie uwodzi się prywatami, — — życzliwie — —, z nadwreżeniem zdrowia przez różne otrzymane od nieprzyjaciela szwanki — — stawia, dobra lenne wieczyste Pusz Mojża w pow. rzezyckim^a po ur. Stefanie Romaszewskim. W. S. J.

s. 795–796

^a T: rzezyckim

¹ Fragment ten brzmieć chyba winien: Szejnowe gromiąc wycieczki; Michaił Szejn był dowódcą wojsk rosyjskich oblegających Smoleńsk w 1632–1634 r., a sam został okrążony i zmuszony do kapitulacji przez wojska polsko-lit.

686. Warszawa, 1659.05.13. (— —) Mając my miłościwy wzgląd na wierne i krwawe zasługi ur. Wojciecha Gołyńskiego, żołnierza naszego, które nam i Rzpltej przez czas niemały — — pierwszej pod chor. ur. Działowicza¹, potem pod chor. wielm. Jana Sosnowskiego, kasztelana połockiego i ur. Kazimierza Białozora, marszałka upitskiego, rotmistrzów naszych, na ostatek pod chor. ur. Samuela Komorowskiego, oboźnego WKsL, starosty wilkomirskiego, naten-czas regimentarza naszego nad wojskiem wielm. Wincentego Korwina Gosiewskiego — — — oddawać nie przestaje, umyśliliśmy onemu pewne dobra nasze, po zeszyłym ur. Janie Wilkinie do dyspozycyjej naszej przypadłe, prawu lennemu podległe, w woj. połockim, w trakcie siebieskim, w ujeździe Jabłońszczyźnie leżące, mianowicie folwark z derewnią Mielnicą, derewnią Adamową, derewnią Kolkową, derewnią Bojdakową, derewnią Dadarową, derewnią na Wiegieniu na Wielkiej rz., derewnią Likaszkową, derewnią Żurawlową pod Dziedzinem, pustosz Maryno, pustosz Poddubie w Krasnohorodszczyźnie nad Isą rz., ze^a

wszyscy pustoszącymi i derewniami do pomienionego folwarku Mielnice należącemu, ku temu po zeszłym ur. Baltazarze Zgrzebskim takoweż dobra lenne, w tymże woj. połockim, w trakcie siebieskim, w ujeździe w Jabłońszczyźnie będące, to jest folwark w derewni Wendalowej zbudowany^b, z derewnią Ratową, Audoszową, derewnią Kaczorową, derewnią Daszczarową, pustosząc Daszczarówkę, pustosząc Siwcową, pustosząc Łosiągórę, derewnią Dolhoję, takowymże prawem lennym — — konferować — —, nie stąd nam i skarbowi naszemu nie płacąc, tylko w odprawowaniu służby ziemskiej i obronie zamków naszych ukraińnych — — dosyć czyniąc. (— —) W. S. J.

s. 796–798

K: LVIA, SA 5, k. 148–149.

^a T: we

^b T: zbudowanej

¹ Nie wiadomo, czy chodzi o Stefana Hurca Działołowicza, czy jego ojca.

687. Warszawa, 1659.05.13. Ur. Jerzemu Golyńskiemu, żołnierzowi wojsk hetmana polnego WKsL¹ dobra lenne wieczyste w woj. połockim, w trakcie siebieskim, w ujeździe w Niestanowiczach leżące, mianowicie folwark z derewnią Mamonową, derewnią Zudy, derewnią Borsuki Przednie i Zadnie, derewnią Holownią po śmierci Sawrackiego. W. S. J.

s. 798–800

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

Uwaga! Tekst prawie dokładnie taki sam jak w nr 686.

688. Warszawa, 1658.08.20. Oznajmujemy — —, iż pozwoliliśmy i pozwalamy tym listem naszym ur. Krzysztofowi Wielbotowiczowi [s] Papłońskiemu z prawa swego dożywotnego, sobie na wieś Dragajnie służącego, wyłączwszy od onej zaścianek pusty w obrębie jednym nazwany Kukliszki i Gauliszki, w ziemi żmudzkiej, w pow. wielońskim leżący, onego rzec [się], ustąpić i wlewek onego in personam ur. Macieja Aleksandra Kuszlejki^a uczynić. (— —)^b W. S. J.

s. 800–801

^a Dalej w T: ur. Maciej Kuszelko

^b Brak lat panowania polskiego i szwedzkiego.

Uwaga! Nie odpowiada tekstowi N (zob.).

689. Varsavia, 1659.03.24. *Praesentatio ven. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilenensi, praeposito Trocensi ad ecclesiam Niemenczynensem ven. Bartholomaei Ladzika^a, viccustodis ecclesiae cathedralis Vilnensis post euectionem rev. Alexandri*

Sapieha, referendarii MDL, suffraganei et praepositi Vilnensis ad episcopatum Samogitiae. W. S. J.
s. 801–802

---

^a Też: Ładzik

690. Varsavia, 1658.07.12. *Praesentatio rev. Joanni Dowgiąto Zawisza, ep. Vilnensi ven. Casimiri Bejmowski ad ecclesiam parochialem in oppido Punie post obitum ven. Hieronimi Piotrowski.* W. S. J.
s. 802–803

691. b. m., 1658.11.03. *Ur. Bohdanowi Chlewińskiemu, tow. chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra dożywotne Masłowszczyzna w pow. brasławskim po śmierci ur. Stanisława Świderskiego.* A. K.
s. 803–804

692. Pod Łęczycą, 1656.10.05. *Ur. Stanisławowi Oziembłowskiemu, za zasługi czasu wojny i pokoju, urząd wojskiego wilkomierskiego po śmierci ur. Chwaliboga Lwowicza.* A. N.
s. 804–805

693. Warszawa, 1659.05.02. *Konsens ur. Barbarze Fursównie Szukściej na cesję dóbr dożywotnych w Ks. Żmudzki, we włości wilkijskiej leżących, wsi nazwanej Blandzie z sumą na niej wniesioną przed unią, na rzecz syna Jana Stanisława Szuksty, sędziego grodzkiego kowieńskiego i jego żony Jadwigi Pukinianki.* C. P. B.
s. 805–806

694. Warszawa, 1658.08.20. *Konsens ur. Wilhelmowi Tyzenhawzowi [s], staroście kupiskiemu, zasłużonemu w wielu ekspedycjach wojennych i żonie jego Katarzynie Ciechomskiej na cesję dzierżawy żedejkańskiej [s] w pow. upickim ur. Jerzemu Tyzenhawzowi, miecznemu WKsL.* W. S. J.
s. 806–807

695. Warszawa, 1658.08.26. *Konsens ur. Bartłomiejowi Zaleskiemu na cesję folwarku Sznukszki w pow. wilkomierskim synowi Aleksandrowi, zasłużonemu w wielu okazjach.* W. S. J.
s. 807–808

696. Warszawa, 1659.06.04. *Ur. Marcinowi Jurewiczowi^a za wierność i zasługi kamienieć w Wilnie i wszelkie ruchomości jure caduco po zdrajcy Janie Desause, z obowiązkiem płacenia tylko podatków uchwalonych na sejmie.* C. P. B.
s. 808–810

---

^a W N: Jurzewiczowi

697. Warszawa, 1658.08.26. *Ur. Krzysztofowi Antoniemu Obryńskiemu, podkomorzemu nowogródzkiemu, pisarzowi dekretowemu WKsL, place w Nowogródku na ulicy Druczyłowskiej obok siebie leżące, na które on częścią gotową summę pieniężną dał, częścią długi pewne tak bractwu nowogródzkiemu Miłosierdzia Pańskiego i ratuszowi nowogródzkiemu winne płacić submitował się, mianowicie półtora placu po Łukaszu Nagórcie, a drugi po Bazylim Jachimowiczu, mieszczanach nowogródzkich, także po małżonkach ich bezpotomnie powietrzem zmarłych, a osobliwie plac z budynkiem po Iwanie Gardzie^a, platnerzu na Kowalskiej ulicy — — leżący. W. S. J.*
s. 810–811

^a *Lekcja niepewna, wyraz przeprawiony, może: Gazdzie*

698. Warszawa, 1658.08.26. *Ur. Janowi Korsakowi dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim leżące, derewnie Rybszowo, Wonchy, Puczkowo, Ardamowo i Pustole-sie, po bezpotomnej śmierci ur. Jerzego Zagórskiego. W. S. J.*
s. 811–813

699. Obóz pod Warszawą, 1656.07.03. *Ur. Janowi Korsakowi, podwojewodzie-mu nowogródzkiemu po ur. ^{a-a}Tyczynie, do Nowogródka przybyłym, jako po bezpotomnym i bez krewnych zmarłym, tak plac, jako summę i wszystkie jego rzeczy ruchome pozostałe, i towary jure caduco. A. N.*
s. 813–814

^{a-a} *Okienko na imię; w N brak określenia stanowego, a chodzi chyba o mieszczanina.*

700. Warszawa, 1658.08.26. *(— —) Dał nam sprawę ur. Krzysztof Antoni Obryński, podkomorzy nowogródzki, pisarz nasz dekretowy WKsL, iż cośmy tak jemu samemu przywilejem naszym pewne dobra, prawu lennemu wieczystemu podległe, w woj. smoleńskim, w stanie raczyńskim leżące, nazwane derewnia Muszkino, Koplowo, Poczynek, Pryza, od granicy rz. Orlej z prawej strony, która wpada w Dniepr, a idzie mimo granice ur. Ganeckich, także pustosze rzeczoną Lachową [s], tudzież i dom w murach smoleńskich na błoniu podle placu ur. Soltyka, do tego placów na Dorohobuskiej ulicy dwa, jako też i^a ur. Wiszniewskiemu Krzysztofowi osobliwym przywilejem naszym w tymże woj. smoleńskim i stanie raczyńskim, drugie dobra temuż prawu lennemu wieczystemu podległe, derewnie Puckowo i Kalinino nazwane, przy granicy ur. Jerzego Szwejkowskiego, chorążycy nowogródzkiego będące, w r. 1653 m–ca Januarii 24 dnia konferowali i u bezprawnego possessora ur. Aleksandra Kuncewicz jure doszed[li]szy lennym wieczystym prawem zażywać pozwolili. Lecz iż tak ur. podkomorzy nowogródzki i ur. Wiszniewski sic stantibus turbulentis temporibus prawem tych dóbr non vindicaverunt, przerzeczony zaś iniustus possessor ur. Kuncewicz z tego*

świata zszedł, tedy my, mając wzgląd i baczenie na — — zasługi ur. podkomorzego nowogródzkiego, które nam jako przedtym, będąc przy boku naszym, tak i teraz, w terażniejszej ekspedycyjej będąc w wojsku naszym — — oddawał, — — umyśliliśmy te wyżej mianowane dobra jemu samemu dane konfirmować i co ur. Wiszniewski uprosił, prawem lennym wieczystym konferować. (— —) W. S. J. s. 814–815

---

^a Dopisane u góry.

701. Warszawa, 1658.07.08. Ur. Aleksandrowi Protaszewiczowi za zasługi woj-skowe i publiczne, urząd cześnika wileńskiego po śmierci ur. Jakuba Załomaja^a. W. S. J. s. 816–817

---

^a W N błędnie: Załomaja

702. Warszawa, 1659.06.05. Ur. Mikołajowi Abramowiczowi, żołnierzowi od początku rebelii kozackiej, podczaszostwo mściławskie^a za postąpieniem ur. Woyniłowicza^a na stolnikostwo mozyrskie¹. C. P. B. s. 817

---

^{aa} Dopisane ołówkiem u góry: jest to w N

¹ Ludwik Kazimierz Woyniłowicz.

703. Warszawa, 1659.05.02. Ur. Janowi Kazimierzowi Czyżowi, od czasu nie-malego w wojsku naszym WKsL — —, po zmarłym Jerzym Demesie^a, mies[z]cza-ninie wileńskim sumę pieniężną 5 tys. złp. i 600 zł na majątności jegoż w pow. oszmiańskim leżącej wniesioną, Polesie nazwane, jure caduco jako po zdrajcy, który po osiągnięciu od nieprzyjaciół prowencyjej [s] Ks. Lit. cale pod protekcyją wprzód do króla szwedzkiego¹, a potym do cara moskiewskiego² zostawając z tego świata zs[z]jedł. C. P. B. s. 818–819

---

^a Tak raz w T i w N; dwa razy w T zaś: Dames

¹ Karola X Gustawa.

² Aleksego Michajłowicza.

704. Lublin, 1656.09.07. Konsens wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na cesję wsi Polepie w Ks. Żmudzkiem, w trakcie ejragolskim leżącej, na osoby ur. Samuela Blinstruba i żony jego Golimontówny. A. N. s. 819–820

705. Warszawa, 1659.04.21. *Ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL oraz żonie jego Racheli Barbarze z Rajca Duninównie Rajeckiej dzierżawę Oziaty w woj. brzeskim, z sumą na niej przed unią wniesioną, po śmierci ur. Piotra Dunina Rajeckiego, podkomorzego smoleńskiego. W. S. J.*
s. 820–821

706. Warszawa, 1659.04.04. *Konsens ur. Krzysztofowi Wilbutowiczowi [s] Pa-
płowskiemu na cesję wsi Dargiany w ziemi żmudzkiej synowi Jarosłowi. C. P. B.*
s. 822

707. Warszawa, 1659.04.22. (— —) Respektując na zasługi ur. Pawła Boimowa^a, doktora medicinae, sekretarza naszego, które on nam — — przy dworze naszym, jako i w wojennych różnych okazjach, będąc przez czas niemały w woj-
sku naszym WKsL przy wielm. podskarbin w. i hetmanie polnym WKsL¹ zarów-
no z drugimi kawalerami jako dobry kawaler mężnie — — oświadczał, — —
umyśliliśmy mu wszystkie in genere et specie po bezpotomnie zesłym Samuelu
Kalendrze, mieszczaninie i kupcu wileńskim dobra leżące i ruchome — — jure
caduco — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 823–824

^a Dalej w T też forma: Paweł Boimow, gdy w N: Pawłowi Boimowi

¹ Wincenym Korwinem Gosiewskim.

708. Obóz pod Warszawą, 1656.06.30. (— —) Odważne ur. Stanisława Kazi-
mierza Bobrownickiego, pisarza ziemskiego brzeskiego i plk. homelskiego ma-
jąc wysoce sobie od wielm. hetmana WKsL¹ zalecone merita, które dość abunde
w oczach całej Rzpltej, cierpiąc za ojczyznę kajdany i więzienie, w rękę nieprzy-
jaciela moskiewskiego wyświadczył, — — Tuzowrany w grodzieńskim pow.
po ur. Kiriace, [“jako po jawnym Rzpltej i osoby naszej zdrajcy”], dobra ziemskie,
które on prawem zastawnym trzyma od ur. Czernickiego, podstolego wileńskiego,
umyśliliśmy onemu dać — — aż do żywota swego. (— —) A. N.
s. 824–825

^{aa} Fragment dołączony przez wydawcę z innego miejsca T

¹ Pawła Jana Sapiehy.

709. Warszawa, 1656.07.07. (— —) Mając my wzgląd — — na zasługi ur. Sta-
nisława Kazimierza Bobrownickiego, pisarza ziemskiego brzeskiego, plk. nasze-
go, które on — — w różnych ekspedycjach wojennych wiernie i życzliwie odda-
wając więzienie w Stolicy moskiewskiej — — dwuletnie, ciężkie na sobie mając
kajdany, ucierpiał, a za zaleceniem wielm. hetmanów naszych¹, poglądając na straty
jego, które od nieprzyjaciół naszych poniósł, umyśliliśmy po ur. Stefanie Bielkie-
wicu, podwojewodzi[m] wileńskim bywszym, jako post perduellem, który w oczach

powracającego do nas posła[n]ika naszego od króla szwedzkiego² więźniów 60 prowadził do Stolicy i a partibus nieprzyjaciół naszych tempore belli zostawał, Krajsk w woj. mińskim, Ostrowiec w woj. wileńskim i pow. oszmiańskim, do dyspozycyjej naszej przypadłe, onemu dać — — aż do żywota swego. (— —) A. N. s. 825–826

¹ Tzn. Pawła Jana Sapiehy i Wincentego Gosiewskiego.

² Karola X Gustawa — sprawa owego posła (gońca) jest jednak niejasna i zagadkowa.

710. Warszawa, 1659.02.24. (— —) Wymagają to po nas zasługi ur. Mateusza Jana Zakrzewskiego, sędziego grodzkiego wileńskiego, dworzanina naszego, które on nam i Rzpltej w różnych okazjach i funkcyjach publicznych, mianowicie przy traktowaniu o pokój z carem moskiewskim¹ z wielm. kommissarzami naszymi i Rzpltej na dwu zjazdach kommissyjnych będąc i dworzańską na osobie swej funkcją mając², poselstwa różne z nieodmienną wiarą ku nam, panu swemu i ojczyźnie, i z pochwałą wszystkich, — — wyświadczał, abyśmy mu — — dobroczynność naszą — — oświadczyli, którą mu — — okazując umyśliłszy mu folwarczyk Dowgidziszki nazwany, w pow. oszmiańskim leżący, dożywotnemu prawu podległy, od starostwa naszego trabskiego, po śmierci ur. Teofila i Stefana Mołodeckich do dyspozycyjej naszej przypadły, — — konferować. (— —) C. P. B. s. 826–827

¹ AlekSYM Michajłowiczem.

² Mowa o komisji w 1656 r. zakończonej podpisaniem traktatu w Niemieży i drugiej w Wilnie w 1658 r.

711. Warszawa, 1659.04.22. Ur. Bohdanowi Odyńcowi, żołnierzowi wieś Lino-wo, mająca w sobie 12 włók, leżąca w woj. brzeskim, po śmierci ur. Laskowskiego w dożywocie. C. P. B. s. 827

712. Warszawa, 1659.03.22. (— —) Ponieważ ur. Wilhelm Korf, starosta orleński [s] jako o zdanie w ręce moskiewskie Smoleńska¹, tak i o dedycją nousissime w Kurlandzkiej fortece bowskiej Szwedom² chcąc dać na sejmie terażniejszym warszawskim sprawę i w niewinności swej justyfikować się, albo jeśli się winnym z decyzyjej stanów Rzpltej poenas promeritas luere, prosił nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym będących, abyśmy mu na bezpieczne stanowienie się do takowej rozprawy saluum conductum dali. Z tych przyczyn przychylając się i do prośby wniesionej, i do samej słuszności, zwyż rzeczonemu ur. staroście orleńskiemu saluum conductum użyczymy, pozwalając mu secure, bez żadnej ni od kogo prepedycyjej tu na sejm terażniejszy do Warszawy przyjechać. Chcemy tedy mieć i rozkazujemy, aby pomieniony ur. Wilhelm Korf, do Warszawy dla dania o sobie sprawy jadący, wszędzie wolno

bez wszelkiej impetycji i przeszkody był przepuszczony, inaczej nie czyniąc.
(—) C. P. B.
s. 828

¹ Smoleńsk skapitulował 3 X 1654 r., Korff był w nim jednym z dowódców pulków stanowiących załogę i zwolennikiem kapitulacji.

² Korff w 1658 r. dowodził garnizonem w Bowsku i wydał zamek w ręce szwedzkie.

713. Warszawa, 1659.03.03. *Ur. Stanisławowi Sopoćkowi, pisarzowi ziemskiemu grodzieńskiemu, który niepojednokroć formowane in perniciem ojczyzny naszej nieprzyjacielskie consilia życziwemi rewokował przestrogi i inne, które nam dobrze są rekomendowane, praestitit usługi, wieś Zwierzany w pow. grodzieńskim po śmierci ur. Wollowicza, stolnika WKsL¹ w dożywocie.* C. P. B.
s. 829

¹ Eustachego Kazimierza Wollowicza.

714. Warszawa, 1659.04.17. *Nadanie ur. Chryzostomowi Billewiczowi, podstolemu wendeńskiemu dóbr Baty w pow. piłyńskim po Andrzeju Sabinie, który służy w armii szwedzkiej przeciw Rzpltej, z sumą na tych dobrach należną Janowi Rennie, też stronnikowi szwedzkiemu.* W. S. J.
s. 830

715. Warszawa, 1659.02.22. (—) Przełożono nam przez panów rad i urzędników naszych przy boku naszym będących, iż my za wysokie i odważne merita ur. Wacława Konstantego Pokłońskiego, plk. naszego, pewne dobra dożywotne post fata ur. Marcyjana Wollowicza, pisarza ziemskiego wileńskiego do dyspozycji naszej przypadłe, Bucuny^a z slobódką i Wolska^{b1} z ostrowem Koupin^c nazwanym, w pow. rzeczyckim leżące, przywilejem naszym w Łańcucie, r. 1656, m-ca Januarii dnia 18 konferowaliśmy. Mimo który przywilej nasz dobrze pośledniejszą datą ur. ^{d-d} Wierzbowski na też dobra ad male narrata z kancelaryjey naszej drugi przywilej otrzymał², o który jako errorice wyniesiony ur. Pokłoński, plk nasz z ur. Wierzbowskim, częścią propter hostilitatem i za zeszcim z tego świata rozprawić się nie mógł, częścią też, że tenże przywilej ur. Pokłońskiego pod Filipowem³ zginął i tam oraz szkodliwe postrzały w tej potrzebie odniós[ł]szy rąk nieprzyjacielskich ująć nie mógł, do więzienia się szwedzkiego dostał. Z którego więzienia łaską i staraniem naszym królewskim oswobodziwszy [się] do dalszej onego ku nam i Rzpltej wiernej przychęcując usługi, za prośbą panów rad i urzędników naszych pomienione dobra Bacuny, inhaerendo pierwszemu przywilejowi naszemu, a nie mniej pamiętając na wielkie straty fortun i rycerskie odwagi jego, które on we wszystkich moskiewskich, szwedzkich, pruskich i kozackich utarczkach czynił i nie uwodząc się żadnemi maleuolorum na własną ojczyz-

nę konspiracyjami z pulkiem swoim dostojęństwo majestatu naszego chwaleśnie zaszczycał, dać — — umyśliliśmy. (— —) C. P. B.
s. 831–832

---

^a W N: Bakuny, daley w T też: Bacunie

^b Dalej też: slobódką iwolską

^c Dalej też: Kowpin

^{d-d} Okienko na imię.

¹ Może chodzi raczej o wólkę [i wólką]

² Zob. nr 89 — nadanie dla Jana Wierzbowskiego.

³ Bitwa pod Filipowem 22 X 1656 r.

716. Warszawa, 1659.02.08. Ur. Wacławowi Konstantemu Pokłońskiemu, plk. JKM za zasługi w różnych podczas straszego teraźniejszego w ojczyźnie zamieszania okazjach, kiedy on konsekrowawszy in victimam za dostojęństwo majestatu naszego zdrowie swoje najcięższe nieprzyjacielskie — moskiewskie, szwedzkie, pruskie i kozackie — imprezy z pulkiem swoim wstrzymywał i onym niepojednokroć, industriją swoją w dziełach rycerskich doświadczoną, mężnie i odważnie wstręt czynił, a gdy walnemi potrzebami w wstępnym z wojski szwedzkimi i pruskimi boju, w oczach całego rycerstwa nieustraszonym uciarał się sercem i krwie — — hojnie z siebie wylać nie żałował, tam porażony szkodliwymi postrzałami, do więzienia szwedzkiego wzięty, przez kilka lat w onym będąc raz poślubionej majestatu naszemu [ss] i Rzpltej nie odmienił wiary i owszem, statecznie te insultus ponosząc seram posteritati po sobie zostawił memoriam. W nagrodę tedy tak wysokich zasług umyśliliśmy mu — — po ur. Ankudowiczu¹ dobra prawu lennemu wieczystemu podległe, w woj. smoleńskim leżące, Kolpita, Sakala^a, Pohost, Opanasówka, Iwanowo, Kałuszkino nazwane, w stanie^{b-b} dać i konferować. (— —) Warujemy też to, iż lubo ur. zeszły Ankudowicz ad possessionem tych dóbr po ur. zeszłym Krośnickim legitime otrzymanych propter hostilitatem nie przyszedł, jednak legitimam collationem nostram ur. Ankudowicza approbowawszy post decessum onegoż ur. Pokłońskiemu, jako post legitimum donatariuszu naszym, konferowaliśmy. (— —) C. P. B.
s. 832–834

---

^a Dalej: Sakula

^{b-b} Okienko na nazwę stanu.

¹ Z pewnością Bazyli Ankudowicz, obdarowanym tymi dobrami 10 X 1657 r. — zob. nr 121.

717. Warszawa, 1657.10.15. Ur. Mikołajowi Kondratowiczowi, żołnierzowi armii lit. od początku rebelii kozackiej, 2 włóki w starostwie lidzkim i dom w Lidzie, prawu dożywotnemu podległe, po śmierci ur. Aleksandra Radziwińskiego, podkomorzego żmudzkiego. W. S. J.
s. 834–835

718. Warszawa, 1659.04.22. *Konsens ur. Janowi Stanisławowi Milewskiemu na cesję urzędu wojskiego smoleńskiego ur. Piotrowi Gorzuchowskiemu, podczaszemu wileńskiemu¹, zasłużonemu w dziełach wojennych i publicznych.* C. P. B.
s. 835–836

---

¹ Gorzuchowski był synem z pierwszego małżeństwa żony Milewskiego — Katarzyny Czarnackiej (Czarnieckiej?).

719. Warszawa, 1659.05.13. Oznajmujemy — —, iż — — pozwalamy, aby mogli ur. Stanisław Tyszkowski i Marianna Korzeniewska Tyszkowska, małżonkowie [na] wieś Dymniki nazwaną, w woj. brzeskim leżącą, onym za przywilejem naszym prawem dożywotnym służącą¹, kontrakt arendowny ^{a-a} do lat 3 nierozdzielnie po sobie idących zawrzeć i w sądzie należnym legitime roborować. (— —) W. S. J.
s. 836–837

---

^{a-a} Okienko na nazwisko arendarza.

¹ Zob. nr 346.

720. Warszawa, 1659.04.21¹. Oznajmujemy — —, iżśmy pozwolili — — wielm. Krystynie Annie z Lubomierza księżnie Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL, gniewskiej, wielońskiej, gieranońskiej, lipniskiej starościny, aby mogła od starostwa gieranońskiego, folwarku Remezowa i pewnych wsi do tego folwarku należących, mianowicie Luboszewa, Bile, Litwiej i Bokinik, w pow. oszmiańskim i lidzkim leżących, dożywotnemu prawu podległych, na osobę ur. Piotra Gorzuchowskiego, podczaszego wileńskiego² i Krystyny Gosniowskiej małżonków zrzec [się] i wlewek prawa swego dożywotnego uczynić. (— —) C. P. B.
s. 837–838

---

¹ Ale panowania polskiego i szwedzkiego XII r., co wskazuje na r. 1660.

² Gorzuchowski był sługą męża Radziwiłowej — Albrychta Stanisława.

721. Warszawa, 1659.04.22. *Konsens ur. Janowi Stanisławowi Milewskiemu, wojskiemu smoleńskiemu i Katarzynie Czarnackiej, małżonkom na cesję dóbr lennych wieczystych w woj. smoleńskim, derewni Bujanowo, Nachodowo, Zubarowo i Hieronowa Dąbrowa Usochy, na osoby ur. Piotra, podczaszego wileńskiego i braci jego Franciszka oraz Ignacego Gorzuchowskich¹, żony i potomstwo ich męskiego rodzaju.* C. P. B.
s. 838–839

---

¹ Byli to synowie Czarnackiej z pierwszego małżeństwa.

722. Warszawa, 1660.05.20¹. (— —) Postanowiwszy przed majestat nasz personaliter ur. Piekarska, Benedyktowa Hryniewiecka pierwszego małżeństwa, a terażniejsza Kazimierzowa Kanigowska, synów swoich minorenes, ur. Hryniewieckich, suplikowała nam, abyśmy im i majątnościom onych — — tutorów naznaczyli — —. My tedy łaskawie do tej supliki skłoniwszy się — —, tudzież też idąc za radą tychże panów rad i urzędników naszych, za opiekunów ur. Kazimierza Kanigowskiego i Eufrozyńę Piekarską, małżonków przydaliśmy — —. Mają — — zwyż mianowanych minorenes i wszystko — — leżącą jako i ruchomą wszelką ich majątność, mianowicie Kruhel i Telatycze nazwane, w woj. brzeskim leżące, mieć, — — jure tutoris trzymać aż do wy[j]ścia lat zupełnych ur. Hryniewieckich. (— —) W. S. J.
s. 840–841

¹ *Alc panowania polskiego XI, a szwedzkiego XII r.*

723. Warszawa, 1657.10.10. Oznajmujemy — —, iż co kommissarze nasi za listem z kancelaryjej naszej wyniesionym do majątności ur. Dawida Strawpia w Ks. Żmudzkiem leżącej, Siady i Gordy nazwanej, zjechawszy złym i trudnym przeprawom, tamże mostom czterem na zatoce rz. Domy, między miasteczkiem siadskim i kościołem tamecznym będącej, tak też we dwu miejscach na rz. Wardawie, przez które gościniec wielki z miasteczka naszego Tel[s]z do Siad i do Szkud idzie, z osobna na rz. Gordzie, przez którą gościniec z miasteczka Gord do Siad i do Tel[s]z z dawna jest niemaly, dla wygody ludzi podróżnych przez tegoż ur. Stra[w]pia pobudowanym, przypatrzwszy się, a za tym koszt na te mostyłożony uważwszy, onemu myto mostowe postanowili i do nas na confirmacją przez list swój odesłali. Przeto my — — myto mostowe postanawiamy i wiecznie nadajemy, aby ludzie kupieccy, żydzi, furmani z jakimkolwiek towarem przez pomienione mosty jadący, od wozu z jednym koniem idącego po gr polskim, od koni i bydła wielkiego na sprzedaż tamtędy prowadzonego po szelągu 1, a od mniejszego bydłęcia po 2 pieniądze za każdy most z osobna do dworu pomienionego ur. Dawida Strawpia i successorów jego wiecznie placili, i oddawali, stan jednak duchowny i szlachecki z podwodami swemi, tudzież wierchowni i pieszy od placenia tego myta wolniemi być mają. Mosty zaś przerzeczone pomieniony ur. Dawid Strawp i successorowie onego zawsze warowne i bezpieczne mieć powinni będą wiecznie czasy. (— —) W. S. J.
s. 841–842

724. Warszawa, 1660.07.01. *Konsens ur. Michałowi Mozrymowi i Jadwidze Bie-lińskiej, małżonkom na cesję dóbr dożywotnych, siola Przyalgowo alias Opuszany nazwanego z folwarkiem, leżącego w ziemi żmudzkiej, w ciwuństwie wiesz-wi[a]ńskim, innemu małżeństwu.* W. S. J.
s. 843–844

725. Gedanum, 1660.04.26. *Gen. Melchiori Hewel (nagradzając virtutes quas ipse wykazywał praecclarorum maiorum suorum, praecipue uero non ita pridem vita functi gen. Melchioris Hewel, parentis sui, rothmagistri nostri, insistendo vestigiis a multo iam tempore in nostris ac Reipublicae expeditionibus bellicis) vexilliferatus Pernauensis post fata ur. Stanislai Drogozowski.* W. S. J.

s. 844–845

L.: Urzędnicy IX 232.

726. Warszawa, 1660.07.03. *Ur. Władysławowi Kolyszkowi za zasługi wojenne cześnikostwo brasławskie^a po śmierci ur. Stefana Kościakowskiego.* W. S. J.

s. 845–846

---

^a T: brasławskie

727. Warszawa, 1660.07.08. Oznajmujemy — —, iż co za cessayą ur. Jerzego Strzałkowskiego z prawa onego dożywotnego, onemu na wieś Woroniany, z zaściankiem do tej wsi względem szczupłości gruntów przydanym, w leśnictwie kuźnickim starostwa naszego sokólskiego leżącą, oprawie naj[j]aśniejszej Ludowiki Maryjej, królowej jejm., pani małżonki naszej, podległy, służący [ss] i za uczynieniem przez onegoż in personam szl. Bazylego Strzałkowskiego wlewku prawnego, przerzeczoną wieś Woroniany z zaściankiem do niej należącym, z wolnym melciem w młynku Żuki nazwanym, na czynszu gołym pieniężnym pomieniona Królowa JM, — —, wyżej^a mianowanemu szl. Strzałkowskiemu aż do żywocia onego przywilejem swym konferowała, de data w Warszawie, dnia 4 m—ca lipca r. p. 1660. Tedy my, za wniesieniem do nas imieniem przerzeczonego szlachetnie ur. Strzałkowskiego, pomieniony przywilej Królowej JM — —, mocą i powagą naszą królewską stwierdzamy — — i aprobowujemy, — — mając osobliwy na onegoż wzgląd, że od początku wojen, tak kozackiej, moskiewskiej, szwedzkiej i innych ekspedycy nie ustawał i teraz służąc nie ustawa. Ma tedy — — szl. Strzałkowski wyżej mianowaną wieś — — trzymać, — — czynsz goły pieniężny podług pośledniejszej ustawy rewizorskiej annuario do skarbu Królowej JM — — płacąc, a nadto żadnej inszej nie pełnić powinności. (— —) W. S. J.

s. 846–847

---

^a T: wyższej

728. Warszawa, 1660.06.16. *Ur. Samuelowi Oskierce, sędziemu ziemskiemu mozyrskiemu, plk. JKM, za zasługi, które on naj[j]aśniejszym antecessorom naszym, królom ichm. polskim¹, w różnych ekspedycjach tureckich, moskiewskich, szwedzkich i tatarskich — — oddawał i teraz majestatowi naszemu, kiedy sprzysiężonych na państwa nasze nieprzyjaciół secuti, drudzy potentiam [ss], nie uwodząc się bogatemi ich obietnicami jako prawdziwy własnej ojczyzny syn, zgromadzając*

własnym kosztem swoim pulki za całość i dostojęństwo majestatu naszego chwalebnie i odważnie opponował się, i dotąd nie ustawając w zawziętych pracach swoich z rebellizantami naszymi Kozakami, i nieprzyjacielskimi wojskami moskiewskimi ustawicznie czatami, i podjazdami rem gerit i onych — — gromi, — — po zdrajcy naszym, rebellizancie Józefie Krasowskim, pewne dobra prawu dożywotnemu podległe, Borysowicze, Jakimowicze, Kozłowicze dwoje^a Ajciuciewicz i Zapole nazwane, w pow. mozyrskim leżące. W. S. J.
s. 848–849

^a Z powodu braku przecinków między nazwami wsi trudno powiedzieć, czy wyraz dwoje odnosi się do Kozłowicz czy też Ajciuciewicz.

¹ Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

Uwaga! Zob. nazwy miejscowości w nr. 620.

729. Warszawa, 1660.06.25. (— —) Odważne ur. Mikołaja Szeraja w różnych ekspedycjach — szwedzkich, moskiewskich, kozackich i tatarskich — życzliwie oddawane usługi pańskim naszym ogarnąwszy baczeniem, — — umyśliliśmy mu dobra lenne wieczyste, quondam w possessyjej przodków jego będące, a potem przez zeszłego ur. Skorulskiego¹ u nas ad male narrata, jakoby żadnego po ur. Szeraju² męskiej linii nie zostało potomka, uproszone, teraz post decessum pomienionego Skorulskiego do dyspozycyjej naszej przypadłe, Lichinino alias Filipowicze, Pokonie, Ichnacionki, Kokorowszczyzna nazwane, w woj. smoleńskim, w pow. starodubowskim leżące, do tego i dom od Cita, mieszczanina starodubowskiego nabyty, z placami do niego należącymi, takowymże prawem lennym wieczystym dać. (— —) W. S. J.
s. 850–851

¹ Sprawa tego nadania i osoby obdarowanej nie jest jasna — wg tekstu z nr. 584 dobra te otrzymał 8 X 1657 r. Jan Cichososnowski po bezpotomnej śmierci Skorupskich (nie Skorulskich).

² Z pewnością Aleksandrze Szyraju.

730. Warszawa, 1660.07.04. (— —) Mając — — my niepojednokroć zalecone męstwo i odważne rycerskie usługi ur. Krzysztofa Szukszty, tow. chor. naszej husarskiej w poruczeństwie ur. Polubińskiego, pisarza polnego WKsL¹ naszego będącej, który nie tylko od początku wojny przeciwko różnym nieprzyjaciolom naszym, to jest Kozakom, Moskwie, Szwedom i Węgrom w wielu potrzebach, podjazdach, szturmach jako odważny mąż stawał, ale i w terażniejszej potrzebie walnej z Moskwą pod Polonką i Lachowiczami² w oczach^a jw. wodza naszego³, i w oczach całego rycerstwa, jako o tym osobliwą mamy rekomendacją, harde^b karki nieprzyjacielskie skracal i we krwi ich chwalebnie brodził, umyśliliśmy mu po jawnych zdrajcach, w teje potrzeby pod Polonką i Lachowiczami przeciwko nam wespół z Chowańskim wojujących, po Janie i Danielu Polupiętach, wszystkie

leżące i ruchome — —, w różnych województwach i powiatach leżące — —, także summy — — iure caduco — — wiecznemi czasy — — konferować. (— —)
W. S. J.
s. 852–853

---

^a Powtórzone dwa razy.

^b T: harce

¹ Aleksandra Hilarego Połubińskiego.

² Bitwa pod Polonką odbyła się 28 VI 1660 r.

³ Tzn. hetmana Pawła Jana Sapiehy.

731. Warszawa, 1660.05.17. *Konsens ur. Władysławowi Jerzemu Chaleckiemu, strażnikowi WKsL, staroście mozyrskiemu na cesję dóbr starostwa mozyrskiego synowi Kazimierzowi.* W. S. J.
s. 854–855

732. Warszawa, 1660.05.24. *Communicatio iuris ur. Krystynie Strawińskiej na starostwo molczadzkie w woj. nowogródzkim przy prawie dożywotnym męża jej ur. Władysława Jerzego Chaleckiego, strażnika WKsL.* W. S. J.
s. 855–856

733. Warszawa, 1660.07.10. Oznajmujemy — —, iżeśmy pozwolili — — wielm. Aleksandrze Radziwińskiej Klonowskiej, wojewodzinej brzeskiej, aby z prawa swego dożywotnego na dobra, mianowicie w wójtostwie kojrańskim, w trakcie starostwa jaśwo[j]ńskiego — wsi Ozyrany, Lencie i Wojciechuny, w wójtostwie zaś kubielińskim, w trakcie starostwa wieluńskiego [s] — wsi Kubiela [s], Bonyszki alias Pokutenie i Kiemierzy, w Ks. Żmudzkiej leżące, sobie służącego mogła rzec, ustąpić i wlewk onego na osoby ur. Władysława Mikołaja Szolkowskiego, podczaszego wileńskiego i Anny Klonowskiej¹, małżonków transfundować mogła. (— —) W. S. J.
s. 856–858

---

¹ Córka Józefa, wojewody brzeskiego i Aleksandry Radziwińskiej.

734. Warszawa, 1660.07.12. *Communicatio iuris ur. Giertudzie [s] Rożnównie na wójtostwo powodokskie alias dratwilowskie nazwane, w Ks. Żmudzkiej, w ciwniństwie Wielkich Dyrwian będące, ze wsiami temu wójtostwu z dawna należącymi, mianowicie Wegiery, Bilejki, Giepacie, Usłajcie^a, Kulwele, Karpiany, Gansze, Stypirki, Alse, Monczele, Poślicie, Judrele, Blucuki, z folwarkiem nazwanym Eglony^b, które nadane zostały jej mężowi przez Zygmunta III, przy prawie dożywotnym tegoż męża, ur. Daniela Marcinkiewicza, zasłużonego w wielu wojnach toczonych za panowania wymienionego króla.* W. S. J.
s. 858–859

---

^a *Dopisane u góry.*

^b *Dalej: Egloty*

735. Warszawa, 1660.05.20. *Ur. Jerzemu Kozłowiczowi, tow. wojskowemu włók 6 w Wołczyłowiczach, w pow. lidzkim, na prawie dożywotnym po śmierci ur. Ryły. W. S. J. s. 860–861*

736. Gdańsk, 1660.03.03. — — mając my w konsyderacyji nie tylko wysokie merita ur. Władysława Cypriana Jeśmana, podczaszego mińskiego, rotm. naszego rajtarskiego, które on z chor. swoją pod regimentem wielm. podskarbiego¹ w wojsku WKsL praestitit, ale też nie mniej respektując na dotrzymaną jego wiarę — —, który wołał wszystkich fortun swoich pozbyć [się], aniżeli się perdu[e]llionis zmazać notą — —, dobra nasze prawu dożywotnemu podległe, po zejściu z tego świata ur. Helźbiety Rahoziarki Bohdanowej Judyckiej, pisarzowej ziemskiej rzeczywyczej — —, mianowicie Płosowicze alias Wielkie Siolo, Harmanowicze, Korotkowicze, Kosaki nad rz. Dobośną i Żmijówkę alias Unisłówkę nad jez. Wielkim Unisłowem, umyśliłszy onemu samemu i małżonce jego, ur. Zuzannie Felicjannie Judyckiej Jeśmanowej, — — konferować. (— —) W. S. J. s. 861–862

K: LVIA, F. 1282, opis 5, nr 154.

---

¹ *Wincentego Korwina Gosiewskiego.*

737. Gdańsk, 1660.01.16. (— —) Nie tylko wysokie zasługi wielm. Ludwika Kazimierza Jewłaszewskiego, wojewody brzeskiego przy boku naszym summa cum dexteritate oddawane, ale też nie mniej wielka desolacja jego, którą od rebelizanta naszego i Rzpłtej Romana Oskierki w dobrach swoich, w pow. wołkowyskim leżących, poniósł, meret u nas osobliwego respektu pańskiego, którego mu natenczas non denegando i te szkody łaską naszą recompensando, wszelkie dobra leżące i ruchome — — ex causa perduellionis — — po tym Romanie Oskierce, który transcen[den]do in partes cara moskiewskiego¹ i tam gromadne pułki wodząc omne malum nam i Rzpłtej z nieprzyjacielem molitur et machinatur, umyśliłszy dać — —. In quantum by jednak to się pokazało, że kto inny na też dobra przywilej z kancelaryjej naszej wyniósł i one otrzymał, tedy po każdym takim donatariuszu naszym mieć chcemy i rozkazujemy, aby z tych dóbr jure mediante wielm. wojewodzie brzeskiemu szkody wszystkie, które w zrujnowaniu dóbr swoich od Oskierki poniósł, nagrodzone były. (— —) W. S. J. s. 863–864

---

¹ *Aleksego Michajłowicza.*

738. Warszawa, 1660.07.05. (— —) Jako wszystkim upadłym za wtargnieniem w państwa nasze nieprzyjaciela — Szwedów, Rakoc[z]ego i Moskwy — i [p]ostradaniem substancyjey ich zwykliśmy miłościwą naszą podawać rękę, tak i ur. Jerzemu Paszkiewiczowi, sekretarzowi naszemu, od lat wielu za naj[j]aśniejszych antecessorów naszych¹ i nas samych — w różnych funkcjach na się włożonych z całą wiarą oddawał i dotąd nam oddawać nie przestaje. A że w tych zamieszanych czasiech — ze wszystkich fortun swoich, za spalaniem i rabowaniem nieprzyjacielskim, tak w Koronie, jako i w WKsL — w ekonomijey naszej grodzieńskiej, zruinowany i wniwecz obrócony, chcąc go łaską i szcudroblivością naszą wesprzeć, a do dalszych usług — przychęcić, wszystkie dobra ruchome, leżące, summy pieniężne na zastawach, mianowicie na Turowlanach, majątności dziedzicznej ur. Aleksandra Czerneckiego, podstolego wileńskiego, sekretarza naszego, u różnych osób na obligach i u kogokolwiek będących w miastach naszych tak koronnych, jako i WKsL będących, po śmierci sław. Kiriaki Mikołajewicza, cudzoziemca Greczyna bezpotomnie zesłego, jure caduco dajemy. (— —) W. S. J.
s. 864–865

¹ *Zygmunta III i Władysława IV.*

739. Warszawa, 1660.07.10. (— —) Przełożono nam jest przez panów rad i urzędników naszych imieniem ur. Mikołaja i Jana Korzeniowiczów Wysockich, abyśmy —, poglądając na wierne i życzliwe ich usługi, które — z niemłą stratą ubogich substancj swych oddawają, przywilej naj[j]aśniejszej królowej jejm. Bony, w r. 1656 [s], m-ca Januarii 4 dnia, na włók 2 z sianożęciami i przysiedleniem we trzy pola we wsi Wysokim, o czym szerzej przywilej eo nomine dany w sobie ma, na czynszu pewnym pieniężnym, przodkom pomienionych ur. Wysockich, to jest po gr 55 z włóki jednej, bez wszelakiej innej powinności dany, we wszystkich paragrafach, klauzulach, nie naruszając ani odmieniając niniejszym listem naszym konfirmowali, korroborowali i przy prawie ich ante unionem danym zachowali. My tedy, król, za wniesieniem tychże panów rad i urzędników naszych za ur. Korzeniowiczami Wysockieimi prośby, przywilej naj[j]aśniejszej królowej jejm. polskiej Bony pod datą wyżej specyfikowaną dany, we wszystkim zmacniamy, stwierdzamy i na tymże czynszu według ustawy i kwitu rewizorskiego ur. niegdy Jana Goreckiego, za panowania królowej jejm. Bony, także według tejże konfirmowanej ustawy przez successora świątobliwej pamięci króla jm. Zygmunta Augusta i według kwitu ur. Ławryna Wojny, kwaśnickiego, kraśnickiego et [s] starosty, natenczas spraw[c]y pomiarej włók tamecznych pińskich, w r. 1653 [s], m-ca Augusta 8 dnia danego, to jest nie więcej ur. dzierżawcom tej wsi Wysokiego terazniejszym i napotym będącym z tych włók 2, morgów i sianożęci — czynszu pieniężnego brać rozkazujemy, tylko jako w prawie sobie od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych — wyrażono ma, to jest po gr 55

z włóki, a nadto żadnej innej nie wyciągając powinności — — płacić wiecznemi czasy. (— —) W. S. J.

s. 866–867

K: NGAB, F. 1733, opis 1, nr 1, k. 471–v.

740. Gdańsk, 1660.01.24. *Ur. Adamowi Kołontajowi wojskostwo wołkowyskie po śmierci ur. Zygmunta Gzowskiego.* W. S. J.

s. 868

741. Warszawa, 1660.07.04. *Ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi^a, podkomorzemu orszańskiemu, za zasługi w wojsku WKsL, w którym służył od początku wojny kozackiej, przez moskiewską, szwedzką i węgierską jako rotmistrz przez siebie zaciągniętych chorągwi, dobra wszystkie jure caduco po zdrajcy Chrapowickim¹, który złamawszy Bogu, majestatowi naszemu wiarę, a przyjąwszy wiarołomnego nieprzyjaciela naszego protekcją, zebrawszy takowychże zdrajców niemało, w wojskach jego zostając, współ z nimi ogniem i mieczem państwa nasze i wiernych poddanych naszych nis[z]czył, i lubo go jw. Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman nasz w. WKsL resypiscencyjey upominając, klemencyją naszą pańską przywodził, nie skłaniając zdradziecką serca swego do nas, w teraźniejszej pod Polonką i Lachowiczami w walnej [ss] potrzebie wołał, zemstę boską w przegranej bitwie ponosząc, uchodzić i Chowańskiego, hetmana hardego nieprzyjacielskiego uwodząc, aniżeli kiedy do własnej powrócić ojczyzny.* W. S. J.

s. 869–870

^a Tak raz w T i w N; raz w T forma: Steckiewicz

¹ Zapewne chodzi o Jerzego Chrapowickiego, stolnikowicza witebskiego.

742. Gdańsk, 1660.04.06. (— —) Powinna naj[j]aśniejszych królów i monarchów świata tego należytość, aby powierzone sobie od Boga tak rządili państwa, jako by prawa i postanowione w nich leges nie tylko gwałcone nie^a były, ale owszem, aby ugruntowane raz nienaruszone w swojej zostawały mocy. A że doniesiono nam jest przez panów rad — —, iż wieleb. ks. Jan Grzegorz Jeglewicz, przeciwko wyraźnemu prawu i konstytucyjom postanowionym, będąc in spirituali vita, śmie niesłusznie w possessyjej swojej trzymać pewne dobra nasze, prawu dożywotnemu podległe, w woj. trockim, leśnictwie niemonojckim leżące, nazwane Poszerwinty alias Jeglews[z]czyzna, zaczym postrzegając tego, aby się takowe praeiudicia prawom libere od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych nadanym i od nas in toto konfirmowanym nie działy, pomienionego ks. Jeglewicza od pomienionych dóbr (ponieważ prawo duchownym osobom dobra dożywotne trzymać wyraźnie broni), jako nullo iure tenentem alienowawszy, ur. Janowi Korbutowiczowi, którego dobrze nam constat cnota, wiara — — i usługa od niemałego czasu na dworze naszym, dać — — umyśliliśmy. (— —) W. S. J.

s. 871–872

---

^a *Dopisane u góry.*

743. Gdańsk, 1660^a. (— —) Wniesiona jest do nas przez panów rad — — imieniem ur. Jerzego Makowieckiego prośba, abyśmy mu — — konferowali pewne dobra — —, to jest włók 4 w sobie inkludujące nazwane Sidorows[z]czyzna alias Nowinka, w woj. trockim, ^bleśnictwie mereckim^b leżące, ścianą od jezior do starostwa sejweńskiego, drugą do pus[z]cze naszej do tegoż leśnictwa mereckiego należącej, trzecią od gruntów dzierżawy kadaryskiej, czwartą od gruntów ur. Buszkowskiego. My tedy, miłościwie do prośby — — skłoniwszy się, pomienione dobra — — konferujemy. Mocą którego listu — — wolen będzie — — wyż rzeczzone dobra — — trzymać, używać i wszelakich sobie przymnażać pożytków aż do żywota swego, żadnej nam i do skarbu naszego do 3 lat nie pełniąc powinności, a po wyjściu 3 lat simple donatywę — — płacić będzie powinien. (— —) W. S. J.
s. 872–873

---

^a *Brak daty dziennej i miesięcznej.*

^{bb} *W N zaś: starostwie puńskim*

744. b. m., 1660^a. *Konsens ur. Hieronimowi Kryszpinowi Kierszensztejnowi, kuchmistrzowi WKsL na arendę dóbr Karaliszek alias Kidul^b.* W. S. J.
s. 873–874

---

^a *Brak daty dziennej i miesięcznej.*

^b *Brak informacji (okienka), komu i na jaki okres może Kryszpin arendować te dobra.*

745. b. m., 1660^a. *Konsens ur. Hieronimowi Kryszpinowi Kierszensztejnowi, kuchmistrzowi WKsL za zasługi wojenne na robienie towarów leśnych w puszczy ciwuństwa pojurskiego do lat 2 bez płacenia pniewszczyzny.* W. S. J.
s. 874

---

^a *Brak daty dziennej i miesięcznej (okienka).*

746. Gdańsk, 1660^a. *Konsens ur. Lewickiej, podkomorzynie bielskiej na cesję 2 włók we wsi Wersnupach w pow. kowieńskim na osoby ur. Pawła Kasprowicza i Marianny Głębockiej, małżonków w dożywocie.* W. S. J.
s. 875

---

^a *Brak daty dziennej i miesięcznej (okienka).*

747. b. m. d. (— —) Zasłużył to nam i Rzpłtej ur. Heliasz Suryn z młodych lat swoich od początku ekspedycji wojennych z Kozakami i Ordą zaczętych w woj-

sku naszym WKsL, z znacznym nadwreżeniem zdrowia swego i z stratą substancyjnej swojej, zasługuje i natenczas nie przestawając nam samym, i Rzpłtej w tymże wojsku naszym WKsL chorągiew u wielm. Mikołaja Szemeta, rotm. naszego nosząc, w każdej okazji wojennej, mężnie — z tym ^anaszym i ^aRzpłtej nieprzyjacielem, królem szwedzkim¹, na każdym placu bojowym stawia, aby go łaska nasza królewska w podających się okazjach nie minęła^b. Którą — — chcąc mu oświadczyć, umyśliliśmy mu, po zejściu z tego świata szl. Eliasza Petryżyckiego, wieś S[z]czepierowo, włók 12 i młyn na rz. Basi, w woj. orszańskim leżące, — — konferować. (— —) W. S. J.

s. 876–877

---

^{aa} T: naszej

^b Lekcja niepewna.

¹ Karol X Gustaw.

748. Warszawa, 1659.05.20. Ur. Antoniemu Kazimierzowi Sipayle, żołnierzowi wojska WKsL od początku zamieszania w kraju, dobra lenne wieczyste ^aPomieście Siemiona Lwowa^a w ujeździe newelskim, w woj. połockim, w stanie popowskim leżące, po śmierci na wojnie ur. Stefana Nowickiego i synów jego. W. S. J.
s. 877–878

---

^{aa} Innym zaś razem w T i w N: Pomieście Siemiono Lwowo — co jednak nie wydaje się właściwe.

749. Warszawa, 1660.07.03. (— —) Mając my zalecone sobie odważne merita ur. Bohdana Chlewińskiego, tow. chor. kozackiej jw. Pawła Sapielhy, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL, które on od początku wojny w państwach naszych, na usłudze rycerskiej zostawając przeciwko różnym nieprzyjaciolom, to jest przeciwko Moskwie, Szwedom i rebellizantom Kozakom, z us[z]czerbkiem zdrowia, z hojnym nieraz wylaniem krwi swojej, z stratą ubogiej substancyjnej swej ^achwalebnie i ^amężnie, osobiwie jednak w tej świeżej pod Polonką i Lachowiczami potrzebie, oddawał — —, umyśliliśmy za takowe odwagi jego po zdrajcy naszym Hrehorym Czapińskim — — wszystkie dobra jego leżące i ruchome — —, a osobiwie dobra jego wieczyste w woj. połockim leżące, Hniezduki nazwane, jure caduco — — konferować. Jakoż i niniejszym listem naszym po pomienionym zdrajcy Czapińskim, który nie pamiętając na wrodzoną powinność swoją w dotrzymaniu nam wiary, dobrowolnie przedawszy się do Moskwy przeciwko majestatowi naszemu i przeciwko własnej ojczyźnie swej wojował, i wojować nie przestaje, wszystkie dobra jego dajemy. (— —) W. S. J.
s. 878–879

---

^{aa} T: chwalebniej

750. Warszawa, 1660.07.03. (— —) Zalecone — — nam są od jw. Pawła Sapielhy, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL odważne męstwa ur. Gabryjela Giedroycia, Marcina Giedroycia, Hieronima Choros[z]czy i Jana Choros[z]czy, towarzystwa jego własnej chor. i wielm. strażnika naszego WKsL¹, którzy począwszy od z początku wojny w państwach naszych z różnymi sprzysiężonemi nieprzyjaciół na nas, we wszystkich ekspedycjach kozackich naprzód, a potem moskiewskich i szwedzkich, i węgierskich nieprzerwanym aż dotąd skutkiem, non degenerando a maioribus suis chwalebne eksperymenta usług swoich — — wyświadczają i lub[o] w walnych potrzebach postrzały, szwanki i więzienia czasem ponoszą, nieustraszonym jednak sercem, jedni z nich powróciwszy z więzienia eliberowani łaską naszą, drudzy refectis po szwankach i postrzałach viribus do tejsze udawać się nie przestają ochoty, gdzie w terażniejszej walnej pod Polonką i Lachowiczami potrzebie każdy z nich z osobna osobliwie [s] nad nieprzyjacielem Moskwicinem męstwo pokazał. Zaczyn nagradzając im te usługi umyśliśmy po jawnym zdrajcy naszym, przeciwko nam aż dotąd w wojsku moskiewskim zostawającym, po Albrychcie Bogusławie Mierzejewskim, cześniku ludzkim² przypadłe do dyspozycyjej naszej dobra jego wieczyste, Ostrówki nazwane, w woj. nowogródzkim leżące, i ruchome, gdziekolwiek i u kogokolwiek będące — — jure caduco — — konferować. Jakoż — — konferujemy im te dobra na równe cztery części każdemu z osobna wiecznymi czasy. (— —) W. S. J.
s. 879–881

¹ Władysława Jerzego Chaleckiego — był on porucznikiem chor. husarskiej hetmana Sapielhy.

² Mierzejewski był podczaszym, a nie cześnikiem ludzkim.

751. Warszawa, 1660.05.18. *Konsens ur. Władysławowi Jerzemu Chaleckiemu, strażnikowi WKsL na cesję dóbr starostwa mozyrskiego synowi Kazimierzowi.* W. S. J.
s. 881–882

Uwaga! Tekst identyczny jak w nr. 731 (ale inna data).

752. Warszawa, 1660.05.24. *Communicatio iuris ur. Krystynie Strawińskiej na starostwo molczadzkie w woj. nowogródzkim przy prawie dożywotnym męża jej ur. Władysława Jerzego Chaleckiego, strażnika WKsL.* W. S. J.
s. 882–883

Uwaga! Tekst identyczny jak w nr. 732.

753. Warszawa, 1660.07.20. *Communicatio iuris ur. Katarzynie Komorowskiej na dobra Bojsagała, Dargajcie i Żostowta alias Sostuśnie w Ks. Żmudzkiem, w pow. wielońskim^a leżące, przy prawie dożywotnym męża jej ur. Pawła Zaranka Horbow-*

skiego, stolnika brzeskiego. Stało się tak na wniosek niektórych panów rad i urzędników. W. S. J.
s. 883–884

^a T: wieluńskim

754. Warszawa, 1609^a.05.02. (— —) Dość odważne ur. Jana Kazimierza Czyżza merita, które on od czasu niemalego w wojsku naszym WKsL w ustawicznych zabawach marsowych wyświadczać, wiernie i życzliwie z niemalą fortuną swych ruiną^b w zawziętej dotąd nie ustaje ochocie, słusznie po nas wymagają miłościwe baczenie nasze. Które onemu na znak wdzięczności oświadczając, — — umyśliłmy mu po zmarłym Jerzym Damesie, mies[z]czaninie wileńskim summę pieniędzy 5 tys. złp. i 600 zł na majątności jegoż w pow. oszmiańskim leżącej wniesioną, Polesie nazwanej, jure caduco jako po zdrajcy, który po osiągnięciu od nieprzyjaciela prowincyj WKsL całe pod protekcją wprzód do króla szwedzkiego¹, a potem do cara moskiewskiego² zostawiając z tego świata zszedł, — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 884–885

^a Winno być 1659, bo panowania szwedzkiego XI r. Brak lat panowania polskiego (okienko).

^b Dopisane u góry.

¹ Karola X Gustawa.

² Aleksego Michajłowicza.

Uwaga! Tekst niemal identyczny jak w nr. 703.

755. Warszawa, 1659.05.08. — — ur. Kazimierzowi Czyżowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ za odważne onego w teraźniejszym ojczyzny naszej mieszanu przez czas niemalą w wojsku naszym WKsL horowania, — — summę pieniędzy na dobrach steckiewiczowskich, to jest na miasteczku Bujwiczach i wsi Sielcu nazwanych, w pow. orszańskim leżących, sław. niegdy^{a-a} Rebrowiczowi, mies[z]czaninowi mohylewskiemu od ur. Suchodolskiego² zastawnym prawem pus[z]czoną, a post fata tegoż Rebrowicza na syna jego^{b-b} Rebrowicza successiue spadłą, jako po zdrajcy, który poddawszy się pod protekcją cara moskiewskiego i tam nieprzyjacielsko przeciwko nam i Rzpltej z wojskami jego stawiając, i do więzienia się wojsku naszemu dostał, jure caduco — — konferujemy. Ma — — ur. Czyż wyżej specyfikowane dobra — —, ziemskiemu prawu podległe, względem konferowanej onemu od nas summy pieniężnej, to jest 25 tys. zł na tychże dobrach zastawnym^c prawem wniesionej, — — dysponować wiecznymi czasy, albo do oddania i wypłacenia pomienionemu ur. Czyżowi i successorom jego zwyż rzeczonej summy. C. P. B.
s. 885–886

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-h} Okienko na imię.

^c T: zastawnych

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Samuel Izidor Suchodolski poślubił Annę Stetkiewiczównę, kasztelanekę nowogrodzką, która wniosła mu fortunę w postaci m.in. Solomereczka, Borkulabowa, Daszkówki i Bujnicz.

756. Warszawa, 1659.05.25. Ur. Michałowi Druckiemu Sokolińskiemu i żonie jego Annie Galimskiej dobra dożywotnie Złaukuty i Kurmelany w woj. wileńskim po śmierci ojca ich ur. Hieronima Druckiego Sokolińskiego, pisarza ziemskiego orszańskiego. C. P. B.

s. 886–887

L.: Wolff, Kniaziowie, s. 470.

757. Warszawa, 1659.03.20. (— —) Do oświadczenia łaski naszej królewskiej tym chętnie się skłaniamy, których osobliwa w dziele rycerskim i wysokich cnotach, poczynszy od rebellij kozackiej, tak cara moskiewskiego¹, jako i króla szwedzkiego² i innych nieprzyjaciół naszych, nie udając się na żadną stronę, po wszystkie lata w wojsku WKsL pod regimementem jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL³ i dotychczas w tejsze nieodmiennej z dawną żołnierze nasi [ss] ur. Adam [i] Aleksander Kuszelewscy; jeden z nich braci w polu na placu wzięty w boju czasu potrzeby pod Brześciem Litewskim⁴, przy tym pod Prostkami⁵ i Mohylowem⁶ trzy postrzały tenże w potrzebie walnej odniósł, z stratą po wiele pocztów swych i na Stolicy cara moskiewskiego przez lat dwie będąc w niewoli ciężkie więzienie ponosił — —, umyśliliśmy onym po śmierci Aleksandra Wodowozowicza i ^{a-a} Choroszeńskiej, małżonki jego na dobrach ziemskich wieczystych ^bZaborzu Prokszenicach nazwanych, w pow. orszańskim^b leżących^c, sumę prawnem zastawnym na te dobra daną jako po bezpotomnie zeszyłych jure caduco — —, przy tym dobra ich leżące i ruchome — — konferować. My — — ur. Kuszelewskim majetność Zaborze i Prokszenice [ss], i sumę pieniężną 24 tys. złp. na tę majetność wniesioną — — konferujemy — — wiecznymi czasy. (— —) W. S. J.

s. 888–889

^{a-a} Okienko na imię.

^{bh} N: Zaborze i Proksienice w pow. oszmiańskim

^c T: leżące

¹ Aleksego Michajłowicza.

² Karola X Gustawa.

³ Pawła Jana Sapiehy.

⁴ O bitwie pod Brześciem zob. przypis 1 w nr. 2.

⁵ Bitwa pod Prostkami 8 X 1656 r. — hetman Gosiewski rozbił tu armię brandenbursko-szwedzką.

⁶ Nie jest jasne, o jaką bitwę tu chodzi, bo chyba niemożliwe jest identyfikowanie jej z oblężeniem miasta w początku 1655 r. przez Janusza Radziwiłła ani z drobnymi walkami Samuela Kmicica w końcu 1658 r.

758. Warszawa, 1659.07.09. Oznajmujemy — —, iż jako grata reuoluimus memoria świeże i dawniejsze w tej Rzpltej merita i oddawane z nieupracowaną ochotą jako naj[j]aśniejszym antecessorom naszym¹, tak i nam samym usługi od ur. Jana Stanisława Szuks[z]ty, sędziego grodzkiego kowieńskiego, tak i praemiorum rationes cordi mając repositas, umyśliliśmy mu i ur. Jadwidze Pukiniance, małżonce onego, po zejściu z tego świata rodzicielki jego ur. Barbary Fursówny Stanisławowej Szukścinej przypaść do szafunku naszego pewne dobra nasze, prawu dożywotnemu podległe, w Ks. Żmojdzkim, w trakcie willupskim² leżące, mianowicie wieś Blandzie nazwaną, takowymże prawem — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 889–890

¹ Tzn. Zygmuntovi III i Władysławowi IV.

² Chodzi o włość wilkijską.

759. Warszawa, 1658.03.15. *Konsens ur. Jadwidze Babińskiej Janowej Hornowskiej na cesję wsi Hrabie w pow. mozyrskim synowi Zygmuntovi Hornowskiemu, tow. chor. jw. Pawła Sapięhy, wojewody wileńskiego i hetmana w. WKsL.* C. P. B.
s. 890–891

Uwaga! *Tekst jak w nr. 221.*

760. b. m., 1655^a. *Ur. Gabrielowi Sipowiczowi, cześnikowi żmudzkiemu, który nie tylko in toga dobro pospolite absque ullo rerum priuatarum zawždy promowował respectu, ale też in sago eundem ku ojczyźnie abunde oświadczył zelum, gdy z obywatelami Ks. Żmojdzkiego z jarzma szwedzkiej wybijając się niewoli równie z najpierwszemi do spólnego upadłej ojczyzny pośpieszył ratunku, sam osobą swoją z chorągwiemi kozacką i drugą pieszych ludzi, własnym kosztem zaciągnionemi, zdrowie swoje — — odważywszy załogi nieprzyjacielskie na różnych miejscach odważnie znosił, — — po zejściu z tego świata ur. Aleksandra Andrzeja Radziwińskiego, ciwuna szowdowskiego, podkomorzego żmojdzkiego — — urząd ciwuństwa szowdowskiego [^bz siolami Szowdele, Łajwyszki, Syrutajcie, Bakszty, Naruszajcie alias Traksedy nazwanej, z 10 włók sianozętnych między siolami Kłaby a Bakszty leżących, w osobliwym ograniczeniu będących, z dawna do ciwuństwa szowdowskiego należących, z dworem, folwarkiem^b], także i wsi Guble, Girwajnie^c, Trumpajnie, Szwenty i Alkupie nazwane, w Ks. Żmojdzkim leżące, które przedtym osobnym prawem chodziły, teraz one do ciwuństwa szowdowskiego inkorporowawszy pomienionemu — — i małżonce onego ur. Halsce [s] Stankiewiczównie in solidum dać — — umyśliliśmy.*^d
s. 891–892

^a Brak daty dziennej i miesięcznej, lat panowania polskiego i szwedzkiego; z pewnością jednak nie jest to rok 1655.

^{bb} Fragment dołączony przez wydawcę z dalszej części dokumentu; tu było: i włość do niego należącą

^c Dalej: Girwajcie

^d Brak podpisu pisarza.

761. Warszawa, 1659.02.27. (— —) Wymagają to po nas zasługi ur. Mateusza Jana Zakrzewskiego, sędziego grodzkiego wileńskiego, dworzanina naszego, które on jes[z]cze za ś. p. jmp. ojca¹ przeciw nieprzyjacielowi Gustawowi w Prusiech pod Czczowem² [s] i za ś. p. Władysława IV, pana brata naszego, w różnych ekspedycjach wojennych i teraz nam, i Rzpltej w różnych ekspedycjach i funkcjach publicznych, mianowicie przy traktowaniu o pokój z carem moskiewskim³ z wielm. kommissarzami naszymi i Rzpltej na dwu zjazdach kommissyjnych będąc, i dworzańską na osobie swojej funkcją mając, poselstwa różne z nieodmienną wiarą ku nam, — — z pochwałą wszystkich i zaleceniem tychże kommissarzów, — — wyświadczał, abyśmy mu w ukontentowaniu łaskę i dobroczynność naszą królewską oświadczyli. Którą mu i natenczas okazując umyśliliśmy jemu i małżonce jego Helenie Osińskiej, dzieciom i potomkom ich męskiego rodzaju, póki ich z linijj stawać będzie, folwarczek ^aDowgidziszki Doroszki^a nazwany, w pow. oszmiańskim leżący, prawu lennemu wieczystemu podległy, po śmierci ur. Teofile i Stefanie Mołodeckich [ss] — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 892–893

^{aa} W N: Dowgidziszki i Doroszki

¹ Zygmunta III Wazy.

² Bitwa pod Tczewem 17–18 VIII 1627 r. między wojskami szwedzkimi Gustawa Adolfa a polskimi Zygmunta III.

³ Aleksym Michajłowiczem.

Uwaga! Zob. nr 710.

762. Warszawa, 1659.06.12. *Za zaleceniem panów rad ur. Janowi Korzeniewiczowi Wysockiemu włókę 1 nazwaną Dworzyszcz Sieniewicz^a, we wsi Łopatynie, w pow. pińskim leżącą, po śmierci ur. Pawła Szymy w dożywocie.* C. P. B.
s. 894

^a W N: Sieniewicz

763. Varsavia, 1659.06.11. (— —) Quia Diuinae bonitatis et clementiae supra nos et regna nostra inter tot coniuratos hostes prouidentiam et singularem conseruationem humili voto et studio recolendam atque infinitam eius gratiam tenerrimo affectu quotidie recogitandam, omnem conatum in id conuertere nitimur, ut pro gratissima in eius Diuinam maiestatem reuerentia gloriam eius ubique locorum propagemus ac promoueamus. Proinde cum nobis relatum esset, quod in oppido nostro Piesczotca dicto ad oeconomiam Brestanensem ab anti-

quo pertinente bonae memoriae Sigismundus Augustus, praedecessor noster, rex Poloniae, ecclesiam erexerit et duobus mansis et fundo pro eadem ecclesia et parochiali domo dotauerit (quae omnia in usu et pacifica possessione praedicta ecclesia tenuit et tenet) nunc v[er]o memoratam ecclesiam antiquitate collapsam gen. Mathias Zadorski, marsalcus Orszanensis, praedictorum Pieszcotca bonorum administrator, eximiae pietatis et cultu[s] Diuini singulari motu excitatus a fundamentis erexerit. Nos tenuitati dotis supra duos mansos, uti memoratum est, fundatae prospiciendo et consulendo, ad maiorem Dei optimi maximi gloriam beatissimae Mariae Virginis et Omnium Sanctorum honorem praedictae ecclesiae dotem augere constituimus, prout de facto praesentibus literis nostris augemus. Donatium seu dotem in vim decimarum ex mansis per copam unam frumenti, id est mediam copam siliginis et mediam auenae ab omnibus oppidanis et villanis ad bona Pieszcotca spectantibus memoratae ecclesiae dando et inscribendo perpetuis temporibus et in aeuum. Vigore cuius donationis seu inscriptionis nostrae perpetuae ven. parocho Pieszcotcensi nobis praestando, nunc et postea existenti, et a loci ordinario Luceoriensi inuestiendo, praedictam donationem seu dotem nostram ex oppido Pieszcotca dicto (advocati Pieszcotcensis Skirmontskie et praesbiteri ritus graeci mansis et agris omnino exemptis) de omnibus mansis cultis et in posterum excolendis et agris quocunque titulo et nomine nuncupatis et nuncupandis. Item ex pagis Korosczyńska, Dąbrowice Maiores et Minores, Bokiniki, Połosek, Wyczółków, Dobryńki, Kijowiec, Lipnica, Michalków, Rokitna et Dereczynki subditi nostri Pieszcotcenses oppidani et villani integre sine ulla difficultate, contentione, dolo et fraude parocho Pieszcotcensi et eius successoribus extradere et propriis podwodis [s] seu vecturis ad horreum parochi omnes et singuli supra nominati subditi nostri reuehere et redolere obligantur, sicut de facto eos praesentibus literis nostris obligamus et adstringimus. Item targowe laniones Iudaei in oppido Pieszcotca tum etiam alii extremi laniones Christiani et Iudaei ad praefatum oppidum cum venalibus^a carnibus aduentantes parocho Pieszcotcensi, praesenti et futuris, pendere tenebuntur et tenentur. Insuper eidem parocho Pieszcotcensi, pro tunc existenti et eius successoribus, in silva Kijouecensi lignorum liberam in usionem pro culina et calefaciendis fornacibus ac pro restauratione ecclesiae (cum scitu tamen expresso oeconomi Brestanensis) concedimus. Quod si aliqua repugnantia et contumacia ex parte praefatorum oppidanorum et villanorum, colonorum nostrorum ratione sup[er] nominatae donationis nostrae euenerit, ex tunc volumus et serio inungimus^b, ut administrator praesens vel post illius administrationem futurus noster oeconomus Brestanensis praefatos subditos nostros ad praesentem donationem reddendam iustis et competentibus remediis compellat et adigat. (— —)

C. P. B.
s. 894–896

^a T: vendabus

764. Varsavia, 1659.06.20. *Castellanatus Smolenscensis post evectionem magn. Ludovici Casimiri Jewloszewski [s] ad palatinum Brestensem gen. Joanni Dolmat Isajkowski, intimo camerae SRM aulico, qui cum vetustissima et multis maiorum imaginibus inclita et celebri in MDL ortus esset familia, non satis esse putauit, si cum gloriosa domus suae in aduersa et prospera Reipublicae fortuna gereret, pedem ipse in illis non formaret sanguinemque a maioribus sibi inditum exaggerata mente insignibus factis pro dignitate domus suae non referret. Primos itaque iuuentutis suae annos, cum sciret ad deteriora semper uolvi nisi studio detinerentur, uirtutis et literarum eo omnem in exteris na[ti]onibus contulit operam, ut eosdem literis excoleret ac iisdem humanae vitae ornamentum, splendorem familiae, honorum initia, dignitatum gradus sibi pararet, maturiorem deinde aetatem primum obsequiis serenissimi regis Vladislai IV, fratris nostri desideratissimi, tum demum nobis ipsis applicuit eaque semper exhibuit uirtutis et dexteritatis officia, quae a viro dignissimo praestari solent maioraque in dies gratiae et beneuolentiae nostrae regiae concomitatur incrementa, subsequentibus uero in patriam bellicis procellis militum manum propinare conscriptam ad Mohilouiam caeteris ad defensionem patriae auxiliaribus iunxit, copiis et cum ingenti uitae ac fortunarum suarum discrimine singularia magnanimitatis specialisque erga nos studii, fidei et constantiae edidit. W. S. J.*
s. 896–898

765. Warszawa, 1659.05.26. *Ur. Samuelowi Knicicowi, chor. orszańskiemu, plk. JKM dobra Lulinowicze w dożywocie po śmierci ur. Hieronima Druckiego Sokolińskiego, pisarza ziemskiego orszańskiego. W. S. J.*
s. 898–899

Uwaga! *Tekst jak w nr. 680.*

766. b. m., 1659.07.03. (— —) Stanąwszy oczywiście u ksiąg kancellaryi naszej mniejszej WKsL ur. Zofija Naruszewiczówna Wojnina, starościna pieniańska list swój dobrowolny, cessayny zapis ur. Mikołajowi Murawickiemu i Izabelli Halsce [s] Iwaszkiewiczównie, małżonkom, na rzecz w nim niżej wyrażoną dany i należący, zeznała prosząc, aby do ksiąg kancellaryi naszej przyjęty i wpisany był. Który wpisując słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja, Zofija Naruszewiczówna Wojnina, starościna pieniańska, oznajmuję tym moim listem, dobrowolnym, cessaynym zapisem o tym, iż ja, mając w possessyi mojej dożywotnej za przywilejem ś. p. — — Zygmunta III — —, datą r. 1627, m-ca grudnia 3 dnia, konferowane starostwo pieniańskie ze wszystkimi wsiami — —, a doznawszy ja szczyrze życzliwych usług po panu Mikołaju Murawickim i małżonce onego, pani Izabelli Halsce Iwaszkiewiczównie, sługach moich, na-

gradzając im za te ich życzliwe i wierne usługi, wsi 3, mianowicie Hebanie, Pupany i Miciuny, odłączając od tego starostwa mego, ze wszystkimi poddanymi — —, od daty tego listu mego na osobę pana Mikołaja Murawickiego i małżonki onego — — pus[z]czam i z prawa mego, i possessyjej dożywotnej na te 3 wsi służącej wyrzekam [się]. Jakoż za konsensem, przywilejem JKM, — — objąć przez podanie dworzańskie im — — pozwalam i na tom dała ten mój list cessyjny, pod moją pieczęcią i podpisem ręki mej, także spod [s] pieczęćmi i z podpisami rąk ichm. panów pieczętarzów. Pisan w Drużyłowiczach, r. 1659, m-ca lipca 1 dnia. (— —) Proszony pieczętarz — Wojciech Zieleński, stolnik i podstarości piński. Proszony pieczętarz — Jakub Ginwid Pankiewicz, cześnik piński. Proszony pieczętarz — Samuel Brzeski. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL. Symon Wojciech Młyński, sekretarz Króla JM. s. 899-900

767. b. m., 1659.08.17. (— —) Stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryjej naszej mniejszej WKsL ur. Mikołaj Murawicki list swój wieczysty, dobrowolny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną Izabelli Halsze [s] Iwaszkiewiczównie, małżonce swojej dany i należący zeznał prosząc, aby do ksiąg kancelaryjej naszej przyjęty i wpisany był. Który — — tak się w sobie ma:

Ja, Mikołaj Murawicki, ziemianin JKM woj. czernihowskiego czynię wiadomo i zeznam tym moim listem dobrowolnym, wieczystym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało terażniejszego wieku i na potom będącym ludziom, iż ja, z dobrej woli i uprzejmej życzliwości, znając ku sobie wszelką życzliwość, wierną usługę i uprzejmą miłość małżonki mej milej, pani Izabelli Halszki Iwaszkiewiczówny, tedy ja, wzajemnym chcąc sposobem to wszystko onej nagrodzić, pociągając i do dalszej życzliwości i miłości małżeńskiej, aby tym barziej we wszelakich uprzejmościach nie ustawała nieodmiennych, tym tedy listem moim — — małżonce mojej milej wszystkie majątności moje leżące, ojczyste, macierzyste, przyrodzone, spadkowe, kupne, arendowne i jakimkolwiek prawem nabyte, które by jeno jakim też kolwiek nazwiskiem nazwane i ludzkim rozumem pojęte, a mnie służące były, tak też summy pieniężne w depozycie, na obligach i bez obligów, i cerografów będące, majątności ruchome, szaty, złoto, srebro, sprzęt domowy, cynę, miedź i wszelakie ochędostwo, konie jez[d]ne, woźniki, stado swierżepne, bydło rogate i nierogate, owo zgola wszystko — —, nie wyłączając nic i na[j]mniejszej rzeczy, na siebie samego, bracią i siostr moich rodzonych, i nie rodzonych, bliskich krewnych i powinnych moich, którzy by jeno prawem przyrodzonym spadkowym należeć mieli, zapisuję, daruję i wiecznie się zrzekam. Która to pomieniona małżonka moja — — wolna będzie tym wszystkim według woli i upodobania swego szafować, komu chcąc dać, darować, sprzedać i zamienić bez żadnej ni od kogo trudności i przeszkody. A jeżeliby kto śmiał i ważył się — — małżonkę moją miłą albo do prawa pociągać i pozywać, daję wolność i pozwalam jako na mnie samym, tak na każdym takowym winy 10 tys. dochodzić, którą na każdego turbatora zakładam. (— —) Jednak to dokładam, jeżeliby Pan Bóg dał

nam wspólne mieć potomstwo, tedy majątności moje ojczyste, macierzyste i kupne tylko onym mają należeć, lecz sama do żywota swego trzymać i dzierżeć ma — bez żadnej od synów albo córek przeszkody —. To też waruję, iż jeśliby Pan Bóg na małżonkę moję miłą wprzód śmierć dopuścić raczył, tedy to wszystko, co się kolwiek w tym moim zapisie wymieniło, ma do mnie nazad wracać, a ten mój zapis żadnej mocy i wagi mieć nie będzie. (— —) Pisan w Drużyłowiczach, r. 1659, m-ca sierpnia 12 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Mikołaj Murawicki, ręką swą. Ustnie proszony od jmp. Murawickiego do tego zapisu pieczętarz — Stanisław Daugird. Ustnie proszony pieczętarz od jmp. Mikołaja Murawickiego przy pieczęci własną ręką podpisał — Mikołaj Bobrowski. Ustnie a oczywisto proszony pieczętarz do tego listu od jmp. Mikołaja Murawickiego — Heliasz Czerkas, ręką swą. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL. Symon Wojciech Młyniecki, sekretarz JKM.
s. 901–903

768. Gedanum, 1660.04.26. *Vexilliferatus Parnauiensis gen. Melchiori Hewel post fata gen. Stanislai Drogoszewski.* W. S. J.
s. 903–904

Uwaga! Tekst jak w nr. 725.

769. Warszawa, 1659.05.30. (— —) Mając my w osobliwym kościeły święte opatrzeniu, kościołowi siemnieńskiemu [s] na poprawę jego i cmentarza ogro-dzenia z pus[z]czy olickiej ekonomijey, jako bliższej, surowego drzewa, na bier-wiona, wrota i inne potrzeby, stojącego spuścić kop 6, wyrobić i wywieść pozwa-lamy. Także na pobudowanie plebanijey siemnieńskiej i szpitala osobliwie kop 3 stojącego drzewa dajemy. Do tego z osobliwej naszej prowizyjey, iż ta plebanija swej pus[z]czy nie ma, na opał jej z teje samej pus[z]czy naszej olistckiej [s] ekonomijey na każdy tydzień wozów po 4 suchego drzewa wywieść, póki plebanija i kościół siemnieński [s] trwać będzie, pozwoliliśmy terazniejszemu plebanowi siemnieńskiemu, wieleb. ks. Wojciechowi Izdebskiemu, archidiakonowi smoleń-skemu, sekretarzowi naszemu i successorom jego wszystkim, bez żadnej w tym wszystkim przeszkody, turbacyjey, zwłoki od dzierżaw[ców] terazniejszych i ich successorów, substytutów, straży pus[z]czy ekonomijey olickiej. (— —) W. S. J.
s. 904–905

770. Warszawa, 1659.06.30. (— —) Uważając godną potomnej pamięci cnotę i wiarę jako i wszystkich obywatelów WKsL, tak i mies[z]czan naszych grodzień-skich, którą nam i całej Rzpltej, lubo w ciężkie moskiewskiej potęgi jarzmo zaprzężeni i pod ich wojewody władzą zostając, w tym osobliwie pokazali i wy-świadczyli, że chociaż zawsze inter arma, a daleko więcej sub armis silent leges, oni jednak, skoro jedno odebrano jurysdykcją, car moskiewski¹ na instancją obywatelów pow. grodzieńskiego przez posłów z sejmiku swego partykularnego

wyprawionych wniesioną, stanowi szlacheckiemu ziemską i grodzką, a miastu Grodnu jurysdykę majdeburską przywrócił, chcąc tym sposobniej nam i Rzpltej wiary dotrzymać i porządek jak najlepszy uczynienia wszelakiej sprawiedliwości i pilnowaniu praw od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych, królów polskich i od nas samych onym nadanych, lubo pod nieprzyjacielem czynić, zaraz naprzód in a. 1657 burmistrzów, sław. Jana Adamowicza i Jana Zalepuhę, nemine contradicente, na miejscu zwyczajnym, porządkiem i trybem według prawa swego i porządku majdeburskiego obrali, a potym post decursum anni przystąpiwszy do elekcyjej nowych burmistrzów, 1658 a. prorogowali burmistrzostwo^a, wspomienionemu Adamowiczowi, obrawszy na miejsce wyżej mianowanego Zalepuhy sław. Mikołaja Wasilewicza. Więc ci pomienieni sław. burmistrzowie grodzieńscy przysięgli ex nunc po obraniu swoim na imię nasze pod jarzmem jego czynić powinni dla nieprzyjaciela, na które by imię pod jarzmem jego natenczas będąc czynić byli musieli, nie mogli wykonać [ss]. Tedy zabiegając temu, aby tak teraz, jako i na potym żadne kontradycyje przeciwko jurysdykcyjej procesom, dekretem, zapisom, ekstraktom pod urząd ich stałym z tej przyczyny non positi iuramenti nie zachodziły, tedy jako elekcyją i jurysdykcyją ich, tak i to wszystko do akt miejskich i ksiąg burmistrzowskich, majdeburskich ingrossowano, wpisano, przyznano, osądzono albo ekstraktem wydano, więc i to, cokolwiek urząd burmistrzowski radziecki od czasu zawojowania moskiewskiego aż do rekuperowania miasta Grodna i zamku osądził, tym listem naszym ex plenitudine potestatis nostrae stwierdzamy, umacniamy i za ważne deklarujemy, chcąc mieć, aby od wszystkich teraz i na potym pro rato et grato miano i trzymano było. Approbujemy oraz in toto et in omnibus punctis laudum przez burmistrzów i wszytek urząd miejski, także syndyków, cechmistrzów i wszytko pospółstwo miasta Grodna na wybieranie składki pieniężnej na potrzebę pospolitą miasta w r. t., w blisko przeszłym m—cu kwietniu uchwalone. Co do wszystkich urzędów ziemskich, grodzkich, miejskich, także i wszystkich obywatelów grodzieńskich donosząc do wiadomości rozkazujemy, aby pomieniony urząd burmistrzowski grodzieński i miasto Grodno przy tej confirmacyjej naszej cale zachowali, onej w najmniejszym punkcie teraz i na potym nie naruszając. (— —) W. S. J.

s. 905–906

^a T: burmistrzów

¹ *Aleksy Michajłowicz.*

771. Warszawa, 1659^a. (— —) Doniesiona jest nam prośba panów rad przy boku naszym na sejmie teraz zostawających^b za ur. Abramowiczami i uczestnikami, którzy nie tylko na dobrach swoich leżących i ruchomych przez nieprzyjaciela Moskwicina jest zdezolowane, ale ze wszystkich spraw swoich na dobrach dziedziczne [s] od książąt mścisławskich, od przodków naszych confirmowane, od dawnych czasów przed uniją dobrze, na służbę Kuźminicką w woj. mścisław-

skim leżące i na insze kupie, i zamiany w tymże województwie będące. Te wszystkie sprawy, jako się wyżej pomieniło, na te dobra wieczyste [przez] dobyte i szturm zamku naszego mścińskiego postradali i księgi tak ziemskie, jako i grodzkie pozabierane są, co i processami dowiedli^c. Tedy my, król, za wszystką radą przy boku naszym będącą, te dobra wieczyste, pomienione wyżej, tym naszym przywilejem na wieczne czasy jako ich własność, aby im to w przyszły czas nie szkodziło, stwierdzamy i ten przywilej na imię ur. Samuelowi, Mikołajowi Abramowiczom i uczestnikom ich dajemy, i wszystkie wolności, które z dawnych czasów z przodków swych zażywali i teraz zażywać mają, nie mniej respektując na terażniejsze ich merita, które przy dostojęństwie naszym dotrzymali i dotrzymują, im samym, żonom i potomkom ich dajemy i stwierdzamy. (— —) C. P. B. s. 907

^a Brak daty dziennej i miesięcznej, przywilej musiał zostać wystawiony między 22 III a 2 V 1659 r.

^b T: zostawającym

^c Dalej znak #

772. Warszawa, 1659.03.12. Oznajmujemy — —, iż mając my pewną z rejestrów i ksiąg marszałkowskich informacją i relacją, że w kamienicy czornewskiej¹ na ulicy Nowomiejskiej, między Latosowską i Funkowską kamienicami leżące², a teraz w possessyjej szl. Dzianeta, rajce warszawskiego będącej, ex antiquo na urząd pisarski WKsL gospoda należała i że wieleb. w Bogu quondam ks. Marcyjan Tryzna, podkanclerzy WKsL, będąc pisarzem WKsL na urząd pisarski ex officio tamże gospodę miał, pomienioną kamienicę i w niej gospodę dla lepszej wygody naszej i spraw Rzpltej znowu urzędowi pisarskiemu WKsL, aby każdy swoją gospodę miał, ponieważ jeden z pisarzy WKsL per aliena[tionem] tej kamienicy gospody nie miał, restituimus i w niej ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL, i po nim następującym pisarzom WKsL wiecznie gospodę naznaczamy. Co do wiadomości wielm. wielkich i nadwornych utriusque gentis marszałków przywódcę chcemy mieć i przykazujemy, aby pomieniony ur. referendarz i pisarz WKsL, i po nim successiue następujący pisarze przy pomienionej gospodzie non obstantibus in contrarium emanatis z kancelaryjej naszej rescriptis zachowany i zachowani byli koniecznie. (— —) W. S. J. s. 908

¹ Nazwa pochodzi od właściciela Jana Czorna (Hansa Zorna, Cora) z pocz. XVII w.

² Mikołaja Latosza i Adama Fonka.

773. Warszawa, 1659.03.12. Ur. Marcinowi Bartlińskiemu cześnikostwo połockie po awansie ur. Wojciecha Stempkowskiego na podstolstwo połockie. C. P. B. s. 909

774. Warszawa, 1659.02.24. (— —) Za wniesieniem do nas przez panów rad i urzędników naszych dwornych, imieniem ur. Krzysztofa Kazimierza Niewiarowskiego, kadaryskiego, żerwińskiego, maćkowskiego dzierżawcy naszego prośby, — — pozwalamy, aby mógł pewnych dóbr naszych prawu dożywotnemu podległych, mianowicie dwie wsi Nowiny, a trzecią Cyraje nazwanych, od dzierżawy naszej maćkowskiej ^{a-a} leżącej zrzec się, — — na osobę ur. Adama Kwaśnińskiego Złotego, miecznego trockiego z pewnego z nim kontraktu uczynić. (— —) C. P. B.
s. 910

---

^{a-a} Okienko.

775. Warszawa, 1659.04.29. (— —) Za wniesieniem do nas przez niektórych panów rad — — imieniem jw. Maryi księżnej^a Januszowej Radziwiłowej, wojewodziny wileńskiej, hetmanowej w. WKsL, pozwoliliśmy jej — —, aby mogła pewnych dóbr naszych, prawu dożywotnemu podległych, mianowicie dzierżawki Bystrycy^b nazwanej, w woj. wileńskim leżącej, zrzec się, — — i wlewek prawa swego dożywotniego na osoby ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL i Rachel Barbarę Rajecką, małżonków uczynić. (— —) W. S. J.
s. 911

---

^a T: księżnie

^b Dalej: Bystrzyca

776. Warszawa, 1658.08.26. Oznajmujemy — —, iż za wniesieniem do nas prośby przez niektórych panów rad — — imieniem ur. Wincentego Hayka, — — pozwalamy jemu, aby z prawa swego dożywotniego, które mu służy na dobra, mianowicie Wołosowicze i Makanowicze nazwane, w pow. mozyrskim leżące, zrzec, ustąpić i one in personas ur. Kazimierza Hayka, podsędka mściśławskiego, brata swego i Katarzyny Horbackiej Haykowej, małżonków transfundere mógł. (— —) W. S. J.
s. 912–913

777. Warszawa, 1658.03.02. Oznajmujemy — —, iż — — pozwalamy wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL, raduńskiemu, niemonojkiemu staroście, ciwunowi birżyniańskiemu z prawa jego dożywotniego na pewne dobra nasze w Ks. Żmojdzkim, w ciwuństwie jego birżyniańskim, mianowicie od wójtostwa porwyrnitskiego¹ siół Nejbule, Dawginie, Kopiany, Tucze, Ślepie, Szawawksie, Swirkoncie, Gudy i Brudele, zostawiwszy przy ciwuństwie ostatek siół wójtostwa dworowi wiekszniańskiemu przyległych, na których miejsce przydane są z wójtostwa birżyniańskiego sióło Judere, Dirmejki, Kirszele i Zylajcie, z wymierzeniem puszcze pobkiszej [s] włók pięciudziesiąt między siółami Kir-

szlami i Dawginiami ku Wyrwicze rz. leżące, sobie służącego, rzec [się] — — na osoby ur. Wojciecha Ważyńskiego, ciwuna dyrwiańskiego, starosty taurużskiego, dworzanina naszego, w zasługach, które on królom ichm., panu ojcu i panu bratu naszemu, tudzież nam samym i Rzpłtej w różnych ekspedycjach, tak wojennych, jako publicznych i prywatnych, a na[j]barziej in perficiendis legationibus ad externos principes cum magna virtutis dexteritate odprawował, nam dobrze doświadczonego i Annę Pacównę, małżonków władc. (— —) Mocą którego wlewu prawnego — — te wsi — — mają — — trzymać — — aż do żywotów swych, — — simple donatywę nomine [ss] na aparat wojenny uchwaloną co rok do skarbu naszego po zł 30 wnaszać, a nadto żadnej inszej nie pełnić powinności. (— —) W. S. J.

s. 913–914

---

¹ Właściwie powyrwinckiego.

Uwaga! Zob. nr 163.

778. Warszawa, 1658.08.26. *Konsens wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL, staroście raduńskiego i niemonojkiemu na cesję wsi Drosle alias Kiegy w ciwuństwie birżyniańskim na Żmudzi ur. Stanisławowi Piotrowiczowi.* W. S. J.
s. 915

779. Warszawa, 1658.08.26. (— —) Wniósł prośbę przez niektórych panów rad — — sław. Jan Spudoba, mies[z]czanin i młynarz nasz słonimski z małżonką swą, sław. Halszką Hamówną Spodobiną [s], abyśmy ich po zejściu z tego świata sław. Matyjasza Spodoby [s] i Jadwigi Jankowskiej, małżonków, a rodziców ich, mies[z]czan i młynarzów naszych słonimskich, przy dwóch młynach post decesium pomienionych pozostałych w mieście Słonimie, przy stawie^a nazwanym Wiroczyszczu stojącym, przez sław. niegdy Sebastyjana Spodoby, antecessora ich własnym sumptem i pracą zbudowanych i za listem konfirmacyjnym króla jm. Władysława IV, pana brata naszego w possessyjej będących, według dawnych kondycyj i [z] pełnieniem do skarbu powinności zachowali i konserwowali. Jakoż my do prośby ich — — jako słusznej łaskawości skłoniwszy [ss], pomienionych sław. Jana Spudobę z małżonką Halszką Hamówną i z synem ich Jakubem Spodobą [s], stosując się do konfirmacyi Króla JM, pana brata naszego, umyśliliśmy, bez pełnienia wszelkiej powinności do zamku słonimskiego należytej, na trzeciej miarce wszelakiego zboża z wymiałku za pracę, z wolnym łowieniem ryb w rzekach spod kół młyńskich w rz. Szczarę wpadających, z płaceniem jednak poborów, jeśliby sejmem i Rzpłtą uchwalone były, całe i nienaruszenie aż do żywotów ich zachować. (— —) W. S. J.
s. 916–917

---

^a T: stanie

780. Warszawa, 1658.08.26. *Potwierdzenie praw ziemianom lubeckim na ziemię. W. S. J.*
s. 917–922

Uwaga! *Tekst jak w nr. 534 (tam podane odmianki).*

781. Obóz pod Warszawą, 1656.07.04. *Tutoria ur. Jerzemu Stańskiemu nad bratem jego ciotecznym ur. Januszem Zienowiczem. J. M. S.*
s. 923

Uwaga! *Tekst jak w nr. 535.*

782. Varsavia, 1658.08.26. *Secretariatus SRM spec. Bartholomaeo Ryndwalt^{a, b}.*
s. 923–924

---

^a W N: Rynwaldt

^b Brak podpisu pisarza.

Uwaga! *Tekst jak w nr. 536.*

783. b. m., 1655^a. *Nadanie sław. Andrzejowi Gryszkiewiczowi, burmistrzowi kowieńskiemu urzędu wójta kowieńskiego po śmierci ur. Macieja Gradowskiego.^b*
s. 924–926

---

^a Brak dat dziennej i miesięcznej (okienka), a roczna niedokończona, bo panowania polskiego X, a szwedzkiego IX (powinno być XI) r.

^b Brak podpisu pisarza.

Uwaga! *Tekst jak w nr. 537.*

784. Warszawa, 1658.02.18. *Communicatio iuris ur. Barbarze Pakoszównie na folwark Rezany Wępkowszczyzna w pow. słonimskim przy dożywociu męża jej ur. Kazimierza Grabskiego. C. P. B.*
s. 926–927

Uwaga! *Tekst jak w nr. 538.*

785. Warszawa, 1657.10.10. *Nadanie jure caduco ur. Gabrielowi Korsakowi, pisarzowi ziemskiemu połockiemu dóbr i domów w Połocku po mieszczaninie Fiodorze Oleksiejewiczu Kusznierzu, bezprawnym burmistrzu połockim. W. S. J.*
s. 927–928

Uwaga! *Tekst jak w nr. 539.*

786. Varsavia, 1658.08.30. Gen. Gregorio Kruniewicz bona Olexicze et Hliniscze. A. K. Z.
s. 929–931

Uwaga! Tekst jak w nr. 540.

787. Obóz pod Toruniem, 1658.10.30. Ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL za jego zasługi, zwłaszcza podczas dwu komisji z Moskwą, dobra lenne wieczyste w pow. oszmiańskim leżące, tj. dwór z folwarkiem Troszczany z wsiami Troszczany i Budrony; dobra te otrzymał on niegdyś sam po śmierci ur. Karola i Michała Dziewałtowskich, a teraz otrzymuje je z żoną Barbarą Duninówną z Rajca po śmierci ur. Bogusława Rudominy Dusiackiego. W. S. J.
s. 932–933

788. Varsavia, 1659.05.30. Praesentatio rev. Joanni Dowgiało Zawisza, ep. Vilnensi ven. Valentini Joteyko, decani et parochi Kupiscensis ad parochiam Caunensem post resignationem beneuolam ven. Nicolai Słupski, canonici Vilnensis. C. P. B.
s. 933–934

789. Danków, 1656¹.04.26. Ur. Hieronimowi Komarowi, podsędkowi orszańskiemu wójtostwo orszańskie po śmierci wielm. Piotra Wiaźewicza, wojewody nowogródzkiego. A. N.
s. 934–935

---

¹ Data błędna, błędne są też lata panowania — polskiego X, a szwedzkiego XI r. Z nich wynikałoby bowiem, że dokument wystawiony został w 1658 lub 1659 r. Z pobytu króla w Dankowie i podpisu Naruszewicza jako pisarza wynika zaś, że chodzi tu o 1657 r.

Uwaga! Zob. nr 114.

790. Warszawa, 1659.07.15. Ur. Janowi Szapkowiczowi, za zasługi w pewnych okazjach i ekspedycjach, dobra lenne Buchnowicze od starostwa hainńskiego w woj. mińskim po śmierci ^{a-a}. C. P. B.
s. 935–936

---

^{a-a} Okienko na nazwisko.

791. Warszawa, 1659.04.15. Ur. Rafałowi Tupalskiemu cześnikostwo oszmiańskie po śmierci ur. Mikołaja Gruździa. C. P. B.
s. 936–937

Uwaga! Tekst jak w nr. 645.

792. Warszawa, 1659.06.10. *Ur. Florianowi Rabiejowi, za zasługi w różnych ekspedycjach wojennych w armii lit., zaścianek Poroście z jeziorami Szyrwinty i Pulim, nad rz. Okmianą, w woj. wileńskim leżący, po śmierci ur. Mikołaja i Halszki Pietkiewiczówny Gruszewskich, prawem lennym wieczystym.* C. P. B.
s. 937–938

793. Warszawa, 1659.05.16. (— —) Stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryjnej naszej mniejszej WKsL jw. Maria księżna Radziwiłowa — list swój cessayny, dobrowolny zapis ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL, także ur. Racheli Barbarze z Rajca, małżonkom na rzecz w nim niżej wyrażoną dany i należący zeznała prosząc, aby do ksiąg kancelaryjnej naszej przyjęty i wpisany był. Który wpisując słowo w słowo tak się w sobie ma:

Marya księżna Radziwiłowa, wojewodzina wileńska, hetmanowa w. WKsL, borysowska, wilkijska etc. starościna, zeznawam tym moim cessaynym listem, zrzecznym zapisem, iż mając przy dożywociu godnej pamięci ks[iażę]cia jm. pana Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, pana małżonka mojego, na dzierżawie bystrzyckiej w woj. wileńskim leżącej, dożywocie sobie od JKM przywilejem konferowane, tedy otrzymawszy u JKM — konsens na ustąpienie z tego prawa mego dożywotnego, one na osobę wielm. jmp. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, także i samej jejm. paniej małżonki, jejm. Racheli Barbary z Rajec, wlewam —. Pisan w Warszawie, dnia 15 m—ca maja r. 1659. U tego listu podpis rąk tymi słowy: Maria księżna Radziwiłowa. Proszony pieczętarz do tego listu — Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL. Jako proszony pieczętarz — J[an] Karol Kopeć, wojewoda połocki, ręką swą. Jako proszony pieczętarz do tej cessaynej od osoby wyż mianowanej — Aleksander Wojna, wojski witebski.

Który to list — przyjąwszy, z niego ekstrakt pod pieczęcią naszą WKsL stronie potrzebującej wydać rozkazaliśmy.^a
s. 938–940

^a Brak podpisów króla i pisarza.

Uwaga! zob. nr 775.

794. Warszawa, 1659.05.20. (— —) Respektem znacznych zasług ur. Michała Obuchowicza, dworzanina pokojowego i plk. naszego, które od dawnych czasów, tak przy boku naszym fideliter i z wygodą usług naszych odprawował, jako i teraz — w wojsku WKsL pułki wodząc i z nieprzyjacielem w wielu okazjach gloriose certando mereri nie przestaje, — umyśliłszy mu dobra nasze, nazwane Oża i Przełom, w pow. grodzieńskim leżące, do dyspozycyjej naszej przypaść po śmierci wielm. Filipa Kazimierza Obuchowicza, wojewody smoleńskiego, rodzica onego, prawem dożywotnym onemu — konferować. (— —) W. S. J.
s. 940–941

795. Nieporęt, 1659.06.26. *Konsens wielm. Krystynie Annie z Lubomierza Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL na cesję włości 3 pustych w wójtostwie kowniatyńskim, w pow. pińskim leżących, tj. we wsi Kowniatynie włoka Szandowska, a w Mokrej Dąbrowie — włości Kipszczowska i Artymowiczowska, ur. Stanisławowi Mikołajowi Dubinie. W. S. J.*
s. 941–942

796. Warszawa, 1659.05.20. *Ur. Krzysztofowi Mołskiemu, porucznikowi chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego, generała artylerii WKsL, płk. JKM¹, wieś Bystryków w pow. starodubowskim, prawem lennym wieczystym, po śmierci ur. Mikołaja Stefanowicza Skirmona. W. S. J.*
s. 942–943

---

¹ Mikołaja Władysława Judyckiego.

Uwaga! Tekst jak w nr. 410.

797. Warszawa, 1655.02.20. — — odważne ur. Michała Gadomskiego zasługi w miłościwej naszej konsyderacyjej mając, a nie mniej na szwanki i pokaleczenia, które przez wiarołomnego nieprzyjaciela Moskwicina, będąc między trupami za umarłego zostawiony i odbieżony, poniósł, — — umyśliliśmy pewne dobra prawu lennemu wieczystemu podległe, w woj. smoleńskim leżące, po niejakiem Hrehorym Łukoszynie, przedawczyku do dyspozycyjej naszej przypadłe, wieś Hryszkowo — — konferować — — z dworem w Smoleńsku. (— —) J. D. Z.
s. 946–947

798. Grodno, 1654.11.21. (— —) Przełożone nam są przez niektórych panów rad — — odważne w dziele rycerskim zasługi ur. Michała Gadomskiego nie tylko przeszłych wojennych ekspedycyjej, ale i pod terażniejszą inkursyją do woj. połockiego Moskwicina, który z inszemi obywatelami tegoż województwa w boju wstępnyim dzielnością, męstwem i odwagą, broniąc ojczystych progów i własnych dóbr swoich, tak stawał, jako i powołanie jego rycerskie, i miłość ku ojczyźnie po nim wyciągała, bo mu kilkanaście szkodliwych szwanków w głowę nieprzyjaciela zadawszy między trupami za zmarłego porzucił, dobra jego wieczyste na się odebrawszy samego z ojcem i z bracią jego egzulem uczynił. Nad którym chcąc mieć miłościwe politowanie — — pewne dobra prawu ziemskiemu wieczystemu podległe jako po zdrajcy, który powinnej nam wiary i Rzpltej nie dotrzymał, i do wiarołomnego nieprzyjaciela sponte sprzedał się, na imię Ostafieju Rypińskim, — — konferować umyśliliśmy. Jakoż i niniejszym listem naszym wieś Szczilowo nad rz. Obolą, Zbrodziewiczze Wołotki nad rz. Sośnicą, Jasy z podda-

nemi nad jez. Jasem, w woj. połockim leżące, onemu — — konferujemy. (— —)
Aleksander Judycki, pisarz WKsL¹.
s. 944–945

---

¹ *Osoba taka nie jest znana!*

799. Warszawa, 1659.08.20. (— —) Wniesiona jest do nas przez niektórych panów rad — — imieniem ur. Stanisława Wincentego Czerniewskiego, tow. chor. ur. Zygmunta Słuszki, chorążego WKsL, plk. naszego [prośba], abyśmy mu dobra lenne po Pietrze Awgustynowiczu Zalewskim, człeku plebeiae^a conditionis i bezpotomnie zeszyłym, mianowicie w Kruchelu Biały Dąb uroczyśczeni nazwany, w woj. brzeskim na[d] Delsną rz. leżące, a do szafunku naszego przypadłe, dali — —. Jakoż my, respektując na zasługi jego, które on nam i Rzpltej w wielu ekspedycjach — — w wojsku WKsL — — oddawał i dotąd oddawać nie przestaje, — — pomienione dobra — — niniejszym przywilejem naszym jure caduco — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 946–947

---

^a *T i N: plebeju*

800. Warszawa, 1657.10.16. *Ur. Heliaszowi Okuszcze, zasłużonemu żołnierzowi służba jedna Supryki z dworem, folwarkiem i poddanymi, w trakcie czeczerskim^a, w pow. rzeczywistym leżąca, po śmierci ur. Hrehorego Chlewińskiego w dożywocie.* W. S. J.
s. 947–948

---

^a *T: szczerskim*

801. Warszawa, 1658.08.12. *Ur. Janowi Judyckiemu prawem lennym wieczystym dobra w woj. smoleńskim, w stanie małachowskim leżące Dorohodziszk^a, Hercyków i Połowica^b po śmierci ur. Adam Wierchowskiego^c.* W. S. J.
s. 948–949

---

^a *N: Dohorodziżki*

^b *N: Puławica*

^c *Także: Wierchowski*

802. Ujazdów, 1656.06.08. (— —) Doniesiono jest nam — —, iż ur. Aleksandrowi Braciszewskiemu przywilej na pewne dobra w woj. trockim, w starostwie olkienickim będące, mianowicie na wioskę Dowgiałańce, za cessay wielm. wojewodzinęj nowogródzkiej¹ onemu od nas konferowaną, przez Moskwicina jest zabrany czyli spalony. My tedy, mając łaskawy wzgląd na zasługi onego, umyśli-

liśmy de nouo list, przywilej nasz na pomienioną wioskę Dowgiałańce dać i konferować. (— —) J. D. Z.
s. 949–950

---

¹ Maria Eleonora von Stybichen Krzysztofowa Mikołajowa Chalecka.

803. Warszawa, 1658.03.21. — — uważając my ur. Jerzego Sudowskiego znamienite merita nie tylko za panowania — — Władysława IV — — w wielu wojennych ekspedycjach abunde praestita i dla dostojęstwa majestatu, i całości Rzpltej ciężkie u wiarołomne[go] nieprzyjaciela Moskala podjęte więzienia, ale też i teraz — — nam i Rzpltej komprobowaną fidelitatem aequum censimus, abyśmy mu magnificientia nostra regia zawdzięczyli, którą in effectu pokazując umyśliliśmy mu ex causa perduellionis ur. Piotra Regimiana Wierzbowskiego i Eudostiej [s] Kobylczanki, małżonki jego i Andrzeju Wierzbowskim, którzy należytej nam i Rzpltej nie dotrzymawszy wiary, a poszed[li]szy in partes wiarołomnego nieprzyjaciela Moskala i dotychczas przy nim zostając różne hostilitatis signa czynią, generaliter dobra wszystkie do dyspozycyje naszej przypadłe, mianowicie wioski puste Korytnica i Prybarki^a nazwane, w pow. oszmiańskim będąc[e], prawnu lennemu wieczystemu podległe, dać i konferować. (— —) W. S. J.
s. 951–952

---

^a N: Przybarki

804. Nieporęt, 1659.06.25. (— —) Nic słuszniejszego być widzimy, jako wiernych poddanych naszych pokornym prośbom ojcowską securere munificencyją. Tęż chcąc oświadczyć ur. Bronisławowi Przysieckiemu, wojskiemu wołkowyskiemu, plk. naszemu, a mając respekt na zasługi jego, które ^anam i^a Rzpltej z młodości lat swoich, wprzód pod Smoleńskiem w ekspedycyje szejnowskiej¹ z wielm. Krzysztofem Radziwilem², potem z wielm. Abramowiczem, wojewodą trockim³ pod chorągwiami usarskimi z niemalym zdrowia i substancyje uszczerbkiem wyświadczał, teraz zaś w świeżej od cara moskiewskiego⁴ podniesionej wojnie, także pod usarską chor. ur. starosty oszmiańskiego⁵ z porządnym poczem zostając mężnie i odważnie pod Witebskiem i Mohylewem⁶ za dostojęstwo nasze i całość Rzpltej zdrowie swoje odważył, a lubo communi fato wespół z całym Ks. Lit. succumbere musiał i doczesnej cara moskiewskiego, non tam libenter quam reuerenter, akkomodował się przez krótki czas protekcyi, jako jednak prędko fama tylko o zbliżeniu wojsk naszych w kraje białoruskie utilitere[?] poczęła, tak zaraz nie tylko sam z ludźmi swemi znosić gdzie mogąc poczał nieprzyjaciela, ale innych wielu obywatelów woj. połockiego gromadził i in partes nostras, jako własnego pana, przywiódł nie oglądając się na to, że w popiół wszystkie fortuny jego za takowy postępek obrócić nieprzyjaciół obiecał. Jakoż ani się dając uwodzić^b śliskimi cara moskiewskiego obietnicami, a w ostatku na

dowód życzliwości swej ku nam i Rzpltej syna własnego za dobro ojczyzny strenue luctantem na placu pod Miadziołem utracił⁷. Skłoniwszy się tedy do prośby jego i małżonki onego przez panów rad i urzędników dwornych nam doniesionej^c, umyśliliśmy na dobra nasze, mianowicie Torobojany z sieliszczami — z Dolhopollem, z Koziany, z Stocewiczami, Świnią, z Hulem, z Kopnem i Zelcem, z Hyrynem, Oszkotem i Poleszwiami, Żukowiczami, Starynowiczami — i Równe od starostwa naszego jezierzynskiego [s], w woj. witebskim leżące, przy prawie dożywotnym małżonki jego ur. Heleny Kierdejówny, bywszej Kazimierzowej Sokolińskiej, a dzisiejszej Bronisławowej Przysieckiej, takoweż prawo dożywotne — — in solidum komunikować. (— —) W. S. J.

s. 952–954

---

^{aa} T: mamy

^b T: urodzić

^c T: doniesiony

¹ Chodzi o wojnę smoleńską 1632–1634 r. i wodza moskiewskiego Michaila Szeina.

² Krzysztof II Radziwiłł.

³ Mikołaj Abramowicz.

⁴ Aleksy Michajłowicz.

⁵ Adam Maciej Sakowicz; nie jest jednak znany fakt posiadania przez niego chorągwi husarskiej w armii lit. — chyba, że mowa o powiatowej, był za to porucznikiem husarii u W. Gosiewskiego od końca 1656 r.

⁶ Chodzi o walki pod Witebskiem w 1654 i pod Mohylowem w początku 1655 r.

⁷ Pod Miadziołem w początku 1659 r. doszło do klęski sił lit. Władysława Wollowicza w starciu z armią rosyjską.

805. b. m., 1659.^a Oznajmujemy — —, iż solide virtutes ur. Wojciecha Zielenieńskiego [s], stolnika pińskiego, tow. chor. usarskiej jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. naszego WKsL probatae w wojennych okazjach niezaniechanem wzgardą zdrowia własnego odwagami, w pokoju zasię powolnym naszym infirmacyjom radami, solida też praemia w częstej naszej królewskiej mając konsyderacyjej, umyśliliśmy prawo dożywotne na Dubikinie, wieś i folwark w pow. Wielkich Dyrwian^b leżące, onemu służące, małżonce jego ur. Cecylijej Konstancyjej Wojnianie Zielińskiej — — in solidum komunikować. (— —) W. S. J.

s. 954–955

---

^a Brak daty miesięcznej i dziennej (okienka).

^b T: Dyrwian

806. Warszawa, 1659.05.05. (— —) Post fata ur. Hrehorego Podbereskiego dobra prawu lennemu wieczystemu podległe, Hrybany, Sielesinie, Wowkowo, Mazniowo i Łukianowo, w woj. smoleńskim, w stanie dąbrowieńskim leżące, — — umyśliliśmy ur. Urbanowi Parysewiczowi, żołnierzowi naszemu z wojska WKsL, respektując na krwawe onego i ustawiczne^a w wojsku z uszczerbkiem

zdrowia i stratą substancyjnej horowania, dać — —. Ma tedy — — ur. Parysewicz — — służbę ziemską wojenną zarówno z inszemi woj. smoleńskiego obywatelami odprawując wiecznemi czasy, a nadto żadnej inszej nie pełniąc powinności. (— —) C. P. B.
s. 955–956

---

^a T: ustawicznie

807. Warszawa, 1660.06.18. (— —) W miłościwym baczeniu mając zasługi ur. Adama Narbuta, podstarościego naszego ludzkiego, które on nam przy dotrzymanej wierze i cnocie wrodzonej podczas terażniejszego w państwach naszych zamieszkania wyświadczył, iż nie uwodząc się żadnemi bogatemi cara moskiewskiego¹ obietnicami przy dostojenstwie majestatu naszego opponował się — —, umyśliliśmy małżonce^a jego ur. Zofijej Bobińskiej prawo dożywotne, przy dożywociu jego, na Ajeiuciewiczach i Zapolu w pow. mozyrskim leżącemi, — — konferować. W. S. J.
s. 956–957

---

^a T: małżonie

¹ Aleksy Michajłowicz.

808. Warszawa, 1660.06.15. *Konsens ur. Adamowi Narbutowi i żonie jego Zofii Babińskiej [s] na cesję dóbr Szedziuny i Smorluny w woj. trockim ur. Apolonowi Słowikowi i Zofii Bychowcównie małżonkom.* W. S. J.
s. 955–956

809. Warszawa, 1660. ^{a-a}10. *Moratorium od placenia długów na 3 lata ur. Adamowi Narbutowi, podstarościeму ludzkiemu, ponieważ on podczas terażniejszej z wiarołomnym nieprzyjacielem Moskwicinem wojny, jedne majątności swoje przez ogień i miecz ich, drugie przez spustoszenie i zabranie dóbr wiele stracił, i dla dotrzymania nam — — wiary w wielkie zaszed[!]szy długi żadną miarą kredytorom swym bez ostatniego upadku uścić się nie może.* W. S. J.
s. 958–960

---

^{a-a} Brak nazwy miesiąca (okienko).

810. Warszawa, 1659.05.18. (— —) Zasługi ur. Jerzego Krasowskiego, horodniczego mozyrskiego w wielu okazjach marsowych z nieprzyjaciół naszymi, tak Szwedem, jako i Moskwicinem, z uszczerbkiem zdrowia i stratą fortun swoich — — oddawane i teraz oddawać nie przestaje, nam złeczone mając, — — umyśliliśmy mu dobra prawu lennemu podległe, pustosz nazwaną Kimbarówkę, w pow.

mozyrskim nad rz. Prypiecią leżące, po śmierci ur. ^{a-a} Kruśnickiego — — konfe-
rować. (— —) W. S. J.
s. 960–961

---

^{a-a} *Imienia brak (okienko).*

811. Nieporęt, 1658.09.06. (— —) Wniesiona jest do nas prośba przez niektó-
rych panów rad i urzędników — — imieniem ur. Marcina Limunta [s], sędziego
ziemskiego lidzkiego, starosty naszego wasiliskiego, abyśmy mu z prawa doży-
wotnego, które on na wioskę Ladykę [s] i Szkordzie nazwane, w pow. lidzkim
leżące, do starostwa wasiliskiego należące, ma, rzec [się] i one na kościół
w miasteczku wasiliskim stojący, ś. Jana Krzyciela [s], który żadnej dotąd funda-
cyi i nadania swego nie miał i nie ma, fundować i ustąpić pozwolili. My tedy, — —
do pobożnej jego intencji łaskawie się skłoniwszy, a życząc, aby w kościołach
na chwałę Bożą zbudowanych, a natenczas per hostilitatem niemało zdezołowa-
nych, chwała boska nie ustawała — —, na te ustąpienie wiosek wyż mianowa-
nych — — tym listem naszym pozwalamy, tak, iż gdy ur. Limont — — pomienio-
nych wiosek na którymkolwiek urzędzie należnym rzecze [się], mają i wolni będą
ojcowie dominikani — — przy tym kościele mieszkający wioskę Ladykę i Szkor-
dzi [s] na się objawszy spokojnie z poddanymi ich — — używać wiecznymi czasy,
nam, ani skarbowi naszemu żadnej nie pełniąc powinności, tylko za nas Pana
Boga prosząc. (— —) W. S. J.
s. 961–962

812. Warszawa, 1659.02.04. (— —) Mając zalecone usługi w dziele rycerskim
tak dawno, jako i pod te inkursyje nieprzyjaciół w państwach naszych ur. Marcina
Bączalskiego, chcąc go do dalszych okazji Rzpltej wojennych przychęcić, dobra
pewne, to jest wioski nazwane Wiazek i Ozarycze, w pow. mozyrskim leżące,
po śmierci ur. wojewodziny wileńskiej¹ natenczas wakujące, — — pomienione-
mu Bączalskiemu — — konferujemy — — do żywota swego. Ciężary jednak
Rzpltej, które z tych dóbr zwykle należące całe zachowując, którym dość powi-
nien będzie czynić zawsze [ss]. (— —) Wojciech Zieleński, sekretarz JKM.
s. 963

---

¹ Zofia Druka Horska wniosła w 1634 r. drugiemu mężowi Krzysztofowi Chodkiewiczowi (ostatecznie wojewodzie wileńskiemu) prawo na Wiśniówkę, Wiazek i Ozarycze, które otrzymała od pierwszego męża Baltazara Strawińskiego, wojewody mińskiego.

813. Nieporęt, 1659.06.25. (— —) Za wniesieniem do nas przez niektórych
panów rad i urzędników — — imieniem ur. Mateusza Krzyżanowskiego — —
[prośby], folwark jego w miasteczku Horodcu — — od wszelakich kontrybucyj,
składek, donatywy i innych wszelakich ciężarów miejskich, także od stancyj,

egzakcyj chlebów, assygnacyj żołnierskich (wyjąwszy podatki Rzpltej sejmem uchwalone, które płacić powinien) — — uwalniamy i libertujemy. (— —) W. S. J.
s. 964

814. Warszawa, 1659.05.15. Oznajmujemy — —, iż wniesiona do nas była przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych imieniem ur. Marcina Kazimierza Wołodkowicza, horodniczego mińskiego prośba, abyśmy dom onego w mieście nowogródzkim leżący, pewnym kontraktem nabyty, z placami do niego należącymi od wszelakich ciężarów miejskich i wszelkich kontrybucyj prywatnych, także od stawiania i przy[j]mowania gości, wszelkiej kondycyi ludzi, uwolnili i libertowali. My tedy, — — na zasługi ur. Marcina Kazimierza Wołodkowicza, które on nam przez wszystkie czasy w terażniejszych Rzpltej insultach z uszczerbkiem zdrowia i wielką stratą fortun swoich oddawał, respektując, wyżej mianowany dom — — od jurysdykcji miejskiej, kontrybucyj prywatnych i innych ciężarów, które sejmem od stanu szlacheckiego nie będą przyjęte, — — wyłączamy i libertujemy wiecznymi czasy. (— —) W. S. J.

s. 965–966

L.: Nagielski, s. 124.

815. Lwów, 1656.03.01. (— —) Mając my osobliwy respekt na zasługi ur. Jana Korsaka, podwojewodzkiego nowogródzkiego¹, które on nam od zaczęcia wojny z wiarołomnym nieprzyjacielem — — wyświadczał, a chcąc i dalsze w nim ku nam accendere studia po ur. Krzysztofie Strawińskim pewne dobra nasze, to jest wsi, które się nazywają Zaprudzie i Kamienczany, w pow. oszmiańskim leżące, — — umyśliliśmy onemu dać i konferować. (— —) A. N.

s. 966–967

---

¹ Jan Samuel Sowiec Korsak.

816. Warszawa, 1659^a.02.21. — — constat nam dobrze wiara i cnota ur. Samuela Kazimierza Czarnockiego, który przez wszystkie ojczyzny naszej zamieszania od początku rebellięj kozackiej, postradawszy fortuny swoje, statecznej jednak w wojskach WKsL różnych ekspedycyji nieomieszkiwając przeciwko nieprzyjacielowi, mężnie — — oświadczył, tam różne egestates zdrowia swego odnosząc i to za^b nie ważyć^b postrzały, i skałeczenia wielkie odnosząc, przecie w stałej i dotąd zostaje persewerancyjej. Te tedy one merita — — wyjednali munificencyją, którą ad praesens okazując umyśliliśmy — — dobra prawu lennemu wieczystemu podległe, w pow. starodubowskim, w trakcie poczapowskim leżące, post fata ur. Osifa i Kościeja Boroznach, to jest dobra Niedźwiedziów — — pustosz i Bietwosk, onemu dać i konferować. (— —) W. S. J.

s. 967–968

---

^a T: MDCCLIX

817. Warszawa, 1658.08.26. Oznajmujemy — —, iż mając my w świeżej pamięci niezamierzkle [s] usługi ur. Krzysztofa Sulicza, żołnierza dawnego, które on nie tylko antecessorom naszym¹ — — w różnych okazjach i ekspedycjach sub signis niegdy zesłego Koniecpolskiego, kasztelana krakowskiego² mężnie i odważnie na każdym miejscu stawając oddawał, ale i nam samym oświadczył, gdy przez wszytek czas zamieszania państw naszych w wojsku WKsL continuo zostając wiernie i życzliwie usługi swe oddawać nie przestaje — —, umyśliłmy one[go] i małżonkę jego ur. Maryjannę^a Rosudowską Suliczową przy prawie dożywotnym, które rodzic pomienionego, ur. Hrehory Silicz [s], miał sobie konferowane od — — rodzica naszego, na wieś Kołpienice nazwaną, na plac puszgarski w mieście Łojowie, na pole Wyciechowskie^b i ulicę nad rz. Dnieprem na tymże polu Wyciechowskim ludźmi osiadłą, i sianozęci w Kołodowicy, Słonych Jamach, także w Kniażym Perawozie, jako i na młynek na rz. Witaczu pod miastem Łojowem leżących, zachować i konserwować, zwłaszcza iż ich dawne prawa i przywileje od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych im na te dobra nadane, za inkursją różnych nieprzyjaciół w teraźniejszym zamieszaniu inflammam et cinarem [s] poszli. Zaczyn my, respektując na codzienne ur. Silicza [s] merita, mocą i powagą królewską spalone prawa odżywiamy, odnawiamy i roborujemy, jego samego i małżonkę jego — — przy tych wszystkich pomienionych dobrach — — zachowujemy. Mają tedy i wolni będą przerzeczeni małżonkowie wszystkie te zwyczaj pomienione dobra z puszcza, drzewem bartnym i z ciegielną [s] nad rz. Dnieprem mieć — — aż do żywota swego, — — nam ani skarbowi naszemu żadnej nie pełniąc powinności, tylko kwartę należyta według konstytucyj annuatim do skarbu WKsL wnosząc powinni będą. (— —) W. S. J.
s. 968–970

^a T: Maryjannie

^b T: wyciechowskiej

¹ Tzn. Zygmunta III i Władysława IV.

² Stanisław Koniecpolski.

818. Grodno, 1658.02.121. (— —) Pokładany był przed nami list wieleb. ks. Stanisława Sarnowskiego, kanonika krakowskiego, Jana Władysława Newelskiego, skarbnika brzeskiego, dworzanina pokojowego, kommissarzów^a od nas do ekonomij grodzieńskiej zesłanych, na włók 2 i szóstą część włóki w ekonomij grodzieńskiej, włości nowodworskiej, w siele Dubasnej, także na włók półtóry w siele Bielanych leżących, których poddani tameczni dla ubóstwa objąć i zarabiać nie mogli, ur. Kazimierzowi Petromańskiemu^b i Alsze Jasudównie, małżonkom z płacenia z nich czynszu i dawaniem poborów, gdy uchwalone będą, jako z włók pustych po gr 10, w dacie r. 1650, m—ca augusta 15 dnia dany. I wniesiona jest do nas imieniem ur. Petromańskiego i małżonki jego prośba, abyśmy list

takowy kommissarzów naszych stwierdzili i zmocnili. My tedy, do prośby ich łaskawie się skłoniwszy zwyż rzeczony list — — approbujemy. Mają i wolni będą — — małżonkowie mianowane włók 2 w siele Dubasnej, także włók półtory w siele Bielanych trzymać iure colonorum — —, czynsz goły pieniężny annuatim po kop 2 do skarbu WKsL wnosząc, także pobory, gdy uchwalone będą, po gr 10 dając, a nadto żadnej inszej nie pełniąc powinności. Warujemy to jednak temuż ur. Petromańskiemu, małżonce i potomkom jego, iż gdy[by] bez jakich przyczyn te włoki [od nich] odejść miały, tedy budowanie kosztem ich na tych włókach pobudowane w wolnej dyspozycyjej onychże ma zostawać. (— —) J. D. Z.
s. 970–971

^a T: kommissarzom

^b N: Petromańskiemu

¹ Data błędna, bo panowania polskiego i szwedzkiego V r. — z pewnością chodzi o r. 1653, bo wtedy król był w Grodnie.

819. Varsaui, 1659.05.26. *Succamerariatus Dorpatensis gen. Josepho Jeleński post fata gen. Friderici a Ludenhausen Volff [s].* W. S. J.
s. 971–972
L: Urzędnicy IX 118.

820. Warszawa, 1660.06.18. (— —) Wysokim cnotom i znamienitym w tej Rzpltej ur. Jerzego Kunowskiego, sędziego wojskowego i tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ zasługom chcąc my należyte uczynić ukontentowanie — — umyśliliśmy mu wszystkie in genere dobra leżące i ruchome, a mianowicie summę 8 tys. zł na folwark Derewnia nazwany, w woj. nowogródzkim pod Myszą leżący, per modum arendy daną, po jawnym zdraycy naszym i Rzpltej Janie Brzozowskim, który udawszy się in partes wiarołomnego nieprzyjaciela Moskwicina nie tylko auxilio et consilio onemu assistit, ale coraz tym barziej zgubę z nim wspólnie molitur et machinatur, dać i konferować. (— —) Vigore którego przywileju naszego ma — — jako własnych swoich dóbr trzymać i używać póty, aż ta summa od tego, komu ten folwark iure haereditario należy, oddana onemu będzie. (— —) W. S. J.
s. 973–974

¹ Pawła Jana Sapiehy.

821. Warszawa, 1660.06.30. Chrystof Pac, kanclerz w. WKsL, wilkowyski [s], ostrzyński, kozieniecki, kles[z]c[z]elski, niemo[no]jki starosta, czynię wiadomo i zeznamam tym moim darownym, wlewkowym listem zapisem każdemu, komu o tym wiedzieć należy, iż co jmp. Stanisław Wincenty Orda, instygator WKsL został mi winien, na list zapis swój prawnie sprawiony, pewną summę pieniędzy, to jest 600 złp., opisawszy się tym listem zapisem swoim pod warunkami i obo-

wiązkami w nim opisanemi, tę summę na pewnym terminie i miejscu wszystkie spełna oddać i zapłacić, której że jako na terminie, tak i po terminie nie oddał, listu zapisu swego nie oswobodził, przez co w płacenie sowitości zarąk, szkód, nakładów popadł, tedy ten ja zapis ze wszystkimi zarękami, obowiązками i summą w nim wyrażoną, wszystko spełna, słudze mojemu, ur. panu Kazimierzowi Puchalskiemu, sekretarzowi JKM daję i daruję, i tym listem moim na niego wlewam. (— —) Podpisy u tego listu przy pieczęci wielm. kanclerza takie: Chrystof Pac, kanclerz w. WKsL. Proszony ustnie pieczętarz do tego listu wlewkowego — Andrzej Kotowicz, pisarz WKsL. Proszony ustnie do tego listu pieczętarz — Jan Franciszek Pożniak, pisarz grodzki żmudzki.

s. 974–975

822. Warszawa, 1660.06.20. Oznajmujemy — —, iżeśmy pozwolili i niniejszym listem naszym pozwalamy sław. Andrzejowi Hryszkiewiczowi, faktorowi naszemu, według kontraktu z ur. podkomorzym koronnym, ekonomem grodzieńskim¹ na lat 3 nierozdzielnie po sobie idące zawartego, w puszczech ekonomiej grodzieńskiej po obudwu stronach Niemna, mianowicie perstuńskiej, przelomskiej, nowodworskiej i innych do ekonomiej należących puszczach, i leśnictwach towary leśne wyrabiać, budy, gdzie sobie najsposobniejsze miejsce upatrzy, wyjąwszy ostępy, stawiać, barci próżne, które od kilkudziesiąt lat stoją przez żadnego pożytku, spus[z]zczać. Co do wiadomości ur. starostom, podstarościm, leśniczom i ich namiestnikom, wójtom, ławnikom, osocznikom i strażnikom pus[z]cz naszych — — donosząc chcemy mieć — —, aby sław. Hryszkiewiczowi i czeladzi jego — — najmniejszej nie czyniąc przeszkody i owszem w jakiegokolwiek potrzebie onego dodawali pomocy. (— —) W. S. J.

s. 975–976

---

¹ *Gotard Wilhelm Butler.*

823. Warszawa, 1660.06.30. (— —) Pokładany był przed nami list ur. Gottharda Wilhelma Butlera, podkomorzego polskiego, administratora ekonomiji naszej grodzieńskiej, pod pieczęcią ręką onego podpisany, de data w Warszawie, dnia 20 m-ca Julii r. p. 1657, dany ur. Wojciechowi Grobickiemu, podkuchmistrzemu WKsL, na włókę 1 w ekonomiji grodzieńskiej, na czynszu w te słowa pisany:

Gotthard Wilhelm Butlerz[s], podkomorzy kor., preński etc. starosta. Oznajmuję tym moim listem, — —, iż ja, consulendo całości prowentów do stołu Króla JM należących i zabiegając temu, aby grunty nie pustoszały, włókę 1 w ekonomiji grodzieńskiej leżącą nad rz. Brzozową, Giniuszowsz[ycz]ynna nazwaną, po zejściu z tego świata paniej Jakubowej Mitorzyńskiej jmp. Wojciechowi Grobickiemu, podkuchmistrzemu WKsL na czynszowej powinności dać umyśliłem. Którą tę włókę — — wolen będzie pomieniony jmp. Grobicki — — spokojnie trzymać —

—, czynsz goły pieniężny podług pośledniejszej rewizorskiej ustawy annuatim do skarbu płacąc, a nadto żadnej inszej nie pełniąc powinności. (— —) W Warszawie, dnia 20 m—ca Julii r. p. 1657. U tego listu przy pieczęci podpis ręki temi słowy: Gotthard Butler, podkomorzy kor.

Który to list we wszystkim, za prośbą panów rad i urzędników — —, stwierdziwszy przy zupełnym tej włóki dzierzeniu ur. Wojciecha Grobickiego — — potwierdzamy. (— —) W. S. J.
s. 976–978

824. Warszawa, 1660.06.18. (— —) Rycerskie dzieła i mężne odwagi — —, w różnych z różnemi nieprzyjaciołymi ekspedycjach przez wszystkie czas zamieszania w państwach naszych wyświadczonych, doznaliśmy w ur. Władysławie Giedroyciu, zwłaszcza gdy nie tylko ubogą substancją swoją dla dobra pospolitego na zabawie rycerskiej stracił, ale i na zdrowiu swoim w częstych bojach wstępnych i szturmach wiele szwanków ponosił. (— —) Jakoż chcący go i do dalszej powabić ochoty umyśliliśmy pewne dobra, post decessum ur. Janie Gruszewskim i Helenie Pietkiewiczównie do dyspozycyjej naszej przypadłe, Porejście nazwane, w woj. wileńskim leżące, dać. (— —) W. S. J.
s. 978–979

825. Warszawa, 1660.06.25. Oznajmujemy — —, iż — — gdy nas przez panów rad i urzędników — — imieniem szl. Krzysztofa Sokołowskiego, mies[zc]zanina naszego wileńskiego zaszła prośba, abyśmy onego samego, jako wiernego poddanego naszego, lubo in hostico permanentis z życzliwą wiarą i poddaństwem, jako do własnego pana, do majestatu naszego zawsze odzywającego się, także dobra jego wszystkie leżące i ruchome, gdziekolwiek będące, ad malam w kancelaryjej naszej informationem, sub pretextu perduellionis albo perfidiae uproszone, pod osobliwą naszą królewską wzięli protekcyją. My tedy, król, dostateczną mając o pomienionym szl. Sokołowskim wiadomość, a najwięcej wzięwszy sufficientissimam przez wielm. Aleksandra Naruszewica, podkanclerzego WKsL informationem, iż nigdy przy żadnym nieprzyjacielu actiue, ani w wojskach jego nie był, ani do namniejszej machinacyjej cum perfidis nie wiązał się, ale zdrowie swoje, także żonę i dzieci naprzód z Wilna do Ks. Pruskiego unios[ł]szy tam priuatus przemieszkował; potym, gdy wojska szwedzkie tam nastąpiły i z kurfirsztem brande[n]burskim¹ wiernych poddanych naszych różnemi krzywdami, anguscjami i innemi ciężkimi oppressyjami, pociągając ich in fide suam, aggrawowali, dobra ich uniesione od nieprzyjaciela Moskwicina odbierali i odbierać, jeśliby który nie chciał illorum assumere protectionem, deklarowali, dla dotrzymania nam wiernego poddaństwa woleli, durante już z carem moskiewskim² commissione i po kommissyjej uwiedzeni [s]tante armistitio³ wiecznym między nami i Moskwą pokojem, do Wilna, do popielisk swoich powrócić i pożywienia honeste handlem kupieckim wynajdować. Którego osobę i wszystkie — — dobra,

pieniądze, srebro, złoto, towary, kamienicy [s] w Wilnie pod obronę naszą bierzemy — —, za wiernego nam i Rzpltej in fide niepodęjrzanego deklarujemy i wszystkie z kancelaryjnej naszej na osobę i dobra jego wyniesione iuris caduci priuilegia, jako sinistre otrzymane, kasujemy. (— —)^a
s. 980–981

^a Brak podpisu pisarza.

¹ Fryderyk Wilhelm Hohenzollem.

² Aleksy Michajłowicz.

³ Mowa o podpisany między Rzeczpospolitą a Moskwą 3 XI 1656 r. traktacie w Niemieży.

826. Warszawa, 1660.06.25. Reskrypt szl. Piotrowi Mucowi uznający go za wiernego poddanego i kasujący wszelkie nadania po nim, jako po zdrajcy.
s. 981–982

Uwaga! Tekst prawie identyczny do zamieszczonego pod nr. 825.

827. Warszawa, 1660.05.26. — — za wniesioną do nas imieniem ur. Piotra Orwida prośbą, chcąc pomnożeniu dostatków jego subuenire, umyśliliśmy targi w majątności jego dziedzicznej, w Ks. Żmłodzkim, w pow. pojurskim należącej, w miasteczku szylińskim nazwanym, na każdy tydzień w^{a-a} ustanowić i nadać bez płacenia w ten dzień targowy akcyzy i czopowego. (— —) Warujemy to jednak, aby te nadane targi okolicznym dzierżawom, w których się dawniej targi odprawować zwykły, nie były przeszkodą. (— —) A. K.
s. 983

K₁: AGAD, Arch. Piłsudskich, Dział III, nr XXI H. a, s. 7.

K₂: VUB, F 7–21/14473, k. 135–136.

^{a-a} Brak informacji (w K₁ jest poniedziałek, a w K₂ tenże dzień został wyraźnie dopisany)

828. Sambor, 1660.09.07. (— —) Wiedząc dobrze, że ten jest zatrzymania ludzi rycerskich w służbie naszej i Rzpltej najskuteczniejszy sposób, krwawe ich zasługi królewską kontentować łaską, na tośmy zawsze od początku s[z]częśliwego wolnym Korony Polskiej i WKsL narodom panowania czule oko mieli. Zaczem, gdy i teraz od jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ wysoce zalecone mamy zasługi ur. Mikołaja Szemiota, rotm. naszego, który przez swym kosztem zaciągnięną chorągiew, nie tylko residuum substancyjnej swej na zatrzymanie onej w służbiełożyć nie żałował, ale też w tak wielu okazjach i eksperymentach wojennych zdrowie własne za całość Rzpltej i dostojęństwo majestatu naszego odważał, jakośmy to sami w potrzebie pod Warszawą², gdzie szkodliwy postrzał odniósł, widzieli, snadnie skłoniliśmy się do tego, abyśmy krwawe zasługi i koszty jego pańską naszą nagrodzili munificencyją. Co ad prae-

sens samym wypełnić chcąc skutkiem pewne dobra nasze, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, w woj. smoleńskim, w różnych stanach leżące, mianowicie w stanie małachowskim Samsony, w stanie skuczkowski Czernice, Mohotów i Worotyszyn nazwane, po naszych i Rzpltej zdrajcach, to jest po Siemonie Bułhakowie, Bazylim, Janie, Aleksandrze, Michale Potemkinach, braci rodzinnych, którzy dobrowolnie do Moskwy przystawszy i z nią państwa nasze pustosząc jedni już poginęli, a drudzy tamże jes[z]cze zostają i upamiętać się nie chcą, do naszej dyspozycji przypadłe onemu — — i potomstwu jego męskiej płci, póki go z własnej linii jego po mieczu stawać będzie, — — konferujemy. (— —) A. K. s. 984–985

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Bitwa pod Warszawą przeciw wojskom szwedzko-brandenburskim odbyła się 28–30 VII 1656 r.

829. Sambor, 1660.09.07. (— —) Naśladować chwalebnych zwyczajów — — królów polskich i wielkich książąt lit., antecessorów naszych, którzy ludzi rycerskich w osobliwym miewali respekcie, snadnie na to pozwoliliśmy, abyśmy znamienite zasługi ur. Samuela Galewskiego, tow. ur. Szemiota, rotm. naszego¹, które nam i Rzpltej, walcząc przez wszystkie te zamieszane lata z jej nieprzyjaciółmi, z us[z]zczerbkiem zdrowia i stratą substancyj abunde wyświadczył, naszą pańską ukontentowali munificencyją. Którą samym chcąc wypełnić skutkiem, wszystkie dobra leżące i ruchome, wieczyste, szlacheckie, ziemskie, lenne, dożywotne, zastawne, arendowne, a mianowicie dobra Sutoki nazwane, w woj. smoleńskim leżące, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, także srebro, złoto, pieniądze, miedź, cynę, fanty, bydła stada, zboża, sprzęty, rynsztunki, zbiór ochędostwa i inne wszelkie, gdziekolwiek i u kogokolwiek w państwach naszych będące i znajdujące się po naszym i Rzpltej zdrajcy, z Moskwą na państwa i wojska nasze pod Polonką² mianowicie następującym, Aleksandrze Kochowskim, jure caduco ad fiscum nostrum przypadłe, — — konferować umyśliliśmy. Jakoż temu samemu, małżonce i potomstwu jego jure perpetuae et irrevocabilis donationis dajemy — — dożywotnym prawem trzymać, używać i na pożytek swój obracać (wyjawszy w dobrach lennych saletry i towary leśne), z dóbr ziemskich wieczystych służbę ziemską według prawa służąc, z dóbr lennych ciężarom konstytucyjami sejmowymi na nie włożonym zarówno z drugimi tamtego województwa obywatelami we wszystkim podlegając, z dóbr dożywotnych simply nomine donatywy na aparat wojenny uchwaloną annuatim do skarbu WKsL wnosząc, a z ruchomości wszelakiej żadnej — — powinności nie pełniąc — — wiecznemi czasy. (— —) A. K. s. 985–987

K: LVIA, SA 1, k. 699–700.

¹ Mikołaja Samuela Szemiota.

² Bitwa 28 VI 1660 r.

830. Sambor, 1660.09.07. (— —) Do świętej należy to sprawiedliwości, aby każdemu z poddanych państw naszych według zasług jego słuszną zapłata obmyślona była. A że ur. Stanisław Alexandrowicz, tow. chor. ur. Szemiota, rotm. naszego¹ wiernie i cnotliwie po wszystkie zamieszanej ojczyzny lata przy nas stawając i za dostojęństwo majestatu naszego, także całość ojczyzny w każdej krwawej z nieprzyjaciółami państw naszych okazyjej — — na osobliwą łaskę naszą zarobił, a ur. ^{a-a} Starosielski, stawszy się zdrajcą naszym przeciwko nam z Moskwą stawał i państwa nasze pustoszył, tedy na ukaranie występku jego, a na ukontentowanie godnych zasług ur. Alexandrowicza, wszystkie dobra mianowanego Starosielskiego szlacheckie — —, także ruchomość wszelaką — —, a między inszemi majątność nazwaną Wołotawki, w woj. połockim leżącą — —, jure caduco — — konferować umyśliśmy. Jakoż jemu samemu, małżonce i potomstwu jego jure perpetuae et irreuocabilis donationis dajemy. (— —) A. K. s. 987–988

---

^{a-a} Imienia brak (okienko).

¹ Mikołaja Samuela Szemiota.

831. Sambor, 1660.09.07. — — gdy mamy doświadczoną wiarę i cnotę ur. Jana Matfeldta^a, tow. chor. ur. Szemiota, rotm. naszego¹, który od początku zamieszania państw naszych aż dotąd przeciwko wszystkim nieprzyjaciółom, jako to rebellizantom Kozakom, Tatarom, Szwedom, Węgrom, Brande[n]burczykom, Moskwie i innym — — mężnie i odważnie w gęstych, krwawych potyczkach — — stawał, za słuszną rzecz poczytamy, gdy go munificencyjej z dystrybucyjej naszej płynącej participem uczyniemy. Co ad praesens chcąc onemu — — pokazać, pewne dobra nasze, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, w woj. smoleńskim, w stanie bereźniańskim i raczyńskim leżące, Zerespieja nazwane, post steriliter sine prole masculina zmarłym ur. Bernacie Łukoszynie do dyspozycyjej naszej przypadłe — — takowymże prawem jemu samemu, małżonce i potomstwu jego męskiej płci — — konferujemy. (— —) A. K. s. 988–989

---

^a N: Matdfeldt

¹ Mikołaja Samuela Szemiota.

832. Sambor, 1660.09.07. — — chcąc — — wojenne prace ur. Stanisława Gintowta, tow. chor. ur. Szemiota, rotm. naszego¹, przez wszystkie zamieszanej ojczyzny lata przeciwko różnym nieprzyjaciółom — — w krwawych utarczkach, z uszczerbkiem zdrowia — — wyświadczone, pańską naszą ukontentować łaską, pewne dobra nasze, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, w woj. smoleńskim leżące, w stanie małachowskim będące, Upokój nazwane, post steriliter zmarłym

ur. Wojciechu Szmurłowski — — jemu samemu i potomstwu jego męskiej plei — — takowymże lennym szlacheckim prawem — — konferujemy. (— —) A. K. s. 989–991

---

¹ *Mikołaja Samuela Szemiota.*

833. Sambor, 1660.09.07. (— —) Dopuszczona od Boga na państwa nasze przez różnych nieprzyjaciół nawałność dowodnie pokazała cnotę i zdrady własnych poddanych naszych. Zaczynam, gdy nasi i Rzpltej zdrajcy, dobrowolnie do Moskwy przystawszy z nią wespół państwa nasze pustoszyli, między którymi znajdują się Krzysztof Rowiński i ^{a-a} Harasimowicz, obywatele woj. nowogródzkiego, zarobili na to, abyśmy ich zasługi według słuszności nagrodzili. Z drugiej zaś strony, że ur. Tobiasz Świdorski, Jan Bonkowski i Kazimierz Karczewski, towarzystwo chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, nie naśladowując zbrodni ich, ani się pod protekcją nieprzyjacielską udając, ale całę i statecznie cnoty nam i Rzpltej swojej dotrzymując, zdrowia swoje i substancje za dostojęństwo majestatu naszego i całość ojczyzny odważyli, mężnie — — nieprzyjacielskie siły łamali i szczyrce ojczyznę — — ratowali i teraz statecznie w służbie naszej i Rzpltej zostają, nie nad to słuszniejszego, abyśmy tak znamienite prace — — i krwawe zasługi ich dobrami zdrajców naszych płacili. Co samym w terażniejszej okkurencyjy chcąc pokazać skutkiem majętność Rowiny w woj. nowogródzkim, ziemską, wieczystą i inne wszystkie — —, i cokolwiek być może po obudwu wyż mianowanych zdrajcach — — ad fiscum nostrum et dispositionem iure caduco przypadłe onym — — samym, małżonkom i potomkom iure perpetuo — — konferujemy niniejszym listem naszym. (— —) A. K. s. 991–993

---

^{a-a} *Brak imienia (okienko).*

¹ *Pawła Jana Sapiehy.*

834. Sambor, 1660.09.07. *Ur. Wojciechowi Gintowtowi, tow. chor. rotm. Szemeta¹, służącemu przez wszystkie zamieszanej ojczyzny czasy, dobra lenne szlacheckie w woj. smoleńskim, ^aPod Dosuchowem nazwane^a, po zmarłych bezpotomnie ur. Krzysztofie i Bohdanie Zazierskich.* A. K. s. 993–994

---

^{a-a} *N: wieś pod Dosuchowem*

¹ *Mikołaja Samuela Szemiota.*

835. Sambor, 1660.09.07. (— —) Wdzięczność akceptowawszy godną komendacją jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ o mężnych i odważnych dziełach ur. Aleksandra Karczewskiego, tow. chor. ur. Szemeta^a, rotm.

naszego², które nam i Rzpltej przez wszystkie zamieszanej ojczyzny czasy w częstych — — utarczках zdrowia — — nie żałując oddawał, w nagrodę tak znamienitych zasług jego wszystkie dobra po naszym i Rzpltej zdrajcy Bazylium Tuko-wiczu i synu jego, który pod Polonką w potrzebie przy Moskwie przeciwko woj-skom naszym stawał³, — — a mianowicie majątność Tabolki^b nazwaną, w woj. połockim leżącą i inne wszystkie — — ad fiscum nostrum iure caduco przypadłe, — — jemu samemu, małżonce i potomstwu jego iure perpetuo — — konferujemy. (— —) A. K.
s. 995–996

---

^a N: Semeta

^b N: Tabolki; w T też: Tabulki

¹ Pawła Jana Sapichy.

² Mikołaja Samuela Szemiota.

³ Bitwa odbyła się 28 VI 1660 r.

836. Sambor, 1660.09.07. (— —) Doznawszy — — znamienitych odwag ro-dowitego in Reipublica patricii ur. Mikołaja Szemiota, rotm. naszego, które po wszy-tkie zamieszanej ojczyzny lata przeciwko różnym na nie następującym nieprzy-jaciolom, jako Kozakom rebellizantom, Tatarom, Szwedom, Węgrom, Brande[n]burczykom, Moskwie i innym, z chor. ludzi kosztem własnym zaciągnięą w krwawych potyczkach, szwanki na ciełe i us[z]cierbek na substancyje odno-sząc, mężnie i statecznie odprawował, i teraz w służbie naszej i Rzpltej zostając odprawuje, — — wszystkie dobra leżące i ruchome po naszych i Rzpltej zdrajcach, przy Moskwie zostających i państwa nasze pustoszących, ad fiscum nostrum iure caduco przypadłe, a mianowicie po ^{a-a} Vonlaru, budowniczym smoleńskim i po Ka-zimierzu Kopylce, ^bmies[z]czanie hołowczyńskim^b, którzy pewne summy na pewnych majątnościach, zastawnym sposobem dane, mają, mianowicie na Katy-nie w woj. smoleńskim i na wsi Wyszowie w pow. orszańskim, onemu — — iure perpetuo — — konferujemy. (— —) A. K.
s. 996–998

---

^{a-a} Imienia brak (okienko).

^{bb} N: Białoruścu

837. Sambor, 1660.09.07. (— —) Zarobił na to dobrze ur. Krzysztof Karczew-ski, tow. chor. ur. Kamińskiego, chorążego mściśławskiego¹ przez te wszystkie zamieszanej ojczyzny lata w wojsku naszym statecznie i wiernie służąc — —, abyśmy godne zasługi jego pańską naszą nagrodzili łaską. Którą chcąc onemu — — wyświadczyć, wszystkie dobra ziemskie — —, także ruchomość — — w pań-stwach naszych gdziekolwiek i u kogokolwiek znajdujące się i będą[ce] po ^{a-a} Go-sławskim, obywatelu woj. połockiego, jako naszym i Rzpltej zdrajcy dotąd przy Moskwie zostającym i przeciwko wojskom naszym stawającym, — — iure caduco

— — onemu samemu, małżonce i potomstwu jego — — konferujemy. (— —)
A. K.
s. 998–999

---

^{a-a} *Imienia brak (okienko).*

¹ *Włodzimierza Dadziboga Kamińskiego.*

838. Sambor, 1660.09.07. (— —) Nienaruszona po wszystkie zamieszania państw naszych wierność — — ur. Jana Mikoszy, tow. ur. Szemiota, rotm. naszego¹ — — snadnie nas do tego skłoniła, abyśmy — — dobra nasze, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, w woj. smoleńskim leżące, "Pod Dosuchowem nazwane", post steriliter sine prole masculina zmarłych ur. Wojciecha, Jachima, Łukasza i Aleksandra Ciutciowych — — onemu takowymże prawem [*dali*]. (— —)
A. K.
s. 1000

---

^{aa} *N: dobra pod Dosuchowem*

¹ *Mikołaja Samuela Szemiota.*

839. Sambor, 1660.09.07. (— —) Mając my wysoce zalecone znamienite zasługi ur. Dadziboga Kieltyka, tow. chor. ur. Szemiota, rotm. naszego¹, który we wszystkich okazjach, które się kolwiek po te wszystkie zamieszanej ojczyzny lata z różnymi nieprzyjaciółmi państw naszych często trafiały, — — dobra nasze, prawu lennemu szlacheckiemu podległe, w woj. smoleńskim, w stanie małachowskim leżące, Hołosów nazwane, post steriliter sine prole masculina zmarłym ur. Florianie Kochowskim — — takowymże prawem — — jemu samemu, małżonce i potomstwu jego męskiej płci — — konferujemy. (— —) A. K.
s. 1001
K: LVIA, SA 1, k. 696–697.

---

¹ *Mikołaja Samuela Szemiota.*

840. Sambor, 1660.09.07. (— —) W osobliwej naszej zawsze chowając respekcie — — wojenne horowania i trudy ur. Zygmunta Łodziaty, tow. ur. Szemiota, rotm. naszego¹, które po wszytek czas zamieszanej ojczyzny przeciwko różnym nieprzyjaciółom — — nie bez us[z]zerbku zdrowia — — podejmował — —, wszystkie dobra po naszym i Rzpłtej zdrajcy Jerzym Kamińskim, z Moskwą państwa nasze pustoszącym — —, a osobliwie wieś nazwaną Pawłowicze, w woj. smoleńskim, w stanie dobrowieńskim [s] leżącą, prawu lennemu szlacheckiemu podległą i inne wszelakie — — iure caduco — — onemu — — konferujemy. (— —) A. K.
s. 1002–1003

---

¹ *Mikołaja Samuela Szemiota.*

841. Warszawa, 1660.06.20. (— —) Zalecone nam są niepojednokroć odważne i życzliwe merita ur. ^{a-a}Petryżyckiego, które on nie tylko w teraźniejszych państwach naszych zamieszaniach — —, ale też od młodości lat swoich w różnych ekspedycjach wojennych przeciwko różnym nieprzyjaciółom — — rycerskie oddawał usługi. Nic inszego tedy — — nie mając — — umyśliliśmy mu po ur. Miłkołaju Sołtanie, który odda[li]wszy się od wrodzonej przodków swoich sławy śmiać i ważyć się, nas i Rzpltą zdradziwszy, do cara moskiewskiego¹ się sprzedał i tam tak uporczywie in perfidia zostając quaeque hostilia wiernym naszym poddanym wyrządzać, wszystkie dobra leżące i ruchome, a mianowicie dobra Taranów, Kotusz z młynem na rzece ^{b-b}leżący, także złoto, — — wszelki domowy sprzęt — — iure caduco — — konferować. (— —) A. K.
s. 1003–1004

^{a-a} Imienia brak (okienko).

^{b-b} Nazwy brak (okienko).

¹ Aleksego Michajłowicza.

842. Sambor, 1660.09.10. Ur. Łukaszowi Wrzeżewskiemu, tow. chor. pancерnej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, żołnierzowi przez wszystkie czas zamieszania w ojczyźnie, dobra wszystkie iure caduco po zdrajcy Dąbrowskim i synach jego. A. K.
s. 1004–1006

¹ Pawła Jana Sapiehy.

843. Sambor, 1660.09.20. (— —) Wysokie merita ur. ^{a-a}Zaleskiego¹, tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL², które on nam i Rzpltej — — od początku wojny teraźniejszej infracte oddaje, ale też — — naj[j]aśniejszemu panu ojcu i panu bratu naszemu³ w różnych ekspedycjach tureckich, tatarskich, szwedzkich, moskiewskich i kozackich oddawał, osobliwego naszego słuszenie expostulant respektu. Zaczynam — — umyśliliśmy — — dobra lenne Klimiacin po zdrajcach Rzpltej jawnych, to jest po Jędrzeju, H[i]eronimie i Krzysztofie Kaluciankach nazwanych Kaleczyckich, w woj. smoleńskim leżące, quocumque nomine et cognomine nazwane, w różnych stanach będące^b, także złoto, — — i wszelki domowy sprzęt iure caduco — — konferować. (— —) A. K.
s. 1006–1007

^{a-a} Imienia brak (okienko).

^b W N zapisano, że dobra te leżą w stanie iwanowskim.

¹ Nie jest jasne, czy chodzi tu o Tomasza, czy raczej Waleriana Stanisława.

² Pawła Jana Sapiehy.

³ Tzn. Zygmunta III i Władysława IV.

844. Nieporęt, 1658.09.06. Oznajmujemy — —, iż co jw. Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL włók 3 pustych z przynależnościami we wsi Strykini, dzierzawie swojej zdzitowskiej będących, Pukałowską, Holejkowską alias Cyganowską przezwana i Bohdanowską nazwanych, szl. Krzysztofowi Człupeckiemu^a, pasztetnikowi swemu, do żywota jego listem swym, pod pieczęcią własną i z podpisem reki swej, w Wieszkach, dnia 3 Januarii r. 1658 danym, konferował i nas o potwierdzenie listu tego, który autentyk sam własny przed nami pokładany był, upraszał, tedy — — na instancją onego, nam zawsze miłą, pomieniony list — — powagą naszą królewską we wszystkich onego punktach, — — potwierdzamy. Ma i wolen będzie szl. Krzysztof Człupecki, — — te włóki sobie nadane — — z jazami, gajami, rowkami na blizach i rz. Jasioldzie — — do żywota swego spokojnie trzymać — — i wszelakich tam sobie pożytków przymnażać. (— —) W. S. J.

s. 1007–1008

---

^a N: Szcłupeckiemu

845. Warszawa, 1660.05.26. *Nadanie targów na kożdy tydzień w^{a-a}, w leżącym na Żmudzi, w pow. pojurskim, miasteczku szyleńskim ur. Piotra Orwida. A. K.*
s. 1009

---

^{a-a} Okienko na nazwę dnia tygodnia.

Uwaga! *Tekst prawie dosłownie taki sam jak pod nr. 827.*

846. Sambor, 1660.09.07. *Nadanie wielm. Jerzemu Karolowi na Dąbrownie Hlebowiczowi, staroście generalnemu żmudzkiemu po zdrajcach, braciach Samuelu, Danielu i Michale Swolyńskich (którzy nie tylko dobrowolnie protekcją, zdradziwszy nas, moskiewską przyjęli, ale też wspólnie z wojskami jego państwa nasze i wiernych poddanych naszych ogniem i mieczem pustoszyli) dóbr wszystkich, a zwłaszcza Swolny w woj. połockim i Uzły w pow. oszmiańskim oraz ruchomości jure caduco. W. S. J.*
s. 1010

847. Kraków, 1660.11.13. Oznajmujemy — —, iż my mając wzgląd — — na wiarę i cnotę ur. Hrehorego Karola Suszyńskiego — — dobra nazwane Suszyn z przykupnym folwarkiem Badzkowszczyzną, także Wiesniki — — w woj. połockim leżące, także i wszystkie inne in genere dobra leżące i ruchome — — po Janie Suszyńskim, stryju jego własnym, jako jawnym naszym i Rzpltej zdrajcy, który in partes nieprzyjaciela naszego Moskwicina zaprzedałszy się zarówno z nimi przeciwko nam i Rzpltej stawia, jure caduco — — pomienionemu Hrehoremu Suszyńskiemu — — konferujemy. (— —) A. K.
s. 1011

848. Kraków, 1660.11.13¹. *Podstolstwo starodubowskie ur. Janowi Bukrabie po śmierci ur. Maciejowskiego. A. K.*
s. 1012

¹ *Ale panowania polskiego i szwedzkiego XIII r.*

849. Kraków, 1660.11.13¹. *Ur. Hieronimowi Komarowi, podsędkowi orszańskiemu plac w Orszy należący do Zamku, pozostający pod przysądem miejskim, a także wszelkie nieruchomości i ruchomości prawem kaduka po zeszyłych bezpotomnie mieszczaninie orszańskim Dmitrze Szaszurze i jego żonie. A. K.*
s. 1012–1013

¹ *Ale panowania polskiego i szwedzkiego XII r.*

850. Kraków, 1660.11.13¹. (— —) Pokładany był przed nami list z pieczęcią i podpisem ręki naj[j]aśniejszej królowej jejm. Ludwika Maryjej, paniej małżonki naszej, de data w Grodnie m-ca i r. t., ur. Aleksandrowi [s] Głębowskiemu i Halszce Sopoćkównie na pewne włók 6 gruntu w leśnictwie molańskim dany, który od słowa do słowa tak się w sobie ma:

Ludwika Maryja, z Bożej łaski królowa polska i szwedzka, wielka księżna lit., ruska, pruska, mazowiecka księżna, montuańska [s], monsferacka, aniewska dz[ie]ldz[ic]na. Oznajmujemy — —, iż co naj[j]aśniejszy ś. p. król jm. Władysław IV, małżonek nasz, przed uczynieniem reformacyjej naszej konferował był ur. Andrzejowi Głębowskiemu na rozróbek pewną dąbrowę w leśnictwie molańskim, w dzierżawie sokólskiej, włók 6 na pewnej wolności, jako o tem szerzej w przywileju naj[j]aśniejszego Króla JM wyrażono jest, tedy i my, mając na teje dzierżawie sokólskiej prawo i reformacyją naszą, a respektując na wniesioną do nas prośbę przez panów rad i urzędników naszych dwornych, przywilej i prawo ur. pomienionego Andrzeja Głębowskiego we wszystkich punktach, paragrafach i wolnościach konfirmowawszy, małżonkę też jego ur. Halszkę Sopoćkównę przy tychże włók 6 z łaski naszej zachować umyśliliśmy. (— —) Dan w Grodnie 28 m-ca lutego r. p. 1653. U tego listu podpis ręki: Ludowika Maria, królowa.

Za wniesieniem tedy do nas przez niektórych panów rad — — imieniem tychże ur. Andrzeja Głębowskiego i Anny [s] Sopoćkówny, małżonków prośby umyśliliśmy takowy list naj[j]aśniejszej Królowej JM we wszystkich onego punktach — — aprobować i utwierdzić. (— —) A. K.
s. 1013–1014

¹ *Ale panowania polskiego i szwedzkiego XII r.*

851. Kraków, 1660.11.13¹. Oznajmujemy — —, iż dał nam sprawę przez niektórych panów rad — — ur. Bogusław Swaracki, iż ojciec jego, także stryjowie, ur. Aleksander, Krzysztof, Hrehory, Piotr Swaraccy, będąc od wiarołomnego

nieprzyjaciela Moskwicina za wzięciem Połocka do przysięgi coacti, aż dotychczas uicibus nieprzyjacielskim adhaerere nie przestają. A że dobra onych dziedziczne, nazwane Nacza, ze wszystkimi wsiami do niej należącemi, także miasteczko Biedrzyca, Morozowo, Uście folwark, prawu ziemskiemu podległe, w woj. połockim leżące, zostają, tedy wnosil przez tychże panów rad — —, abyśmy zwyż rzeczne dobra onemu samemu i successorom jego — — jure caduco — — konferowali. Do której my prośby laskawie się skłoniwszy, a nie mniej też respektując na wiarę i cnotę ur. Swarackiego, które on na wszystkich trzech kommissyjach moskiewskich² nam i Rzpłtej życzliwie wyświadczał, te zwyż pomienione dobra — — [onemu] konferujemy. (— —) A. K.
s. 1015

¹ *Ale panowania polskiego i szwedzkiego XII r.*

² *Tj. komisjach traktujących o pokój między Moskwą a Rzeczpospolitą w 1656, 1658 i 1660 r.*

852. Warszawa, 1659.04.12. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryj naszej mniejszej WKsL ur. Mateusz Zakrzewski, sędzia grodzki wileński imieniem ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL list dobrowolny, rzeczny, kwitacyjny zapis od zeszłego niegdy ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego, a pozostałej małżonki onego ur. Lucyjej Brzostowskiej Makowieckiej, podstolinej słonimskiej, na rzecz w nim niżej wyrażoną dany, ku aktykowaniu podawszy prosił nas, abyśmy on do akt wpisać kazali. Który wpisując — — tak się w sobie ma:

Ja, Hieronim Makowiecki, podstoli słonimski względem starszeństwa małżeńskiego, a ja, Lucyja Brzostowska Makowiecka — —, jako aktorka, małżonkowie oznajmujemy tym listem naszym rzeczonym, kwitacyjnym, dobrowolnym, wieczystym zapisem, iż co niektóre dobra po zeszciu z tego świata g. p. jmp. Łukasza Brzostowskiego, sekretarza JKM i jmp. Maryny Wiesiołowskiej, rodziców, dobrodziejów moich, mnie Lucyjej Brzostowskiej, mianowicie część w Ościkowiczach w woj. mińskim, część w Piłwiskach w woj. wileńskim leżących, ojczystych i część summy na jeleńskiej dzierżawie w Smoleńszczyźnie będącej, i inne rzeczy różne ruchome w tych majątnościach, i gdziekolwiek będące, na mnie prawem przyrodzonym spadłe i w równy dział z inszemi ichm. pannami siostrami, mnie Lucyjej Brzostowskiej, rodzonemi należały, z osobna testamentem g. p. jmp. [Jana^a] Brzostowskiego, stryjecnego brata mojego, mnie Lucyjej Brzostowskiej Makowieckiej, pewna summa, 500 złp., zapisana była, tedy wielm. jmp. Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz i pisarz WKsL, brat mój stryjeczny, natenczas opiekun mój przyrodzony, gotowemi pieniędzmi swemi za to wszystko, cokolwiek by na mię należeć miało, bez żadnej krzywdy mojej i owszem, z ukontentowaniem moim, do rąk naszych oddał i dosyć uczynił. Na cośmy, zrzekając się już tego wszystkiego, co by jeno kolwiek nam należeć miało, osobliwy na się list dobrowolny, rzeczony zapis nasz pomienionemu wielm. jmp. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu — — dali, który przyznać tym listem, zapisem naszym,

obowiązujemy [się] na rokach trojeckich w Słonimie w r. 1659 przypadających, dnia czwartego od zaczęcia roków, to jest po odprawieniu trojga wołania naza-jutrz. A jeśliby te roki z jakichkolwiek przyczyn nie doszły i sądzone nie były, tedy na tych, które po nich najpierwej sądzone będą takowegoż dnia zwyż pomienio-nego przyznać mamy i powinni będziemy pod zaręką 5 tys. złp. i nagrodzeniu wszystkich szkód, i nakładów, gdybyśmy tego zapisu przyznać i onemu dosyć uczynić nie chcieli. O które niedosyć uczynienie dajemy wolność i tym listem, zapisem naszym, pozwalamy pozwać przed wszelaki sąd i urząd, tak grodzki, ziemski, którego chcąc województwa i powiatu pozwem, i przed sąd główny trybunalny, w który chcąc termin, rokiem krótkim zawitym, by i nie statutowym. Do którego sądu i prawa gdy zapozwani będziemy, nie wymawiając się żadnemi obronami i nie zażywając żadnych dylacyj prawnych, a pogotowiu nieprawnych, stanąć, zrzeczonny zapis nasz przyznać i zarękę w tym liście opisaną zapłacić, a przy tym wszystkie szkody, nakłady gołosłownie mianowane nagrodzić mamy i powinni będziemy. Jakoż sąd i urząd wszelki, przed który by się ta sprawa przytoczyć miała, żadnych dylacyj nie dopuszczając, wszystko to, co słownie strona affektować będzie, przy zwyż mianowanej zaręce wskazać i mocną odprawę, bez składania rat statutowych, udzielać wolen i możen będzie. A my sami, a po nas sukcesorowie nasi, który by temu zapisowi naszemu przeczyć by miał, jako urząd mieniać sobie być za niepewny, jako i strony o zły przewód prawa pozywać, i turbować nie mamy i nie będziemy mogli pod tąż zaręką zwyż opisaną. I na tośmy dali ten nasz list, dobrowolny zapis, pod naszemi pieczęciami i z podpisy rąk naszych, także pod pieczęciami i z podpisy rąk ichm. panów pieczętarszów od nas ustnie i oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichm. wyrażonych. Pisan w Różanej, r. 1659, m-ca stycznia 14 dnia. U tego — — zapisu przy pieczęciach podpisy rąk ichm. w te słowa: Hieronim Jerzy Makowiecki, podstoli słonimski, ręką swą. Łucya [s] Brzostowska Makowiecka, podstolina słonimska. Ustnie proszony pieczętarsz od osób pomienionych — Jan Korsak, podkomorzy połocki. Ustnie proszony pieczętarsz od osób wyż mianowanych — Władysław Komar, sędzia ziemski oszmiański, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarsz — Stefan Kędzierzawski, sędzia ziemski słonimski.

Który to list — — do akt kancelaryjej — — przyjąwszy, ekstrakt z niego stronie potrzebującej pod pieczęcią naszą WKsL wydać rozkazaliśmy.^b
s. 1016–1019

^a Imienia brak, uzupełnienie na podstawie bliźniaczego tekstu z nr. 857.

^b Brak podpisu pisarza.

853. Warszawa, 1659.04.12. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy u ksiąg kancelaryjej naszej mniejszej WKsL ur. Mikołaj Hłasko, podczaszy połocki imieniem ur. Łucyi Brzostowskiej Makowieckiej, podstolinej słonimskiej list, dobrowolny zapis, od zeszłego z tego świata ur. H[i]eronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego, małżonka jej na rzecz w nim niżej wyrażoną dany, ku aktykowaniu podawszy prosił nas, abyśmy on do akt wpisali. Który — — tak się w sobie ma:

Ja, Hieronim Makowiecki, podstoli słonimski zeznam tym moim listem, dobrowolnym zapisem, iż ja, znając wielką miłość, życzliwość i wszelakie jako należy poszanowanie po milej małżonce mojej, jejmp. Łucyi Brzostowskiej Makowieckiej, której chcąc wzajemną moją chęcią nagrodzić, z dobrej woli mojej, pomienionej małżonce mojej na majątnościach moich ojczystych, nazwanych Narkowszczyzna, Sienkowszczyzna, Rakowicze, Jahnieszyce, w pow. słonimskim leżących, które się mnie z równego, wieczystego działu między ichm. panami bracią dostało i na tych, które bym z nią, miłą małżonką moją, żyjąc nabył, ze wszystkim a wszystkim, co w tych majątnościach zasiewku, bydła, stada, pszczoł, sprzętu domowego będzie, na tym wszystkim wolne, dożywotne jej mieszkanie zapisuję. Która nie tylko żyjąc ze mną za prawem swoim ode mnie zastawnym tych majątności possessorką, ale i po życiu moim dzierżącą aż do żywota swego wolna i mocna być ma. Przy tym teje najmilszej małżonce mojej rzeczy moje ruchome, klejnoty, złoto, srebro, perły, szaty, ochędostwo, cynę, miedź, konie jez[d]ne, stada, bydło wszelakiego rodzaju od mała do wiela, co się jeno rzeczą ruchomą nazywać może, to wszystko zwyż małżonce mojej najmilszej, oddalając od tego bracią, siostry, pomienionej potomstwo, jeśli mi Pan Bóg dać raczy i wszystkich bliskich krewnych, i powinnych moich, dając, daruję i na wieczną jej dyspozycją zapisuję, którą żaden z dzieci, bliskich krewnych i powinnych moich o namniejszą rzecz po śmierci mojej turbować nie ma i nie będzie mógł. I na tom dał ten mój zapis, list dobrowolny, pod moją pieczęcią i z podpisem ręki mojej, także pod pieczęćmi i z podpisy rąk ichm. panów pieczętarszów ode mnie ustnie uproszonych, na podpisiech rąk ichm. wyrażonych. Pisan w Różanej, dnia 15 Januarii r. p. 1659. U tego listu — — przy pieczęciach podpisy rąk ichm. w te słowa: Hieronim Jerzy Makowiecki, podstoli słonimski. Ustnie proszony pieczętarsz od osoby zwyż pomienionej — Jan Korsak, podkomorzy połocki. Ustnie proszony pieczętarsz od osoby mianowanej — Władysław Komar, sędzia ziemski oszmiański, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarsz od osoby pomienionej — Stefan Kędzierzawski, sędzia ziemski słonimski.

Który to list — — do akt kancelaryjey — — przyjąwszy ekstrakt z niego stronie potrzebującej pod pieczęcią naszą WKsL wydać rozkazaliśmy.^a
s. 1019–1021

^a Brak podpisu pisarza.

854. Warszawa, 1659.04.12. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryjey naszej mniejszej WKsL ur. Mikołaj Hłasko, podczaszy połocki imieniem ur. Łucyi Brzostowskiej, podstolinej słonimskiej list, dobrowolny zapis od zesłego z tego świata ur. Hieronima Albrychtowicza Makowieckiego, podstolego słonimskiego, małżonka jej, na rzecz w nim niżej wyrażoną dany, ku aktykowaniu podawszy prosił nas, abyśmy on do akt wpisać kazali. Który — — tak się w sobie ma:

Ja, H[i]eronim Albrychtowicz Makowiecki, podstoli słonimski zeznamam tym moim listem, dobrowolnym, zastawnym zapisem, iż ja, będąc potrzebie summy pieniędzy wziąłem i pożyczyłem gotową rękodajną sumę 10 tys. złp. u małżonki mojej milej, jejmp. Łucyi Brzostowskiej Makowieckiej — —, w której to summie — — zastawiłem i tym listem, dobrowolnym zapisem zastawuję, zawodzę i obciążam, w moc i spokojne dzierżenie, i używanie równo z datą tego zapisu podaję majątności moje, które jeszcze między mną, a między ichm. panami Kazimierzem i Felicjanem Makowieckimi, braćią i panną Cecylią Makowiecką, "siostrą równym, wieczystym działem niedzielne", to jest majątność Narkowszczyzna, Sienkowszczyzna, Rakowicze i majątność Jahnieszyce, w pow. słonimskim leżące, same, dwory z budynkami dwornymi i gumiennymi, z ziemianami, bojarami, poddanymi z ich powinnościami, daniami, czynszami i wszelakimi podatkami, i powinnościami, z grunty wszelakimi, pognojnymi i prostemi, z ogrodami, sadami owocowymi i chmielowemi, z żytem i zbożem wszelakim zasianym, z bydłem rogiatym i nierogiatym, z puszcza, lasy, bory, gai, zaroślami, ostrowami, zaściankami, morgami i naddatkami, z jeziorami, stawami, młynami i ich pożytkami, rzekami, rzeczkami, z wolnym łowieniem w nich ryby, w puszczy wszelakiego zwierza i ptactwa, i z onej używania wszelakiego drzewa na towary i wszelakie potrzeby, jakowe by rozum ludzki wynaleźć i sobie ku pożytkowi przysposobić mógł, z sianożęciami muroznymi i błotnemi, tak do tych dworów, jako i tym ziemianom, bojarom i poddanym należącemi, w obrębach i szachownicach będącemi, albo-li też co i między sąsiady, i uczestniki będącemi, owo zgoła nic a nic nie wy[j]mujac, ani wyłączając na siebie samego, pierwszą, a nie pośledniejszą datą, nikomu żadnym prawem nie zapisując, nie zastawując i nie zrzekając, ale jako wolne, swobodne, w dyspozycyjej mojej będące, które by jeno mnie z równego działu między zwyz wyrażoną ichm. panami braćią i siostrą należały, i należeć będą, te wszystkie pod tąż summą zwyz wyrażoną — —, małżonce mojej winną, podaję i ociążam do czasu i terminu pewnego, to jest od r. t. 1659, m—ca stycznia 13 dnia na lat 3 po sobie idących, to jest do r. 1662, takowegoż dnia 13 m—ca stycznia. A za nieokupieniem na tym terminie tedy od 3 lat do lat 3 po sobie idących, aż do oddania spelną tej summy wszytkiej ogólnie, nie po częściach, zapłacenia wolna i mocna będzie mianowana małżonka moja te wszystkie majątności moje trzymać, wszelakie z nich pożytki na się brać, zażywać i na swój pożytek obracać aż do zupełnego oddania i zapłacenia tej summy ode mnie. A za nieoddaniem przez mię, tedy potomkowie moi, które jeśli mi ich Bóg da, lubo też od successorów moich, komu by te majątności succesiue należały, nie mają tych majątności z possessyjej małżonki mojej i u każdego za prawem jej, której daję wolność tymże prawem swym w takowejże summie pieniędzy zastawić, dzierżącego nie oddawszy tej summy odbierać, aż by wprzódę tę wszytką summę zupełną oddali, a oddawszy z dzierżenia, jeśli by się jakowe, czego Boże uchowaj i spustoszenie dzieć miało, kwitować i żadnej turbacyi zadawać nie mam i nie będę mógł [ss] pod zareką 10 tys. zł i nagrodzeniem wszytkich szkód, nakładów, do których by przywozić chciano, dając wolność pozwać przed wszelaki sąd

i urząd, tak grodzki, ziemski, którego chcąc województwa i powiatu, pozwem przed sąd główny trybunalny, w który chcąc termin, rokiem krótkim, by i nie zawitym, nie statutowym. U którego sądu i prawa gdy zapozwany będzie, żadne beneficia juris, pogotowiu dylacje nieprawne iść i służyć nie mają, i mieć nie mogą. Które tym zapisem odcinam i onym sobie brać ku pomocy nie mam. Jakoż i sąd wszelaki, przed który by się ta sprawa przytoczyć miała, żadnych dylacji nie dopuszczając, wszystko to, co słownie affektować będzie przy zwyż opisanej zaręce rozkazać i mocną odprawę bez składania rat statutowych udzielać wolen i mocen będzie. A ja sam i po mnie successorowie moi, jako urząd mieni być sobie za niepewny dekret, tak strony o zły jakoby przewód prawa pozywać i turbować nie mam, i nie będą mogli pod tąż zaręką zwyż opisaną. I na tom dał ten mój list dobrowolny — pod moją pieczęcią i z podpisem ręki mojej, także pod pieczęćmi i z podpisy rąk ichm. panów pieczętarzów ode mnie ustnie uproszonych, na podpisach rąk ichm. wyrażonych. Pisan r. 1659, dnia 14 Januarii w Różanej. (—) Hieronim Makowiecki, podstoli słonimski. (—) Jan Korsak, podkomorzy połocki. (—) Władysław Komar, sędzia ziemski oszmiański, ręką swą. (—) Stefan Kędzierzawski, sędzia ziemski słonimski.

Który to list — do ksiąg kancelaryjey — przyjąwszy ekstrakt z niego stronie potrzebującej — wydać rozkazaliśmy.^b
s. 1021–1024

^{aa} Zapewne pisarz się tu pomylił, bo w bliźniaczym tekście z nr. 855 fragment ten brzmi: siostrą moją rodzoną wieczyste, dotąd jeszcze między ichm. niedzielne

^b Brak podpisu pisarza.

855. Warszawa, 1659.04.12. Oznajmujemy —, iż stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryjey naszej mniejszej WKsL ur. Mikołaj Hłasko^a, podczaszy połocki imieniem ur. Lucyjey Brzostowskiej Makowieckiej, podstolinej słonimskiej list, dobrowolny zapis na przyznanie od zeszłego z tego świata ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego, małżonka jej, na rzecz w nim niżej wyrażoną dany, ku aktykowaniu podawszy prosił nas, abyśmy oń do akt wpisać kazali. Który — tak się w sobie ma:

Ja, Hieronim Makowiecki, podstoli słonimski [etc.]¹. O czym szerzej na tym zapisie, oryginalne pod zarękami i warunkami opisano, i dołożono jest. Który to ten zapis mój mam i powinien będę przyznać przed urzędem ziemskim słonimskim na rokach trojeckich w r. 1659 w Słonimie odprawujących [się] od zaccęcia roków dnia czwartego, po odprawieniu trojga wołania nazajutrz. A jeśliby te roki z jakichkolwiek przyczyn nie doszły i sądzone nie były, tedy na tych, które na[j]pierwej po nich sądzone będą takowegoż dnia czwartego, po odprawieniu trojga wołania nazajutrz, przyznać mam i powinien będę pod zaręką tak wielką, jako sama summa wynosi — 10 tys. złp. O co gdybym mojemu zapisowi dosyć uczynić nie chciał, a tego zapisu nie przyznał, tedy daję wolność i tym listem zapisem moim pozwalam pozwać przed wszelaki sąd i urząd —. A ja sam —

strony o zły przewód pozywać i turbować nie mam i nie będę mógł pod tąż zaręką zwyż opisaną. (— —) Pisan w Różanej. w r. 1659, m—ca Januarii 14 dnia. U tego listu — —².
s. 1025–1027

³ *Lekcja niepewna, raczej błędnie:* Hlaszko

¹ *Dalej tekst jak w nr. 854 do fragmentu:* owo zgoła nie a nie nie wyjmując, ani wyłączając

² *Dalej tekst jak w nr. 854.*

856. Warszawa, 1659.04.12. *Zapis Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego żonie Łucji Brzostowskiej na żywocie dóbr i ruchomości¹.*

s. 1027–1029.

¹ *Tekst stanowi połączenie fragmentu z nr. 853 (od początku do słów: żywotne jej mieszkanie) i nr. 855 (od słów: O czym szerzej na tym — — do końca). Błędnie zapisano nazwę jednej z wymienionych majętności jako Juchniszyce, miast Jahnieszcyce.*

857. Warszawa, 1659.04.12. Oznajmujemy — —¹. Tedy wielm. jmp. Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz i pisarz WKsL, brat mój stryjeczny, natenczas opiekun mój przyrodzony, gotowemi swemi własnymi pieniędzmi na to wszystko, cokolwiek na mię i moją część z majątności, ruchomości i wszystkiej należności po rodzicach naszych na równy dział należeć miało, bez żadnej krzywdy mojej i owszem, z ukontentowaniem moim, także i summę od jmp. Jana Brzostowskiego mnie zapisaną zapłacił i do rąk naszych pieniądze oddał, i we wszystkim dosyć uczynił. Za czym my, osoby zwyż pomienieni, za takową doskonałą nam od jm. satysfakcją, tegoż wielm. jmp. referendarza i pisarza WKsL, brata mego, mnie Brzostowskiej, z dosyć uczynienia kwitując, te wszystkie po zeszyłych rodzicach należące częściach [ss], tak w majątnościach Ościkowskiej i w Pilwiskach będących, jako też na summie, na daninie w Smoleńszczyźnie będącej i na inszych wszelakich ruchomych rzeczach po rodzicach mnie, Brzostowskiej, gdziekolwiek będących i pozostałych, wielm. jmp. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, — — sama z nich wyrzekając ustępuję i wszystko doskonale, prawo i należność mnie służącą, na jmp. referendarza — — wlewam, żadnego prawa sobie i nikomu inszemu, żadnego przystępu do tych części i do na[j]mniejszej cząstki nie zostawując. Którymi to częściami wszystkimi i co by kolwiek na mię, Lucyją Brzostowską, z równego działu przypaść miało, ma i wolen będzie jmp. referendarz — — jako swoją własnością według woli i upodobania swego dysponować wiecznemi czasy. To jednak warując, iż co jmp. bratu od rodziców moich mnie, Lucyjej Brzostowskiej, zeszyłych za porachowaniem się z rodzicielką moją g. p., 12 set zł i część summy po zeszyłym g. p. jmp. Sapiezie, kasztelanie wileńskim² na teże daninie jeleńskiej wniesionej, to jest 3 tys. zł winno zostaje, tedy i to, co by na mię przychodziło jm. spłacić, już jmp. brat u mnie upominać się nie ma i ja od zapłacenia długu pomienionego wolna mam zostawać. Wszakże jmp. bratu

z uczynienia liczby względem tej opieki uwalniam wiecznymi czasy [ss]. Co wszystko mamy i powinni będziemy dotrzymać pod zaręką 6 tys. zł za naruszenie każdego paragrafu na tym liście naszym wyrażonego, o którą dajemy moc pozwać siebie do którego chcąc sądu i prawa — i za naruszenie tego listu toties quoties zarękę zapłacić mamy. (— —) Dan w Różanej, r. 1659, m-ca stycznia 14 dnia³. s. 1029–1031

---

¹ Początek tekstu zrzeczenia Hieronima Makowieckiego i Łucji Brzostowskiej jak w nr. 852. Podajemy więc tylko resztę tekstu.

² Nie jest jasne, o kogoś Sapiełę tu chodzi — Mikołaja, czy raczej Andrzeja Stanisława.

³ Dalsza część tekstu (w tym i podpisy) jak w nr. 852–856.

858. Warszawa^a, 1661.03^b.13. *Konsens ur. Adamowi Kwaśnińskiemu Złotemu, miecznemu trockiemu na zrzeczenie się prawa do dwóch wsi Nowiny i trzeciej Cyraje, leżących w leśnictwie mereckim, w dzierzawie maćkowskiej, w woj. trockim, na rzecz ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL oraz jego żony Racheli Barbary z Rajec. W. S. J.* s. 1032

---

^a Dopisane.

^b Dopisane.

859. Płońsk, 1661.04.26. (— —) Za wniesieniem do nas przez panów rad i urzędników naszych prośby ur. Adama Kwaśnińskiego Złotego, miecznego trockiego pozwoliliśmy mu, aby mógł pewne dobra, prawu dożywotnemu podległe, w woj. trockim leżące, nazwane Pokorsza alias Jacewicze¹, w których włók 20 ma być, na osoby ur. Władysława Steckiewicza, dobrze nam i Rzpłtej w różnych ekspedycjach zasłużonego, i małżonkę jego, ur. Kwaśnińską [s] Złotą², takowymże dożywotnym prawem — — zrzec się — —, wyjąwszy z tych dóbr włók cztery za osobliwym konsensem naszym ur. Krzysztofowi Zabuskiemu i małżonce jego, ur. Kwaśnińskiej Złotej³, od tegoż ur. miecznego trockiego puszczonej. (— —) W. S. J. s. 1033

---

¹ Adam Kwaśniński (Kwaśniński) Złoty scedował Władysławowi Steckiewiczowi sioło Dejnowo Pokorsze Jacewicze 19 I 1662 r. (VUB, F. 7, nr 5/5959, k. 1457). Tenże Steckiewicz 24 IV 1665 r. uzyskał konsens na cesję wsi Pokorsze alias Jacewicze sive Dojnowo Janowi Kwaśnińskiemu Złotemu, podstołemu brzeskiemu (ML 132, k. 666).

² Katarzyna Kwaśnińska Złota, córka Adama.

³ Zofia Kwaśnińska Złota, córka Adama.

860. Sambor, 1660.09.10. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy przed aktami kancelaryjnej naszej mniejszej WKsL ur. Władysław Tyszkiewicz, marszałkowiec nadw. WKsL, dworzanin nasz pokojowy, list dobrowolny, wieczysty zapis swój

przedaży kamienice swej ojczystej, Pacowskiej nazwanej, w Wilnie na ulicy Świętojańskiej będącej, wielm. Krzysztofowi Pacowi, kanclerzowi w. WKsL, wilkowskiemu, ostrzyńskiemu, kozienieckiemu, kles[z]czelskiemu, niemonojskiemu staroście rzetelnemi słowy przyznał i ku wpisaniu do akt podał, który słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja, Władysław Tyszkiewicz, marszałkowicz nadw. WKsL, dworzanin JKM pokojowy czynię wiadomo tym moim dobrowolnym listem, wieczystym przedaży^a przyznanym zapisem, wszystkim wobec i każdemu z osobna, komu by o tym wiedzieć należało — —, iż co po śmierci ś. p. rodziców, dobrodziejów moich, jw. jejmp. Antoniego Tyszkiewicza, marszałka nadw. WKsL, pana ojca i jejmp. Krystyny Szweykowskiej, marszałkowej, pani matki mojej, wszystkie dobra leżące i ruchome, tak w Koronie Polskiej, jako i w WKsL, w różnych województwach i powiatach, także i w miastach będące, a między innemi kamienica Pacowska nazwana, w Wilnie na ulicy Świętojańskiej, tyłem do Jopówki leżąca, kupnym, wieczystym prawem przez ichm. panów rodziców moich od jw. jmp. Mikołaja Stefana Paca, natenczas starosty krzyczewskiego, a teraz wojewody trockiego nabyta, na mnie, potomka ichm., prawem przyrodzonym, dziedzicznym, jako też i inne wszelakie dobra po ichm. panach stryjach rodzonych, mianowicie po jw. jm. ks. biskupie wileńskim Jerzym Tyszkiewiczzu i jmp. Januszu Tyszkiewiczzu, wojewodzie kijowskim prawem spadkowym na mnie przypadłe, a dla niedorośłych natenczas lat moich spółnie ze mną wszystkie się w opiekę jw. jmp. Krzysztofowi Tyszkiewiczzowi, wojewodzie czernihowskiemu, stryjowi memu rodzonemu dostały i aż dotychczas w opiece jego były. Aż gdy teraz śmierć Pan Bóg na pomienionego jmp. wojewodę czernihowskiego — — dopuścił, a JKM, respektując na sieroctwo moje i widząc, że mi do lat zupełnych, dorosłych — według Statutu WKsL — niewiele dostaje¹, lata mi zupełne *ex plenitudine potestatis suae regiae* przyznał i habilem mię *ad valide disponendum* wszelakimi dobrami memi uczynił. Tedy ja, za przyznaniem sobie lat i mając władzę, i wolność wszelakimi dobrami memi według prawa rządzić i dysponować, komu chcąc sprzedać, dać, darować, legować i zapisać, i do realnej onych *possessy* jako *legitimus haeres* przyszed[ł]szy, a będąc pilno potrzebny pieniędzy, pod ten czas zwłas[z]cza, gdy przez tak wiele lat z zawojowanych majątności żadnego na potrzeby moje przy dworze wsparcia mieć nie mogłem i nie mogę, chcąc jednak *more maiorum* młode lata moje do usług JKM dworzańskich i Rzpltej rycerskich akkommodować, a do takowej usługi porządku według stanu mego należytego nie mając, ku temu też niektóre długi ichm. panów rodziców moich co prędzej wypłacić chcąc, z dobrej, rozmyślnej woli mej sprzedałem wiecznym, a nigdy nieodzownym prawem wyż rzeczoną kamienicę moję, — — całą, nie zrujnowaną, wolną, swobodno niepienną, nikomu ni w czym nie zawiedzioną, żadnemi długami ani przewodami prawnymi nie obciążoną, ze wszystkimi do tej kamienicy należnościami i własnościami, *iure et titulo haereditatis domini directi et utilis*, i ze wszystkimi innemi uniwersaliter *in genere et specie* przynależnościami, i z tym wszystkim, jako w swoich granicach przez ichm. panów rodziców moich nabyta

jest, jw. jmp. Krzysztofowi Pacowi, kanclerzowi w. WKsL — — za pewną, gotową i do rąk moich z pełna odebraną, i przez mię odliczoną summę pieniędzy, mianowicie 30 tys. złp. Które pieniądze ja do rąk moich z pełna odebrawszy z oddania onych jw. jmp. kanclerza wiecznymi czasy kwituję, prawo wszelakie dotąd na tę kamienicę służące z osoby mej na osobę jw. jmp. kanclerza cale i zupełnie przenoszę, urzędownie podaję i po[s]tępuję rzekając się i żadnego sobie, braci i siostram, krewnym bliskim, przyjaciółom i successorom moim, a pogotowiu obcym ludziom do przerzeczonej kamienicy i do namniejszej części jej, także do pożytków i należności jej, prawa wszelkiego, przystępu i pretekstu nie zostawując wiecznymi czasy. I owszem, od rodzonych siostr moich², także innych krewnych i przyjaciół moich, a pogotowiu obcych ludzi prawo i przystęp sobie jaki do wyż mianowanej kamienicy, albo pożytków jej pretendujących, powinien będę ja sam i successorowie moi u każdego sądu, prawa i urzędu, za daniem sobie znać przez obwies[z]czenie urzędowe czterma niedzielami, na którejkolwiek majątności mej przed przypadnięciem do sądzenia sprawy położone, nie wymawiając się żadnemi przyczynami, sam osobą swą do prawa stanąć, a stanąwszy jw. jmp. kanclerzego w. WKsL i successorów jm. swoim własnym sumptem i nakładem prawa zastępować, oczys[z]czać, oswobodzać i aż do końca zastąpić, i oswobodzić, tak wiele razy, ile tego potrzeba ukazować będzie pod zaplaceniem zaręki takiejże summy. Względem czego, dla bezpieczniejszego warunku, poddaję pod ewikcyję wszelkie dobra moje i successorów moich, leżące i ruchome, tak w Koronie, jako i w WKsL będące, aby in casu, gdyby kto w tej mierze jmp. kanclerza prawnie turbował, albo żeby przez prawo jaką część tej kamienicy, lubo wszystką komu inszemu dostać się miała, miał jmp. kanclerz na czym szkód i własności swej rekwirować. A jeśli by co ja, albo sam mimo ten wieczystej sprzedaży list mój, cokolwiek ratione tej kamienicy jmp. kanclerza WKsL, lubo successorów jm. prawnie turbował, albo od kogokolwiek inszego turbującego nie ewinkował i oswobodzić nie chciał, i w czymkolwiek ten dobrowolny, wieczystej sprzedaży list, zapis mój, naruszył, tedy za każde takowe naruszenie i niedość uczynienie powinien będę zarękę wyżej mianowaną zapłacić. Po której zaplaceniu przecie ten list, zapis mój, u wszelkiego sądu i prawa zawsze we wszystkich punktach i paragrafach za mocny i ważny poczytany być ma. O którą zarękę daję moc jmp. kanclerzowi WKsL pozwaⁿia^b mię, albo zakazania rokiem i terminem, by najkrótszym, nie statutowym, przed sąd i urząd wszelki ziemski, grodzki, główny trybunalski, zadworny, assessorski, kapturowy i wszelaki inszy, koronny i WKsL, przed którym ja stanąwszy i żadnych obron nie wnosząc powinien będę, ex nunc nie schodząc, mianowaną zarękę toties quoties zapłacić i urząd wszelki sędzić miał moc, i władzę mocną odprawę na wszelakich majątnościach moich, a in defectu na osobie samej uczynić. A ja, jako po zaplaceniu zaręki, by i kilkakrotnie, tak i po uczynionej na majątności mej urzędownie odprawie, jako sądu o zły wskaz, tak delatora o zły przewód prawa pozywać i turbować, i przez to tego listu wieczystej sprzedaży mej w namniejszym punkcie naruszać mocy i władzy mieć nie będę wiecznymi czasy pod zaplaceniem de nouo zaręki wyż mianowanej. Do

którego listu wieczystej sprzedaży mej ręką się moją podpisawszy i pieczęć przyłożwszy, dla lepszej pewności i mocy ichm. panów przyjaciół niżej imionami i przezwiskami na podpisach wyrażonych rąk i przyłożeniem pieczęci, ustnie i oczewisto uprosilem. Co ichm. dla prośby mej uczynić, ręce swoje podpisać i pieczęci swoje przyłożyć raczyli. Dan w Samborze, dnia 6 m-ca września r. p. 1660. U tego listu zapisu, przy pieczęci, podpisy rąk temi słowy: Władysław Tyszkiewicz, dworzanin JKM pokojowy. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyżej mianowanej podpisuję się do tego listu — Andrzej Kotowicz, pisarz WKsL, starosta grodzieński, horodniczy wileński. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż mianowanej — Kazimierz Puchalski, podstoli miński, sekretarz JKM. Ustnie proszony od osoby wyż mianowanej do tego obliгу podpisuję się — Stanisław Jan Kossakowski.

My, król, list pomieniony wieczystej sprzedaży przyznany, powagą naszą stwierdziwszy do akt przyjąć rozkazaliśmy. Dan — —.
s. 1034–1039

^a Wyraz dopisany.

^{bb} Dopisane u góry nad wykreśloną literą: *ć*

^c Wyraz przerobiony z: podpisałem — lub na odwrót.

^d Brak podpisów.

¹ Lata zupełne dla mężczyzny III Statut Lit. wyznaczał na 18 lat (rozdz. VI, art. 1), a Tyszkiewicz urodził się w 1644 r.

² Władysław Tyszkiewicz miał aż 6 siostr rodzonych.

861. 1661.05.07. Mikołaj Słupski, kanonik wileński, proboszcz kowieński, sekretarz JKM, czynię wiadomo i zeznam tym moim listem, dobrowolnym, wlewkowym zapisem, komu by o tym teraz i na potym będącego ludziom wieku wiedzieć potrzeba było, iż co mi jmp. Stefan Słupski, rodzony mój, na list dobrowolny, zeznany swój zapis, sumę 5 tys. zł został winien, której z pewnego ze mną postanowienia nie oddając na majątność swoją Dzieńczewo, w woj. poznańskim, a w pow. kościańskim leżącą, wniósłszy i pożytku w każdy rok od tysiąca zł po zł sta polskich postąpiwszy ten zapis oczewisto u ksiąg grodu poznańskiego przyznał, w którym wszystka pryncypialna rzecz i wadia prawne szerzej opisane, i dołożone są. Za takowym tedy prawem pomienionej iścizny i pożytku w każdy rok przychodzącego będąc pewien, a zażywając w tym podług praw i wolności naszych szlacheckich wolnej dyspozycyje, z dobrej woli mojej sumę tę, 5 tys. zł i pożytku od niej do daty tego listu mego, z pewnego porachowania przychodzącego, 3 tys. zł na dwoje rozdzieliwszy, to jest z iścizny samej półtrzecia, a z pożytku półtora tys. zł, czego wszystkiego uczyni 4 tys. zł, klasztorowi ichm. panien karmelitanek bosych w Wilnie będącemu po żywocie moim w wieczne i nieodzowne czasy daję, daruję i tym listem moim zapisuję, a drugą zaś połowicę, tak z iścizny jako i z pożytku, także 4 tys. zł, w wolnym swoim zostawuję szafunku. Które to ichm. panny, a osobiwie jejm. panna Kolumba Konstancyja Radziwi-

łówna z drugimi siostrami swemi, wyż pomienione obiedwie odyskawszy summy, jedną na siebie obróci, a drugą połowicę, którą-m sobie wymówił podług woli w testamencie moim doskonale wyraźnej, dysponować i temu, komu należeć będzie, oddać mają, o co w ostatniej dyspozycyjej mojej ichm. upraszać będę. A ja, jako się terazniejszym listem, zapisem moim tej summy 4 tys. zł zrzekam i na osobę ichm. panien zakonnych, w tym klasztorze mieszkających, wlewam, tak i po śmierci mojej u jmp. rodzonego mego, abo li u sukcesorów jm., jeśliby przeciw zeznanego swego zapisu kontradykować chcieli, w osobie mojej wszytkiej pryncypalnej, 5 tys. zł summy i pożytku do daty tego zapisu mego 3 tys. zł, a po dacie zaś już w każdy rok po 100 zł według zeznania przychodzącego prawnie dochodzić wolność zostawiwszy, każdego z braci, sióstr, krewnych moich i ich sukcesorów od tej samej summy i pożytku od niej przychodzącego wiecznemi oddalam czasy. Co potwierdzając dałem ten mój zapis wieczysty, wlewkowy ichm. pannom karmelitankom bosym, w klasztorze wileńskim teraz i napotym mieszkającym, z pieczęcią i z podpisem mojej własnej ręki, także pod pieczęciami i z podpisami rąk ichm. panów pieczętarszów ustnie ode mnie uproszonych. Działo się w Słoniwie podczas odprawowania roków trojeckich, r. 1655, m-ca maja 20 dnia. Mikołaj Słupski, kanonik wileński, proboszcz kowieński. Ustnie i oczewisto uproszony pieczętarsz do tego listu wlewkowego od jm. ks. Mikołaja Słupskiego — — ręką swą podpisuję — Hieronim Komar, podsędek orszański. Ustnie proszony pieczętarsz do tego wlewku podpisuję — Mikołaj Mizgir, czesznik wołkowyski. Ustnie proszony i oczewisto do tego listu wlewkowego — Mikołaj Tyszkiewicz.

R. p. 1661, dnia 7 m-ca maja wielebny ks. Mikołaj Słupski — — stanąwszy u ksiąg kancelaryjej mniejszej WKsL ten swój list ku aktykowaniu podał. A. N., podkanclerzy WKsL.

s. 1040–1041

862. Płońsk, 1661.04.26. (— —) Za wniesieniem do nas przez panów rad i urzędników naszych od ur. Adama Kwaśińskiego Złotego, miecznego trockiego pozwoliliśmy mu, aby mógł pewne dobra, dożywotnemu prawu podległe, w woj. trockim będące, mianowicie od folwarku Pokorsza alias Jacewicz nazwanych wólk cztery odłączyć, na osoby ur. Krzysztofa Zabuskiego, nam i Rzpłtej we wszytkich terazniejszych ekspedycyjach zasłużonego i teraz w pułku ur. pisarza polnego WKsL¹ zostawiającego, także i małżonki jego Zofiji Kwaśińskiej Złotej takowymże dożywotnym prawem in solidum wlać i onych w należnym urządzie zrzec się. (— —) W. S. J.

s. 1042

¹ Aleksandra Hilarego Polubińskiego.

863. Warszawa, 1661.03.13. (— —) Jakośmy ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL po bezpotomnie zeszyłym Fiedorze Łyszkiewicz^a kamienicę jego w Wilnie, na Sobaczey ulicy, podle kamienicy sław. Kliczewskiego, do dyspozycyey naszej przypadłą jure caduco konferowali i jure mediantie objąć, i na swój pożytek wiecznymi czasy obrócić pozwolili, tak stosując się do tej donacyey naszej po tymże Fiedorze Łyszkiewicz — — wszystkie inne dobra ruchome i leżące w Wilnie, albo gdziekolwiek — — i wszelką inną ruchomość — — temuż ur. referendarzowi — — prawem wieczystym kadukowym — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 1043

^a Raz też: Łyskiewicz

864. Warszawa, 1659.05.18. (— —) Respektując my na rycerskie ur. Mikołaja Konstantego Gissy, obersztera naszego zasługi, który w różnych okazjach ś. p. Władysławowi IV, panu bratu naszemu i nam przez wszystek czas zamieszania państw naszych wiarą nienaruszoną, męstwem i dzielnością odważną w oczach naszych, w każdy [s] potrzebie stawając, zdrowia swego nie żałował i mężnie pod Zborowem¹ tatarską ordę, na obóz nasz gwałtem następującą, sprawą swoją zatrzymał, w toruńskiej także ekspedycyey² wiele razy z regimenterem pieszym na wały wpadając sercem nieustraszonem nieprzyjaciela zamorskiego spędzał, umyśliliśmy mu kamienic 2 w mieście naszym Kownie, w pewnych granicach leżące, pierwszą kamienicę po Freierze na ulicy Wielkiej z folwarkiem nad rz. Niemnem, drugą kamienicę także w Kownie będącą i z rudą od Kowna mil 4 po Krystianie Regwałdzie, jako po jawnych zdrajcach i odstępcach do nieprzyjaciela naszego Szweda, także wszystkie in genere et specie po przerzeczonych zdrajcach dobra ruchome — —, sprzęty i całe zgola majątności — — konferować. (— —) W. S. J.
s. 1044–1045

¹ Bitwa pod Zborowem 15 VIII 1649 r.

² Oblężenie zajętego przez Szwedów Torunia zaczęło się z udziałem sił polskich 1 sierpnia, a zakończyło 23 XII 1658 r. Giza przybył tam z siłami Jerzego Lubomirskiego w końcu września.

865. Warszawa, 1661.03.10. Ur. Stefanowi Niecieckiemu, pisarzowi ziemskiemu połockiemu, który równą cnotliwych przodków swych idąc drogą ani obietnicami od nieprzyjaciela naszego i Rzpltej — Moskwicina, ani podarkami i nadzieją dobrego mienia od wiernego poddaństwa naszego nie dał się oderwać i owszem, wszystkich dóbr swoich postradawszy wołał w niedostatku cnoty i wiary nam dochować, niżeli w pospolitym nieszczęściu i ruinie swoją wynosić i pomnażać fortunę, — — dobra pewne Owtycha nazwane, w woj. połockim leżące, — — po jawnym zdrajcy Kazimierzu Orzechowińskim — — konferujemy. W. S. J.
s. 1045–1047

866. Kraków, 1661.01.02. (— —) Aczkołwiek justitia distributua każe oddać każdemu, co komu należy, wiele się jednak takowych znajduje osób, których jawną do prędkiego wypłacenia się widząc kredytorom swym impossibilitatem, zwykliśmy takowym z łaski naszej użyczać dalszego, w prawie pospolitym opisanego, czasu. A że wieleb. Krzysztof Przecławski, dziekan wileński, sekretarz nasz, podczas terażniejszego zamieszania po kilkakroć od wiałołomnego nieprzyjaciela Moskwicina wielkie poniós[ł]szy w fortunach swoich dispendium, przez znis[zczenie i funditus popalenie dóbr Żurowice nazwanych, w pow. słonimskim leżących, do takiego przyszedł upadku, że żadną miarą kredytorom swoim uścić się nie może, zaczym — — stosując się do prawa pospolitego, od impetycyj kredytorów i płacenia onym długów — — do lat 3 — — uwalniamy. (— —) W. S. J.
s. 1047–1048

867. 1661.05.06. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy u ksiąg kancellaryjej naszej mniejszej WKsL ur. Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL list swój, wieczysty, kwitacyjny, zrzeczony [s] zapis na rzecz w nim we szrodku wyrażoną jw. Pawłowi Janowi Sapiezie, wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi w. WKsL, rostawskiemu, zdzitowskiemu, borciańskiemu staroście dany i należący zeznał prosząc, aby do tychże ksiąg — — przyjęty i wpisany był. Który wpisując słowo w słowo, tak się w sobie ma:

Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzyski, rudobielski, zahalski starosta. Wiadomo czynię tym moim listem, dobrowolnym, kwitacyjnym, zrzeczonym, wieczystym zapisem, iż co ś. p., w Bogu zeszyły, jw. jmp. Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL, słonimski, wołpieński, luboszański starosta, wuj, dobrodziej mój, z łaski i miłości swej majątność Jeziernicę, w pow. słonimskim, jw. jejm. paniej Zofiej Sapieżance Połubińskiej, wojewodzinej parnawskiej, matce, dobrodziejce mojej i nam, potomstwu jejm.¹, majątność Dzieńcioł², Jawor i Wiązowiec, w woj. nowogródzkim i pow. słonimskim, majątność Hory Wielkie z Horkami i Szyszowem, w pow. orszańskim leżące, nic z tych nie ekscypując majątności, przy tym wsiądzenia i rynsztunek wszelki wojenny, konie niektóre jezdne, stado w Wołpie będące i rumaki wszystkie testamentem ostatniej woli swojej mnie, pisarzowi polnemu WKsL dać, darować i zapisać raczył³; osobno w majątności Szydłowiczach, także w placu w Warszawie na wale za Bramą Krakowską będącym, które w tym testamencie nie są specyfikowane, iure naturalis successionis zarówno z drugimi ichm. panami successorami część równa, czwarta mnie należała. Jakoż po zejściu z tego świata ś. p. jmp. podkanclerzego WKsL majątność Zdziecioł, Jawor i Wiązowiec ze wszystkimi przynależnościami, a potym Hory, które sub hoste zostawały, także majątność Jeziernica po śmierci jejm. dobrodziejki pani matki mojej do possessyjej mojej objąłem. Ratione zaś koni jezdnych, romaków, stada, wsiądzeń, rynsztunku, które mi od jw. jmp. Pawła Jana Sapiehy — —, jako egzekutora tego testamentu, oddane nie

były i inszych pretensyi moich, manifestacją pierwej u ksiąg grodzkich nowogródzkich, a potem w grodzie łukowskim, koronnym zanosłem był, tedy za interpozycją ichm. zobopólnych panów przyjaciół, ad strepitum juris nie przychodząc, w tej wszytkiej sprawie wiecznie z jw. jmp. wojewodą wileńskim — — przyjąłem kompozycją i w tych moich pretensyjach totaliter odniosłem (czego wszytkiego wiecznie kwituję) satysfakcją. Zaczyn jako wszytkie zapisy na majątności w WKsL i w Koronie Polskiej] leżące, przyznane i nie przyznane, w testamencie wyrażone, a drugie nie specyfikowane, jmp. wojewodzie wileńskiemu i potomstwu jm. służące przy zupełnej mają wiecznemi czasy zostawać mocy, z czwartej części majątności Szydłowicz i placu w Warszawie rzekam się i te moje pomienione, i gdzie by się jednokolwiek znalazły przez mię, albo nomine meo uczynione manifestacje i protestacje, tak w Koronie, jako i WKsL, kasuję, umarzam i anihiluję, już o żadną rzecz ratione successyi i testamentu po jmp. podkanclerzym WKsL sobie samemu, potomstwu i successorom moim żadnego do jmp. wojewody wileńskiego, potomstwu i successorom jm. nie zostawując przystępu, i pretekstu wiecznemi czasy, pod zaplaceniem zaręki 30 tys. złp. i nagrodzeniem szkód słownie mianowanych; owszem, gdyby która z ichm. panien siostr moich i potomstwa ichm. w tej sprawie i ratione części majątności Jeziernicy, sum na tejsze majątności mnie zapisanej [s] od jmp. podkanclerzego tymże testamentem wniesionych i kto z kredytorów tych jmp. wojewody wileńskiego potomstwo albo successorów jm. turbowal i do prawa pociągał, u każdego sądu zastępować i ewinkować pod tąż obowiązując się, potomstwo i successorów moich obliguję zaręką, o którą za naruszeniem tego zapisu mego w którymkolwiek punkcie i paragrafie u każdego — grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, JKM, assessorskiego WKsL — sądów ze mną i successorami memi rokiem zawitym, statutowym wolne forum zostawa, gdzie żadnych dylacyj, ekscpecyj w prawie i konstytucyjach opisanych, i rozumem ludzkim wynajdzionych, obron nie zażywając, skutecznie usprawiedliwić się ja i successores mei powinni będziemy, i po zaplaceniu zaręki ten list, kwitacyjny zapis u każdego sądu przy zupełnej wiecznemi czasy zostawać mocy. I na tom dał ten mój kwitacyjny, zręczny zapis, z pieczęcią i z podpisem ręki mej, także ichm. panów pieczętarzów ode mnie ustnie uproszonych, na podpisach rąk ichm. pomienionych. Dan w Różany [s] 6 maja r. p. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski starosta, plk JKM. Proszony pieczętarz od osoby wyżej mianowanej — Krzysztof Wołodkowicz, wojewoda nowogródzki. Ustnie proszony pieczętarz od jmp. pisarza polnego WKsL do tego zapisu — Jan Karol Kopeć, wojewoda połocki, starosta brzeski. Krzysztof Zawisza, marszałek w. WKsL jako pieczętarz.

Który list za przyznaniem i prośbą osoby wyżej mianowanej do ksiąg kancelaryjej naszej mniejszej WKsL wpisać rozkazaliśmy. A. N., podkanclerzy WKsL. s. 1048–1052

¹ Znamy dwanaścioro dzieci Zofii, ale w 1655 r. żył tylko syn Aleksander Hilary i chyba 3–4 siostry?

² Właściwie Zdzięciół.

³ Testament ten spisany został 30 VII 1655 r. (E: Sapiehowie II).

868. 1661.05.06. Oznajmujemy — —, iż stanąwszy u ksiąg kancellaryjey naszej mniejszej WKsL jw. Paweł Jan Sapieha — — list, zapis wieczysty oczewisto przyznał, na rzecz we szrodku w nim wyrażoną dany i należący ur. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL prosząc, aby do tych ksiąg — — wpisany był. Który tak się w sobie ma:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL, roslawski, olkienicki, zdzitowski, borciański starosta, ciwun retowski. Oznajmuję tym moim ugodliwym, wieczystym listem, iż co ś. p. wielm. jmp. Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL, brat i dobrodziej mój, dysponując dobra swe leżące i ruchome testamentem ostatniej woli swej różnym osobom, pokrewnym swym, rozpiśał i mnie, wojewodę wileńskiego, z zeszeł g. p. książęciem jm. Michałem Radziwiłem, podczaszym WKsL¹, egzekutorem naznaczył. Po której śmierci Król JM, pan mój miłościwy, jako supremus tutor, jw. jmp. Aleksandra Naruszewicza, podkanclerzego WKsL egzekutorem przydał. Gdzie z majątności swych g. p. jejm. paniej Zofijej Sapieżance Połubińskiej, wojewodziny parnawskiej i potomstwu jejm. majątność Jeziernicę, w pow. słonimskim leżącą, a wielm. jmp. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL majątność Zdzięciół, Jawor i Więzowiec, w woj. nowogródzkim i w pow. słonimskim, Hory, Horki i Szyszów, w pow. orszańskim, na wieczność dał, darował i zapisał. Przy tym stado, konie jez[d]ne, romaki, wsiądzienia, rynsztunek ws[z]elki wojenny legował. Po zejściu tedy z tego świata jmp. podkanclerzego WKsL te pomienione majątności jejm. paniej matce swojej i sobie zapisane, i należące do possessyjej swej, objąwszy dzierżącym został, względem [zaś] czwartej części majątności Szydłowic, w pow. słonimskim leżącej i placu w Warszawie będącego, które w tym testamentie specyfikowane nie były, także koni jez[d]nych, stada romaków, wsiądzień i wszelkiego rynsztunku wojennego, za interpozycją ichm. panów przyjaciół zobopólnych jmp. pisarz polny WKsL wziął ode mnie zupełną satysfakcją i we wszystkim ab utrinque tę sprawę wiecznie uspokoiłimy. Zaczym, jako do jmp. pisarza polnego, tak do tych wszystkich majątności, według testamentu jm. należących, żadnego sobie, potomstwu i successorom moim prawa, przystępu i pretekstu nie zostawuję wiecznymi czasy, tak wszystkie, które by przez mię, abo sług moich nomine meo w Koronie i w WKsL zanesione były processa, kasuję i anihiluję, i za niemi w tej sprawie jmp. pisarza WKsL turbować, i do prawa pozywać nie będę mógł pod zapłaceniem zaręki 30 tys. złp. i nagrodzeniem szkód słownie mianowanych. Owszem, gdyby kto, mieniać sobie ode mnie na tę majątność wniesiony dług i ciężar, osobiwie successorowie, za jakową dyspozycją jw. w Bogu zeszelej jejm. paniej Teodory z Tarnowa hrabianki Sapieżynej, podkanclerzynej WKsL wniesioną, abo długu z tych majątności Zdzięciola, Więzowca, Jawora u jmp. pisarza polnego WKsL upominali i do prawa pozywali, ubique locarum ewinkować i zastępować pod tąż obowiązującą się, i successorów moich

obliguję zaręka. (— —) A co się tknie części czwartej majątności Jakimowicz i Isajewicz w pow. słonimskim, także Czarnobyła w woj. kijowskim — jmp. pisarzowi polnemu należących, te już jmp. pisarz polny WKsL różnym osobom rezygnował. A do majątności Ciecierzyna, Białynicz w pow. orszańskim, Bieszonkowicz [s] w woj. połockim i witebskim, Zelwy w pow. wołkowyskim leżących — do tych według testamentu jmp. podkanclerzego, po dożywociu possessorów i po zniesieniu summy na Białyniczach będącej, należeć będzie. I na to dałem jmp. pisarzowi polnemu WKsL ten mój zapis, z pieczęcią i z podpisem ręki mej, także ichm. panów pieczętarzów ode mnie uproszonych, na podpisach rąk ichm. pomienionych. Dan w Różany [s] 6 m-ca maja 1661. (— —) Paweł Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL. (— —) Jan Karol Kopeć, wojewoda połocki. (— —) Krzysztof Wołodkowicz, wojewoda nowogródzki. (— —) Krzysztof Zawisza, marszałek w. WKsL.

Który list za przyznaniem i prośbą osoby wyżej mianowanej do ksiąg kancelaryj — wpisać rozkazaliśmy. A. N., podkanclerzy WKsL.
s. 1052–1055

---

¹ Michalem Karolem Radziwillem.

869. Warszawa, 1661.05.24. (— —) Respektem wysokich zasług wieleb. w Bogu ks. Jerzego Biallozora, bp. smoleńskiego w wielu naszych i Rzpltej okazjach summa cum dexteritate oddawanych, chcąc my pomnożenie dostatków i wszelakich pożytków w dobrach jego uczynić, umyśliliśmy w miasteczku jego Stary Poniewież nazwanym, w pow. upitowskim [s] leżącym, na każdy tydzień ^{a-a} targi, a jarmarki zaś 2 doroczne, jeden na święty Jerzy, a drugi na święty ^{b-b}, świąt rzymskich ustanowić i nadać. Jakoż niniejszym listem naszym stawiamy [s], naznaczamy i nadajemy, dając moc i wolność, i pozwalając tak mies[z]czanom, jako i poddanym tamecznym, i włości wszytkiej okolicznej, którzy teraz są i napotym osiadać będą, rzemieś[li]nikom i innej wokacyjej ludziom, kupiectwa i handle wszelakie, tak obu[w]iem, suknam, futrami, woskami i wszytkim co do kupiectwa należy handlować, kupować, przedawać, towary za towary zamieniać ludziom wszelakim kupieckim na targi i jarmarki pomienione przyjeżdżającym handle wszelakie wolno i bezpiecznie wieść i przedawać, bez hamowania odjeżdżać. (— —) W. S. J.
s. 1056

---

^{a-a} Okienko.

^{b-b} Brak imienia (okienko).

870. Warszawa, 1661.05.24. — — gdy nam przelożono jest imieniem ur. Stanisława Biallozora, sędziego ziemskiego wilkomirskiego i Anny Kolendzianki, małżonków, iż oni podczas publicznego w państwach naszych zamieszania, za inkursją tak zamorskiego, jako i wiarołomnego Moskwicina, nieprzyjaciół, lubo

ogólnie wszystkie swoje fortuny, dobra i majątności, przez popalenie i funditus zrujnowanie, stracili i znacznie poniósł dispendium [ss], do żadnego jednak nie łączwszy się nieprzyjaciela należytej nam, panu i Rzpltej dotrzymali wiary, co nam clare patuit z atestacyi całego powiatu tamecznemu [s], dla którego to tak srogięgo znis[zczenia do takiego przyszedł upadku, że żadną miarą kredytorom swoim satisfacere nie może. Zaczym — — od impetycyjnej płacenia winnych długów — — tym żelaznym listem naszym — — Stanisława Białozora — — i Annę Kolendziankę — — zas[z]czycamy i uwalniamy — — do wy[j]ścia tych 3 lat. (— —) W. S. J.
s. 1057–1058

871. 1661.05.18. (— —) Mając my zalecone przez niektórych panów rad — — godność i sposobność na urząd generalski szl. Andrzeja Rackiewicza, ziemianina naszego woj. nowogródzkiego, pisma ruskiego i polskiego dobrze czytać i pisać umiejętnego, w prawie pospolitym biegłego, uczyniliśmy pomienionego — — generałem naszym. (— —) C. P. B.
s. 1058–1059

872. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Włodzimierzowi Dadzibogowi Kamińskiemu, chorążemu mścisławskiemu, rotm. JKM i żonie jego Marcybelli Druckiej Sokołińskiej wioskę Drozdzienice^a w woj. mścisławskim po zmarłym Oleszkiewicz Krupeckim^b w dożywocie.* A. K.
s. 1059–1060

^a N: Drozdziewice

^b N: Krupeckim

873. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Włodzimierzowi Dadzibogowi Kamińskiemu, chorążemu mścisławskiemu, rotm. JKM dobra wszystkie prawem kaduka po ur. Bohdanie Iwanowskim, po Hryniach i po Heliaszu Żukowskim, jako po zdrajcach.* A. K.
s. 1060–1062

874. Warszawa, 1655.06.07. (— —) Wymagają po nas zasługi ur. Mikołaja Kotła, pisarza grodzkiego mścisławskiego, które nam są zalecone, iż podczas teraźniejszej rebellij kozackiej, zastawiając się za dostojęństwo majestatu naszego i całość ojczyzny, po wszytek czas równo z obywatelami woj. mścisławskiego zdrowie odważał i niemało w substancyjach własnych poniósł straty, pogotowiu natenczas za nastąpieniem wiarołomnego nieprzyjaciela Moskwicina, mając substancyje własne zabrane, zaciągawszy się na obronę Rzpltej pod chor. ur. Ogińskiego, chorążego trockiego¹, zdrowie swoje na szanc niósł i jako odważnemu się godziło synowi stawał. Którego chcąc wesprzeć i do dalszych usług naszych i Rzpltej przychęcić, pewne dobra w woj. smoleńskim po tych, którzy nam wiary

nie dotrzymawszy w Smoleńsku przy nieprzyjacielu naszym zostali, mianowicie po ur. Stefanie Mikulinie we włości dąbrowieckiej nazwane Palkino, Kuźniejcowo, Słukienkowo, Koczotyki i Bojarczynkę, a w stanie iwanowskim Morozowo, Sienkowo, Bokiejowo; w tymże stanie po Jaroszu Kirkorze Obłozki — —; do tego po Andrzeju Kielnofie we włości ratyńskiej nazwane Brun, Nieswitacewo, Zahusino, Patrykiewo, Dudzinowo, Podsosonie i inne — —; także dwory i place tych osób w murze smoleńskim, i wszystkie dobra ich leżące i ruchome, i gdzieby się okazali; w tymże woj. smoleńskim, starostwie rostawskim po ur. Mikołaju Monwidzie i Samuelu Olfierowiczu, i małżonkach onych do dyspozycji naszej przypadłe, prawu lennemu podległe, nazwane Kiryły i dwory w mieście Rostawiu z placami i włościami ich — — prawem lennym wieczystym na wolności szlacheckiej dajemy — —, wyjąwszy saletry i towary leśne. (— —) J. M. S. s. 1062–1064

---

¹*Chor. husarska Marcjana Aleksandra Ogińskiego.*

875. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Heliaszowi Kamińskiemu, żołnierzowi przez te wszystkie zamieszane lata — — w wojsku WKsL, dobra Chołm, Piatnich, Dubaniec w woj. smoleńskim po śmierci ur. Jana Dubińskiego prawem lennym wieczystym.* A. K. s. 1064–1065

876. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Konstantemu Łukaszewiczowi dobra wieczyste Krupnica i Nawlicze w woj. połockim oraz dobra ruchome i sumy po zdrajcy ur. Gabrielu Pożyckim prawem kaduka.* A. K. s. 1065–1066

877. Obóz pod Warszawą, 1656.07.03. (— —) Mając — — respekt na odważne ur. Aleksandra Karola Protasowicza zasługi, które on od zaczęcia wojny z wiarołomnym nieprzyjacielem — — wyświadczał, — — po ur. Michale Łozce i małżonce jego, jako post perduellem, — — umyśliliśmy onemu dać — — majątność nazwaną Juriewicze ze wszystkimi wsiami — — w pow. mozyrskim — — na wieczność. (— —) A. N. s. 1066–1067

878. Obóz pod Warszawą, 1656.07.03. — — iż co sąd główny trybunalny w r. 1655, m-ca Julii 9 dnia w Wilnie, dekretem swym na ur. Mikołaju Walerianie Ciechanowieckim, staroście mściśławskim i małżonce jego Dorocie Pakoszównie, majątnościach ich leżących i ruchomych wszelakich, i na summie 60 tys. zł od nieboszczyka Mlecza, podkomorzego orszańskiego¹ na pomienionej majątności Cholopieniczach, w pow. orszańskim leżącej, zapisanej ur. wyż rzeczonemu Protasowiczowi, za dwiema listami zaręcznemi z kancelaryjnej naszej wydaniem, 20 tys. kop gr lit. wskazał i przysądził, której summy według prawa połowica

Protasowiczowi należy, a druga połowica do skarbu naszego należeć miała, tedy tę summę 10 tys. kop nam do skarbu naszego należącą ur. Aleksandrowi Karolowi Protasowiczowi umyśliłimy dać. (— —) A. N.
s. 1067–1068

---

¹ Mikołaj Mleczko.

879. Obóz pod Warszawą, 1656.07.29. Ur. Aleksandrowi Karolowi Protasowiczowi po zdracach ur. Pietrze Kapaszczewskim, podstolim mińskim i małżonce jego¹ dobra Tonwy i Czerniewo w woj. mińskim, przy tym kamieniczkę zborową wedle starego murowanego zboru w Wilnie stojącą, drugą kamienicę po Pietrze Klecie, brakarzu na ulicy Zamkowej podle kamienicy Kardynalskiej będącą i trzecią kamienicę, do kościoła saskiego przynależącą, na ulicy Niemieckiej, zaraz wedle kościoła saskiego obok, w mieście wileńskim stojącą, z placami i ze wszystkimi budynkami. A. N.
s. 1068–1069

---

¹ Zofia Rotkiewiczówna.

880. Warszawa, 1661.05.14. Ur. Stefanowi Komoniace^a, rotm. JKM, który zwłaszcza w ekspedycyjej inflanckiej, szwedzkiej, pruskiej i wołoskiej przedtem różne szwanki od nieprzyjaciół naszych ponosił, a teraz zaś — — mając swoje własne, niemalym kosztem zaciągnięone chorągwie — — impety wojenne wytrzymał, dobra dożywotnie Lewonowicze w pow. wołkowyskim po śmierci ur. Tomasza Klimaszewskiego. W. S. J.
s. 1070–1071

---

^a Też: Komuniace

881. 1661.06.07. — — stanąwszy u ksiąg kancelaryjej naszej mniejszej WKsL ur. Jan Zienowicz, marszałek oszmiański, starosta kiernowski list swój rezygnacyjny opiekł nad bratem, ur. Januszem Zienowiczem, in personam ur. Stanisława Zenowicza [s], podsędką wilkomirskiego dobrowolnie przyznał — —, który słowo w słowo wpisując tak się w sobie ma:

Ja, Jan Zenowicz — —, czynię wiadomo tą atestacyją moją, iż się zrzekam opieki, która na mię spadła nad bratem moim, panem Januszem Zenowiczem, synem g. p. jmp. Jerzego Zenowicza, starosty opeskiego, stryja mego. Która tutoria lubo iure naturali et ciuili mnie przynależy, jednak nie chcąc tego na się brać ciężaru, iż penitus one rezygnuję, tedy jmp. Stanisław Zenowicz, podsędek wilkomierski, leśniczy wilkiski [s], rodzony mój, jako najbliższy po mnie do tej opieki, ma tak ipsum pupillum, jako i omnia onego bona w swej mieć opiece. W czym jeżeliby kto chciał onemu prepedire, tedy iure dochodzić tej tutorii mocen będzie — —. Pisan w Poszeszupiu r. 1660, m-ca Januarii 2 dnia. U tego

listu przy pieczęciach podpisy rąk takowe są: Jan Zenowicz, marszałek oszmiański. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od osoby wyż mianowanej — Jan Narbut, pisarz ziemski lidzki. Proszony pieczętarz do tego listu od osoby wyż mianowanej — Adam Narbut, podstarości pow. lidzkiego. Ustnie proszony pieczętarz do tej atestacyjnej ręką swą podpisuję — Jan Władysław Worłowski.

Który to list za prośbą ur. Jana Zenowicza — — do ksiąg naszych przyjąć i stronie potrzebującej ekstraktem pod pieczęcią naszą mniejszą WKsL wydać rozkazaliśmy.

Przyznanie tej rezygnacji nastąpiło 4 czerwca A. N., podkanclerzy.
s. 1071–1073

882. 1661.06.07. *Aktykacja przez wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, starostę żmudzkiego listu cesyjnego następującej treści:*

Jerzy Karol Hlebowicz, generalny Ks. Żmudzkiego, borysowski, mścibowski, jałowski, radoszkowski, oniks[z]czański, ławaryski, rakanciski etc. starosta zeznam — —, iż co mi JKM — — wsi Twibie, Wargienie, z zaściankiem do nich należącym, także Ryłajcie nazwane, w Ks. Żmudzkim, w pow. kroskim leżące, przywilejem swym, prawem dożywotnym konferować raczył, tedy otrzymawszy na ustąpienie tych wsi u JKM konsens na osoby ichm. państwa Mikołaja Kazimierza Szemeta, podstarościego żmudzkiego i Konstancyi Dziewiałtowskiej, małżonków, wyż rzeczono wsi — — in personam wyż rzeczonych osób ustępuję prawa mego dożywotnego — —. Dan w Warszawie, dnia 7 m-ca Junii r. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Jerzy Karol Hlebowicz, generalny Ks. Żmudzkiego starosta. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu — [Jerzy] Wiażewicz. Ustnie proszony pieczętarz od osoby w tym liście wyż pomienionej — Tomasz Żyżemski. Jako pieczętarz ustnie proszony podpisuję — Władysław Karęga, skarbnik trocki, sędzia grodzki wilkomirski. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.

s. 1073–1074

883. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Stanisławowi Święcickiemu, tow. chor. ur. Włodzimierza Kamieńskiego, chorążego mścislawskiego, rotm. JKM, żołnierzowi przez czas niemaly — — w wojsku WKsL, nie bez uszczerku^a zdrowia, dobra dożywotnie w woj. mścislawskim nazwane Ciecierewicze po śmierci ur. Strzylewskiego^b.* A. K.
s. 1075–1076

^a T: uszczerbkiem

^b N: Strzylowskiego

884. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Rafałowi Kisarzewskiemu, porucznikowi ur. Słuszki, chorążego WKsL¹, prawem kaduka dobra Orkije w woj. połockim oraz wszelkie ruchomości po zdrajcach Janie Petrisu i Janie Ostrowskim^a.* A. K.
s. 1076–1077

---

^a N: Osztrowski

¹ Zygmunta Adama Śluski.

885. Lublin, 1656.09.12. *Ur. Janowi Dubińskiemu^a, żołnierzowi od początku rebellijskiej kozackiej, dobra we wsi Pieskowiczach w woj. mścisławskim, w trakcie krzyżewskim, po zdrajcach Andrzeju, Fiedorze, Janie i Filimonie Orlach. J. M. S. s. 1077–1078*

---

^a Raz też: Dubinkowski

886. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, podkomorze-mu orszańskiemu, rotm. JKM, dobra dożywotnie Ciałosie i Babinowicze w woj. witebskim po śmierci wielm. Samuela Stetkiewicza, kasztelana nowogródzkiego. A. K. s. 1078–1079*

887. 1661.06.13. *Aktykacja cesji uczynionej przez ur. Michala i Stanisława Manowskich:*

My, Michał i Stanisław Manowscy —, mając z łaski jmp. Jana Manowskiego, sekretarza JKM, pana ojca — naszego pus[z]czone^a sobie prawem dożywotnym przez cessay, za konsensem KJM, siolo nazwane Giedrojcie w Ks. Żmudzki-m, we włości tędziagolskiej leżące, tedy toż siolo pomienione, za konsensem KJM, takimże prawem dożywotnym jmp. Tomaszowi Biesieckiemu — ustąpi-liśmy. (— —) Działo się w Warszawie, dnia 8 m-ca czerwca r. 1661. U tego listu cessayenego przy pieczęciach podpisy rąk takowe są: Michał Manowski, ręką swą. Stanisław Manowski, ręką swą. Ustnie proszony o podpis do tej cessayi — Teodor Zygrowicz, ręką swą. Ustnie proszony od synów moich o podpis do tej cessayi — Jan Manowski, JKM sekretarz, ręką swą. Ustnie proszony o podpis do tego listu — Andrzej Nowicki, ręką swą. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL. s. 1080–1081

---

^a T: puszczoną

888. 1661.06.13. *Aktykacja cesji uczynionej przez wielm. Teodora Lackiego, marszałka nadw. WKsL:*

Ja, Teodor Lacki, marszałek nadw. WKsL, starosta raduński — mając z łaski JKM — konferowane sobie starostwo nazwane Niemonojcie, w woj. trockim leżące, z folwarkami i wsiami —, a będąc pilno potrzebny pieniędzy —, wyprawivszy u JKM — konsens na wolne tego starostwa przedanie —, sprzedałem te starostwo niemonojckie, z dworem w Niemonojciach stojącym, z folwarkami — jednym Obelio, a drugim Majczuny nazwanym, z wsiami —, oprócz wioski Miłostan w dzierżeniu jmp. Żerońskiego zostającej, jmp. Mikołajowi Franciszkowi Rossochackiemu, sędziemu ziemskiemu trockiemu,

pisarzowi skarbowemu WKsL i paniej małżonce jm., jejm. paniej Cecylijej Kra-
sowskiej — — za pewną i do ręki moich odliczoną summę pieniędzy, i zaraz
w realną possessyją ichm. puściłem. Ma — — jmp. sędzia — — i jejm. małżonka
— — te starostwo — — trzymać — —, w czym ja — — żadnej przeszkody czynić
— — nie mam — — pod zaręką zł 19 tys. (— —) Pisan w Warszawie, dnia
26 maja r. 1661. U tego listu cessyjnego podpisy rąk takie są: Teodor Lacki,
marszałek nadw. WKsL. Ustnie proszony pieczętarz — — do tego listu kontra-
ktowego — Jan Buszkowski. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu — Chry-
zostom Kazimierz Kuczborski. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu — Jan
Krzysztof Niewiarowicz. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.
s. 1081–1083

889. Warszawa, 1661.06.09. (— —) Suplikowali do nas przez panów rad i urzęd-
ników naszych dwornych, przy boku naszym natenczas będących, mies[z]czanie
i poddani miasteczka naszego Przewalki, w pow. grodzieńskim leżącego, iż pod-
czas teraźniejszego ojczyzny naszej zamieszania przez różnych nieprzyjaciół
ogniem i mieczem funditus zruinowane tak dobra, jako i dobytki ich, i do osta-
tniej przywiedzeni są zguby. Zaczyn wnosili — — prośbę, abyśmy onych dla
snadniejszego pobudowania i jakiegokolwiek prędkiego ratunku od wszelakich
podatków, to jest od płacenia myta, donatywy, czopowego, szosowego, akcyzy
i innych, jakiegokolwiek przedtym oni do naszego i Rzpltej pełnili skarbu, także od
podwód posłom, posłannikom, gońcom do Moskwy od nas naznaczonym i z Mo-
skwy nazad powracającym się brania należących, do lat czterech listem naszym
liberatacyjnym uwolnili. My tedy — — do suppliki — — się skłoniwszy, umyśli-
liśmy to miasteczko — — [od] zwyż mianowanych podatków — — do lat czterech
uwolnić. (— —) C. P. B.
s. 1084–1085

890. Varsavia, 1659.10.20. *Praesentatio ven. Thomae Girski, custodis Smolen-
scensis, decani et parochi Suirensis ad canonicatum Vilnensem post ascensum ven.
Christophori Przeclawski ad decanatum Vilnensem.* C. P. B.
s. 1085–1086

891. Warszawa, 1661.06.09. — — pamiętając na znamienite ur. niegdy Stani-
sława Naruszewicz[za], referendarza i pisarza WKsL posługi, pozwoliliśmy i tym
listem naszym ur. Zofijej Sapieżance Naruszewiczowej¹, — — małżonce onego
pozwalamy, aby mogła z prawa swego dożywotnego na dzierżawy Siemno i Me-
telle sobie służącego, w woj. trockim leżące, na którymkolwiek urzędzie zrzec
i one na osobę ur. ²Jana Zmitrowicza³ wlać. (— —) C. P. B.
s. 1086–1088

^{aa} Nazwisko wpisane zostało za każdym razem inną ręką.

¹ Imię Zofia nieznane — była to Anna Sapieżanka.

892. Warszawa, 1660^a. *Prezentacja wieleb. Bazylego Hutorowicza, od lat niemyłych w zakonie ś. Bazylego, na archimandrytstwo smoleńskie unickie po śmierci wieleb. Stefana Wołosowicza. C. P. B.*
s. 1088–1089

^a Brak daty miesięcznej i dziennej, a nie jest dokończona też roczna. Ponieważ napisano, że jest to panowania szwedzkiego i polskiego XIII r., wskazuje to na okres od 20 XI 1660 do 19 XI 1661 r. Ponieważ król wrócił z Gdańska do Warszawy dopiero w końcu lutego 1661 r., a na Litwę wyjechał z Warszawy 13 września t. r., owo nadanie musiało zostać wydane w międzyczasie.

893. Gdańsk, 1656^a.01.05. (— —) Wysokie — — merita ur. Mikołaja Nieroszyńskiego, sędziego ziemskiego rzeczyckiego, komendanta miasta i forticy bychowskiej jw. Pawła Jana Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, które on ś. p. królom ichm., panu ojcu i panu bratu naszemu¹, z młodych lat swoich oddawał w wojskach Rzpltej i teraz mężnie, przez lat 9 rebellyi kozackiej i wojny moskiewskiej na tejsze forticy zostając, odważnie — — stawa — —, wszelkiej po nas wyciągają wdzięczności. Którą chcąc — — onemu pokazać umyśliłimy onemu, po zejściu zdrajcy naszego i Rzpltej Michała Włodzimierza Stetkiewicza, dobra Polonica nazwane, w woj. mściławskim leżące, prawu lennemu podległe, małżonce jego i potomstwu — — rodzaju męskiego konferować². (— —) J. M. S.
s. 1089–1091

^a Data roczna błędna — wszystko (rok panowania szwedzkiego i polskiego — IX, tytułatura Sapiehy) wskazuje na r. 1657.

¹ Zygmuntowi III i Władysławowi IV.

² Żoną Nieroszyńskiego była Zofia Chlewińska, a z synów żył tylko Stefan.

894. Warszawa, 1659.05.20. *Ur. Janowi Cichosnosowskiemu, skarbnikowi ludzkiemu, za zasługi, które przez wszystkie ojczyzny naszej zamieszanie od początku wojny — — w wojskach WKsL [w] różnych ekspedycjach — — oświadczył, tam różne egestates zdrowia swego odnosząc i to za nic wając postrzały, i skaleczenia wielkie odnosząc, folwark Jakowlewicze w pow. starodubowskim, prawem lennym wieczystym, po śmierci ur. Seweryna Chmielowskiego. W. S. J.*
s. 1090–1092

895. 1661.06.13. *Aktykacja przez ur. Mikołaja Tyszkiewicza i ur. Hieronima Jeleńskiego zapisu następującej treści:*

Mikołaj na Łohojsku Tyszkiewicz, Hieronim Kazimierz z Jelnej Jeleński, chorąży brzeski donosimy — —, iż co pozostały na nas i spadły majątności miasto Białopol, miasto Rzyszczów, miasto Chodorów i wsi do Chodorowa należące Sieniechówka, Kasparówka, Petryhorka, Kamień, Wernihorodek, Miedzyniec,

Hujwa, Jankowce, Niepedówka, Gurowce Małe i Wielkie, po jw. Januszu z Ło-
hojska Tyszkiewicz, wojewodzie kijowskim, do których, dla zatrudnienia nasze-
go wielkiego sprawami, nie mogąc sami zjechać teraz dla objęcia onych, za uspo-
kojeniem się najwyższego pana [ss] na Ukrainie, tedyśmy uprosili i użyli jmp. Lwa
Tyszę, aby on one zajachawszy miał w swoim zawiadywaniu do objęcia od nas
samyh obudwu. Pisan w Różanej, dnia 6 maja 1661. U tego listu podpisy rąk
takie są: Tyszkiewicz Mikołaj, ręką swą. Hieronim Kazimierz Jeleński, chorąży
brzeski. Hilariusz Czyż, podkomorzy wileński. Mikołaj Iszora, sekretarz JKM,
ręką własną. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.
s. 1092–1093

896. Warszawa, 1660.06.09. *Pozwolenie ur. Janowi z Tomtmila [s] Blinstrubo-
wi, łowczemu żmudzkiemu, sekretarzowi JKM na cesję dóbr dożywotnich w ciwuń-
stwie szowdowskim na Żmudzi, tj. wsi Nomajcie z 3 włókami folwarkowymi zwany-
mi Kudajcie i Kadery, na osobę ur. Jana Odachowskiego. C. P. B.*
s. 1093–1094

897. Warszawa, 1660.06.09. *Pozwolenie ur. Janowi z Tomtmila [s] Blinstrubo-
wi (etc.) na przekazanie ur. Janowi Niemczewskiemu, zasłużonemu żołnierzowi
i żonie jego Mariannie Blinstrubównie wsi 2 w Ks. Żmudzkiem leżących, tj. jednej
w ciwuństwie korszewskim — Milojcie, drugiej w ciwuństwie szowdowskim [s] —
Kierbędzie. C. P. B.*
s. 1094–1096

898. Stołeczne miasto Kraków, 1660.12.30. (— —) *Na zasługi i ustawiczne na
publicznych i prywatnych zjazdach pro bono publico spendowane koszty wielm.
Jana Karola Kopcia, wojewody połockiego osobiwy mając respekt — —, po zej-
ściu z tego świata ur. Mikołaja Kuncewicza, podkomorzego pińskiego pewne do-
bra prawu lennemu wieczystemu podległe, w woj. połockim leżące, Kamieńs[z]czy-
zna nazwane, — — konferować umyśliliśmy. (— —) W. S. J.*
s. 1096–1097

899. Kraków, 1660.12.30. *Wielm. Janowi Karolowi Kopciowi, wojewodzie po-
łockiemu dobra dożywotne w woj. połockim — Obol, Czemieso, Hanno, Dołosie,
Szykowo, Trodziewiczze, Nieczowo — po śmierci ur. Mikołaja Kuncewicza, podko-
morzego pińskiego. W. S. J.*
s. 1097–1098
O: APKr., Oddział na Wawelu, AMCh 912.

900. 1661.06.15. *Aktykacja przez ur. Jana Stanisławowicza Manowskiego, sekre-
tarza JKM następującej cesji:*

Ja, Jan Stanisławowicz Manowski, sekretarz JKM, ziemianin Korony Polskiej
i Ks. Żmudzkiego — — zeznam tym moim listem, wieczystym, przedaźnym

zapisem — —, iż ja — — mając w possessyje swojej i osobiwym prawem przyznaną majątność w Ks. Żmudzki od [w] Bogu zesłej jejmp. Jadwigi Hrehorówny Pukścianki, bywszej Pacewiczowej Żołgiewej, a powtórnego małżeństwa Stanisławowej Manowskiej, pani matki — — mojej, to jest nazwaną majątność Ejrymajcie, Pokiemsrowcie, Miciuny, Martyszyszki, Ozajcie i Gienie^a, w — — pow. wielońskim, w okolicy Lawdzie leżącą, stosując się do prawa niebos[z]czyka pana Jakuba Pacewicza Żołgia dożywotnego i summy tysiąca zł, tak też przykupił z pierwszym i z powtórnyim małżeństwem, z niebos[z]czykiem panem Stanisławem Manowskim — — i za osobiwym jej samej — — nabyciem — —, będąc potrzebnym summy pieniędzy na własne moje potrzeby, poniekąd upatrując odległość od Korony Polskiej do Ks. Żmudzkiego, zgodziłem się i sprzedałem na wieczne czasy ziemianinowi JKM Ks. Żmudzkiego, jmp. Mikołajowi Paszkiewiczowi i małżonce — —, Krystynie Lutkiewiczównie Paszkiewiczównie [s], za pewną, do rąk moich oddaną summę pieniędzy, to jest za 2 tys. polskich — —, ze wszystkimi przynależnościami, lubo nie specyfikując imion dla rozejścia i spustoszenia teraźniejszych czasów zawojowanych, ale jednak dając wolność onych gdziekolwiek dochodzić i pozyskiwać jako ojczywów tamecznych, których na osobiwym regestrze z podpisem ręki mojej, referując się do zapisów pierwszych mnie służących, podam — —. Jakoż zaraz od daty tego listu mego — — w possessyją — — przez generała Ks. Żmudzkiego podałem i postąpiłem, do tego i te prawo mnie służące — — oddałem — —. Przy tym obliży gdzie by się kolwiek pokazały na imię moje służące, na osobę ichm. pomienionych pana Mikołaja Paszkiewicza i małżonkę jm. wlewam i sukcesorów jego, które by pierwszą datą mnie miały służyć, warując to i wnosząc ewikcyją sam na siebie i na majątność moją nazwaną Musuły w Koronie Polskiej, w pow. warszawskim leżącą. A jeżeli bym po dacie tego mego listu — — sam przez się, małżonkę albo potomstwo moje i przez kogokolwiek z obcych ludzi przeszkodę jaką jmp. Mikołajowi Paszkiewiczowi i paniej małżonce jm., i komu dzierżącemu od ichm. tę majątność czynić miał — —, tedy daję wolność i tym się assekuruję zapisem moim, wnosząc ewikcyją na majątność moją wyż pomienioną z wolnym zapozwaniem do sądu jakiegokolwiek kor. rokiem by najkrótszym i nie statutowym o nieuczynienie, i nie ewinkowanie przeciw[k]o temu zapisu memu i obowiązkom moim; zaręka takaż ma być jako i sama summa 2 tys. polskich. (— —) Pisan w Warszawie, r. 1661, m-ca Junii 15 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takowe są: Jan Manowski, sekretarz JKM, ręką swą. Jako ustnie i oczewisto proszony pieczętarz — —: Wiktor Konstanty Mleczek, sędzia ziemski żmudzki. Ustnie proszony od jmp. ojca mego o podpis — —: Michał Antoni Manowski, ręką swą. Jako pieczętarz ustnie — — proszony — —: Adam Maciewicz, ręką swą. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.

s. 1099–1103

^a Dalej też: Giernie

901. 1661.06.18. *Przyznanie przez ur. Ostafiana Tyszkiewicza zapisu następującej treści:*

Ja, Ostafian z Łohojksa Tyszkiewicz, podkomorzyc brzeski wiadomo czynię i zeznam tym listem — —, iż com ja miał praw i pretekst do jmp. Waleriana Judyckiego, stolnika rzeczywistego o nieoddanie pewnej summy pieniędzy 820 złp. na oblig ręczny mnie dany, o spustoszenie majątności wistyckiej podczas dzierżenia jmp. stolnika prawem arendownym ode mnie i o inne różne pretensyje, tedy ze wszystkich tych pretensyj, które między nami do daty tego listu — — były, a oraz i z procesów, przewodów prawnych o to uros[z]czonych jmp. stolnika i jejmp. małżonkę jm.¹ wiecznie kwituję — —. A że natenczas obligu tego na zł 820 przy sobie nie mam, tedy mam — — ten oblig i za nim w sądzie ziemskim brzeskim w r. 1659, m-ca Junii 1 dnia otrzymany dekret jmp. stolnikowi oddać i wrócić dnia 1 m-ca Julii w r. t. 1661 w Omelinej, folwarku do plebanij czar-nawczyckiej należącym. A jeśli bym na tym terminie z jakowych przyczyn tego obligu oddać nie mógł, tedy tym listem — — ten oblig wiecznemi czasy kassuję — —, tak aby u żadnego sądu i prawa waloru żadnego nie miał — —, pod zaplaceniem zaręki 550 złp. i nagrodzenia szkód słownie mianowanych, dając wolność, za niedosyć uczynieniem temu zapisowi memu, siebie pozwać do wszelkiego sądu i prawa — — w który chcąc termin i powiat, rokiem jakim chcąc, także do sądu sejmowego, assessorskiego i marszałkowskiego — —. Pisan w Warszawie, dnia 15 m-ca Junii r. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Ostafian Tyszkiewicz. Ustnie proszony pieczętarz: Malcher Stanisław Sawicki, kasztelan brzeski. Ustnie proszony pieczętarz — —: Stanisław Michał Judycki, wojski rzeczywisty. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.
s. 1103–1105

¹ *Elżbieta (Helena) Kozielecka.*

902. 1661.06.18. *Aktykacja przez ur. Ostafiana Tyszkiewicza zapisu winnego, gotowego rękodajnego długu 550 złp. wielm. jm. ks. Walerianowi Stanisławowi Judyckiemu, pisarzowi WKsL, archidiakonowi wileńskiemu, proboszczowi trockiemu, które pieniądze mam i powinien będę jm. ks. pisarzowi, i każdemu od jm. ten zapis mój w rękę mającemu, oddać — — w r. t. 1661, m-ca Julii 1 dnia — — w folwarku Omelinej — —. Na którym terminie jeśli bym ja, Tyszkiewicz, tych pieniędzy nie oddał — —, tedy zarazem tegoż dnia wieś moją nazwaną Kurnicę Małą, w tymże woj. brzeskim — —, zajachać i do possessyi swojej objąwszy prawem zastawnym spokojnie — — [ma] trzymać — —. Który się termin zacznie od dnia 1 m-ca Julii w r. t. 1661, a kończyć się będzie w r. przyszłym 1662 takowegoż dnia — —. A za nieokupnem na tym terminie tej wsi, tedy od roku do roku — — aż do oddania — — tej summy 550 złp. (— —). A ja jako zajachania tej wsi przez żadną osobę bronić, tak po zajachaniu — — żadnej przeszkody czynić nie mam — — pod zaręką 550 zł i nagrodzeniem szkód słownie*

mianowanych, warując i to, iż wolno będzie jm. ks. pisarzowi i komu inszemu tę wieść w takowejże summie zawieść —. Pisan w Warszawie, dnia 15 m—ca Junii r. 1661^a. A.N., podkanclerzy WKsL.
s. 1105–1008

^a Podpisy jak w nr. 901.

903. Warszawa, 1661.06.17. *Pozwolenie wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, generalnemu staroście Ks. Żmudzkiego na cesję dóbr królewskich w pow. kroskim, na Żmudzi leżących, wsi Twibie, Wargienie z zaściankiem Rylajcie ur. Mikołajowi Kazimierzowi Szemetowi, podstaroście żmudzkiemu i Konstancji Dziewiatłowskiej, małżonkom. Król przy tym pozwala na założenie folwarku dla ochrony poddanych naszych, gdzie by się zdało w pomienionych dobrach na pustkach.*
A. K. Z.

s. 1108–1109

904. 1661.06.20. *Przyznanie przez ur. Jana Kiersnowskiego listu ugodliwego:*

Ja, Jan Kiersnowski, sędzia ziemski nowogródzki, starosta dziewieniski, ziemianin KJM woj. nowogródzkiego, wiadomo czynię —, iż co podczas zaszłych zawieruch od nieprzyjaciela w Ks. Lit. jmp. Jan Przystanowski, obywatel Ks. Żmudzkiego, pewne dobra Arkłajcie alias Korany nazwane¹, w trakcie wielońskim, we włości jaśwo[j]ńskie, w Ks. Żmudzkim leżące, stryjeczno—rodzonemu memu, jmp. Aleksandrowi Kiersnowskiemu i małżonce jego od JKM — — konferowane, w r. 1655, m—ca oktobra 20 dnia, zajechał i w possessyją swą wziął był, jako o tym w procesie i wyniesionym mandacie, za którym do sądu JKM assessorskiego w r. 1659, m—ca marca 7 dnia rejekta do terażniejszej stanęła jurysdyki [s], szerzej żaloba opisana i dołożona jest. W roku tedy terażniejszym 1661, ja, — — mający zupełną moc tak do ugody zupełnej, jako i do prawa od stryjecznie rodzonego mego i małżonki jego mnie daną, nie przypus[z]czając tej sprawy do rozsądku prawnego, takowym z jmp. Janem Przystanowskim, z wynalazku przyjacielskiego, pogodziłem się sposobem: mianowicie, ponieważ i z assygnacyi hetmańskiej, którą w tych dobrach jmp. Przystanowskiemu, jako żołnierzowi, chleb naznaczony był i z atestacyi tak całego Ks. Żmudzkiego na piśmie podanej, jako i ichm. panów obywatelów tamecznych w okolicy mieszkających, tu na sejmie przytomnych, inaczej się pokazało, aniżeli processa eo nomine zaniesione opiewają, przeto z uwagi przyjacielskiej, za ekspensa w tej sprawie podjęte i za szkody, jeżeli jakie poddanym w tej dzierżawie stryjecznie—rodzonego mego poczynione są, jmp. Jan Przystanowski zgodził za złp. 600, z których oddania — — kwituję jm., — — kassując wszystkie processa, mandat, zapozwy i dekret w tej sprawie do daty tego listu mego — — zaszły, nie zostawując żadnego prawa ani przystępu stryjecznie—rodzonemu memu — — i nikomu inszemu w osobach ichm. do jmp. Przystanowskiego samego, potomków i successorów jm. na wieczne czasy. Jakoż wszystkie sprawy do rąk jmp. Przystanowskiego

oddałem i one annihiluję wiecznie, dokładając to i warując, jeżeliby stryjecz-
nie-rodzony mój sam, małżonka albo ktokolwiek z suksesorów i potomków
jmp. Jana Przystanowskiego chcieli turbować i te prawo wznawiać, tedy ja sam
— assekuruję się, że mam i powinien będę zastępować u każdego sądu, i prawa
za daniem sobie znać przez list otworzysty, by najkrótszym terminem, tak jakoby
w niwczym jmp. Przystanowski nie szkodował pod zaręką 600 złp. (— —) Pisan
w Warszawie, r. 1661, m-ca Junii 11 dnia. U którego listu przy pieczęciach
podpisy rąk takowe są: Jan Kiersnowski — —. Jako oczewisto proszony od jmp.
Jana Kiersnowskiego — — pieczętarz do tego listu podpisał — Wiktor Konstanty
Młeczko, sędzia ziemski żmudzki. Jako ustnie i oczewisto proszony pieczętarz
— — Jerzy Protasowicz, pisarz ziemski nowogródzki. Jako proszony pieczętarz
— Gabryjel Jan Kiersnowski. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL.
s. 1109–1112

---

¹ *Wakcie zgody na cesję tych dóbr z 11 V 1647 r. nazywały się one Arglajcie (ML 119, k. 787–787v).*

905. Warszawa, 1660.07.10. (— —) Iż cośmy niegdy — — konferowali ruchome i leżące dobra po Hendrychu Wartynsie^a, pod datą w Warszawie, dnia 18 m-ca Januarii, ur. Mikołajowi Giedroyciowi, kapitanowi naszemu, który że — — poległ w szturmie pod Tykocinem, a tych dóbr żadnych w possessyją nie objął, tedy my i zeszłego nagradzając merita, i rodzonego jego — — też wszystkie dobra leżące i ruchome — — po pomienionym Hendrychu Martynsie, cudzoziemcu — —, jako po bezpotomnie z tego świata zeszyłem — —, ur. Samuelowi Giedroyciowi, [żołnierzowi^b] — — konferujemy. (— —) W. S. J.
s. 1113–1114

---

^a *N:* Martynisie, *T* też: Martynsie

^b *Tak N*

906. Warszawa, 1661.05.04. — — ponieważ szl. Jan Wilhelm i Daniel Raczyńscy, ziemianie i donatariuszowie nasi, zapomniawszy obowiązków wiary nam i Rzpltej — — in primo od nieprzyjaciela expedimento, jego się władzy i protekcyej zaraz oddali, i po dziś dzień sine resipiscentia in partibus onego przeciwko nam, i Rzpltej zostają, umyśliliśmy — — niektóre dobra po przerzeczonych Raczyńskich, jako zdrajcach — —, lennym prawem onym konferowane, ur. Jerzemu Krzysztofowi Walmusowi, ziemianinowi naszemu inflantskiemu, który przykładem dziada i ojca swego, którzy wiary nam i Rzpltej [z] utratą patrimoniorum suorum w zawojowanych Inflanciech poświadczyli — —, na usługach naszych i Rzpltej zostawa, — — konferować wieczystym lennym prawem — — dobra^a — — Juriewo nazwane, nad rz. Opsą, w starostwie bialskim leżące — —, [odprawując] służbę wojenną według zwyczajów tamecznych — — i fortecom tamecznym należącą. (— —) A. K. Z.
s. 1114–1116

---

^a N: uroczyście

907. Warszawa, 1657.10.20. *Ur. Kazimierzowi Pusłowskiemu, żołnierzowi w armii WKsL, dobra dożywotne w pow. rzeczyckim, w trakcie czeczerskim leżące, w Siebroniczach włók 8, a w Mutniewiczach włók 6, po śmierci ur. Jana Kostki. W. S. J. s. 1116–1117*

908. Warszawa, 1657.08.12. *Ur. Krzysztofowi Mołskiemu, porucznikowi chor. kozackiej Mikołaja Judyckiego, kawalera maltańskiego, generała artylerii WKsL, dobra lenne w pow. starodubowskim, wsie Niżnie, Duszki, Karpowice, Chalejwice i Wnukowice, po śmierci ur. Mikołaja Stefanowicza Kirika. A. K. Z. s. 1118–1119*

909. Warszawa, 1657.10.01. *Ur. Władysławowi Janowi Anforowiczowi, żołnierzowi^a wiernemu, dobra lenne Bolozdyna, Łowce i Topory w woj. połockim, w trakcie newelskim, wiecznością po śmierci ur. Macieja Burzymowskiego^b. W. S. J. s. 1119–1120*

---

^a Tak N

^b Dalej też: Burzyńskiego

910. Gdańsk, 1657.01.15. *Ur. Konstantemu Bohuszewiczowi, za zasługi wojenne i wierność, dobra królewskie Stajki i Ładośna, razem służeb 3 w woj. połockim, po śmierci ur. Samuela Łosowskiego i żony jego Zofii Rahożianki. J. M. S. s. 1120–1121*

911. Warszawa, 1661.06.09. *Potwierdzenie na prośbę Hryczynów listu im służącego od Radziwiłłowej na 2 włóki:*

— — ponieważ pan Walerian Hryczyna od panów rewizorów, ode mnie zesłanych do włości pińskiej, na włók 2 — Chomiczowską i Kryłaczowską, puste z dawnych czasów — przy siele Morocznej leżące, listy ma i według onych te pomienione włóki przez czas niemały zażywa, widząc tedy ja rzecz słuszną i skarbowi JKM pożyteczną pozwalam mu — — trzymać i pożytków — — zażywać, tym jednak sposobem, aby czynsz doroczny, to jest kop 3 lit., od inszych powinności będąc wolnym, aby do skarbu mego płacił. Też 2 włóki — — mają jemu samemu i małżonce jego Marynie Dostojewskiej dożywotnio służyć — —. W Dubnej, dnia 8 marca r. 1661. U tego listu przy pieczęci podpisy ręki temi słowy: Krystyna z Lubomirza Radziwiłłowa, WKsL kanclerzyna. (— —) C. P. B. s. 1122–1123

912. Płońsk, 1661.04.24¹. *Podkomorstwo słonimskie po śmierci ur. Stanisława Połubińskiego ur. Stefanowi Kędzierzawskiemu, sędziemu ziemskiemu słonimskie-*

mu, jednemu z czterech kandydatów, za zasługi nie tylko nam wyświadczone, ale i — — antecessorom naszym w różnych publicznych okazjach. W. S. J.

s. 1123–1124

L: Wolff, *Kniaziowie*, s. 387 (dal 1660 r.).

¹ Ale panowania polskiego XII, a szwedzkiego XIII r., co wskazuje na r. 1660.

913. Warszawa, 1661.07.05. *Aktykacja przez ur. Andrzeja Bardzikowskiego [s], podczaszego wiskiego testamentu ur. Stanisława Bouffała:*

W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego, niech się stanie wola jako wiecznej pamięci, amen. — — ja, Stanisław Bouffał, podkomorzy pernawski, będąc już śmiertelnością obciążony i chorobą obłożną — — nawiedzony, czekając co godzina nad sobą wyroku pańskiego, a to na dobrej mając pamięci, aby po mojej śmierci przyjaciele moi o dobra moje — — do warcholów nie przychodzili, tym — — testamentem rozporządzam — —. Naprzód duszę moją oddaję Bogu w Trójcy Świętej jedynemu — —. A ciało moje — — ma być pogrzebione obrzędem chrześcijańskim w kościele katolickim zasławskim, drewnianym, w miasteczku jw. jmp. Jerzego Karola Hlebowicza, starosty generalnego żmudzkiego, dobrodzieja mego, w Zasławiu, w mińskim woj. leżącym. A jakom ja za żywota mego doznawał dobrej przyjaźni jmp. Andrzeja Szostowickiego, skarbnika witebskiego i jmp. Andrzeja Barzykowskiego, podczaszego ziemie wiskiej, i teraz pilno proszę, aby nie wymawiając się z tego ciężaru ciało moje przystojnie, z pozostałych rzeczy moich dawszy zrab, w tym kościele — — pogrzeb mi sprawili. A majątności moje, to jest summy pieniężne i rzeczy ruchome, także i długi różnym osobom winne tak rozporządzam i onych tem moim ostatniej woli mojej testamentem oznajmuję — —. Naprzód, iż wielm. jmp. Samuel Stetkiewicz, kasztelan nowogródzki z jejm. panią małżonką swą¹ zostali mi winni 20 tys. złp., w której tej summie pieniędzy majątność swą nazwaną Usnarz, w pow. grodzieńskim leżącą, prawem zastawnym zawiedli mi w possessyją i urzędownie podali, z której tej summy — — długi moje niżej mianowane płacone być mają. A naprzód ichm. panu Mikołajowi i panu Marcinowi Klepackim na oblig 12 tys. złp. Jejmp. Baczewskiej 1000 złp. W Bodze wieleb. ichm. pannom zakonnym ś. Brygidy konwentu grodzieńskiego z legacyjej niebos[z]czki małżonki mojej² 1000 złp. Jmp. Zyniowi 2 tys. złp. Jmp. Gnatowskiemu 1000 złp. Panu Weselowi, kupcowi królewieckiemu 1000 i 900 złp. Wielm. jejmp. Stetkiewiczowej, kasztelanowej nowogródzkiej 11 set złp. Te tedy pomienione długi moje na tę majątność Usnarz wnoszę i tym testamentem — — ichm. panom kredytorom moim wyż pomienionym na tej majątności Usnarzu dochodzić za obligami moimi pozwalam. Do tego jw. jmp. Jerzy Karol Hlebowicz — — został mi też winien 21 tys. złp., z której tej summy pieniędzy na "kościół zasławski"³, w którym ciało moje — — pogrzebione będzie, 1250 złp. tym moim testamentem — — leguję — —, od których — — ma jm. ks. pleban zasławski³, teraz i napotem po jm. będący, — — na każdy rok

pożytku po 100 złp. przychodzącego od jmp. starosty żmudzkiego i od tego, na kogo by majątność jm. Zasław — — spadła — — odbierać, i za te zł 100 mszą świętą, prosząc Pana Boga za duszę moją, w każdy tydzień po jednej mszy świętej, w którykolwiek dzień, na potomne czasy odprawować. A teraz temuż jm. ks. plebanowi zasławskiemu zaraz po żywocie moim zegarek mały, pościel moją białą, kobierzec i kiecz, czarkę srebrną i kolasę kowaną, skrzydłastą leguję — —. Ojcom dominikanom z prowincyi WKsL, z teje summy jmp. starosty żmudzkiego mnie winnej, na fundacyą kościoła we Mścibowie 4 tys. złp. leguję — —, którzy ojcowie — — mają — — za duszę moję mszy święte odprawować — —. A do kościoła Juchnowca [ss] konewkę srebrną ciż ichm. panowie egzekutorowie, za przybyciem w tamte kraje, mają oddać. Jejmp. Grobickiej, podkuchmistrzynej WKsL⁴, paniej teńczy mojej, czapkę perłową zapisuję z dokładem tego — —, aby do kościoła Juchnowca lampeczkę srebrną, według uwagi swej, wystawiła. Szatę zieloną, atlasową pannie Petroneli Chrebtowiczównie, siostrzance mej, odpisuję. Ichm. pannom Tyszkiewiczównom, siostrzankom moim, długu przez mię winnego przychodzi 3 tys. złp., które z teje summy u jmp. starosty żmudzkiego będącej mają ichm. sobie dochodzić. Tymże ichm. pannom Tyszkiewiczównom żyta beczek 100 — — leguję, które żyto ma być ichm. bez omieszkania z majątności poleskiej, abo mścibowskiej oddane. Osobliwie panom Stanisławowi i Bogusławowi Tyszkiewiczom, siostrzankom moim — — 2 tys. złp. Także panom Chrebtowiczom, też siostrzankom moim — — 2 tys. złp. z teje summy — — zapisuję. Długu winnego panu Frelingowi Korenikowi, kupcowi królewieckiemu 300 złp., panu Monesowi, celnikowi i kupcowi wileńskiemu 800 złp., panu Weselowi, kupcowi królewieckiemu 100 złp., słudze memu panu Witeziowi długu winnego 250 złp. z teje summy — — dochodzić pozwalam. Jmp. Andrzejowi Barzykowskiemu, podczaszemu ziemi wiskiej, po którym ja przez niemalą czas w wielu okazjach afektu jm. i miłości krewnej, braterskiej doznawałem, za co zawdzięczając 2 tys. złp. z teje summy wyż pomienionej — —, osobliwie koni 6 z karagiadych z szarem i rydwanem daję — —. A po oddaniu — — tych długów i legacyi mojej — — ostatek reszty tej summy jw. jmp. Jerzemu Hlebowiczowi — —, od którego ja wiele dobrodziejstwa w wielu okazjach doznawałem — —, zapisuję — —, warując to jm., że zekier dyjamentowy, ten, którym ja u jm. wzięwszy zastawiłem u jmp. Masalskiego w półtoraset złp. na który skrypt ma być, który zekier ichm. panowie egzekutorowie z tychże rzeczy moich pozostałych mają okupić i do jm. oddać. Czeladź moję tak rozporządzam prosząc, aby ichm. panowie egzekutorowie — — według rejestru ręką moją podpisane[go] każdemu z nich, z rzeczy moich ruchomych na osobliwym rejestrze opisanych, z podpisem ręki mej przy tym testamencie moim zostawionym, albo żytem mścibowskim i poleskim, sprzedawszy po pogrzebie ciała mego, nagrodzić — — [chcieli]. Słudze memu, panu Kazimierzowi Oszmiańcowi, zastawem winien[em] 12 set złp., w których 2 łańcuchy złote, w jednym 200, a w drugim 60 czerwonych zł, manele 40 też czerwonych zł ważyli zastawiłem; którą zastawę do ichm. panów egzekutorów — — za oddaniem sobie tych 12 set zł ma oddać. Któremu

jeśliby się słuszenie jaki dług mój pokazał być winny i jeśliby onego sobie żytem z gumna w zawiadywaniu u siebie będącym nie wybrał, tedy jmp. starosty żmudzkiego — — pokornie proszę, aby mu z tejże summy u jm. będącej zapłacić rozkazać raczył. Osobliwie słudze memu panu Trzębeckiemu, któremu zapomniał w regestr z inszą czeladzią napisać, zasłużonego 100 złp. z tychże rzeczy moich ruchomych i z tego żyta mścibowskiego, i poleskiego już ichm. panowie egzekutorowie mają oddać. A kończąc — — jw. jmp. starostę żmudzkiego — — pokornie proszę, aby jm., będąc opiekunem tej legacyi i zapisania mego, to wszystko, co komu należy z pomienionej summy mej pooddawać — — raczył. (— —) Pozwalając to jmp. Barzykowskiemu — —, że wolno jm. będzie osobliwie srebro, w Różanej u Hanusa Niemca i syna jego przez żyda, arendarza mścibowskiego zastawione we 100 czerwonych zł, według osobliwego rejestru okupić i na swą potrzebę obrócić. Przy którym srebrze łyżek 6 srebrnych ichm. panien Tyszkiewiczówien pospołu zostawione, które łyżki jmp. Barzykowski — — ma ichm. pannom Tyszkiewiczównom oddać — —. Warując i to tymże ichm. panom egzekutorom — —, że wolno ichm. będzie za obligami, listami i zapisami długów u kredytorów różnych mnie winnych, to jest samej iścizny, sowitości, zarak i szkód, nakładów prawnie dochodzić, a doszedłszy także za duszę mą do pomienionych kościołów oddać, od czego wszystkich bliskich krewnych, powinnych, braci i siostr moich oddalam, którzy jeśliby ichm. panów egzekutorów tego testamentu o cokolwiek chcieli turbować i do prawa powlekać, tedy ja takowego każdego na straszny sąd Boży pozynam — —. Panu cyrulikowi, który mię w tej chorobie lekarstwa dawał, temu za pracę ciż ichm. panowie egzekutorowie po żywocie moim według uwagi swej mają nagrodzić. Jmp. Mikołaj Szemiot, rotm. JKM zostawił u mnie różę rubinową, złotą w pewnej summie, na co jest rekognicyja i druga od jmp. Wiażewicza — — te ichm. panowie egzekutorowie mają okupić w zastawie będącą, którą za oddaniem summy mają jm. wrócić. A iż natenczas, przy sprawowaniu tego testamentu mego, nie mogąc ja żadnego urzędnika ziemskiego i grodzkiego dla niebezpieczeństwa czasów tych mieć, tedy ten testament mój i kromia żadnego takowego urzędu u każdego sądu i prawa we wszystkim przy mocy ma być zachowany — —. Pisan w Zaslaviu r. 1660, m-ca maja 30 dnia. Podpisy u tego testamentu przy pieczęciach takie: — — Stanisław Bouffał, podkomorzy pernawski. Ustnie i oczewisto proszony pieczętarsz — — Tomasz Żyżemski. Oczewisto proszony — — Aleksander Wiażewicz, chorąży woj. mińskiego, ręką swą. Ustnie proszony — — Jan Dybowski, mieczny woj. smoleńskiego. Za oczewistą i ustną prośbą — — Aleksander z S[ł]ozonowa Fedorowicz. (— —) A. N., podkanclerzy.

s. 1124–1132

^{a-a} Dwa wyrazy dopisane u góry.

¹ Zuzanna Tyszkiewiczówna.

² Była to córka Wojciecha Grobickiego, podkuchmistrza WKSL.

³ Zapewne Marcin Makowski.

⁴ Elżbieta Tańska.

914. Warszawa, 1661.05.21. *Ur. Aleksandrowi Zawiszy za zasługi wojenne podstolstwo nowogródzkie po śmierci ur. Aleksandra Czarkowskiego¹. A. K. Z.*
s. 1132–1133

¹ Informacja błędna — Czarkowski żył jeszcze 29 IX 1661 r. (NGAB, F. 1730, opis 1, nr 2, k. 1913–1914).

915. 1661.06.21. (— —) Stanąwszy — — u ksiąg kancelaryjnej naszej — — jw. Paweł Jan Sapieha — — list swój — — ur. Marcinowi Kulmińskiemu dany — — zeznał — —, który — — tak się w sobie ma:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL, roslawski, olkiniński [s], zdzitowski, borciański starosta, ciwun retowski, ekonomiej szawelskiej, kobryńskiej administrator. Oznajmuję — —, iż zostawszy winien jmp. Marcinowi Kulmińskiemu zlp. 30 tys. zawiodłem onemu zastawnym prawem od wójtostwa majątności szkudziej, w Ks. Żmudzkiem leżącej, Wierszule nazwanego, wsi Wirsztul [s], Kerwe, Kals, Skłaut, Lube, Galejcie, Mecede i Gunajcie. Które objąwszy w dzierżenie swoje przez urzędowe podanie generalskie, według podanego sobie inwentarza z podpisem ręki jmp. Aleksandra Wojny, wojskiego witebskiego i jmp. Tomasza Kniażewicza, starosty mego joansberskiego, ma jm. z nich wszelkie podatki, czynsze — — wybierać i na swoją potrzebę obracać przez rok, który się zaczyna w dzień ś. Jana Chrzyciela blisko następującego, według nowego kalendarza, a kończyć takowegoż święta w r. 1662 — —, nie mając żadnej przeszkody ode mnie, przyjaciół albo sług moich pod zaręką 9 tys. zlp., którą i po zapłaceniu kładę na zachowanie tego listu mego. (— —) Warując jednak sobie, [aby] jm. nad ustawę w inwentarzu opisaną wyciąganiem egzakcy i powinności nad zwyczaj poddanych moich nie ciemiężyl, i owszem, aby ich w ochronie miał, a kontrybucje publiczne wybrawszy ma jm. oddać do pana starosty tamecznego dla kwitu generalnego z[e] skarbu. A na pewniejszą tych wsi possessyją kładę majątność moją Kossów nazwaną, w pow. słonimskim leżącą, pod ewikcyją. W czym upewniając jmp. Kulmińskiego i to — — waruję, iż jeśli mu na ś. Jan w przyszłym roku nie przyszło oddać summy pomienionej 30 tys. zł, tedy mam dwunastą niedziel przed terminem obwieścić jm. i w tymże prawie do drugiego ś. Jana zostawić jm. przy possessyjej pomienionych wsi, także i trzeci rok pod tenże obowiązek zakładając. A strzeż Boże przez znaczne nieurodzące, powietrze morowe albo nieprzyjaciela prowentów inwentarzem opisanych wybrać jm. nie mógł[by], tedy z słusznej kognicyjej respekt i nagrodę uczynić powinien będę jm. (— —) Dat w Warszawie, dnia 20 Junii r. 1661. A ta summa 30 tys. ma być jm. ode mnie czerwonymi złotem oddana. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Paweł Sapieha, — —. Proszony pieczętarz — Aleksander Naruszewicz, podkanclerzy WKsL. Proszony pieczętarz — Malcher Stanisław Sawicki, kasztelan brzeski, Proszony pieczętarz — Emanuel Eustachy Brzostowski. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1134–1137

916. Warszawa, 1661.06.09. — — pokładane były przed nami, przez panów rad i urzędników naszych dwornych, różne listy od ś. p. najjaśniejszych antecesorów naszych rewizorskie do ekonomij naszej olitskiej na rewizyj, weryfikacyją i lustracyją zesłanych, w których począwszy od pierwszych aż do pośledniejszych rewizorów opisować starą osokę, wieś nazwaną Egliszki alias Warty Stare, do klucza królokrzezielskiego należącą, gdzie osady włók 12 przy dawnych im nadanych wolnościach i prawach zachowali — —, przy tym dekret wieleb. ks. Jerzego Niewiarowskiego, referendarza WKsL, Jana Kielczewskiego, rewizorów naszych i Daniela z Koźmic Koźmickiego, dworzanina naszego skarbowego WKsL, de data w Królokrześle r. p. 1659, m—ca decembra 3 dnia, między wartami [jako] aktorami a nowinnikami, wdzierającemi się niesłusznie do osoki, którym przysądziła osokę Starym Wartom. Także i suplika od pomienionych wartów, przy której upraszali, abyśmy onych przy dawnych prawach i starej osoce listami rewizorskimi stwierdzonej, a dekretem pośledniejszym przysądzonej, zachowali i onę konfirmowali. Skłoniwszy się tedy do słusznej prośby panów rad — — i obaczywszy rzecz słuszną, pomienioną osokę, do wsi Egliszek alias Wart Starych należącą, przy dawnych prawach i wolnościach — — konfirmujemy — —. Mocą którego powinni wartowie starzy we wszystkim stosując się do ustaw, praw i listów przez rewizorów im nadanych, jako najlepiej się sprawując pus[z]czy naszej pilnować — —, aby się żadna w drzewach, barciach, w zwierzach różnych szkoda tam nie działa. Których wartów i na potym rewizorowie od nas do ekonomij olitskiej zesłani za pokazaniem tego listu naszego onym przy dawnej i starej osoce tych naszych poddanych zachować powinni będą. (— —) C. P. B.
s. 1137–1139

917. Warszawa, 1659^a.11.15. *Chorągstwo mińskie ur. Aleksandrowi Wiażewiczowi po śmierci Stetkiewicza*¹. A. K. Z.
s. 1139–1140

^a Z lat panowania (polskiego IX, szwedzkiego X) wynika r. 1657, data roczna jest zapisana dość zagadkowo (MDCLIVV), ale wiemy, iż Wiażewicz został pierwszym kandydatem na ten urząd na sejmiku elekcyjnym 6 XI 1659 r. (ML 522, k. 226).

¹ *Wilhelma Stetkiewicza.*

918. Warszawa, 1654^a. *Ur. Aleksandrowi Wiażewiczowi, w nagrodę za jego w różnych ekspedycjach, a osobliwie podczas terażniejszego Rzpltej zamieszania — usługi, dobra lenne w woj. smoleńskim, tj. 100 włók pustych w stanie bereżniańskim, przy prawie dożywocia małżonki jego Halszki Tyszkiewiczówny, i v-o Mikołajowej Grochowskiej.* A. K. Z.
s. 1140–1141

^a *Brak daty miesięcznej i dziennej (okienka).*

919. Warszawa, 1659.04.12. — — za zasługi — — przez wszystkich czas zamieszania państw naszych, tak w dawniejszych pod Mohylowem, z Kozakami, Szwedami, Tatarami, Węgry — — transakcjach z chorągwią swą *ur. Jana von^a Neishtaten, kpt. pułku starosty żmudzkiego¹, nadaje się mu dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim, tj. Rujowo, Lewanowo, Iwachnowo, Czelejobowo w stanie białskim i Hruzdowo, Szolpy, Żaluszce, Babojowo w stanie małachowskim oraz dwór w Smoleńsku, przypadłe do szafunku naszego ex causa perduellionis Frydrycha Otfel-dra, który udawszy się in partes cara moskiewskiego² tam in perfidia sua zszedł z tego świata, a syn jego dotychczas tam zostaje. (— —) A. K. Z.
s. 1141–1143*

^a T: fon

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

² Aleksego Michajłowicza.

920. Kraków, 1660.11.12. *Ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL oraz żonie jego Racheli Barbarze Duninównie z Rajec dobra dożywotne odłączone od leśnictwa niemonojckiego, leżące w woj. trockim, tj. Matławka alias Kowpsodzie ze wsiami Borniszki, Ponisztańce, Borkuszki i Grygiszki, po śmierci ur. Aleksandra Wollowicza, chorążego wileńskiego. A. K.*
s. 1143–1144

921. Warszawa, 1661.06.09. — — za wniesieniem tedy do nas przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych — — za ur. Michałem Jundziłem prośby (który przez spustoszenie i zrabowanie w dobrach swoich od wiarołomego nieprzyjaciela Moskwicina do takowego przyszedł upadku, że kredytorom swym wypłacić się nie może) — — pomienionego — — pod obronę i protekcją naszą królewską, także i wszystkie dobra jego — — do lat 3 — — dzierzemy, pod który czas od płacenia długów wszystkich kredytorom onego uwalniamy — —.
C. P. B.
s. 1144–1145

922. Płońsk, 1661.04.25. *Pozwolenie ur. Gabrielowi Kimbarowi na przekazanie dóbr królewskich, leżących w woj. połockim, w ujeździe krasnohorodzkim, we włości kluczyńskiej, prawu lennemu wieczystemu podległych, tj. derewni Midiowo, pustoszy Dmitrowo, Skadniowo, Osiczichino, Wasilowo i drugie Wasilowo, Zalimowo, Właskowo, Krukowo, Piczemajowo, Koreniowo, Kraskowo, Zarawkowo, Policzno i Trapienowo, ur. Wojciechowi Kazimierzowi Siedlikowskiemu i żonie jego Halszce Dobroniance, z warunkiem obrony zamków siewierskich. W. S. J.*
s. 1146–1147

923. Warszawa, 1658.03.21. *Ur. Mikołajowi Przeddzieckiemu, stolnikowi upickiemu, rotm. JKM za zasługi, które przez wszystkie wojny domowej zamieszane*

czasy i drugih, postronnych nieprzyjaciół inkursyje tak luculenter stateczną contra rebelles domesticos et extraneos od kilkunastu lat dla zas[z]zczenia dostojenstwa naszego i Rzpłtej fidei virtutem prezentował bellicam, że jednych suo do naszego poddaństwa przyprowadził exemplo, drugih zaś w wojskach krew swoją lejąc i sumpty wążąc coegit recessum, po zdrajcy ur. *Kryszpinie Świadkim prawo na wszystkie dobra, zwłaszcza zaś sumę na Kołodni w pow. oszmiańskim leżącej. Nadanie to rozciąga się i na żonę tegoż Przedzieckiego — Annę Tynkhauzównę.* A. K. Z.

s. 1147–1148

924. 1661¹.07.10. *Zeznanie listu przez Jakuba Mojżeszowicza:*

List wlewkowy ode mnie Jakuba Mojżeszowicza, żyda i obywatela miasta wileńskiego, dany jm. ks. Kazimierzowi Kojalowiczowi, rektorowi wileńskiemu kolegium Societatis Jesu na to, iż ja będąc winien kolegium wileńskiemu pewny dług ręczny, a nie mając natenczas inaczej w nim się uścić, tedy ja — —, wypłacając ten dług kolegium wileńskiemu czynię taki wlewek prawa, iż co jmp. Frydrych Jakub Vonderek², starosta margenhauski, zelborski, wojewodzie wendeński mnie, Mojżeszowiczowi i zesłemu synowi memu, Symonowi Jakubowiczowi, został był winien na oblig, zapis prawnie sprawiony gotowej summy pieniędzy 10 575 złp., z terminem oddania w r. 1655, w Niedzielę Przewodną, m—ca kwietnia 14 dnia, według nowego kalendarza, przy księgach grodzkich wileńskich. A że za nastąpieniem nieprzyjacielskim jako jmp. Vonderekowi, natenczas na usługę Rzpłtej zostającemu, do płacenia, tak mnie — — nie przyszło do odyskania tego długu, interim pana Vondereka na usługę Rzpłtej ostającego pod Mohylewem zabito³ i ten dług do tego czasu nie zapłacony został, tedy ja — — kolegium wileńskiemu i jm. ks. rektorowi zaraz zarówno z datą tego listu mego ten dług, w obligu opisany, tym moim dobrowolnym zapisem wlewam i oblig od pana Vondereka do rąk jm. ks. rektora, przez ręce jm. ks. Kiewlicza, prokuratora kolegium wileńskiego, oddaję, zrzekając się t[e]j summy kolegium wileńskiemu, dając wolność i pozwalając, aby w osobie mej, jako własnej, summy swej prawnie dochodzić u wszelakiego sądu i prawa mogli bez wszelkiej przeszkody mojej pod zaręką takowejże summy i szkód nagrodzeniem — —. Pisan w Warszawie 1661, m—ca Julii^{3-a} dnia. U tego listu wlewkowego przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Jakub Mojżeszowicz, żyd wileński, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz — — Ferdynand Naruszewicz m. p. Ustnie proszony — — Samuel Wojna, stolnik witebski. Ustnie proszony — — Jan Dybowski, m. p. (— —) A. N., podkanclerzy.

s. 1149–1150

^{3-a} Daty dziennej brak (okienko).

¹ Ale panowania polskiego i szwedzkiego XIV r.

² von der Recke, zob. Urzędnicy IX 1070.

³ W oblężeniu Mohylewa przez wojska lit. w początku 1655 r.

925. Warszawa, 1661.06.22. *Pozwolenie wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, staroście generalnemu żmudzkiemu na przekazanie starostwa czeczerskiego w pow. rzeczyckim ur. Jerzemu Piotrowi Wiaźewiczowi, chorążemu smoleńskiemu, żołnierzowi w wojsku WKsL od początku kozackiej, moskiewskiej i szwedzkiej, węgierskiej ekspedycji. A. K. Z.*
s. 1151–1152

926.1661.07.13. *Zeznanie przez Jerzego Karola Hlebowicza listu cesyjnego na starostwo czeczerskie Jerzemu Piotrowi Wiaźewiczowi.*

Jerzy Karol Hlebowicz na Dąbrownie i Zasławiu, generalny Ks. Żmudzkiego, borysowski, czeczerski, onikszeński, radoszkowski, mścibowski, jałowski starosta, rakanciski i lawaryski dzierżawca. Czynię wiadomo i zeznam tym moim dobrowolnym, cessyjnym listem — —, iż mając ja z łaski JKM — — starostwo czeczerskie w pow. rzeczyckim leżące — —, a otrzymawszy na to konsens od JKM — — prawo dożywotne — — wlewam na osobę jmp. Jerzygo Piotra Wiaźewicza, chorążego smoleńskiego — —, wyjąwszy tylko jedną wieś Berezówkę, — — za konsensem JKM od tego starostwa odłączoną, a jmp. Kazimierzowi Tyszkiewiczowi pus[z]czoną — —. Pisan w Warszawie, r. 1661, m-ca Junii 30 dnia. U tego listu — — przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Jerzy Hlebowicz — —. Ustnie proszony pieczętarz — — Jan Ogiński, marszałek wołkowyski, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — Mikołaj Przezdziecki, stolnik upitski. Oczywiście proszony pieczętarz — — Aleksander Wiaźewicz, chorąży woj. mińskiego. A. N., podkanclerzy.
s. 1152–1154

927. Warszawa, 1661.06.22. *Konsens wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu, borysowskiemu i czeczerskiemu na cesję wsi Berezówka od starostwa czeczerskiego, w pow. rzeczyckim leżącej, ur. Kazimierzowi Tyszkiewiczowi, za merita — — które on nam i Rzpltej zawždy wiernie i odważnie oddawał, straciwszy nie tylko wszystkie swoje substancje, ale też kilkoroletnie — — ciężkie moskiewskie poniósłszy więzienie. A. K. Z.*
s. 1154–1155

928. 1661.07.20. *Zeznanie przez Michała Jacynę listu:*

Ja, Michał Jacyna, ziemianin JKM pow. orszańskiego czynię wiadomo tym moim dobrowolnym, wlewkowym zapisem, iż co g. p. jo. księżęta ichm. pan Hieronim Władysław, bp metoński, suffragan wileński, Kazimierz i Jan Władysław z Kowla Sanguszkowie, rodzeni bracia, zostali byli winni na cztery obligi swoje, tj. na jeden kop 1050 lit., na drugi kop 728, na trzeci zł 1000, a na czwarty zł 600 polskich, zeszedłemu z tego świata — — rodzicowi memu, jmp. Janowi Jacynie i rodzicielce mej, paniej Gryzelli Boryszczance Jacyninej, po których śmierci na mnie sukcesie do wolnego spadło szafunku. Jako tedy o te długi za nieoddaniem w terminach — — w Trybunale przewody prawne^a wskazani rodzic mój już

był otrzymał, tak osobliwie o ekspulsyją wsi w zastawie u rodzica mego w 1000 kopach lit. będącej, nazwanej Packowo, w pow. orszańskim leżącej, przy której zabrano z[e] skrzynią 5 tys. zlp. przez jo. tychże książąt ichm. Kazimierza i Jana Władysława Sanguszków, i o to także przewód prawa stanął. Więc ja, Jacyna, w moją to zawziąwszy dyspozycją po rodzicach moich, jako o te wszystkie długi, tak i o tę pretensyją do książąt ichm. ratione ekspulsyje, zgodziłem się i za uczynieniem sobie skutecznej satysfakcyej od jw. jmp. Jerzego Karola na Dąbrownie i Zasławiu Hlebowicza, generalnego Ks. Żmudzkiego, oniksztyńskiego, mści-bowskiego, radoszkowskiego i jałowskiego starosty, pomienione summy na obligi winne — —, prawo zastawne i dekreta o ekspulsyją wsi Packowa — —, z tego się wszystkiego całe i nieodzownie sam zrzek[ł]szy, tym listem — — wlewam na osobę jw. jmp. starosty żmudzkiego, dając moc i pozwalając — — o te wszystkie pretensyje, lubo przyjacielskim sposobem, lubo prawnie czynić i dochodzić, a doszed[ł]szy to wszystko na swój obrócić pożytek — — i jako swoją własnością — — szafować — —. A ja sam, krewni i succesorowie moi, i nikt inszy tych sum — — włanych przeszkody czynić — — nie mają — — pod zaplaceniem zaręki 10 tys. zlp. (— —) Pisan w Warszawie, r. 1661, m-ca jula 14 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Michał Jacyna, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz — — Stanisław Boratyński, m. p. Ustnie proszony — — pieczętarz — — Kazimierz Tyszkiewicz, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — Stanisław Norwid, ręką swą. A. N., podkanclerzy.

s. 1156–1158

² Wyraz powtórzony dwa razy.

929. 1661.07.20. *Przyznanie przez Stanisława Masalskiego listu kwitacyjnego:*

Ja, Stanisław Masalski, podkomorzy grodzieński wiadomo czynię — —, iż co mi wielm. jmp. Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzyski etc. starosta majątność swoją, w pow. słonimskim leżącą, Dereczyn nazwaną, ze wszystkimi do niej przynależnościami w summie 17 tys. zł prawem zastawnym puścił i list na przyznanie tego prawa — — dał był, tedy ja, nie będąc w dzierżeniu tej majątności dereczyńskiej, w wypłaceniu mianowanej 17 tys. zł summy skuteczną od jmp. pisarza polnego WKsL odniosłem satysfakcję. Za którym otrzymaniem satysfakcyej ze spraw na zastaw Dereczyna danych, tj. zastawnego i na przyznanie od jmp. pisarza mnie danych listów, z tych przyczyn, że te sprawy poginęły, wrócić nie mogłem, tedy terazniejszym listem moim z oddania i skutecznego 17 tys. zł summy wypłacenia jmp. pisarza polnego WKsL kwituję, i już o żadną rzecz, tak majątność — — Dereczyn, jako o summę 17 tys. zł i jakiegokolwiek prowizyjej od mianowanej summy należące sobie, potomstwu i succesorom moim do jmp. pisarza — — żadnego nie zostawuję przystępu — — sukcesoremi czasy, pod zaplaceniem zaręki 17 tys. zł. (— —) Dan w Warszawie, dnia 3 m-ca czerwca r. p. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Stanisław Masalski, podkomorzy grodzieński, m. p. Ustnie proszony — —

pieczętarz — Stanisław Dybowski, m. p. Oczewisto — — proszony pieczętarz — Kazimierz Pollewicz, m. p. A. N., podkanclerzy.
s. 1158–1160

930. 1661.07.19. *Przyznanie listu przez wielm. Aleksandra Hilarego Połubińskiego:*

Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzyski, rudobielski starosta, plk JKM, wiadomo czynię — —, iż co g. p., jw. jmp. Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL testamentem ostatniej woli swojej na majątności nazwanej Białyniczach, w pow. orszańskim leżącej, dożywotne mieszkanie i sumę 20 tys. [zl] wielm. jmp. Krzysztofowi Sapieżie, i potomstwu jm. męskiej płci, wieczność zaś majątności tej Białynicz mnie — —, ichm. panom Szemetom¹, jejm. paniej Naruszewiczowej, referendarzowej WKsL², także jejm. pannie Sapieżance, pisarzównie polnej WKsL³ zapisać — — raczył, tedy ja — —, zażywając w tym wolności prawa pospolitego, pomienioną część czwartą tej majątności — — sprzedałem wiecznym — — prawem temuż wielm. jmp. Krzysztofowi Sapieżie, stolnikowi WKsL za — — 5 tys. złp. i zarazem jm. w realną podawszy, urzędownie przez jenerała, possessyją, sam się z tego zrzekam, żadnego już prawa — — nie zostawując wiecznymi czasy. (— —) Pisan w Warszawie, r. 1661, m—ca Julii 13 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Aleksander Hilary Połubiński — —. Ustnie proszony pieczętarz — Malcher Stanisław Sawicki, kasztelan brzeski. Ustnie proszony pieczętarz — — Marcjjan Ogiński, podstoli WKsL, plk JKM. Proszony pieczętarz — Maciej Olszewski, podsędek lidzki, m. p. A. N., podkanclerzy.

s. 1161–1163

K: AGAD, AR XXIII, teka 13, plik 1.

¹ Aleksander Kazimierz i Eustachy Szemiotowie.

² Anna Sapieżanka, wdowa po Stanisławie Naruszewiczu.

³ Anna Sapieżanka.

931. 1661.07.19. *Aktykacja przez Aleksandra Hilarego Połubińskiego listu sprzedażnego:*

Ja, Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzyski, rudobielski starosta, plk JKM wiadomo czynię — —, iż co g. p., jw. jmp. Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL testamentem ostatniej woli swojej na majątności nazwanej Ciecierzynie, w pow. orszańskim leżącej, mieszkanie i prawo dożywotne wielm. jmp. Janowi Sapieżie, pisarzowi polnemu kor., wieczność zaś tej majątności Ciecierzyna mnie — —, ichm. panom Szemetom, jejm. paniej Naruszewiczowej, referendarzowej WKsL, jejm. pannie Sapieżance, pisarzównie polnej WKsL zapisać — — raczył¹, tedy ja — —, zażywając w tem wolność prawa pospolitego, pomienioną część czwartą tej majątności, mianowicie w miasteczku i dworze Ciecierzynie, we wsi Popowcach, wsi Borosieniczach, Szejpiakach, Kościukach, Hornowiczach, Symonowiczach, Ściochach, Wujławie, Ilkowiczach,

Lubianach, Lipsku, Klepowiczach, Chrapach, Czyhyrach, Starkach, Ulużu, Drozdach, Peresickach, Krzywej Słobodzie, Prechanach, Komsienicach i Wrublewskiej — —, według dawnych praw i ograniczenia tej majątności, także i z przykupionemi folwarkami, i wsiami — — sprzedałem wiecznym — — prawem temuż wielm. jmp. pisarzowi polnemu kor. — — [za] 15 tys. złp. i zarazem w realną jm. podawszy urzędownie przez jenerała possessyją, sam się tego zrzekam — — nie zostawując wiecznemi czasy przystępu i pretekstu — — pod zaręką 15 tys. złp. (— —) Pisan w Warszawie, m—ca Julii dnia 13, r. p. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: Aleksander Hilary Połubiński — —. Ustnie proszony pieczętarz — Krzysztof Wołodkiewicz, wojewoda nowogródzki. Ustnie proszony pieczętarz — — Marcján Ogiński, podstoli WKsL. Proszony pieczętarz — Maciej Olszewski, podsędek lidzki. A. N., podkanclerzy.
s. 1163–1166

¹ Zob. nr 930.

932. 1661.07.21. *Aktykacja przez szl. Adama Sorokę, jenerała dwornego JKM następującego kwitu intromisyjnego:*

Ja, Adam Soroka, generał nasz KM [s] dworny zeznam tym moim intromisyjnym kwitem, iż r. t. 1661, m—ca Julii 20 dnia, przy stronie trzech szlachty — panu Janie Jabłońskim, panu Stefanie Szymanowskiemu, a panu Stanisławowi Witkowskiemu — natenczas w Warszawie do tej niżej mianowanej sprawy przy mnie będących, wielm. jmp. Aleksander Hilary Połubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzynski [s], rudobielski starosta, przy liście wieczystego, dobrowolnego, sprzedażnego zapisu swego, według dawnych praw ograniczenia i przykup do tej majątności, — — czwartą część majątności Białynicz, w pow. orszańskim leżącej, nic a nic jmp. pisarz polny WKsL na się, jejmp. małżonkę swą¹, potomków, sióstr i potomstwa ichm.², a pogotowiu na kogo inszego nie ekscypując — —, nic a nic w tym prawie szkodzić nie ma, gdyż wsi, poddane i bojarowie w nich mieszkające z ich wszelką daczą i powinnościami na osobliwym inwentarzu specifice imionami są wyrażone, wielm. jmp. Krzysztofowi Sapieżu, stolnikowi WKsL — — i successorom jm. w wieczną — — dyspozycją przeze mnie — — do possessyi urzędownie podał. (— —) U tego intromisyjnego kwitu przy pieczęciach podpis ręki w te słowa: Adam Soroka, jenerał JKM zadworny WKsL. A. N., podkanclerzy.
s. 1167–1168

¹ Zofia Konstancja Wołodkowiczówna, wojewodzianka nowogródzka.

² Aleksander Hilary Połubiński miał dwu synów i dwie córki, a trzy jego siostry pozostawiły liczne potomstwo w rodzinach Ogińskich, Kamińskich i Chaleckich.

933. 1661.07.21. *Aktykacja przez szl. Adama Sorokę kwitu intromisyjnego na dobra Ciecierzyn dla Jana Sapiehy, pisarza polnego kor. (tekst jak w nr. 932).*
s. 1168–1170

934. 1661.07.23. *Aktykacja przez wielm. Bogusława Radziwiła cesji dla Sułowskich:*

Bogusław Radziwił, książę na Birżach, Dubinkach, Słucku i Kopylu, koniuszy WKsL, generalny Ks. Pruskiego gubernator, brański, poszerwintski starosta. Czynię wiadomo — —, iż mając ja w dożywotnim dzierżeniu moim starostwo poszerwintskie, w pow. kowieńskim leżące, od którego odłączywszy wieś Romaki i Zynele, za konsensem JKM — — w r. t. 1661, m-ca lipca 20 dnia w Warszawie dany, ur. panu Janowi Sułowskiemu i małżonce jego, za wierne usługi onego mnie przez czas niemały oddawane, ustąpiłem — —. Dan w Warszawie, dnia 22 m-ca lipca r. p. 1661. (— —) Bogusław Radziwił. Ustnie proszony pieczętarz — Jan Mierzeński z Mierzna, marszałek wilkomirski, ręką swą. Proszony pieczętarz — — Sebastian [s] Stanisław Petelczyc, czesznik oszmiański, m. p. Proszony pieczętarz — Maciej Olszewski, podsedek lidzki, m. p. A. N., podkanclerzy. s. 1170–1172

935. 1661.07.23. *Aktykacja przez wielm. Teodora Lackiego następującego listu cesyjnego:*

Ja, Teodor Lacki, marszałek nadw. WKsL, raduński starosta zeznam — —, iż co mi JKM — — pewne dobra, tj. ciwuństwo birżyniańskie, w ziemi żmudzkiej, w pow. birżyniańskim leżące, prawem dożywotnym konferować raczył, tedy otrzymawszy ja na ustąpienie tego ciwuństwa — — u JKM konsens in personam jmp. Hieronima Ważyńskiego, starosty tyrkiszlewskiego, wzwyż rzeczzone ciwuństwo — — i wsi do niego należące, mianowicie w wójtostwie birżyniańskim wsi Birżyniany, Kalpiniki, Petrajcie, Kinczule z zaściankami do nich należącemi; w wójtostwie powirwickim wieś Czechy z zaściankiem Butnorami nazwanym; w wójtostwie powentskim wsi Ziubiki, Lelajcie, Uzklenie, Mejnary, Wowery, Krace^a, Możejki, Najkie, Krokie, Mile ze wszystkimi do tych wsi zaściankami — —; w wójtostwie oszwiańskim wsi Rekiecie, Szuwejcje, Zagajcie z zaściankiem wójta Słuszkiewicza, Purwiany, Awksudzie, Urnikie, Rynicie, wieś Kulszany zowią Szudłkie ze wszystkimi do nich zaściankami; w wójtostwie powodokskim wsi Purple alias Czuryle, Knabiki, Buknajcie, Kabaldyki^b, Tulniki, Awkszkiele, Montwidy, wieś Giecawdzie, która przedtym była przy wójtostwie oszwiańskim, miasteczka Wieksznie i Lachowo z dworem wiekszniańskim, z folwarkami, nic — — nie wyjmując, ani — — odłączając — —, luboby się zapisy moje jakie prawne, albo i prywatne pokazały, żadnej wagi mieć nie mają — —, z pus[z]czą z dawną do tej dzierżawy należącą — — ustępuję. (— —) Przy tym i to waruję jmp. Ważyńskiemu, iż ma być wolny dworowi wiekszniańskiemu na wszelakie budowanie i opał, w tąż poddanym tamecznym — — do pus[z]czy powirwickiej, w wójtostwie powirwickim będącej, wstęp na wywiezienie drzewa poddanym [ss], jednak za opowiedzeniem się we dworze wiekszniańskim. Na ostatek i w tym assekuruję jmp. Ważyńskiego, iż nie ma niewypłaconych skarbowi za przeszłe lata kwot poborowych, podymnych, kwart simple, donatywy kupieckiej, czopowego, akcyzy i innych podatków, które by się przed objęciem jm. pokazały, od

daty tego listu do skarbu wypłacać, gdyżem ja kwit generalny z zapłacenia, — — za wszystkie skarbowi należące lat przeszłych podatki — — uchwalone, od jmp. administratora skarbu WKsL otrzymał — —, którym jmp. staroście tyrrszlewskiemu oddał dołożono jest. Jednak kto by, pominąwszy ten kwit skarbowy, chciał jmp. starostę tyrrszlewskiego o co w skarbowych rzeczach turbować — —, tedy ja sam zastępować i skarbowi de suo satisfacere mam — —, wnaszając — — ewikcyją na wszelakich dobrach moich ruchomych i nieruchomych — —, mianowicie na majątnościach moich własnych, tj. na Plemborku w ziemi żmudzkiej, na Łopkach w pow. kowieńskim, na Wysokim Dworze w woj. trockim. (— —) A za nie zastępowaniem — — [w] winy prawne w konstytucyjach sejmowych opisane popadać, tj. 10 tys. zł jm. zapłacić mam (— —). Pisan w Warszawie r. p. 1661, m—ca Julii 23 dnia. (— —) Teodor Lacki, — —. Ustnie proszony pieczętarz — — Stanisław Iwanowicz. Ustnie proszony pieczętarz — — Jan Wołodkowicz, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — Jan Buszkowski, m. p. A. N., podkanclerzy.
s. 1172–1176

^a Lekcja niepewna, wyraz przeprawiany; w nr. 1006: Kruje

^b Lekcja niepewna, wyraz przeprawiany; może: Kabatyki lub: Kabadyki

936. 1661.07.24. *Zeznanie przez Władysława Tyszkiewicza następującego listu kwitacyjnego:*

Ja, Władysław Tyszkiewicz, dworzanin JKM czynię jawno — —, iż co JKM — — pewne dobra w woj. wileńskim leżące, nazwane wsi Dolidowo, Troszkany, Kozuny, Udziaty, Strzelinowo i Pojluny, wielm. jmp. Władysławowi Szmelingowi, chorążemu nadw. kor., staroście wilkomirskiemu, po zejściu z tego świata sławnej pamięci wielm. jmp. Antoniego Jana Tyszkiewicza, marszałka nadw. WKsL i małżonki jm., jejmp. Krystyny Szykowskiej, rodziców — — moich, przywilejem swoim konferował, na których — — wsiach rodzice moje, podług praw i przywilejów dawnych, summy kop 750, kop liczby lit., przed unią onerowane, rodzicom moim należące, jako szerzej w konsensie — — Władysława IV opisano jest. Zaczyn jmp. chorąży — — dobra wyż mianowane obejmując, te pomienione kop 750 liczby lit. — — mnie — —, jako successorowi wszystkich dóbr po rodzicach moich, z pełna do rąk moich oddał, z którego to oddania — — wielm. jmp. chorążego — — wiecznemi czasy kwituję, nie zostawując sobie samemu, siostrom moim rodzonym, krewnym — — żadnego przystępu do turbowania i pozywania prawnego. A jeżeliby ja sam, abo z siostr moich rodzonych i bliskich krewnych, jmp. chorążego — — do prawa pozywał, tedy ja u każdego sądu — — za niedziel cztery jmp. chorążego — — oczyszczać i zastępować mam — — pod zaręką 700 kop liczby lit. (— —) Pisan w Warszawie, r. 1661, m—ca lipca 8 dnia. (— —) Władysław Tyszkiewicz, dworzanin pokojowy JKM. Ustnie proszony pieczętarz — — Teodor Obuchowicz. Ustnie proszony pieczętarz — — Jerzy

Odyniec, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — J[an] Kos, pokojowy JKM.
(— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1177–1179

937. Varsavia, 1661.08.03. *Praesentatio ven. Nicolao Slupski, canonico et vicario generali sede vacante Vlnensi ven. Joannis a Flint ad ecclesiam parochialem Sereiensem post recuperationem ab haereticis.* C. P. B.
s. 1179

938. Varsavia, 1660.06.14. Consensus gen. Gabrielo Kimbar, thesauri MDL viceadministratori ad cedendum bonorum[s] mojas^a Szołosz et Lauder dictas, in terra Liuoniae, in capitaneatu Liuonensi sitas, in personas gen. Stanisłai Oziembłowski, tribuni Wilkomiriensis et Helenae Kimbarownae coniugum. Joannes Ignatius Bąkowski, succamerarius Culmensis. W. S. J.
s. 1180–1181

---

^aT: Mojas

939. 1661.07.08. *Ekstrakt z ksiąg Trybunału Głównego zapisu rzeczno wielm. Jana Kazimierza Chodkiewicza, koniuszego WKsL służącego wielm. Krzysztofowi Chodkiewiczowi, kasztelanowi wileńskiemu, staroście mozyrskiemu.*

Jan Kazimierz — —. Oznajmujemy — —. Stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryjey naszej mniejszej WKsL ur. Jan Witeż imieniem wielm. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, staroście mozyrskiej ekstrakt z ksiąg Trybunału wileńskiego w rzeczy niżej w nim wyrażonej wydany per oblatam do akt podał prosząc, aby przyjęty i wpisany był. Który — — tak się w sobie ma:

Видимус с книг головныхъ трибунал[ь]ныхъ у Вил[ь]ни отправованыхъ лета отъ нароженья Сына Божого 1637, м[еся]ца июля 23 дня. Передъ нами, судьями головными на Трибуналъ у Великомъ Княжестве Литовскомъ з воев[од]ствъ, земель и поветовъ на рокъ теперейный 1637 обранными постановившысе очевисто вел[ь]можный его мил[ость] панъ Янъ Казимиръ Ходкевичъ, конюшый Великого Княжства Литовского оповедать и покладалъ листъ свой, добровол[ь]ный записъ ясне вел[ь]можному его милости пану Крыштофу Ходкевичу, каштеляну виленьскому, старосте мозырскому, крвскому, вишьгеньскому державцы, пану отцу его мил[ости], на речъ меновите внемъ выражоную — —:

Ja, Jan Kazimierz Chodkiewicz, koniuszy WKsL wiadomo czynię — — tym moim listem, dobrowolnym zapisem — —, iż co jw. jmp. Krzysztof Chodkiewicz, kasztelan wileński, starosta mozyrski, krewski, wiszniewski [s], etc. dzierżawca, pan ojciec i dobrodziej mój miłościwy — —, zapisać mi raczył majątności swe w pow. grodzieńskim i wołkowyskim leżące, nazwaną Wielką Brzostowicę, Rudawę, Hołynkę i Popławcy z folwarkami, miasteczkiem, ziemianą, bojary, poddaniami — —, oddaliwszy od dziedzictwa — — panów Aleksandra i Hieronima,

bracią moją — —, przeto ja, — — respektem tej dobroczynności — — konten-
tując się — —, z sum wszelakich zastawnych, wianowych i jakimkolwiek prawem
na majątności Turzec, Krynki i insze g.p. — — Halszce Kiszczance Chod-
kiewiczowej, naonczas koniuszynie WKsL, — — paniej matce — — mej — —
zapisanych, a po jej. nam, synom jej., należących, także i z klejnotów, złota,
srebra, ochędożstwa, koni, stada, bydła i inszych rzeczy, co by kolwiek przy jmp.
wileńskim zostawało, kwituję i rzekam [się] — — sam i potomstwo moje
wiecznemi czasy, — — pod zaplaceniem zaręki takowejże summy, jakowej bym
rzeczy dochodził — —. Pisan w Wilnie, r.p. 1637, m—ca Julii 20 dnia. (— —) Jan
Kazimierz Chodkiewicz — —. Janusz Kiszka, połocki ^awojewoda, hetman polny
WKsL. Krzysztof Kiszka, wojewoda mścisławski. Krzysztof Stetkiewicz^a, podko-
morzy brasławski.

Который тот лист до книг головныхъ трибунал[ь]ныхъ ест уписан,
с которыхъ ксен^bт видимус под печатю земскою воеводства виленского
всемъ року 1651 за писарства мене, Марцияна Воловича, писара земского
виленского, вел[ь]можной ей милости пани Ходкевичовой, старостиной
мозырской ест выдан. Писан у Вил[ь]ни. U tego ekstraktu przy pieczę-
ci podpis ręki temi słowy — —: Марциан Волович, писарь. (— —) A.N.,
podkanclerzy.
s. 1181–1184

^a Fragment dopisany.

^b T: ксеот

940. 1661.07.08. *Oblata przez Jana Witezia w imieniu Izabelli Lackiej Chod-
kiewiczzej ekstraktu z ksiąg ziemskich wileńskich:*

Видимусъ с книгъ земскихъ воеводства вилен[ь]ского, лета отъ naroженья
Сына Божого 1649, м[еся]ца октября 16 дня. На рокахъ судовыхъ земскихъ
о святомъ Михале, святе рымьскомъ прыпалыхъ и судовне у Вил[ь]ни отпра-
вованыхъ, передъ нами Павломъ Данилевичомъ, судьєю, Юрьемъ Довмонтомъ
Сесицькимъ, подсудкомъ, а Марцияномъ Воловичомъ, писаромъ, урядни-
ками судовыми земскими воеводства виленского, постановившыся
очевисто у суду в Бозе велебный его милость ксендъ Александеръ
Ходкевичъ, номинатъ венден[ь]ский, каноникъ вилен[ь]ский, покладаль
и призналь листь свой добровол[ь]ный, вечыстый записъ, водлугъ прада
справлений, ясне вел[ь]можному его мил[ости] пану Крыштофу Ходкевичу,
воеводе вилен[ь]скому, бобруйскому, кревьскому, ракантискому, лава-
рыскому старосте на речъ в немъ ниже помененую даный и належачый,
просечы, абы тотъ листъ до книгъ вилен[ь]скихъ былъ уписан, который
уписьючы в книги слово до слова такъ се в собе маєт:

Ja, Aleksander Chodkiewicz, nominat wendeński, kanonik wileński wiadomo
czynię — —, iż co jw. jmp. Krzysztof Chodkiewicz, wojewoda wileński, bobrajski,
krewski starosta, pan ojciec — — mój — —, zapisać mi raczył majątność swą,

w pow. mozyrskim leżącą, nazwaną Kolną, z ziemiany, bojary, poddanemi — —, oddaliwszy od dziedzictwa tej majątności drugich ichm. panów, Jana Kazimierza Chodkiewicza i Hieronima Karola Chodkiewicza, bracią moją — —, przeto ja — — tym się kontentuję, jmp. ojca z sum wszelakich — — na majątność Turzec, Krynki i insze g.p. wielm. jejm. paniej Halszce Kiszczance — —, paniej matce — — mojej od jmp. ojca mego zapisanych, po jejm. nam, synom jejm., należących, także i z klejnotów, złota, perel, srebra — — i inszych rzeczy, co by kolwiek przy jmp. ojcu — — zostawało, jm. kwituję i rzekam [się], i już nadto — — upominać i dochodzić nie mam — — wiecznemi czasy. A tę majątność Kolną, którą w 50 tys. złp. od dawnego czasu jmp. Piotrowi Wołowiczowi, podkomorzemu trockiemu zastawnym prawem od jmp. ojca mego zawiedziona jest, na roku w liście zastawnym — — opisanym, wykupiwszy — — w osobie jmp. ojca mego kwitować pod zaręką w liście zastawnym opisaną mam — —. Pisan w Wilnie r. 1649, m-ca augusta dnia 10. (— —) Aleksander Chodkiewicz, nominat wendeński, m.p. Ustnie proszony pieczętarz — Jan Krzysztof Hornowski, stolnik mozyrski, m.p. Ustnie proszony pieczętarz — — Aleksander Brzozowski, stolnik wendeński, m.p. Pieczętarz listu tego — Krzysztof Łosowski, pisarz grodzki woj. wileńskiego. (— —) U tego ekstraktu przy przyciśnionej pieczęci podpis ręki temi słowy: Марциян Волович, писарь. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1184–1187

941. 1661.07.13. *Zeznanie przez Władysława Komara następującego zapisu:*

Ja, Władysław Komar, sędzia ziemski pow. oszmiańskiego wiadomo czynię — —, iż mając ja w spokojnym dzierzeniu — — moim majątność nazwaną Zabierz, miasteczko Chomsk i wsi do niej należące, w pow. pińskim leżące, trzy części tej majątności, tj. półtóry części u jmp. Gabryjela Rudominy Dusickiego i jejm. paniej Zofiej Dolskiej, małżonków wieczystym prawem kupione, a półtóry zaś części — — mnie od niebos[zc]zki pani Halszki Izabelli Dolskiej, małżonki mej, prawem w tąż wieczystym zapisane i na urzędzie zeznane, i mnie wiecznością służące. Którą tą majątnością, częściami trzema Zabierza, Chomska — —, w pewnej summie pieniędzy, wspólnie z pomienioną panią małżonką moją, zastawnym prawem zawiedzione są [ss]. Tedy — — wszystkie trzy części, dwór Zabierz — —, miasteczko Chomsk i wsi — — Zajelenie, wieś Simonowicze, wieś Zagrodniki, wieś Hoszowo i bojarowie za groblą i rz. Jasioldą — — mieszkające, tak też i młyny zabierskie — —, wszystko ogółem według prawa i ograniczenia od ichm. panów Naruszewiczów, kasztelanowiczów żmudzkich¹ jmp. Michałowi Dolskiemu, sędziemu ziemskiemu pińskiemu w inwentarzu szerzej wyrażonego — —, jmp. Janowi Karolowi z Dolska Dolskiemu za sumę pieniędzy, tj. za 60 tys. złp., już do ręki moich spełna oddanych, na wieczne — — czasy sprzedałem i przez generała pow. pińskiego, i stronę szlachtę w spokojne, wieczne dzierzenie — — i realną intromisyją zaraz podałem — —. *Ewinkcja wyznaczona została na dobrach Zodziszki w pow. oszmiańskim, a zaręka 60 tys. złp. Chomsk 3 stycznia 1661 r. Podpisali: Władysław Komar, sędzia ziemski oszmiański. Stefan Kazimierz*

Kandzierzawski [s], sędzia ziemski słonimski. Hieronim Komar, podsędek orszański. Jerzy Tułowski, pisarz grodzki wołkowyski. A. N., podkanclerzy.
s. 1187–1191

¹ Chodzi o synów Mikołaja — Piotra, Stefana, Stanisława i Jana Karola; ich siostra Katarzyna była żoną Andrzeja Dolskiego, ojca Zofii i Elżbiety Izabelli.

942. Warszawa, 1660.07.02. *Ur. Krzysztofowi Michalkiewiczowi i ur. Krzysztofovi Giedroyciowi, towarzyszom chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, najbarziej za terażniejsze niedawne pod Połonką i Lachowiczami w walnej z Chowańskim potrzebie¹ męstwa i odwagi oddawane, — — po jawnych i nieupamiętałych zdrajcach naszych — po Hrehorym Wisczyńskim, skarbniku rzeczyckim i po bracie jego ^{a-a} Wisczyńskim, którzy odrodziwszy się od domowej wiary nie tylko się ważyli moskiewską przyjąć protekcją, ale też zebrawszy ludzi kilkaset wespół przy wojskach moskiewskich — — aż dotąd przeciwko — — Rzpłtej wojować i tak uporczywie stawać, że ani perswazyjami jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL do rezypiscencyjej nakłonili, ani się boskiej zemsty — — ulękli, dobra wszystkie, a zwłaszcza Czapczyce w pow. rzeczyckim, prawem kaduka na wieczność.* W. S. J.

s. 1192–1193

L: Nagielski, s. 125, 130.

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Bitwa odbyła się 28 VI 1660 r.

943. Warszawa, 1670¹.07.04. *Ur. Aleksandrowi Cholchowskiemu — który rozpoczął służbę w wojsku jeszcze za Zygmunta III, kontynuował ją za Władysława IV, a obecnie jest tow. chor. Wincentego Korwina Gosiewskiego, podskarbiego i hetmana polnego WKsL — i żonie jego dobra lenne w woj. witebskim, mianowicie w Zaczerniczu służeb 2, w Zazierzu służeb półtory, w Wydryż Wielkiej i Małej służba, między gruntami ich wieczystymi leżące, po śmierci ur. Andrzeja Aleksandra ^{a-a} Birulów Białynickich.* A. K. Z.

s. 1193–1194

^{a-a} Okienko na imię; nie wiadomo jednak, czy wymienione dwa imiona należą do jednej osoby, czy też raczej dwu, a trzeciego nie podano.

¹ Z pewnością chodzi o r. 1656, gdyż jest to VIII r. panowania polskiego, a IX — szwedzkiego.

944. Warszawa, 1661.06.28. — — widząc jako wiele z klemencyjej naszej przychodzić może dobru pospolitemu pożytków, łąco się, za wniesieniem do nas przez wielu senatorów i urzędników dworu naszego przy nas natenczas będących, za szlachtą, kozakami i mies[z]czanami na fortocy siebieskiej przedtym i teraz zostającymi prośby, uniwersalny error ich podczas terażniejszego w całej Rzpłtej

zamieszania pochodzący przebaczymy, ponieważ non sponte, sed inuiti et coacti za nastąpieniem wojsk cara moskiewskiego protectionem onego przyjąć musieli i cokolwiek przeciwko nam i Rzpltej wykroczyli, — — ex senatus consilio — — w wieczną i nieodmienną amnistię — — puściwszy, do łaski — — przyjmujemy, tak zdrowie, honor, jako i wszelakie dobra — — przed wojną onym służące, albo podczas wojny legitime nabyte — — asekurujemy — —. A zatym wszelkie donationes, priuilegia in praeiudicium honoru i dóbr ich — — otrzymane rewokujemy, i annihilujemy, i kasujemy. (— —) W. S. J.
s. 1194–1196

945. Sambor, 1660.08.13. *Ur. Felicjanowi Ostrouchowi, tow. chor. pancерnej Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, który przez wszystkie lata w Rzpltej zamieszania — — dostojęństwo majestatu naszego — — zas[zczycał, dobra wszystkie, a zwłaszcza Stawry i Ciesielowicze, jure caduco po zdrajcy Janie Dzierżyńskim¹. W. S. J.*
s. 1196–1197

¹ Chyba Dzierżyńskim?

946. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Andrzejowi Laskowskiemu, tow. chor. Bobrownickiego, sędziego ziemskiego brzeskiego, żołnierzowi przez wszystkie zamieszaniej ojczyzny lata, którego zasługą było schwytanie zdrajcy Sebastiana Kochowskiego, chorążego u Szejwskiego¹, dobra Hołosowo, Janowo, Strupino, Dubaszcze, w woj. smoleńskim leżące i inne, prawem kaduka po tymże Kochowskim oraz braciach jego starszych — Aleksandrze i Florianie, przy Moskwie zostających. A. K.*
s. 1197–1198

¹ Dawida Szejwskiego (Szejwskiego).

Uwaga! Hetman P. J. Sapieha 25 VIII 1660 r. pod Mohylowem wydał dokument, w którym informował o назначeniu Andrzejowi Laskowskiemu za schwytanie Kuchowskiego [s], chorążego u Szejwskiego zdrajcy, dóbr Potemkino i Dabasiszcze [s] w woj. smoleńskim, zostawiając samo nadanie do decyzji króla (NGAB, F. 1705, opis 1, nr 8, k. 149–150, kopia).

947. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Adamowi Kuszelewskiemu, chorążemu chor. Zygmunta Słuski, chorążego WKsL, plk. JKM, wszystkie dobra ruchome i nieruchome, mianowicie wieczystą majątność Sudziłowicze, w woj. połockim leżącą, po Janie Huszczy, jako po zmienniku i wiarołomcy, który przy wojskach moskiewskich rebellem manum przeciwko nam i Rzpltej podniósł, i teraz w zamku połockim z Moskwą zostaje, do dyspozycjei naszej prawem kadukowym przypadłą, wieczystym prawem. A. K.*
s. 1199–1200

948. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Krzysztofowi Kmicicowi, podstolemu witebskiemu dobra wszystkie prawem kaduka po zdrajcy ur. Tukowiczu, obywatelu woj. połockiego.* A. K.
s. 1200–1201

949. Sambor, 1660.07.11. *Ur. Krzysztofowi Michalkiewiczowi, tow. chor. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, skarbnikostwo rzeczyckie po zdrajcy Wyszczyńskim².* A. K.
s. 1201–1202

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Hrehory Wyszczyński.

950. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Władysławowi, porucznikowi i Karolowi, chorążemu chor. Lipnickiego, płk. JKM — Wolkom włość irylowską w ujeździe dorohobuskim, w woj. smoleńskim leżącą, tj. derewnie Rozestwo, Fienino, Kołyszowo, Filatów, Oleszywco, Kihitowo, Łopajewo, Wolkowade, Bakakowo i Zaskowo po zdrajcy Samuelu Krzemieniewskim na wieczność.* A. K.
s. 1202–1203

951. Warszawa, 1661.03.24. *Ur. Gabrielowi Krassowskiemu wieś Burkiły w woj. wileńskim po śmierci ur. Mikołaja Grużewskiego.* A. K. Z.
s. 1203

952. Nieporęt, 1661.07.29. *Ur. Bolesławowi Działkowskiemu, rotm. JKM piechoty węgierskiej, który od zaczętej rebellijskiej kozackiej w różnych ekspedycjach — z us[z]zerbkiem zdrowia —, z nieustraszoną stawając rezolucyją — i przeciwko — Moskwinowi usługą swą kontynuować nie przestaje, dobra wieczyste Purele, Turose, Obole i Baksty w woj. połockim i mińskim, po zdrajcach Janie i Konstantym Żabach, braciach, którzy przez czas nie mały od zaczęcia wojny moskiewskiej przy nieprzyjacieli zostając wiele szkód w państwach naszych i dotychczas robią.* C. P. B.
s. 1204–1205

953. Nieporęt, 1661.07.29. *Ur. Józefowi Kuleszy, żołnierzowi dobra wieczyste w woj. witebskim, tj. pustosze Krassynie po Janie i Stanisławie Januszkowskich, a także inne dobra w tymże województwie leżące, prawu ziemskiemu podległe, po Janie Wołoszynowskim, jako po zdrajcach.* C. P. B.
s. 1205–1206

954. Warszawa, 1661.07.20. *Ur. Janowi Belce, który nie tylko z przodków swoich dobrze meritus ojczyźnie za królów ś. p. Zygmunta III — i Władysława IV —, ale i onych sam naśladując w różnych ekspedycjach wojennych, a miano-*

wicie w teraźniejszych kozackiej i moskiewskiej *brał udział, dobra* w woj. połockim, w trakcie siebieskim i krasnohorodskim leżące, po zmarłym bezpotomnie ur. Janie Wilkinie, temuż od ś. p. króla Zygmunta III — — konferowane, tak jego własną daninę, jako przykupne i w zamianę dane, derewnie i grunty nazwane Mielnica, na który[m] domek pobudowany, derewnie Bajdakowo, Gogoleniec, Kuźmiejowo, Krzywcowo, Bohuszowo, Iwankowo, Wiejėnec [s], Alchimowo, Zorowłowo, Zalesie, Śliskie, Dziemidowo, derewnie nad jez. Mocieżem, na który [s] Zachary, kowal mieszka, Stępkows[z]czyzna, Dąbszoryzna, pustoszy Morginie i Luchowcy, plac w mieście siebieskim z domem, *prawem lennym z warunkiem obrony zamków siewierskich*. C. P. B.
s. 1207–1208

955. Warszawa, 1661.08.03. *Ur. Józefowi Kuleszy, tow. chor. kozackiej podskarbiego i hetmana polnego WKsL¹ od niemałego czasu, dobra wieczyste w woj. połockim, nazwane Sióło Butowo, po ur. ^{a-a} Butowiczach, jako po zdrajcach przy nieprzyjacielu zostających*. C. P. B.
s. 1208–1209

^{a-a} Okienko na imiona.

¹ Wincentego Korwina Gosiewskiego.

956. Warszawa, 1661.07.30. *Pozwolenie ur. Marcjanowi Ogińskiemu, podstolemu WKsL, staroście rohaczewskiemu, płk. JKM w pus[z]czy i lasach starostwa rohaczewskiego wanczos, pyplę, klepkę, potasz, szmalcugę, popioły i inne towary leśne do lat 6, od założenia bud i zaczęcia roboty, immediate po sobie idących wyrabiać, i one na swój własny pożytek, krom placenia pniews[z]czyzny i innej wszelakiej do skarbu naszego pełnienia powinności, obracać*. C. P. B.
s. 1210

957. Nieporęt, 1661.07.29. *Ur. Abrahamowi Ladzińskiemu, żołnierzowi, dobra lenne Sałowo alias Horochowo^a, w woj. smoleńskim, po śmierci ur. Paszkiewicza, od początku wojny za Moskwą będącego*. C. P. B.
s. 1211

^a N: Horoczowo

958. Nieporęt, 1655¹.07.29. *Ur. Abrahamowi Ladzińskiemu, z początku powstania różnych nieprzyjaciół na państwa nasze — — w wojsku WKsL pozostającemu, dobra lenne Woroniowo w trakcie rostawskim, w woj. smoleńskim, po śmierci ur. Arciema Wolika*. C. P. B.
s. 1212–1213

¹ Winno być 1661, bo panowania polskiego XIII, a szwedzkiego XIV r.

959. Nieporęt, 1660¹.07.29. *Ur. Bolesławowi Dziatkowskiemu, rotm. JKM piechoty węgierskiej, który przez lat kilkanaście w ekspedycjach przeciwko Kozakom, Moskwie, Węgrom, Szwedom, Tatarom — — wiele szkodliwych razów częstokroć odnosząc, osobliwie w szturmie tykoczyńskim², na brzeskiej fortecy za nastąpieniem Rakoczego i króla szwedzkiego³ z wojskami wielkimi, sam jeden, nie dając się żadnym obietnicom uwodzić, przy dostojęństwie naszym — — na fortecy zostawał⁴, potym ludzie sobie powierzone gloriose z ognia nieprzyjacielskiego na usługę naszą zachował i onych wyprowadziwszy we wszystkich okazjach mężnie i odważnie stawał, *dobra Zalesie, w woj. połockim leżące, wiecznością po zdrajcy Janie Kissarzewskim*, który przez wodzów wojsk naszych kilka razy łaską naszą upewniony nie chciał do nas powrócić, ale pułki przeciwko majestatowi naszemu prowadząc wiele szkód — — robił i dotychczas robi. C. P. B. s. 1213–1214*

¹ Winno być 1661, bo panowania polskiego XIII, a szwedzkiego XIV r.

² 27 I 1657 r. wojska lit. P. J. Sapiehy zdobyły szturmem Tykocin broniiony przez Szwedów.

³ Karola X Gustawa.

⁴ Po nadszkodziewanie krótkim oblężeniu (21–23 V 1657 r.) twierdza brzeska poddała się Karolowi X Gustawowi i Jerzemu II Rakoczemu.

960. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Janowi z Kozłowa Kozłowskiemu dobra wieczyste Mniuto, w woj. połockim leżące i wszystkie inne po zdrajcy Kazimierzu Orzechowińskim, który poddawszy [się] pod protekcję — — Moskwicina dotychczas partibus onego adhaeret. C. P. B. s. 1214–1215*

961. Warszawa, 1662.03.18. *Konsens ur. Ewie Złotej Kwasznińskiej [s], 1 v–i Stanisławowej Boguszewskiej, a terazniejszej Janowej Hektorowej Podbereskiej, podkomorzynie orszańskiej, z prawa swego lennego dożywotnego i dekretem od nas przysądzanego, za różnemi przywilejami, tak od — — Zygmunta III — —, jako też i — — Władysława IV — —, niegdy ur. Stanisławowi Boguszewskiemu, żołnierzowi naszemu i pomienionej Ewie — —, małżonce jego na dobra pewne konferowane, i od nas dekretem post decessum Boguszewskiego onej approbowane, to jest derewni Zankowo, Stehrymowo, Prywałkowo, Szuszkowo, Dolhoniwy, Płosczowo alias Pleszkowo nazwane, z placem i budowaniem na nim będącym w murach zamku smoleńskiego i na posadzie, ze wszystkimi przynależnościami i pustoszącymi, w woj. smoleńskim, w stanie maksymowskim leżące, na osobę ur. Stanisława Uniechowskiego, podsędka smoleńskiego i Aleksandry Gzowskiej, małżonków ustąpić — —. *Tenże Uniechowski* od zaczęcia wojny z Kozakami, Moskwą i Szwedami, wprzód pod chor. usarską wielm. Chłebowicza [s], starosty generalnego Ks. Żmudzkiego, potym wyszed[ł]szy z oblężenia smoleńskiego, w którym odważnie, nosząc na miejscu Jana Chrapowickiego, chorążego smoleńskiego chorągiew powiatową, z utratą zdrowia swego stawał i stamtąd*

z oną wyszedłszy, a wiary nam dotrzymawszy, znowu pod wyż mianowanego starosty żmudzkiego chor. usarską aż do zwinienia onej we wszystkich okazjach — — zostawał; potem porucznikując u zeszłego wielm. Obuchowicza, wojewody smoleńskiego¹ pod Sędomierzem i Warszawą wielką szkodę², utratę w czeladzi, w poczie i rynsztunku, uniósłszy zdrowie swoje pieszo, poniósł; nie ustając w życzliwości i usłudze swej — — z wielm. Wincentym Korwinem^a Gosiewskim, podskarbin w. WKsL i hetmanem polnym pod chorągwią usarską zostawał i teraz pod chorągwią usarską jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana naszego w. WKsL, poniósłszy szkodę w wybiciu pocztu pod Basią³, i po dziś dzień statecznie zostaje. *Uniechowscy dobra te* (dwór stehrymowski, derewnie do niego należące — — ze dworem i budynkami w zamku smoleńskim, przeciw Małachowskiej Bramie stojącym i z placem na posadzie) *otrzymują prawem lennym wieczystym, przy czym Aleksandra Gzowska dostaje też jus communicativum na lenne Michnowo w tymże stanie leżące.* W. S. J.
s. 1216–1218

^a T. Korwinie

¹ Filipa Kazimierza Obuchowicza.

² Oba wydarzenia odnoszą się do 1656 r. — osaczenia wojska Karola X Gustawa w widłach Wisły i Sanu (kwiecień) i oblężenia Warszawy (maj–czerwiec) oraz bitwy pod nią 28–30 lipca.

³ Bitwa między wojskami Rzpltej a Moskwy w październiku 1660 r.

962. Warszawa, 1661.01.02. *Ur. Stefanowi Komuniace, rotm. pieszemu JKM, dobra ziemskie wieczyste w woj. mińskim, tj. folwark Zabołocie Brzuskowszczyzna, po bezpotomnie zmarłym Brzuku.* W. S. J.
s. 1218–1219

963. Warszawa, 1662.05.16. *Ur. Konstantemu Mikołajowi Gissie, oberszterowi JKM za zasługi, które on nie tylko — Władysławowi IV — — od lat trzydziestu, ale i nam samym we wszelkich ekspedycjach — — oddaje, dobra Czulkanowo i ^{a-a} w woj. smoleńskim, prawem lennym wieczystym po zdrajcach Hrehorym i Hieronimie Czałuczankach Kaleczyckich, którzy prima adhuc hostilitate poddawszy się pod protekcję cara moskiewskiego po dziś dzień w uporze swym tam zostają.* C. P. B.
s. 1220–1221

^{a-a} Brak nazwy (okienko).

964. Warszawa, 1662.01.22. *Ur. Krzysztofowi Głębockiemu, tow. chor. husarskiej JKM włók 8 Kołybyskie nazwane, we wsi zabahowskiej, w starostwie jezierskim [s], w woj. połockim leżących, po śmierci ur. Piotra Głębockiego w dożywocie.* C. P. B.
s. 1221–1222

965. Warszawa, 1661.08.03. — — byliśmy proszeni przez panów rad i urzędników naszych dwornych — — imieniem ur. Krzysztofa Kazimierza Niewiarowskiego, pokojowego naszego, abyśmy z prawa jego dożywotnego dobra nasze, mianowicie włók 4 we wsi Postowełe, z jeziorkiem Czesnoczek nazwanym, w woj. trockim, leśnictwie mereckim i sejweńskim leżące, do dzierżawy kadaryszskiej należące, w dzierżeniu pomienionego — — Niewiarowskiego będące, in personam ur. Jana Gintowta pozwolili; w której wsi nazwanej Postowełe otrzymał za osobliwym naszym konsensem, de data w Warszawie, r. p. 1658, m-ca augusta 3 dnia, od ur. Krzysztofa Niewiarowskiego ur. Gintowt włók 6, morgów 55. Które te włók 4 zaraz obok z sobą z dawnymi otrzymanymi włók 6 i morgów 55 w jednym ograniczeniu chodzą, i za jedno ta wieś, inkludując w sobie włók 10, nazywa się Postowełe. *Z uwagi na wojenne zasługi Gintowta król zgodził się na takową cesję.* C. P. B.
s. 1222–1223

966. Warszawa, 1662.04.15. — — mając znaczne ur. Andrzeja Kurpskiego Jarosławskiego, podczaszego wilkomirskiego merita, które a prima lanugine — — Władysławowi IV — — i nam przez wszystkie wojenne ekspedycje, okrytą zawždy w wojskach naszych WKsL prowadząc chorągiew, — — aż do siwego włosa studio gloriose kontynuował, *król przyznaje prawo dożywocia jego żonie Giedroyciównie¹ do połowy dóbr Kryniczyn^a z dworem, miasteczkiem, folwarkiem Borklajnie i siołami Borklajnie, Dozokniewo, Juryszki, Stasiszki, Petryszy, Zaliszki i Mieziur, z sumą 15 tys. złp. wniesioną na tych dobrach, nadanych Kurpskim prawem lennym przed unią.* W. S. J.
s. 1223–1225

O: LMAB, F. 31–236 (mocno zniszczony — data dzienna i miesięczna dopisane).

^a Dalej też błędnie: Kryczyn

¹ Cecylia Giedroyciówna.

967. Warszawa, 1662^a. Ur. Wawrzyńcowi Chrzanowskiemu, ^bzasłużonemu żołnierzowi^b, dobra wszystkie, a zwłaszcza kamienicę w Wilnie na ulicy Sawiczej, po zmarłym bezpotomnie Tobiaszu Sztemplinie, wiecznymi czasami. W. S. J.
s. 1225–1226

^a Brak daty miesięcznej i dziennej.

^b Tak N

968. Varsavia, 1662.05.16. Significamus — — regii muneris esse virtutem in sublima prouehere datorumque a natura atque artibus et disciplinis virorum habilitatem et ad magna negotia tractanda dexteritatem ad obsequia nostra et Republica applicare honoribus et praemiis remunerari ut essent quibus nostram et Republicam cuiusvis momenti negotia tuto committi et concedi possent

ceterique generosa praemiatorum accensi aemulatione ad virtutum imitatio-
nem conniterentur. Cum igitur gen. Andreae Falk, militis nostri, singularis
in praeviendo prudentia, in consultando sapientia, in exequendo dexteritas nobis
apprime commendata esset, faciendum duximus, ut eum in numerum secreta-
riorum nostrorum assumeremus et cooptaremus ——. Vigore cuius cooptationis
nostrae potens erit gen. Andreas Falk, praeuio tamen iuramento, in cancellaria
nostra, collatum sibi secretarius munus cum omnibus praeeminentiis, praeroga-
tivis et utilitatibus de iure vel consuetudine ad idem munus spectantibus tenere,
habere et possidere ad extrema vitae suae tempora. (— —) C. P. B.
s. 1226–1227

969. Varsavia, 1661.06.29. *Praesentatio Nicolao Slupski, canonico Vilnensi
ac in spiritualibus vicario generali, sede vacante episcopatus eiusdem, ad ecclesiam
parochialem Mozyrensem ven. Bartholomei Panasewicz, commendati nobis ab ill.
palatino Russiae¹ et magn. capitaneo Caniouiensis², sub cuius vexillo munus capel-
lani gessit, post obitum ven. Casimiri Pudyński. C. P. B.*
s. 1228–1229

---

¹ Stefan Czarniecki.

² Stefan Stanisław Czarniecki.

970. Kielce, 1661.02.16. *Praesentatio Joanni Daugialo Zawisza, ep. Vilnensi,
ad ecclesiam parochialem Olutensem et Wolkouiscensem¹ ven. Joannis Michaelis
Tyszka post obitum ven. Adami Starkiewicz, decani Subsilvaniae. W. S. J.*
s. 1229–1230

---

¹ Zapewne chodzi o Wylkowyszki, a nie Wolkowysk.

971. Kielce, 1661.02.02. *Praesentatio Joanni Daugialo Zawisza, ep. Vilnensi,
ad ecclesiam parochialem Kwasówka ven. Georgii Karaś post obitum ven. Valeriani
Moczulski. W. S. J.*
s. 1230

972. Warszawa, 1661.03.26. *Nominacja ur. Jana Kazimierza Godlewskiego,
za zasługi w różnych wojennych, jako też publicznych i prywatnych okazjach,
na podstolstwo połockie po śmierci ur. Wojciecha Stępkowskiego. W. S. J.*
s. 1231

973. Warszawa, 1661.06.18. *Ur. Charbeju Kublickiemu Royszewskiemu¹, rotm.
JKM w wojsku WKsL, włóki puste Polepie w pow. kowieńskim po śmierci ur. Pawła
Chocimskiego. A. K. Z.*
s. 1232

¹ Właściwie Chazbiej Kulbicki Rejzewski.

974. Warszawa, 1661.06.09. *Ur. Józefowi Władysławowi Komarowi^a, w nagrodę szkód i strat poniesionych od nieprzyjaciół Rzpltej, dobra lenne wieczyste po ur. Mostyce — Barcieniowo i po ur. Janie Komaru — Balsamowo, także po ur. Grzybo-wskim — Czartołowo nad rz. Piaseczną i po ur. ^{b-b}Tryczewskim — Dubasis[z]cze nad rz. Owas[z]czą będące, w woj. smoleńskim, w stanie iwanowskim. C. P. B. s. 1232–1233*

^a N: Kumarowi

^{b-b} Okienko na inie.

975. Warszawa, 1661.07.07. *Konsens ur. Samuelowi Kmicicowi, chorążemu or-szańskiemu, staroście krasnosielskiemu, płk. JKM wojska WKsL, na cesję ur. Kon-stantemu Szyłańskiemu i żonie jego Zofii z Lipnika Lipnickiej dóbr Margiszki, Sartyniki, Szyksznie z dworem, w Ks. Żmudzkiem leżących, które otrzymał on w do-żywocie po śmierci ur. Jana Kurnickiego¹ i na których to dobrach jest wniesiona przed unią suma 3 tys. złp. A. K. Z. s. 1234–1235*

¹ Zob. nr 682.

976. Warszawa, 1661.07.20. *Konsens ur. Stanisławowi Bajkowskiemu na cesję podstolstwa mściśławskiego ur. Stanisławowi Boratyńskiemu, który za dworzanina naszego na kommissyjej moskiewskiej przy wielm. Jerzym Karolu Hlebowiczu, generalnym Ks. Żmudzkiego staroście będąc wiernie i cnotliwie funkcją swoją odprawił, osobiwie w okazjach rycerskich stanowi jego służących — — stawaj-ąc. C. P. B. s. 1235–1236*

977. Varsavia, 1661.04.12. *Praesentatio Nicolao Słupski, canonico et episcopa-tus Vilnensis sede vacante administratori, ad canonicatum Vilnensem ven. Adalberti Casimiri Beynart, praepositi Białostocensis, publici et capituli Vilnensis notarii post ascensum ven. Alexandri Kotowicz, secretarii SRM, ad scholasteriam Vilnensem. W. S. J. s. 1236–1237*

978. Sambor, 1660.09.10. *List do wieleb. ks. ^abp. wileńskiego^{a1} z prośbą, aby ks. Wojciecha Izdepskiego [s], archidiakona smoleńskiego i sekretarza JKM, przy boku i oku naszym i z dawna zostającego, osadził na kanonii wileńskiej konferowa-nej mu po śmierci Floriana Wściślińskiego.^b s. 1237–1238*

^{aa} Tak N

^b Brak podpisu pisarza, informacji o aktykowaniu i zapieczętowaniu tego listu.

¹ Jan Krzysztof Dowgiałło Zawisza.

979. Częstochowa, 1661.02.07. (— —) Życząc, aby swawola rebellizujących poddanych i od panów swych z majątnością własną do kup i miast swawolnych uchodzących nie tylko pohamowana, ale słusznie pokarana była, a do tego słusznieszego żadnego nie widząc szrodka jako ten, gdy panowie własni poddanych swych dostawać, majątności ich odbierać i samych według zasługi sprawiedliwie karać będą, pozwoliliśmy ur. Krzysztofowi Sapiezie, stolnikowi WKsL, plk. naszemu, aby on poddanego z majątności swej białynickiej oriundum, który przy inszych buntownikach Moskwie hołdując i z nimi państwa nasze pustosząc teraz w Mohylowie przemieszkiwa, na imię Chilka Budkiewicza, jakimkolwiek sposobem może załapał, wszelkie dobra jego leżące, ruchome, domy, folwarki, złoto, srebro, pieniądze, sprzęty, fanty, summy na zastawach, handlach, arendach, obligach, cerografach — — znajdujące się, temuż ur. — — Sapiezie — — jure perpetuae et irreuocabilis donationis — — konferować umyśliliśmy. (— —). A. K.

s. 1238–1239

980. Warszawa, 1661^a. Wieleb. w Bogu, sede vacante metropolitana ad infascripta władzę mającemu — —¹. Wielebny, uprzejmie nam miły. Po zejściu z tego świata wieleb. Mikołaja Korsaka, archimandryty wileńskiego monastyrza Ś. Trójce unitów, powróciła do dyspozycyje i szafunku naszego archimandryja wileńska pomienionego monastyrza. Zaczem, pro jure regii nostri patronatus mając pieczę o tem, aby to miejsce, ile pod te nieszczęśliwe, opanowanego od wiarołomnych nieprzyjaciół Kościoła bożego i naszych Wilna, czasy, czulego i żarliwego dozorcę i przełożonego miało, który by odwagą i industria sua dobra monastyrskie, i cerkiewne, tak leżące, jako i ruchome, a mianowicie obraz cudowny Naj[ś]świętszej Panny Odihitriej pictury ś. Łukasza, niegdy przez naj[ś]jaśniejszą Helenę, królową polską za klejnot w posagu z Moskwy do tych państw wniesiony, a potem do cerkwie Ś. Trójce w Wilnie oddany, i reliquam supellectilem sacram in faucibus, jako nas dochodzi wiedzieć, hostilibus zostające, albo wydzwignąć, albo jakożkolwiek salwować, tudzież duszom pozostałych tam unitów, in discrimine wiary świętej będących, radą i pomocą adesse mógł; za spólną, podług przywilejów naj[ś]jaśniejszych przodków naszych, elekcyą wielebnych zakonników reguły ś. Bazylego Wielkiego do tego należących, a [za] zaleceniem panów rad naszych, umyśliliśmy wieleb. ojcu Benedyktowi Terleckiemu, ś. teologii doktorowi, zakonu ś. Bazylego natenczas prowincjałowi, wysokiej nauki i cnót, a mianowicie żarliwości w pomnożeniu chwały Bożej i prac w zakonie

podjętych kapłanowi, ad supra dicta omnia pari, tę pomienioną archimandryją wileńską — — konferować. (—) C. P. B.
s. 1240–1241

^a Brak daty miesięcznej i dziennej.

¹ Adresat listu nie został wymieniony.

981. Warszawa, 1661.06.03. Oznajmujemy — —. Pokładane były przed nami dwa przywileja, jeden — — Zygmunta III — —, de data w Krakowie r. 1595, m-ca augusta 2 dnia, wielebnym, niegdy zeszlým Michałowi Rahozie, metropolicie kijowskiemu, halickiemu i wszytkiej Rusi, Adamowi Hipacemu Pociejowi, prototroniemu, władcy włodzimierskiemu i brzeskiemu, Cyrylowi Terleckiemu, egzarsie, władcy łuckiemu i ostrogskiemu, tak też i wszytkim przełożonym, starszym, episkopom, archimandrytom, ihumenom i wszytkiemu duchowieństwu zakonu greckiego ruskiego dany, jako w elekcyjej wszytkich starszych, tak w potrzebach pewnych i sprawach religijej ich około zjednoczenia z Kościołem Powszechnym rzymskim, i porządków pewnych postanowienia, które do stanu i powołania ich należą. A drugi — konfirmacyjny przywilej — — Władysława IV — —, de data w Wilnie r. 1633, m-ca jula 9 dnia, na monastyr wileński Ś. Trójcy, unitom zakonnikom na elekcyją wolną, czteroletnią albo ad arbitrium onych, tak też na bractwo Ś. Trójcy i na bractwo miodowe, tj. pańskie, kupieckie, kusznierskie i roskie nazwane, dane, ruskim pismem pisane. Wniesiona tedy do nas imieniem duchowieństwa zakonu ś. Bazylego Wielkiego w uniej świętej z Kościołem Rzymskim będącego, przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym natenczas będących prośba, abyśmy te przywileja wyżej mianowane, we wszytkich opisanych w nich punktach mocą i powagą naszą królewską stwierdzili, i zmocnili. Które wpisując słowo do słowa tak się w sobie mają¹.

Przy tym drugi konfirmacyjny przywilej w te słowa pisany:

Владиславъ Четвертый — —, корол[ь] пол[ь]ский — —, обраный великий царь московсий. Ознаймемъ сим нашим листом, кому бы отом ведати належало. Дать намъ справу в Бозе велебный отецъ Јосифъ Веляминъ Рутъский, архиеп[иско]пъ митрополит киевкий, галицкий и всея Руси, ижъ монастыр виленский С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройцы от многих летъ в держаню законников ректулы с[вя]того Василия з Святым Костелом римским соединенныхъ будучы, што раз бол[ь]шое помножене в порядку своем законном [s] и в самых особах законных берет, а то з ласки ялмужны и наданя розных особъ, так духовных, яко и свещных, за которым законники при тое церкви мешкающие розных добрь лежачых, так в месте нашом виленскомъ, яко и по иньшыхъ мѣстцахъ певные добра и маетности набыли. И просить нас абысмо том монастырь С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройши виленский при законниках помененых ректулы с[вя]того Василиа в еди-

ности з Свѣтым Костелом римским будучых, так теж при брацтве С[вя]тое Тройци отъ с[вя]тобливое памяти короля его м[и]л[ос]ти Жигмонта Третего, пана отца нашего, при тойже церкви С[вя]тое Тройци фундованым и упривиле[е]ваным, з брацтвами медовыми, панскими, купецкимъ, кушнерскимъ и роским названными, "певными привилейми надаными" и фундоваными, вечно оставившы, особливим листом нашим ствердили. А тои теж поменным законником ласку нашу господарскую показали, абымы вси добра през нихъ набытые и людей побожныхъ лекгованые, яко власне самымъ законником и монастырови менованому належачые и належати маючыє, мощю и повагою нашего королевского ствердили и ведлугъ уставъ ихъ законныхъ монастыромъ С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройци и всими добрами до него належачыми радит имъ допустили. Мы, господарь, жычачы того, абы за шасливого панованья нашего хвала се Божая розмножала и ширила, прозбу до насъ внесенную видечы быть слушную и с пожиткомъ церкви Божое, за причыною панов радъ и врядниковъ нашихъ при нас на тотъ часъ будучыхъ, тым листом, привилеемъ нашимъ то имъ варуемъ. Напрод, же тые вси добра лежачые и рухомые, которыхъ они теперъ в уживанью суть, або на которые право мають, таку в месте нашомъ виленскомъ, яко и по иныхъ мѣстахъ, вечно при монастыре С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройци в заведованью законъниковъ оставати и на обций пожитокъ самыхъ оборочатисе мають. Которые спосродку себе и згромажѣня своего законного изъ законъниковъ, по розныхъ мѣстахъ и монастырахъ будучыхъ, а в одномъ згромажѣню законномъ, в единости святой живучыхъ старшого обирати мають. А тотъ старшый тытулюючысѣ архимандритомъ виленскимъ ведлугъ уставъ ихъ законныхъ в чотыри лета, ал[ь]бо якосѣ имъ будетъ видѣло, отменятисѣ маеть, заживаючы тыхъ добръ сполне з иньшыми в посполитости, на свой пожитокъ приватный большъ надъ иньшыхъ ничего не оборочаючы, а всемъ монастыромъ и добрами до него належачыми, такъ яко власнымъ преложоный споражаючы. Повторе: тыежъ законники мають заведовати брацтвомъ Святое Живоначал[ь]ное Тройци, заживаючы вол[ь]ностей и добръ на тоє брацтво наданыхъ и упривиле[е]ваныхъ, такъ которые держать, яко на которые право мають, а меновите привилея на брацтво С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройци, од с[вя]тое памяти короля его м[и]л[ос]ти пана отца нашего наданые, под датою у Вил[ь]ни року 1589, мѣсяца июля 25^б дня. И под датою такъже у Варшавы на сейме вал[ь]номъ, року 1592, мѣсяца октября 9 дня, якъбы тутъ слово до слова вписаные были, въ^с всихъ пунъктахъ, артыкулахъ, замъкненяхъ, наданяхъ, уживаню и справованю, со всеми добрами, кгрунътвми и каменицами, фол[ь]варками, приходами, чынъшами, якимкол[ь]векъ способомъ ал[ь]бо правомъ до того монастыря ихъ и брацтва менованого здавна и теперъ наданыхъ приспособеными, належачыми и которые належатисѣ здадуть, и волдугъ правъ и привилеевъ ихъ, такътежъ декретовъ давныхъ и с[вя]тое памяти

короля его милости пана отца нашего вцале и при зупелной mocy оные зоставуючы, ствержаемъ и на вечность умошняемъ, и ижъ [s] вечно и не подушно самымъ тыл[ь]ко братиямъ, тымъ, которые тол[ь]ко при церкви и у монастыру Святое Тройци суть и будутъ, служить и служити мають декляруемо и тымъ листомъ, привилеемъ нашымъ то все держати, заживати и справовати, одешлые от того монастыря и брацтва ал[ь]бо якимкол[ь]векъ способомъ от когокол[ь]векъ затриманые, ал[ь]бо задержаные одыскивати и правом доходити, процесса наякош-кол[ь]векъ бы стопню и термине были, кончыти и до экзекуции, и досконалого skutku приводити, такъ, абы в жадной речы, в жаднымъ пункте, артыкуле, надану^d и належитности правомъ и привилеємъ [s] монастыря и брацтва менованого ничогосе не дероковало, ани умнейшало, позволяемъ, мощь даемъ и зоставуемъ, а жадному имъ в томъ пересказати, трудности ал[ь]бо пренагабаные якое чынити непозваляемо и боронимо. Третья: брацтва вси медовые помененные, на общий пожитокъ самыхъ законъниковъ оборочатися вечно мають, яко на власный монастыр С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройцы належачые водлугъ привилеевъ от с[вя]тубливое памяти короля его м[и]л[ос]ти, пана отца и добродея нашего, [на то^e] имъ даныхъ, под датою у Вил[ь]ни, лета Божого нарочения 1611, м[еся]ца августа 1 дня и под датою у Варшаве, року 1614, м[еся]ца августа 7 дня. Которые тежъ во всихъ паракрафахъ и пунктахъ ихъ, симъ привилеемъ нашымъ ствержаемъ и на вечность рефундуемо и даруемою. И на то дали есмо тот листъ, привилей нашъ законъникомъ рекгулы с[вя]того Василия в единости с[вя]той с Костелом римскимъ будучымъ и монастырови С[вя]тое Живоначал[ь]ное Тройци вечно и непорушено. Писанъ у Вил[ь]ни, дня 9 месеца июля лета от нароченья Сына Божого 1633 —. U tego przywileju przy pieczęci podpis ręki Króla JM tymi słowy: Vladislaus rex. Мартин Тризна, писарь.

My tedy, król, do tej prośby starszych religiję greckęj duchowieństwa i zakonu ś. Bazylego Wielkiego, w uniję świętęj z Kościołem rzymskim będącego, łaskawie się skłoniwszy, wyż pomienione przywileja — — we wszystkich onych punktach, klauzulach i paragrafach mocą i powagą naszą królewską stwierdzamy — —, i przy tych porządkach — — pomienione duchowieństwo cale, wiecznie, nienaruszenie zachowujemy. (—) C.P.B.

s. 1242–1249

O: LMAB, F. 1–461 (Pergamentų katalogas, wyd. R. Jasas, Vilnius 1980, nr 959).

E: Opisanje rukopisnago otdelenija Vilenskoj Publičnoj Biblioteki, vyp. IV, Vilna 1903, s. 50–54.

^{aa} WE fragmentu tego brak.

^b E: 5

^c E: во

^d E: над....

^e Tak w O i E

¹ Tekstu tego nie drukujemy, ponieważ był wielokrotnie publikowany, m.in. w: Akty, odnoszące się do historii zapadnoej Rossii, sobrannye i izdannye Archeografičeskoju Kommissieju, t. IV, Sanktpeterburg 1851,

s. 111–113; *Bielorussija v epochu feodalizma, t. 1, Minsk 1959, s. 370–372 (na niej oparta Unija v dokumentach, sost. V.A. Tieplova, Z.I. Zujeva, Minsk 1997, nr 18, s. 108–111). Documenta unionis Brestensis eiusque auctorum (1590–1600), coll. A.G. Welykyj, Romae 1970, nr 63, s. 113–117. Przywilej ten doczekał się też wielu dłuższych lub krótszych omówień w literaturze, m.in.: E. Likowski, *Unia brzeska (r. 1596)*, Warszawa 1907, s. 113–114; K. Chodynicki, *Kościół prawosławny a Rzeczpospolita Polska 1370–1632*, Warszawa 1934, s. 303–304; O. Halecki, *From Florence to Brest, Romae 1958*.*

982. 1661^a. (— —). Stanąwszy oczewisto u ksiąg kancellaryjej naszej — — Tomasz Polanowski [s] list swój przedaży wieczystej na rzecz w nim niżej opisaną sław. Fursowi Ułasowiczowi, mies[z]czaninowi mińskiemu dany i należący zeznał prosząc, aby do ksiąg przyjęty i wpisany był, który — — tak się w sobie ma:

Ja, Tomasz Polański, mies[z]czanin miński czynię wiadomo tym moim dobrowolnym, wieczystym, sprzedażnym zapisem, iż będąc ja pod ten czas ciężkiego mojego wygnania potrzebny pieniędzy, a w pewnych potrzebach moich z Łowicza, gdzie teraz moje mam przytulenie, tu do Warszawy przybywszy pana Fursa Ułasowicza [s], rajcę mińskiego w sprawach publicznych i prywatnych, podczas terażniejszego walnego sejmku w Warszawie, w r. t. 1661 odprawującego [się], zostałem [s]. Którego użyłem i uprosiłem, aby mi pewną summę pieniędzy wygodziwszy, wiecznością połowicę placu, na którym piwnica i izba murowana, w mieście mińskim, na ulicy We Włókach Połockich leżącego, ode mnie otrzymać chciał. Jakoż pan Furs Ułasowicz, rajca miński, dogadzając naglej mojej potrzebie terażniejszej, tudzież porachowawszy się ze mną o dawniejsze długi panu Fursowi winne, których ja, nie mając czym płacić, także odebrawszy teraz od tegoż pana Fursa Ułasowicza zł 300 do rąk, inkludując w to i dług ode mnie winny, za pomienioną summę, tj. za zł 300 do rąk moich spełna i ręczywiście [s] odebranych, pomienioną połowicę placu mojego własnego z piwnicą i z izbą murowaną w mieście mińskim, na ulicy We Włókach Połockich leżącego, z jednej strony pana Matiasza Balcerowicza, burmistrza mińskiego, a z drugiej strony tej połowicy, którą sobie zostawuję leżący, tak jako się w sobie przed zburzeniem i spustoszeniem przez nieprzyjaciela miał, wiecznemi i nieodzownemi czasy panu Fursowi Ułasowiczowi, rajcy miasta mińskiego sprzedaje, z prawa mojego, którem miał, rzekam [się] na osobę pomienionego pana Ułasowicza, od daty tego zapisu mojego ustępuję i intromissuję, i spokojne dzierżenie za przybyciem do Mińska objąć przez urząd miej[sk]i miński, za ukazaniem tego listu mojego, pozwalam. A mianowicie z oddania spełna summy pieniędzy zł 300 do rąk moich oddanych i odebranych pana Ułasowicza, małżonkę i dziatki jego wiecznemi czasy kwituję, prawa na ten plac służący do rąk pana Fursa oddać obiecuję, także od daty terażniejszego, wieczystego, przedawczego zapisu mojego, żadnego prawa i przystępu ja sam, dzieci, bliscy i krewni moi, pogotowiu obcy ludzie mieć nie mam i nie mają. I owszem, u każdego sądu i prawa, jeśliby kto pana Fursa Ułasowicza, małżonkę, dziatki onego, albo dzierżącego od nich ten plac turbować, pożywać i [ze] spokojnego wybijać dzierżenia, albo przeszkodę jaką czynić chciał i w na[le]żniejszą część tego półplacu wstępował, tedy ja, Tomasz Polański bez żadnego obwies[z]czenia, za s[z]czególnym przypozwem ustnym abo pisanym, podług

stylu i zwyczaju prawa majdeburskiego pana Fursa Ułasowicza, małżonkę i działki onego, i każdego od niego dzierżącego, swym własnym kosztem zastępować, oczyszczać i ewinkować mam, i powinien będę pod zaręką 300 złp., o którą wolno mi będzie pozwać do sądu majdeburskiego, JKM assessorskiego — —. A drugą połowicę tegoż placu mojego, jeśli bym ją miał sprzedać, tedy żaden inny nie ma jedno bliższy będzie pan Furs Ułasowicz zapłacić i na to dla lepszej wiary, sam pisać nie umiejąc, ludzi zacnych oczewisto uprosiłem. Działo się w Warszawie, dnia 6 m—ca lipca r. p. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk takie są: ustnie a oczewisto od pana Tomasza Polańskiego do tego listu — — proszony o podpis pieczętarz — Simon Kazimierz Kurowicz. Ustnie i oczewisto proszony — — Jakow Pola Karpowicz, m. p. Ustnie i oczewisto — — proszony o podpis pieczętarz — Piotr Kazonowicz [s], wójt mohylowski. Ustnie i oczewisto proszony — — Bazyli Leonowicz, burmistrz mohylowski (— —). A. N., podkanclerzy.
s. 1249–1251

---

^a Brak miejsca oraz dat miesięcznej i dziennej.

983. Warszawa, 1661.08.02. — — zarobił na to dobrze ur. Józef Kulesza, żołnierz nasz przez te wszystkie zamieszanej ojczyzny lata, w wojsku naszym WKsL statecznie i wiernie służąc przeciwko różnym na ojczyznę następującym nieprzyjaciolom — —, abyśmy godne zasługi jego pańską naszą nagrodzili łaską, którą — — po ur. Bazylim Ozajęczeńskim pustosz nazwaną Łokciowo w stanie bierezniańskim, tak też po Hrehorym Łykoszynie dobra Derewnia^a Hryszkowo, Fiefielowo, dobra lenne wieczyste w woj. smoleńskim, którzy oddawszy [s] się od urodzonej przodków swoich sławy śmieli i ważyli się, nas i Rzpltą zdradziwszy, do cara moskiewskiego sprzedać i tam tak uporczywie zostając in perfidia quaeque hostilia wiernym naszym poddanym wyrządzać, wszystkie dobra leżące i ruchome — —, do dyspozycyjej naszej przypadłe, jure caduco et irreuocabilis donationis nostrae titulo — — konferujemy. (— —) C. P. B.
s. 1252–1253

---

^a Nie jest jasne, czy jest to człon nazwy, czy jednak raczej określenie rodzaju dóbr i winno być napisane z malej litery.

984. Sambor, 1660.07.02. Ur. Krzysztofowi Michalkiewiczowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, skarbnikostwo rzeczyckie po zdrajcy Wyszczyńskim. A. K.
s. 1253–1254

---

¹ Pawła Jana Sapiehy.

Uwaga! Zob. nr 949 — czy nie błęd w odczycie daty dziennej u wpisującego do ML?

985. Warszawa, 1659.05.06. (— —) Byliśmy proszeni od wieleb. ks. Kazimierza Kojalłowicza, rektora collegium i Akademiej Wileńskiej Socjetatis Jesu o przyjęcie per oblatam do ksiąg kancellaryjej naszej mniejszej WKsL sprawy niżej wyrażonej, ekstraktem z ksiąg brzeskich grodzkich wydanej, która słowo w słowo tak się w sobie ma:

Выпись с книг гродскихъ старосѣтва бересѣтѣнскаго, лета од нароженія Сина Божого 1656, м[еся]ца февраля 9 дня. Передомною Яномъ Каролемъ Копѣтемъ, старостою бересѣтѣнскимъ постанови[ш]ися очевисто его милость ксендъ Ян Анѣдрейковичъ, созietetати сезъ [s] листь добровольни, вечисти записъ годное памети зошлого зъ сьего света ясне [s] вельможного небожика его милости пана Казимера Леона [s] Сапеги, подканцлерого Великого Княжства Литовского, оршанского, вольпѣньского, любошанского старосты на речъ в нимъ и особомъ ниже выраженьмъ служачи ку актыкованю до книг гродскихъ бересѣтѣнскихъ подаль, котори в слове до слова такъ се в собе маеть.

Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL, orszański, wołpieński, luboszański starosta. Oznajmuję tym listem moim dobrowolnym, wieczystym zapisem, iż mając przed oczyma pomnożenie chwały Bożej i osobliwą do tegoż okazją widząc być z potrzeby ludzi w prawie umiętnych, aby sprawiedliwość święta według Boga i słuszości między ludźmi jako najlepiej fundować się mogła, przedsięwziąwszy fundacyją professorów juris prudencyjej do Akademiej Wileńskiej Societatis Jesu będącej i wprowadziwszy od niemalego czasu do niej professorów, którym quotannis ode mnie jurgielty dochodziły i dochodzić będą, tedy chcąc, żeby im prowizya i po zejściu moim in perpetuum szła, ażeby jako najlepiej się ugruntowała i prowidowani czterech [s] professorowie służyć mogli wiecznymi czasy audytorom juris canonicae civilis, majątność moją w pow. orszańskim leżącą, nazwaną Poczajewicze, w Bodze wieleb. jm. ks. Wojciechowi Kojalłowiczowi, collegium wileńskiego Socjetatis Jesu rektorowi i po nim na tenże rektorat wileński następującym, vi perpetuae foundationis na prowizyją pomienionych juris prudencyjej professorów saluo aduitalitio meo zapisuję wiecznemi czasy, tak iż zarazem po zejściu moim, będzie mógł zupełną mieć wolność pomieniony jm. ks. Kojalłowicz, albo po nim następujący rektor collegium wileńskiego, mianowaną majątność Poczajewicze ze wszystkimi wsiami i przynależnościami, a mianowicie wsi Poczajewicze, wieś Slidce, wieś Nowosiółki, wieś Niewhodowo, wieś Zakusze, wieś Dolżycze, wieś Stajrsze [s], wieś Oksienicy, wieś Łyski, wieś Dubrowki, wieś Hakceli, część w mieście Łukomli, mies[z]czanie mnie należący, do possessyjej swojej objąć, spokojnie prowentów jej zażywać i na prowizyją professorów juris prudencyjej obracać — aby dwaj świętcy zawsze in perpetuum czytali jus ciuile, a dwaj ex eadem Societate Jesu — jus canonicum; k'temu z tejsze intraty ma jm. ks. rektor i powinien będzie obmyślać przyległy budynek dla sposobnego mieszkania przy Akademiej Wileńskiej dwóm professorom świeckim, którzy jus ciuile czytają i czytać będą. Wolen będzie jm. ks. rektor, objąwszy dobra tej majątności Poczajewicz, samy dwór z budowaniem dwornym,

folwarkowym i gumiennym, z temi wyż mianowanemi wsiami i z miasteczkiem Łukomlem, do tego dworu należącym i z mies[z]czany, bojary, poddanemi, z ich powinnościami — —, z mytem mostowym, z targowym w mieście łukomskim na część moją przynależącymi — —, z wstępem do jez. Wielkiego Łukomla — — wlewam. (— —) Waruję to jednak, aby każdy professor świecki solarium słuszne mieć mógł, z którego by przystojne pożywienie miał i gospodę wolną, niżeli budynek wyżej wspomniany stanie, także pro sartis, także i na dochowanie potrzebniejszych ksiąg, które zostawać pro usu professorów successiue po sobie tam będących mają. A jako podawanie tychże professorów jm. ks. rektorowi należeć będzie, jako protekcja tejże fundacyjej mojej, żeby żadnego przez ciekawość albo złość ludzką zatrudnienia nie miała, proszę jw. jm. ks. Jerzego Tyszkiewicza, biskupa wileńskiego i po długim życiu successorów jm. na biskupstwie wileńskim będących, żeby wiedzieć raczyli o niej i o zatrzymanie tej mojej intencyjej z łaski swej starania swego pasterskiego nie spus[z]czali. Chcąc, aby ten mój zapis i fundacyja przy zupełnej mocy wiecznymi czasy zostawała, na utwierdzenie i dla lepszej pewności podpisuję ręką moją własną, i pieczęć moją przycisnąwszy użyłem ichm. panów pieczętarzów, przyjaciół moich, którzy za ustną prośbą moją podpisać się do niego raczyli i pieczęci swe przyłożyć kazali — —. Pisan w Warszawie, dnia 20 Julii r. 1655. (— —) Kazimierz Leo Sapieha (— —). Malcher Stanisław Sawicki, kasztelan brzeski. (— —) Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz i pisarz WKsL. (— —) Zachariasz Krukowski, pisarz grodzki orszański, ręką swą. Которися то запись до акть подана, до кние кобринскихъ есть уписанъ, с которихъ и есть випись под печатью и с подписомъ руки писарьское его милости ксендзу Войтеху Кожаловичу, ректорови созетатись езу колегиумъ виленьскогого есть виданъ. Писанъ у Берести.

U tego listu przy pieczęci urzędowej podpis ręki tymi słowy: jako w niebytności jmp. pisarza podpisuję się: Hieronim Kazimierz z Jelnej Jeleński, chorąży i podstarości woj. brzeskiego. (— —) Którą sprawę wyżej wyrażoną do akt przyjąwszy ekstraktem pod pieczęcią mniejszą WKsL stronie potrzebującej rozkazaliśmy wydać.^a

s. 1254–1258

^a Brak podpisu podkanclerzego.

986. Warszawa, 1659.05.06. (— —) Byliśmy proszeni od wieleb. ks. Kazimierza Kojałowicza, rektora kolegium i Akademijej Wileńskiej Socjetatis Jesu o przyjęcie per oblatam do ksiąg kancelaryjej naszej mniejszej WKsL sprawy niżej wyrażonej, ekstraktem z ksiąg grodzkich brzeskich wydanej, która — — tak się w sobie ma:

Выпись с гнихъ кгородскихъ староства берестейского, лета од рождения Сина Божого 1656, м[еся]ца фев[р]яля 9 дня. Передомъною Яном Коптьемъ, старостою берестейскимъ постановившимся очевидно его милость ксендзь Андрейковичъ, соцейтатись езу листъ добровольни, за-

тилькови запись годное памяти вельможного небошика его милости пана Казимера Леона [s] Сапеги, подканцлерого Великого Князь[ства] Литовского, оршанского, вольпенского, любошанского старости на речь в нимь особомъ нижей выражонымъ служачий ку акътикованю до кнгихъ кгородскихъ берестейскихъ подаль, котори в слове до слова такъсе в собе масть.

List ode mnie, Kazimierza Leona Sapiehy, podkanclerzego WKsL, orszańskiego, wolpeńskiego [s] i luboszańskiego starosty dany jm. ks. Wojciechowi Kojawłowiczowi [s], Kolegium i Akademiej Wileńskiej Socjetatis Jesu rektorowi na przyznanie listu mego wieczystego na Poczajewicze, majątność nazwaną, w pow. orszańskim leżącą, którą[m] zapisał na juris prudencyją i na prowizyją czterech professorów juris, jako szyrzej sama rzecz w pomienionym zapisie wyrażona jest. Który to zapis, ze wszystkimi w nim obowiązkami, u sądu głównego w Wilnie w r. t. 1655, miesiąca augusta 12 dnia przyznać mam i powinien będę pod obowiązkami wyżej opisanymi. (— —) Kazimierz Leo Sapieha (— —). Malcher Stanisław Sawicki, kasztelan brzeski (— —) Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz WKsL (— —) Zachariasz Krukowski, pisarz grodzki orszański, ręką swą.

Коториже то тотъ листь, добровольни затилькова запись черезъ особу выжей менованую ку акътикованю поданый, есть до кнгихъ кгородскихъ берестейскихъ принять и уписать. С которыхъ ксе[н]гъ выпись под печатью и с подписомъ руки писарьское его милости ксенъдзу Войтеху Кояловичу, соцетатись езу, рекъторови колекумъ [s] и Академией Виленьской есть выданъ. Писанъ у Берестю. У tego listu przy pieczęci urzędowej podpis ręki tymi słowy: Jako w niebytności jmp. pisarza podpisuję się: Hieronim Kazimierz z Jelnej Jeleński, chorąży i podstarości woj. brzeskiego. Скорикговаль Вежицкий.

Którą sprawę wyżej wyrażoną do akt przyjąwszy ekstraktem pod pieczęcią mniejszą WKsL stronie potrzebującej rozkazaliśmy wydać.^a
s. 1258–1260

^a Brak podpisu podkanclerzego.

987. Warszawa, 1659.07.16. (— —) Wyświadczone pod terażniejszy, zamieszany czas ur. Bazylego Worotyńca fidei et integritatis ku nam, z niemalą w zdrowiu, possessyjach, dostatkach i fortunach swoich ruiną, testimonia i dzieła rycerskie słusznej potrzebują wdzięczności. Którą mu okazując — — umyśliliśmy, przypadłe do dyspozycyjej naszej ex causa perduellionis po jawnych naszych i Rzpltej zdrajcach, dobra w woj. połockim leżące, prawu ziemskiemu wieczystemu podległe, po Janie — Prypież^a, Aleksandrze — Marchów i część Prypiesz[y], i Heliaszu Czerkassach ^bspólną część Prypież^b nazwane, tudzież i po Janie, i Bazylim Woyniłowiczach, którzy swoim chorągiew kosztem zaciągnąwszy na usłu-

dze nieprzyjacielskiej zostają, dobra takowemuż prawu ziemskiemu podległe, w woj. witebskim, Waszczażyn^c nazwane, iure caduco dać (—) C. P. B.
s. 1260–1261

---

^a Dalej też: Prypiesz

^{hb} Dalej: Swolna i część Prypieszy

^c Dalej: Waszczaryn

988. Warszawa, 1658.07.16. *Ur. Krzysztofowi Worotyńcowi, żołnierzowi^a przypadłe do dyspozycyjej naszej ex causa perduellionis dobra prawu ziemskiemu, lennemu podległe, Zywołoka z przysiółkami, po ^{b-b} Podborskim i dobra prawu dożywotnemu podległe, Zaborze nazwane, po Janie Snarskim, oboje w woj. połockim leżące, jako po jawnych zdrajcach naszych, którzy nie tylko że dobrowolnie do Moskwy powrócili, ale i w wojsku zaciągowym nieprzyjacielskim po wszystkich czas zostają, — — iure caduco — — dajemy. C. P. B.*
s. 1261–1263

---

^a Tak N

^{b-b} Okienko na imię.

989. Warszawa, 1659.07.16. (—) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, iż Hrehory i Szwocha Zalońscy, i Abraam Łukaszewicz, będąc plebeiae conditionis ludźmi dobra prawu ziemskiemu wieczystemu podległe, Arcujkowicze nazwane, w ^{a-a} leżące, pod tytułem szlacheckim, przedawszy się na stronę moskiewską i przy nieprzyjacielu naszym, i Rzpltej od zacczenia wojny zostając, trzymają. Przeto, iż te dobra do dyspozycyjej naszej przypadły, mając my wysoce zalecone sobie merita i odwagi ur. Krzysztofa Worotyńca, które on nam i Rzpltej nie tylko w przeszłych ekspedycyjach wojennych, ale i w terażniejszym strasznym ojczyzny zamieszaniu statecznie in fide ku nam persistendo wiernie i mężnie oddawał, umyśliliśmy mu one przerzeczone dobra Arczejkowicze [s] — — konferować. (—) C. P. B.
s. 1263–1264

---

^{a-a} Okienko na nazwę województwa lub powiatu.

990. Warszawa, 1658.03.20. (—) Wniesiona do nas jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, imieniem ur. Hrehorego z synami, Afanasa z bracią i Symona z bracią Połczewów prośba, abyśmy ich przy zaścianku szczecińskim i placach z ogrodnikami w mieście Orszy będących, dobrach prawu ziemskiemu, wieczystemu podległych, w pow. orszańskim leżących, które oni z przodków swoich prawem ziemskim, wieczystym mają, względem straconych na nie podczas następującego nieprzyjaciela Moskala spraw, tym listem, przywilejem naszym zachowali, tak jako się w sobie z dawna te dobra miały i teraz mają.

Do której my ich prośby, jako słusznej, łaskawie się skłoniwszy, a nie mniej względ na dotrzymanie nam wiary i życzliwości, nie udawających się pod protekcją moskiewską, mając, przereczonych ur. Połczewów, każdego z osobna, żony i dzieci ich przy zwyż mianowanych dobrach — —, według dawnego i starego ich ograniczenia — —, a mianowicie jednym bokiem o koniec włók miejskich orszańskich posadu mikolskiego, drugim — od rzeczki szecińskiej bokiem od gruntów ur. książęcia Bogusława Radziwiła, koniuszego WKsL wsi Tatarskiej nazwanej, trzecim — od wieleb. ojców jezuitów kolegium orszańskiego, czwartym — przez gościniec wileński od rz. Odrowo nazwanej, także i placach z ogrodnikami w mieście Orszy będących¹, wiecznymi czasy — zachowujemy i prawo ich — — stwierdzamy. (— —) C. P. B.
s. 1264–1265

---

¹ Dalej stwierdza się, że owe place leżą na ulicy Wileńskiej

991. Warszawa, 1658.07.16. (— —) Doświadczone niepojednokroć w wojsku naszym WKsL merita i działa rycerskie ur. Rafała Sakowskiego munificencją naszą, do dalszej przychęcając go usługi naszej, nagrodzić chcący, umyśliłszy mu — — dobra prawu ziemskiemu, wieczystemu podległe, w woj. połockim leżące, ex causa perduellionis po jawnych naszych i Rzpltej zdrajcach Aleksandrze Epimachu Wojnie — [folwark^a] Wierkudy i po Marcinie Dubaszyńskim — Karaczyno i Turowle nazwane, jure caduco dać — —. Jakoż — — te dobra mianowane, jako i inne wszystkie, leżące i ruchome, summy pieniężne — — konferujemy — — po jawnych zdrajcach, którzy nie tylko że się przedali, przysięgli, ale na wiarę moskiewską przekręciwszy się przy naszym i Rzpltej nieprzyjacielu zostają. (— —) C. P. B.
s. 1266–1267

---

^a Tak owe dobra określono w innym miejscu T

992. Sambor, 1660.08.26. Ur. Krzysztofowi Kossakowskiemu, podstarościeму brasławskiemu i Annie Wojniance dobra dożywotnie Widucie in pow. brasławskim po śmierci ur. Mikołaja Szostaka i małżonki jego. C. P. B.
s. 1267–1268

993. Nieporęt, 1661.07.^a Ur. Kazimierzowi Medunieckiemu, żołnierzowi, za życzliwość i odwagę — którą nam i Rzpltej na fortecy siebieskiej summa cum dexterritate praestitit, gdy wszelakich na tołożył sposobów, jakoby z rąk nieprzyjacielskich eliberowawszy in partem nostram mógł przywlas[z]czać; jakoż factio conditamine z przyjaciółmi swemi, a wyciąwszy lud moskiewski in praesidio będący, pomienioną fortecę siebieską wielm. Judyckiemu, kasztelanowi nowogródzkiemu¹ podał — —, dobra prawu ziemskiemu, wieczystemu podległe, w woj. połoc-

kim, w trakcie siebieskim leżące, post fata Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL do szafunku naszego przypadłe — —, Mocież nazwane, służeb 10 w sobie mające, tymi słowy nazywające się: Madzinowa nad jez. Orzechowem, Orzechowno nad tymże jeziorem, Taraskinio nad jez. Hlubokim, pustosz Dylanowo, Sczyrbakowo, Szoludniowo, Dziakszyno^b, Dmitrochowo nad jez. Mocieżem, pustosz Kohoryno, Lipiahy, Ormiej, Mocieżki, Wondylowo, Liporyszczyzna i Krasny Luch [s] — — konferujemy. I znowu te dobra, ponieważ quondam od ur. Gabriela Medunieckiego, rodzica jego, niemal pewnie nabyte i do Siebieża przyłączone były, ur. Kazimierzowi Medunieckiemu, jako dziedzicowi tych dóbr, za okazaną terażniejszą jego nam przysługę, tudzież też do dalszych naszych i Rzpłtej zachęcając usług, w których on i teraz pod chorągwią jw. pana Pawła Sapielchy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL zostaje, perseweruje, przywracamy. (— —) C. P. B.

s. 1268–1270

K: AGAD, AR XXIII, t. 16, plik 10.

^a Brak daty dziennej (K: 29).

^b Lekcja niepewna — może: Dziakożyno

¹ Mikołaj Władysław Judycki.

994. Warszawa, 1661.07.20. Oznajmujemy — —, iż co — — Władysław IV — — ur. niegdy Janowi Aleksandrowi Paszkowskiemu, za zasługi jego, które podczas oblężenia Smoleńska — — oddawał¹, pewne dobra nasze, nazwane wieś Drokówkę i z zaściankiem Zaborzem, na której i summa półtora tys. zł wniesiona jest, w ekonomiję mohylewskiej leżącą, dał i konferował, takowy my mając miłościwy wzgląd — — na zasługi syna jego, ur. Konstantego Paszkowskiego, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL² — — w różnych ekspedycjach wojennych — —, po zejściu z tego świata wyż pomienionego — — rodzica jego, umyśliliśmy też prawo i possessyją, in omni meliori modo et forma na tę wieś Drokówkę z zaściankiem Zaborzem i z summą półtora tys. zł wniesioną, — — synowi jego dać — —. Ma pomieniony — — Paszkowski tę wioskę — — do żywota swego spokojnie trzymać — —, żadnej nam nie pełniąc powinności tylko czynsz goły pieniężny, podług ustawy poszedniejszej rewizorskiej, do skarbu naszego annuatim wnosząc. I to też warujemy, że i po śmierci ur. Konstantego Paszkowskiego nie pierwszej będzie ta wioska Drokówka odebrana, aż summa z skarbu naszego tejże ekonomiję mohylewskiej suksessorowi jego, albo komu będzie legował, oddana będzie. (— —) W. S. J.

s. 1270–1272

¹ Chodzi o oblężenie Smoleńska w r. 1633–1634.

² Pawła Jana Sapielchy.

995. Częstochowa, 1661.02.07. *Ur. Mikołajowi Serafinowiczowi, tow. chor. ur. Krzysztofa Sapiehy, stolnika WKsL, plk. JKM, po zesłym zdrajcy i rebellizancie naszym Hawryle Szeniaku wójtostwo osowieckie, w którym włók 2 wójtowskich z morgami i sianożęciami — —, w ekonomij naszej mohylewskiej leżące, onemu na czynszu gołym dorocznym — — konferować umyśliłszy. A. K.*
s. 1272–1273

996. Warszawa, 1662.03.06. *Ur. Janowi Brzeskiemu, tow. chor. pancernej wielm. Michała Kazimierza Radziwiła, księżęcia na Olyce i Nieświeżu, kasztelana wileńskiego, za zasługi w różnych okazjach, a zwłaszcza w wojnie z Moskwą, dobra lenne, pustosze Iwkiń, Budziszcz i Wuhol Łazarowski nad rz. Upiną, włók 200 przy granicy mścisławskiej, w woj. smoleńskim, w stanie iwanowskim leżące, po śmierci ur. Stanisława Żuka, sekretarza JKM. W. S. J.*
s. 1273–1274

997. Warszawa, 1662.03.23. (— —) Pozwalamy wielm. Jerzemu Karolowi Hlebowiczowi, generalnemu staroście żmudzkiemu i Katarzynie Radziwiłównie Hlebowiczowej, małżonkom, aby mogli z prawa swego dożywotnego, które mają na starostwo onikszeńskie, w pow. wilkomirskim leżące, odłączywszy folwark Plepizski, z poddaniami, z zaściankiem Miszkiszczami, po Wojciechu Martyszewiczu, ziemianinie onikszeńskim, tak jako on trzymał, także osobliwie wioskę Szymkiszki, w tymże pow. wilkomirskim leżące, ur. Hieronimowi Kałusowskiemu, żołnierzowi — — w różnych ekspedycjach z us[z]czerbkiem zdrowia i substancyj onego zasłużonemu, i Annie Czeszejkównie Kałusowskiej, małżonkom, rzec [się] i ustąpić. (— —)^a
s. 1274–1275

^a Brak podpisu pisarza.

998. 1661.07.13. (— —) Stanąwszy oczewisto u ksiąg kancelaryj naszej mniej-szej WKsL wielm. Jerzy Karol Hlebowicz na D[ą]brownie, starosta generalny] żmudzki, list swój cessyjny na wieś Berezówka nazwaną dany ur. Kazimierzowi Tyszkiewiczowi zeznał — —, który — — tak się w sobie ma:

Jerzy Karol na Dąbrownie i Zasławiu, generalny Ks. Żmudzkiego, borysowski, czeczerski starosta, onikszeński, radoszkowski, mścibowski, jałowski, rakan-ciski i ławaryski dzierżawca, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym, cesyjnym i zrzeszonym listem, iż co mi JKM — — starostwo czeczerskie, w pow. rzeczyc-kim leżące, prawem dożywotnym konferować raczył, tedy od starostwa czeczerskiego na ustąpienie wsi nazwanej Berezówka, w której włók 18, otrzymawszy u JKM — — konsens na osobę pana Kazimierza Tyszkiewicza, ze wszystkimi przynależnościami — — ustępuję z prawa mego dożywotnego, — — względem tej wsi służącego, zrzekam i na pana Kazimierza Tyszkiewicza podług konsensu

JKM wlewam. (— —) Dan w Mścibowie, m-ca maja dnia 11, r. p. 1661. (— —) Jerzy Hlebowicz — —. Ustnie proszony do tego listu pieczętarz — Aleksander Wiażewicz, chorąży woj. mińskiego. Ustnie proszony — — Jan Franciszek Poźniak, pisarz dekretowy WKsL. Ustnie proszony — — Jerzy Władysław Grabiński, ^{a-a} witebski. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1276–1277

^{a-a} Okienko na nazwę (powinno być: horodniczy).

999. Warszawa, 1661.06.30. Jw. Pawłowi Janowi Sapiezie, wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi w. WKsL, uprzejmie nam miłemu, łaska nasza królewska.

(— —) Acz nie wątpimy, że Uprzejmość Wasza, stosując się do konstytucyj sejm przeszłego de praesidio na Słucku będącym napisanej, assygnacją na zapłatę praesidiariiis tamecznym wydałeś do skarbu WKsL, jednak jeśliby się to nie stało, to nasze do Uprzejmości Waszej dajemy pisanie, abyś tę assygnacją wielm. książęciu koniuszemu WKsL¹ wydał nieodwłocznie, aby żołnierz na tamtej fortecyc będący taką, jaką może być in praesenti Reipublicae calamitate, mógł odnieść konsolację. Życzymy zatem — —. C. P. B.
s. 1277–1278

¹ Bogusławowi Radziwiłłowi.

1000. Warszawa, 1661.06.30. Oznajmujemy — —, iż doniesiona nam jest prośba wielm. Jerzego Karola na Dąbrownie i Zasławiu Hlebowicza, generalnego Ks. Żmudzkiego, borysowskiego, onikszteńskiego, mścibowskiego, jałowskiego starosty i wielm. Katarzyny Radziwiłłówny Hlebowiczowej — — małżonków, abyśmy im dzierżawy Łomaki nazwanej, w pow. wilkomirskim leżącej, rzec [się] i prawo swoje dożywotne na osobę ur. Andrzeja Barzykowskiego, podcześniego ziemi wiskiej i Eufrozyny Domątówny [s] Siesickiej, marszałkównej wilkomirskiej, małżonków wlać pozwolili. Do której prośby tymesmy się łaskawie skłonili [mając wzgląd] na zasługi ur. Barzykowskiego — — nam i Rzpltej we wszelakich zawżdy wyświadczone okazjach — —. Mocą którego wlewku, na którymkolwiek urzędzie zeznanego — —, mają — — pomienieni małżonkowie wyż rzeczzone dobra Łomaki — —, tj. dwór sam z budowaniem dwornym i gumienym, ze wsiami Downaty, Łomaki, Dojpajnie, Bardzie, z karczmą na gościńcu birzańskim — —, objąwszy oboje in solidum aż do żywotów swoich — — trzymać. (— —) A. K. Z.
s. 1278–1280

1001. Kraków, 1661.01.02. — — gdy nam przełożono jest imieniem ur. Doroty Brzostowskiej, pozostałej ur. niegdy Andrzeja Przeclawskiego, podstolego słonimskiego, cum minorrenibus [s], małżonki, iż ona w tym publicznym państw naszych zamieszaniu¹, zostawiwszy wszystkich fortun swoich i kondycyj, Żurowicz

nazwanej, w pow. słonimskim leżącej, od nieprzyjaciela funditus spalonej, destituta, do takowego przyszła upadku, że żadnym sposobem kredytorom swoim i długom, tak za żywota małżonka, jako i po śmierci zaciągnięnym, uścić się nie może, a zatym suplikowała i prosiła nas, abyśmy takowemu jej subueniendo upadkowi samą i wszelkie dobra jej pod obronę i protekcją naszą królewską wzięli i od impetycyje kredytorów, wszelakiego stanu ludzi, listem naszym żelaznym obwarowali. Do której my prośby łaskawie się skłoniwszy, tak samą — — cum minorrenibus [s] pozostałymi, jako i dobra jej pod obronę — — bierzemy i do — — lat 3 — — od płacenia wszelakich długów — — uwalniamy. (— —) W. S. J.
s. 1280–1281

^a T: zamieszania

1002. Warszawa, na sejmie walnym, 1661.06.28. Oznajmujemy — —, iż jako regium est subiectis parcere, tak każdej Rzpltej non ignominiosum i owszem, tutissimum być rozumiemy, aby, podczas zamieszania w niej publicznego, ludzie, saluando quisque zdrowie i fortuny swoje, u różnych monarchów patrocinia szukający, żeby tandem casu et intentu suo oraz in spem powstania upadającej nie zgubili ojczyzny, wiecznym zapomnieniem anteactorum do łaski naszej rewokowani byli. Że tedy ur. Konstanty Woyniłowicz i Krzysztof Makowski, w tym zapale ojczyzny będąc okrażonemi nieprzyjacioły postronnemi i domowemi, już przez nieprzyjaciela spraktykowanemi, ostatni prawie, uciek[ł]szy się cara moskiewskiego¹ protekcyej, dotychczas w niej wyglądając szczęśliwszej rewolucyjej sukcesów naszych. Których doczekawszy się, przez niektórych panów rad i urzędników dworu naszego, przy nas natenczas będących, suplikowali prosząc nas o amniscyją praetoriorum, które się in furore dźiać musiały, belli errorum. My tedy, — — chcąc pomienionych — — ad alien[an]da omnia anteacta recipiscentes zagrażać, to wszystko, cokolwiek się przez nich w moskiewskiej protekcyej w tym zamieszaniu stało, miłościwie przebaczymy i ex senatus consulto w wieczną i nieodzowną amniscyją, i zapomnienie pus[z]czamy, do łaski naszej tak ich samych, jako ciues tej ojczyzny przyjmujemy i tak zdrowie, i honor ich, jako też wszelkie dobra ruchome i leżące, i possessyje ich w WKsL będące, przed wojną im służące i należące, słowem naszym królewskim asekurujemy — —. A zatym wszelkie donationes priwileja [s] in praeiudicium, honorum i dóbr ich wszystkich, podczas zamieszania tego od kogokolwiek otrzymane, rewokujemy, kasujemy i annihilujemy, a jako własne ich dobra przywracamy (— —). W. S. J.
s. 1282–1283

¹ Aleksy Michajłowicz.

1003. Warszawa, 1659.03.05. *Ur. Mikołajowi Izdebskiemu strażnikostwo smoleńskie po ur. Danielu Stybalkowskim. C. P. B.*
s. 1283–1285

Uwaga! Tekst jak w nr. 412

1004. 1661.07.20. *Aktykacja przez ur. Marcjana Ogińskiego następującego zapisu:*

Ja, Marcejan Ogiński, podstoli WKsL, starosta rohaczewski, plk JKM wiadomo czynię tym moim wieczystym, dobrowolnym, zręczonym zapisem, iż co g. p. jw., w Bogu zeszyły jmp. Kazimierz Leo Sapieha, podkanclerzy WKsL testamentem ostatniej woli swojej, dysponując dobra swoje, majątność Jeziernica, w pow. słonimskim leżącą, godnej pamięci zeszyłej jw. jejmp. Zofiji Sapieżance Połubińskiej, wojewodziny parnawskiej i potomstwu jejm., tj. wielm. jmp. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL, staroście słonimskiemu, jejmp. Eufrozynie Połubińskiej Giedroyciowej, horodniczej smoleńskiej, jejmp. Krystynie Połubińskiej Kamińskiej, zeszyłej jejm. pannie Halszcze [s] Połubińskiej i w osobie zeszyłej jw. jejmp. Katarzynie Połubińskiej Ogińskiej, kasztelanowej trockiej, pani matki, dobrodziejki mojej, nam, potomstwu jejm., tj. mnie, podstolemu WKsL, wielm. jejmp. Aleksandrze Ogińskiej Zawiszynej, pisarzowej WKsL, jejmp. Teodorze Ogińskiej Janowej Grużewskiej, chorążyniej Ks. Żmudzkiego dać, darować i wiecznym prawem zapisać raczył. Której majątności Jeziernicy, po zejściu jmp. podkanclerzego WKsL, jejmp. wojewodzina parnawska, babka, dobrodziejka moja, do żywota swego dzierżącą była, a po zejściu jejm. jmp. pisarz polny WKsL, tak części sobie należącej, jako po jejmp. matce, ponieważ tak od zeszyłej dobrodziejki pani matki mojej, jako i drugich siostr jm. zręczenie zaszło, osobliwie po jejm. pannie Halszcze [s] Połubińskiej, w panieńskim stanie zeszyłej, które według prawa na jmp. pisarza polnego WKsL spadły, jest aktorem. Zaczyn już diuidendo tę majątność Jeziernicę — trzy części jmp. pisarzowi polnemu WKsL, czwarta — jejmp. Giedroyciowej, piąta — jejmp. Kamińskiej [s], a szósta — mnie, podstolemu WKsL, z ichm. wyżej pomienionymi pannami, siostrami memi, należą. A że jmp. pisarz polny WKsL za trzecią, w szóstej części, część mnie — — według testamentu jmp. podkanclerzego WKsL należąca, dostateczną, realną uczynił satysfakcją i gotowemi, według uznania ichm. panów przyjaciół, pieniędzmi zapłacił, tedy ja z tej mnie należącej części wiecznie zrzekam się i na jmp. pisarza — — prawo, i należność wszystkę moją, z wolną wszelaką jm. dyspozycją wlewam, sobie samemu, successorom moim i nikomu inszemu żadnego już nie zostawując prawa, przystępu i pretekstu wiecznemi czasy, pod zaręką 2 tys. zł i nagrodzeniem szkód słownie mianowanych. (— —) I na tom dałem jmp. pisarzowi polnemu WKsL ten mój wieczysty zapis, z pieczęcią i podpisem ręki mojej, także ichm. panów pieczętarzów ode mnie uproszonych — —. Działo się w Warszawie, dnia 15 m-ca Julii r. 1661. (— —) Marcejan Ogiński — —. Proszony pieczętarz — Krzysztof Wołodkowicz, wojewo-

da nowogródzki. Proszony pieczętarz — Maciej Olszewski, podsędek lidzki, m. p.
(—) A. N., podkanclerzy.
s. 1285–1287

1005. 1661.07.19. — — stanąwszy oczywiście u ksiąg kancelaryjnej naszej mniej-
szej WKsL osoby niżej mianowane list swój, zastawny zapis, między sobą dany,
przyznali prosząc, aby do ksiąg był wpisany, który — — tak się w sobie ma:

Stanął pewny a nieodmienny kontrakt między jejmp. Heleną z Kiw [s] Ciecierską — z jednej, a jmp. Andrzejem Kazimierzem Młockim, podstolim oszmiańskim, starostą tłumackim i^a jejmp. Katarzyną z Brzozowa Młocką, małżonkami — z drugiej strony w ten sposób, iż jejmp. Ciecierska na potrzebę swoją pożyczyla i spełna do ręki swoich [ss] odebrała rękodajną sumę pieniędzy złp. 1800 od ichm. panów [s] Młockich, małżonków. Resztę za[ś] zł 12 set ciż ichm. panowie Młoccy, małżonkowie powinni będą pod takowąż zaręką jejmp. Ciecierskiej oddać i wyliczyć w teraźniejszym roku, w dzień ś. Bartłomieja apostoła, święta rzymskiego. W której to sumie jejmp. Ciecierska dobra swoje, nazwaną majątność Kolczyn, ze wszystkimi wsiami do niego z dawna, tak jako w jej possessyjej zostawały, należącymi, w woj. brzeskim leżącą, wolną i nikomu nie zawiedzioną, tj. dwór w szcąt spalony natenczas, z sadami, ogrodami, nawozami, pognojami, z nich pochodzącymi pożytkami, z rzekami, toniami, z zatokami, sadzawkami, stawami, z wolnym spus[z]czaniem ich, łowieniem ryb, z młynami, sianożęciami morążnemi i błotnemi, z gajami, borami, lasami (z tego kontraktu wyjąwszy bór dębowy, w którym tylko samej sobie wolny wrąb zostawuje jejmp. Ciecierska), z zasiewkami ozimnemi i jarzynnymi, z poddanymi osiadłemi, z gruntami oranemi i nieoranemi, ze wszelaką ich powinnością, robotami, strażą, podwodami, czynszami, domows[z]zczyzną, działkami żytnemi i owsianemi, z ps[z]czołami poddanych połowicznymi według dawnego zwyczaju i zachowania się poddanych w tych powinnościach, i daninach, co osobliwym komputer na inwentarzu dostatecznie opisano będzie i ze wszystką pomienionej majątności intratą należącą, jako i barcie na gruntach kolczyńskich, w lasach i borach znajdujące się, z barciami miodowymi i niemiodowymi w gajach, z wolnym na opał, budynek dworowy mój wrębem (tak jednak, aby lasy pustoszone i wyprzedawane obcym ludziom nie były, ani w nich towary leśne robione na pożytek ichm. panów zastawników) ogółem wszystką majątność, jako się przedtym z dawna w miedzach, granicach i swych obychodach miała, i teraz ma, jako sama zażywała, żadnych pożytków nie wyjmując — — w moc, dzierżenie i spokojne używanie urzędownie przez generała i stronę szlachtę, tę majątność Kolczyn zastawnym prawem do lat 3 podaję, a niniejszym kontraktem pus[z]cza[m] jmp. Andrzejowi Kazimierzowi Młockiemu — — i samej jejm. Katarzynie z Brzozowca [s] Młockiej, małżonkom. Której to zastawie rok się zaczyna w r. t. 1661 od ś. Jana Chrzciciela, święta rzymskiego, a kończyć się ma w r., da Bóg, 1664, na takowąż święto — —. O którym to okupnie tej majątności i oddaniu zupełnych 3 tys. złp. ma jejmp. Ciecierska dać znać przez list swój otworzysty, przez generała urzędowego,

poprzedzając termin wykupna dwunastą niedziel do tejsze majętności swojej zastawnej. Ktorego terminu mają ichm. panowie Młoccy, małżonkowie być pilnemi i za wylczeniem sobie summy zł 3 tys. zł [s], także uczynieniem dosyć temu kontraktowi, majętność zastawną puścić i zupełnie według inwentarza spisanego, z melioracją jaką by uczynili i przez mnie ichm. nagrodzona była, także i z zasiewkami ozimnymi, i jarzym [s], jako się im teraz poda, wrócić i puścić bez żadnej zwłoki, i trudności powinni będą. A summa ta oraz cała i zupełna w monecie dobrej, która by szła bez braku w WKsL ma być przez jejm. położona i odliczona w grodzie poblížszym własnym, tj. w Brześciu Litewskim, abo gdzieby [s] do niego przystępu nie było, tedy w inszym jako najblížszym grodzie, także w WKsL. O czym jmp. Młockiego, małżonków [ss] tym listem o wykupnie jejm. awizować, a gdzieby [s] jm. na termin i miejsce naznaczone sobie dla odebrania summy nie zjachał, abo z dostateczną prawną mocą plenipotentu swego nie zesłał, tedy odłożywszy sumę 3 tys. zł przy urzędzie grodzkim, otrzymawszy do urzędu z położenia jej kwit, jejmp. Ciecierskiej majętność Kolczyn, zastawioną tym kontraktem, zajachać i odebrać [wolno będzie?], co żadną wiolencyją i ekspulsją nie ma być rozumiano. Jednak wolna zostawać będzie akcja obojgom stronom czynienia prawem i dochodzenia pretensyi z kontraktu tego ichm. wzajemnie służących. Jeśliby zaś obwies[z]czenia przed terminem okupna ichm. nie podała jejmp. Ciecierska i na tym terminie tej zastawy u jm. nie oswobodziła, tedy po wyjściu terminu tego 3 lat do drugich 3 lat ma jmp. podstoli oszmiański i jejm. sama, aż do oddania i zupełnego zapłacenia tej summy tę majętność Kolczyn w spokojnym dzierzeniu i używaniu trzymać. A gdzieby do wykupna tej majętności przyszło na terminie naznaczonym, tedy ichm. rumacyjej niedziel cztery po wyjściu zastawy pozwala jejm., z odwozem poddanemi za mil 6. To też sobie waruje, iż ichm. panowie Młoccy, małżonkowie, pobory, podymne i inne wszelakie podatki podług ustaw sejmowych albo laudum mają, sami wybrawszy u poddanych, do rąk egzaktorów wcześniej oddawać i kwity zapłaconych podatków otrzymać, które po tym, przy wykupnie majętności ichm., oddać i powrócić jejmp. Ciecierskiej powinni będą, [oraz] służbę pospolitego ruszenia z tejsze majętności odprawować. A jeśliby za dzierżawy swojej ichm. co potrzebnego, bez czego obejść gospodarstwo [się] nie może, we dworze zbudowali, albo restaurowali i koszt na to jako najskromniejszyłożyli, co wszystko rejestrami wydatków likwidować będą przy wykupnie majętności, podług uznania przyjaciół po dwu z⁹ obu stron wysadzonych, wszystko to powinna ichm. nagrodzić i zapłacić. W który komput przybudynków nie mają wchodzić te rzeczy, które się z tejsze majętności Kolczyna na przybudynek wezmą, chyba to, na co ichm. spensę z własnej szkatułyłożyć będą. Gdzieby toż z dopus[z]czenia boskiego, a nie z winy i okazyjej ichm. panów Młockich, małżonków, szkoda jaka stała się w budynkach, poddanych i ich dobytках, jako to przez ogień, nieprzyjaciela kor. i WKsL, powietrze, głód i inszym sposobem, któremu by ludzka providencyja zabieżyć nie mogła i publica calamitas sprawiła, o takowe szkody i spustoszenia żadnej ichm. panowie zastawnicy molestacyjej i turbacyjej mieć nie będą. Wolen też jmp. podstoli oszmiański

z jejm. małżonką swoją tej majątności zażywać i według upodobania, i woli swojej wszelakie pożytki sobie przywozić, poddanych występnych i nie dość czyniących powinności zwykłej karać według prawa. Nie będzie też mogła jejmp. Ciecierska ichm. żadnej prepedycyje w dzierzawie i używaniu majątności tej aż do wykupna czynić, ale i owszem, od wszelakich osób i impetycyje ich zastępować, ewinkować, gdy o to wcześniej przez ichm. awizowana i rekwirowana będzie. Co się ma rozumieć jako o inszych wszytkich osobach, tak i o samym jmp. Ciecierskim, małżonku jejm. A jeśliby, przepomniawszy tego listu, dobrowolnego zapisu i żarək w nim opisanych, w tę majątność Kolczyn, zastawną ichm. panom Młockim, małżonkom jejmp. Ciecierska sama przez się lub przez kogośkolwiek wstęp czyniła przed okupnem i przeszkodę jaką, albo ichm. od turbacyje jakiegokolwiek osób w[z]ględem tej majątności, obwies[z]czona będąc, nie ewinkowała od praw, pozwów, zajazdów i o długi, albo o jakąkolwiek rzecz dawniejszą nie oczys[z]czała, albo w czymkolwiek temu zapisowi sprzeciwiała się i on naruszała, tedy za takowe sprzeciwieństwo w każdym punkcie żarək 3 tys. zł zapłacić powinna będzie. O co wszystko pozwać jejm. do sądu należytego, tj. grodzkiego, ziemskiego, trybunalskiego i zadwornego wolno będzie, a pozwana za pierwszym rokiem, jako zawitym, do tego sądu stawić [się], a stanąwszy do tego kontraktu pozwu, nie zbijając obmów, delaty, obron prawnych nie zażywając, skutecznie i nieodwłocznie usprawiedliwić się ma. A sąd takowy, tak za stawieniem, jako i niestawieniem jejm., w ten kontrakt wejrząwszy, podług niego we wszytkim się sprawić, wskaz i odprawę na wszelkich majątnościach, gdziekolwiek leżących, ma i mocen będzie uczynić. Toż się ma rozumieć o ichm. panów Młockich, małżonkach, którzy za niedosyć uczynieniem temu kontraktowi, sprzeciwieniem się jemu w jakimkolwiek punkcie, tymże żarękom zł 3 tys. zł [s] i forum popadać mają, i na się dobrowolnie też obowiązki wyżej mianowane przyjmują. W ostatku jmp. podstolemu oszmiańskiemu i małżonce jm. ewikcyją względem tego zastawnego zapisu jejmp. Ciecierska na wszytkich dobrach swoich, gdziekolwiek leżących, ruchomych, summach pieniężnych zapisuje i dobrowolnie na nie wkłada. I na to dali ten list swój, zapis zapisowy i kontraktowy obie sobie strony, z pod pieczęcią [ss] i z podpisem rąk własnych, do którego tego zapisu zastawnego uprosili ustnie ichm. panów przyjaciół za pieczętarzów. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Helena Teresa Ciecierska. Andrzej Młocki. (— —) Wojciech z Bujanowa Bujanecki. (— —) Maciej Zadorski, marszałek orszański. (— —) Stanisław Zadorski. (— —) A. N., podkanclerzy.

s. 1288–1293

^a T: a

1006. Warszawa, 1661.07.22. *Pozwolenie wielm. Teodorowi Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL na zrzeczenie się na rzecz ur. Hieronima Ważyńskiego, starosty tyrkszlewskiego prawa do ciwuństwa birżyniańskiego na Żmudzi, z dworem wielkoniańskim, z folwarkami do niego należącymi, z dwiema miasteczkami — Wek-*

szniami i Lachowem nazwanemi, z wsiami — mianowicie w wójtostwie birżyniańskim wsi Birżyniany, Kalpiniki, Petrajcie, Kinczyle; w wójtostwie powyrnickim wieś Czechy z zaściankiem Butnorami nazwanym; w wójtostwie powentskim wsi Ziubiki, Klajcie, Użlekanie, Mejnary, Wowery, Kruje, Możejki i z folwarkiem Reciowym, Najkie, Krokcie, Mile; w wójtostwie oszwiańskim wsi Rekecie, Suwajcie, Zagajcie z zaściankiem wójta Słuszkiewicza, Purwiany, Awskudzie, Urwioke, Rywicie, Kulszany zowią Szadlekie, Kirki; w wójtostwie powodokskim wsi Purple zowią Czuryle, Knabiki, Buchnajcie, Kabaldyki, Tulwiki, Awkskie-le, Montrydy, Giecawdzie, która przedtym była przy wójtostwie oszwiańskim. (— —) A. K. Z.
s. 1293–1294

Uwaga! *Zob. nr 935.*

1007. Warszawa, 1661.07.03. (— —) Supplikowali do nas, przez panów rad i urzędników naszych dwornych — —, poddani nasi klucza kijowskiego [s] ze wsiów Połozek, Kowszczyńki, Dubrowice Wielkiej i Małej, Bokinki, Wyczółek i Dobrynki, do ekonomijej naszej brzeskiej należące, a w dzierżeniu natenczas ur. Pawła Tetery, plk. naszego wojska zaporoskiego będące, iż podczas teraźniejszego ojczyzny naszej zamieszania, przez różnych nieprzyjaciół ogniem i mieczem funditus zruinowane, także od żołnierzy naszych kor. i WKsL do s[z]czętu szczeni [s], osobliwie zaś, z nawiedzenia boskiego, przeszłego miesiąca gradem wielkim pola żytem zasiane w niwecz wybite, dla którego takiego spustoszenia do ostatniej przywiedzeni są zguby. Czego wszystkiego autentycznymi protestacyjami i relacyjami generalskimi dowodzili. Wnosili do nas przez tychże panów rad i urzędników — — prośbę, abyśmy onych dla snadniejszego pobudowania i jakiegokolwiek prętkiego ratunku od wszelakich podatków, tj. od płacenia myta, donatywy, czopowego, szosowego, akcyzy, podymnego i innych, jakiegokolwiek przedtym oni do naszego i Rzpłtej pełnili skarbu, także od podwód, posłów, posłanników, gońców do Moskwy od nas naznaczonych i z Moskwy nazad powracającym się należących, do lat czterech listem naszym libertacyjnym uwolnili. (— —)

Król zgadza się na to, dodając do tego uwolnienie od stanowisk żołnierskich i wybierania tzw. chlebów. C. P. B.
s. 1294–1296

1008. Częstochowa, 1661.02.08. *Ur. Jakubowi Osinie, tow. chor. ur. kniazia Dołskiego, rotm. JKM¹, za zasługi, które on po te wszystkie zamieszanej ojczyzny lata przy niemałych stratach swoich w pocztach i szkodliwych poniesionych szwan-kach, i postarzałach różnych, osobliwie w jednej pod Filipowem ze Szwedami², w drugiej z wiarołomnym nieprzyjacielem pod Miadziołem³ okazjach oświadczał, — — dobra nazwane plac i grunt Nalewajkowski z budynkami, i wszystkimi do tego przynależnościami w mieście naszym Nowogródku, pod prawem majde-*

burskim, w zawulku dubeńskim leżący, po Jakubowej Sołtynowiczowej i synu jej Matyjaszu Sołtynowiczu, których Moskwa pozabijała, jako po bezpotomnie i ad octauum gradum successorów nie mających, do naszej dyspozycji jure caduco przypadłe, prawem wieczystym — — konferujemy. A. K.
s. 1296–1297

¹ Jan Karol Dolski.

² Bitwa pod Filipowem 22 X 1656 r.

³ Bitwa pod Miadziołem odbyła się na początku 1659 r.

1009. Warszawa, 1661.04.24. *Ur. Krzysztofowi Sapieże, stolnikowi WKsL, plk. JKM po zdrajcy Samuelu Krzemieniewskim, który i teraz przy Dolhorukim carskim zostaje rotmistrzem i różnych przeciwko wojskom naszym dokazuje odwag, włość uszakowską w ujeździe dorohobuskim, w stanie czechłowskim, w woj. smoleńskim leżącą, do której należą derewnie Uszakowo, Łozie, Biel, Cholm, Rabszyno, Suchanowo, Zabolocie, Czarnowo, Wierchowicze, Zienino, Boltunowo, Rudniewo, Pukinowo, Inoniwo, Kiszkinów, Panonino, na prawie lennym wieczystym bez prawa robienia salety i towarów leśnych.* A. K.
s. 1297–1299

1010. Warszawa, 1661.04.24. *Ur. Michałowi Giekowiczowi Worłowskiemu, który wszystkie swe lata młode na usłudze antecessorów naszych i Rzpltej strawiwszy i teraz w tęż exercitium Martium synów swoich wprawuje, i sam in eodem trwa statecznie, i żonie jego Annie Radgowskiej, włóki 2 nazwane Szuneliszki, nad rz. Niemnem, w pow. kowieńskim leżące, po śmierci ur. Jana Krzysztofa Zegzdry w dożywocie.* A. K. Z.
s. 1299

1011. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Wojciechowi Stanisławowi Rakowskiemu dobra dożywotnie Drozdzenice i Hłupiki w woj. i trakcie mściławskim po śmierci ur. Jana Oleszkiewicza.* C. P. B.
s. 1300–1301

1012. Warszawa, 1661.06.20. (— —) Pokładany był przed nami list, ekstrakt autentyczny z ksiąg kancelaryjnej naszej większej WKsL, z przywileju naszego, pod datą w r. 1655 m—ca maja 31 dnia, za męstwa i odwagi tak mies[z]czan, kupców i wszystkich obywateli bychowskich, jako i przy nich żydów tamecznych, danego, naonczas w possessyjej wielm. Leona Kazimierza Sapiehy, podkancelrzego WKsL, a teraz w possessyjej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ będących, z osobliwej łaski naszej i konsensem wszytkiej Rzpltej jeżdżących ze wszelakimi, którekolwiek jedno wymyślone i wynalezione mogą być, towarami od podymnego, poborów, myt starych i nowych, szlacheckich splawów wodnych,

czopowego, szosowego, pogłównego i od wszelakich publicznych Rzpłtej podatków, które uchwalone naonczas być miały, do lat 20 uwolniliśmy. Proseni tedy jesteśmy przez panów rad i urzędników naszych — —, osobliwie za wniesioną instancją przez jw. wojewodę wileńskiego, za bychowskiemi mies[z]czany, kupcami i żydami, abyśmy ten list, ekstrakt z przywileju onym danego, mocą i powagą naszą królewską stwierdzili i zmocnili. Jakoż czyniąc to na przyczynę tychże panów rad naszych i jw. hetmana WKsL stwierdzamy, zmacniamy i we wszystkich jego punktach, artykułach, prerogatywach [s] do wyjścia lat pomienionych approbujemy. Co do wiadomości wszystkich miast, miasteczek naszych, szlacheckich, duchownych w WKsL będących przywodzić chcemy mieć i rozkazujemy, aby pomienieni mies[z]czanie, kupcy i żydzi bychowscy, w którychkolwiek miastach i miasteczkach mieszkać będą i handle odprawować, przy tej wolności cale i nienaruszenie, pod winami w tymże przywileju opisanemi, zostawali. (— —) A. K. Z.
s. 1302–1303

¹ Pawła Jana Sapiehy.

1013. Warszawa, 1661.08.03. (— —) Doniesiono nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych, iż Wołodko, a po Wołodku synowie jego Leś i Raś, poddani nasi wsi Kozaków do ekonomiję pińskiej przysłuchające [s], nie oglądając się na stan swój i kondycją, in leupendium prawa pospolitego i konstytucyj sejmowych, ważyli się prawem wieczystym dóbr w pomienionej wsi Kozakach nabyć, uzurpując sobie nienależne jura nobilitatis; drugie zaś dobra we wsi Posimczach, w pow. pińskim leżące, u ur.^{a-a} Polchowskiego, nie wiedzieć jakim prawem nabyte, po zeszyłym niegdy ur.^{b-b} Polichnowskim. A że tedy te dobra de iure do dyspozycyje naszej przypadły, konferowaliśmy je ur. Abramowi Dostojewskiemu i Janowi Korzeniewiczowi Wysockiemu — —, jakoż i niniejszym listem naszym onym prawem wieczystym dajemy. (— —) C. P. B.
s. 1303–1304

^{a-a} Okienko na imię.

^{b-b} Okienko na imię.

1014. Warszawa, 1661.08.03. *Konsens ur. Janowi Korzeniewiczowi Wysockiemu na cesję włóki Dworzyszcz Sieniewicz nazwanej, we wsi Łopatynie, w pow. pińskim leżącej, ur. Hrehoremu Kazimierzowi Szymie i Halszce Uzlowskiej.* C. P. B.
s. 1304

1015. Warszawa, 1662.07.04. *List przypowiedni ur. Konstantemu Kotowskiemu, marszałkowi mozyrskiemu na chor. dragańską, która ma mieć w sobie koni 100, naznaczając żold zwyczajny ze skarbu WKsL, a czas służby jako się Wierność*

Twoja przed ur. pisarzem polnym WKsL¹ albo substytutem jego przysięgłym popiszesz, rachować się ma. To zaś po Wierności Twojej mieć chcemy, abyś ludzi ćwiczonych, do usługi wojennej sposobnych przybierał, z rynsztunkiem należytym, jakoby każdy dragan miał muszkiet dobry, kule, proch, ołów, lonty i inne wojenne potrzebne rekwizyta. Przy tym Wierność Twoja należyte nam, tudzież hetmanom naszym WKsL, a w niebytności ich komendantom posłuszeństwo oddawać powinieneś, w ciągnienu i na stanowisku jako najskromniej zachowując się, dóbr naszych duchownych i szlacheckich egzakcjami nie onerując.
(— —)^a
s. 1305

^a Brak podpisu pisarza.

¹ Aleksander Hilary Polubiński.

1016. 1662.09.28. *Zeznanie przez Tryznę jego zapisu na rzecz Macieja Olszewskiego:*

Ja, Kazimierz Krzysztof Tryzna wiadomo czynię tym moim listem, dobrowolnym zapisem, iż na własną, gwałtowną potrzebę moją wziąłem, pożyczyłem i do rąk mych odliczyłem gotową, rękodajną summę pieniędzy 5 tys. złp., [za] którą równo z datą tego zapisu mego do zupełnej we wszystkim satysfakcji majątności moją Dziedzicowicze, w mińskim woj., tak drugi[e] majątności w ludzkim pow. leżące oneruję u jmp. Macieja Olszewskiego, podśędka ludzkiego. Który [dług] mam i powinien będę, i zapisuję się oddać, i spełna jm., abo kogo na termin z plenipotentcją zeszele, monetą dobrą, która natenczas w Koronie i w WKsL bez braku iść będzie, zapłacić w r. przyszłym 1663, w dzień ś. Michała Archaniola, święta rzymskiego, według nowego kalendarza¹, na miejscu pewnym w Nowogródku, przy księgach grodzkich nowogródzkich, niczym i żadnemu tego terminu nie pochybiając przyczynami. A gdziebym [s] ja, przereczony Tryzna, z jakichkolwiek przyczyn tej summy na tym terminie nie oddał i nie zapłacił, tedy jako w sowitość, tak w zaręki popadać mam. O którą wolność siebie daję pozwać i zakazać do wszelakiego sądu, i prawa ziemskiego, grodzkiego, powiatowego i generalnego, kapturowego, do sądu wojskowego, także do sądu głównego trybunального w każdy termin, do sądu JKM assessorskiego WKsL, gdzie żadnych delacyj, ekscpecyj przez się i plenipotentów moich, z prawa pospolitego i konstytucyj sejmowych pozwolonych, i konceptem ludzkim wynajdzionych, nie zażywając, żelaznemi listami, egzemptami JKM i wojskowemi, także hostilitate nie zasłaniając się, skutecznie się usprawiedliwić powinien będę i submituję się. Jakoż sąd obron ode mnie, albo plenipotentu mego, by na[j]słuszniejsze wnoszone były, nie przyjmując tak samą iściznę 5 tys. z sowitością, trojakie zaręki i wszystkie szkody słownie mianowane, także i nakłady wskazać i skuteczną odprawę, i egzekucyją uczynić wolen, i mocen będzie, pod co wszystko podlegać i temu kontradykować nie będę mógł. A strzeż Boże, na mię w tym czasie śmierci, tedy każdy suksessor dóbr moich pod ten zapis mój, warunki, zaręki podlegać,

onemu we wszystkim dosyć uczynić u każdego sądu, do którego pozwany będzie, usprawiedliwić tenebitur. Jeśliby też ten zapis na kogo jm. wlał, to jm. będzie wolno, a ja jako się pomieniło i successores moi we wszystkim dosyć uczynić powinien będę. I na to dałem jmp. podsędkowi ludzkiemu ten mój zapis, z podpisem ręki mej i ichm. panów pieczętarzów ode mnie uproszonych, niżej na podpisach rąk ichm. pomienionych. Pisan w Wilnie, r. 1662, m-ca septembra 26 dnia. (— —) Kazimierz Tryzna, m. p. (— —) Aleksander Naruszewicz, podkanclerzy WKsL. Ustnie proszony — — Stefan Niewiarowski, plk JKM, m. p. (— —) Stanisław Władysław Tryzna, sędzia ziemski wolkowyski, m. p. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1306–1308

¹ Tzn. 29 września.

1017. 1662.09.26.   *Zeznanie przez ks. Mikołaja Słupskiego listu następującej treści:*

Mikołaj Słupski, kanonik i oficjał wileński, sekretarz JKM czynię wiadomo i zeznam tym moim dobrowolnym, wlewkowym, wieczys[t]ym listem zapisem, każdemu, komu by o tym teraz i napotym wiedzieć potrzeba było i należało, iż co jmp. Stefan Słupski, rodzony mój na list dobrowolny, zeznany zapis swój, został mi winien pewną summę pieniędzy, tj. 5 tys. złp., której z pewnego ze mną postanowienia nie oddając mi na majątność swą Drzczewo, w woj. poznańskim, w pow. kościńskim [s] leżącą, wniósł i pożytku w każdy rok od 1000 zł po 100 złp. mnie postąpił i na to zapis swój oczewisto u ksiąg grodu poznańskiego przyznał, w którym wszytka pryncypalna rzecz i wadia prawne szerzej opisane, i dolożone są. Za takowym tedy prawem, będąc pew[i]en pomienionej iścizny i pożytku w każdy rok przychodzącego, połowę tej summy pryncypialnej, tj. półtrzecia tys. złp. i z pożytkiem od tej połowy przychodzącym, zapisałem i prawnie zapisem u ziemstwa słonimskiego przyznanym legowałem na klasztor ichm. panien zakonnych karmalitanek [s] bosych w Wilnie będących, drugą połowę mianowanej summy i z zatrzymanym dotąd pożytkiem do wolnej mej zostawiłem dyspozycyjej. Więc uznawszy podczas terażniejszego w ojczyźnie zamieszania i wygnania mojego osobliwy affekt i dobroczynność jw. jmp. Stefana Kandzierzawskiego, kasztelana mińskiego, a chcąc to jm. i potomstwu jm. wzajemną moją nagrodzić wdzięcznością, ostatek pomienionej summy na majątności Drzczewie [s] będącej, tj. półtrzecia tys. złp. i z pożytkiem od niej przychodzącym, córce zwyż rzezonego jmp. mińskiego, tj. jejm. pannie Katarzynie Kandzierzawskiej, kasztelance mińskiej, oddaliwszy od pomienionej summy wszystkich bliskich krewnych i successorów moich, dając, darując i tym zapisem moim wiecznie zapisując, takowym jednak sposobem, iż jeśliby, czego Boże zachowaj, żeby pomieniona jejm. panna kasztelanka mińska w panińskim stanie z tego świata zesła, tedy ta summa ode mnie jejm. zapisana nie krewnym i successorom jejm. należeć będzie, ale ad pia legata za duszę onejże samej i za duszę moją, z wolną dyspozycyją

wielm. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, ordynowana i obrócona być ma. A jeśli by jejm. do zakonu Pan Bóg powołać raczył, tedy ta summa temu klasztorowi, w którym mieszkać będzie, za duszę moją i za duszę teje jejm. panny — — wiecznemi czasy ma należeć, wyjąwszy jeśliby jejm. do stanu Pan Bóg małżeńskiego ordynować i potomstwo dać raczył, tedy ta summa potomstwu jejm. będzie należała, a inszy żaden z bliskich krewnych, sukcesorów i małżonek jejm. do tej summy należeć nie ma, mimo własne potomstwo jejm. Czym jejm. inaczej dysponować nie będzie mogła nad tę wolę moją, tym zapisem moim sporządzoną, czemu aby tenże jmp. referendarz i pisarz WKsL attendere raczył, jako brata mego wielce proszę. A ja sam, także bliscy krewni i sukcesorowie moi, tak w dochodzeniu tej summy u rodzonego mego jmp. Stefana Słupskiego z majątności Dręczewa, jako w zażywaniu i dysponowaniu żadnej przeszkody czynić nie mamy i mocy mieć nie będziemy mogli pod zaręką takowejże summy, jako ważność samej rzeczy wynosi. I na to ja, ks. Mikołaj Słupski — — dałem ten mój dobrowolny list, zapis — — pod pieczęcią moją i z podpisem ręki mej własnej, także ichm. panów pieczętarzów niżej mianowanych. Pisan w Wilnie, dnia 20 m-ca septembra r. p. 1662. (— —) Mikołaj Słupski — —. Ustnie proszony do tego listu pieczętarz — Jan Zenowicz, marszałek oszmiański. Proszony pieczętarz — — Stanisław Zenowicz, podkomorzy wilkomirski, m. p. Proszony pieczętarz ustnie — — Jakub Józef Chrostowski, chorąży. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1308–1311

1018. 1662.08.25. Oznajmujemy — —, iż ur. Jan z Mierzna Mierzyński [s], marszałek wilkomirski, za konsensem naszym w Warszawie, dnia 26 m-ca czerwca r. p. 1662 na ustąpienie pewnych wsi niżej wyrażonych, w woj. trockim leżących, ur. Aleksandrowi Mierzeńskiemu, rotm. naszemu, list swój cessyjny — — przyznał i do aktykowania podał, który — — tak się w sobie ma:

Ja, Jan z Mierzna Mierzeński, marszałek wilkomierski, starosta wasilkowski, wiadomo czynię tym moim cessyjnym listem, iż mając za konsensem Króla JM — —, z łaski g. p. jo. książęcia jmp. Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobrodzieja mego, per cessionem sobie pus[z]czone 2 wsi, w woj. trockim leżące, Połonie i Przystawojnie nazwane, też wsi pomienione — —, za konsensem JKM — —, z affektu mego braterskiego jmp. Aleksandrowi z Mierzna [s] Mierzeńskiemu, rotm. JKM, rodzonemu memu, z folwarkiem, poddanemi, ich robotami, czynszami, działkami, gruntami wszelakimi i wszystkimi do tych wsi przynależnościami, nic na się nie ekscypując, ani wyjmując, ceduję i ustępuję prawa, i possessyjej mojej zrzekam się, a onę na osobę rodzonego mego wlewam — — ad vitae suae tempora — —. Datum w Wilnie, dnia 23 m-ca augusta r. p. 1662. U tego listu cessyjnego podpis rąk temi słowy: Jan Mierzeński z Mierzna [s], marszałek wilkomirski, m. p. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż mianowanej — Mikołaj z Ciechanowca Ciechanowiecki, wojewoda i starosta mściśławski, m. p. Proszony pieczętarz — — Maciej Olszew-

ski, podsędek lidzki, m. p. Pieczętarz — — proszony — Paweł Danilewicz, sędzia ziemski wileński, starosta inturski. (—) A. N., podkanclerzy.
s. 1311–1313

1019. Varsavia, 1658.03.02. *Gen. Georgio Han*, qui cum anteactis annis Samogitia Sueticum exueret iugum ob fidem nobis iniolate conseruandam non contemnendas contra hostem duxit cohortes, simul huiusque in exercitu nostro in Liunioniam destinato constanter perseuerat. Postquam vero diuina sic volente prouidentia virtuteque magn. Vincentii Corvin Gosiewski, supremi MDL thesaurarii et campi marschalci Liunionia recuperata, Regnoque Poloniae et MDL annixa ad nostrum deuoluitur dispositionem, — — bona Pante Nurmes et Nauxe mużja in ducatu Liunioniae, in tractu Ruiensi — — eo modo quo in possessione Wilhelmi Lissessen Sueci limitata erant. C. P. B.
s. 1313

1020. Warszawa, 1661.07.22. *Krajectwo WKsL za postąpieniem na podczaszostwo ur. Krzysztofa Potockiego ur. Krzysztofowi Sapieże, stolnikowi WKsL, staroście bielskiemu*, do którego nie z dziada, pradziada, ani rodzica swego, optimi in Republica ciuiss, wysoce sławnymi i nieśmiertelnej sławy godnymi dziełami, ale własnymi przyspieszał cnotami, w młodszych bowiem lecach swoich promyszczyki wynikających cnót wydawał z siebie, gdy przepolorowawszy bystrego dowcipu swego istotę, cudzoziemskimi językami i obyczajami do piastowania publicznych spraw Rzpłtej przystąpił, i do dworu za panowania ś. p. — — Władysława IV — — udał się. Lecz marsowy wrodzony geniusz, nie przestając in luce [?] aulae regiae na tych funkcjach i zabawach, które się przy wygodzie z mniejszym niewczasem przy boku naszym odprawują, wyrwał się chętniej do zabaw wojсковych — —. Stawał mężnie przeciwko rebelizantom Kozakom, we wszystkich ekspedycjach przeciwko nim podjętych, z porządnymi rotami ludzi — —, aż się do więzienia Tatarom dostał¹. Ale wyszedłszy z niego z uszczerbkiem zdrowia i fortun swoich, nie do wytchnienia albo wczasów domowych, ale prosto do obozowych zabaw udał się i tam statecznie nam i ojczyźnie swoją wyświadczał magnanimitatem. A gdy klimakteryk nieuchronny z woli Bożej padł na ojczyznę i nieprzyjaciele jej, jakoby za danym znakiem, na zgubę jej powstali, bo z jedną stronę Moskal niespodziewaną potęgą opanował i pod moc swoją podbił WKsL, z drugiej strony Szwed przed wy[j]ściem przymierza wiecznego, z trzeciej Węgrzyn chciwością cudzego państwa uwiedzeni, ligi z rozmaitymi narodami, mianowicie multańskimi, wołoskimi uczyniwszy, mocno na Koronę Polską i na dostojęństwo nasze nastąpili, i wiele takich było, którzy obietnicom łagodnym, nieprzyjacielskim dali się zwieść i na własną ojczyznę powstali, w małej tedy liczbie przy prawdziwych synach ojczyzny i wiernych poddanych naszych mocno, i statecznie stojąc, przykładami niedotrzymanej nam i Rzpłtej wiary, i cnoty nie gorsząc się, i za niemi nie idąc, niebezpieczeństwa i nieszczęścia stąd następują-

cego bliskim będąc, a na nic nie bac[za]ć, tak w przedsięwziętej cnocie, wierze i rezolucyjnej mocno stał, że na żadną stronę nie chwiejąc się na obrót szczęścia prawdziwego cierpliwie wyglądał. Jakoż [ze] zrządzenia Bożego doczekał się go, gdy łaskawość Niebieska, niepojętą swoją dobrocią, w zamęcie oppressyjej i w ostatniej seruitutis toni zostające państwa nasze do dawnej, zwykłej przywiodła wolności. Z tejsze się i ur. stolnik WKsL ciesząc, a nam z tryumfów od Boga danych pomagając wesela, przy wesołym animuszu i mężnym sercu, waleczną ręką gromiąc nieprzyjaciół, wszędzie na nieśmiertelną sławę sobie i zacnemu domowi swemu zarabiał. Świadkiem tego być może ekspedycja pod Polonką z Chowańskim², wodzem moskiewskim, szczęśliwie w mniejszej daleko liczbie wojska naszego odprowadzoną, po której uganianą się za Moskalami fortecę morską eliberował. Potym w głąb do krajów zawojowanych przebrawszy się Szklów przywiódł do powinnej nam i Rzpltej submissyjej. Exinde attendebat Mohylewowi z tej strony od Łupowa, tam gloriose ekskursyje z miasta moskiewskie wytrzymać z szkodą wielką nieprzyjacielską i tak sensim nieprzyjaciela zrażając, a same miasto do wyjęcia [s] Moskwy in praesidio będącej animując, effecit et perfecit to, iż miasto za instynktem onego Moskwę wycieli i fortecę tameczną oczyścili³. Świadkiem i druga znaczna ekspedycja pod Basią z Dołhorukim⁴, gdzie za nastąpieniem potęgi nieprzyjacielskiej, gdy Moskał przemagać wojsko nasze począł, stanął z odważną rezolucją, że niemal in media belli fulmina zdrowie swoje poniósł i do otrzymania wiktoryjej był powodem. Po tej okazji ordynowany był z częścią wojska ku Chowańskiemu, który w tyle opanował był pasy wojsku naszemu, tamże przyszedłszy pod Czereją mężnie nieprzyjaciela spędził, a potym w pogoń za nim puściwszy się i dogoniwszy go wstępny bojem rozprawy z nim uczynił, i onego poraził, gęstym trupem pole okrywwszy, pułkowników i innych znacznych więźniów niemało nabrał, i chorągwi wielką liczbę odebrał⁵. (— —) C. P. B.

s. 1314–1317

¹ *Sapieha dostał się do niewoli tatarskiej w nieszczęśliwej bitwie pod Tejkurami 1 I 1654 r.*

² *Bitwa pod Polonką 28 VI 1660 r.*

³ *Mohylów oblegał od 10 do 19 VIII 1660 r., gdy to przybyły główne siły lit.-polskie. Mieszczanie mohylowscy wycieli zaś zalogę moskiewską i wrócili pod władzę króla dopiero 11 II 1661 r.*

⁴ *Walki nad Basią między armią lit.-polską a moskiewską Jurija Dołgorukiego trwały od 4 do 25 X 1660 r., ale główna bitwa odbyła się 8 t. m.*

⁵ *Bitwa pod Czereją między siłami Sapiehy a Iwana Chowańskiego odbyła się 28 X 1660 r. i zakończyła ucieczką Rosjan, których dogonił i rozbił on dopiero pod Szują 31 t. m.*

1021. Warszawa, 1661.07.14. *Ur. Władysławowi Chaleckiemu, strażnikowi WKsL, który od lat kilkudziesiąt żadnej nie opuszczając bene merendi de Republica okazji, nie tylko in toga na różnych publicznych zjazdach sejmowych, trybunałskich i innych wszelkich okazjach, ale też et in sago we wszystkich ekspedycjach wojennych, jeszcze za ś. p. Królów Ichm. — pana ojca i brata naszego¹ — i za szczęśliwego panowania naszego jako rotm., plk i regimentarz nasz, osobliwie w tym zamieszaniu ojczyzny, to zawsze praestitit, acokolwiek odwaga rycerska*

wyciągała, za instancją stanów Rzpltej na teraźniejszym sejmie, dzierżawę molczadzką w pow. słonimskim, tj. miasteczko Molczadź z prawem podawania plebana, wsie Mickiewiczze, Sawciewiczze^a, Borki, ^bwe wsi zaś Koleśnickich, Mohylowskich i Bazylickich^b włók 14, przenosząc ją z prawa dożywotnego na wieczyste ziemskie. C. P. B. s. 1318–1321

^a W nr. 1114: Sawciewiczze

^{bb} W nr. 1114: we wsi Koleśnikach Mohylewskich i Bazylickich

ⁱ Zygmunta III i Władysława IV.

1022. Warszawa, 1661.07.22. *Ur. Janowi Naruszewiczowi, ciwunowi wieszwiańskiemu, za wierność dochowaną w czasie ostatniej wojny, dobra ziemskie wieczyste w pow. oszmiańskim i gdziekolwiek leżące, wszelkie ruchomości i sumy po arianach Janie Petrylowskim i Skopie.* C. P. B. s. 1322–1333

1023. Vasavia, 1661.07.23. *Princernatus MDL post evectionem gen. Casimiri Sapieha gen. Joanni Naruszewicz, tiwuno Wieszwianensi datur.* C. P. B.

1024. Warszawa, 1661.07.23. *Na prośbę jw. Pawła Jana Sapiehy, wojewody wileńskiego i hetmana w. WKsL król przyznaje jego żonie Annie Kopciównie prawo dożywocia na dobra ekonomii słonimskiej, tj. zamek z miastem, folwarkami Borki, Sokolowo i Grzybowo, z wsiami do nich należącymi (wyluczając jurysdykcję sądową i niektóre dobra od ekonomii odłączone), które Sapieha ów otrzymał po śmierci podkanclerzego Kazimierza Leona Sapiehy, z obowiązkiem placenia sympli nomine donatywy na aparat wojenny.* W. S. J. s. 1326–1327

1025. Warszawa, 1661.06.25. (— —) *Dał nam takową sprawę jw. Paweł Jan Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL, iż Moskwa, która była in praesidio miasta mohylowskiego, na różnych miejscach różne towary leśne pozabierawszy w Mohylowie złożyła, a zatym wnosil do nas prośbę swą, abyśmy mu te towary, jako do dyspozycyje naszej przypadłe, z łaski naszej dali — —. My tedy, — — do tej jego prośby, jako słusznej, łaskawie się skłoniwszy, a nie mniej też respektując na koszty i codzienne ekspensa, które pro bono publico de suo spenduje, umyśliliśmy te wszystkie towary leśne — — [mu] konferować.* (— —) W. S. J. s. 1328–1329

1026. 1661.10.06. *Aktykacja przez Pawła Jana Sapiehę listu zastawnego dla Wojnów o następującej treści:*

Paweł Jan Sapieha, wojewoda wileński, hetman w. WKsL, czynię wiadomo tym moim listem, dobrowolnym, zastawnym zapisem — —, iż mając ja od JKM i całej Rzpltej ekonomiją szawelską, w Ks. Żmudzkiej leżącą, w ośmiukroć sto tys. zł konstytucyjną sejmu 1661 sobie zawiedzioną i w possessyją podaną, a będąc potrzebnym summy pieniędzy wziąłem i pożyczylem u jmp. Aleksandra Wojny, wojskiego witebskiego, i u jejm. paniej Leonory Marianny Gorskiej, małżonków, gotową i rękodajną sumnę pieniędzy złp. 15 tys. monetą dobrą, czerwonymi złotem, w której sumnie zawiodłem prawem zastawnym na lat 3 po sobie idące, wyłączwszy od tejże ekonomij szawelskiej wójtostwo nazwane Juchniewiczze ze wsiami i poddanymi w tym wójtostwie mieszkającymi, a na inwentarzu ode mnie danym wyrażonemi, z wszelkimi tak powinnościami, czynszami, działkami, gruntami oromemi i nieoromemi, z sianozęciami — — do tego wójtostwa przynależnościami, żadnej na[j]mniejszej nie wyjmując ani wyłączając rzeczy, ale wszystko ogółem. Której zastawie rok się zaczyna w r. t. 1661, w dzień ś. Jana Chrzciciela, święta rzymskiego, a skończy się w r., da Pan Bóg, 1664 takowego święta; przed którym terminem obwieszczenie do okupna mam za niedziel 12 ichm. dać, a na terminie zwyż pomienioną sumnę wszystką spełną, monetą takowąż czerwonymi złotem, a nie inszą, oddać, z dzierżenia i wszystkiego przypadkowego spustoszenia kwitować mam i powinien będę; a za nieokupieniem na terminie, tedy od 3 lat do 3 lat, aż do okupna ichm. dzierżącymi być mają. Mają tedy i wolni będą ichm. za tym moim prawem zastawnym zwyż pomienione wójtostwo ze wszystkimi trzymać, pożytki wszelakie na siebie wybierać i na swój pożytek obracać, poddanych sądzić, rządzić, występnych według winy, ekscesu i prawa, by na gardle, karać, podatki sejmem uchwalone sami ichm. wybierać, a do mnie według kwitów oddawać mają. W czym ja żadnej ichm. przeszkody czynić z władze i dzierżenia ichm. odejmować nie mam i mocy mieć nie będę, ale owszem, od każdego jakimkolwiek sposobem w to wójtostwo wstępującego, albo przeszkodę czyniącego zastępować, oczyszczać mam i powinien będę — — pod zaręką 15 tys. zł, w czym wszystkim ewikcyją na też pomienioną sumnę moją na Szawlach będącą wnoszę — —. Pisan w Warszawie, r. 1661, m-ca lipca 2 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Paweł Sapieha — —. Ustnie proszony pieczętarz — Samuel Oskierka, sędzia ziemski mozyrski. Proszony pieczętarz — Emmanuel Eustachy Brzostowski. Proszony ustnie pieczętarz ręką swą podpisuję — Leon Jan Chłusowicz, podstoli orszański. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1330–1333

1027. 1661.07.27. *Przyznanie przez szl. Stefana Wróblewskiego kwitu intronisyjnego następującej treści:*

Ja, Stefan Wróblewski, generał JKM woj. mińskiego zeznam tym moim intronisyjnym kwitem, iż w r. t. 1661, m-ca marca 6 dnia, mając ja przy sobie stronę trzech szlachciców, pana Jana Maciejewskiego, a pana Pawła Pietkiewicza i pana Stanisława Witkowskiego, z którą stroną, szlachtą wyżej pomienioną, przy

przynaniu listu, zapisu wieczystego byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od jw. jejm. paniej Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, mozyrskiej, błudzieńskiej starościnej. Tamże jejmp. Chodkiewiczowa — — według listu, zapisu swego wieczystego, jmp. Adamowi Stanisławowi Juskiewiczowi, podstolemu wendeńskiemu i paniej małżonce jm., jejm. paniej Hals[z]ce Kulwińskiej — — , na wieczystą sprzedaż danego folwarku Paszkowszczyzny, nazwanego Szarkowszczyzny, od majątności Solecznik, w woj. wileńskim leżący [s], z poddaniami z dawna do tego folwarku należącymi, jako i teraz do tego folwarku przybyłymi, jako też i ze wszystkimi przynależnościami do tego folwarku wyżej pomienionego należącymi, za pewną summę 4 tys. zł, jw. jejmp. Chodkiewiczowa — — jmp. Juskiewiczowi — — i paniej małżonce jm. — —, i potomstwu ichm. za wyż pomienioną summę na wieczne czasy sprzedała i zawiódła, i przeze mnie, — — w moc, dzierżenie i spokojne, wieczyste używanie — — ichm. podała i ustąpiła. Czego ichm. przeze mnie, generała i tę stronę-szlachtę possessorami zostali. Na co daję ten mój intromissyjny kwit z pieczęcią i podpisem ręki mej, i z pieczęciami strony szlachty przy mnie będących, do ksiąg zadwornych. (— —) Stefan Wróblewski — —, ręką swą. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1334–1337

1028. 1661.07.20. *Przyznanie przez wielm. Teodora Lackiego zapisu cesyjnego na rzecz Krzysztofa i Anny Czajewskich o następującej treści:*

Ja, Teodor Lacki, marszałek nadw. WKsL, niemonojcki starosta zeznam tym moim dobrowolnym listem, iż ja, mając z łaski JKM — — wieś nazwaną Polepie, w ciwuństwie ejragolskim leżącą, prawem dożywotnym sobie in solidum konferowaną, za konsensem JKM tymże prawem jmp. Krzysztofowi Czajewskiemu i jejmp. Annie Czarlińskiej, małżonkom pus[z]czam i ustępuję, i moc swego prawa na osoby ichm. wlewam, i rzekam [się] ze wszystkimi przynależnościami — —. A jeśli by się kto wstępował, wwiązał w tę wieś pus[z]czeniem sobie pierwszego prawa, tedy mam i powinien będę od takowego turbowania jmp. Czajewskiego i samą jejm. u każdego prawa bronić, oczys[z]zczać i zastępować. Pisan w Warszawie, dnia 20 m-ca maja r. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Teodor Lacki — —. Ustnie proszony pieczętarz — — Hieronim Kryszpin Kirszeinstein [s], kuchmistrz WKsL. Jako pieczętarz proszony podpisuję się — — Krzysztof Buchowiecki, marszałek grodzieński. Ustnie proszony pieczętarz — — Jan Buszkowski. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1338–1341

1029. 1661.07.27. *Zeznanie przez ur. Izabellę Chodkiewiczową zapisu sprzedażnego na rzecz Juskiewiczów o następującej treści:*

Izabella Lacka Hieronimowa Karolowa Chodkiewiczowa, mozyrska, błudnieńska starościna czynię wiadomo i zeznam tym moim listem, wieczystym, sprzedaży dobrowolnym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało, teraz i napotym będącego wieku ludziom, o tym, iż jmp. Adam Stanisław z Minmonta [s]

Juszkiewicz, podstoli wendeński i pani małżonka jm., jejmp. Halszka Kulwińska — —, mając od zesłej w Panu Bogu ś. p. jejm. paniej Joanny TalwoszoŹny Lackiej, starościnej żmudzkiej, pani matki, dobrodziejki mojej, confirmacyją prawa zastawnego u sądu głównego trybunального w Wilnie, w r. 1647, dnia 1 Julii przyznanego, na folwark Paszkowszczyznę alias Szarkowszczyznę od majątności Solecznik, w woj. wileńskim leżący, prawem zastawnym we 3 tys. zlp. po antecessorze swoim, nieboszczyku panu Antonim Marcinie Cygaju sobie należący, także i za dosyć uczynieniem przez jmp. podstolego potomkom zwyż mianowanego — — pana Cygaja w summie zastawnej tych 3 tys. zł na tym folwarku wyżej pomienionym Paszkowszczyźnie będącej, a za wliwkim [s] prawa od pana Jerzego Starujskiego, jako opiekuna nabyte potomków, panu podstolemu na ten folwark danego i u sądu głównego trybunального w Wilnie przyznanego. A potym i ja, starościna mozyrska, zostawszy wieczystą possessorką majątności Solecznik, na tym folwarku — — przy summie zastawnej dożywotne mieszkanie listem, zapisem swoim konferowała była [ss]. Którego folwarku — — jmp. podstoli wendeński aż do tego czasu, podług prawa sobie służącego, spokojnie dzierżącym był. Teraz tedy ja, Chodkiewiczowa — —, zniósłszy się z jmp. Juszkiewiczem — — i z panią małżonką jm., ten folwark — — pomienionemu jmp. podstolemu i paniej małżonce jm., także successorom ichm. za pewną sumnę pieniędzy, za zlp. 4 tys. na wieczne czasy sprzedała i zawiodła, i z onego się zrzekłszy w moc i dzierżenie, i spokojne, wieczyste używanie z poddanemi — — i przynależnościami do tego folwarku należącemi, tak jako przedtym successorowie jmp. podstolego i sam po nich pan podstoli, podług prawa zastawnego i inwentarza trzymał, w intromissyją wieczystą przez generała od daty dzisiejszej, r. t. 1657, m-ca Januarii 1 dnia, podaje i postępuje, sobie samej, dzieciom i nikomu z krewnych bliskich żadnego prawa, i przystępu nie zostawuję. Jakoż i pod ewikcyją tego prawa na wieczność ichm. służącego folwark mój Jurszyszki z Nowym Siołem, od majątności mojej solecznickiej w woj. wileńskim leżącej, poddaje i obciążam. Ma wolność i mocen będzie jmp. podstoli wendeński i pani małżonka jm., — — i successorowie ichm. od dnia i daty tego listu mego tego folwarku — — spokojnie dzierżeć — —, dać, sprzedać — — na wieczność zapisać. A ja sama i potomkowie moi, i żaden z bliskich krewnych moich nie mam i nie mają w te dobra wyż pomienione wstępować, przekazy i przeszkody żadnej w dzierżeniu jmp. Juszkiewiczowi — — i pani małżonce jm., successorom i każdemu te dobra od ichm. dzierżącemu czynić, i do prawa pociągać, ale owszem, od każdego z potomków, abo-li bliskich krewnych moich i obcych w te dobra wstępujących, abo-li choć w najmniejszą część tego folwarku — —, za daniem mnie o tym znać od jmp. podstolego wendeńskiego i małżonki jm. przez list swój otworzysty, przez generała albo woźnego, pokładając one na majątności mojej pod ewikcyją podanej, Jurszyszkach i Nowym Siołem, a za tyle razy, ile tego potrzeba ukaże ewinkować u każdego sądu prawa i urzędu grodzkiego, ziemskiego i głównego trybunального swym własnym kosztem bronić, zastępować i ten folwark — — wolną, i swobodną czynić mam, i powinna będę pod zaplaceniem zaręki jmp. podstole-

mu — —, i kożdemu ten folwark dzierżącemu 4 tys. złp, i pod nagrodzeniem szkód na gołe rzeczenie słowa mianowane. (— —) Pisan w Błudniu, r. p. 1657, m—ca Januarii 1 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Izabella Lacka Chodkiewiczowa. Ustnie proszony pieczętarz — — Aleksander Ślizień, stolnik oszmiański, sekretarz JKM. Proszony ustnie pieczętarz — — Krzysztof Łopata, m. p. Proszony pieczętarz — — Dawid Kazimierz Przyszychocki, m. p. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1342–1345

1030. 1662.11.28. (— —) *Veniens personaliter ad acta cancellariae minoris MDL gen. Stanislaus Vincentius Orda, instigator MDL, hanc plenipotenciam recognouit supplicauitque nobis, ut easdem ad acta — — inferri mandaremus, quarum tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis:*

Gen. Stanislaus Vincentius Orda, instigator MDL, secretarius SRM, capitaneus Rosien[ensis] notum testatumque fecit universis et singulis quibus interest. Quia ipse ex officio instigatorius sui dedit potestatem, ac plenariam facultatem agentibus ac iure procedendi cum successoribus bona quocunque iure et titulo possidendi in palatinatu Wołyniensi, districtu autem Włodymiensi ac Luceoriensi, post fata ill. Adami a Brusilów Kisiel, palatini quondam Kijowiae ratione summae non redditae ex oeconomia Kobrinensi thesauro MDL quam certo tempore praefatus ill. palatinus dum tenuit summam videlicet 22 910 florenos aerario publico non detulit. Qua propter gen. instigator MDL ea potestate, qua ipse fungitur, dat plenariam omnimodamque facultatem nob. Stanisłao Latoszyński, aulico SRM, vindicandi prosequendi causam bonaque ubiuis existentia vigore decretorum obtentorum et per executionem officiosam occupandi et tenendi, tam diu quam diu prefatam summam aerario publico non reddiderint. In cuius rei meliorem fidem coram actis personaliter comparens gen. instigator minoris cancellariae MDL palam recognouit eam plenariam facultatem praenominato Stanisłao Latoszyński — — dedisse. Vilnae, feria secunda post festum s. Catherinae Virginis¹ 1662. Ad hanc plenipotentiam subscriptiones manuum his verbis: Stanislaus Vincentius Orda — —. Jacobus Ginuid Pankiewicz, dapifer et vicecapitaneus Pinscensis. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1346–1347

¹ Tj. 27 listopada.

1031. 1662.05.10. *Aktykacja przez Mikołaja Stefana Paca zapisu na rzecz Anny Chodkiewiczówny.*

Ja, Mikołaj Stefan Pac, wojewoda trocki, krzyczewski, ołuczyski starosta czynię wiadomo tym moim dobrowolnym zapisem wieczystym, iż co po śmierci — — Anny Pacówny Frydrychowej Sapieżynej, wojewodziny mścisławskiej, starościny grodzieńskiej, rodzonej siostrze [s] mojej, pewnej summy 100 tys. złp. na majątności Ostrownie, w woj. witebskim, a Bystrzycy [s] w woj. połockim leżące,

mnie, Pacowi, z równego działu z rodzonym moim, jmp. kanclerzem WKsL¹ przypadło i mnie—ć dostało, z której to wyż pomienionej summy jużem legował 23 tys. zł w Bodze wielbnyim ojcom dominikanom konwentu mego choroskiego² i w tej summie majątność Bystryją — — puściłem, a że tej summy pozostałej w dyspozycyjej mojej, wolno będącej, siedmdziesiąt i siedm tys. zł do dalszej woli mojej zostaje u mnie, tedy tak je dysponuję. Ponieważ z młodszych lat jw. jejm. panny Anny Chodkiewiczówny, kasztelanki wileńskiej, siostrzenicy mej rodzonej, stateczną ku sobie uznawałem miłość i teraz uznawam, a chcąc zarówno moją wzajemną, pokrewną miłością i do dalszego oświadczenia jejm. pociągając, tedy na tejże majątności, z tej pomienionej summy, 10 tys. złp. jejm. pannie Annie Chodkiewiczównie — — daję — — po długim życiu moim. Którą summę successorowie moi wypłacić, bez żadnego zatrudnienia, od zejścia mego z tego świata za czwierć roku powinni. A jeśliby tej summy z jakowych przyczyn wypłacić nie chcieli, tedy jejm. panna siostrzenica moja wyż mianowana w tej summie majątność moją Ostrowno ma trzymać i w realną possessyją onej wolna, i mocna będzie przychodzić, tak też być dzierżącą do oddania zupełnej tej summy ode mnie zapisanej sobie. A w tym czasie, póki mię Bóg we zdrowiu będzie chować raczył, ratione honorarii od tej summy 10 tys. zł na każdy rok po sobie idący, w dzień Nowego Lata święta rzymskiego, według nowego kalendarza, mam w majątności jejmp. wileńskiej³, nazwanej Brzostowicy, jejm. pannie siostrzennicy [s] mojej zł 500 zupełnie oddawać. To jednak tym listem, zapisem moim waruję, iż jeśliby przyszło tę majątność moją Ostrowno komu chcąc swym prawem puścić, tedy mi to zawsze wolno będzie, byleby jejm. pannie siostrzennicy mojej nieodwłocznie ode mnie te 10 tys. zł doszły. In quantum by zaś ichm. panowie successorowie g. p. jmp. Sapiehy, wojewody mścisławskiego chcieli mię z tych majątności, tj. Ostrowna i Bystrei, którym wieczność onych^a należy, spłacić i summę mnie należącą 100 tys. zł oddać, tedy nie wprzód odbierać od ichm. panów successorów mam tę summę, aż wprzód jejm. panna Anna Chodkiewiczówna — — w tej swojej ode mnie darowiźnie ukontentowana zostanie i realiter et in effectu te 10 tys. zł ode mnie sobie darowane odbierze. (— —) Pisan w Warszawie, a. 1662, maja 9 dnia. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Mikołaj Stefan Pac — —. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu — Wincenty Korwin Gosiewski, podskarbi i hetman polny WKsL. Ustnie proszony pieczętarz — — Konstanty Pac, chorąży nadw. WKsL. Ustnie proszony pieczętarz — — Michał Pac, obożny WKsL. (— —) A. N., podkanclerzy.

s. 1348–1349

^a T: onym

¹ Krzysztof Zygmunt Pac.

² W Choroszcy.

³ Anna z Paców Chodkiewiczowa, kasztelanowa wileńska.

1032. 1662.11.13. *Zeznanie przez ur. Daniela Jerzego Woronicza zapisu sprzedażnego na rzecz ur. Mikołaja Kazimierza Szemeta.*

Ja, Daniel Jerzy Woronicz, skarbnik ziemski kijowski, dworzanin pokojowy JKM czynię wiadomo i zeznam tym moim dobrowolnym, wieczystym, przedawnym listem zapisem, każdemu, komu by o tym wiedzieć należało, teraz i napotym będącego wieku ludziom, iż mając ja w mieście wileńskim kamienicę moją własną, na ulicy Sawiczey leżącą, w wieczystej mojej possessyjej prawu ziemskiemu podległą, niczym nie pienną i nikomu po części, ani ogółem nie zawiedzioną, ale wolną i swobodną, przez mię u zeszłej z tego świata wielm. jejmp. Krystyny Szwejkowskiej Antonianowej Tyszkiewiczowej wśród wskazaniami i dekretemi trybunalskimi przez mię otrzymanymi, a potem i prawem wieczystym nabytą i kupioną, tedy będąc teraz potrzebnym summy pieniędzy tę kamienicę z tym wszystkim, jako natenczas po zrujnowaniu nieprzyjacielskim zostaje, sprzedałem na wieczne i nieodzowne czasy i oraz równo z datą tego listu mojego w realną possessyją urzędownie podałem jmp. Mikołajowi Kazimierzowi Szemetowi, podstarościemu Ks. Żmudzkiego za pewną summę pieniędzy, spelną do rąk moich już odliczoną, tj. za 10 tys. złp. (— —) Dan w Wilnie, dnia 12 m—ca nowembra r. 1662. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Daniel Jerzy Woronicz, skarbnik ziem kijowskich, — —, m. p. Ustnie — — proszony pieczętarz — Gabriel Kimbar, skarbnik WKsL, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — Jan Iwaszkiewicz, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz — — Stanisław Oziembłowski, wojski wilkomirski. (— —) A. N., podkanclerzy WKsL. s. 1350–1353

1033. 1662.05.10. *Aktykacja przez wielm. Stefana Mikołaja Paca zapisu na rzecz ur. Stanisława Lipnickiego:*

Stefan Mikołaj Pac, wojewoda trocki, oluczycki, krzyzewski starosta czynię wiadomo tym moim listem, dobrowolnym, zręczonym zapisem każdemu, komu to wiedzieć należy, iż co w nagrodę strat i kosztów moich na usłudze JKM i Rzpltej, pro bono publico ważonych, miałem sobie pewne dobra, do dyspozycyjej JKM przypadłe, niżej wyrażone, w pow. grodzieńskim leżące, post fata księżnej jejm. Januszowej Radziwiłowej¹, wojewodzinej wileńskiej przywilejem JKM konferowane, starostwa sejwejskie i wiżańskie, dożywotnym prawem pomienionej^a księżnie jejm. służące. Jakoż za wydanym na starostwo wiżańskie uwiączym, intromissyjnym od dworzanina skarbowego listem, gdy do possessyji tych dóbr realiter przychodzić miałem, nastąpiło bronienie, za tym i ekspulsyja uczyniona przez jmp. Stanisława z Lipnika Lipnickiego, starostę sejweńskiego i wiżańskiego, plk. JKM, jako pierwszego, za pierwszym datą JKM, zaraz post decessum księcia jmp. Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, przywilejem, realnego tych starostw possessora. O co potym procesa ode mnie — — w różnych grodach i powiatach, tandem dekreta JKM sądu assessorskiego i relacyjnego zaszły, w ostatku sprawa cum toto effectu w limitacyjej do dalszej JKM decyzyjej została. W której ja, wojewoda, przyjacielisko raczej z jmp. Lipnickim pomiarkować się życząc, niżeli do prawnej przypuszczając rozsądku [ss], wszystkie moje pretensyje annihiluję i z nich zrzekam się, prawa

mego ceduję, akcją moją — ex occasione tych dóbr uroszczoną — in toto et quavis minima parte o ekspulsyję wiecznemi wiecznie i nieodzownie kasuję czasy, przywileja na te starostwa sejweńskie i wiżańskie, dekreta eo nomine ferowane do rąk jm. oddaję, processa na jmp. Lipnickiego — — w grodzie trockim, pow. grodzieńskim i gdzie by się indziej okazały w tej sprawie pozanoszone, umarzam, w niwecz obracam, z ksiąg eliminować pozwalam, a zostające żadnej mocy i waluoru mieć nie mogą, tak iż nie tylko ja sam, ale i kto by kolwiek onych przeciwko jmp. Lipnickiemu w tej sprawie zażyć chciał, abo ważył się, u żadnego prawa przyjmowane za ważne być nie mają. (— —). Pisan w Warszawie, dnia 9 m-ca maja r. 1662. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Mikołaj Stefan Pac — —. Ustnie proszony pieczętarz — — Michał Pac, obożny WKsL. Ustnie proszony — — Samuel Kmicic, chorąży orszański, płk JKM (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1354–1355

---

^a *Dopisane u góry.*

¹ *Marii z Lupulów Radziwiłłowej.*

1034. Nowy Dwór, 1661.12.26. — — mając w konsyderacyjej — — zasługi ur. Stanisława Kazimierza Tokarskiego, który z przodków swoich antecessorom naszym i nam samym w różnych — i publicznych, i prywatnych — okazjach wyświadczał, i dotąd wyświadczać nie przestaje, chętnieśmy się do tego skłonili i za przyczyną panów rad, i urzędników nadwornych pozwolili — —, aby mogła wielm. księżna Krystyna Anna z Lubomirza Radziwiłłowa, kanclerzyna WKsL wieś Mokra Dombrowa nazwaną, w wójtostwie kownietyńskim będącą, a do dzierżawy pińskiej należącą, w tymże pińskim pow. leżącą, na osobę pomienionego ur. Tokarskiego cedować i prawo swoje dożywotne nań wlać. (— —) C. P. B.
s. 1356–1357

1035. Warszawa, 1661.08.25. (— —) Pozwoliłszy i niniejszym listem, konsensem naszym pozwalamy ur. Józefowi Fiedorowiczowi, aby mógł z prawa swego dożywotnego, sobie od nieboszczki matki swej za konsensem Króla JM, pana ojca naszego¹, spółnie z bratem swym Janem, na pewne dobra nasze, Wozgincie Rustejki nazwane, w Ks. Żmudzki, w ciwuństwie berżniańskim leżące, — — zrzec się — — na synów swych — ur. Mikołaja i Jerzego Fiedorowiczów. (— —) C. P. B.
s. 1358–1359

---

¹ *Zygmunta III.*

1036. Nieporęt, 1661.07.29. (— —) Zasłużył to u nas ur. Władysław Jerzy na Chalczu Chalecki, strażnik WKsL, starosta nasz mołczadzki wysokiemi i zna-

mienitemi swemi zasługami — —, abyśmy nie tylko onemu samemu, ale i całemu domu [s] jego łaskę naszą wyświadczeni. Którą samym skutkiem okazując waku-
jące dotąd wójtostwo mozyrskie post fata ur. Matyjasza Frąckiewicza, pisarza
polnego WKsL, starosty i wójta mozyrskiego, za zgodną elekcją magistratu
i całego pospólstwa miasta Mozyra na ur. Kazimierza Chaleckiego, syna jego,
do nas na piśmie przysłał [ss]. Który ponieważ za konsensem naszym, a za
cessją ur. strażnika WKsL, rodzica swego, starostwa mozyrskiego possessorem
teraz jest, przeto my, propter meliorem w mieście ordinem, za słuszną rzecz
poczytaliśmy, aby przy tym starostwie za jedno i wójtostwo chodziło, które pomie-
nionemu ur. Kazimierzowi Chaleckiemu, starości mozyrskiemu dać i konferować
umyśliliśmy. (— —) C. P. B.
s. 1360–1361

1037. Warszawa, 1661.06.12. (— —) Przychylając się do intercessyjnej niektó-
rych panów rad i urzędników naszych dwornych przy boku naszym natenczas
będących pozwoliliśmy i — — pozwałamy ur. Zofiję z Karniewa Młodzianow-
skiej Lewickiej, podkomorzynę ziemie bielskiej, aby mogła z prawa swego doży-
wotnego, które ma na dobra nasze, nazwane Kowkokalnie^a, Wiersupie^b, Miswie-
cie i Powembry, w pow. kowieńskim leżące (wyjawszy na się w Wiersnupiach
włók 2) ur. Kazimierzowi Eysymontowi i Katarzynie Makarewiczównie, małżon-
kom rzec, ustąpić i one na pomienione osoby wlać. (— —) C. P. B.
s. 1362–1363

^a N i T też: Kawkakalnie

^b N: Wiersznupie

1038. Nieporęt, 1661.07.29. *Ur. Andrzejowi Medunieckiemu, tow. chor. jw. wo-
jewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, przypadłe, ex causa perduellionis nieja-
kiego Michała Kapsymusa, doktora, który udawszy się in partes cara moskiew-
skiego² tam in perfidia sua [z]szedł z tego świata, do dyspozycjei naszej pewne
dobra, prawu lennemu podległe, w woj. smoleńskim, w stanie opieckim leżące,
a mianowicie na uroczyszczach Staryszowie, Charynie, Mosorowie, Azarowie,
Cyrynkach, Kozłowie, Zabłociu, Popowie, Litwinowie włók 53, a pod zamkiem,
około rz. Kołodnej, dla folwarku na uroczyszczach Kozłowie i Rohaczewie także
innych włók 27, z dworem i ogrodem w zamku smoleńskim będącym, — — kon-
ferujemy. C. P. B.*
s. 1364–1365

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Aleksego Michajłowicza.

1039. Warszawa, 1661.05.07. (— —) Zawsze w trwałej mając domu chodkie-
wiczowskiego charissima merita konsyderacyjei, które często barziej z miłości

szczyrej, z wrodzonej cnoty, aniżeli chciwemi zwabiony primus nam i Rzpltej wiernie, życzliwie et liberaliter, gdzie się kolwiek zdarzyło oświadczał, a chcąc one nie inną ad longam seriam, tylko takową, którą by się cni potomkowie tegoż domu i wszytka na potym cieszyć się mogła posteritas, królewską naszą zaszczycać munificencyją, chętnie teraz pozwoliliśmy i — — pozwalamy ur. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, starościnej mozyrskiej, aby mogła z prawa swego dożywotnego na pewne dobra nasze, w woj. brzeskim leżące, tj. dzierżawę Błudno nazwaną — —, zrzec się — — in personam ur. Jerzego Hipolita Chodkiewicza — —, z miasteczkiem Malecz nazwanym (— —). To też tym listem ur. Jerzemu Hipolitowi Chodkiewiczowi concedimus, aby folwark Rewiatycze nazwany, z dawnych czasów do tych dóbr — — Błudna należący, a teraz dożywotnym prawem będący w mocy i dzierżeniu ur. Halszki Buchowieckiej Karpiowej, marszałkowej wołkowyskiej, post sera eiusdem fata do dzierżawy Błudna także ze wszytkimi onego przynależnościami, według starodawnego ograniczenia, przyłączwszy w swoją objął possessyją. (— —)^a
s. 1366–1367

---

^a Brak podpisu pisarza.

1040. Dolhinów, 1661.11.^a Ur. Krzysztofowi Szukszcie, tow. chor. husarskiej JKM urząd ciwuna birżyniańskiego w Ks. Żmudzkim po śmierci ur. Krzysztofa Odachowskiego, rotm. JKM. Andrzej Kazimierz Młocki, sekretarz JKM.
s. 1368–1369

---

^a Brak daty dziennej.

1041. Głębokie, 1661.11.05. Ur. Krzysztofowi Szukszcie, tow. chor. husarskiej JKM wieś Dargi w ciwuństwie birżyniańskim na Żmudzi po śmierci ur. Karola Wolka w dożywocie. Andrzej Kazimierz Młocki, sekretarz JKM.
s. 1369–1370

1042. Głębokie, 1661.11.05. Ur. Jerzemu Golmontowi, tow. chor. Pawła Jana Sapięhy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, żołnierzowi od zaczęcia rebelijnej kozackiej w różnych ekspedycjach, urząd horodniczego witebskiego po śmierci ur. Jerzego Wiażewicza, chorążego smoleńskiego. Andrzej Kazimierz Młocki, sekretarz JKM.
s. 1370–1371
L.: Nagielski, s. 125.

1043. Warszawa, 1661.05.07. (— —) Przełożona nam jest imieniem ur. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, starościnej mozyrskiej, iż po śmierci ur. Hieronima Chodkiewicza, starosty mozyrskiego, małżonka jej, opieka^a nad majątkościami jako i potomstwem jego — ur. Jerzym Karolem Chodkiewiczem i Joanną

Chodkiewiczówną — przyrodzonym prawem spadać by miała na wieleb. w Bodze Aleksandra Chodkiewicza, biskupa wendeńskiego. Jednak, iż pomieniony ks. biskup wendeński, mając swe duchowne ciężary na głowie swej, przy których nie chcąc innych zaciągać na się, a do tego, iż substancyjey dziedzicznych dóbr nie przy onym nie zostaje, które by korrespondować miały tej opiece, sam dobrowolnie, stosując się do woli zesłego brata swego, a rodzica pozostałego potomstwa, wlał opiekę na pozostałą ur. Lacką Chodkiewiczową. Zaczyn wniesiona była do nas od tejsze — — prośba, abyśmy, poglądając na to, iż ona sama ciężarom i trudnościom tej opieki wydołać nie może, pewnych do niej opiekunów potomstwu [i] majątnościom nieboszczyka ur. Chodkiewicza — — naznaczyli i przydali. My tedy, — — onym, przy ur. starościnej, jw. Pawła Sapiehy, wojewodę wileńskiego, wielmożnych Jana Kopcia, wojewodę połockiego, Jakuba Teodora Kuncewicza, kasztelana mińskiego, Aleksandra Naruszewicza, podkanclerzego WKsL za opiekunów naznaczamy — — dając im zupełną moc i władzę do administrowania tej opieki według prawa pospolitego. (— —)^b
s. 1372–1373

---

^a Wyraz powtórzony dwa razy.

^b Brak podpisu pisarza.

1044. Warszawa, 1661.07.30. Ur. Mikołajowi Niemirowiczowi Szczytowi, który młode lata swe krwawemu konsekrowawszy Marsowi jako w dawniejszych ekspedycjach — — persewerował wojskowej [ss], tak osobliwie w terażniejszym państw naszych zamieszaniu cum ultimo vitae et fortunae dispendio — — wyświadczał, *dobra wieczyste^a Zielki w woj. połockim, także sumy pieniężne na różnych majątnościach wniesione po Kryspinie Świackim i małżonce jego, jako po zdrajcach.* C. P. B.
s. 1374–1375

---

^a N: dobra dożywotne, folwark Zielki

1045. Warszawa, 1661.06.18. (— —) Mając my od panów rad naszych zalecone cnoty, wiarę i usługi ur. Rafała Dowgiały Zawiszy, miecznika naszego wilkomirskiego, który in utroque fortunae nostrae statu stateczną nam wiarę, powiną miłość ojczyźnie oświadczał i teraz oświadczać nie przestaje, gdy — — wygnany z majątności swojej i ze wszytkiej substancyjey przez nieprzyjaciela wyzuty będąc — — wołał cudze kąty z ostatnią fortuny swojej ruiną pocierać, aniżeli przykładem inszych, wyrodných ojczyzny synów, u nieprzyjaciół naszych protekcyjey szukać. Przeto, chcąc jemu takowe merita jego — — zawdzięczyć, — — umyśliłszy jemu samemu i małżonce jego Leonorze Białozorównie prochnię pod miastem naszym stołecznym wileńskim, nad rz. Wilną, z budowaniem wszelakim, także z włóką gruntu naszego i sadzawkami — — po śmierci zesłego Łazarza Mojsze-

szowicza, żyda wileńskiego — — konferować — — aż do żywotów ich. (— —)
W. S. J.
s. 1376–1377

1046. Bielsk, 1662.01.02. *Ur. Mikołajowi Szyrajowi, żołnierzowi armii WKsL w ekspedycjach kozackich, moskiewskich, tatarskich, szwedzkich i innych oraz żonie jego Helenie Mozolewskiej dobra dożywotne Bycza i Kobylicze, leżące w pow. rzezczyckim, w trakcie czeczerskim i propojskim, po śmierci ur. Gabriela Wilkowskiego.*
W. S. J.
s. 1377–1378

1047. Warszawa, 1661.06.08. Oznajmujemy — —, iż cośmy byli ur. Krzysztofowi Mołskiemu, porucznikowi chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego¹, za zasługi, które w wojsku naszym WKsL z niemalym uszczerbkiem zdrowia i fortun swoich oddaje, pewne dobra w pow. starodubowskim leżące, Wystryków nazwane, post fata ur. Stefana Skirmonta i Reginy Pogirskiej, małżonków, pod datą w Warszawie na sejmie, dnia 20 m-ca maja r. 1660, prawem lennym wieczystym konferowali, które te dobra Wystryków że nie lenne, ale dożywotne być się znajdują, jako i zesłi ur. Skirmont, i Pogirska, mając od ur. Mikołaja Abramowicza, starosty naonczas starodubowskiego, za konsensem najl[j]śniejszych antecessorów naszych sobie też dobra pus[z]czone i prawem nie lennym, ale dożywotnym dzierżącami byli, tedy my, za prośbą ur. Mołskiego do nas wniesioną, inhaerendo tamtej, dawniejszej donacyji naszej, tym listem naszym melioracyjnym pomienionemu ur. Krzysztofowi Mołskiemu i Zofii Wilczkównie, małżonkom, pomienione dobra Wystryków nazwane, z placem i dworem w wale starodubowskim będącym, prawem dożywotnym dajemy i konferujemy, i przy nich zachowujemy. (— —) W. S. J.
s. 1378–1379

¹ Mikołaja Władysława Judyckiego.

1048. Warszawa, 1661.07.01. Oznajmujemy — —, iż za wniesieniem do nas panów rad i urzędników przy boku naszym rezydujących, imieniem ur. Franciszka Gójskiego, prośby, pozwoliliśmy jemu i małżonce jego Krystynie Wilczkównie — — z prawa lennego na pewne dobra — Waśkowicze^a i Karmanowo, w pow. starodubowskim, w ujeździe poczopowskim [s] leżące — sobie służącego rzec [się] i one na osoby ur. Krzysztofa Mołskiego, i małżonce jego [ss] takowymże prawem wlać. (— —) W. S. J.
s. 1380

^a W N i raz w T: Waszkowszczyzna

1049. 1662.11.15. *Przyznanie przez ks. Józefa Krukowskiego zapisu kwitacyjnego Aleksandrowi Hilaremu Polubińskiemu następującej treści:*

Ja, ks. Józef Krukowski, gwardyjan klasztoru oszmiańskiego zakonu ś. Franciszka Ordinis Minorum Conventualium, swoim i wszystkiego konwentu oszmiańskiego imieniem, oznajmuję tym moim listem, dobrowolnym, kwitacyjnym zapisem, iż co wielm. jmp. Aleksander Hilary Polubiński, pisarz polny WKsL, słonimski, jezierzyski etc. starosta, ekonomiję brzeskiej administrator, plk JKM na oblig winien był klasztorowi oszmiańskiemu konwentu pomienionego — — zlp. 1000 z doroczną od tej summy pensją abo czynszem, tj. oddając na każdy rok klasztorowi oszmiańskiemu zł 100 od mianowanego 1000 zł, jako dostatecznie kwity antecessorów moich, gwardyjanów klasztoru oszmiańskiego z odbieraniem [s] dorocznej kwoty wyrażają, a że w oddaniu tej samej pryncypialnej summy, tj. 1000 zł i w zapłaceniu czynszów na każdy rok dosyć się stało klasztorowi oszmiańskiemu przez wielm. jmp. pisarza polnego WKsL, i przez oddanie summy kapitulnej [s], także wypłacenie kwoty należącej, prawo obligowe już więcej klasztorowi oszmiańskiemu do jmp. pisarza — — nie należy, tedy ja, — — mając na to sobie od przełożonych moich pozwoloną i od wszystkich braci tegoż klasztoru daną moc, i licencyją, za oddaniem do mnie 1000 zł — — i za wypłaceniem wszystkiej zupełnej kwoty — —, pomienionego jmp. pisarza — — kwituję tym terazniejszym, wieczystym zapisem moim, nie zachowując sobie, ani sukcesorom moim, także wszystkim braci pomienionego konwentu o pomieniony 1000 zł, także o czynsz, który zupełnie z pryncypalną summą jest oddany, żadnego prawa i przystępu. A że prawo na tę summę służące, przy innych wielu kościoła oszmiańskiego dostatkach przez nieprzyjaciela zabranych, zginęło, tedy jeżeliby się gdziekolwiek te prawo obligowe pokazało i do rąk mnie — —, abo sukcesorów moich, gwardyjanów oszmiańskich dostało się, mamy i powinni będziemy wrócić wielm. jmp. pisarzowi — —; które lubo by się gdziekolwiek nie zjawilo, tedy terazniejszym kwitem moim kassuję, annihiluję i umarzam wiecznemi czasy — — pod zaplaceniem zaręki tak wielkiej, jako ważność rzeczy wynosi i nagrodzeniem szkód głośownie mianowanych. O co wolne forum u każdego sądu i prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunального, w który chcąc termin i województwo, także u sądu JKM zadwornego, assessorskiego, relacyjnego rokiem prawnym, statutowym pozwalam. (— —) Pisan w Wilnie, dnia 15 m-ca listopada r. 1662. U tego listu — — przy pieczęci podpisy rąk temi słowy: Frater Jozephus Krukowski, guardianus Oszmianensis, m. p. Frater Bonaventura Kaliski, concionator, m. p. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1381–1384

1050. Warszawa, 1659.07.30. *Ur. Janowi Gintowtowi, za odwagi przez wszytek czas zamieszania Rzpltej, wioskę Postawale^a, w której włók 4 nad rz. Szeszupą, w leśnictwie mereckim i szejwejskim [s], od dzierżawy nazwanej Kadaryszki, za cessayą ur. Krzysztofa Niewiarowskiego, dworzanina naszego pokojowego. W. S. J.*
s. 1384–1385

^a N: Postowale

1051. Warszawa, 1661.08.10. (— —) Wyciąga to po nas regalis aequitas, abyśmy ludziom nam i Rzpltej dobrze zasłużonym, którzy naśladowując starożytnych przodków domu swego z stałą wiarą, cnotą, odwagą i dzielnością, z ozdoba dostojenstwa naszego, a z dobrym Rzpltej [ss], nie żalując substancyi, zdrowia i dóbr swoich, w każdych okazjach, tak wojennych, jako i publicznych potrzebach, oddawać nie przestają, przyzwoite im dawali praemia. W takowych tedy liczbie pokładamy ur. Krzysztofa Konstantego Odachowskiego, ciwuna birżyniańskiego, rotm. naszego, który od czasu niemałego idąc torem przodków swoich, nie dając się w terażniejszych czasiech ojczyzny zamieszania żadnymi prywatami i obietnicami nieprzyjaciół naszych uwodzić, wolejąc wszystkich fortun i dóbr swoich, dotrzymując nam i Rzpltej całej wiary, i życzliwości, postradać, aniżeli protekcyje ich przyjmować, w różnych ekspedycjach — tak przeciw Kozakom, Tatarom, Szwedom, jako i terażniejszemu wiarołomnemu nieprzyjacielowi Moskwicinowi — nie tylko że sam pierśmi się własnymi za ojczyznę, jako miłujący syn onej, zastanawia, ale na większą jeszcze jej przysługę, piastując całość onej i dostojenstwo majestatu naszego, chor. kozacką własnym i niemalym kosztem swoim zaciągniętą trzymając, zawsze na każdym marsowym placu mężnie i odważnie, z nieustraszoną rezolucją wstręt i odpór nieprzyjacielowi dając, często wiktoryją w oczach wszystkiego wojska otrzymując, kontynuować ohołnie nie przestaje. Które merita gdy uważamy, godnego być go z każdych miar łaski i munificencyjej naszej królewskiej uznawamy. A tak, gdy ur. Zofia Odachowska Hieronimowa Wacławowa Chrzęstowska, starościna botocka prawa swego dożywotnego na pewny plac w mieście naszym rosieńskim, z domem na ulicy Zborowej leżący, przywilejem króla jm. Władysława IV, pana brata naszego, od stawiania gości i podatków miejskich libertowany, sobie służącego rzręka [się], ustępuje i wlewę tego prawa na osobę pomienionego ur. Odachowskiego — — i Krystynę Zieleńską, małżonków czynić chce, chętnieśmy na te ustąpienie pozwolili. Mocą którego wlewku prawnego, w urzędzie którymkolwiek należnym legitime uczynionego, a powagą tego konsensu naszego, mają i wolni będą pomienieni ur. — — małżonkowie wyżej mianowany plac w mieście rosieńskim leżący, z budowaniem wszelakim — — na się objawszy spokojnie trzymać, używać i wszelakich tam sobie pożytków przymnażać aż do żywotów swoich in solidum oboje wspólnie, albo która z nich osoba najdłużej żyć będzie. Warujemy też i to pomienionemu ur. Odachowskiemu i małżonce jego naszym i najjaśniejszych successorów naszych imieniem, iż po śmierci ich nie pierwiej potomka i successorów ich od dzierżenia tego placu i domu oddalemy, i oddalić dopuścimy, aż im budynki, tak te, które teraz są, jako i potem przez nich

zbudowane będą, za otaksowaniem kommissarzów na to zesłanych zapłacone będą. A przy tym z osobliwej łaski naszej, przychylając się do przywileju — Władysława IV, — — tenże plac i z budynkami na nim będącemi od stawiania gości, tak podczas zjazdów generalnych i partykularnych, jako też i podczas sądów wszelakich i innych okazji, przy tym od wszelakich ciężarów i podatków miejskich, tak do miasta rosińskiego, jako i do starosty tamecznego należących, wyzwalamy i uwalniamy aż do żywota obudwu ich. (—) C. P. B.
s. 1386–1388

1052. Warszawa, 1658¹.03.03. *Ur. Tobiaszowi Politowskiemu, tow. chor. kozackiej białej wielm. chorążego WKsL², który służąc w wojsku od czasu niemalego — różne szwanki i postrzały od nieprzyjaciela naszego odnosił, sumę 750 złp. na majątności dziada jego zesłego, ur. ^{a-a} Bohuszewicza, nazwanej Lutowie Minicy, w woj. połockim leżącej, od niejakiego Chozka Kowalewskiego Szewerdyca wniesioną (który wzięwszy sobie protekcją cara moskiewskiego, zostając przy onym nie tylko radą, ale i pomocą przy różnych wojskach moskiewskich wielkie szkody i najazdy czynił), jako po jawnym zdrajcy naszemu, także i inne summy u różnych kredytorów na obligach i cerografach będące, i wszystkie rzeczy ruchome — — jure caduco. C. P. B.*
s. 1388–1389

^{a-a} Okienko na imię.

¹ Lata panowania polskiego XII, a szwedzkiego XIII wskazują zaś na r. 1660.

² Zygmunta Adama Szuski.

1053. Dołhinów, 1661.11.01. *Ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL oraz żonie jego Racheli Barbarze z Rajec po śmierci ur. Eufrozyny Bielewiczówny, przedtem Stankiewiczowej, pisarzowej WKsL, a potem Kierdejowej, wojskiej wilkomierskiej, dobra dożywotne ciwuństwa ejragolskiego z miasteczkiem Ejragołą, w Ks. Żmudzkim leżące, ponieważ tytuł ciwuństwa ejragolskiego ur. Stankiewiczowi¹, synowcowi swemu zeszyły ur. Stankiewicz, pisarz WKsL² cedował. Jerzy Michał Bieniecki, kustosz wileński, regent kancelarii w. WKsL.*
s. 1390–1392

¹ Michał Eustachy Stankiewicz.

² Jan Mikołaj Stankiewicz.

1054. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Władysławowi Janowi Anforowiczowi, chorążemu chor. kozackiej wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, który przy wojsku szlacheckim urodzeniem swoim pokazał jawny dowód rycerskich dzieł swoich, różnych nieprzyjaciół państw naszych — mianowicie Szwedów, Brande[n]burczy-*

ków, Kozaków, Moskwę, Węgrów — mężnie swą ręką gromiąc, *urząd cześnika smoleńskiego po zostaniu swieszczennikiem ur. Jana Meszczeryna*. C. P. B.
s. 1393

---

¹ *Pawła Jana Sapielhy.*

1055. Warszawa, 1661.08.03. *Ur. Krzysztofowi Kamińskiemu dobra derewnia Paszkowo i dwór Derewnia Waszucin, Wietoszczyn i Szebiaki, w woj. smoleńskim, w trakcie dorohobuskim, w stanie pańskim leżące, po śmierci ur. Stefana Dawidowskiego i małżonki jego prawem lennym wieczystym*. C. P. B.
s. 1394–1395

1056. Warszawa, 1661.08.03. *Ur. Krzysztofowi Kamińskiemu, który za żadnego nieprzyjaciela naszego nie zdawając się stronę in debita ku nam i Rzpltej constanter powenerował fide, dobra lenne wieczyste derewnia Wiaderniki i Monino z dworem, w woj. smoleńskim, w trakcie dorohobuskim, w stanie pańskim leżące, po bezpotomnie zesłym ur. Hrehorym Kaleczyckim*. C. P. B.
s. 1395–1396

1057. Warszawa, 1662.05.16. *Ur. Adamowi Dębskiemu, żołnierzowi od niemałego czasu, dobra Klimiacino w woj. smoleńskim na prawie lennym wieczystym, ex causa perduellionis po Jędrzeju i Janie Czałuczankach Kaleczyckich, którzy transcendendo in partes cara moskiewskiego dotychczas w wojsku jego contra nos zostają*. C. P. B.
s. 1397

1058. Warszawa, 1661.07.30. (— —) Ponieważ przeszłych i terażniejszego sejm konstytycjami wszyscy, którzy sektę aryjańską w państwach naszych profitentur, proscripti i dóbr wszelakich deklarowani są in capaces i czas im pewny do wyprowadzenia się z państw naszych jestznaczony, mimo który ur. Koryzna w tymże sekty swej aryjańskiej haerendo błędzie huiusque perseweruje, przez [co] prawa i boskie, i ojczyste violantur, z tych przyczyn wszystkie jego dobra leżące i ruchome — —, osobliwie summę na dobrach Staszowczyźnie nazwanych, w woj. mińskim leżących, od ur. Tomasza Kniażewicza wniesioną, tj. 4 tys. zł, do dyspozycyjej naszej przypadłe, temuż ur. Tomaszowi Kniażewiczowi, nam i Rzpltej w wielu okazyjach, i prywatnych, i publicznych, zasłużonemu — — konferujemy. (— —) C. P. B.
s. 1398–1399

1059. Varsovia, 1662.05.16. (— —) Regni muneris esse virtutem in sublime prouehere donatorumque a natura atque artibus et disciplinis uirorum habilitatem et ad magna negotia tractanda dexteritatem ad obsequia nostra et Reipubli-

cae applicare, honoribus et praemiis remunerati ut essent, quibus nostra et Reipublicae cuiusvis momenti negotia tuto committi et concedi possent ceterique generosa praemiorum accensi aemulatione ad virtutum imitationem connerentur; cum igitur gen. Adam Dębski singularis in praevidendo prudentia, in consultando sapientia, in exequendo dexteritas nobis apprime commendata esset, faciendum duximus, ut eum in numerum secretariorum nostrum assumere-remus et cooptaremus, uti quidem assumimus et cooptamus praesentibus literis nostris. Vigore cuius cooptationis nostrae potens erit gen. Adamus Dębski (praeuio tamen curamento in cancellaria nostra) collatum sibi secretariatus munus cum omnibus praeminentiis, praerogatiuis et utilitatibus, de iure uel consuetudine ad idem munus spectantibus, tenere, habere et possidere ad extrema uitae suae tempora. (— —) C. P. B.
s. 1399–1400

1060. Lwów, 1662.09.14. Oznajmujemy — —, iż za odważne usługi, które ur. Maciej Wojno w różnych ekspedycjach mężnie za całość Rzpltej — — wyświadczył — —, pozwoliliśmy — —, aby mógł — — prawa swego dożywotnego na pewne dobra nasze, obręb pusty nazwany Niewordziany Klajszyszki, w ziemi żmudzkiej leżący, służące rzec się — — in personam ur. Gabryjela Sipowicza, ciwuna szodowskiego [s]. (— —) C. P. B.
s. 1400–1401

1061. 1661.08.24. *Zeznanie przez ur. Jana Korzeniewicza Wysockiego zapisu cesyjnego na rzecz ur. Hrehorego Kazimierza i Halszki Uzłowskiej Szymów o następującej treści:*

Jan Korzeniewicz Wysocki, ziemianin JKM pow. pińskiego wiadomo czynię i zeznam tym moim listem, dobrowolnym cesyjnym zapisem, — —, iż mając ja z łaski Króla JM, — — pewne dobra we wsi Łopatynie, w pow. pińskim leżące, włókę Dworzys[z]cza Sieniewicz nazwane, ze wszystkimi do nich in genere et specie przynależnościami i pożytkami, po śmierci sławnej pamięci jmp. Pawła Szymy osobiłwym przywilejem sobie konferowane, które to dobra wyż rzeczzone ze wszystkimi ich przynależnościami, otrzymawszy z łaski JKM, — — na ustąpienie tych dóbr i rzeczenie prawa mojego konsens, na osobę jmp. Hrehorego Kazimierza^a Szymy i jej jmp. Halszki Uzłowskiej, małżonków, takowymże prawem dożywotnym, jako i mnie służyło, wlewam i ustępuję, przywilej mnie na te dobra włókę Dworzys[z]cza Sieniewicz dany, a za nim i inszy progres prawny ode mnie uros[z]czony do rąk ichm. oddawszy, sam się rzekam i żadnego już prawa, i przystępu sobie i nikomu inszemu od daty niniejszego listu cesyjnego, zapisu mego do wyż rzeczonych dóbr i ich przynależności nie zostawując pod zaręką dwuset złp. (— —) Pisan w Warszawie, dnia 20 m—ca lipca r. p. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Jan Korzeniewicz Wysocki, ręką [swą]. Do tej cesyji pieczętarz proszony — Piotr Paweł Pokłoński, pisarz grodzki piński.

Ustnie proszony — — Kazimierz Dowgiało Zawisza. Ustnie proszony — — Krzysztof Uzlowski. Proszony pieczętarz — — Maciej Bakanowski. (— —) A. N., podkanclerzy. Symon Wojciech Młyniecki, sekretarz JKM.
s. 1402–1404

^a Imię dopisano u góry.

Uwaga! Zob. nr 1014.

1062. Warszawa, 1660.06.30. Ur. Kazimierzowi Gintowtowi, tow. chor. ur. Sze-miota, rotm. JKM¹, *za wierną służbę przez te wszystkie zamieszanej ojczyzny lata z uszczerbkiem zdrowia, dobra lenne, wieczyste Korytnica Przyborki, w pow. or-szańskim, po bezpotomnej śmierci ur. Piotra Wierzbowskiego.* A. K.
s. 1404–1405
K: LVIA, SA 1, k. 140–141v.

¹ Mikołaja Samuela Szemiota.

1063. Varsovia, 1661.07.20. (— —) Longo diuturnoque regnandi usu serenissimorum antecessorum nostrorum Diuae memoriae Sigismundi III, parentis, et Vladislai, fratris nostri desideratis[simi], praeclare nos didicisse quod frustra esset omnibus, fraudi non paucis, ardua parentum ad solidas virtutes sequi vestigia, debitum autem gloriosorum factorum ex isdem non referre applausum. Verum in gen. Casimiro Sapieha, pincerna MDL quemadmodum clarissimae styrgis suae conditores bene captorum et non interrupta serie continuatorum factorum commendat fama, ita in parente ipsius ill. et magn. Paulo Joanne Sapieha, palatino Vilnensi, exercituum MDL supremo duce, omnium honorum atque eminentiarum recte consummatarum non modo perficit complementum, sed etiam easdem publicus [s] laudis et gloriae excipit applausus. Ideoque solis innixus ill. et magn. parentis sui eximiis meritis, iure merito honores et praemia sibi vendicat, ad quae flos bonae et ad magna natae indolis praecurrens non gratior quam uberius apparet et qui paternarum virtutum imbelli licet aemulatione vestigiis insistit, animo nihilominus videtur vincere aetatem exindeque singularem nostrum meretur fauorem. Innatam quippe virtutem ipsius propensissimo iudicio et clementia excipientes non stimulos tantum sed praesidium quoque, fiduciam industriae per magna arduaque ad decus gloriamque tendenti addimus nec non generositati ipsius tum naturae, tum vero institutionis praesidiis suffultae bonarumque literarum studiis externisque linguis excultae latiore campum aperimus, deferendo ipsi subdapiferatum MDL euectione gen. Martiani Ogiński ad dapiferatum eiusdem MDL vacantem, per eum munus hoc cum omnibus juribus praerogativis loco obuentionibus et emolumentis de iure vel

antiquitus — — ad extrema vitae suae tempora, vel ad maioris dignitatis assequationem. (— —) C. P. B.

s. 1406–1408

O: LMAB, F. 1–961.

E: częściowa — *Pergamenty katalogas*, wyd. R. Jاسas, Vilnius 1980, nr 961.

L: *Urzędnicy XI 1313*.

1064. Wilno, 1661.10.23. Oznajmujemy — — starszym zakonowi ś. Bazylego Wielkiego, w uniej świętej z Kościołem rzymskim będącym, sede metropolitana in spiritualibus vacante, ponieważ archimandrystwo wileńskie po zejściu z tego świata wieleb. ojca Benedykta Terleckiego, zakonowi ś. Bazylego Wielkiego prowincjała do dyspozycyjej i szafunku naszego przypadło, tedy one pro iure collationis nostrae regiae (nie jednak nie derogując wolnej elekcyjej od — — Władysława IV — — i od nas samych zakonnikom ś. Bazylego pozwolonej) wieleb. ojcu Krzysztofowi Milenkiewiczowi, starszemu żyrowickiemu, z nauki, pobożności i prac zakonnych, przez długi czas podjętych, dobrze nam zaleconemu, konferować umyśliśmy. Jakoż tym listem naszym konferujemy chcąc mieć, aby po uczynionej zakoniej [s] elekcyjej od kogo będzie należało (vacante pro nunc in spiritualibus sede metropolitana) na to archimandrystwo był instituowany i inwestowany, i onemuż rząd wszystek tego monasteru zwyczajny — nie tylko in spiritualium, ale też in temporalium administrationem, jako to bractwo i prowentów temu archimandryctwu od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych i od innych pobożnych ludzi nadanych officiose był zlecony i podany. A wieleb. ojciec Milenkiewicz objawszy to archimandrystwo wileńskie i cerkiew założenia Trójcy Przenaj[.]świętszej z bractwy do niej należącemi i dobrami, pożytkami wszystkimi, ma trzymać i spokojnie używać starając się, aby chwała boska i nabożeństwo odprawowało się z prowizyją słuszną zakonników tamecznych. (— —) A. K. Z. s. 1408–1409

1065. Warszawa, 1661.07.30. *Dobra lenne wieczyste derewnie Szurynowo, Kalinowo, Kozłowo, w których ma być włók 20, po śmierci ur. Hieronima i Macieja Puciatów Rusinowskich ur. Janowi Stankiewiczowi, horodnicemu mścisławskiemu, który wprzód za żywota ś. p. króla Władysława IV w szejnowskiej¹ moskiewskiej i innych z różnemi państwa naszego dyscydentami, i rebellizantami stale oddawał, a potem za szczęśliwego panowania majestatu naszego, za nastąpieniem po wtóre wiarołomnego Moskwicina przy dotrzymaniu statecznym wiary i życzliwości swojej, na zamku mścisławskim będąc gubernatorem, w gwałtownym po kilkakroć wytrzymanym szturmie, gdy był wzięty do Stolicy moskiewskiej i tam przez lat półtrzecia ciężkie dla dostojństwa majestatu naszego i całości ojczyzny ucierpiał więzienie, a nie dając się przecie uwodzić żadnym tego pana faworom i obietnicom, i na swoje nie respektując in hostico zostawione substancyje, zaraz po wyjściu z więzienia do wojska WKsL pod regiment jw. Pawła*

Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana naszego WKsL udawszy się, z tymże nieustraszonym animuszem i nieodmienną życzliwością, wiarą aż do tego czasu — — oddaje usługi. (— —) C. P. B.
s. 1410–1412

---

¹ Chodzi o Michaila Szeina, rosyjskiego wodza oblegającego Smoleńsk w latach 1632–1634, który zmuszony był ostatecznie sam skapitulować wobec armii Władysława IV.

1066. Warszawa, 1662.05.18. Oznajmujemy — —, iż gdy za wyniesieniem od obywatelów woj. mińskiego na urząd natenczas wakujący podsędkostwa mińskiego, elekcyej zgodnej, jednostajnie jest od obywatelów tamiecznych, między 4 kandydatami obrany i nam listownie prezentowany ur. Dawid Mickiewicz, rotm. nasz — —, który po wszystkie zamieszania państw naszych czasy, wyzuwszy się ze wszystkich fortun swoich, żadnemu nieprzyjacielowi — — nie dając się powabić, ale — — z wielkim kosztem chorągwie kozackie prowadząc tamże hojnie krew swoją rozlewał, któremu — — umyśliliśmy urząd podsędkostwa — — post fata ur. Dominika Bułhaka — — konferować. (— —) C. P. B.
s. 1412–1413

1067. Nowy Dwór, 1661.10.06. *Ur. Janowi Młodzianowskiemu prawo na dobra Reczowo, tj. włók 14 z pustkami, także łękę Dawinę nazwaną nad rz. Dawinę, w leśnictwie puńskim, w pow. kowieńskim leżące, przy prawie dożywotnim żony jego Katarzyny Ukolskiej.* C. P. B.
s. 1414–1415

1068. Nowy Dwór, 1661.10.06. *Konsens ur. Reinholdowi Rożnowi i Małgorzacie Grotuzównie, małżonkom na cesję siola Mincze Pokalniszki Kejdy^a z folwarkiem Mincze, w ciwuństwie Wielkich Dyrwian, także wsi Podwojskie w ciwuństwie berżniańskim, w ziemi żmudzkiej leżących, synowi Jerzemu Krzysztofowi.* C. P. B.
s. 1415–1417

---

^a N: Kiejdy

1069. Nowy Dwór, 1661.10.05. *Ur. Jakubowi Andronowskiemu dobra dożywotne Skoki w woj. brzeskim po śmierci ur. Jana Szumskiego.* C. P. B.
s. 1418–1419

1070. Nowy Dwór, 1661.10.10. *Dobra lenne wieczyste Nauchowicze i Rokowszczyzna w pow. rzezyckim po śmierci ur. Jędrzeja Skokowskiego ur. Hieronimowi Władysławowi Soltanowi, podkomorzemu starodubowskiemu, dworzaninowi pokojowemu JKM, który wołał ciężkie więzienie przez czas niemający u nieprzyjaciela podjąć i wszystkich fortun swych, dotrzymując całej wiary, — — postradać, aniżeli*

się obietnicami nieprzyjaciół naszych dając uwodzić; skąd potym wyszedłszy i dotąd w tychże wojennych okazjach mężnie — przeciw temu nieprzyjacielowi Moskwicinowi wyświadczać nam nie ustaje. C. P. B.
s. 1419–1421

1071. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Teofilowi Rymszy, za ustawiczne w wojsku naszym WKsL sub signis wielm. Chlebowicza [s], starosty żmudzkiego we wszelkich ekspedycjach i okazjach wojennych — od początku hostilitatis nieprzerwanym aż dotąd skutkiem oddawane merita, dobra lenne wieczyste Wypów, Zowo, Baklanowo i Oleksyno w stanie iwanowskim, w woj. smoleńskim leżące, po zdrajcach Pawle i synie jego Piotrze Woroniczach, którzy dobrowolnie udawszy się do wojska moskiewskiego — ojciec in perfidia sua [z]szedł z tego świata, a syn dotychczas contra patriam zostaje. C. P. B.*
s. 1422–1423

1072. Warszawa, 1661.07.19. *Communicatio juris ur. Zofii Frąckiewiczównie, stolnikównie trockiej na dobra Maćków, Kadaryszki i Żyrwiny w woj. trockim przy prawie dożywotnym męża jej ur. Krzysztofa Niewiarowskiego, dworzanina pokojowego JKM. A. K.*
s. 1424
K: AGAD, MK 410, s. 635.

1073. Nieporęt, 1661.07.29. *Ur. Stanisławowi Skarbkowi, rotm. JKM, za instancją panów rad, a zwłaszcza wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dobra lenne derewnia Obłotki, w stanie iwanowskim, w woj. smoleńskim leżące, po śmierci ur. Pawła Kirkora, który więźniem zostawszy w Moskwie tamże dni swoich dokończył bezpotomnie. C. P. B.*
s. 1425

---

¹ Pawła Jana Sapiehy.

1074. Warszawa, 1661.06.30. *Ur. Maciejowi Stankiewiczowi Skuratowi, za usługi w różnych ekspedycjach wojennych szwedzkich, folwarczek Malatycze w pow. lidzkim po śmierci ur. Jakuba Wyszkowskiego, cześnika lidzkiego. C. P. B.*
s. 1426

1075. Warszawa, 1661.04.04. *Ur. Dawidowi Juszyńskiemu Murzie, rotm. JKM, którego męstwo, dzielność i odwagi znaczne w dziele rycerskim, w różnych okazjach wojennych zalecone zostały przez jw. wojewdę wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, urząd chorągwa tatarskiego woj. trockiego po śmierci ur. Mustafy Juszyńskiego Murzy. C. P. B.*
s. 1427

¹ Pawła Jana Sapiehy.

1076. Bielsk, 1662.01.03. *Ur. Michałowi Stanisławowi z Przeradowa Przeradowskiemu za zasługi wojenne urząd podczaszego wileńskiego po przejściu ur. Piotra Gorzuchowskiego na wojskostwo smoleńskie.* W. S. J.
s. 1428–1429

1077. Warszawa, 1661^a. Wieleb. w Bogu Gabrielowi Kolendzie, administratorowi metropolii kijowskiej, protoarchimandrycie zakonu ś. Bazylego — —. Wielebny, wiernie nam miły. Stante hostilitate Moschouitica wakuje archimandryja brasławska z swemi przynależnościami, do której my pro iure patronatus nostri ojca Grzegorza Bienkowskiego, zakonu ś. Bazylego prezbitera, igumena^b czerleńskiego, z pobożności i nauki dobrze nam zaleconego, Wierności Waszej prezentujemy, chcąc mieć po Wierności Warsznej, abyś tego a nie innego do przereczonej archimandryi brasławskiej poświęciwszy inwestował, rząd rzeczy duchownych i sprawowania doczesnych onemu poruczając (— —). W. S. J.
s. 1429

^a Brak daty miesięcznej i dziennej.

^b T: z gumena

1078. Warszawa, 1662.02.14. *Ur. Ludwikowi Żardeckiemu podczaszostwo pińskie po śmierci ur. Jana Protasowicza.* W. S. J.
s. 1430

1079. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Władysławowi Janowi Anforowiczowi, chorążemu chor. wielm. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, dobra Rukino^a, Denisowo i Skarynino w stanie iwanowskim, w woj. smoleńskim leżące, po zdrajcy niejakim Pyzowie, który nie dotrzymawszy nam, panu i Rzpltej, ojczyźnie swej, wiary, ale sam dobrowolnie, nulla coactus necessitate, trzema laty przed wojną udawszy się do cara moskiewskiego dotychczas in perfidia sua zostaje — — takowymże prawem, jako^b tamten dzierżącym był.* C. P. B.
s. 1431

^a Lekcja niepewna — może: Ruluno

^b Wyraz powtórzony dwa razy.

1080. Warszawa, 1662.04.29. (— —) Jakośmy się zawsze zwykli bene meritis łaskę naszą pańską wyświadczać, tak i na przeszłym sejmie ochotnieśmy się, na instancję wojsk naszych WKsL, do żądania stanów Rzpltej skłonili i obywatelom wszystkim woj. smoleńskiego, i pow. starodubowskiego, respektując nie tylko

na to, że w okazyjach w wojsku będąc hojnie krew swoją dla dostojęstwa naszego rozlewali, ale też i na stateczną wiarę, i cnotę ich nam [i] Rzpltej dotrzymaną, nie mniej na straty przez exilium poniesione, dobra ich własne, lennym prawem od nas i antecessorów naszych onym nadane, w wieczność cum oneribus, które do zamków pełnić powinni byli, z służbą wojenną obróciliśmy i przywileje na to z kancelaryj naszych, za atestacją hetmanów WKsL¹, wydawać rozkazaliśmy. Że tedy ur. Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz i pisarz WKsL, nie tylko przez wszystkie czas zamieszania i nieszczęsnej rewolucyj w ojczyźnie naszej będącej, statecznie w cnocie i wierze ku nam, i Rzpltej zostawał i owszem, podczas wygnania swego in continuo opere funkcj publicznych z utratą wszystkiej — — substancyjej swej, a na ostatek cum extremo nieraz vitae suae et pignorum periculo będąc, tę jeszcze insuper przysługę, nieśmiertelną pamiątką i sławą swoją nam i Rzpltej uczynił, że pozostawionym będąc od nas w osobie naszej nad ludźmi dla atakowania zamku wileńskiego i windykowania z rąk nieprzyjacielskich, zostawionemu tak dextre i effitaciter około tej sobie zleconej funkcji, non pauendo, własnym sumptem i zdrowia swego nie oszczędzając, postępował, że nieprzyjaciel ściśniony będąc i ad extrema redactus, desperata przedsięwziął consilia i nie tylko zamek wileński podać, ale i samego komendanta na nim będącego w ręce nasze wydać [musiał]², i tak tu metropolis WKsL tanto conatu toties expugnata z rąk nieprzyjacielskich — — ewakuowana i oswobodzona została. Na takowe tedy in sago et toga ur. referendarza i pisarza WKsL merita respektując, dobra jego lennemu, wieczystem prawu podległe, w woj. smoleńskim będące, nazwane Jelno — —, z robieniem w nich towarów leńnych — —, vigore przeszłej konstytucyj w wieczność i w dobra ziemskie tym listem, przywilejem naszym obracamy. (— —) W. S. J.
s. 1432–1434

¹ Pawła Jana Sapiełę i Wincentego Gosiewskiego.

² Rosyjskim wojewodą wileńskim był książę Danilo Myszeckij.

1081. Wilno, 1661.11.23. Ur. Gabriela Hóldyz Paszyńskiego, który z ojca swego domowi naszemu królewskiemu i Rzpltej, zwłas[z]cza w przeszłej ekspedycyj moskiewskiej, dobrze [jest] nam zasłużony i teraz dotrzymując nam statecznej wiary, z utratą wszystkich fortun swoich przez nieprzyjaciela z Białej Rusi wygnany, przyszedł, tak że z trudnością pożywienia sobie z małżonką swoją zasiądz może i dlatego w mieście naszym wileńskim albo orszańskim mieszkać umyślił, uciwego [s] sposobu do pożywienia szukając, umyśliliśmy onego i mieszkanie jego, także i małżonkę jego od wszelakich stanowisk, i składanek żołnierskich, podatków i poborów miejskich, targowego i innych wszelakich egzakcyj prywatnych, i publicznych, jakimkolwiek imieniem nazwanych, także podwód i od wszystkich in genere ciężarów — — uwalniamy. (— —) C. P. B.
s. 1434–1435

K: LVIA, SA 2, k. 269–270v.

1082. Varsaviae, in conuentu Regni generali, 1661.06.11. *Castellanatus Ducatus Samogitiae post obitum magn. Eustachy Kierdej magn. Jacobo Kuncewicz, castellano Minscensi, capitaneo Koniawiensi, qui sub felicibus auspiciis — — Vladislai IV — —, fratris nostris desideratissimi nullam passus est praetermittere occasionem in qua cum felicitissima [s] equitum turma stipendia merendo, dein non longa interiecta mora cohortum mox legionum vigilantissimus ductor existens manifesta fortitudinis et imperterriti animi ubique non [s] praestitisset argumenta et specimina. Non dispari cum alacritate et fortitudine, notabilique substantiae suae dispendio in susceptis a nobis contra fidefragam rebellium Cosacorum colluuiem fidefragumque Moschum bellicis expeditionibus complures phalanges propriis stipendiis conscribendo, suam, ubi res et occasio poposcebat, nauauit insignem operam fortis et strenui militis munia exequendo nihilque prae oculis habendo, quam perennem non intermorituramque nominis sui gloriam ac pro dignitate nostra integritateque patriae salutis suae dispendium. Verum non modo et in sago, sed etiam in toga in publicis Reipublicae actionibus cum summa auiditate quaesivit famam, dum in quouis loco, praecipue nuncii terrestres in generalibus Regni comitiis, aliisque subseliis varias saepissime obeundo functionibus — —. C. P. B.*

s. 1436–1439

L.: Wolff, Senatorowie, s. 144.

1083. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Krzysztofowi Jastrzębskiemu, tow. chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego¹, który służy od początku zamieszania państw naszych statecznie w wojsku naszym WKsL — —, włóki 3 od starostwa wolkowyskiego i miasta tegoż odłączone po śmierci Kazimierza Karskiego, jawnego zdrajcy, który przy Moskwie będąc zarówno z nimi przeciwko nam i Rzpltej hostiliter stawał, za co przez dekret jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL² już swoją odniósł na gardle nagrodę — —. C. P. B.*

s. 1439–1440

¹ Jerzego Karola Hlebowicza.

² Pawła Jana Sapiehy.

1084. Warszawa, 1661.05.18. *Jus communicativum ur. Eufemii Horbaczewskiej na dobra Hrabie w pow. mozyrskim przy prawie dożywotnym męża jej ur. Zygmunta Hornowskiego, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹. W. S. J.*
s. 1440–1441

¹ Pawła Jana Sapiehy.

1085. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Mikołajowi Kazimierzowi Petryżyckiemu, chorążemu chor. jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, który służy w wojsku lit. od lat 12 odżałowawszy wszystkich fortun swych w zawojowaniu*

moskiewskim będących, *sumę 5 tys. kop gr lit.*, skarbowi naszemu należących względem wiolencyj listu zaręcznego, mimo który list ur. Jeronim i Piotr Kondratowiczowie zeszłego ur. Andrzeja Eysmonta zranili, od których ran z tego świata zszedł. C. P. B.
s. 1441–1442

1086. 1660^a. Oznajmujemy — —, iż wniesiona była do nas prośba od jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹ i przez niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych imieniem ur. Aleksandra Mozarskiego, abyśmy przywilej nasz iuris caduci w r. 1657, m-ca marca 9 dnia², na dobra Tumilowicze po Stanisławie Łazowskim, jako po zdrajcy dany, niniejszym listem naszym konfirmowali i wszystkie inne dobra leżące, i ruchome, summy pieniądze gotowe, na obligach, cerografach, zastawach, arendach, kontraktach gdziekolwiek i u kogokolwiek będące, także złoto, srebro, cynę, miedź, konie, bydło i wszelki — — sprzęt domowy, jego samego i ur. Helżbiety Totwidówny, małżonki jego, która już w Moskwie zostając decessit, takowymże prawem wieczystym, kadukowym — — konferowali. My, król, do tej ur. Mozarskiego, żołnierza naszego, dobrze nam i Rzpłtej w różnych okazjach i ekspedycjach wojennych zasłużonego, prośby łaskawie się skłoniwszy, ponieważ ur. Stanisław Łazowski z małżonką swą nie tylko że do nieprzyjaciela naszego, Moskwicina, zaprzedał się i na jego wiarę okrzęcili [s] się, ale też zostawszy tam pułkownikiem po wszystkie czasy uporczywie z wojskami ich w państwie naszym grasując wiernych poddanych naszych ni[s]zczył i różne hostilitatis scelera pełnił, a do poddaństwa naszego za uniwersalami naszemi rewokującemi do rezyzyskencyjej nie powracał, wszystkie wyżej secyfikowane dobra ich Tumilowicze, ex causa perduellionis do szafunku naszego przypadłe, w pow. oszmiańskim leżące, także i inne wszelakie — — prawem wiecznym i nieodzownym dajemy. (— —) W. S. J.
s. 1442–1444

^a Brak jest miejsca wydania, a data jest wyraźnie niedokończona (brak miesiąca i dnia), ale z lat panowania polskiego XII, a szwedzkiego XIII wynika, że chodzi o r. 1660.

¹ Pawła Jana Sapiehy.

² Zob. nr 282!

1087. Warszawa, 1661.07.30. Ur. Krzysztofowi Anforowiczowi, tow. chor. usarskiej jw. podskarbiego w. i hetmana polnego WKsL¹, pewne dobra, daniny w woj. smoleńskim, w stanie jeleńskim leżące, nazwane Szemacowo^a, Stupino z slobódką, po Pawle Woroncu, jako post perduellem, który zdrajcą zostając, w Moskwie na wiarę moskiewską okrzciwszy się, w Stolicy decessit — —, prawu lennemu wieczystemu podległe. C. P. B.
s. 1444–1446

^a Lekcja niepewna, choć Szemajowo mniej prawdopodobne.

1088. Warszawa, 1661.07.30. *Ur. Jerzemu Mrokowskiemu, tow. chor. usarskiej jw. Pawła Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, który od czasu niemałego w różnych ekspedycjach, tak przeciwko Kozakom, Tatarom, Węgrom, Szwedom, jako i terazniejszemu nieprzyjacielowi, Moskwicinowi, mężnie i odważnie, z nieustraszoną rezolucją w oczach wszystkiego wojska znaczną wiktoryją nad nieprzyjacielem otrzymując i sam na sobie razy ciężkie odnosząc, oddawać ochotnie nie przestaje, dobra lenne wieczyste Rostoczna, Raków, Piątniki i Podosonie, w woj. smoleńskim, w stanie malachowskim leżące, po ur. Janie Żarynie. C. P. B.*
s. 1446–1447

1089. In oppido Szubin, 1659.11.17. *Praesentatio rev. Joanni Dougiało Zawisza, ep. Vlnensi ven. Mathiae Drzewicki, parochi Kowarscensis ad parochiam Kupiscensem post ascensum ven. Joteyko, decani et parochi Kupiscensis ad parochiam Caunensem. C. P. B.*
s. 1447

1090. Warszawa, 1661.06.30. Wszem wobec — — oznajmujemy, iż co w r. t. 1661, m—ca maja 23 dnia, ur. Jerzy Tułowski, pisarz grodzki wołkowyski za dekretem sądu naszego assessorskiego wyniósł z kancelaryjej naszej w. WKsL banicyją wieczną na ur. Jana Brożynę i Dorotę Wilczkównę, małżonków o to, iż ur. Brożyna po wielu dekreтах sądu naszego assessorskiego z oczewistej kontrowersyje na banicyją wzdany i publikowany będąc, za pojazdem dworzanina naszego sam przez cedulę, a zaś ur. Brożynina słownie, za prawem i dekretemi naszymi, i po wskazach od małżonka swego otrzymanemi, oboje jakoby czyniąc jawne sprzeciwieństwo dekretem naszym, za wskazaną summę na prowentach dzierzawy dzierewieńczyckiej odprawy czynić bronili i nie dopuścili; tudzież o spółkowanie samej ur. Brożyninej z nim, ur. Brożyną, jako o to szerzej w dekrete sądu naszego assessorskiego i liście naszym banicyjnym jest wyrażono. W której sprawie ur. Jan Brożyna i małżonka jego uciekły się do nas, króla, o miłosierdzie i dawszy w kancelaryjej [przez?] niektórych panów rad i urzędników naszych dwornych takową sprawę, iż za różnemi impedimentami, tudzież i nieprzyjacielskimi inkursyjami nie mogli z nim, ur. Tułowskim — —, ani prawnie się rozprzeć, ani też do zgody przyjacielskiej przyjść, a w tym w niestaniu ich ten dekret i banicyją wieczną otrzymał. Nie chcąc tedy już w dalsze zaciągi prawne z nim, ur. Tułowskim, zawodzić [się], prosili nas, abyśmy im czasu do pomiarkowania się przyjacielskiego użyczywszy list nasz glejtowy wydać rozkazali i onym zdrowie ich ubezpieczyli, i obwarowali. My, król, do tej prośby łaskawie się skłoniwszy — —, ur. Janowi Brożynie i Dorocie Wilczkównie, małżonkom, ex senatus consulto ten list, glejt nasz ad componendum z stroną dajemy i czasu

od publikowania onego do pomiarkowania się przyjacielskiego 6 miesięcy, nierozdzielnie po sobie idących, użyczamy. (— —) C. P. B.
s. 1448–1451

1091. Warszawa, 1661.06.08. *Zamiana prawa lennego na dożywotnie dla dóbr Wystryków nadanych ur. Krzysztofowi Mołskiemu.* W. S. J.
s. 1452–1453

Uwaga! *Tekst jak w nr. 1047.*

1092. Warszawa, 1661.08.03. *Ur. Konstantemu Paszkowskiemu, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL¹, za zasługi w różnych ekspedycjach wojennych od dawnego czasu, dobra lenne wieczyste po zmarłych szl. Stefanie Wojcieszenu i Wasylu Sowiścicu — uroczyszcze Sowiścicze przy rz. Dobroci^a, które oni z dawnych czasów szachownicami trzymali, — — [a] po zeszyłym szl. Demidzie Swadkowskim przy wsi Swadkowiczach włók 2 nazwane Połoski, w woj. mścisławskim, w trakcie krzyzewskim leżące.* C. P. B.
s. 1453–1454

---

^a W N: Dobrości

¹ Pawła Jana Sapiehy.

1093. Warszawa, 1662.07.03. *Ur. Janowi Dubikowskiemu, żołnierzowi spod chor. rotm. Kamińskiego¹ i żonie jego Konstancji Miładowskiej dobra lenne wieczyste Stankowo i Korenkowo, w woj. smoleńskim, w stanie poraskim² leżące, po braciach Stefanie, Adamie i Janie Puzerowskim.* W. S. J.
s. 1454–1455

---

¹ Włodzimierza Dadziboga Kamińskiego.

² Chodzi o stan porzecki.

1094. 1662.10.16. *Zeznanie przez ur. Michała Eustachego Stankiewicza i Katarzynę Chrzczonowiczównę, małżonków listu sprzedażnego na rzecz ur. Stanisława Wincentego Ordy, instygatora WKsL o następującej treści:*

Ja, Michał Eustachy Stankiewicz, ciwun ejragolski i ja, Katarzyna Chrzczonowiczówna, małżonkowie, ziemianie JKM w WKsL, w różnych województwach i powiatach osiedli, jedna osoba za obiedwie, a obiedwie za jedną rozumiejąc i poczytając, czynimy wiadomo tym listem, zapisem dobrowolnym, donosząc do wiadomości każdemu potrzebującemu zeznawamy, iż co ja, ciwun ejragolski majątność nazwaną Korzyść i z folwarkiem Peteszą, w woj. wileńskim leżącą, nabytą wieczystym prawem, u sądu ziemi Ks. Żmudzkiego w r. 1659, na rokach trzykrólskich, przed sądem ziemskim żmudzkiem przyznana, od jmp. Władysława Wojny i od małżonki [jm.], jejmp. Felicjanny Bielkiewiczówny, za sumę moją własną do rąk ichm. daną, tj. za zł 25 tys. kupilem był, którą ja majątność

ze wszystkimi cyrkumferencyjami, tak jako się w sobie za pierwszych possessorów miała, mając w spokojnej possessyi, a będąc potrzebnym summy pieniędzy na wypłacenie długów moich, tak samemu jmp. instygatorowi winnych, jako i drugich, zaciągniętych, tę majątność moją nazwaną Korzyść z folwarkiem Peteszą na wieczne i nieodzowne czasy jmp. Stanisławowi Wincentemu Ordzie, instygatorowi WKsL i sekretarzowi JKM sprzedałem, i sprzedaję za takową sumę 25 tys. zł, która nas do rąk własnych doszła w gotowej i odliczonej summie, z której oddania i spelnienia odliczenia kwituję. Jakoż tę majątność cum omni titulo — na osobę jmp. instygatora WKsL wlewam i tę majątność — z miasteczkiem, ze wsiami — wiecznym prawem pus[z]czamy, — równo z datą tego listu naszego w moc, w dzierżenie wiecznością przez jenerałów podajemy tę majątność i z miejscem, gdzie budynki były dworne, folwarkowe, gumienne, z zbożem zasianym i w gumnie złożonym —, teraz przez nieprzyjaciela spustoszałą —. A my, małżonkowie sami przez się, ani przez żadne osoby subordynowane w tę majątność wstępować się nie mamy pod zaplaceniem zaręki 25 tys. i nagrodzeniem szkód słownie mianowanych —, [z ewikcją] na wszelkie majątności nasze w pow. oszmiańskim i w Ks. Żmudzkiem będące —. Pisan w Wilnie, dnia 11 oktobra r. p. 1662. U tego listu — podpisy rąk temi słowy: Michał Eustachy Stankiewicz, ciwun ejragolski. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu od wyż pomienionych osób — od jmp. ciwuna ejragolskiego i samej jejm. jako pisma nieumiejętnej — przy pieczęci mej — Samuel Kmicic, chorąży orszański, plk JKM. Proszony pieczętarz — Jerzy Władysław Michalkiewicz, pod[czaszy] rzeczycki. Ustnie proszony pieczętarz — Jan Malcher Billewicz, cześnik kowieński, sędzia grodzki Ks. Żmudzkiego, m. p. Proszony pieczętarz — Michał Jan Holownia, m. p. (—) A. N., podkanclerzy.

s. 1456–1459

K: LVIA, SA 2, k. 415–416v.

1095. Warszawa, 654.08.01. Wszem wobec — oznajmujemy, iż co ur. Oskierka, sędzia ziemski mozyrski¹, także i inne niektóre osoby na ur. Hieronima Soltana i Annę Chreptowiczównę, małżonków, różnemi czasy i datami, wprzód doczesne, a potem niektóre z tychże osób wieczne, banicyje z kancelaryjej naszych WKsL wynieśli, tedy ur. Soltan z małżonką swą uciek[ł]szy się do nas o miłosierdzie, a dawszy w kancelaryjej naszej takową sprawę, że wszystkie te banicyje, tak przez ur. Oskierkę, jako i inne osoby, w niewiadomości i niestaniu jego in contumaciam wyniesione są, o których wzięwszy wiadomość, a chcąc ze wszystkimi osobami prawem czynić, wnosil do nas prośbę, abyśmy zdrowie jego listem, glejtem naszym obwarowawszy ad iure agendum z stronami jego przeciwnymi czasu onemu użyczyli. My tedy —, do pomienionej prośby łaskawie skłoniwszy się, wyżej pomienionym — małżonkom ten list, glejt nasz — dajemy, którym wszystkie, tak doczesne, jako wieczne, przez jakiegokolwiek osoby — otrzymane, banicyje, suspendowawszy onym czasu do prawnej roz-

prawy 6 miesięcy od publikowania tego listu — —, nierozdzielnie po sobie idących, użyjemy. (— —) A. N., pisarz.

s. 1459–1460

---

¹ Samuel Oskierka.

1096. Warszawa, 1655.02.16. (— —) Jako to jest najpierwsze pieczołowianie [s] nasze, aby wiara święta, katolicka, z Kościołem rzymskim w uniej będąca, w Królestwie i państwach naszych, nam od Boga powierzonych, nieustając kwitnęła i chwała Boża jako najszyrzej krzewiła się, tak i tego nam należy przestrzegać, aby pobożnych funduszów prowenta w swej klubie zostając na samą chwałę Bożą i na slugi jego były obracane, i dosyć się działo intencyjom pobożnych fundatorów. Przeto za daniem nam o tym sprawy, iż przez długi czas starsi i przełożeni braci, także parafianie i prowizorowie cerkiewni w mieście naszym Wilnie, i we wszystkich miastach, miasteczkach i po wsiach do metropolij, i archiepiskopij polockiej, względem pasterstwa, nabożeństwa ruskiego, należących znajdują się, którzy gruntami, szpitalami, dobrami cerkiewnymi i fundacyjami, także z nich przychodzącymi pożytkami zawiadowali i szafowali, i dotychczas zawiadują, i prowenta biorąc szafują, żadnych nikomu nie czyniąc rachunków, a nie wiedzieć kędy się te prowenta obracały i obracają, umyśliliśmy z władzy majestatu naszego królewskiego, zlecili[śmy] to wieleb. z Bogu ojcu Antoniemu Sielawie, archiepiskopowi, metropolicie kijowskiemu, halickiemu i wszytkiej Rusi, żeby on, lubo sam, lubo przez kommissarzów swoich, takowych wszytkich rachunków słuchał każdego roku i po nim następujący tymże sposobem słuchali, i tych prowizorów iuxta arbitrium suum obierali i składali. Co do wiadomości wszytkim przywodząc mieć chcemy i rozkazujemy, aby według tego reskryptu naszego zwyż mianowanego wieleb. ojca metropolite i successorów jego cale, i nienaruszenie zachowali, i we wszytkim, tak samym, jako i kommissarzom od niego, i successorów jego zesłanym, w czynieniu dosyć tychże rachunków stosowali się. (— —) J. D. Z.

s. 1460–1461

1097. 1661.07.15. *Generalstwo pow. lidzkiego, za zaleceniem niektórych panów rad i urzędników przy boku JKM będących, szl. Pawłowi Janowiczowi Urbanowiczowi, ziemianinowi pow. lidzkiego, pisma ruskiego i polskiego dobrze czytać, i pisać umiejętnemu.* (— —) Ma i wolen będzie po wykonaniu na ten swój urząd generalski przed sądem ziemskim lidzkim, na rokach lub przed urzędem grodzkim tamiecznym na roczkach, juramentu^a w statucie opisanego wszelakie sprawy temu urzędowi swemu — — należące, tak w tym swoim pow. lidzkim, jako i po wszytkim Ks. Litewskim — — odprawować. A. N., podkanclerzy. C. P. B.

s. 1462

---

^aT: juramentem

1098. Warszawa, 1658.05.12. *Ur. Samuelowi Kazimierzowi Jarcewiczowi, żołnierzowi w różnych wyprawach wojennych, a zwłaszcza przeciw wiarołomnemu Moskwiciniowi, dobra prawu lennemu jedne, a drugie dożywotnemu podległe, w woj. połockim leżące, mianowicie jedna wieś Rukszewicze, a druga Zywołoka nazwane, po Stanisławie Podborskim, jawnym naszym i Rzpltej zdrajcy, który — — od zaczęcia wojny moskiewskiej dotąd tamże przy nieprzyjacielu Moskwicinie została. C. P. B.*
s. 1463–1464

1099. Warszawa, 1662.07.30. *Oznajmujemy — —, iż jakośmy za wierne i życziwe usługi ur. Zachariaszowi Miłaszewiczowi, żołnierzowi — — w r. 1658, dnia 22 m—ca decembra, w Warszawie dobra Ist nazwane, w woj. połockim leżące, prawem dożywotnym dali — —, tak i natenczas, mając onego zaleconego sobie merita, a chcąc one królewską naszą zas[z]czyścić s[z]czodroblliwością [nim] nam dalsze podadzą się okazyje, [na] też same dobra Ist nazwane — —, przy dożywociu onego, małżonce onego, ur. Konstancyje Kackiej [s] Miłaszewiczowej, umyśliliśmy prawo dożywotne dać. (— —) C. P. B.*
s. 1464–1465

Uwaga! *Zob. nr 614.*

1100. Warszawa, 1658.05.16.¹ *Ur. Samuelowi Siedlickiemu, zasłużonemu żołnierzowi w wojsku lit., dobra lenne wieczyste wsie Obodrów, Skuratów i Rzawiec nad rz. Sożem, w stanie iwanowskim, w woj. smoleńskim leżące oraz plac w Smoleńsku po śmierci ur. Macieja Wojewódzkiego i Eufemii Ingielldyjówny. C. P. B.*
s. 1465–1466

¹*Data niepewna, bo panowania polskiego i szwedzkiego XIV r., co wskazuje na 1662 r.*

Uwaga! *Zob. nr 171.*

1101. Warszawa, 1662.05.16. *(— —) Doniesiona nam jest przez panów rad naszych, przy boku naszym natenczas będących, imieniem ur. Zuzanny Brzostowskiej Dziewiałtowskiej, chorążynie oszmiańskiej, iż ona będąc we wszystkich fortunach swoich funditus zruinowana, w ostatku nie tylko majątność wszelką, ale i własnego męża przez tyraństwo nieprzyjacielskie straciwszy, nie może być tanti, aby długi kredytorom swoim, przez małżonka swego, ur. niegdy Kazimierza Dziewiałtowskiego, chorążego oszmiańskiego, albo przez się zaciągnięne, exoluere mogła. Wniesiona zatym imieniem tejsze — — prośba, abyśmy na takową jej ruinę baczenie mając, onę od impetycyje kredytorów i od placenia im długów do czasu słusznego, prawem pospolitym obwarowanego, tj. do lat 3, data prae-sentatum computando, listem naszym żelaznym obwarowali. My tedy — —, ten list żelazny onej dajemy. (— —) C. P. B.*
s. 1467–1468

1102. Warszawa, 1662.05.05. Oznajmujemy — —, iż gdy kommissarze nasi, za listem od nas do siebie wydanym, do majątności dziedzicznych ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, Michaliszki i Goza, a ur. Michała Czyża — Worona nazwanych, w woj. wileńskim leżących, zjachawszy, przejazdowi barzo trudnemu przez rz. Gozę, na gościńcu wielkim z Połocka do Wilna i innych w WKsL miast będących idącym, przypatrzili się i koszt, który w zbudowaniu spółnego mostu i potem coraz onego naprawowaniu, ur. Cyprian Brzostowski — — i ur. Michał Czyż podejmować muszą uważwszy, myto mostowe podług zdania swego postanowili i do nas pro confirmationem listu swego odesłali. My tedy chcąc, aby poddani nasi, ludzie podróżni i wszelkiej kondycyjei wczesny, i bezpieczny przejazd mieli, a zabiegając temu, aby dla zagęszczenia myt i wielkiego brania onych uciążeni nie byli, ordynacją kommissarską moderując tak postanawiamy i ur. referendarzowi — —, także ur. Michałowi Czyżowi, samym i successorom ich dajemy myto mostowe w pomienionych dobrach Michaliszkach, Gozie i na Woronie wiecznemi czasy, aby od ludzi kupieckich, żydów i furmanów — od wozu towarem założonego po gr półtora polskiego, a od koni i bydła rogatego, na przedaj prowadzonego, po gr polskim brano było. Stan jednak duchowny i szlachecki, i podwody ich, także i wierzchni, i ci co pieszo idą, mają być wolni od płacenia tego myta; a to myto per medium jako na ur. referendarza — —, tak i na ur. Michała Czyża, i successorów ich brane będzie. (— —)^a

s. 1468–1470

---

^a Brak podpisu pisarza.

1103. Warszawa, 1662.05.16. Oznajmujemy — —, iż gdy kommissarze za listem od nas do siebie wydanym, do dóbr naszych, w dzierzeniu ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, Orany nazwanych, w woj. trockim leżących, zjachawszy przejazdom barzo trudnym przez rz. Oranę, na gościńcu wielkim z Grodna do Wilna i innych miast w WKsL będących, idącym przypatrzili się i koszt, który w zbudowaniu mostu, w sypaniu groble i potem coraz onych naprawowaniu ur. referendarz — — podejmować musi uważwszy, myto mostowe podług zdania swego postanowili i do nas pro confirmatione przez list swój odesłali. My tedy — — ordynacją kommissarską moderując tak postanawiamy i — — myto mostowe w pomienionych dobrach — — wiecznemi czasy dajemy, aby od ludzi kupieckich, żydów i furmanów — od wozu towarem naładowanym po gr 2 lit., a od koni i bydła rogatego, na przedaj prowadzonego, po gr brane było, stan jednak duchowny i szlachecki — — mają być wolni od płacenia tego myta. (— —)^a

s. 1471–1471

---

^a Brak podpisu pisarza.

1104. Warszawa, 1662.05.16. — — gdy nam jest przez niektórych panów rad i urzędników naszych, przy boku naszym natenczas będących, imieniem ur. Gabryjela Rudominy Dusickiego, podstolego brasławskiego i Zofiji Dolskiej, małżonków doniesiono, iż oni, będąc po kilkakroć od nieprzyjaciela ze wszystkich dóbr i substancyjej swych własnych zruinowani, i zdewastowani, do takowego przyszli ubóstwa, że się kredytorom swym żadną miarą wypłacić nie mogą prosząc, abyśmy klemencyją naszą pańską onym pokazali i jako upadłym na fortunach rękę naszą królewską podali. Do której my prośby łaskawie się skłoniwszy zwyj pomienionego ur. Rudominę i małżonkę jego pod protekcyją naszą łaskawie wzięwszy — — onych od placenia długów kredytorom winnych do lat 3 — — uwalniamy. (— —) C. P. B.

s. 1473–1474

1105. Warszawa, 1662.05.16. — — życząc, aby poddani w miasteczku dzierzawy naszej orańskiej prędko do swej perfekcyjy po zniszczeniu nieprzyjacielskim przyszli i zebrawszy się porządnie się pobudować mogli, za wniesieniem do nas od ur. Cypriana Pawła Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL, także i Racheli^a z Rajca Rajeckiej, małżonków, jako natenczas dzierżawców dożywotnych prośby, chętnieśmy do niej skłonili [się] i zwyj rzeczonym mieszczanom, albo któżkolwiek z wolnych ludzi w miasteczku orańskim osieść i porządnie się pobudować zechce, slobody i wolności do lat ^{b-b} nadajemy. Przez który czas wszyscy ludzie zbierający się i chcący się tam budować, i osieść, mają być wolni od wszelkich robót, czynszów, podatków dwornych, także i od przeszkód do gospodarstwa, także żadnyj arendy i kupszczyzny płacić nie mają, ale wolne mieć będą szynki wszelakiego napoju, jako to miodów, piwa, gorzalek i inszych napojów, handle wolne mieć wszędzie mieć [ss] mają i targi co tydzień w dzień ^{c-c} onym na wieczne czasy naznaczamy. A po wyjściu tych lat na slobodę naznaczonych, nie wprzód dzierżawcy nasi od nich podatki wyciągać mają, aż kommissarzów naszych na postanowienie powinności, jakie pełnione być mają, uszlemy [s]. Wszak, ponieważ ur. referendarz pod miasteczkiem orańskim staw zajmuje i młyny buduje, aby do tak gwałtownej potrzeby z ochoty swej, gdzie przyjdzie zażyć gromady, ludzi dodawali i pomocą byli. Po wtóre, żeby w miasteczku porządnie się budowali, bez szkody jednak w ostępach, ale gdzie im od podleśniczego ukazano będzie. Po trzecie, aby w barciach miody będące i zamnożone w pół na dwór oddawane były, żadnej inszej nie czyniąc powinności, pogotowiu ciężarów nie ponosząc, których to mieszczan, ile ich się zbierze, w protekcyjej, osobliwie i ochronie mieć ur. dzierżawcom naszym terazniejszym zlecamy. (— —)^d

s. 1473–1474

^a T: Rachaeli

^{b-b} Brak danych — okienko.

^{c-c} Brak danych — okienko.

^d Brak podpisu pisarza.

1106. Warszawa, 1662.05.16. — — za wniesieniem tedy przez panów rad i urzędników naszych dwornych, przy boku naszym natenczas będących, imieniem ur. Hieronima Komara, podsędka orszańskiego, dworzanina naszego prośby, iż on ze wszytkich fortun swych przez nieprzyjaciela spoliatus i zruinowany zostawszy do takowego przyszedł upadku, że się kredytorom swym żadną miarą wypłacić nie może, do której my zwyż pomienionej prośby łaskawie się skloniwszy, a nie mniej respektując na wysokie pro bono publico na wszytkich kommissyjach moskiewskich wyświadczone nam i Rzpltej merita, onego od płacenia długów — — uwalniamy do terminu w prawie pospolitym opisanego. (— —) C. P. B.
s. 1475–1476

1107. Warszawa, 1662.03.16. Oznajmujemy, iż co ur. Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz i pisarz WKsL, uważając wielką naszą potrzebę i wygodę, ile pod ten czas, gdy zamki wileński i grodzieński funditus przez nieprzyjaciela są zruinowane, i na restauracją onych pilna będzie potrzeba tarcic, uczynił z pewnym rzemieślnikiem, tj. [z] utciwym [s] Fiedorem Szymkiewiczem, mies[z]czaninem i młynarzem mereckim, kontrakt względem zbudowania młynów i tartaków pod miastem orańskim na rz. orańskiej, gdzie przedtym młyny także bywały, pozwoiliwszy temu rzemieślnikowi przy inszej różnej kontentacyjej, aby on jednego tartaku przez cały rok, w nagrodę kosztów swoich, także i koła młyńskiego jednego, zażyć na swój pożytek mógł, jako o tem szerzej w kontrakcie ur. referendarza z pomienionym rzemieślnikiem jest opisano. Co my, bacząc rzecz potrzebną i dla restauracyjej zamkowej pałaców naszych wygod[n]ą, zwyż rzeczony kontrakt — —, tak jakoby tu był od słowa do słowa wpisany, tym listem naszym stwierdzamy i pomienionego młynarza Fiedora assekurujemy, iż on po wystawieniu swej roboty i tych młynów przez rok zupełny tak tartaku jednego, jako i młyna — także jednego, zażywać i na swój pożytek beż żadnej ni od kogo trudności obracać będzie. Wszak ur. dzierżawca ma tego postrzegać, aby w ostępach naszych żadna się szkoda nie działa. (— —)^a
s. 1476–1477

^a Brak podpisu pisarza.

1108. Warszawa, 1660.06.18. (— —) Pozwoliliśmy — — ur. Dominikowi Eysymontowi, aby mógł z prawa swego dożywotnego na dobra nasze w pow. pińskim leżące, mianowicie folwark Rudka nazwany, z młynem, ze wsią Zarudziem i na włók 10 we wsi Kuzieliczynie z karczmą, a drugą we wsi Konotopie nazwanej będącą, także na sioło Lachowicze sobie służącego, z młynem przy tejże wsi

Lachowiczach będącym, zrzec się, ustąpić i wlewk prawa na osobę ur. Franciszka Eysymonta i Anny Jeśmanówny, małżonków uczynić. (— —) W. S. J.
s. 1478–1479

1109. 1662.05.03. *Zeznanie przez ur. Dominika Eysymonta listu cesyjnego na rzecz ur. Franciszka i Anny Jeśmanówny Eysymontów o następującej treści:*

Ja, Dominik Eysymont wiadomo czynię tym moim cesyjnym listem — —. Mając ja z łaski JKM Jana Kazimierza, teraz nam s[z]częśliwie panującego, prawem dożywotnym konferowane sobie pewne dobra, w pow. pińskim leżące, mianowicie folwark Rudka nazwany, z młynem, ze wsią Zarudziem, także włók 10 we wsi Kuzieliczynie z karczmą, a drugą we wsi Konotopie nazwanej będącą i sioło Lachowicze z młynem tamże będącym, których dóbr będąc przez czas niemały dzierżącym, za konsensem tegoż Króla JM, takowymże prawem dożywotnym jmp. Franciszkowi Eysymontowi, rodzonemu memu i jejm. paniej małżonce jm., paniej Annie Jeśmanównie — —, tak jako się te dobra z dawnych czasów miały i teraz mają, pus[z]czam i ustępuję, i moc prawa swego na osoby obudwóch ichm. wlewam, i rzekam, i już od daty tego listu mego żadnego prawa i przystępu do pomienionych dóbr mieć nie będę. (— —) Pisan w Rudce, dnia 7 m-ca augusta r. 1661. U tego listu przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Dominik Eysymont, własną ręką. Ustnie proszony pieczętarz — — Władysław Jeśman, podczaszy miński, m. p. Do tego listu — — proszony pieczętarz — — Michał na Rdultowie Rdultowski, podczaszy czernihowski, m. p. Ustnie proszony pieczętarz — — Andrzej Protasowicz, m. p. (— —) A. N., podkanclerzy.
s. 1479–1481

1110. Warszawa, 1655.07.02. *Ur. Jerzemu Stanisławowi Chłcewiczowi, który służył w wojsku nie tylko od początku rebelliiej kozackiej z us[z]czerbkiem zdrowia i substancyjej swej, [ale i] — — przeciwko wiarołomnemu nieprzyjacielowi Moskwicinowi — — dobra nasze w pow. orszańskim, w ekonomiej mohylowskiej leżące, wsi Ozarycze i Otraz nazwane, włók 24 w sobie inkludujące, po ur. Aleksandrze Gintowcie i Bernacie Rzeżyckim, na czynszu pieniężnym według ostatniej ustawy rewizorskiej. J. M. S.*
s. 1481–1482

1111. Warszawa, 1662.04.04. *Oznajmujemy — —, iż pokładany był przed nami przywilej naj[j]śniejszej Królowej JM, paniej małżonki naszej, ręką jej własną podpisany i pieczęcią zapieczętowany, cały, nienaruszony i ni w czym nie podejrzany, wielm. Janowi Karolowi Kopciowi, wojewodzie połockiemu i Lukrecyjej Maryjej margrabiance Strozzen, małżonkom, na starostwo jurborskie, pod datą w Warszawie r. 1661, dnia 25 m-ca maja dany i należący. A za tym wnosil do nas prośbę swą tenże wielm. wojewoda połocki, abyśmy ten przywilej mocą i powagą naszą królewską stwierdzili, zmocnili i w ten list nasz inserować rozkazali, który — — tak się w sobie ma:*

Ludowika Maria Gonzaga — —. Oznajmujemy tym listem naszym — —. Zasłużył to u majestatu naszego królewskiego wielm. Jan Karol Kopeć, wojewoda połocki wysokiem i znamienitemi swemi zasługami na wszelkich zjazdach sejmowych, kommissyjach i legacyjach, promowując z całą wiarą i życzliwością dobro Rzpltej, i kosztów swych dla całości jej hojnie nie żałując, abyśmy mu łaskę naszą wyświadczyli. Którą samym okazując skutkiem umyśliłszy przy prawie dożywotnym wielm. Lukrecyje Maryjej margrabianki Strozzen Kopciowej — —, małżonki jego, które jej na starostwo jurborskie w Ks. Żmudzkim i Wierzbolów z Nową Wolą w pow. kowieńskim leżącemi, juri nostro reformatorio podległemi, służy, takoweż prawo dożywotne wielm. Janowi Karolowi Kopciowi — — konferować. (— —) Dan w Warszawie, dnia 25 m-ca maja r. p. 1661. U tego przywileju przy pieczęci podpis rąk temi słowy: Ludowika Maria, królowa. Dennoyes¹, sekretarius [s] SRM.

My, król, do tej prośby, jako słusznej, łaskawie się skłoniwszy pomieniony przywilej — — mocą i powagą naszą królewską we wszystkich jego punktach — — stwierdzamy, umacniamy, approbujemy — —. W. S. J.
s. 1483–1485

¹ Właściwie Piotr Des Noyers.

1112. Warszawa, 1662.02.22. Oznajmujemy — —, iż nic za panowania naszego milszego sobie nie liczymy, jako granice państw naszych, od Pana Boga nam powierzonych, jako najbarziej zmocnić i na nieprzyjacielskie armare insultus. W czym industriam do intencyjej naszej ur. Aleksandra Hilarego Połubińskiego^a, pisarza polnego WKsL, oszmiańskiego, bobrujskiego, jezierzyskiego, welatyskiego [s] starosty, plk. naszego, który in ipsis confiniis prawie z zadnieprską swawolą, która w tamtym kraju przez podjazdy kozackie, moskiewskie i częstokroć per formalia recrudescit praelia, fortecę w majątności swej dziedzicznej Hłusku kosztem swym erexit i zaszczyca, od tamtej ściany zasłoniwszy praesidio suo państwa nasze, łatwośmy, pochwaliwszy onego, in rem ojczyzny actum i fortecę tę potrzebną obronie Rzpltej municyją i działami naszymi, tak spiżowemi, jako i żelaznemi, na lewatach [s] i bez lewat zostającemi, ze wszelką amunicyją po Moskwie w zamku naszym brzeskim zaległemi augere pozwolili i niniejszym listem naszym pozwalamy. Vigore którego ma i powinien będzie ur. pisarz polny WKsL wyż pomieniony armatę tę, którą mu i potomkom jego de plenitudine potestatis nostrae regiae super trophaea od nieprzyjaciół wzięte — — darujemy, zamkowi hłuskiemu konferujemy, mając in respecto i obronę klasztoru, i kościoła ojców bernardynów eodem compendio zamku zawierającego się, aby na wieczne i nieodzowne czasy na zamku hłuskim lokował, i jako swej własności zażywał na nieprzyjaciół naszych — —, w czym aby go żadna o to wielm. hetmanów naszych WKsL non impetit quocunque cogere władza i czyjażkolwiek rekwizycja, ani wielm. terażniejszy generał artylerji WKsL¹ i na potym succedens upomi-

nać się mógł tej donacji od nas onemu — — konferowanej. (— —) W. S. J., archidiakon wileński.
s. 1485–1486

^a Nazwisko dopisane u góry.

¹ Mikołaj Władysław Judycki.

1113. 1655.06.13. *Aktykowanie przez ur. Pawła Grzybowicza listu wielm. Janusza Radziwiłła o następującej treści:*

Janusz Radziwiłł, książę na Birżach i Dubinkach, pan na Newlu i Siebieżu, wojewoda wileński, hetman WKsL, borysowski, kamieniecki, bystrzycki, wilkijski, lubecki, tojowski, sejweński, wiżański starosta, ciwun retowski. Oznajmuję^a tym listem, przywilejem naszym [s], komu by o tym wiedzieć należało — —, a stosując się do listu jmp. starosty starodubowskiego¹, dajemy ten nasz list Pawłowi Grzybowiczowi na ziemiańskiej w majątności naszej lebiedziewskiej, w pow. oszmiańskim leżącej, na służbę rycerską, tj. gruntu w Malinowszczyźnie włók 2, na uroczyszczu nazwanym Turcu grunt Wysoćkowszczyzna, gdzie niegdy ziemianin Wysocki siedział, szachownic ośm między gruntami pana Józefa Ostroucha i pana Konstantego Inatowicza, i z sianożęciami do tego gruntu należącymi z obu stron rzeczki. Z których gruntów ma i powinien będzie pomieniony Paweł Grzybowicz, gdy uchwała Rzpltej z sejmu [będzie], konia kozackiego na pospolite ruszenie stawić nie gdzie indziej, tylko pod chorągiew rotm. naszego ziemiańskiego, gdzie mu inotescencyja zajdzie, z przystojnym, należytym rynsztunkiem, a nadto żadnej powinności dworowi lebiedziewskiemu i malinowskiemu, i w nich będącym urzędnikom, dzierżawcom, arendarzom, zastawnikom nie ma i nie będzie pełnił, szczyrością od nas wszelką, wolnością rycerską ma używać [ss] spokojnie sam, żona, dzieci i potomkowie jego. Jeżeliby jakowe praejuditium miał od nas samych, albo od wyż. pomienionych urzędników naszych tej majątności, tedy wolno mu dom swój, budynek i wszelką ruchomość domową sprzedać, albo gdzie je samemu podoba sprowadzić [ss], tą wolnością upewniamy, a z własności kupionych gruntów swoich żadnej powinności nie ma [czynić] wiecznymi czasy, [co] waruję i na to daję ten list mój^b, przywilej Pawłowi Grzybowiczowi, przy pieczęci i z podpisem ręki mej własnej. Dan w Borysowie, m-ca Junii 8 dnia, r. 1654. (— —) Janusz Radziwiłł, wojewoda wileński, hetman WKsL. (— —) Leo Kazimierz Sapieha, podkanclerzy.

s. 1486–1487

^a Początkowo pisarz pisał: oznajmujem[y], ale ostatnią literę m przykreślił. W całym dokumencie wyraźnie widoczna jest forma pluralis maiestatis, korygowana chwilami przez pisarza.

^b Przerobione z: nasz

¹ Samuel Andrzej Abramowicz.

1114. Warszawa, 1655.07.14.¹ *Przeniesienie posiadanego przez ur. Władysława Chaleckiego, strażnika WKsL starostwa molczadzkiego z prawa dożywotnego na ziemskie wieczyste^a.*
s. 1488–1489

---

^a Brak podpisu pisarza.

¹ Data błędna (winno być 1661 r.), choć panowania polskiego i szwedzkiego VIII r.

Uwaga! Tekst jak w nr. 1025 (tam podane odmianki).

SPIS TYTUŁÓW

1. Przydanie opiekunów synowi ur. niegdy Rostowskiego, marszałka kowieńskiego minorenni.
2. Konfirmacja przywileju na horodnictwo brzeskie ur. Żabie.
3. Starostwo romborskie ur. Wilhelmowi Tyzenhauzowi.
4. Wielm. staroście żmudzkiemu post perduellem Herneście Korfie Giegużyn, majątność w pow. kowieńskim.
5. Wielm. staroście żmudzkiemu kamienica w Wilnie po Januszu Radziwile.
6. Summa pieniężna po Janie Fonendzie, mieszczaninie wileńskim, jako po rebellizancie, wielm. staroście żmudzkiemu.
7. Dobra Rakanciszki i Ławaryszki post fata wielm. wojewodzinej wileńskiej wielm. Jerzemu Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu i Katarzynie Radziwiłównie, małżonkom.
8. Urząd skarbnikostwa mińskiego ur. Pliskowskiemu po śmierci ur. Raduńskiego, skarbnika mińskiego.
9. Konsens ur. Marynie Kołatajównie ad cedendum włók 2 w pow. wołkowyskim na osobę ur. Michała Szczurskiego, syna swego.
10. Konsens ad cedendum ur. Emmanuelowi Brzostowskiemu na osobę wielm. Brzostowskiego, referendarza i pisarza WKsL.
11. Notariatus MDL post fata gen. Joannis Stankiewicz gen. Paulo Brzostowski, referendario MDL.
12. Dobra lenne Derewnia w pow. słonimskim ur. Brzostowskiemu po zeszciu wielm. podkanclerzego WKsL.
13. Województwo mińskie ur. Kenschaftowi, chorążemu żmudzkiemu po śmierci wielm. Ciechanowieckiego.
14. Starostwo borysowskie wielm. staroście żmudzkiemu po Januszu Radziwile.
15. Cześnikostwo słonimskie ur. Andrzejewskiemu za postąpieniem ur. Makowieckiego na podstolstwo słonimskie.
16. Ur. Hieronimowi Andrzejewskiemu post perduellem Eringu bona caduca sine violenta occupatione.

17. Cześnikostwo WKsL za postąpieniem ur. Wołłowicza na podstolstwo WKsL ur. Kopciowi, staroście brzeskiemu.
18. Ur. Samuelowi Szczepkowskiemu post fata ur. Kułakowskiego 6 włók w woj. trockim.
19. Dobra lenne w woj. smoleńskim po śmierci ur. Borowskiego ur. Bilewiczowi, podstolemu Ks. Żmudzkiego.
20. Ur. Uhlikowi, porucznikowi chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego dzierzawa żośleńska po Korfie Erneście, rebellizancie.
21. Ur. Uhlikowi, porucznikowi chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego summa pieniężna na Delatycze wniesiona.
22. Ur. Ostrouchowi dobra Czarne nazwane w woj. wileńskim po śmierci ur. Osińskiego.
23. Ur. Zygmuntowi Michałowskiemu dobra Mołodeczyce w pow. pińskim po ur. Janie Ancucie i Annie Mogilnickiej.
24. Post decessum ur. Chreptowicza i Chreptowiczowej, małżonków wsi Jurgieluny i Michuny ur. Kiersnowskiemu, podśdskowi nowogródzkiemu.
25. Po ur. Halszce Darowskiej i Janie Mołodeckim summy zapisane na dobrach od ur. Brzuchańskiego jure caduco względem pożenienia się in consanguinitate potomstwu pozostałemu ur. Brzuchańskiego.
26. Stolnikostwo orszańskie ur. Stefanowi Brzuchańskiemu post decessum ur. Galińskiego, stolnika orszańskiego.
27. Skarbnikostwo wileńskie post decessum ur. Czyża, skarbnika wileńskiego ur. Dadzibogowi Gotkowskiemu [s].
28. Konfirmacja amnistyi ur. Krzysztofowi Zwardowskiemu [s].
29. Assekuracja pozostałemu potomstwu ur. Otthenhausa [s] względem otrzymania jus caducum ad male narrata na summy pewne na dobra Delatycze i Niewodnica wniesione.
30. List upominalny do pow. pińskiego, aby ur. Wojnie w possessyjej dóbr reskryptem naszym przywróconych do rozprawy przed sądem assessorskim przeszkody nie czynili.
31. List upominalny do pow. pińskiego, aby w possessyjej za reskryptem naszym dóbr Kupiatycz ur. Kaznowskiego zachowali do skończenia sprawy.
32. Ur. Korsakowi, podczaszemu połockiemu dobra ziemskie Nacza nazwane, w woj. połockim, po Romanie Oskierce zdrajcy.
33. Consensus ad cedendum capitaneatus Resitensis [s] gen. Alexandro Naruszewicz notario MDL in personam gen. Georgii Tyzenhauz gladiferi MDL.
34. Consensus ad cedendum capitaneatus Resitensis [s] gen. Joanni Zieleński capitaneo Bydgosciensi in personam gen. Alexandri Naruszewicz MDL notarii.
35. Prolongacja konsensu na robienie towarów leśnych ur. Zienowiczowi, podśdskowi wilkomirskiemu w puszczech i lasach leśnictwa wilkijskiego.
36. List upominalny do ur. Stankiewicza, aby violenter wsi wielm. wojewody wendeńskiego zabrane ustąpił.

37. Konsens ur. Zaborowskiemu i małżonce jego ad cedendum folwarku Zebrzysek, w woj. trockim leżącego, na osobę ur. Korsaka, żołnierza.
38. Podstolstwo WKsL ur. Kopciowi za postąpieniem ur. Wołowicza na stolnikostwo WKsL.
39. Incisoratus MDL gen. Potocki dapifero MDL post euectionem gen. Denhoff ad thesaurarium curiae MDL.
40. Dobra lenne w woj. smoleńskim Jeleńszczyzna, Karlin, Nahać, Jałowce ur. Duninowi Rajeckiemu, podkomorzemu smoleńskiemu po śmierci Ciechanowieckiego, stolnika smoleńskiego.
41. Moratoria ur. Potockiemu, krajczemu WKsL.
42. Koniustwo Ks. Żmudzkiego ur. Albrychtowi Bielewiczowi post ascensum ur. Bielewicza.
43. Stolnikostwo żmudzkie ur. Stefanowi Bielewiczowi post fata ur. Szostowickiego.
44. Ur. Jerzemu Władysławowi Uhlikowi, stolnikowi trockiemu, żołnierzowi po zdrajcy Stanisławie Kownackim, sine violenta occupatione.
45. Konsens na ustąpienie 2 wsi we Żmudzi wielm. wojewodzie wendeńskiemu in personas ur. Kossowskich.
46. Ur. Obuchowiczowi, dworzaninowi pokojowemu JKM folwark Jatra ze wsią Koncewicz w woj. nowogródzkim po Niezabitowskim.
47. Ur. Obuchowiczowi, dworzaninowi pokojowemu JKM dobra Buchowicze i Ostromez Zakrośnice po śmierci ur. Kołyca.
48. Post decessum ur. Kazimierza Sokolińskiego dzierżawa Koziany, Zuhowicze, Toropczany ur. Michałowi Obuchowiczowi.
49. Starostwo suraskie post decessum ur. Horskiego, starosty suraskiego ur. Obuchowiczowi, plk.
50. Dobra ekonomiczne Oża i Przełom nazwane post decessum wielm. Filipa Obuchowicza, wojewody smoleńskiego ur. Michałowi Obuchowiczowi.
51. Po rebellizancie Niezabitowskim pewnej summy na majątności Jelnej w woj. nowogródzkim będącej dochodzić ur. Michałowi Obuchowiczowi.
52. Prawem dochodzić po Wołowiczu, jawnym zdrajcy, dóbr Lasudów i Świack, tudzież i inszych ur. Obuchowiczowi, plk. naszemu.
53. Ur. Obuchowiczowi, plk. naszemu po Mikołaju Bohdanowiczu Pinczuku, burmistrzu i Mikołaju Ciszkowskim, rajcy, mieszczanach nowogródzkich steriliter zeszyłych dobra wszystkie.
54. Ur. Janowi Aderkasowi, podkoniuszemu kor. i małżonce jego post fata wielm. Chodkiewiczowej, wojewodziny wileńskiej Kielczuny i Golduny.
55. Praesentatio ad canonicatum Smolenscensem ven. Szemborski post perfidum Wojewódzki praesbiterum.
56. Ur. Mikołajowi Antoniewiczowi po Frycku Wojszniarze, Anusie Faryzonie i Jakubie Młynarku jako zdrajcach.
57. Podstolstwo trockie post fata ur. Bykowskiego ur. Janowi Rusieckiemu, zasłużonemu żołnierzowi.

58. Ur. Samuelowi Turlajowi, zasłużonemu żołnierzowi jus caducum po zdrajcy Morozie, mieszczaninie wileńskim.
59. Ur. Krzysztofowi Pawłowiczowi i Janowi Rusieckiemu jus caducum post steriliter defunctum ur. Klimkiewiczu.
60. Ur. Marcjanowi Ogińskiemu, chorążemu trockiemu, plk. naszemu jus caducum po zdrajcach Greku i Piekarskim, adhaerentach na Brześciu węgierskich.
61. Vexilliferatus Parnauiensis gen. Nicolao Lebiecki, cohortis nostrae hastatorum commilitoni, morte gen. Stanisłai Bohuszewicz.
62. Konsens ad cedendum ur. Olszewskiej 2 wiosek in personam ur. Szapki i małżonki jego.
63. Stolnikostwo mińskie ur. Haraburdzie post fata ur. Kossakowskiego, stolnika mińskiego.
64. Wsi w pow. pińskim dożywotnie ur. Stanisławowi Ordzie po zdrajcy Łukaszu Jelskim.
65. List zaręczny na supplikę ur. Stanisława Ordy przeciwko ur. Łukaszowi Jelskiemu i synowi jego.
66. Konfirmacja sądów compositi iudicii obywatelom pow. lidzkiego.
67. Moratoriae ur. Kamińskiemu, miecznemu nowogródzkiemu.
68. Ur. Aleksandrowi Chelchowskiemu siółko Iwanoszczewiszcze w pow. rzezyckim wiecznością, dobrze zasłużonemu żołnierzowi.
69. Konsens ur. Przyalgowskiemu ad cedendum wioski Podberże w ziemi żmudzkiej in personam syna jego ur. Władysława Przyalgowskiego.
70. Ur. Rakowskiemu dobra lenne Krupiec nazwane, w woj. mścisławskim, po śmierci ur. Jana Oleszkiewicza.
71. Assygnacja kommisarzom do wojska WKsL pod władzą jw. hetmana w. WKsL będącego naznaczonym po zł tysiącu.
72. Assygnacja prowizyjnej kommissarzowi na traktaty szwedzkie z skarbu WKsL.
73. Ur. Jerzemu Kimbarowi, zasłużonemu w wojsku mężowi, post perfidum Gnatowskim jus caducum, sine violenta occupatione.
74. Ur. Łukaszowi Omelskiemu, żołnierzowi zasłużonemu, wieś Iwanki w woj. smoleńskim post decessum ur. Krzemieniewskiego.
75. Jus caducum na dobra ziemskie i dożywotne po Jezierskich i Woronicach, tanquam post rebelles, w woj. mścisławskim i w pow. rzezyckim leżące, ur. Sutockiemu, żołnierzowi WKsL.
76. Jus caducum po Woroncu i Ormiencykowiezu Sutockim na pewne dobra ziemskie i nasze, jako post rebelles, ur. Małkowiczowi Sutockiemu, chorążemu, w woj. mścisławskim.
77. Wieś Bubinicze w woj. mścisławskim post fata ur. Kułaków ur. Sutockiemu żołnierzowi.
78. Konsens ad cedendum pewnych dóbr w pow. starodubowskim ur. Wilczkowej, cześnikowej starodubowskiej in personam ur. Krzysztofa Mołskiego.
79. Danina na włókę osiadłą w Suszycku ur. Nowickiemu, żołnierzowi naszemu, włók 2 przy siele Wyłazach w pow. pińskim, po śmierci ur. Tukalskiego.

80. Ur. Nowickiemu dobra Horodyszcz w pow. pińskim po śmierci ur. Dzierżka.
81. Ur. Nowickiemu, żołnierzowi grunty Bytkowszczyzna nazwane, w pow. oszmiańskim, po śmierci ur. Czaplińskiego.
82. Konfirmacja summy 11 tys. zł za obliem Janusza Radziwiła ur. Mikołajowi Gruździowi, porucznikowi starosty jaśwońskiego należąca i dekretem trybunałskim utwierdzoną.
83. Konsens na arendę starostwa bystryckiego jw. wojewodziny wileńskiej.
84. Konsens na arendę starostwa sejwejskiego jw. wojewodziny wileńskiej.
85. Prawem dochodzić po żydzie Szawle kamienicy w Brześciu i innych dóbr ur. Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu.
86. Strażnikostwo WKsL po ur. Mirskim ur. Chaleckiemu, staroście mozyrskiemu, plk. naszemu.
87. Ur. Chaleckiemu, wójtostwo mozyrskie po śmierci ur. Frąckiewicza, pisarza polnego WKsL.
88. Dobra Wolczki, w pow. rzeczyckim lenne, post fata ur. Oleńskiego ur. Zmayłowiczowi, żołnierzowi.
89. Dobra Bakuny w pow. rzeczyckim post decessum ur. Wołowicza, pisarza ziemskiego wileńskiego ur. Wierzbowskiemu, żołnierzowi.
90. Post decessum ur. Michała Baki dobra lenne w woj. smoleńskim leżące ur. Bace, żołnierzowi WKsL.
91. List drugi przypowiedni, za starzeniem pierwszego, ur. Baranowskiemu na koni 100 Tatarów.
92. Cassatio listów in aggravationem żydów pińskich, chomskich i drohiczyńskich ad male narrata otrzymanych.
93. Smolnica w woj. trockim po śmierci ur. Telatyckiego ur. Frąckiewiczowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego.
94. Dobra lenne Polonice w woj. mścisławskim po ur. Michale Stetkiewicz jako zdrajcy ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, rotm. naszemu.
95. Praesentatio ven. Wędrogowski, parochi Drysviatensis ad ecclesiam Braslaviensem post fata rev. patris Pac, canonici Vlnensis, parochi Braslaviensis.
96. Praesentatio ven. Hermanowicz ad ecclesiam Drysviatensem post liberam resignationem ven. Wędrogowski.
97. Praepositura Oszmianensis post liberam resignationem ven. Przecławski, canonici Vlnensis ven. Władczka.
98. Tutoria ur. Katarzyny Steckiewiczówny minorenis ur. Krzysztofowi Steckiewiczowi.
99. Po Grotuzie jako perduellem dobra ziemskie w pow. wilkomierskim ur. Janowi Kmicicowi prawem dochodzić.
100. Po Tobiaszu i Samuelu Puciatach jako perduelles dobra ziemskie w pow. orszańskim ur. Krzysztofowi Kmicicowi prawem dochodzić.
101. Pół wsi Rosozyc w pow. rzeczyckim, także Chłusy i Koleśnieki, bojar kilka po ur. Giedroyciu, oberszterlejtancie naszym ur. Kuczewiczowi Rutskiemu, porucznikowi chor. wielm. Szemetha, rotm. naszego.

102. Sędstwo wendeńskie ur. Kozarzyckiemu post fata ur. Grotowskiego.
103. Stolnikostwo orszańskie ur. Gorskiemu post ascensum ur. Ciechanowickiego.
104. Wojstwo pow. starodubowskiego ur. Kotłowi za cessayą ur. Samuela Hieronima Kotła, pisarza skarbowego WKsL.
105. Communicatio juris przy dożywociu ur. Niewęglowskiej ur. Konstantemu Baranowiczowi.
106. Ur. Chłusewiczowi, tow. chor. usarskiej wielm. podskarbiego WKsL, post perduelles dotąd przy Szwedach zostających prawo zastawne na dobrach Poniemoniu Orbaniskach nazwanych im służące.
107. Ur. Jerzemu Plewickiemu wioska Cimochówka po ur. Janie Szowkale, jako po zdrajcy.
108. Wielm. marszałkowi nadw. WKsL po zdrajcy Wysockim folwark Skrobućiany i insze dobra jure caduco.
109. Ur. Janowi Dernałowiczowi wieś Taranów w pow. orszańskim, prawu lennemu podległą, post decessum ur. Mikołaja Soltana.
110. Ur. Czerejskiemu folwark Horodziec z włóką 1 pod miastem Orszą po śmierci ur. podstolego lit.
111. Ur. Aleksandrowi Czerejskiemu dobra leżące i ruchome po Mikołaju Czerejskim.
112. Ur. Hłuszaninowi, tow. ur. pisarza polnego WKsL, summy pieniądze po synowcu jego, z prawnym dochodzeniem.
113. Pozwolenie mieszczanom miasta pińskiego kramy swoje na inszym, sposobniejszym miejscu budować.
114. Wójtostwo orszańskie post fata wielm. wojewody nowogródzkiego ur. Hieronimowi Komarowi.
115. Canonicatus Smolenscensis ven. Wieczorkowski post decessum ven. Wieczorkowski [s!].
116. Tutoria ur. Bazylemu Wereszczace i ur. Zofijej Annie Orzeszkównie, małżonkom pozostałego potomstwa ur. Stanisława Nowickiego.
117. Ur. Kossarzowskiemu summy pieniądze po Badowskim i Zarębie, perduelles, sine violenta occupatione.
118. Post decessum ur. Sokolińskiego dobra, 2 wsi Równe i Żelce, w woj. połockim i witebskim, ur. Kosarzowskiemu, rotm. naszemu i małżonce jego.
119. Starostwo dryskie post decessum wielm. Kiszki, wojewody połockiego, hetmana w. WKsL i konfirmacja na nie prawa dawnego ur. Kosarzowskiemu, rotm. naszemu i małżonce jego.
120. Konserwacja ur. Kosarzewskiego i małżonki jego przy dobrach w woj. połockim względem zabrania praw.
121. Ur. Ankudowiczowi, żołnierzowi dobra lenne, mianowicie wsi Kolpytka, Sakuła, Pohost, Opanasowka, Iwanowo, Kałuszkinio nazwane, w woj. smoleńskim, post fata ur. Krońnickiego.

122. Pewne dobra nazwane Bowki i Trzylesin post decessum ur. Zabuskiego ur. Chelchowskiemu, wielm. hetmana polnego WKsL usarskiej chor. żołnierzowi, w pow. orszańskim.
123. Ur. Stetkiewiczowi, rotm. JKM summy pieniężne post perduelles, którzy przy caru moskiewskim zostają, na dobra różne wniesione.
124. Post fata ur. Piotra Lackiego, podkomorzego trockiego konfirmacja przywileju na summę na majątność Czerniany, wiecznym prawem wniesioną od Majusa doktora, rebellizanta naszego.
125. Konserwacja wieleb. ojcom bazylianom monasterza brzeskiego na dobra Torokanie nazwane.
126. Kamienica w wileńskim mieście po bezpotomnie zeszej Annie Hamplowej ur. Aleksandrowi Skorce jure agere, sine violenta occupatione.
127. Post decessum ur. Stankiewiczów 2 wioski, Dymów i Hłazów nazwane, w pow. starodubowskim leżące, ur. Aleksandrowi Skorce.
128. Ur. Pawłowi Witkowskiemu, żołnierzowi WKsL post decessum ur. Mikołaja Stankiewicza, pisarza WKsL dobra pewne, Dokszałakis nazwane, w Ks. Żmudzkiem leżące, włoka 1 gruntu.
129. Chorągwo orszańskie ur. Samuelowi Kmicicowi, plk. post decessum ur. Hołowczyńskiego.
130. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum ciwuństwa berżyniańskiego [s].
131. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum starostwa niemojckiego.
132. Kamienica w Wilnie po żydzie wileńskim Wolfie wielm. marszałkowi nadw. WKsL.
133. Ur. Marcinowi Suchodolskiemu, żołnierzowi po śmierci Michałowej Bazynej dobra lenne w Smoleńszczyźnie.
134. Ur. Konstantemu Szyłańskiemu, żołnierzowi WKsL wieś Peleli w pow. grodzieńskim po śmierci Pawła Motłoka.
135. Jus caducum na wszystkie dobra po zdrajcy Juskiewiczzu, mieszczaninie wileńskim ur. Wołodkowiczowi, horodniczemu mińskiemu.
136. Konfirmacja przywileju naj[j]aśniejszej Królowej JM na włók cztery w leśnictwie sokólskim post decessum ur. Godlewskich ur. Łaniewskiemu, żołnierzowi.
137. Ur. Zieniewiczowi dobra Chackowicze, Kirkory, Supowicze w pow. oszmiańskim po sprzedawczykach różnych.
138. Lenność, obrób w wójtostwie wiejeńskim, tow. chor. wielm. starosty żmudzkiego ur. Bokszczańskiemu.
139. Miecznikostwo starodubowskie post decessum ur. Jana Mokrzeckiego ur. Bokszczańskiemu.
140. Ur. Niekłudowi Norów po Hłasku sprzedawczyku.
141. Capitaneatus Rumborgensis gen. Szmeling vexillifero Regni curiae.
142. Resignatio capitaneatus Rumboriensis a gen. Szmeling, vexillifero Regni curiae gen. Biskupski, capitaneo Vielunensi.

143. Resignatio capitaneatus Rumboriensis a gen. Biskupski, capitaneo Vielunensi gen. Kaczyński, notario castrensi Vilkomiriensi.
144. Ur. Ciechanowieckiemu, stolnikowi orszańskiemu dzierżawa Radoml i Po-radnin post decessum wielm. Ciechanowieckiego, wojewody mińskiego.
145. Wójtostwo mściławskie ur. Ciechanowieckiemu, stolnikowi orszańskiemu post decessum wielm. Ciechanowieckiego, wojewody mińskiego.
146. Po bezpotomnie zeszyłym Wenecyjaninie, arianinie, dobra wszystkie ur. Ol-szewskiemu, podsędkowi lidzkiemu.
147. Prawem dochodzić, jako po zdrajcach Żelajach, dóbr wszystkich, osobiłwie Żelaje nazwanych, w pow. orszańskim, ur. Afanasowi Polczewowi, żołnie-rzowi zasłużonemu.
148. Post decessum ur. Aleksandrowej Dziukanickiej Mohuczej dobra Paszyno, włók 6 w pow. orszańskim, ur. Piotrowi Polczewowi.
149. Po jawnym zdrajcy Fiedorze Kusznierzu, mieszczaninie połockim, dobra wszystkie jure caduco ur. Pietuchom i Dzitrykowi, żołnierzom sine violenta possessione.
150. Ur. Janowi Staruszyniczowi Szapce i Pawłowi Juszkowskiemu po zdrajcach Dobryjanach dobra wszystkie, osobiłwie wieś Dobryn w woj. witebskim, sine violenta possessione.
151. Post decessum ur. Mirskiego, podkomorzego braclawskiego dobra lenne w woj. mściławskim ur. Kamieńskiemu, chorążemu mściławskiemu.
152. Po zdrajcach Janie Faszczu, Usinowiczach i inszych przedawczykach ur. Alek-sandrowi Judyckiemu, staroście jaśwojńskiemu, plk. naszym.
153. Ur. Mikołajowi Gruździowi post fata ur. Hrehorego Podbereskiego w woj. smoleńskim lenne dobra.
154. Uniwersał do pow. pińskiego, aby dobra należące ur. Katarzynie Wojnian-ce Jasienieckiej, bywszej Tukalskiej, a terażniejszej Judyckiej, restiowali [s] cum cassatione decreti.
155. Łowietwo żmudzkie post fata ur. Niewiardowskiego ur. Białkowskemu.
156. Ur. Samuelowi Podolskiemu, chorążemu ur. podczaszego WKsL, post decessum wielm. Kiszki, wojewody połockiego, hetmana w. WKsL wsi bojarские Czemesy i Prychaby nazwane.
157. Wieś Doroszwice w pow. orszańskim po Janie Przecińskim ur. Czerskie-mu, porucznikowi wielm. Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
158. Podstolstwo smoleńskie ur. Franciszkowi Gorzuchowskiemu post dec-es-sum ur. Piotra Mrowińskiego.
159. Ur. Łukaszowi Rzeszowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi, dobra w trakcie szereszowskim Dydowka i Chydry, w ekonomijej brzeskiej.
160. Skarbnikostwo smoleńskie ur. Kazimierzowi Kisarzewskiemu, żołnierzowi post fata rodzica jego.
161. Konsens ad cedendum ur. Kimbarowi, wojskiemu brasławskiemu in per-sonam Kimbara, syna jego.
162. Ur. Krzysztofowi Świrzewskiemu post fata ur. Hrehorowicza wójtostwo lipskie majdeburskie.

163. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum siół od ciwuństwa jego berżyniańskiego [s] in personam ur. Ważyńskiego, ciwuna dyrwiańskiego i małżonkę jego.
164. Ur. Słońskiemu, tow. chor. kozackiej wielm. starosty żmojdzkiego, prawem dochodzić po Florianie Słońskim, jako po zdrajcy, dóbr jego wszystkich.
165. Konfirmacyja summy 3 tys. na wiosce Kucharowie ur. Wiktorynowi Słońskiemu, tow. wielm. starosty generalnego ziemie żmujdzkiej i małżonce onego Zofijej Mencerównie Słońskiej.
166. Libertacyja mieszczanom pieszczatskim od egzakcyj żołnierskich i od podatków Rzpłtej.
167. Ur. Omecie włók 3 w ludzkim pow. po Orzyłowiczu konferowane.
168. Podstolstwo witebskie ur. Krzysztofowi Kmicicowi post fata ur. Daniela Hurka, podstolego witebskiego.
169. Dzierżawa krasnosielska post fata ur. Kęsowskiego ur. Kmicicowi, plk. naszemu.
170. Post decessum ur. Aleksandra Kirkora i Maryny Malickiej, małżonków wioska Klimowicze alias Pawłowicze nazwana ur. Aleksandrowi Kazimierzowi Eysmontowi, żołnierzowi zasłużonemu.
171. Post decessum ur. Macieja Wojewódzkiego i Eufemijej Ingelderówny, małżonków 2 wioski Skuratów i Rżanów nazwane z folwarkiem Obodrów nazwanym ur. Samuelowi Siedleckiemu, żołnierzowi.
172. Jus caducum na wszystkie dobra post sterilem decessum Gabryjela Mieszkowskiego, mieszczanina wileńskiego i żadnego successora ad octavum gradum nie mającym ur. Pankiewiczowi, dobrze zasłużonemu.
173. Jus caducum na dobra ziemskie, 2 dwory z poddaniami we wsi Plotnice w pow. pińskim, po Skirmontach ur. Jerzemu Bortowtowi sine violenta possessione.
174. Jus caducum po Stachowskich zdrajcach na dobra ziemskie w pow. pińskim ur. Bortowtowi i Bykowskiemu, żołnierzom.
175. Ur. Bortowtowi i Koźlakowskiemu, towarzystwu jw. hetmana w. WKsL dobra ziemskie w pow. pińskim, dwór we wsi Dubej z poddaniami, po Dochtorowiczach zdrajcach.
176. Prawem dochodzić ur. Unichowskiemu, żołnierzowi dożywotnych dóbr Gieczany nazwanych, w pow. wilkomirskim, post perduellem Gierdzielu.
177. Upitskie podstolstwo ur. Białozorowi, porucznikowi za postąpieniem na marszałkostwo ojca i rotm. jego.
178. Marszałkostwo upitskie ur. Białozorowi, podstolemu upitskiemu, rotm. JKM.
179. Dobra Sprawdzajcie w Ks. Żmujdzkim po zmarłym Jerzym Putwińskim, Reszkietany, Ejdiniki w tymże Księstwie ur. Konstantemu Szyłańskiemu, tow. chor. husarskiej wielm. podskarbiego WKsL.
180. Podstolstwo mścisławskie post fata ur. Bajkowskiego ur. Chotchowskiemu, zasłużonemu w wojsku żołnierzowi.

181. Wójtostwo kraśnieńskie post decessum wielm. Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego, wójta kraśnieńskiego ur. Janowi Staruszyniczowi Szapce, żołnierzowi zasłużonemu.
182. Miecznikostwo mińskie ur. Karnickiemu po śmierci ur. Józefowicza.
183. Ur. Niekludowi dobra Bachan po zeszłym Koniuszewskim dożywotnie, tow. chor. usarskiej wielm. podskarbiego w. WKsL.
184. Cześnikostwo wileńskie ur. Janowi Kondratowiczowi post fata ur. Załama-ja.
185. Ur. Janowi Kondratowiczowi folwark Korzyść po Niemiryczu, podkomorzym kijowskim i summa na folwarku Gawi.
186. Ur. Ludwikowi Szlichtingowi, Stańskiemu, Kondratowiczom, Kimbarom, Kapaszczewskiemu, Eysmontowi, Sawiczowi, Trosce po Podembrochu i summa na Tawrogach.
187. Wójtostwo nowodworskie ur. Danielowi Gadomskiemu po śmierci ur. nie-gdy Ostafieja Kotlubaja.
188. Ur. Paszkowskiemu dobra Szanino w woj. połockim, prawu ziemskiemu podległe, jure caduco po Hawryle Szanińskim i Janie Wierzbickim, zdraj-cach.
189. Ur. Janowi Ciundziawickiemu, skarbnikowi starodubowskiemu pewne do-bra prawu dożywotnemu podległe, wieś Dukurnie i Tałucze w ziemi żmoj-dzkiej, w pow. berżańskim, post decessum ur. Stefana Życkiego.
190. Konsens ad cedendum pewnych dóbr, to jest zaścianka albo obrębu Win-grany nazwanego, ur. Nakiewskiej [s] Chomiczowej, w woj. trockim, in per-sonam ur. Bieleckiego i Joanny Chomiczówny Bieleckiej, małżonków.
191. Ur. Nowoszyńskiemu, żołnierzowi wieś Wólka w woj. mścisławskim post fata ur. Kojdanowskiego.
192. Podstolstwo grodzieńskie po ur. Kolyczy ur. Hładowickiemu.
193. Wsi Januszpole, Orzeszkowice, Szewiernicze od starostwa borysowskiego po zdrajcy Januszu Radziwile ur. Jerzemu Władysławowi Michalkiewiczowi, porucznikowi.
194. Post decessum ur. Ewy Szapczanki Chotolskiej Janowej Wasilewskiej dobra nasze, wsi pewne w woj. witebskim, ur. Samuelowi Kazimierzowi Hładowickiemu, podstolemu grodzieńskiemu.
195. Consensus ad cedendum ur. Eufrozynie Bilewiczównie Janowej Stankie-wiczowej, pisarzowej WKsL pewnych dóbr, to jest Skrebiny, Posile alias Koniuchy i Szlikie, w pow. kowieńskim leżących, in personam [s].
196. Konfirmacja siolu Chlewiszczom rewizyi w r. 1619 sprawionej, podda-nym tegoż siola w trakcie brzeskim.
197. Canonicatus Vilnensis post ascensum ad archidiaconatum Vilnensem ven. Valeriani Judycki rev. Simoni Adalberto Młyński.
198. Post decessum ur. Lipskiego, Żołotarskiego służeb półtory w woj. witeb-skim ur. Krzysztofowi Worotyńcowi.
199. Po Iwanie Worotyńcu, jawnym zdrajcy dobra Biellów w woj. witebskim ur. Worotyńcowi, żołnierzowi zasłużonemu, dobra ziemskie.

200. Konsens ur. Janowi Wsieklicy [s], wójtowi wierzbolowskiemu ad cedendum wójtostwa wierzbolowskiego in personam ur. Baltazara Struilińskiego.
201. Konsens ad cedendum ur. Janowi Michałowskiemu włók 2, Lebieżyn nazwanych, w starostwie perszubińskim, in personam ur. Krzysztofa Brodowskiego.
202. Ciwuństwo trockie ur. Wolterowi Korffowi, porucznikowi jw. jmp. wojewody wileńskiego po zejściu ur. Ogińskiego.
203. Jus caducum ur. Ważyńskiemu po predykancie luterskim Chociszewskim.
204. Dobra lenne Cholin, Czyżew, Okutowo, Borowiki nazwane, w woj. smoleńskim leżące, po zmarłym Adamie Stabrowskim ur. Aleksandrowi Rejnaldowi i Krzysztofowi Karolowi Połubińskim, jednemu chor. usarskiej JKM, a drugiemu ur. chorążego WKsL towarzystwu dane.
205. Konsens ad cedendum wioski Burszeczki w woj. trockim ur. Marcinowi Iwaszkiewiczowi in personam synowca jego, dobrze w wojsku zasłużonemu żołnierzowi.
206. Dobra lenne Komarki, Bojarkino, Wereszczewicze, Swirków, Lesników nazwane, w woj. smoleńskim leżące, po ur. Mikołaju Słoboczku i Bazylim Rykowie ur. Aleksandrowi Rejnaldowi Połubińskiemu, tow. chor. usarskiej JKM.
207. Dobra pewne, Małachów nazwane, w woj. smoleńskim, po Stefanie Syngurze zmarłym ur. Aleksandrowi Rejnaldowi Połubińskiemu, tow. chor. usarskiej JKM.
208. Ur. Felicjanowi Ostrouchowi dobra Paszkowicze nazwane, w pow. oszmiańskim, po śmierci ur. Jana Paszkowskiego.
209. Skarbnikostwo orszańskie ur. Samuelowi Petrażyckiemu post decessum ur. Miladowskiego.
210. Restitutio dóbr Widziniszek ojcom kanonikom de paenitentia B. M. M. S. Augustini od wielm. niegdy Giedroycia, wojewody mściławskiego fundowanych.
211. Administracja metropoliej przewieleb. w Bodze ks. Gabryjelowi Kolen-dzie, archiepiskopowi połockiemu.
212. Konserwacja przywileju najjaśniejszego króla jm. Władysława IV ur. Wołkowickiemu i małżonce jego.
213. Kuchmistrzostwo lit. ur. Hieronimowi Kryspinowi Kirszenstejnowi, marszałkowi kowieńskiemu.
214. Ur. ciwunowi pojurskiemu dobra leżące i ruchome po Meierach, Szymfelcie i Zulach, mieszczaninach kowieńskich, zdrajcach.
215. Jus caducum ur. Samuelowi Bykowskiemu, żołnierzowi po zdrajcy Hara-simowiczu, słudze radziwiłowskiemu.
216. Konsens ad cedendum starostwa błudzieńskiego w woj. brzeskim in per-sonam wielm. marszałka nadw. WKsL ur. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, starościny mozyrskiej.
217. Konsens ur. Szyłańskiemu, stolnikowi zmojdzkiemu na arendę pewnych dóbr po śmierci ur. Kulmińskiej — Uszpelkie Kirszewirginie.

218. Konsens ad cedendum starostwa raduńskiego wielm. marszałkowi nadw. WKsL na osobę.
219. Dobra wieczyste Dręczoluki nazwane, w woj. witebskim, po Hieronimie Druckim Horskim dane kadukiem ur. Rejnaldowi Połubińskiemu, tow. chor. usarskiej JKM.
220. Na horodnictwo mińskie ur. Marcinowi Wołodkowiczowi, tow. chor. husarskiej JKM.
221. Konsens ad cedendum ur. Jadwidze Hornowskiej wsi Hrabie w pow. mozyrskim in personam ur. Zygmunta Hornowskiego, syna swego, a żołnierza zasłużonego, tow. chor. hetmańskiej.
222. List zaręczny przeciwko ur. towarzystwu wielm. kasztelana wileńskiego, aby się spokojnie [ss].
223. List upominalny do urzędu grodzkiego wołkowyskiego, aby dekrétów przeciwko ur. Komajewskiemu nieposłusznych nie egzekwowali.
224. Ur. Jerzemu Kimbarowi Owzdów Tatarszczyzna, lenne dobra w woj. wileńskim, po ur. Hołowni bezpotomnie zeszyłem.
225. Przywilej na stwierdzenie prawa zastawnego na folwark Bienin i arendownego na Czyżewicze ur. Samuelowi Leżnickiemu.
226. Wójtostwo orszańskie post fata wielm. wojewody nowogródzkiego ur. Hieronimowi Komarowi.
227. Wojstwo trockie post ascensum ur. Fronckiewicza ur. Antonowiczowi.
228. Lenne dobra w woj. trockim, Zaleskowszczyzna nazwane, z Jeziorskiem po śmierci ur. Kirśnickiego ur. Kazimierzowi Puchalskiemu.
229. Plac z budynkiem w mieście Brześciu Litewskim ur. Stanisławowi Przetockiemu po Hansie, cyruliku, jako po zdrajcy.
230. Wójtostwo łomaskie ur. Przetockiemu post fata szl. Siemiątkowskiego.
231. Dobra dziedziczne po Żukowickim i Siwickim, rebellizantach ur. Kazimierzowi z Domaszewic Gorskiemu, dobrze zasłużonemu.
232. Kiczyn po rebellizantach Dmitrowiczach ur. Jerzemu Hlińskiemu Lichodziejskiemu, dobrze zasłużonemu.
233. Conferuntur włóki 4 ur. Janowi Jurgielewskiemu po zmarłym ur. Gobiacie w pow. grodzieńskim.
234. Województwo nowogródzkie ur. Wołodkowiczowi, pisarzowi ziemskiemu mińskiemu post fata wielm. Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego.
235. Ur. Janowi Bortowtowi po zdrajcy Wasylu Żukowiczu, mieszczaninie pińskim, który i teraz przy Kozakach zostaje, jure caduco dobra wszystkie, osobliwie dom i pole w mieście pińskim, sine violenta possessione.
236. Stolnikostwo orszańskie ur. Andrzejowi Chrapowickiemu, żołnierzowi za postąpieniem ur. Ciechanowieckiego, stolnika orszańskiego na marszałkostwo tameczne.
237. Ur. Bielackiemu, porucznikowi chor. Piotra Kamińskiego, rotm. naszego na pewne dobra po rodzicu onego, w woj. mścisławskim leżące i ur. Sokolowskim Bereżytnie, w tymże województwie.

238. Ur. Konstantemu Żdanowiczowi dobra lenne w woj. smoleńskim, nazwane Kopańszczyzna, post decessum Mikołaja Ordy.
239. Ur. Konstantemu Żdanowiczowi dobra lenne w woj. smoleńskim post decessum Wasylu Owruckim.
240. Ur. Konstantemu Żdanowiczowi, rotm. naszemu pow. orszańskiego, dobra lenne w woj. smoleńskim post decessum ur. Iwana Kudzinowa.
241. Post decessum Szowkali, Moskala wieś Cimoszówka ur. Tomaszowi Biesieckiemu, tow. hetmańskiemu usarskiemu.
242. Dobra Michnowicze w woj. witebskim post decessum Jana Wasilewskiego ur. Janowi Łukomskiemu, żołnierzowi konferowane.
243. Ur. Hłuszaninowi, tow. ur. pisarza polnego WKsL summy pieniężne po synowcu jego z prawnym dochodzeniem.
244. Zaścianek w końcu włók miasta mściławskiego i dom w mieście post decessum ur. Marcyjana Świrczewskiego ur. Gimbutowi i małżonce jego.
245. Włók[i] 2 puste przy gruntach Tatarów łososińskich, w pow. grodzi[e]ńskim leżące, szl. Janowi Juchnie, tłumaczowi JKM.
246. Communicatio juris ur. Krystynie Tyszkiewiczównie na pewne dobra w woj. trockim leżące przy prawie ur. Władysława Rythla, mostowniczego witebskiego i małżonka jej.
247. Dobra lenne, to jest sianożęci morgów 10, po śmierci ur. Stefana Bielickiego ur. Kasprowi Ostrowskiemu.
248. Communicatio juris ur. Katarzynie Kołyńczównie Grońskiej [s] na pewne dobra, to jest włók 7, Masiewiczze nazwane.
249. Ur. pisarzowi polnemu WKsL wioski Gławszewicze, Wicinówka i Wasilewicze w pow. słonimskim po śmierci wielm. podkanclerzego WKsL.
250. Wieś Koziany w woj. witebskim ur. pisarzowi polnemu WKsL post fata ur. Kazimierza Sokolińskiego.
251. Wieś Zahale w pow. mozyrskim post fata ur. Obuchowicza, podkomorzego mozyrskiego ur. pisarzowi WKsL.
252. Konsens ad cedendum ur. Janowi Sapiezie, pisarzowi polnemu kor. starostwa słonimskiego in personam ur. Połubińskiego, pisarza polnego WKsL.
253. Post decessum ur. Anny Limontówny [s] dobra Pienia nazwane, w pow. rzeczyckim leżące, ur. Krzysztofowi Hłuszaninowi i Helenie Olędzkiej, małżonkom.
254. Ur. Krzysztofowi Narkowiczowi Podwińskiemu wieś Łuszowo w pow. rzeczyckim po zeszłym ur. Narkowiczu Podwińskim.
255. Ur. Samuelowi Wojnie, stolnikowi witebskiemu, tow. chor. husarskiej JKM, dobra dożywotne Łuższno w woj. witebskim post decessum ur. Kazimierza Szapki, wojskiego witebskiego.
256. Ur. Jasienieckiemu Wojnie starostwo suraskie w woj. smoleńskim po śmierci ur. Horskiego.
257. Ur. Samuelowi Jasienieckiemu Wojnie stolnikostwo witebskie po zeszłym Janie Bychowcu, stolniku witebskim.

258. *Communicatio juris* na pewne włóki nad rzeką Wierecieją w Kolosowszczyźnie, przy Gudziejewiczach, dobrach lennych, także we wsi Narewiczach leżące ur. Zygmunta z Dziedzic Gzowskiemu, przy prawie małżonki onego ur. Katarzyny Kołyczówny Gzowskiej.
259. *Konsens* wielm. staroście żmudzkiemu na arendę starostwa onikściańskiego.
260. *Konsens* wielm. staroście żmudzkiemu na arendę dóbr starostwa żmudzkiego należących.
261. Prawem dochodzić ur. podkomorzemu wileńskiemu dóbr wyż rzeczonych i sum pieniężnych po Szuścickim, zdrajcy.
262. *Vexilliferatus Vendensis* post *resignationem* gen. Kąski, *vexilliferi Vendensis* gen. Andreae Scipion, *cubiculario nostro*.
263. *Vexilliferatus Vendensis* post *ascensum* gen. Szmeling, *vexilliferi Vendensis*, *cubicularii nostri* gen. Martino Kąski, item *cubiculario nostro*.
264. *Konsens* ad *cedendum* ur. Lucyjej Żelnowej włók 6 dożywotnych, pustych, w woj. trockim, in *personas* ur. Michała Gadowskiego i Heleny Rypińskiej.
265. Dobra Bobrowicze nazwane post *decessum* wielm. wojewodziny wileńskiej ur. Jędrzejowi Scipionowi de Kampo.
266. Archimandryctwo wileńskie ur. Barłamowi Kozińskiemu, archimandrycie mińskiemu post *decessum* ur. Mikołaja Korsaka, archimandryty wileńskiego.
267. Ur. Janowi Swidłowi Uzdzieńskiemu po ur. Jakubie Adamczewskim i po małżonce jego dobra dożywotne, Wielkie Siolo nazwane, w pow. oszmiańskim.
268. Po Trubeckim dobra i summy, co by *residuum* od reformacy i długów *superesset* ur. Wołodkowiczowi, pisarzowi ziemskiemu mińskiemu.
269. Porucznikostwo gruntowe na murach zamku smoleńskiego ur. Milkiewiczowi po *rebellizancie* Charkiewicz.
270. Konserwacja ur. Milkiewicza na dobra lenne w woj. smoleńskim.
271. Ur. Rakowskiemu wieś Mikuły w woj. mściławskim po śmierci wielm. Piotra Wiaziewicza, wojewody nowogródzkiego.
272. Na ochronę żydów pińskich *ratione perduellionis* i *complicitatis* z Kozakami.
273. Dobra lenne w woj. smoleńskim, Chmielewicze, ur. Piotrowi Milkiewiczowi, wygnańcowi i żołnierzowi, po śmierci ur. Milkiewicza, brata jego.
274. Ur. Milkiewiczowi, żołnierzowi i wygnańcowi, post *perduellem* Charkiewiczowi dobra lenne, pustosz Kielni w woj. smoleńskim.
275. Cześnikostwo połockie ur. Stempkowskiemu po śmierci ur. Żaby.
276. Pewne dobra w Inflanciech, Pałagierna nazwane, z moją do tych dóbr należącą, w woj. derpskim ur. Gerhardowi Frydrychowi Szablowski, zasłużonemu żołnierzowi.
277. Wójtostwo smoleńskie ur. Heliaszowi Surynowi post *fata* wielm. Wiaziewicza, wojewody nowogródzkiego.
278. Post *decessum* ur. Adama Stabrowskiego ur. Kazimierzowi Łaniewskiemu dobra dożywotne w woj. witebskim.

279. Podstolstwo WKsL ur. Sapiezie, cześnikowi WKsL za postąpieniem ur. Kopcja, podstolego WKsL na województwo połockie.
280. Approbacja przywileju Króla JM w r. 1654 na przewóz pod miastem Orszą na rzece Dnieprze wieleb. ojcom dominikanom orszańskim danego.
281. Kaucja sław. Matysowi Balcerowiczowi, burmistrzowi mińskiemu, ratione mieszkania w Królewcu.
282. Ur. Mozarskiemu, żołnierzowi dobra Tumiłowicze po Łazowskim, który się do Moskwy sprzedał i okrzył się na ich wiarę, sine violenta occupatione.
283. Po bezpotomnie zeszyłm Kurminie wszystkie dobra Piotrowi Czaplicowi, tow. dobrze zahorowanemu, sine violenta occupatione.
284. Wioska Pielowce ur. Kierdejowi po ur. Radoszyńskim.
285. Folwark Gajówka nazwany, w woj. trockim, post fata ur. Krystyny Bohu-falówny Kazimierzowej Blusiowej ur. Aleksandrowi Skurce [s].
286. Serwitoriat szl. Krzysztofowi Glizewiczowi, krawcowi brzeskiemu.
287. Moratoria ur. Hieronimowi Kazimierzowi Łyszczynskiemu, pisarzowi grodzkiemu brzeskiemu.
288. Ur. Przyborze, chorążemu chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana WKsL, restytucja do dóbr dziedzicznych zastawionych i summa na nich po zdrajcy Wojnie Jasienieckim.
289. Ur. Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu dobra lenne w woj. smoleńskim po zdrajcy Potymkinie, Moskalu.
290. Ur. Sokolińskiemu, pisarzowi ziemskiemu orszańskiemu wszystkie lenne dobra po Aleksandrze Kulniewie, Moskalu, które on w woj. smoleńskim trzymał jure caduco.
291. Konsens najjaśniejszej Królowej JM na arendę ciwuństwa gondyńskiego i dzierżawy połongowskiej komu chcąc do lat.
292. Amnestyja ur. Ciechanowieckiemu, staroście mścisławskiemu.
293. Libertacyja mieszczanom i żydom miasteczka Słowatycz w woj. brzeskim, w dzierżeniu ur. podkomorzynej brzeskiej.
294. Włók 4 pustych w pow. lidzkim, Mikołajewskie nazwane, dożywotne, ur. Jamontowi i małżonce jego po śmierci ur. Ryły in solidum.
295. Prawem dochodzić ur. Karnickiemu dóbr ziemskich w pow. oszmiańskim, Reudki nazwanej, jako post perduellem Stefanie Korejwie.
296. Cześnikostwo WKsL ur. Ogińskiemu, chorążemu trockiemu za postąpieniem ur. Sapiehy, cześnika na podstolstwo WKsL.
297. Prawnie dochodzić pewne dobra, Birulów, Wydry, Zazierze, w woj. witebskim, ur. Miłaszewiczowi, tow. wojska lit. po Birulach jako po zdrajcach.
298. Ur. Krzysztofowi Kmicicowi po Petryłowskim Bieliczany i Szabunki, w woj. mińskim, ze wszystkimi przynależnościami.
299. Ur. Kmicicowi dobra dziedziczne Zawierze i Koszany w pow. brasławskim i w woj. mścisławskim po Mirskim.
300. Ur. Kmicicowi majątność Pawłówkę, summę pieniężną na majątność Przyberezę [s] po Krzysztofie Woropaju, w pow. orszańskim.

301. Ur. Janowi Kmicicowi summę pieniężną wniesioną na Romanówkę po zdrajcy Kuźmie Czarnym, mieszczaninie orszańskim.
302. Ur. Kmicicowi dobra ziemskie Pleszczenicze z summą pieniężną po Cedrowskim zdrajcy.
303. Jus caducum ur. Kmicicowi, plk. po Kostrowickim, mies[z]czaninie mińskim.
304. Notariatus MDL rev. Judycki, canonico Vilnensi post evectionem rev. in Christo patris domini Joannis Zawisza in episcopatum Vilnensem.
305. Archidiaconatus Vilnensis rev. Valeriano Judycki, notario MDL post fata ven. Mocarski.
306. Praesentatio ad parochiam Zadorozensem post decessum ven. Meleszkiewicz ven. Skuminowicz, episcopo Gratianopolitano [ss].
307. Lenne dobra żołnierzowi naszemu, ur. Jerzemu Suchorabskiemu, po bezpotomnie zeszyłych ur. Kozarynu, Maluszyckim, Koźle i Tajmowiczu, w pow. starodubowskim, a trakcie poczapowskim, nazwane Wysokie, Ziewaki, Kociółki i Bibiki.
308. Przywilej na pisarstwo ziemskie brzeskie ur. Piotrowi Kościuszkowi, dworzaninowi naszemu.
309. Ur. Bohdanowi Zajezierskiemu urząd podczastwa rzeczyckiego post decessum ur. Stefana Nieroszyńskiego, podczastego rzeczyckiego.
310. Praesentatio ven. Girski ad custodiam Smolenscensem.
311. Pisarstwo braclawskie ur. Puciacie.
312. Miecznikostwo braclawskie ur. Rajeckiemu post ascensum ur. Stefana Puciaty na pisarstwo.
313. Cancellariatus MDL ill. Christophoro Pac.
314. Kaucya ur. Eringowi, oberszterowi naszemu.
315. Konfirmacyja listu wielm. księżnej Radziwiłłowej, kanclerzynej WKsL na wójtostwo horodeńskie ur. Gedeonowi [s] Giedroyciowi, wojskiemu pińskiemu od starostwa pińskiego danego.
316. Ur. Komaniace po zdrajcy Kozmanczuku, mies[z]czaninie wileńskim dobra wszystkie sine violenta occupatione.
317. Kaucya wielm. wojewodzie połockiemu o jurysdykę brzeską do objęcia w possessyją realną województwa i jurysdyki połockiej.
318. Ur. Kuścińskiemu na dobra Soroczce w woj. witebskim post decessum ur. Horodejskiemu [s].
319. Stolnikostwo orszańskie ur. Jakubowi Wierzbickiemu za postąpieniem na marszałkostwo braclawskie ur. Albrychta Ciechanowieckiego.
320. Pewne dobra nasze w pow. wilkomierskim post decessum ur. Rostowskiego, marszałka kowieńskiego ur. Jarmołowiczowi, tow. chor. wielm. hetmana w. WKsL.
321. Chorągwo rudnickie w woj. nowogródzkim ur. Asan Ułanowi za postąpieniem na inne chorągwo ur. Jachii Ułana.
322. Podśędkostwo brzeskie post fata ur. Buchowieckiego ur. Srzedzińskiemu [s].

323. Ur. Wojciechowi Zielińskiemu wójtostwo łajczyńskie w pow. pińskim post fata ur. Brzeskiego, stolnika pińskiego.
324. Wojswo pińskie ur. Giedroyciowi, cześnikowi pińskiemu po śmierci ur. Nielubowicza.
325. Ur. Woynilowiczom, braci post decessum rodziców ich dobra Zelale w woj. mścisławskim, w trakcie radomskim leżące.
326. Ur. Janowi Naruszewiczowi, ciwunowi wieszniańskiemu post fata wielm. wojewodziny wileńskiej dobra Krewa i Wiszniówka nazwane.
327. Konsens ur. Żabie, horodniczemu brzeskiemu na fundowanie cerkwie w uniej świętej w Gierszonowiczach.
328. Ur. Janowi Stetkiewiczowi summa pieniędzy na Przyluki, majątność jego dziedziczną, po Bohuszewiczu rebellizancie.
329. Approbacja dekretów sądu należnego w sprawie ur. Pocijowej, pisarzowej ziemskiej brzeskiej z żydem brzeskim.
330. Ur. Kotowskiemu, porucznikowi ur. Połubińskiego, wsi 2 Hulewicze i Kolkowicze po ur. Tyszkiewiczowej.
331. Ur. Worotyńczowi wsi pewne Wierczeje, Powule, Wasilewicze nazwane, w woj. połockim, po zdrajcy Szysze.
332. Konserwacja ur. Bazylego Worotyńca przy dobrach ziemskich i dożywotnych, w woj. witebskim leżących, względem zabrania spraw przy dobrach ruchomych na zamku witebskim od nieprzyjaciela Moskale.
333. Podkomorstwo orszańskie ur. Krzysztofowi Stetkiewiczowi, rotm. naszemu po zmarłym ur. Hektorze Podbereskim.
334. Dobra Połonce, Przystawańce i Pelale w pow. grodzieńskim po Mierzyńskim rebellizancie ur. Olbrychtowi Sosnowskiemu, porucznikowi chor. wielm. kasztelana połockiego.
335. Dobra lenne w woj. połockim, Zawerezie, post decessum ur. Korsaków ur. Stefanowi Horce Działłowiczowi, rotm. naszemu.
336. Ur. Horcowi Działłowiczowi, rotm. naszemu po Paszkowskich zdrajcach jure caduco folwark Czarnawc[zy]cy i inne dobra sine violenta occupatione.
337. Ur. Marcinowi Suchodolskiemu dobra w trakcie krzyzewskim, Karasewicze, post fata ur. Domajewskiej.
338. Plac pusty i kałuże nad rzeką Muchawcem, w mieście brzeskim, na szpital zamuchawiecki.
339. Ur. Mikołajowi Lebeckiemu, tow. dobrze zasłużonemu chor. naszej usarskiej, wieś Pohost po Plemieniku Moskalu, w pow. orszańskim, w ekonomii mohylewskiej, na dziesiątym groszu.
340. Ur. Aleksandrowi Turowi, tow. hetmańskiemu, post decessum Clausa Jezierzyszcz w pow. orszańskim.
341. Dobra, siolo Nowosady w woj. trockim, post decessum ur. Uberowicza ur. Osowskiemu, skarbnikowi łomzińskiemu.
342. Dobra, wieś Kucków w woj. witebskim, post decessum ur. Onackiewicza ur. Jarmoszkiewiczowi, porucznikowi ur. Działłowicza [s], rotm. naszego.

343. Dobra Zabobinie w woj. trockim post decessum ur. Krzysztofa Jawgie-la ur. Michałowi z Osowej Sieni Ossowskiemu, skarbnikowi ziemie lom-
żeńskiej.
344. Ur. Teodorowi Michałowi Obuchowiczowi, podkomorzemu mozyrskiemu
włók 10 pustych w Starym Siele i plac pod zamkiem w Brześciu.
345. Po żydach steriliter zeszyłych mohylewskich i czauskich towarzystwu chor.
kozackiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL sine violenta pos-
sessione, a za odezwaniem potomstwa powinni ustąpić.
346. Communicatio juris na dobra Dymniki w woj. brzeskim ur. Korzeniewskiej
Tyszkowskiej, przy prawie małżonka jej.
347. Wieś Sciudzionka w woj. witebskim post decessum ur. Osipowskiego
ur. Jarmoszkiewiczowi Bilurze, porucznikowi chor. ur. Działowicza, rotm.
naszego.
348. Ur. Adamowi Soroce, zasłużonemu w wojsku żołnierzowi, wieś Bebrowi-
cze w pow. oszmiańskim po Kazimierzu Zakrzewskim.
349. Ur. Bazylemu Makowiczowi, zasłużonemu żołnierzowi, wieś Szytce na-
zwane, w pow. mozyrskim, post fata ur. Stefana Piotrowskiego.
350. Skarbnikostwo oszmiańskie post fata ur. Stępkowskiego ur. Szoroce [s],
żołnierzowi.
351. Ur. Samuelowi Jarcewiczowi, zasłużonemu żołnierzowi, wieś Turowicze
w pow. mozyrskim post fata ur. Stefana Piotrowskiego.
352. Konsens ad cedendum włók 2 przy wsi Saczkowiczach w pow. pińskim
ur. Jerzynej Kozłównie Jawgielowej in personas Jana Kaczkowskiego
i Teodory Niepranowiczówny, małżonków.
353. Konserwacja ur. Hłuszanina i małżonki jego przy 2 służbach w pow.
rzeczyckim.
354. Konsens ad cedendum ur. Izabelli Buchowieckiej Karpiowej, marszałko-
wej wołkowyskiej wsi Rewiatycz i Soboli, dożywotnych, in personas ur.
Mikołaja Naruszewicza i Justyny Stankiewiczówny, małżonków, w woj.
brzeskim.
355. Wieś Sidorany w woj. wileńskim ur. Michałowi Rutskiemu, porucznikowi
chor. ur. Szemeta, rotm. naszego po ur. Kimbarze.
356. Ur. Aleksandrowi Hornowskiemu dobra ziemskie Wostromeczenie, w woj.
brzeskim leżące, po Stockich, jako plebeios, sine violenta occupatione.
357. List przypowiedni ur. Tauszowi Assanowiczowi, rotm. naszemu na koni
130 dany.
358. Moratoria pogorzelcom ogniem, mieczem i powietrzem zubożałym, ży-
dom brzeskim.
359. Podstolstwo słonimskie ur. Makowieckiemu, cześnikowi słonimskiemu
po ze[j]jściu ur. Przeclawskiego.
360. Po jawnym zdrajcy Tschenschetu jure caduco dobra jego wszystkie ur.
Jalozie, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
361. Podstolstwo starodubowskie ur. Chlewińskiemu, rotm. pieszemu po śmier-
ci ur. Kiernowskiego, podstolego starodubowskiego.

362. Praesentatio ven. Michaelis Reymer, parochi Slucensis ad canonicatum Smolenscensem post obitum ven. olim Molenda vacantem.
363. Wojskostwo rzeczyckie ur. Stanisławowi Judyckiemu post resignationem ur. Aleksandra Judyckiego, starosty jaśwońskiego.
364. Chorągwo brzeskie ur. Jeleńskiemu.
365. Po Zielepuhach Kolesickim [s], zdrajcach dobra ziemskie, wieś Cieleli [s] i dwór Mula w pow. oszmiańskim, dobra Koleśniki, lenne w pow. orszańskim, ur. Pietuchom, towarzystwu jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, jure caduco sine violenta possessione.
366. Post decessum ur. Adama Robickiego ur. Konstantemu Michałowi i Dominikowi Pietuchom włóki 2 i słońbódka Łapienie nazwana, w pow. orszańskim, jure aduitalitio, w ekonomiej mohylewskiej, w ójstostwie błahowickim.
367. Włók 6 i z młynem na rzece Basi ur. Petryżyckiej i z synem onej post fata małżonka jej, w ekonomiej mohylewskiej.
368. Wioska Wołdziki nazwana, w pow. oszmiańskim leżąca, po śmierci ur. Stępkowskiego ur. Adamowi Soroce, skarbnikowi oszmiańskiemu.
369. Ur. Jerzemu Władysławowi Uhlikowi i Jerzemu Kunowskiemu, towarzystwu chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego i hetmana w. WKsL, po zdrajcy Fonderflocie, mieszczenie wileńskim.
370. Konsens ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi WKsL na zastawę lennych dóbr nazwanej Derewnia, w pow. słonimskim leżącej, komu chcąc.
371. Konfirmacyja listu jw. wojewody wileńskiego na zawiadywanie pułku tatarskiego szl. Ułanowi danego.
372. Sław. Pawłowi Chomiczowi, mieszczaninowi brzeskiemu dom z młynem po sław. Bujnie, mieszczenie brzeskim, bezpotomnie, aż ad octaum gradum, zmarłym z powietrza, w Brześciu Litewskim.
373. Ur. Krzysztofowi Szuszczie, tow. chor. husarskiej JKM, dobra ziemskie Szawlany nazwane, w Ks. Żmudzki, po Wilhelmie Korfie, jure caduco post rebellem.
374. Podkomorstwo brzeskie post fata ur. Władysława Leszczyńskiego, podkomorzego brzeskiego ur. Ostafianowi Aleksandrowi Tyszkiewiczowi, podkomorzycowi brzeskiemu.
375. Konsens ur. Andrzejowi Górskiemu, porucznikowi chor. ur. Bobrownickiego, rotm. JKM ad cedendum wsi Wojtkowicz, w pow. wołkowyskim leżącej, prawużywotnemu podległej, in personam cuiuscunque.
376. Dobra dziedziczne Pohost i Nowodwór nazwane ur. Krzysztofowi Sapiezie, obożnemu WKsL po zdrajcy Michale Stetkiewicz.
377. Chorągwo ulańskie w pow. oszmiańskim i grodzieńskim po ojcu synowi, ur. Jachii Ułanowi Malszyckiemu.
378. List przypowiedny na chorągwo tatarskie po ojcu szl. Jachii Ułanowi.
379. Reskrypt żydom nowogródzkim ratione przywileju od ur. Grabkowskiego, tow. chor. usarskiej JKM wyprawionego.

380. Konsens ur. Piotrowi Głębockiemu ad cedendum włók 6 we wsi Filipowicz[ach], a czterech we wsi Baksztach, w pow. lidzkim leżące, in personam Krzysztofa Głębockiego, syna swego, żołnierza z wojska WKsL.
381. Dobra dożywotne, nazwane starostwo skiersztymońskie, ur. Mikołajowi Władysławowi Judyckiemu, kawalerowi maltańskiemu, generałowi artylerii WKsL, oberszterowi naszemu pieszemu.
382. Moratoriae ur. Kniaziewiczowi.
383. Prawo dożywotne ur. Elżbiecie Kozielskiej przy dożywociu małżonka jej na dobra Bochan nazwane, w pow. rzeczyckim.
384. Puste włóki w ekonomii kobryńskiej leżące ur. Laskowskiemu, s[ekretarzowi] KJ[M], metrykantowi kor., na czynszu, po zamordowaniu okrutnym od Szwedów rodzonego jego.
385. Ur. Walerianowi Kuczewskiemu, podkomorzemu wendeńskiemu na dobra Kozianki w woj. połockim po jawnym zdrajcy Aleksandrze Pożyckim, mieszczaninie połockim, sine violenta possessione.
386. Podkomorstwo wendeńskie ur. Kuczewskiemu post fata ur. Rekucia.
387. Ur. Samuelowi Przyborze, tow. husarskiemu hetmańskiemu, w starostwie boryrowskim Klany nazwane post decessum ur. Marskiego.
388. Starostwo dorohobuskie post decessum wielm. Obuchowicza, wojewody smoleńskiego ur. Zaleskiemu, tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
389. Konserwacja dóbr lennych pozostałemu potomku, ur. Franciszkowi Kochanowskiemu, w wojsku WKsL służącego [s] post decessum ur. Teofila Kochanowskiego, ojca swego.
390. Ur. Samuelowi Podolskiemu, żołnierzowi zasłużonemu, dobra prawu wieczystemu podległe we wsi Hus[z]czy i Tuczej, post plebeios.
391. Ur. Mikołajowi Kondratowiczowi, żołnierzowi summa na folwarku Berdowie po Tomaszu Giblu.
392. Ur. Slichtynkowi [s], Kondratowiczowi, Sawiczowi, Ciszkwiczowi dobra po Sokołowskim.
393. Na ochronę niektórych mieszczan pińskich ratione perduellionis et complicitatis z Kozakami.
394. Confirmatio cessionis super capitaneatum Zygwolidensem gen. Valtero Korff, praefecto cohortis.
395. Konsens na robienie leśnych towarów ur. Kossarzowskiemu, skarbnikowi połockiemu, rotm. naszemu i małżonce jego.
396. Ur. Aleksandrowi Wołskiemu post fata ur. Daniela Wyszczyńskiego dobra w pow. rzeczyckim Wołoskowicze i Zwoniec.
397. Ur. Zadorskiemu, marszałkowi orszańskiemu summa pewna po Meszczerynie, który się sprzedał do Kozaków.
398. Konserwacja ur. Zadorskiego, marszałka orszańskiego względem popalenia spraw przez Rakoczego przy wsiach Miłowl, Kirkory, Zarezie i Holaczów nazwanych, w pow. orszańskim, w ekonomii mohylewskiej.

399. Marszałkostwo wołkowyskie ur. Janowi Ogińskiemu, chorążemu wołkowyskiemu post fata ur. Karpia.
400. List do wielm. chorążego WKsL upominalny o wydanie winnych, którzy poszarpali kupców.
401. Ur. Kazimierzowi Ploniakiewiczowi na włók 4 we wsi Metele nazwanej, w woj. trockim, post decessum Jerzego Frączkiewicza.
402. Wojstwo mściśławskie ur. Pawłowi Moszkiewiczowi, zasłużonemu mężowi w ojczyźnie, post fata ur. Wasilewicza.
403. Urząd podstolstwa rzeczyckiego za postąpieniem bywszego podstolego rzeczyckiego na marszałkostwo tegoż powiatu ur. Horbaczewskiemu.
404. Ur. Uhlikowi, żołnierzowi dawnemu, leśnictwo koniawskie post fata ur. Mity.
405. Cześnikostwo kowieńskie ur. Oziembłowskiemu za postąpieniem ur. Stanisława Oziembłowskiego na wojskostwo wilkomirskie.
406. Konsens ur. Szumskiemu ad cedendum 6 włók Skoki w ekonomiej brzeskiej in personam ur. Stefana Szumskiego, syna swego, na czynszu.
407. Dzierżawa opeska po śmierci wielm. marszałkowej nadwornej WKsL ur. referendarzowi WKsL.
408. Przywilej na generalstwo pow. pińskiego szl. Kozakiewiczowi.
409. Dobra lenne w woj. smoleńskim ur. Krzysztofowi Komoniace jako po rebellizancie Kondakowie.
410. Ur. Molskiemu, porucznikowi chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego, wioska Bystryków w pow. starodubowskim post decessum ur. Skirmon-ta.
411. Post decessum ur. Skrabina połowicę wsi Zawalipuć i Horbaczów ur. Choncewiczowi.
412. Ur. Mikołajowi Izdebskiemu strażnikostwo smoleńskie po Danielu Stybałkowskim.
413. Podkomorstwo grodzieńskie ur. Massalskiemu, wojewodzie w brzeskiemu post fata ur. Buchowieckiego, podkomorzego grodzieńskiego.
414. Restitutio gen. Vranglorum in bona illorum haereditaria in Liuoniae Ducatu.
415. Ur. Talkowskiemu i małżonce jego folwark Jagielowicze alias Słuszkowszczyzna po śmierci Talkowskiego, ojca jego.
416. Ur. Ogińskiemu, marszałkowi wołkowyskiemu wsi Leluszczany, Stankokiemcy, Omenelcy z przynależnościami po śmierci ojca jego.
417. Po zdrajcy Lenkowskim, który się udał do Kozaków, jus caducum na dobra Krywiche nazwane ur. Grabowskiemu, dobrze zasłużonemu żołnierzowi.
418. Włók 3 w pow. pińskim ur. Dostojewskiemu, żołnierzowi z wojska lit., po zdrajcy Jelskim.
419. Ur. Cichosnosowskiemu, żołnierzowi lit., pewne dobra nasze w pow. starodubowskim, nazwane Miezenki i Wysokie, post decessum ur. Wadalszyńskiego [s].
420. Ur. Hornowskiemu i Januszkiewiczowi, zasłużonym żołnierzom, włók 12 na czynszu po ur. Jezierskim, w ekonomiej kobryńskiej.

421. Po zdrajcy Chmarze, który się udał do Kozaków, jus caducum ur. Grabowskiemu, żołnierzowi.
422. Dworzeństwo woj. brzeskiego ur. Przetockiemu.
423. Podanie per oblatam listu cesyjnego zeszłego wielm. księżęcia Radziwiłła, kanclerza WKsL ur. Młockiemu, staroście pińskiemu danego.
424. Cessya ur. Sakowicza, starosty oszmiańskiego ur. Aleksandrowi Kaczanowskiemu, pisarzowi grodzkiemu oszmiańskiemu wioski Raczuny z dwiema uroczyszczami Swirczany i Wielużany.
425. Ur. Marcjaniowi Szostowskiemu, zasłużonemu żołnierzowi po zmarłych rodzicach w Ks. Żmudzki Kirsze, Uszpelkie i Wizginie.
426. Podkomorstwo żmudzkie ur. Aleksandrowi Woyniatowi post fata ur. Aleksandra Radziwińskiego.
427. Chorążstwo żmudzkie ur. Janowi Grużewskiemu, ciwunowi Wielkich Dyrwian post ascensum na województwo mińskie wielm. Kęstorta.
428. Podczastwo żmudzkie post ascensum ur. Woyniata ur. Iwanowiczowi.
429. Ur. Drozdowskiemu wieś Szaterniki, w woj. wileńskim leżąca, po śmierci ur. Kazimierza Osińskiego, prawu dożywotnemu podległa.
430. Folwarczysk Michnowicze w pow. słonimskim ur. Kandzierzawskiemu, sędziemu ziemskiemu słonimskiemu po śmierci ur. Piestrzyckiego.
431. Konfirmacja dóbr nazwanych Grażyszki wielm. Krzysztofowi Pacowi, kanclerzowi WKsL i małżonce onego post fata wielm. Naruszewiczowej, kasztelanki żmudzkiej, do leśnictwa niemonojckiego należących.
432. Praesentatio ad canonicatum Vilensem ven. et rev. Constantini Brzostowski post fata rev. Andreae Brazgalski.
433. Prawem dochodzić ur. Łukaszowi Białobrzeskemu po Hieronimie Brzucańskim i małżonce jego Skubieykównie, zdrajcach, wsi Łaskowicze alias Zabłocie, Zachale, Baranowa Ława nad rzeką Horesą i Czudną w pow. nowogródzkim.
434. Szl. Janowi Juchnie, tłumaczowi języków tureckiego i tatarskiego, i Mustaficzowi, żołnierzowi 6 włók pustych w leśnictwie piersztuńskim [s], w pow. grodzieńskim, post fata ur. Mysłowskiego.
435. Konsens na robienie towarów leśnych w dzierżawie wielońskiej wielm. kanclerzynie WKsL.
436. Praesentatio ven. Mocarski ad altarium in ecclesia Kreuensi post mortem ven. Mathiae Szmurłowski.
437. Ur. Konstantemu Żdanowiczowi na plac w Mińsku WKsL po zeszłym Januszu Radziwile, jure caduco.
438. Chorążstwo pińskie ur. Bazylemu Ordzie.
439. Moratoria ur. Wołmińskiemu, skarbnikowi upitskiemu od płacenia długów.
440. Serwitor[i]at Jakubowi Janatowi, walmistrzowi brzeskiemu na dom jego kupny w Brześciu z uwolnieniem od stawiania gości podczas zjazdów publicznych.

441. Tutoria nad potomkami zeszłego ur. Podchocimskiego, horodniczego i bu-downiczego wileńskiego, ur. Zienowiczowi, podkomorzemu oszmiańskiemu.
442. Prezenta wieleb. ojcowi Leontemu Pilkowskiemu na cerkiew łomską.
443. Łowiectwo żmojdzkie ur. Szostowickiemu post fata ur. Hieronima Białłkowskiego [s].
444. Ur. Stefanowi Pacynie kamieniczka w Wilnie, Kotowiczowska nazwana, post steriliter zeszłym Lorensie, aptekarzu wileńskim.
445. Tutoria nad potomkiem zeszłej ur. Maryny Uszyńskiej Zerbinowej, doktorowej na imię Janem Szpakowskim wielm. Kopciowi, wojewodzie połockiemu.
446. Konsens wielm. księżnie kanclerzynie WKsL na arendę dzierżaw daugowskiej i przełajskiej w woj. trockim in personam ur. referendarza i pisarza WKsL.
447. Ur. Kazimierzowi Przeclawskiemu dobra Czerświata i Ładośna w woj. połockim po śmierci ur. Mikołaja Starosielskiego.
448. Dobra Widukle nazwane, w Ks. Żmojdzkim, w pow. widuklewskim, po śmierci ur. Talata ur. Stanisławowi Dubickiemu.
449. Ur. Piotrowi Kościuszkowi Siechnowickiemu, pisarzowi ziemskiemu brzeskiemu, dworzaninowi pokojowemu, ostrów Postołowski w ekonomiję kobryńskiej w dozór na czynszu.
450. Confirmatio fundi deserti 4 mansorum a Wasilków per nob. Pajewski et Heduigem Kłodnicka coniuges ecclesiae Białostocensi inscripti.
451. Libertacja mieszczanom kobryńskim.
452. Konsens ur. podśędkowi smoleńskiemu na arendę dóbr lennych, majątności Moczulowa, nadanie przy tym pewnych pustoszy w Smoleńszczyźnie i na wyrabianie towarów leśnych tamże na lat 6.
453. Konsens ur. Święcickiej ad cedendum in personam syna swego ur. Stanisława Święcickiego i małżonki jego dóbr Naszkiewicz w woj. mścisławskim.
454. Wioska Wulka dożywotna w starostwie słonimskim ur. Janowi Snopkowskiemu post decessum ur. Michała Snopkowskiego.
455. Konsens wielm. księżnie Radziwiłłowej, kanclerzynie WKsL ad cedendum wójtostwa kihrowskiego z miasteczkiem Horodnąją i wsiami w pow. pińskim in personam ur. Młockiego, starosty pińskiego.
456. Reskrypt ur. Hrehoremu Hłaskowi przeciwko ur. Niekluda.
457. Podczastwo upitskie ur. Jerzemu Puzynie po Stryżce zdrajcy.
458. Moratoria ur. Janowi Szwykowskiemu, podstolemu orszańskiemu.
459. Podczastwo nowogródzkie po zdrajcy Cedrowskim ur. Ludwikowi Protasowiczowi.
460. Pilność ur. Smogorzewskiemu.
461. Włóki cztery puste w Ks. Żmojdzkim ur. Stanisławowi Pałaszewskiemu po śmierci ur. Węckiewicza.
462. Zaścianek w Ks. Żmojdzkim po śmierci ur. Monkiewicza ur. Nisławowiczowi, dobrze zasłużonemu żołnierzowi, in solidum.

463. Dobra w Smoleńszczyźnie — Woratyszyn, Samsony i Malejew — post perduelles Szwejkowskim i Potemkinach ur. Zabuskiemu i Odyńcowi.
464. Dobra nasze Łukie w pow. rzeczyckim ur. sędziemu rzeczyckiemu i małżonce jego po ur. Aleksandrze Nieroszyńskim, synie ich.
465. Moratoriae Monesowi i Boruchowi, żydom mścibowskim.
466. W woj. połockim, w trakcie newelskim, Komsza i Popowszczyzna post fata Janusza Radziwiła ur. Hrebnickiemu.
467. Moratoriae ur. Konstancyjej z Ludynkhauzu Piotrowskiej, kuchmistrzowej WKsL.
468. Konsens ur. Piotrowskiej, kuchmistrzowej WKsL ad cedendum starostwa stokliskiego in personas wielm. Hieronima Wierzbowskiego, wojewody brzeskiego kujawskiego i małżonki jego ur. Ginwilowej Piotrowskiej Wierzbowskiej], wojewodziny brzeskiej kujawskiej.
469. Conferuntur bona certa feudalia Kudelmujża nuncupata nob. Georgio Casimiro Giegiecki post mortum gen. Michaelis Modzelewski.
470. List zaręczny ur. Urbanowiczowi przeciwko ur. Grużewskiej.
471. Włók 3 w Ks. Żmudzkim, pow. rosieńskim, po śmierci ur. Talata ur. Pokłońskiemu, dobrze zasłużonemu, in solidum.
472. List żelazny od płacenia długów ur. Kirdejowi [s], chorążemu grodzieńskiemu i małżonce jego na lat 3.
473. Summa 6 tys. na Kadyniu [s] w woj. smoleńskim od Wolnarta [s], budowniczego smoleńskiego, który się do Moskwy sprzedał, nieboszczykowi ur. Wolkowi dana, ur. Zabużskiemu i Odyńcowi.
474. Ur. Heliaszowi Chreptowiczowi stolnikostwo nowogródzkie po Janie Dębowskim, rebellizancie.
475. Konsens ur. Mikołajowi Nieroszyńskiemu na ustąpienie dóbr Łuki i Bielice ur. Janowi Krugierowi.
476. Podczastwo brasławskie post fata ur. Osińskiego ur. Drozdowskiemu.
477. Urząd marszałkostwa rzeczyckiego ur. Pogirskiemu, podstolemu rzeczyckiemu post fata ur. Judyckiego, marszałka bywszego rzeczyckiego.
478. Amnistia ur. Łukaszowi Jelskiemu, marszałkowi pińskiemu.
479. Folwark po Janie Daynarowiczu jako zdrajcy, w pow. lidzkim, ur. Mikołajowi Lenkiewiczowi prawem dochodzić.
480. Ur. Jerzemu Wiażewiczowi, wojewodzie nowogródzkiemu dobra w woj. mścislawskim po wielm. wojewodzie nowogródzkim, ojcu jego.
481. Praesentatio super ecclesiam parochialem Praenensem ven. Alberti Izdebski.
482. Praesentatio ad ecclesiam parochialem post mortem ven. Petri Śledziewski paroce [s] Simnensis Alberti Izdebski.
483. Zachowanie ur. Ernesta Korffa i Doroty Guntorff, małżonków przy wsiach Sugińcy i Karegi, w ziemi żmudzkiej leżących.
484. Starostwa łubeckie i łojowskie wielm. wojewodzie czernihowskiemu po śmierci wielm. wojewody wileńskiego.

485. Stolnikostwo smoleńskie ur. Miedziachowskiemu po Dmitrze Meszczerynie, jako po zdrajcy.
486. Ur. Heliaszowi Białemu po Łazowskim, jako post plebaeum, Moskowicze część jure agere.
487. Praesentatio ad decanatum Smolenscensem ven. Faustini Wieczorkowski post obitum ven. Zachariae Obuchowicz, decani Smolenscensis.
488. Parochia Zadoroscensis post ven. Raphaelem Mieleszkiewicz ven. Simoni Adalberto Mlyniecki.
489. Dobra lenne Nahiszokino w woj. smoleńskim ur. Beynarowiczowi post decessum ur. Marcinkiewicza.
490. Dzierżawa Białawicze w starostwie boryrowskim post decessum ur. Krochowskiego ur. Kmicicowi, podstolemu witebskiemu.
491. Podstolstwo orszańskie ur. Janowi Szwykowskiemu post euectionem ur. Stanisława Galimskiego, podstolego orszańskiego na chorąstwo orszańskie.
492. Praesentatio ad praeposituram sancti Michaelis in arce Smolenscensi ven. Martini Kochański.
493. Konsens wielm. staroście żmujdzkiemu ad cedendum wójtostwa Korklan in personam ur. Wojny.
494. Uniwersał do pow. pińskiego względem wystawienia fortocy.
495. Uniwersał do pow. pińskiego, aby sądy ziemskie i grodzkie pińskie swym zwyczajem sądzić poczęto.
496. Uniwersał do woj. brzeskiego, aby sądy ziemskie i grodzkie swym zwyczajem sądzić poczęto.
497. Czesznikostwo mozyrskie ur. Kunowskiemu, obożnemu wojskowemu post obitum ur. Kurniewicza [s].
498. Uniwersał na oddanie dóbr ur. Korffowi, plk. JKM.
499. Wolny wrąb w puszczach do ekonomijej grodzi[e]ńskiej należących miieszczanom miasteczka Augustowa na budynek kościoła i miasteczka ogniem przez nieprzyjaciela zniesionym.
500. Moratoriae ur. pisarzowi polnemu WKsL od impetycyj kredytorów do lat 3.
501. Moratoriae ur. pisarzowi polnemu WKsL od impetycyj kredytorów do lat 3.
502. Na generalstwo szl. Węclawowi Horbatowskiemu.
503. Wielm. staroście żmujdzkiemu post fata ur. Szablowskiego Doboszno w pow. orszańskim.
504. Ur. Janowi Ancucie, tow. chor. ur. chorążego WKsL, dobra lenne Kisiele i Żylio w pow. orszańskim post decessum ur. Podwińskiego i Żyliów.
505. Konsens ad cedendum dóbr nazwanych Pelel leżących w pow. grodzieńskim in personam ur. Konstantego Rora i małżonki jego Katarzyny Giedroyciówny post cessum jw. wojewodzinej wileńskiej.
506. Ur. Wiaziewiczowi, wojewodzie nowogródzkiemu dobra post perduellem Tomaszu Giblu sine violenta occupatione.
507. Ur. Jerzemu Wiaziewiczowi, wojewodzie nowogródzkiemu dobra Żarnówka w woj. smoleńskim po zejściu wielm. wojewody nowogródzkiego, ojca swego.

508. Ur. Józefowi Kirkorowi horodnictwo mohylowskie, zasłużonemu żołnierzowi.
509. Dobra JKM Wołoskowicze w pow. rzeczyckim post decessum ur. Wyszczyńskiego ur. Nieustrujowi, żołnierzowi WKsL i małżonce jego.
510. Konsens ur. Piotrowskiej, kuchmistrzowej WKsL ad cedendum dzierżawy oniskiej in personam ur. Szwykowskiego, podstolego orszańskiego i małżonki jego.
511. Confirmatio prawa na dobra Kondrany w pow. wilkomirskim ur. Downarowiczom służącego.
512. Prawem kadukowym dobra ruchome po Janie Polaku ur. Białozorowi.
513. Stolnikostwo pińskie ur. Wojciechowi Zielińskiemu post fata ur. Brzeskiego.
514. Ur. Pokłońskiemu dobra Nierolowicze w pińskim kraju po ur. Giniuszach ratione niewydanych do skarbu podatków.
515. Horodnictwo pińskie ur. Piotrowi Pokłońskiemu, pisarzowi grodzkiemu pińskiemu post fata jw. kanclerza WKsL.
516. Marszałkostwo mozyrskie ur. Kotowskiemu, porucznikowi ur. pisarza WKsL post fata ur. Korsaka.
517. Konsens ur. pisarzowi polnemu WKsL ad cedendum folwarku Domonowicze w pow. mozyrskim in personam ur. Kotowskiego.
518. Po Achterlonim, który był sekretarzem teraz w Brześciu u Gaudego, jako po zdraycy, jus caducum.
519. Ur. Jarcewiczowi suma pieniężna zł 600 polskich po Lutomirskim, względem nieodprawowania z dóbr Terakońców nazwanych pospolitego ruszenia.
520. Ur. Jarcewiczowi dobra dziedziczne Korzyść Hablewsczyczna w woj. wileńskim po Grudzińskim rebellizancie.
521. Pewne dobra w pow. mozyrskim po śmierci ur. Zienkiewiczowej ur. Kotowskiemu, porucznikowi ur. pisarza polnego WKsL.
522. Glejt ur. Turowi Aleksandrowi ad jure agendum z ur. Janem Szymkowiczem Sz[k]leńskim.
523. Ur. Kazimierzowi Naruszewiczowi, staroście bułakowskiemu summa na majątnościach Złotym i połowicy Dombrowicy post perduellem Łukaszu Jelskim.
524. Praesentatio ven. Alexandri Kotowicz ad ecclesiam parochialem Łozdziecensem et Udriensem.
525. Ur. Jerzemu Mrokowskiemu dobra Pruska Litwostańska nazwana, w woj. brzeskim, post decessum Wojciecha Zdrojewskiego.
526. Libertacja mies[z]czanom i żydom słonimskim od Moskala do sz[czętu spalonym.
527. Prawo dożywotne na dobra Żukowo Łyzy ze 3 służbami przyległemi ur. Marcybelli Sokolińskiej Kamińskiej, chorążyniej mściławskiej.
528. Post decessum ur. Jana Hrehorowicza folwark w pow. kowieńskim jure aduitalitio ur. Skorulskiemu, tow. chor. ur. starosty jaśwońskiego.

529. List zaręczny ur. Zaleskiemu przeciwko ur. Gierdwiłowi i Rafałowi Koza-
kowskiemu.
530. Uniwersał od przechodzących żołnierzów, straży, noclegów do wsi należą-
cych ekonomijej grodzieńskiej.
531. Konserwacja Jana Wizbora i Andrzeja Walentynowicza przy 4 włókach
w leśnictwie olitskim.
532. Konsens ur. Szumskiemu ad cedendum wójtostwa dywińskiego in perso-
nam syna swego.
533. Ur. Ludwikowi Wystouchowi, zasłużonemu żołnierzowi post fata Andrzeja
Siebieki Wiazie Mniejsze w pow. orszańskim.
534. Konfirmacja praw na ziemię i grunty ziemianom traktu lubeckiego.
535. Tutoria ur. Janusza Zenowicza ur. Jerzemu Stańskiemu, bratu jego cio-
tecnie rodzonemu.
536. Secretariatus spectabili Bartholomaeo Ryndwaldt.
537. Wójtostwo kowieńskie post decessum ur. Macieja Gradowskiego sław.
Andrzejowi Gryszkiewiczowi, burmistrzowi kowieńskiemu.
538. Communicatio ur. Barbarze Grabskiej na folwarczyc w pow. słonimskim,
nazwany Rezany, przy prawie małżonka jej, ur. Grabskiego, dożywotny[m].
539. Ur. Gabrielowi Korsakowi, pisarzowi ziemskiemu połockiemu po zdrajcy
jawnym naszym Fiedorze Oleksiejewiczu jure caduco dobra jego i domy
w mieście połockim sine violenta possessione.
540. Gen. Gregorio Kruniewicz bona feudalia conferuntur jure perpetuae do-
nationis Olexicze et Hliniszczu vigore constitutionis conuentus praesentis.
541. Praesentatio ad canonicatum Smolenscensem ven. Vladislai Giedroyć,
parochi [s] Mericensis post obitum ven. Andreae Brazgalski, canonici
Vilnensis et Smolenscensis.
542. Communicatio juris ur. Brzozowskiemu i małżonce jego na pewną wioskę
w starostwie onikstyńskim, w pow. wilkomirskim.
543. Ur. Mikołajowi Petraszyckiemu, od początku wojny terazniejszej służące-
mu, szkodliwe szwanki i postrzały mającemu, w ekonomijej mohylewskiej
Kuleszów i Bynów post fata ur. Miładowskiego i Biernika.
544. Ur. Heliaszowi Surynowi, chorążemu chor. ur. Szemeta, rotm. naszego,
bona mobilia et immobilia po zdrajcy Sebastianie Petelczycu na Slucku
będącym.
545. Wieś Kocielniki, włók 6 w woj. mścisławskim, po Romanowskim ur. Helia-
szowi Surynowi, chorążemu chor. ur. Szemeta, rotm. naszego.
546. Cześnikostwo wilkomirskie ur. Białłozorowi, sędzicowi wilkomirskiemu
za postąpieniem ur. Niemcewicza, cześnika na stolnikostwo wilkomirskie.
547. Moratoriae ur. Tyszkiewiczowi, podkomorzycowi brzeskiemu.
548. Pisarstwo ziemskie wołkowyskie ur. Pawłowi Suchodolskiemu.
549. Ur. Tyszkiewiczowi ciwuństwo Wielkich Dyrwian post fata ur. Marcinkie-
wicza.
550. Chorągwo derpskie ur. Tyszkiewiczowi post fata ur. Drobysza.

551. Starostwo chwejdańskie ur. Gerhardowi Denhoffowi, wojewodzie per-nawskiemu post fata ur. Michała Wojny.
552. Reskrypt szl. Janowi Kostrowickiemu na przywileja juris caduci ad male narrata otrzymane.
553. Cassatio przywileju juris caduci ad male narrata otrzymanego szl. Bazylemu Kostrowickiemu.
554. Reskrypt Danielowi i Kazimierzowi Kostrowickim na przywileja juris ca-duci ad male narrata otrzymane.
555. Reskrypt Stefanowi Kostrowickiemu na przywileja juris caduci ad male narrata otrzymane.
556. List zaręczny szl. Bazylemu Kostrowickiemu przeciwko ur. Samuelowi Kmicicowi, chorążemu orszańskiemu, plk. JKM.
557. Prawo dożywotne ur. Zuzannie Nowickiej Piestrzeckiej na dobra Przewłokę i Lisowicze nazwane, w pow. słonimskim leżące, przy dożywociu mał-żonka jej, ur. Piestrzeckiego.
558. Moratoria ur. Franciszkowi Eysmontowi i Annie Jeśmanównie Eysmon-towej, małżonkom.
559. Konsens ur. Dominikowi Eysmontowi ad cedendum pewnych dóbr, Lachowicze nazwanych, w pow. pińskim, in personam ur. Franciszka Eysmonta.
560. Czesznikostwo smoleńskie ur. Samuelowi Ciechanowiczowi za wstąpieniem do zakonu ur. Jana Meszczeryna.
561. Konfirmacja przywilejów na dobra lenne w woj. smoleńskim ur. Ganec-kim, żołnierzom.
562. Konserwacja ur. Filonowi Wrocińskiemu, żołnierzowi i małżonce jego na dobra dożywotne Rososzyce nazwane, w rzeczyckim pow. leżące.
563. Konsens ur. Nieroszyńskiemu, sędziemu ziemskiemu rzeczyckiemu ad cedendum wsi Rabowicze nazwanej i służeb półtory w pow. rzeczyckim in personam ur. Wilhelma Klata, kapitana JKM.
564. Wioska dożywna, Olechowo nazwana, w pow. wołkowyskim leżąca, post decessum ur. Łantoszewskiego ur. Kozielskiemu, tow. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
565. Wieś dożywna, ostrów Kornuchowszczyzna nazwana, w pow. rzeczyckim leżąca, post decessum ur. Pruszanowskiego ur. Kozielskiemu, tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
566. Dobra lenne Grymczany i Wasilewicze w woj. połockim, w trakcie siebie-skim, post fata ur. Szieremberka ur. Kozielskiemu, tow. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
567. Dobra lenne, Brozelce nazwane, w pow. lidzkim leżące, ur. Juskiewiczowi, podstolemu wendeńskiemu post fata ur. Stefana Szymonowicza.
568. Konfirmacja ur. Godebskiemu, podśędkowi pińskiemu na dobra wieczy-ste Stolino w pow. pińskim.
569. Konfirmacja przywileju naj[j]aśniejszego ś. p. KJM Władysława IV dane-go przed tym ur. Filonowi Paszkowskiemu, a teraz Kazimierzowi Karolowi

- Paszkowskiemu, synowi onego, żołnierzowi dobrze zasłużonemu, [na] lenne dobra w pow. orszańskim danego.
570. List zaręczny ur. Stanisławowi Horbaczowskiemu, podstolemu rzeczykiemu i synowi jego przeciwko wielm. ks[iaż]ęcia Bogusława Radziwiła, koniuszego WKsL.
  571. Prawo dożywotne na dobra Buła i Borowiki, w pow. słonimskim leżące, ur. Katarzynie Brzozowskiej Młockiej, podstolinej oszmiańskiej przy prawie małżonka jej.
  572. Konsens ur. Elżbiecie Wilczkowej, cześnikowej starodubowskiej ad cedendum pewnych wsi — Ubastów, Iwaszków, Topalce i innych — w pow. starodubowskim, prawem dożywotnym, in personam ur. Franciszka Guyckiego, porucznika ur. Pokłonskiego.
  573. Wielm. marszałkowi nadw. WKsL prawem dochodzić dóbr ziemskich w pow. kowieńskim po zeszył z tego świata sterilitar ad octauum gradum Janie Zablockim.
  574. Konsens wielm. Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum wsi Polepie w ziemi żmudzkiej in personam ur. Rafała Skorulskiego, marszałka kowieńskiego.
  575. Cassatio przywileju juris caduci na ur. Hutorowicza, jakoby po zdrajcy, od ur. Trosków otrzymanego.
  576. Konsens ur. Mikołajowi Judyckiemu, chorążemu rzeczykiemu ad cedendum dóbr Słoboda Rohaczewska nazwanych, w pow. rzeczyckim, in personam ur. Dominika Horbaczewskiego.
  577. Konsens ur. Mikołajowi Judyckiemu, chorążemu rzeczykiemu ad cedendum wsi Sianożętki nazwanej, w pow. rzeczyckim leżącej, in personam ur. Samuela Horbaczewskiego.
  578. Konfirmacja na dobra lenne wieczyste ur. Jakubowi Wojewódzkiemu w woj. smoleńskim leżące.
  579. Przywilej ur. Wawrzyńcowi Rudzińskiemu na placu gole w mieście Lidzie, na ulicy Wileńskiej, po zeszyłch Andrzeju Janiszewskim i Wojciechu Paśtuszkowi, mieszczanach lidzkich.
  580. Reskrypt ur. Horbaczowskiemu przeciwko ur. Pakosławskiemu.
  581. Konsens ur. Wyslouchowi ad cedendum dóbr Woroten Wiaziński nazwanego [s], w pow. orszańskim, in personam ur. Szybieki, żołnierza.
  582. Cześnikostwo wilkomirskie ur. Białozorowi, sędzicowi wilkomirskiemu za postąpieniem ur. Niemcewicza, cześnika na stolnikostwo wilkomirskie.
  583. Reskrypt szl. Głowi.
  584. Ur. Janowi Cichososnowskiemu, żołnierzowi zasłużonemu, dobra lenne Lichinino, Kokrowszczyzna i Pułpokoni w pow. starodubowskim post decessum ur. Szyraja i małżonki jego.
  585. Konsens ur. Kyrkowi ad cedendum Karpowicz, Niżne, Chalejewicz i Wnułowicz w pow. starodubowskim in personas [s] Jana Kazimierza Sielickiego, żołnierza zasłużonego.

586. Przysiele w Dietkowiczach i Tkaczowszczyźnie, służba jedna, w woj. mściławskim po szl. Świderskim ur. Tauszowi Assanowiczowi, rotm.
587. Tutoria ur. Szablówińskiemu nad ur. Szablówińskimi, pozostalemi w leciech niedorosłych.
588. Post decessum steriliter ur. Żebrowskiego place w mieście Wilnie, na ulicy Sawiczej, ur. Pyrskiemu sine violenta possessione.
589. Post decessum ur. Bartłomieja Juskiewicza wójtostwo poszyrwintskie ur. Bazylemu Pyrskiemu.
590. Chorągwo mozyrskie post fata ur. Łowienieckiego ur. Kruniewiczowi.
591. Praesentatio ad parochiam Dzisnensem post fata ven. Giedroyc ven. Dąbrowski.
592. Ur. Norwidowi plac nad rzeką Wilną po śmierci ur. Stępkowskiego.
593. Przywilej po Stanisławie Wincentym Ordzie wielm. Wollowiczowi, kasztelanowi smoleńskiemu.
594. Ur. Norwidowi, chorążemu chor. ur. Kmicica, włók 2 Bachmatowszczyzna z placem w Lipniskach po śmierci Dowgiały.
595. Ur. Norwidowi dobra Stopnie w pow. rzeczyckim po śmierci ur. Bispinga.
596. Jeneralstwo dworne szl. Morawskiemu.
597. Ur. Komarowi, podsędkowi orszańskiemu dobra leżące, ruchome i summy pieniężne po Stanisławie Kozielskim, zdrajcy na stronie moskiewskiej zostającym, jure caduco.
598. Czesznikostwo pińskie po postąpieniu na wojstwo ur. Giedrowica [s] ur. Pankiewiczowi.
599. Szl. Sebestyanowi Sosnowskiemu, burmistrzowi mińskiemu włók 10 pu-tych do prawa majdeburskiego mińskiego należących.
600. List zaręczny ur. Hutorowiczowi przeciwko ur. Troskom.
601. Donacja pewnych dóbr w ekonomiej mohylewskiej ur. Janowi Kazimierzowi Sielickiemu, skarbnikowi rzeczyckiemu i małżonce jego.
602. Communicatio prawa na 4 służby ur. Stanisławowi Leszczyńskiemu, żołnierzowi zasłużonemu.
603. Mostownictwo pińskie ur. Wysockiemu post decessum ur. Wnuka.
604. Amnystya ur. Massalskiemu, wojewodzie brzeskiemu.
605. Wojstwo wolkowskie post decessum ur. Andrzeja Konoltaja [s], wojskiego wolkowskiego in personam ur. Bronisławu Przysieckiemu konferowane.
606. Praesentatio ad ecclesiam parochialem in oppido Łomazy ven. Stanisłai Tokarski post resignationem ven. Stanisłai Kosakowicz.
607. Reskrypt ur. Dawidowi Jordanowi, oberszterlejtantowi.
608. Reskrypt ur. z Budkiewiczom [s] przeciwko Wirgońskiemu [s].
609. Ur. Miłaszewiczom, braci rodzonej i żołnierzom wojska WKsŁ, dobra ziemskie Smycz nazwane po Tobiaszu Puciacie, jako po świeżym zdrajcy.
610. Tutoria ur. Szemetowi nad potomkiem ur. Bendzyńskiego.
611. Tutoria ur. Komarowi nad potomkami ur. niegdy Urbanowicza.

612. Konfirmacja listu wielm. księżny Radziwiłowej, kanclerzynie WKsL na wójtostwo horodeńskie ur. Gedeonowi [s] Giedroyciowi, wojskiemu pińskiemu, od starostwa pińskiego danego.
613. Konfirmacja listu wielm. kanclerzynie WKsL na pół włóki pola oromego we wsi Bohuszewie, [w] starostwie pińskim, prawem dożywotnym ur. Polkowskiemu.
614. Ur. Miłaszewiczowi, żołnierzowi wojska WKsL, dobra dożywotne Korowajno i Ist nazwane, w woj. witebskim i połockim, post fata ur. Łuski i Ważyńskim [s].
615. Ur. Komoniace po zdrajcy Karmanczuku, mieszczaninie wileńskim dobra wszystkie sine violenta occupatione.
616. Glejt ur. Odyńcowi przeciwko ur. Reszce i Połockim.
617. Conseruatio ur. Kotuty Dubiny z wojska zaporoskiego przy dobrach jego wieczystych, Wiazek nazwanych, w pow. mozyrskim leżących, od naj[j]aśniejszych antecessorów naszych nadanych.
618. Conseruatio ur. Kotuty Dubiny z wojska zaporoskiego przy dobrach Jakimowicze i slobódkę Towstyki nazwane, w pow. rzeczyckim leżących.
619. Ur. Józefowi Krasowskiemu z wojska zaporoskiego dobra Ajciuciewicz i Zapole w pow. mozyrskim post fata ur. Łowienieckiego, chorążego mozyrskiego.
620. Ur. Krasowskiemu z wojska zaporoskiego dobra po ur. Kruniewicz — Boryskowicze, Jakimowicze i Koszycze — prawem dożywotnym.
621. Libertacja domu od składek miejskich w Pińsku ur. Kaplińskiemu.
622. Konsens ur. Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu ad cedendum 2 wiosek pustych w pow. oszmiańskim in personam syna jego ur. Hieronima Komara.
623. Konsens ur. Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu ad cedendum wioski Zyburtany, dożywotnej w woj. wileńskim, in personam syna jego ur. Michała Komara.
624. Konsens ur. Komarowi, wojskiemu wendeńskiemu ad cedendum 2 wiosek pustych, Pokienie, Wojtkuny w woj. wileńskim, in personam syna jego ur. Władysława Komara.
625. Dobra Leonkowicze ur. Krzysztofowi Łąckiemu post fata ur. Toloczka, w pow. brasławskim.
626. Ur. Kamińskiemu, miecznemu nowogródzkiemu folwark Bartniki i włók 5 we wsi Parchumowiczach po Sidorowiczach i Małyniczach, plebeiae conditionis, jure agere et sine violenta occupatione.
627. Praesentatio ad canonicatum Smolenscensem ven. Martini Kochański post obitum ven. Joannis Sluchtenberg, canonici Smolenscensis.
628. Communicatio juris ur. Janowi Szyszle na włók 4 w woj. trockim, w dzierzawie niemonojckiej, Mankuny nazwane, przy prawie małżonki onego.
629. Ur. Piaseckiemu, podsędkowi słonimskiemu plac w mieście Słonimie, na Grzybowskiej ulicy, pusty.

630. Włók pustych 8 w woj. mińskim ur. Janowi Miniewskiemu, żołnierzowi krwawie zasłużonemu, post decessum Stanisława Jaworowskiego.
631. Ur. Grabińskiemu, rotm. kamienica i folwark po Naugarcie, mieszczaninie kowieńskim bez successora zeszyłym, sine violenta occupatione.
632. Ur. Karolowi i Salomonowi Grabińskim, żołnierzom kamienica i folwark po Nikielu Kruzie [s] albo Margiasu, mieszczaninie kowieńskim bez successora zeszyłym.
633. Ur. Janowi Gabrielowi Łyszkiewiczowi, żołnierzowi dom w Wilnie na Rudnickim Przedmieściu, po steriliter zeszyłym Janie Koniu, mieszczaninie wileńskim.
634. Communicatio juris ur. Joannie z Chodakowa Młockiej, starościny pińskiej na pewne wsi we Żmudzi, w dzierzawie wielońskiej leżące, przy prawie małżonka jej ur. Młockiego, starosty pińskiego.
635. Konfirmacja przywileju Królowej JM stwierdzenia domu kupnego z placem w mieście żydowi tamecznemu sokólskiemu.
636. Stolnikostwo pernawskie ur. Pacynie post fata ur. Miedziachowskiego.
637. Podstolstwo braclawskie ur. Rudominie za postąpieniem ur. Prażmowskiego, podstolego braclawskiego na podkomorstwo czerskie.
638. Ur. Wnorowskiego, tow. chor. ur. kawalera maltańskiego, dobra Suchowierchów i Halibiszów w pow. starodubowskim po ze[j]ściu z tego świata ur. Skirmunta.
639. Konsens ur. Wilczkowej ad cedendum dóbr Karmanowo w pow. starodubowskim in personam ur. Molskiego, porucznika chor. ur. kawalera maltańskiego.
640. Konsens ur. Judyckiemu, kawalerowi maltańskiemu na robienie towarów leśnych w starostwie skirmontskim [s].
641. Priuilegium super palatinatum Polocensem magn. Joanni Carolo Kopec collatum.
642. Dobra po niejakim Fabryciuszu zdrajcy ur. oberszterlejtanantowi JKM Krzysztofowi Roppowi.
643. Reskrypt Króla JM względem wydawania kops[z]czyzny do kościoła hoszczyckiego ze wsi Hoszczy, Tuczej i innych wsi klucza łomaskiego, do ekonomijej brzeskiej należących.
644. Służby 2 osiadłe post decessum ur. Jana Kostki w pow. rzeczykim ur. Andrzejowi Pankiewiczowi, żołnierzowi.
645. Cześnikostwo oszmiańskie ur. Tupalskiemu post fata ur. Gruździa, cześnika oszmiańskiego.
646. Dobra ziemskie Krasów ur. Boruchowskiemu post plebeium Mikołaju Krupce, w pow. pińskim.
647. Budownictwo połockie ur. Przesieckiemu, porucznikowi chor. rajtarskiej ur. podczaszego mińskiego, post fata ur. Repińskiego.
648. Ur. Jeśmanowi, rotm. JKM rajtarskiemu dobra ruchome i leżące w woj. mińskim post sterilem decessum et perduellem.
649. Uniwersał na suplement rejmentu ur. Jeśmana, obersztera naszego.

650. Ur. Rekuciovi dobra lenne Bulmuny w pow. upitskim przy prawie dożywotnym małżonki jego terażniejszej.
651. Ur. Janowi Gratusowi, żołnierzowi po steriliter zeszłym ur. Janie Pypce Chocinicze w woj. witebskim i 2 domy w zamku witebskim, sine violenta occupatione.
652. Ur. Maciejowi Stancellowi, kapitanowi kamienica w Kownie post perduellem Janie Breżynie, aptekarzu kowieńskim, sine violenta occupatione.
653. Konserwacja przy dożywociu ur. Rahożiance Cichososnowskiej na dobra Bołsuni i Lubowszy w pow. starodubowskim, a ur. Michałowi Mokrzeckiemu prawem lennym wieczystym.
654. Konserwacja przy dożywociu ur. Lubie Rahożiance Woroninej, pisarzowej grodzkiej starodubowskiej na dobra Bernowicze z siedliskiem Humnyszczem i na dwór w Starodubie, prawu lennemu podlegle.
655. Libertacja na dom w Brześciu będący ur. Jerzemu Młożewskiemu.
656. Ur. Stetkiewiczowi, podkomorzemu orszańskiemu, rotm. JKM dobra w woj. mińskim leżące, Juchnowicze i Domaszewicze, post fata ur. Zarowskiego, lenne.
657. Reuificatoria konsensu ur. Żardeckiemu i małżonce jego za cessyją ur. Sawickiego wsi z folwarkiem Starawola.
658. Starostwo orszańskie ur. Piotrowi Galimskiemu, marszałkowi orszańskiemu post decessum wielm. Leona Kazimierza Sapiehy, podkanclerzego WKsL.
659. Dobra Czerświat i Sudziłowicze w woj. połockim po ur. Chrebtowiczu [s] ur. starości orszańskiemu i małżonce.
660. Ur. Mikołajowi Bieleckiemu, żołnierzowi naszymu wojska lit., na pewne dobra po rodzicu onego w woj. mściśławskim leżące i po ur. Sokołowskim Berezytnie w tymże województwie.
661. Ur. Jaworowskiemu, żołnierzowi włoka i trzecina gruntu pod Grodnem we wsi Baranowiczach, pod miejskim przysądem będąca, po steriliter zeszłym Chilimowiczu, mieszczaninie grodzieńskim, na takowejże powinności miejskiej.
662. Stolnikostwo upickie za postąpieniem ur. Kozła na wojstwo wileńskie in personam ur. Przeddzieckiego konferowane.
663. Kommissyja na postanowienie myta mostowego w majątności Lepiosach ur. Jezierskiemu.
664. Konsens ur. Szostakowskiej ad cedendum obrębu ziemie z zaściankami w starostwie brasławskim in personam ur. Szostakowskiego, syna swego.
665. Communicatio juris ur. Dowkszy na dobra dożywotne Pluso w pow. bracławskim przy dożywociu ur. Berkówny, małżonki jego.
666. Praesentatio ad ecclesiam parochialem et praeposituram Volpensem ven. Martini Wściśliński post ingressum religionis ven. Josephi Bohdanowicz.
667. Konsens ad cedendum starostwa upitskiego ur. Radziwiłowi, podczaszemu WKsL in personam ur. Hrehorego Podbereskiego, starosty gulbińskiego.

668. Myto mostowe ur. Jezierskiemu w majątności jego dziedzicznej, Lepiosy nazwanej, na rzece Polonnej.
669. Moratoria ur. Tomaszowi Książewiczowi.
670. Ur. Pruszkowskiemu, żołnierzowi naszemu, dobra nazwane Chlewica, w pow. oszmiańskim leżące, po ur. Mikołaju Gruździu, jako po zdrajcy Rzpltej.
671. Stolnikostwo WKsL ur. Krzysztofowi Sapiezie, podstolemu bywшему, płk. naszemu.
672. Cessya księżny Januszowej Radziwiłowej wsi Smolnik na kościół i plebaniją wżajńską.
673. Konsens ad cedendum ur. Mikołajowi Gabryjałowiczowi włók 3 we wsi Bujewiczach, w pow. brasławskim, in personam ur. Teodora Gabryjałowicza.
674. Konsens ur. Niewiadomskiej Paszkowskiej ad cedendum dóbr w pow. oszmiańskim, Dworzec Czerniatycki ze 4 wsiami nazwanych, in personam ur. Władysława Paszkowskiego, syna swego.
675. Przy prawie ur. Pzórówny [s] Szumlańskiej ur. Szumlańskiemu, małżonkowi dobra Łuciuny, Kielpecie, Grykiszki alias Dziugile.
676. Ur. Bielikiewiczowi dobra Zukowicze i Swieno dożywotne po śmierci ur. Kazimierza Sokolińskiego.
677. Konsens ad cedendum ur. Stanisławowi Wołkowi, stolnikowi derpskiemu pewnych dóbr, Darge nazwanych, w Ks. Żmudzkiem, in personam ur. Karola Wołka, tow. chor. pancernej ur. Lipnickiego.
678. Ur. Czyżowi, tow. chor. wielm. hetmana w. WKsL, pewne dobra lenne w woj. smoleńskim po kilku zmarłych osobach.
679. Kwietycja [s] wielm. Krzysztofowi Pacowi, kanclerzowi WKsL z administracyjnej skarbu WKsL w r. 1658 i [16]59 na sejmie r. 1659 dnia 29 maja dana.
680. Dobra dożywotne Luginowicze w woj. witebskim post decessum ur. Sokolińskiego ur. Kmicicowi, płk.
681. Konsens na ustąpienie horodnictwa witebskiego ur. Wiażewiczowi, horodniczemu witebskiemu in personam ur. Karola Junoszy Podoskiego.
682. Wioski dożywotne Margiszki, Sartyniki i Szyksznie w Ks. Żmudzkiem post fata ur. Kurnickiego ur. Samuelowi Kmicicowi, płk. naszemu.
683. Skarbnikostwo lidzkie ur. Janowi Cichosnowskiemu [s], żołnierzowi dobrze zasłużonemu, post decessum ur. Mikołaja Szostaka, skarbnika lidzkiego.
684. Post decessum Laudańskiego i Łowejki folwarki w woj. połockim, w trakcie siebieskim, ur. Janowi Pohoskiemu, żołnierzowi wojska hetmana polnego WKsL, prawem lennym.
685. Ur. Rudzkiemu, żołnierzowi dobra Pusz i Mojza nazwane, w pow. rzyckim [s], po ur. Romaszewskim.
686. Post decessum Zgrzebskiego folwark w woj. połockim, w trakcie siebieskim, ur. Wojciechowi Gołyńskiemu, żołnierzowi wojska hetmana polnego

- WKSŁ, prawem lennym, także drugi folwark po Wilkinie w tymże trakcie siebieskim.
687. Post decessum Sawrackiego folwark w woj. połockim, w trakcie siebieskim, ur. Jerzemu Golyńskiemu, żołnierzowi wojska hetmana polnego WKSŁ, prawem lennym.
  688. Konsens ur. Krzysztofowi Wielbotowiczowi [s] Papłońskiemu zaścianków Kukliszki i Ganliszki [s] nazwanych, w ziemi żmudzkiej, in personam ur. Macieja Kuszelka.
  689. Praesentatio ad ecclesiam Niemenczynensem ven. Bartholomaei Ladzik, vicecustodis ecclesiae cathedralis Vlnensis post euectionem rev. patris Alexandri Sapieha, referendarii MDL ad episcopatum Samogitiae.
  690. Praesentatio ad ecclesiam parochialem Punansem ven. Casimiri Bejmowski.
  691. Ur. Chlewińskiemu, zasłużonemu żołnierzowi post decessum ur. Świderskiego dobra dożywotne Masłowszczyzna w pow. braclawskim.
  692. Wojstwo wilkomirskie ur. Oziembłowskiemu post fata ur. Lwowicza.
  693. Konsens ur. Szukściej ad cedendum wsi Blandziów w ziemi żmudzkiej na osobę ur. Jana Szukszy i małżonkę jego.
  694. Konsens ur. Wilhelmowi Tyzenhawsowi [s], staroście kupiskiemu i małżonce ad cedendum dzierżawy żedejkańskiej [s] in personam ur. miecznego WKSŁ.
  695. Konsens na ustąpienie folwarku Sznuksizek w pow. wilkomirskim ur. Bartłomiejowi Zaleskiemu prawem dożywotnym.
  696. Ur. Jurzewiczowi kamienica w Wilnie i dobra ruchome po Desausie i kon-sukcessorach jego, jako wierutnych zdrajcach, sine violenta occupatione.
  697. Przywilej ur. Obryńskiemu, podkomorzemu nowogródzkiemu na place w Nowogródku po mieszczanach.
  698. Przywilej ur. Janowi Korsakowi na pewne derewnie w woj. smoleńskim, prawem lennym, po bezpotomnie zesłym ur. Jerzym Zagórskim.
  699. Jure caduco po Tyczynie przybyłym do Nowogródka, bezpotomnie zesłym, dobra ur. Janowi Korsakowi.
  700. Przywilej ur. Obryńskiemu, podkomorzemu nowogródzkiemu na pewne derewnie w woj. smoleńskim, prawem lennym, po ur. Kuncewiczu.
  701. Cześnikostwo wileńskie ur. Protaszewiczowi po śmierci ur. Załomaja [s].
  702. Podczastwo mściśławskie ur. Abramowiczowi, żołnierzowi za postąpieniem ur. Woynilowicza z podczastwa na stolnikostwo mozyrskie.
  703. Ur. Czyżowi, żołnierzowi summa pieniężna 5 tys. i 600 złp. po zesłym Demesie, mieszczaninie wileńskim, jako zdrajcy, jure caduco, na majątność jego wniesiona.
  704. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKSŁ ad cedendum wsi Polepia w Ks. Żmojdzkim in personam ur. Blinstruba.
  705. Ur. referendarzowi WKSŁ i małżonce onego wieś z folwarkiem Oziaty w woj. brzeskim i z summą tam ante unionem wniesioną po śmierci ur. Rajeckiego, podkomorzego smoleńskiego.

706. Konsens ur. Wilbutowiczowi [s] Papłońskiemu ad cedendum wsi Dargiany w ziemi żmudzkiej in personam syna jego ur. Jarosza Wilbutowicza Papłońskiego.
707. Ur. Pawłowi Boimowi, doktorowi i sekretarzowi wszystkie ruchome dobra po bezpotomnie zeszyłm Samuelu Kalendrze, mieszczaninie wileńskim.
708. Tuzowrany w grodzieńskim pow. po ur. Kiriace, jako zdrajcy, ur. Bobrownickiemu, pisarzowi ziemskiemu brzeskiemu, płk.
709. Pewne dobra w woj. wileńskim i pow. oszmiańskim po zdrajcy Bielkiewiczur. Bobrownickiemu, płk., więźniowi.
710. Ur. Zakrzewskiemu, sędziemu grodzkiemu wileńskiemu folwarczyk Dowgidziszki w pow. oszmiańskim po śmierci ur. Mołodeckich.
711. Ur. Odyńcowi, żołnierzowi dobra Linowo w woj. brzeskim, dożywotnemu prawu podlegle, po śmierci ur. Laskowskiego.
712. Saluus conductus ur. Korfowi, staroście orleńskiemu [s], aby mógł secure na sejm przybyć i o zdanie Smoleńska i Bauska sprawić się.
713. Ur. Sopoćkowi, pisarzowi ziemskiemu grodzieńskiemu post fata ur. Wołowicza, stolnika WKsL.
714. Dobra nazwane Baty ur. Billewiczowi, podstolemu wendeńskiemu po Andrzeju Sabinie, jako post perduellem.
715. Ur. Pokłońskiemu, płk. naszemu dobra dożywotne, Bakuny nazwane, w pow. rzeczyckim leżące, post decessum Wołowicza, pisarza ziemskiego wileńskiego.
716. Ur. Pokłońskiemu, płk. naszemu dobra lenne w woj. smoleńskim post fata ur. Ankudowicza.
717. Ur. Kondratowiczowi, żołnierzowi włók 2 w starostwie lidzkim po zeszcii ur. Radziwińskiego, podkomorzego żmudzkiego.
718. Konsens ur. Milewskiemu, wojskiemu smoleńskiemu ad cedendum wojstwa smoleńskiego ur. Gorzuchowskiemu, podczaszemu wileńskiemu.
719. Konsens ur. Tyszkowskiemu i małżonce jego na arendę wsi Dymników w woj. brzeskim.
720. Konsens wielm. z Lubomierza księżnie Radziwiłowej, kanclerzynej WKsL ad cedendum pewnych wsi i folwarku Remezowa, w pow. oszmiańskim i lidzkim leżących, na osobę ur. Gorzuchowskiego, podczaszego wileńskiego i małżonki jego.
721. Consensus ad cedendum ur. Milewskiemu, wojskiemu smoleńskiemu dóbr pewnych lennych w woj. smoleńskim na osoby ur. Gorzuchowskich.
722. Tutoria ur. Kazimierzowi Kanigowskiemu i Eufrozynie Piekarskiej, małżonkom nad ur. Hryniewickim in minorennitate utriusque sexus zostającymi.
723. Myto mostowe ur. Dawidowi Strawpiowi w majątności jego Siadach i Gordach w ziemi żmudzkiej.
724. Konsens ur. Michałowi Mozrymowi i małżonce jego ad cedendum siola Opuszan [s] w ziemi żmudzkiej komu chcą.

725. Vexilliferatus Pernauensis gen. Malcheri Hewel post obitum gen. Stanisłai Drogoszewski.
726. Cześćnikostwo bractwskie ur. Władysławowi Kołyszkiowi po zeszyłym ur. Stefanie Kościalkowskim.
727. Konfirmacyja przywileju Królowej JM na wieś Woroniany w leśnictwie kuźnickim Strzałkowskiemu dane[go].
728. Ur. Oskierce, sędziemu ziemskiemu mozyrskiemu po rebellizancie, Kozaku Józefie Krasowskim dobra Jakimowicze, Borysowicze, Kozłowicze dwoje, Ajciuciewiczze i Zapole, w pow. mozyrskim leżące, prawem dożywotnym.
729. Ur. Mikołajowi Szerajowi, żołnierzowi dobrze zasłużonemu, dobra lenne Lichinino, Filipowicze, Pokonie, Ichnacionki, Kokorowszczyzna w woj. smołeńskim, w pow. starodubowskim, post decessum ur. Skorulskiego.
730. Ur. Szukście, tow. chor. naszej husarskiej, dobrze zasłużonemu mężowi, dobra wszystkie leżące i ruchome po jawnych zdrajcach Połupiętach, jure caduco sine violenta possessione.
731. Konsens ur. Chaleckiemu, strażnikowi WKsL ad cedendum starostwa mozyrskiego in personam ur. Kazimierza Chaleckiego, syna.
732. Communicatio juris ur. Krystynie Strawińskiej, strażnikowej WKsL na starostwo mołczadzkie przy prawie małżonka jej.
733. Konsens wielm. wojewodzinej brzeskiej ad cedendum pewnych dóbr w Ks. Żmudzkiem in personam ur. Szolkowskiego, podczaszego wileńskiego.
734. Communicatio juris na wójtostwo dratwiłowskie ur. Giertudzie [s] Różnównie Marcinkiewiczowej przy dożywociu małżonka jej.
735. Ur. Jerzemu Kozłowiczowi, żołnierzowi włók 6 w pow. lidzkim po zejściu z tego świata ur. Ryły.
736. Ur. Jeśmanowi, rotm. JKM i małżonce jego pewne dobra w pow. rzeczyckim post fata ur. Judyckiej, pisarzowej ziemskiej.
737. Wielm. Jewłaszewskiemu, wojewodzie brzeskiemu dobra leżące i ruchome po rebellizancie Romanie Oskierce jure caduco.
738. Summa pieniężna na Turowlanach i insze wszystkie summy na zastawach będące po Kirjace Greczynie ur. Jerzemu Paskiewiczowi, sekretarzowi Króla JM.
739. Conseruatio ur. Wysockich przy sprawie im [ss] od naj[j]ąśniejszej królowej jm. Bony na włók 2, w pow. pińskim leżące, nadanym.
740. Wojskostwo wołkowyskie ur. Kolontajowi post fata ur. Zygmunta Gzowskiego.
741. Ur. Stetkiewiczowi, podkomorzemu orszańskiemu, rotm. naszemu wszystkie leżące dobra ruchome jure caduco po zdrajcy jawnym Chrapowickim.
742. Pewne dobra w woj. trockim leżące, nazwane Poszerwinty, po wieleb. Jeglewiczu ur. Janowi Korbutowiczowi.
743. Ur. Jerzemu Makowieckiemu włók 4 pustych, nazwanych Nowinka, w woj. trockim, starostwie puńskim leżących.

744. Konsens ur. kuchmistrzowi WKsL na arendę Karaliszek alias Kidul.
745. Konsens na robienie towarów leśnych w ciwuństwie pojurskim ur. kuchmistrzowi WKsL.
746. Włók 2 we wsi Wersnupach, w pow. kow[ie]ńskim leżące, za cessyją ur. Lewickiej, podkomorzynej bielskiej ur. Kasprowiczowi.
747. Wieś S[ze]czepierowo, włók 12, młyn na rzece Basi ur. Surynowi, chorążemu wielm. Szemeta, rotm. naszego po śmierci ur. Heliasza Petrzyckiego.
748. Ur. Sipayle dobra lenne Pomieście Siemiono Lwowo w woj. połockim post fata ur. Nowickiego i synów jego.
749. Ur. Chlewińskiemu, tow. chor. kozackiej jw. Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL dobra wszystkie po zdrajcy Hrehorym Czapińskim. Ur. Bohdanowi Chlewińskiemu, dobrze zasłużonemu żołnierzowi, który pod Polonką i Lachowiczami odważnie stanął w potrzebie, dobra po zdrajcy Czapińskim w woj. połockim.
Uwaga! Istnieją dwa nagłówki do tego aktu — pierwszy z nich został dopisany później na początku, drugi — wcześniejszy — jest na końcu dokumentu.
750. Ur. Giedroyciom i Choros[ze]czom, zasłużonym żołnierzom i nieraz postrzelonym, i pokaleczonym, dobra wieczyste Ostrowki po zdrajcy Mierzejewskim, jure caduco ordinaria juris via adire.
751. Konsens ur. Chaleckiemu, strażnikowi WKsL ad cedendum starostwa mozyrskiego in personam ur. Kazimierza Chaleckiego, syna swego.
752. Communicatio juris ur. Krystynie Strawińskiej, strażnikowej WKsL na starostwo molczadkie przy prawie małżonka jej.
753. Communicatio juris ur. Komorowskiej przy prawie małżonka jej ur. Zaranka Horbowskiego, stolnika brzeskiego na pewne dobra nazwane Bojsagola [s], Dargajcie i Żostowta.
754. Ur. Czyżowi, żołnierzowi summa pieniężna 5 tys. i 600 zł po zeszyłym Damesie, mies[ze]czaninie wileńskim, jako po zdrajcy, jure caduco na majątność jego wniesiona.
755. Ur. Czyżowi jure caduco summa pieniężna po Rebrowiczu, zdrajcy, który podczas ekspedycyjej z Moskwą wzięty jest do więzienia od wojska WKsL.
756. Ur. Michałowi Sokolińskiemu i małżonce onego 2 wsi, Złaukuty i Kurmelany, w woj. wileńskim po śmierci rodzica jego, ur. pisarza ziemskiego orszańskiego.
757. Summa pieniężna na dobrach ziemskich Zaborzu i Proksienicach w pow. oszmiańskim [s] jure caduco ur. Kuszelewskim, żołnierzom po bezpomoćnie zeszyłych Wodowozowiczu i żenie jego.
758. Ur. Szukście, sędziemu grodzkiemu kowieńskiemu i małżonce jego wieś Bładzie w Ks. Żmojdzkim, prawem dożywotnym po zejściu rodzicielki jego.
759. Konsens ad cedendum ur. Jadwidze Hornowskiej wsi Hrabie w pow. mozyrskim in personam ur. Zygmunta Hornowskiego, syna swego, a żołnierza zasłużonego, tow. chor. hetmań[skiej].

760. Post decessum ur. Radziwińskiego, podkomorzego żmłodzkiego ciwuństwo szowdowskie i wsi pewne w Ks. Żmłodzkim ur. Sipowiczowi, cześnikowi żmłodzkowskiemu i małżonce jego.
761. Ur. Mateuszowi Zakrzewskiemu i Helenie Osińskiej folwarczki Dowgizdyski i Doroski w pow. oszmiańskim lennym prawem.
762. Ur. Janowi Korzeniewiczowi Wysockiemu włoka 1 nazwana Dworzysz[zcza] Sieniewiczze we wsi Łopatynie, w pow. pińskim leżąca.
763. Auctio fundationis ecclesiae Pieszczticensis ex singulis mansis oppidanorum et villanorum Pieszczticensium per copam frumenti et a lamonibus targowe.
764. Castellanus Smolenscensis gen. Joanni Dolmat Isajkowski post ascensionem magn. Jawłoszewski [s] in palatinatum Brestensem.
765. Dobra dożywotne Luchinowice w woj. witebskim post decessum ur. Sokołińskiego ur. Kmicicowi, płk.
766. List cesyjny ur. Zofijej Naruszewiczówny Wojniny, starościny pieniańskiej na 3 wsi, mianowane Hebanie, Pupany i Miciany [s], od starostwa pieniańskiego na osobę ur. Mikołaja Murawickiego i ur. Izabelli Iwaszkiewiczówny Murawickiej, małżonków.
767. Zeznanie listu wieczystego ur. Mikołaja Murawickiego ur. Izabelli Halszcze [s] Iwaszkiewiczównie, małżonce swej, danego.
768. [Vexilliferatus Parnaviensis gen. Melchiori Hewel post obitum gen. Stanisłai Drogoszewski].
769. Wrąb wolny kościółowi siemnieńskiemu [s] w puszczy olickiej na poprawę kościoła i budynek plebanij, także na opał każdego tygodnia 4 wozy drew.
770. Konfirmacja jurysdykcji i elekcji burmistrzów grodzieńskich podczas zawojowania moskiewskiego będących in laudum miasta Grodna po reku-perowanym Grodzie uchwalonego.
771. Konfirmacja przywilejów na dobra dziedziczne w woj. mściławskim leżące, przez nieprzyjaciela zabrane, ur. Abramowiczom.
772. Naznaczenie gospody na urząd pisarski WKsL należącej ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL.
773. Cześnikostwo połockie ur. Bartłińskiemu za postąpieniem ur. Stempkowskiego z cześnikostwa na podstolstwo połockie.
774. Konsens ur. Niewiarowskiemu ad cedendum 2 wsi Nowiny, a trzeciej Cyraje nazwanych, od dzierżawy maćkowskiej, in personam ur. Kwaśnińskiego Złotego, miecznego woj. trockiego.
775. Konsens jw. księżnie Radziwiłowej, wojewodziny wileńskiej ad cedendum dzierżawki Bystryca nazwanej in personam ur. referendarza WKsL i małżonki jego.
776. Konsens ur. Wincentemu Haykowi ad cedendum dóbr Wołosowicz i Małkanowicz nazwanych, w pow. mozyrskim leżące [ss], in personam ur. Kazimierza Hayka.

777. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum siół od ciwuństwa jego birżyniańskiego in personas ur. Ważyńskiego, ciwuna dyrwiańskiego i małżonki jego.
778. Konsens wielm. marszałkowi nadw. WKsL ad cedendum wsi Drosle alias Kiegrzy w Ks. Żmojdzkim in personam ur. Piotrowicza.
779. Konserwacja sław. Janowi Spudobie, młynarzowi słonimskiemu przy 2 młynach post decessum sław. Spudoby, rodzica jego.
780. Konfirmacja praw na ziemię i grunty ziemianom traktu lubeckiego.
781. Tutoria ur. Janusza Zienowicza ur. Jerzemu Stańskiemu, bratu jego ciotecznie rodzonemu.
782. Secretariatus spectabili Bartholomeo Ryndwaldt.
783. Wójtostwo kowieńskie post decessum ur. Macieja Gradowskiego sław. Andrzejowi Gryszkiewiczowi, burmistrzowi kowieńskiemu.
784. Communicatio [iuris] ur. Barbarze Grabskiej na folwarczyk w pow. słonimskim nazwany Rezano przy prawie małżonka jej ur. Grabskiego dożywotny[m].
785. Ur. Gabryjelowi Korsakowi, pisarzowi ziemskiemu połockiemu po zdraycy jawnym naszym Fiedorze Oleszkiewicz [s] jure caduco dobra jego i domy w mieście połockim sine violenta possessione.
786. Gen. Georgio Kruniewicz bona feudalialia conferunt[ur] jure perpetuae donationis Olexicze et Hlinisze vigore constitutionis conuentus praesentis.
787. Lenność folwarku Troszczan w woj. wileńskim ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL.
788. Praesentatio ven. Joteyko, decano et parochio Kupiscensis [ss] ad parochiam Caunensem post resignationem beneuolam ven. Słupski, canonici Vilnensis.
789. Wójtostwo orszańskie ur. Komarowi, podśędkowi orszańskiemu po śmierci wielm. Wiażewicza, wojewody nowogródzkiego.
790. Dobra lenne od starostwa hańskiego, w woj. mińskim, nazwane Buchnowicze ur. Janowi Szapkowskiemu.
791. Cześnikostwo oszmiańskie ur. Tupalskiemu post fata ur. Gruździa, cześnika oszmiańskiego.
792. Dobra lenne, zaścianek gruntu w woj. wileńskim ur. Rabiejowi po śmierci ur. Gruszewskiego.
793. Cessyja księżnej Radziwiłowej, wojewodzinej wileńskiej dzierżawej [s] Bystrzyce ur. Cypryanowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi WKsL i małżonce onego.
794. Oża i Przełom w pow. grodzieńskim ur. Michałowi Obuchowiczowi po śmierci wielm. Obuchowicza, wojewody smoleńskiego, prawem dożywotnym.
795. Konsens ad cedendum wielm. kanclerzynie WKsL włók 3 pustych w pow. pińskim in personam ur. Stanisława Mikołaja Dubiny.

796. Ur. Molskiemu, porucznikowi chor. ur. Judyckiego, kawalera maltańskiego wioska lenna Bystryków nazwana, w pow. starodubowskim, post decessum ur. Skirmonta.
797. Ur. Gadomskiemu wieś Hryszkowo w woj. smoleńskim po Łukoszynie, przedawczyku.
798. Pewne dobra w woj. połockim po zdrajcy Ostafiej Rypińskim ur. Gadomskiemu.
799. Ur. Stanisławowi Czerniewskiemu, żołnierzowi dobra lenne w Kruchelu — Biały Dąb w woj. brzeskim — leżące po Awgustynowiczu Zalewskim, plebeju [s] conditionis czleku, bezpotomnie zesłym, jure agere.
800. Służba jedna Supryki nazwana, w pow. rzeczyckim, ur. Okuszkowi post fata ur. Hrehorego Chlewińskiego.
801. Ur. Janowi Judyckiemu dobra lenne [w] woj. smoleńskim — Hercyków, Puławica i Dohorodziżki [s] — post decessum ur. Wierchowskiego.
802. Konserwacja circa priuilegium ur. Aleksandrowi Braciszewskimu na wioskę Dowgialańcy.
803. Ur. Sudowskiemu wieś Korytnica i Przybarbi w pow. oszmiańskim post perduelles Pietrze i Andrzej Wierzbowskich jure agere.
804. Communicatio juris przy prawie dożywotnym na pewne dobra [w] woj. witebskim ur. Heleny Kierdejówny, bywszej Sokolińskiej, ur. Bronisławowi Przysieckiemu, dzisiejszemu małżonkowi jej.
805. Communicatio juris na wieś Dubikinie i folwark ur. Cecyliej Wojniance Zielińskiej, stolnikowej pińskiej.
806. Ur. Parysewiczowi, żołnierzowi dobra lenne post fata ur. Hrehorego Podbereskiego w woj. smoleńskim leżące.
807. Communicatio juris ur. Zofiej Bobińskiej Narbutowej na wioski Ajciuciwicze i Zapole w pow. mozyrskim.
808. Konsens ad cedendum ur. Narbutowi i ur. małżonce jego dóbr Szedziuny i Smorluny w woj. trockim in personam ur. Słowika i małżonki jego.
809. Moratoriae ur. Adamowi Narbutowi do lat 3.
810. Dobra lenne, pustosż Kimbarówka ur. Krasowskiemu, żołnierzowi po śmierci ur. Kruśnickiego.
811. Konsens ur. Limontowi, sędziemu ziemskiemu lidzkiemu ad cedendum 2 wiosek, Ladiki i Szkordzie nazwane, w pow. lidzkim, do starostwa wasiliskiego należące, na kościół wasilicki [s] zdesolwowany [s] od nieprzy[jaciół].
812. Wiazek i Ozarycze po wielm. wojewodzinej wileńskiej ur. Bączalskiemu.
813. Libertacyja ur. Krzyżanowskiemu na folwark w mieście horodeckim.
814. Libertacyja na dom ur. Wołłodkowiczowi w mieście Nowogródku.
815. Po ur. Krzysztofie Strawińskim pewne dobra w pow. oszmiańskim ur. Janowi Korsakowi.
816. Ur. Samuelowi Kazimierzowi Czarnockiemu, żołnierzowi dobrze w ojczyźnie zasłużonemu, dobra w pow. starodubowskim leżące post fata ur. Boroznach [s] lenne.

817. Konserwacja ur. Suliczowi przy dobrach dożywotnych, Kołpienice nazwanych, zasłużonemu żołnierzowi.
818. Konfirmacja listu rewizorskiego ur. Petromońskiemu i małżonce jego w ekonomiej grodzieńskiej na włók półczwarty na czynszu.
819. Succamerarius Dorpatensis post obitum gen. olim Friderici a Ludenhausem Volff gen. Josepho Jeleński.
820. Ur. Kunowskiemu, sędziemu wojskowemu i tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, jus caducum po zdrajcy Brzozowskim.
821. Wlewek prawa od wielm. Krzysztofa Paca, kanclerza WKsL ur. Kazimierzowi Puchalskiemu na zł 600 winnych od ur. Stanisława Ordy, instygatora WKsL.
822. Facultas na robienie towarów leśnych w puszczach grodzieńskiej [s] sław. Hryskiewiczowi, faktorowi.
823. Konfirmacja listu ur. Butlera, podkomorzego kor. na włókę 1 w ekonomiej grodzieńskiej post fata ur. Mitorzyńskiej ur. Grobickiemu, podkuchmistrzemu WKsL.
824. Ur. Władysławowi Giedroyciowi pewne dobra w woj. wileńskim, prawem dożywotnym, post decessum ur. Jana Gruszeńskiego i Heleny Pietkiewiczówny, dobrze zasłużonemu kawalerowi.
825. Reskrypt szl. Krzysztofowi Sokołowskiemu in cassationem ad male narrata obtentorum juris caduci jakoby post perduellem priuilegiorum.
826. Reskrypt szl. Piotrowi Mucowi in cassationem ad male narrata obtentorum juris caduci priuilegiorum.
827. Nadanie targu ur. Orwidowi w miasteczku jego dziedzicznym, szyleńskim nazwanym, w Ks. Żmojdzkim, raz w tydzień.
828. Dobra lenne w Smoleńs[z]czyźnie ur. Szemiowski, rotm. po zdrajcach Potemkinach prawem dochodzić sub nullitate donationis.
829. Jus caducum post perduellem Kochowskim dobra lenne Sutoki w Smoleńs[z]czyźnie ur. Galewskiemu, tow. ur. Szemiota, rotm. prawem dochodzić sub nullitate donationis.
830. Jus caducum po Starosielskim, obywatelu połockim ur. Alexandrowiczowi, tow. ur. Szemiota, rotm. prawem dochodzić sub nullitate donationis.
831. Post fata ur. Łukoszyna dobra Zerespieja, w Smoleńszczyźnie lenność, ur. Janowi Madtfeldtowi, tow. ur. Szemiota, rotm.
832. Post fata ur. Szmurłowskiego lenność Upokój w Smoleńszczyźnie ur. Gintowtowi, tow. ur. Szemiota, rotm.
833. Post perduelles Rowińskim i Harasimowiczu, obywatelach woj. nowogródzkiego Rowiny i insze dobra jure caduco ur. Świdorskiemu, Bonkowskiemu, Karczewskiemu, towarzystwu chor. jw. wojewody wileńskiego, prawem dochodzić sub nullitate donationis.
834. Post fata ur. Zazierskich wieś pod Dosuchowem, lenność w Smoleńs[z]czyźnie, ur. Gintowtowi.

835. Jus caducum po Tukowiczach Tabolki [s] w woj. połockim ur. Karczewskiemu, tow. ur. rotm. Semeta [s], prawem dochodzić sub nullitate donationis.
836. Jus caducum ur. Szemiotowi, rotm. post perduelles Vonlaru, budowniczym smoleńskim i Kopylce, Białoruścu, prawem dochodzić sub nullitate donationis.
837. Jus caducum post perduellem Gosławskim, obywatelu woj. połockiego ur. Karczewskiemu, tow. ur. chorążego mścisławskiego, rotm., prawem dochodzić sub nullitate donationis.
838. Post fata ur. Ciutciowych dobra pod Dosuchowem, w Smoleńszczyźnie lenność, ur. Mikoszy, tow. ur. Szemiota, rotm.
839. Post fata ur. Kochowskiego dobra Hołosów, w Smoleń[sz]czyźnie lenność, ur. Kiełtyce, tow. ur. Szemiota, rotm.
840. Jus caducum post perduellem Kamińskim wioska Pawłowicze, w Smoleń[sz]czyźnie lenność, ur. Łodziacie, tow. ur. Szemiota, rotm., prawem dochodzić sub nullitate donationis.
841. Ur. Petryżyckiemu, dobrze zasłużonemu żołnierzowi, dobra post perduellem Soltanie jure adire.
842. Ur. Wrzeżewskiemu, tow. chor. pancernej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, wszystkie dobra po zdrajcy naszym i Rzpłtej Dąbrowskim i synach jego.
843. Ur. Zaleskiemu, tow. usarskiemu, staremu żołnierzowi, dobra lenne w woj. smoleńskim, w stanie iwanowskim, po Kaleczyckich zdrajcach, jure adire sub nullitate donationis.
844. Konfirmacja listu jw. Pawła Sapichy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, na włók 3 pustych w dzierżawie zdzitowskiej, szl. Krzysztofowi Szcłupeckiemu [s], pasztetnikowi.
845. Nadanie targu ur. Orwidowi w miasteczku jego dziedzicznym, szyleńskim nazwanym, w Ks. Żmudzkiem, raz w tydzień.
846. Wielm. Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu dobra wszystkie leżące i ruchome po zdrajcach Swołyńskich jure adire.
847. Ur. Suszyńskiemu dobra nazwane Suszyn i Wiesniki jure caduco po stryju onego.
848. Podstolstwo starodubowskie ur. Bukrabie post fata Maciejowskiego.
849. Ur. Komarowi, podsędkowi orszańskiemu plac w mieście orszańskim po Szaszurze i małżonce jego.
850. Konfirmacja ur. Głębowskiemu i małżonce jego na włók 6 w leśnictwie molawickim.
851. Ur. Bogusławowi Swarackiemu dobra ziemskie po stryjach jego, w woj. połockim leżące, jure caduco.
852. Zapis ur. Hieronima Makowieckiego i ur. Makowieckiej na przyznanie zrzeczenia dany ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL.
853. Zapis od ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego dany małżonce jego na dożywocie i ruchome rzeczy.

854. Prawo zastawne w summie 10 tys. zł od ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego dane ur. Łucyi [s] Brzostowskiej Makowieckiej, podstolej słonimskiej.
855. List na przyznanie prawa zastawnego na 10 tys. zł od ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego dany ur. Lucyje Brzostowskiej Makowieckiej, podstolej słonimskiej.
856. Zapis ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego dany ur. Lucyje Brzostowskiej Makowieckiej, podstolej słonimskiej na dożywocie i ruchome rzeczy.
857. Zrzeczenie i list kwitacyjny ur. Hieronima Makowieckiego, podstolego słonimskiego i ur. Brzostowskiej Makowieckiej.
858. Konsens ad cedendum ur. Złotemu 3 wsi w woj. trockim od dzierżawy maćkowskiej in personam [s] ur. referendarza i pisarza WKsL, i małżonki jego.
859. Konsens ad cedendum folwarku Jacewicze w woj. trockim ur. Złotemu in personam ur. Steckiewicza, żołnierza.
860. List-zapis przyznania sprzedaży wieczystej kamienice Pacowskiej ur. Tyżkiewicza wielm. kanclerzowi WKsL.
861. Zapis na 4 tys. zł wieleb. ks. Mikołaja Słupskiego, kanonika wileńskiego służący karmelitankom bosym konwentu wileńskiego.
862. Konsens ad cedendum ur. Złotemu włók 4 od folwarku swego Jacewicz in personam ur. Krzysztofa Zabuskiego.
863. Dobra wszystkie po Teodorze Łyszkiewiczzu, steriliter zesłłym ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL prawem dochodzić.
864. Ur. Mikołajowi Gissy, oberszterowi po Regnwaldzie i Freierze kamienice 2 w Kownie.
865. Dobra Owtucha nazwane post rebellem Kazimierz Orzechowińskim ur. Stefanowi Niecieckiemu, pisarzowi ziemskiemu połockiemu prawem dochodzić.
866. List żelazny wieleb. ks. Przeclawskiemu, sekretarzowi JKM od płacenia długów do lat 3.
867. List kwitacyjny ur. Aleksandra Hilarego Połubińskiego, pisarza polnego.
868. List ugodliwy jw. Pawła Jana Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL o sukcesyją po g. p. wielm. Kazimierzu Leonie Sapiehy [s], podkanclerzym WKsL z ur. Aleksandrem Połubińskim, pisarzem polnym WKsL.
869. Nadanie targów i jarmarków dorocznych w miasteczku wieleb. w Bogu ks. Białozora, bp. smoleńskiego, Stary Poniewież nazwany[m].
870. Moratoriae ur. Białozorom, sędziemu wilkomirskiemu i Annie Kolenadziance, małżonkom od płacenia długów do lat 3.
871. Generalstwo szl. Rackiewiczowi, ziemianinowi woj. nowogródzkiego.
872. Wieś Drozdziewice po śmierci ur. Krupeckiego, w woj. mścisławskim, prawem dożywotnym [s] ur. Kamińskiego, chorążemu mścisławskiemu, rotm. JKM.

873. Jus caducum na wszelkie dobra leżące i ruchome, gdziekolwiek się najdują, po jawnych zdrajcach Bohdanie Iwanowskim i po Hryniach, i po Heliaszu Żukowskim ur. Włodzimierzowi Kamińskiemu.
874. Przywilej ur. Kotłowi, pisarzowi grodzkiemu mściśławskiemu na pewne dobra w woj. smoleńskim post rebelles.
875. Ur. Kamińskiemu, żołnierzowi dobrze nam i Rzpltej zasłużonemu, dobra lenne nazwane Chołm, Piatnich, Dubawiec, w woj. smoleńskim leżące, po śmierci ur. Dubińskiego.
876. Krupnica i Nawlicze dobra nazwane, w woj. połockim leżące, po ur. Gabryelu Pożyckim, zdrajcy, ur. Konstantemu Łukaszewiczowi jure caduco.
877. Ur. Protasowiczowi dobra Juriewiczze po ur. Michale Łozce, jako post perduellem.
878. Ur. Protasowiczowi 5 tys. [zł], summy zaręcznej, nam należącej, o złamanie listu zaręcznego.
879. Dobra Tonwy ur. Protasowiczowi po ur. Kapas[z]czewskim, jako post perduellem.
880. Ur. Stefanowi Komuniacie, rotm. naszemu, dobra nazwane Lewonowicze, w pow. wołkowyskim leżące, post fata ur. Klimaszewskiego prawem dożywotnym.
881. Rezygnacja ur. Jana Zienowicza, marszałka oszmiańskiego [z] opieki nad Januszem Zienowiczem in personam ur. Stanisława Zienowicza, podsądka wilkomirskiego.
882. Cessya wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, generalnego Ks. Żmudzkiego starosty, wsi pewnych, tj. Twibie, Wargienie, z zaściankami do nich należącym[i], także Ryłajcie nazwane, w Ks. Żmudzkiem, ur. Mikołajowi Kazimierzowi Szemetowi, podstarościemu żmudzkiemu i Konstancyjej Dziewiatowskiej, małżonkom.
883. Ur. Święcickiemu, żołnierzowi wieś Ciecierowicze w woj. mściśławskim leżące [s] po śmierci ur. Strzyłowskiego jure aduitalicio.
884. Orkije majątność nazwaną, w woj. połockim leżącą, po zdrajcach Janie Petrisu i po Janie Osztrowskim ur. Rafałowi Kisarzewskiemu, porucznikowi ur. Słuszki, chorążego WKsL.
885. Jus caducum na pewne dobra ziemskie w woj. mściśławskim po Orlach jako post rebelles ur. Dubińskiemu, żołnierzowi.
886. Ur. Stetkiewiczowi, podkomorzemu orszańskiemu, rotm. naszemu, dobra Ciałosie i Babinowicze nazwane, w woj. witebskim leżące, po śmierci wielm. Stetkiewicza, kasztelana nowogródzkiego, jure aduitalicio.
887. Cessya ur. Michała i Stanisława Manowskich ur. Tomaszowi Biesieckiemu na pewne siolo, Giedrocie nazwane, w Ks. Żmudzkiem leżące, dana.
888. Cessya wielm. Teodora Lackiego, marszałka nadw. WKsL na starostwo niemonojkie ur. Rossochackiemu, sędziemu ziemskiemu trockiemu dana.
889. Libertacja pogorzelcom, mies[z]czanom miasteczka Przewalki, przez nieprzyjaciela spustoszoną, do lat 4.

890. Praesentatio ven. Girski custodis Smolenscensis ad canonicatum Vilnensem post ascensum ven. Przecławski ad decanatum Vilnensem.
891. Consens ad cedendum dzierżaw Siemna i Metella ur. Naruszewiczowej, referendarzowej i pisarzowej WKsL in personam ur. Janowi Zmitrowiczowi.
892. Archimandryja smoleńska wieleb. Hutorowiczowi post fata wieleb. Wołosowicza.
893. Dobra Polonica nazwana [s] po zdrajcy Michale Stetkiewicz, lennemu prawu podległe, ur. Mikołajowi Nieroszyńskiemu, sędziemu ziemskiemu rzeczyckiemu.
894. Ur. Janowi Cichososnowskiemu, żołnierzowi, folwark Jakowlewicze w pow. starodubowskim post decessum ur. Chmielowskiego.
895. Plenipotencyja na zajazd majątności w Ukrainie ur. Mikołaja Tyszkiewicza i Hieronima Jeleńskiego ur. Lwowi Tyszy dana.
896. Konsens ur. Blinstrubowi, łowczemu żmudzkiemu, sekretarzowi naszemu ad cedendum 3 wsi w Ks. Żmudzkim na osobę ur. Jana Odachowskiego.
897. Konsens ur. Blinstrubowi, łowczemu żmudzkiemu, sekretarzowi naszemu ad cedendum wsi Miłojcie i Kierbedzie nazwanej [s] w Ks. Żmudzkim in personam ur. Jana Niemczewskiego i małżonki jego.
898. Dobra Kamień[sz]czyzna nazwane w woj. połockim post fata ur. Kuncewicza, podkomorzego pińskiego wielm. Kopciowi, wojewodzie połockiemu.
899. Dobra w woj. połockim post decessum ur. Kuncewicza, podkomorzego pińskiego wielm. Kopciowi, wojewodzie połockiemu.
900. Cessyja ur. Jana Stanisławowicza Manowskiego, sekretarza KJM wsi pewnych, tj. Ejrimajcie, Pokiemsrowcie, Miciuny, Martyszyszki, Ozajcie i Gienie, w Ks. Żmudzkim leżące, ur. Mikołajowi Paszkiewiczowi i małżonce jego.
901. Kwitacyja ur. z Łohojska Tyszkiewicza, podkomorzycy brzeskiego ur. Walerianowi Judyckiemu, stolnikowi rzeczyckiemu dana.
902. List-zapis ur. Tyszkiewicza na zł 550 wielm. ks. Walerianowi Judyckiemu, pisarzowi WKsL dany.
903. Konsens ad cedendum wsi Twibie, Wargienie z zaściankiem Rylajcie w Ks. Żmudzkim in personam ur. Szemeta, podstarościego żmudzkiego.
904. List ugodliwy ur. Kiersnowskiego dany ur. Janowi Przystanowskiemu.
905. Ur. Samuelowi Giedroyciowi, żołnierzowi dobra leżące i ruchome po Henrychu Martynisie, cudzoziemcu.
906. Po Janie Wilhelmie i Danielu Raczyńskich, zdrajcach urocysz[ze] Juriewo w starostwie białskim ur. Jerzemu Krzysztofowi Walmusowi, Inflantczykowi.
907. Ur. Kazimierzowi Pusłowskiemu, żołnierzowi wojska WKsL pewne dobra nasze w pow. rzeczyckim, tj. w Siebroniczach włók 8, a w Mutniewiczach włók 6, post decessum ur. Jana Kotki [s].
908. Ur. Krzysztofowi Mołskiemu dobra derewnie Niżnie, Duszki, Karpowicze, Chalejewicze i Wnukowicze post decessum Mikołaja Stefanowicza Kirika.

909. Dobra lenne Bolozdyna, Topory, Łowce w woj. połockim post fata ur. Burzymowskiego ur. Anforowiczowi, żołnierzowi.
910. Służeb 3 w woj. połockim ur. Konstantemu Bohuszewiczowi po śmierci ur. Samuela Łosowskiego.
911. Konfirmacja listu wielm. Radziwiłowej, kanclerzynej WKsL na włók 2 w starostwie pińskim ur. Hryczynie.
912. Podkomorstwo słonimskie ur. Kędzierzawskiemu, sędziemu ziemskiemu słonimskiemu post fata ur. Połubińskiego, podkomorzego słonimskiego.
913. Testament ur. Stanisława Bouffała, podkomorzego pernawskiego.
914. Podstolstwo nowogródzkie ur. Aleksandrowi Zawiszy po ur. Czarkowskim.
915. Przyznanie listu zastawnego jw. Pawła Jana Sapiehy, wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL ur. Marcinowi Kulwińskiemu [s] danego.
916. Approbacja listów rewizorskich na osokę starą wsi Egliszki w ekonomiej olitskiej będącej, a w kluczu królokrzesielskim.
917. Chorągwo mińskie ur. Aleksandrowi Wiażewicz[zi]owi jako post decessum chorążego mińskiego Stetkiewicza.
918. Przy prawie dożywotnym ur. Tyszkiewiczówny Grochowskiej włók 100 w woj. smoleńskim ur. Wiażewiczowi prawem lennym.
919. Ur. von Neisztattenowi, kapitanowi naszemu pewne dobra lenne w woj. smoleńskim po zdrajcy Frydrychu Otfelderze w Mosk[w]ie zmarłym.
920. Ur. referendarzowi Matławka od leśnictwa niemonojkiego po śmierci ur. Wołowicza.
921. List żelazny ur. Jundziłowi od placenia długów kredytorom.
922. Konsens ur. Gabryjelowi Kimbarowi ad cedendum pewnych derewien i pustoszy w woj. połockim.
923. Donatio dóbr w pow. oszmiańskim leżących po zdrajcy znacznym ur. Świadzkim in personam ur. Przezdzieckiego, rotm. naszego sine uiolenta possessione konferowane.
924. Wlewek prawa Jakuba Mojżeszowicza, żyda wileńskiego dany wieleb. ks. Kojalowiczowi, rektorowi wileńskiemu.
925. Konsens ad cedendum starostwa czeczerskiego wielm. Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu in personam ur. Wiażewicza, chorążego smoleńskiego.
926. Cessya wielm. Jerzego Karola Hlebowicza, starosty żmudzkiego dana ur. Wiażewiczowi, chorążemu smoleńskiemu na starostwo czeczerskie.
927. Konsens wielm. staroście żmudzkiemu ad cedendum wsi Berezówki w pow. rze[czy]ckim in personam ur. Kazimierza Tyszkiewicza.
928. Wlewek prawa od ur. Michała Jacyny wielm. Hlebowiczowi, staroście żmudzkiemu.
929. Kwitacja ur. Stanisława Masalskiego, podkomorzego grodzieńskiego dana wielm. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL.
930. List sprzedaży wieczystej ur. Połubińskiego, pisarza polnego WKsL ur. Krzysztofowi Sapiezie dany.

931. List sprzedaży wieczystej wielm. Połubińskiego, pisarza polnego WKsL wielm. Janowi Sapiezie, pisarzowi polnemu kor.
932. Intromissya wieczysta wielm. Krzysztofowi Sapiezie, stolnikowi WKsL od wielm. Połubińskiego, pisarza polnego WKsL części czwartej majątności Białynicz w pow. orszańskim.
933. Intromissya wielm. Sapiezie, pisarzowi polnemu kor. od wielm. Połubińskiego, pisarza polnego lit. w czwartą część Ciecierzyna.
934. Cessya wielm. koniuszego WKsL na wsi Romaki i Zynele ur. Janowi Sulowskiemu i małżonce jego.
935. Cessya wielm. marszałka nadw. WKsL należąca ur. Ważyńskiemu, staroście tyrkiszlewskiemu na ciwuństwo birżyniańskie.
936. Kwitacyja zeznana wielm. Szmelingowi, chorążemu nadw. kor. od ur. Tyszkiewiczza, dworzanina naszego.
937. Praesentatio ad parochiam Sereiensem ven. Joannis Flint.
938. Consensus gen. Kimbar ad cedendum bonorum [s] in Liunia in personam gen. Stanisłai Oziembłowski jure faeudi [s].
939. Akt ekstraktu Trybunału wileńskiego z zapisu zrzeczonego, zeznanego wielm. Jana Kazimierza Chodkiewiczza, koniuszego WKsL wielm. Krzysztofowi Chodkiewiczowi, kasztelanowi wileńskiemu, staroście mozyrskiemu służącego.
940. Akt ekstraktu z ksiąg ziemskich wileńskich z przyznanego, zrzeczonego zapisu wieleb. ks. Aleksandra Chodkiewiczza, nominata wiedeńskiego [s] jw. Krzysztofowi Chodkiewiczowi, wojewodzie wileńskiemu służącego.
941. Zapis wieczysty od ur. Władysława Komara, sędziego ziemskiego oszmiańskiego ur. Janowi Karolowi Dolskiemu przyznany na majątność Zabierz i Chomsk w pow. pińskim.
942. Ur. Michałkiewiczowi i Giedroyciowi, towarzystwu chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL pancernej dobra po jawnych zdrajcach Wisczyńskich jure caduco ordinaria juris via sine violenta possessione.
943. Ur. Chołhowskiemu [s], żołnierzowi dobrze zasłużonemu, post fata ur. Byrulów [s] Białynickich służeb półpięty w woj. witepskim [s].
944. Amnistia obywatelom siebieskim woj. połockiego.
945. Ur. Ostouchowi, tow. chor. pancernej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, dobra wszystkie po zdrajcy Dzierczyńskim jure caduco prawie dochodzić sub nullitate donationis.
946. Ur. Laskowskiemu dobra w woj. smoleńskim Hołosowo, Janowo, Strupino, Dubasis[z]cze i inne ruchome po Sebastyanie Kochowskim i braci jego zdrajcach.
947. Ur. Kuszelewskiemu, chorążemu chor. ur. chorążego WKsL, dobra leżące i ruchome, tj. nazwane Sudziłowicze w woj. połockim, po jawnym zdrajcy Janie Huszczy.
948. Jus caducum na wszelakie dobra leżące i ruchome, gdziekolwiek się znajdujące, po zdrajcy ur. Tukowiczu, obywatelu woj. połockiego, ur. Kmicicowi, podstolemu witepskiemu [s].

949. Ur. Michałkiewiczowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, skarbnikowstwo rzeczyckie po jawnym zdrajcy naszym i Rzpłtej Wys[z]czyńskim, skarbniku rzeczyckim.
950. Dobra po zdrajcy Samuelu Krzemieniowskim, nazwane włość iryłowska, w woj. smoleńskim ur. Wołkom, żołnierzom naszym.
951. Wioska Burkiły nazwana, [w] woj. wileńskim, post fata ur. Gruzewskiego ur. Krasowskiemu dana.
952. Ur. Działkowskiemu, rotm. chor. pieszej, pewne dobra w woj. połockim i mińskim leżące, nazwane Purele, Turose, Obole, Baksty, po Janie i Konstantym Żabach, zdrajcach.
953. Ur. Kuleszy, żołnierzowi zasłużonemu, pewne dobra w woj. witepskim [s] post perduelles jure adire.
954. Lenne dobra w woj. połockim po zmarłym bezpotomnie ur. Janie Wilkinie ur. Janowi Belce prawem lennym konferowane.
955. Ur. Kuleszy, tow. kozackiemu wielm. podskarbiego i hetmana polnego WKsL, siolo nazwane Butowo po ur. Butowiczach, jako zdrajcach, prawem dochodzić.
956. Konsens na robienie towarów leśnych w lasach rohaczewskich ur. Ogińskiego, podstolemu WKsL, plk. naszemu, do lat 6 immediate po sobie idących.
957. Ur. Ładzińskiemu, żołnierzowi dobrze nam i Rzpłtej zasłużonemu, dobra lenne nazwane Salowo alias Horoczowo, w woj. smoleńskim leżące, post decessum ur. Paszkiewicza.
958. Ur. Ładzińskiemu, żołnierzowi dobrze nam i Rzpłtej zasłużonemu, dobra lenne nazwane Woroniowo, w woj. smoleńskim leżące, post fata ur. Wolika.
959. Ur. Bolesławowi Działkowskiemu, rotm., Zalesie dobra w woj. połockim po zdrajcy Janie Kissarzewskim.
960. Ur. Janowi z Kozłowa Kozłowskiemu dobra Mniuto nazwane, w woj. połockim, po zdrajcy Kazimierzu Orzechowińskim.
961. Konsens ad cedendum ur. Ewie Złotej Kwasznińskiej, podkomorzynej orszańskiej [ss] pewnych dóbr w woj. smoleńskim leżących na osobę ur. Stanisława Uniechowskiego, podsędka smoleńskiego i małżonki onego.
962. Folwark Zabołocie Bruszkowszczyzna po Bruszku steriliter zeszyłym, w woj. mińskim, ur. Komuniace, rotm. naszemu pieszemu.
963. Ur. Konstantemu Gissy [s], oberszterowi JKM dobra Szałkanowo [s] w woj. smoleńskim po zdrajcach Czałuczankach Kaleczyckich.
964. Włók ośm w woj. połockim, w starostwie jezierskim, we wsi zabahowskiej leżące, post fata ur. Piotra Głębockiego ur. Krzysztofowi Głębockiemu.
965. Konsens ur. Krzysztofowi Niewiarowskiemu ad cedendum włók 4 w woj. trockim leżących in personam ur. Jana Gintowta.
966. Przy prawie lennym ur. Kurpskiego, podczaszego upitskiego [s] na Kriniczyn [s] advitalitas in medietatis tego Kriniczyna ur. małżonce onego.
967. Dobra w mieście Wilnie po Sztemplinie, mies[z]czanie tamecznym steriliter zeszyłym, ur. Chranowskiemu, żołnierzowi.

968. Secretariatus gen. Falk.
969. Praesentatio ad ecclesiam parochialem Mozirensensem ven. Bartholomei Panasewicz post obitum ven. Casimiri Pudyński.
970. Praesentatio ad ecclesiam parochialem Oluitensem et Wolkowiscensem ven. Michaelis Tyszka post obitum ven. Adami Starkiewicz vacantem.
971. Praesentatio ad ecclesiam parochialem Kwasówka ven. Georgii Karaś post obitum ven. Valeriani Moczulski vacantem.
972. Podstolstwo połockie ur. Janowi Kazimierzowi Godlewskiemu post fata ur. Stępkowskiego.
973. Ur. Kublickiemu, rotm. naszymu, włóki puste Polepie nazwane, w pow. kowieńskim, post fata ur. Chocimskiego.
974. Ur. Janowi Kumarowi dobra lenne wieczyste po ur. Mostyce Barciano-wo, po ur. Komaru Balsamowo, po ur. Grzybowskiem Czartołowo, po ur. Tryczewskim Dubasis[z]cze w woj. smoleńskim.
975. Konsens ad cedendum wsi w Ks. Żmojdzkim ur. Samuelowi Kmicicowi in personam ur. Szyłańskiego i małżonki jego.
976. Podstolstwo mściławskie ur. Boratyńskiemu za cessją ur. Bajkowskiego.
977. Praesentatio ad canonicatum Vilnensem ven. Beynart post ascensum ven. Kotowicz in scholasteriam Vilnensem.
978. List do wieleb. ks. biskupa wileńskiego, aby ks. Izdepskiego [s] na kanonią instytuował po śmierci wieleb. ks. Wściślińskiego.
979. Jus caducum ur. Sapiezie, stolnikowi WKsL po zdrajcy i poddanym jego Chilku Budkiewicz przy Moskwie w Mohilowie będącym, prawem dochodzić sub nullitate donationis.
980. Prezenta na archimandryją wileńską wieleb. Benedyktowi Terleckiemu, zakonu ś. B[azylego] W[ielkiego].
981. Konfirmacja 2 przywilejów ś. p. królów ichm. Zygmunta III, pana ojca naszego i Władysława IV, pana brata naszego, starszym zakonnikom reguły ś. Bazylego w uniej będącym na pewne porządki postanowione, także i na bractwa ich.
982. List sprzedaży wieczystej Tomasza Polanowskiego dany Fursowi Ułasowiczowi, rajcy mińskiemu.
983. Ur. Kuleszy, żołnierzowi dobrze zasłużonemu, dobra w woj. smoleńskim po zdrajcach naszych Ozajęczyńskim i Łokoszynie.
984. Ur. Michałkiewiczowi, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL, skarbnikowstwo rzeczyckie po jawnym zdrajcy Wys[z]czyńskim, skarbniku rzeczyckim.
985. Oblata fundacyej jw. Leona Sapiehy, podkanclerzego WKsL Poczajewicz na jurisprudenicyj wieleb. ojcom jezuitom collegium wileńskiego.
986. Oblata listu jw. Leona Sapiehy, podkanclerzego WKsL na przyznanie fundacyej wieleb. ojcom jezuitom collegium wileńskiego na jurisprudenicyj.
987. Jus caducum ur. Bazylemu Worotyńcowi po Czerkassach i Woynilowiczach, zdrajcach, sine violenta possessione.

988. Jus caducum ur. Worotyńcowi, żołnierzowi po jawnych zdrajcach Podbor-
skim i Snarskim dobra Zywołoka i Zaborze.
989. Jus caducum ur. Worotyńcowi po Zalońskich i Łukaszewiczu, plebeios
i zdrajcach, na dobra Arcujkowicze.
990. Konserwacja ur. Polczewów przy dobrach Szczepinki nazwanych, prawem
ziemskim wieczystym, względem poginienia przez nieprzyjaciela spraw.
991. Jus caducum ur. Sakowskiego na dobra ziemskie w woj. połockim po zdraj-
cach Aleksandrze Epimachu Wojnie i Dubaszyńskim.
992. Ur. Kossakowskiemu, podstaroście brasławskiemu i małżonce jego fol-
wark Widucie post fata ur. Mikołaja Szostaka.
993. Ur. Miedunickiemu pewne dobra, Mocież nazwane, w woj. połockim,
w trakcie siebieskim, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego.
994. Po śmierci ur. Jana Paszkowskiego, żołnierza, synowi jego, ur. Konstan-
temu Paszkowskiemu, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana
w. WKsL, wioskę Drokówkę w ekonomiej mohilewskiej, summa wniesio-
na na czynszu.
995. Włók 2 wójtowskich w wójtostwie osowieckim w ekonomiej mohilewskiej
po zdrajcy zeszyłm Hawryle Szeniaku ur. Serafinowiczowi, tow. chor. ur. stol-
nika WKsL.
996. Ur. Janowi Brzeskiemu pewne pustoszy w woj. smoleńskim po śmierci
ur. Stanisława Żuka, sekretarza naszego.
997. Konsens wielm. Hlebowiczowi, staroście jeneralnemu żmudzkiemu i wielm.
Katarzynie Radziwiłównie Hlebowiczowej, staroście żmudzkiej ad ce-
dendum folwarku Plepizki i z zaściankiem Miszkiniszki, także wioskę
Szymkiszki ur. Kałusowskiemu i małżonce onego in solidum w pow. wilko-
mirskim.
998. Cessyja wielm. Jerzego Hlebowicza, starosty żmudzkiego dana ur. Kazi-
mierzowi Tyszkiewiczowi na wieś Berezówkę nazwaną.
999. Assygnacja praesidiarii na Słucku zostającym.
1000. Konsens wielm. staroście żmudzkiemu i małżonce onego ad cedendum
dóbr Łomaki nazwanych, w pow. wilkomirskim leżących, in personam
ur. Barzykowskiemu, podczaszemu ziemie wiskiej i małżonce onego.
1001. List żelazny ur. Brzostowskiej, podstolinej słonimskiej od placenia długów
do lat 3.
1002. Amnystyja ur. Konstantemu Woyniłowiczowi i Krzysztofowi Makow-
skiemu.
1003. Strażnikowstwo smoleńskie ur. Mikołajowi Izdebskiemu po ur. Danielu
Stybałkowskim.
1004. List zrzeczenia wielm. Marcina Ogińskiego, podstolego WKsL o successy-
ją po wielm. podkanclerzym WKsL dany wielm. Aleksandrowi Hilaremu
Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL.
1005. Przyznanie listu zastawnego między ur. Ciecierską a ur. Młockim, podsto-
lim oszmiańskim i małżonką jego danego.

1006. Konsens ad cedendum ciwuństwa birżyniańskiego wielm. Lackiemu, marszałkowi nadw. WKsL in personam ur. Ważyńskiego.
1007. Libertacja pogorzelcom, poddanym klucza kijowskiego do ekonomij naszej brzeskiej należącym.
1008. Plac i grunt Nalewajkowski w mieście nowogródzkim, po Jakubowy Sołtonowiczowy i syna jej [ss], jako po bezpotomnych i ad octauum gradum successorów nie mających, jure caduco ur. Jakubowi Osinie.
1009. Dobra lennym prawem w woj. smoleńskim, w ujeździe dorohobuskim leżące, po zdrajcy Samuelu Krzemieniewskim ur. stolnikowi WKsL, plk. naszemu.
1010. Włók 2 w pow. kowieńskim, Szuneliszki nazwane, po śmierci ur. Zegzdry ur. Michałowi Giekowiczowi Worłowskiemu i małżonce jego.
1011. Ur. Rakowskiemu dobra dziedziczne Drożdżenice i Hłupiki nazwane, w woj. mścisławskim leżące, post fata ur. Jana Oleszkiewica.
1012. Konfirmacja ekstraktu z kancelaryjey większej WKsL wyjątego na wolności miastu Bychowu od JKM nadanego.
1013. Bona terrestria iure caduco post incapacem ur. Dostojewskiemu i Wysockiemu, dobrze nam i Rzpłtej zasłużonym.
1014. Konsens ad cedendum włóki Sieniewicz w Łopatynie, w pińskim pow., ur. Janowi Wysockiemu in personam ur. Szyrmy i małżonki onego.
1015. List przypowiedny ur. Kotowskiemu na 100 dragonij.
1016. List przyznania od ur. Tryzny ur. podsędkowi lidzkiemu.
1017. List na przyznanie 1000 kop lit. wielm. ks. Mikołaja Słupskiego ur. Katarzynie Kandzierzawskiej, kasztelance mińskiej.
1018. Cessyja ur. Mierzeńskiego ur. Aleksandrowi Mierzeńskiemu, rotm. naszemu na pewne 2 wsi Polonie i Przystawojnie w woj. trockiem leżące dana.
1019. Pante Nurmes, Nauxe mojża in Ducatu Liuniaie Georgiae Han militi.
1020. Ewekcyja na kraiectwo WKsL ur. Krzysztofa Sapiehy, stolnika WKsL.
1021. Dzierżawa molczacka iure perpetuo ur. strażnikowi WKsL vigore konstytucji sejmu teraźniejszego.
1022. Ur. Naruszewicowi, ciwunowi wieszwianskiemu dobra wszelakie leżące, ruchome i summy pieniężne po Petryłowskim i Skopie, jako po aryjanach.
1023. Pincernatus MDL gen. Joanni Naruszewic, tiwuno Wieszwianensi.
1024. Communicatio juris na dzierżawę słonimską jw. wojewodziejnej wileńskiej.
1025. Jw. wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi w. WKsL towary leśne wszelkie po Moskwie w Mohilowie pozostałe.
1026. Przyznanie listu zastawnego jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL ur. Wojnie, wojskiemu witebskiemu i małżonce jego danego.
1027. Przyznanie kwitu intromisyjnego szl. Stefana Wróblewskiego, generała woj. mińskiego w sprawie ur. Juskiewiczza, podstolego wendeńskiego i małżonki jego.
1028. Przyznanie listu cessyjnego wielm. marszałka nadw. WKsL ur. Czajewskiemu i małżonce jego.

1029. Zeznanie listu wieczystej sprzedaży ur. Izabelli Lackiej Chodkiewiczowej, starościny mozyrskiej ur. Adamowi Stanisławowi Zminmonta [s] Juszkiewiczowi, podstolemu wendeńskiemu i małżonce jego danego.
1030. Przyznanie plenipotencji ur. Ordy, instygatora WKsL.
1031. Przyznanie listu, wieczystego zapisu wielm. Paca, wojewody trockiego ur. pannie Annie Chodkiewiczównie, kasztellance wileńskiej danego.
1032. Przyznanie listu wieczystego, przedaźnego zapisu ur. Daniela Jerzego Woronicza, skarbnika ziem kijowskich ur. Mikołajowi Kazimierzowi Szemetowi, podstaroście Ks. Żmudzkiego.
1033. Przyznanie listu, zrzczonego zapisu wielm. Paca, wojewody trockiego ur. Lipnickiemu, staroście sejweńskiemu i wiżańskiemu, plk. naszymu danego.
1034. Konsens wielm. księżnie kanclerzynie WKsL na ustąpienie wsi 1 od starostwa pińskiego ur. Tokarskiemu.
1035. Konsens ur. Józefowi Fiedorowiczowi ad cedendum daniny Wozgincie Rustejki w Ks. Żmudzkim in personas synów jego dwóch — ur. Mikołaja i Jerzego Fiedorowiczów in solidum jure aduitalitatis.
1036. Wójtostwo mozyrskie ur. Kazimierzowi Chaleckiemu, staroście mozyrskiemu z wolnej elekcji mieszczan.
1037. Konsens ur. Zofije z Karniewa Młodzianowskiej Lewickiej, podkomorzynie ziemie bielskiej ad cedendum dóbr nazwanych Kawkakalnie, Wiersznupie, Miswiecie i Powembry in personas ur. Kazimierza Eysimonta i małżonki jego in solidum.
1038. Ur. Andrzejowi Medunieckiemu, tow. chor. jw. wojewody wileńskiego włók 80 w Smoleńszczyźnie post fata Michała Kapsymusa, doktora.
1039. Konsens ur. Chodkiewiczowej, starościny mozyrskiej ad cedendum dziełzawy Bludna w woj. brzeskim in personam ur. Hippolita Chodkiewicza.
1040. Urząd ciwuństwa birżyniańskiego ur. Krzysztofowi Szukście, tow. chor. JKM usarskiej po śmierci ur. Odachowskiego, rotm. JKM.
1041. Pewne dobra w Ks. Żmudzkim leżące, mianowicie wioska nazwana Dargi, ur. Krzysztofowi Szukście, tow. chor. usarskiej JKM po ur. Karolu Wółku.
1042. Horodnictwo witebskie ur. Golmontowi, tow. chor. usarskiej jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL po śmierci ur. Wiażewicza, chorążego smoleńskiego.
1043. Opieka potomkom i majątności ur. Chodkiewicza, starosty mozyrskiego przy ur. starościny mozyrskiej jw. Pawłowi Sapiezie, wojewodzie wileńskiemu, wielm. Kopciowi, wojewodzie połockiemu, wielm. Kuncewiczowi, kasztellanowi mińskiemu i wielm. Naruszewiczowi, podkanclerzemu WKsL.
1044. Ur. Szczytowi dobra dożywotne folwark Zielki w woj. połockim po zdrajcy Kryspinie Świackim i małżonce jego.
1045. Ur. Rafałowi Dowgiale Zawiszy, miecznikowi wilkomirskiemu i małżonce jego na prochnię pod miastem wileńskim po Łazarzu Mojżeszowiczu, żydzie wileńskim, prawem dożywotnym.

1046. Ur. Szyrajowi, żołnierzowi zasłużonemu dobra dożywotne Kobylcze w pow. rzeczyckim post decessum ur. Wilkowskiego.
1047. Melioracja przywileju na wioskę Wystryków w pow. starodubowskim ur. Molskiemu.
1048. List na zrzeczenie na dobra wyż mianowane, to jest Waszkowszczyznę Karmanowo, w pow. starodubowskim leżące, ur. Krzysztofowi Molskiemu i małżonce jego od ur. Franciszka Goyskiego i małżonki jego.
1049. Kwitacja zeznania wielm. Aleksandrowi Hilaremu Połubińskiemu, pisarzowi polnemu WKsL od wieleb. ks. Józefa Krukowskiego, gwardyjana klasztoru oszmiańskiego zakonu ś. Franciszka.
1050. Ur. Gintowtowi na wioskę Postowale za cessyją ur. Krzysztofa Niewiarowskiego.
1051. Konsens ur. Chrzęstowskiej, starościny botockiej ad cedendum placu w mieście rosińskim na osoby ur. Odachowskiego i małżonki jego.
1052. Ur. Politowskiemu, żołnierzowi zasłużonemu summa pewna na majątności Lutowie w woj. połockim po zmarłym Bohuszewiczu.
1053. Wsi pewne do ciwuństwa ejragolskiego należące, w Ks. Żmudzkim, z miasteczkiem Ejragołą post fata ur. Eufrozyny Bielewiczówny, bywszej Stankiewiczowej, pisarzowej WKsL, a potym Kierdejowej, wojskiej wilkomirskiej ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL i małżonce jego.
1054. Cześnikowstwo woj. smoleńskiego ur. Anforowiczowi, chorążemu kozackiej chor. wielm. wojewody wileńskiego po zostaniu swieszcznikiem ur. Meszczeryna.
1055. Po zeszyłm sterilitur ur. Stefanie Dawidowskim ur. Krzysztofowi Kamińskiemu pewne dobra w woj. smoleńskim — derewnia Paszkowo i dwór, derewnia Waszucin, Wietoszczyń i Szebiaki.
1056. Ur. Kamińskiemu derewnie 2, to jest Wiaderniki i Monino z dworem w woj. smoleńskim po bezpotomnie zeszyłm ur. Hrehorym Kaleczyckim.
1057. Ur. Dębskiemu dobra Klimiacino w woj. smoleńskim po Jędrzeju i Janie Czaluczankach Kaleczyckich.
1058. Post incapacem ur. Koryźnie, arianinie wszelkie dobra leżące i ruchome ur. Tomaszowi Kniażewicowi.
1059. Secretarius gen. Dębski.
1060. Konsens ur. Maciejowi Wojnowi ad cedendum obrębu pustego nazwanego Niewordziany Klajszyski, w ziemi żmudzkiej leżącego, in personam ur. Gabriela Sipowicza, ciwuna szodowskiego.
1061. Przyznanie listu cessyjnego ur. Jana Wysockiego ur. Hrehoremu Kazimierzowi Szymrnie i małżonce jego danego.
1062. Post fata ur. Wierzbowskiego lenność Korytnica Przyborki w pow. orszańskim ur. Gintowtowi, tow. ur. Szemiota, rotm.
1063. Subdapiferatus MDL gen. Casimiro Sapieha euectione gen. Marciani Ogiński ad dapiferatum MDL.
1064. Archimandryctwo wileńskie wieleb. ojcu Milenkiewiczowi po zejściu wieleb. ojca Terleckiego.

1065. Dobra lenne w woj. smoleńskim post fata ur. Hieronima i Macieja Puciatów Rusinowskich ur. Janowi Stankiewiczowi, horodniczemu mściłowskiemu, dobrze Rzpłej zasłużonemu.
1066. Podsekowsko mińskie post fata ur. Bulhaka, podsędku mińskiego ur. Mickiewiczowi, rotm.
1067. Communicatio juris ur. Młodzianowskiemu przy dożywociu ur. Ukolskiej, małżonki jego na dobra Reczowo w pow. kowieńskim leżące.
1068. Konsens ur. Reinholdowi Rożnowi i małżonce jego ad cedendum siół Mincze Pokalniszki Kiejdy Podwojskie z folwarkiem Mincze nazwanym in personam ur. Jerzego Krzysztofa Rożna, syna swego.
1069. Ur. Andronowskiemu dobra dożywotne Skoki nazwane, w woj. brzeskim leżące, post fata ur. Szumskiego.
1070. Ur. Soltanowi, podkomorzemu starodubowskiemu dobra lenne w pow. rzeczyckim Nauchowicze Rokowszczyzna nazwane po zesłym ur. Skokowskiemu.
1071. Ur. Rymszy, żołnierzowi dobra w Smoleńszczyźnie Wypów, Zowo, Baklanowo i Oleksyno po Pawle i Pietrze [ss] w Moskwie zesłych.
1072. Communicatio juris ur. Frąckiewiczównie Niewiarowskiej na dobra Maćków, Kadaryszki i Żyrwiny nazwane, w woj. trockim leżące, przy prawie małżonka jej.
1073. Post decessum ur. Pawła Kirkora pewne dobra, derewnia Oblotki w woj. smoleńskim ur. Stanisławowi Skarbkowi, rotm. naszemu, prawem lennym.
1074. Małatycze w pow. lidzkim post fata ur. Wyszowskiego ur. Skuratowi, żołnierzowi zasłużonemu.
1075. Chorągwo tatarskie post fata ur. Mustafy Juszyńskiego Murzy ur. Dawidowi Juszyńskiemu Murzie, rotm. naszemu.
1076. Podczastwo wileńskie ur. Przeradowskiemu za postąpieniem ur. Gorzuchowskiego, podczastego wileńskiego na wojstwo smoleńskie.
1077. Prezenta na archimandryją brasławską ojcu Bienkowskiemu.
1078. Ur. Ludwikowi Żardeckiemu podczastwo pińskie po śmierci ur. Jana Protasowicza, podczastego pińskiego.
1079. Ur. Anforowiczowi, chorążemu chor. jw. wojewody wileńskiego, dobra Rukino [?], Denisowo w woj. smoleńskim post perduellem Ryzowym.
1080. Dobra w Smoleńszczyźnie, Jelno nazwane, ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL wiecznym prawem obrócone.
1081. Libertacja ur. Gabryjelowi Holdyznemu, wygnańcowi od wszelakich składek miejskich.
1082. Castellanus Ducatus Samogitiae post obitum magn. olim Kierdej magn. Jacobo Konczewic.
1083. Włók 3 od starostwa wołkowyskiego ur. Krzysztofowi Jastrzębskiemu, tow. chor. kozackiej wielm. starosty żmudzkiego po śmierci Kazimierza Karckiego, zdrajcy.
1084. Prawo dożywotne ur. Horbaczewskiej na dobra Hrabie w pow. mozyrskim przy prawie małżonka jej ur. Hornowskiego, żołnierza dobrze zasłużonego.

1085. Ur. Mikołajowi Petrzyżkiemu, chorążemu chor. kozackiej jw. wojewody wileńskiego, summy 5 tys. kop lit. ratione wiolencyji listu zaręcznego ur. Kondratowiczów, prawem dochodzić.
1086. Conservatio ur. Mozarskiego przy dobrach Tumiłowiczach nazwanych w pow. oszmiańskim po ur. Łazowskim i małżonce jego konferowanych.
1087. Ur. Krzysztofowi Anforowiczowi, tow. chor. usarskiej jw. podskarbiego w., hetmana polnego WKsL, dobra lenne Szemajowo i Stupino z slobatką [s] w woj. smoleńskim po Woroiu zdrajcy.
1088. Ur. Mrokowskiemu, tow. chor. usarskiej, pewne dobra w woj. smoleńskim po ur. Żarynie.
1089. Praesentatio ven. Mathiae Drzewicki, parochi Kowarscensis ad parochiam Kupiscensem post ascensum ven. Joteyko, decani et parochi Kupiscensis ad parochiam Caunensem.
1090. Glejt ad componendum ur. Brożynie i małżonce jego z ur. Tułowskim, pisarzem grodzkim wolkowskim.
1091. Melioracja przywileju na wioskę Wystrików w pow. starodubowskim ur. Mołskiemu.
1092. Po śmierci ur. Stefana Wojcieszka, Wasila Sowiścicza i Demida Swadkowskiego pewne dobra lenne, uroczyszcze Sowiścicze przy rzece Dobrości, a przy wsi Swadkowiczach włók 2 nazwane Połoski, w woj. mścisławskim, ur. Paszkowskiemu, tow. spod chor. jw. wojewody wileńskiego, hetmana w. WKsL.
1093. Dobra lenne w woj. smoleńskim po Stefanie Puzerowskim ur. Dubikowskiemu, żołnierzowi z wojska WKsL.
1094. Przyznanie listu sprzedaży wieczystej ur. Michała Eustachiego [s] Stankiewiczza, ciwuna efragolskiego ur. Stanisławowi Wincentemu Ordzie, instygatorowi WKsL danego.
1095. Glejt ad iure agendum ur. Sołtanowi na banicyją in contumaciam ur. Oskierkę i inne osoby różne w nieświadomości otrzymane.
1096. Rewizja wieleb. ojcu Antoniemu Sielawie, archiepiskopowi metropolie kijowskiemu, halickiemu.
1097. Generalstwo szl. ziemianinowi pow. lidzkiego.
1098. Pewne dobra w woj. połockim leżące, Rukszewicze i Zywoloki nazwane, po Podborskim zdrajcy, sprzedawcyku ur. Samuelowi Jarcewiczowi, żołnierzowi zasłużonemu.
1099. Jus in solidum przy prawie dożywotnym ur. Miłaszewicza, żołnierza małżonce onego ur. Konstancyjej Kackiej Miłaszewiczowej na dobra nasze Ist nazwane.
1100. W Smoleńszczyźnie dobra lenne Obodrów, Skuratów, Rżawiec post decessum ur. Macieja Wojewódzkiego ur. Samuelowi Siedlickiemu, żołnierzowi wojska WKsL.
1101. Moratoria ur. Dziewiałtowskiej, chorążynej oszmiańskiej.
1102. Myto mostowe ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL, także ur. Czyżowi w majątnościach ich dziedzicznych.

1103. Myto mostowe ur. Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu, referendarzowi i pisarzowi WKsL w dobrach naszych Orany nazwanych.
1104. Moratoriae ur. Gabryjelowi Rudominie, podstolemu brasławskiemu.
1105. Słoboda miasteczku Oranom dzierżawy ur. referendarza i pisarza WKsL.
1106. Moratoriae ur. Hieronimowi Komarowi, podsędkowi orszańskiemu.
1107. Approbacyja kontraktu ur. referendarzowi i pisarzowi WKsL z młynarzem o zbudowanie młynów i tartaków w Oranach zawartego.
1108. Konsens ur. Dominikowi Eysymontowi ad cedendum folwarku Rudki z młynem, ze wsią Zarudziem i włók 10 w Kuzieliczynie będących, z karcz-mami, także i siola Lachowicz nazwanego, w pow. pińskim, in personam ur. Franciszka Eysymonta i małżonki jego.
1109. Przyznanie listu cessyjnego ur. Dominika Eysymonta ur. Franciszkowi Eysymontowi dany [s].
1110. Ur. Chącewiczowi dobra Otraz i Ozarycze w pow. orszańskim, w ekono-miej mohilowskiej po ur. Gintowcie i Rzeżyckim.
1111. Konfirmacyja JKM przywileju Królowej JM na dożywocie wielm. Kopcio-wi, wojewodzie połockiemu Jurborka przy dożywociu małżonki jego.
1112. Donacyja armaty u Moskwy wziętej na Brześciu ur. Połubińskiego, pisa-rzowi polnemu WKsL.
1113. List wielm. księcia Janusza Radziwiła, wojewody wileńskiego, hetmana WKsL per oblatam przez ur. Grzybowicza dany.
1114. Dzierżawa molczadzka iure perpetuo ur. strażnikowi WKsL.

INDEKS OSÓB

- Abramowicz Mikołaj † II 1651, płk JKM, gen. artylerii lit. 21 IX 1634, starosta starodubowski 1636, cześnik lit. 1638, klan mścislawski 1640, wda 1643, wda trocki 20 VIII 1647 — 804, 1047
 Abramowicz Mikołaj † po 1664, podczaszy mścislawski 5 VI 1659 — 702
 Abramowicz Mikołaj — 771
 Abramowicz Samuel — 771
 Abramowicz Samuel Andrzej 1617–1663, starosta starodubowski 1647, płk wojsk lit. — 1113
 Achterloni zob. Atterloni
 Adamczewska, ż. Jakuba — 267
 Adamczewski Jakub — 267
 Adamowicz Jan, burmistrz grodzieński — 770
 Aderkas Jan † po 1657, podkoniuszy kor., wójt miński 16 VIII–4 XII 1651 — 54
 Aderkasowa Joanna z Wereszczaków, ż. Jana — 54
 Aleksy Michajłowicz Romanow 20 III 1629–18 II 1676, car rosyjski 23 VII 1645 — 66, 114, 135, 194, 226, 269, 282, 289, 290, 295, 297, 437, 506, 552, 571, 604, 659, 703, 710, 737, 754, 755, 757, 761, 804, 807, 825, 841, 919, 944, 963, 983, 1002, 1038, 1057, 1079
 Alexandrowicz Stanisław, żołnierz — 830
 Ancucina Anna z Mogilnickich — 23
 Ancuta Jan, żołnierz — 23, 504
 Andrejkowicz zob. Andrzejkowicz
 Andrejkowicz Stępkowski zob. Stępkowski Andrzejkowicz
 Andronowski Jakub — 1069
 Andrzejewicz Stępkowski zob. Stępkowski Andrzejkowicz
 Andrzejewski Hieronim Kazimierz † po 1679, cześnik słonimski od 26 I 1656 — 15, 16
 Andrzejkowicz (Andrejkowicz) Jan, jezuita — 985, 986
 Andrzejkowicz Stępkowski zob. Stępkowski Andrzejkowicz
 Anforowicz Krzysztof, żołnierz — 1087
 Anforowicz Władysław Jan † a. 1693, cześnik smoleński 30 VII 1661, stolnik mścislawski już 1671 — 909, 1054, 1079
 Ankudowicz Bazyli, żołnierz — 121, 716
 Antoniewicz Mikołaj — 56
 Antonowicz Fiedor — 534
 Antonowicz Petraszewski Michał, rotm. JKM, wojski trocki 29 XI 1657 — 227
 Arendarż mścibowski — 913
 Assanowicz (Asanowicz) Tausz, rotm. tartarski — 357, 586
 Atterloni Andrzej, Szkot, sekretarz A. Gaudiego, mieszczanin wieluński — 518
 Atterloni zob. Achterloni
 Babińska Jadwiga zob. Hornowska
 Babińska Zofia zob. Bobińska
 Baczewska — 913
 Baczyna, zapewne Zofia Łukomska, ż. Michała — 133
 Badowski Mikołaj — 117

- Bajkowski Paweł Stanisław † a. 10 IV 1667, miecznik mścisławski już 1638, 5 V 1644, podstoli i podstarości już 1650 — 180, 976
- Baka Jan, żołnierz — 90
- Baka Michał — 90
- Bakanowski Maciej — 1061
- Balcerowicz Matiasz (Matys), burmistrz miński — 281, 982
- Balcerowiczowa, ż. Matysa — 281
- Baranowicz Konstanty z Jałowa † po 1692, podstoli lidzki 30 III 1665 — 105
- Baranowiczowa Anna z Zawiszów 1 v. Janowa Niewęglowska, ż. Konstantego — 105
- Baranowska Krystyna z Kostrowickich, ż. Michała — 552
- Baranowski Mustafa, rotm. tatarski — 91
- Bardzikowski zob. Barzykowski
- Bartliński Marcin, cześnik połocki 12 III 1659 — 773
- Barzykowska Eufrozyna z Dowmont Sieśkich, ż. Andrzeja — 1000
- Barzykowski (Bardzikowski) Andrzej † po 1661, podczaszy wiski 1659 — 913, 1000
- Bażyński Jan † a. 18 VIII 1658, horodniczy mohylowski — 508
- Bączalski Marcin — 812
- Bąkowski Jan Ignacy † 15 XII 1679, wicewda chełmiński 1648–1653, chorąży już 1654, podkomorzy już 1657, wda pomorski 8 III 1665, malborski 1677, podskarbi ziem pruskich 10 IV 1662–23 X 1679 — 938
- Bejmowski Kazimierz, proboszcz puński 12 VII 1658 — 690
- Bełka Jan — 954
- Bendzyński zob. Będzyński
- Berk Rzeżycki Bernat — 1110
- Beynarowicz Maciej — 489
- Beynart Adalbert Kazimierz, prepozyt białostocki, pisarz kapituły wileńskiej, kanonik wileński 12 IV 1661 — 450, 977
- Będzyński (Bendzyński) — 610
- Biała Barbara z Piotrowickich, ż. Eliasza — 486
- Białkowski (Biallkowski, Biallkokowski) Hieronim † a. 28 V 1658, łowczy starodubowski 4 IV 1653, łowczy żmudzki 4 VII 1656 — 155, 443
- Białozor Jan — 512
- Białozor (Białozor) Jerzy † 17 V 1665, sekretarz JKM, pisarz skarbowy lit. 23 I 1649, regent kancelarii mniejszej lit. 1650–1655?, kustosz wileński 1652, bp smoleński 18 III 1658, wileński 3 IX 1661 — 310, 362, 487, 492, 541, 627, 869
- Białozor (Białozor) Kazimierz † ok. 1681, podstoli upieki 5 XII 1650, marszałek 18 X 1657, klan witebski 1664, wda miński III 1667 — 1, 177, 178, 684, 686
- Białozor (Białozor) Krzysztof Kazimierz (Aleksander) † 5 III 1687, syn Kazimierza, rotm. wojska lit, podstoli upieki od 18 X 1657, chorąży 1663, marszałek już 1671, starosta 1676, chorąży w. lit. 1683 — 177, 178
- Białozor Stanisław, syn Kazimierza — 178
- Białozor Stanisław Władysław † 1664, pisarz z. wilkomierski już 1629, podsejdek 31 VIII 1634, sędzia 4 IX 1649, klan mścisławski 22 IV 1662 — 870
- Białozor Władysław † po 1671, syn Stanisława Władysława, cześnik wilkomierski 27 III (20 VIII) 1658 — 546, 582
- Białozorowa Anna z Kolendów, już 1636 ż. Stanisława Władysława — 870
- Białozorówna (Białozorówna) Leonora zob. Zawiszyna Dowgiałło
- Białobrzęski Łukasz † po 1676, porucznik kozacki B. Słuszki już 1655, łowczy Nowogródka Siewierskiego już 1660, — 433
- Biały Elias (Heliasz) — 486
- Bielacki (Bielecki) Andrzej (Jędrzej) — 237, 660

- Bielacki Mikołaj, porucznik — 237, 660
 Bielecka Joanna z Chomiczów, ż. Floriana Konstantego — 190
 Bielecki Florian Konstanty, żołnierz — 190
 Bielewicz zob. Billewicz
 Bielewiczówna zob. Billewiczówna
 Bielicki Stefan — 247
 Bielikowicz (Bielkiewicz) Stefan Karol † po 1656, podczaszy oszmiański 1644, podwojewodzi wileński 1648–1652 — 709
 Bielikowiczówna Felicjana zob. Wojnina
 Bieleńska Jadwiga zob. Mozrymowa
 Bielkiewicz Piotr — 676
 Bieniecki Jerzy Michał † 1665, dworz. pokojowy JKM, stolnik grodzieński 1657, kanonik wileński i sekretarz JKM 1659, regent kancelarii w. WKsL 1661, kustosz wileński 1661 — 1053
 Bienkowski Grzegorz, ihumen czerłoński, archimandryta brasławski 15 II 1661 — 1077
 Biernik — 543
 Biesiecki Tomasz, żołnierz — 241, 887
 Billewicz (Bielewicz) Albrycht † po 19 X 1668, koniuszy żmudzki 19 IV 1658, podkomorzy parnawski ok. 8 XI 1659 — 42
 Billewicz Chryzostom † ok. 1697, podstoli wendeński już 1659, podczaszy miński już 1668, stolnik smoleński już 1675, ciwun berżański 1690 — 714
 Billewicz Jan Malcher † 1697, łowczy starodubowski już 1659, cześnik kowieński już 2 II 1665, sędzia gr. żmudzki 1661–1668, ciwun retowski już 1674, szawdowski już 1684 — 1094
 Billewicz (Bielewicz) Jan Karol † po 1670, podstoli żmudzki 21 IX 1652, ciwun retowski już 1666 — 19
 Billewicz (Bielewicz) Stefan Aleksander † 1678, koniuszy żmudzki już 1652, stolnik 19 IV 1657 — 42, 43
 Billewiczowa (Bielewiczowa) Katarzyna z Białozorów — 19
 Billewiczówna (Bielewiczówna) Eufrozyna zob. Kierdejowa
 Bilura (Birula?) Jarmoszkiewicz zob. Jarmoszkiewicz Bilura (Birula?)
 Birula Aleksander — 943
 Birula Białynicki Andrzej — 943
 Birulowie — 297
 Biskupska Anastazja zob. Łukomska
 Biskupski Adam † a. 19 II 1667, starosta wieluński i rumborski 1657, dworz. pokojowy JKM — 142, 143
 Bisping Jan — 595
 Blinstrub Jan z Towtwiła (Tomtmiła) † po 1660, sekretarz JKM, łowczy żmudzki 6 III 1652 — 896, 897
 Blinstrub Samuel † po 1672, wojski witebski ok. 1670 — 704
 Blinstrubina Katarzyna Zofia z Golimontów † 1676, ż. Samuela — 704
 Blinstrubówna Marianna zob. Niemczewska
 Blusiowa (Blusiowa) Krystyna z Bouffalów, ż. Kazimierza — 285
 Bobińska Zofia zob. Narbuttowa
 Bobrownicki Stanisław Kazimierz † a. 1669, miecznik mozyrski już 1645, rotm. i płk wojska lit., pisarz z. brzeski już 1650, sędzia z. 1656 — 308, 375, 708, 709, 946
 Bobrowski Mikołaj — 767
 Bobrykiewicz Iwan, mieszczanin sokólski — 635
 Bobrykiewiczowa Regina z Moszczeniów, ż. Iwana — 635
 Boguszewska Ewa z Kwaśnińskich Złotych zob. Podbereska
 Boguszewski Stanisław — 961
 Bohdanowicz Józef, pleban i prepozyt wołpiński, kartuz — 666
 Bohusz Mojsiej — 534
 Bohuszewicz Konstanty — 910
 Bohuszewicz Stanisław — 328
 Bohuszewicz — 1052

- Bohuszewicz Minkowski Stanisław † a. 6 III 1658, chorąży parnawski już 1652 — 61
- Boim (Boimow) Paweł † po 1678, lekarz i sekretarz JKM, burmistrz wileński, wójt 29 I 1667 — 707
- Boksański Adam, żołnierz — 138
- Boksański Aleksander, miecznik starodubowski od 11 III 1658 — 139
- Bona Sforza d'Aragona 2 II 1494–19 XI 1557, od 1518 ż. Zygmunta Starego i królowa Polski — 739
- Bonkowski Jan, żołnierz — 833
- Boratyński Stanisław Kazimierz † po 1687, podstoli mściłowski 20 VII 1661, podstarości orszański 1666–1668, podsekretarz 1668, podkomorzy 1685 — 928, 976
- Boreykówna Ludmiła zob. Szyrmina
- Borowski Adam — 19
- Borozna Kościej — 816
- Borozna Osif — 816
- Bortowt Jerzy (Jan), żołnierz — 173, 174, 235
- Boruchowski Michał, żołnierz — 646
- Boryszczanka Gryzella zob. Jacynina
- Bouffal Doroszkiewicz Stanisław † 1660, podkomorzy parnawski — 913
- Bouffalowa N. z Grobickich, ż. Stanisława — 913
- Bouffalowna Krystyna zob. Blusiowa
- Braciszewski Aleksander — 802
- Brazgalski Andrzej † a. 12 VII 1658, kanonik wileński i smoleński — 432, 541
- Breżyna Jan, aptekarz kowieński — 652
- Brodowski Krzysztof — 201
- Brożyna Jan — 1090
- Brożynina Dorota z Wilczków, ż. Jana — 1090
- Bruszko — 962
- Brzeski (Brzeski) Adam † 16 VIII 1657, stolnik i podstarości piński 1646 — 323, 513
- Brzeski Jan, żołnierz — 996
- Brzeski Samuel † a. 1673, cześnik brzeski już 1662 — 766
- Brzostowska Aleksandra zob. Kędzierzawska
- Brzostowska Dorota zob. Przecławska
- Brzostowska Lucja zob. Makowiecka
- Brzostowska Maryna z Wiesiołowskich, ż. Łukasza — 852, 857
- Brzostowska Rachela Barbara z Dunin Rajeckich, ż. Cypriana Pawła — 10, 705, 775, 787, 793, 858, 920, 1053, 1105
- Brzostowska Zuzanna zob. Dziewiałtowska
- Brzostowski Cyprian Paweł † 8 VI 1688, regent kancelarii w. lit. 1640, stolnik wileński 1642, sekretarz JKM, pisarz dekretowy lit. 27 III 1645, referendarz 11 VI 1650–1681, pisarz w. lit. 25 (28) V 1657–1672, klan trocki VI 1681, wda 20 VI 1684 — 10, 11, 26, 32, 35–39, 41, 63, 67, 69–72, 93, 104, 129, 139, 144–146, 163, 168, 170, 171, 173–176, 180, 182, 188, 191, 195, 208, 213, 220, 221, 223, 228, 234, 236, 269–275, 279, 280, 285, 289–297, 310–317, 333, 354, 370, 372, 393, 394, 407, 412, 414, 415, 417, 418, 421, 432, 439–441, 444–447, 455, 456, 538, 550, 551, 561, 599, 605, 608–616, 621–626, 628–637, 645, 646, 651, 652, 657, 661, 663–665, 668, 669, 673, 675, 676, 678, 681, 693, 696, 702, 703, 705–707, 710–713, 715, 716, 718, 720, 721, 754–756, 758, 759, 761–763, 771–775, 784, 787, 788, 790–793, 806, 852, 857, 858, 863, 871, 889–892, 896, 897, 911, 916, 920, 921, 937, 952–960, 963–965, 968, 969, 974, 976, 980, 981, 983, 985–993, 999, 1003, 1007, 1011, 1013, 1014, 1017, 1019–1023, 1034–1038, 1044, 1051–1060, 1063, 1065–1071, 1073–1075, 1079–1083, 1085, 1087–1090, 1092, 1097–1107
- Brzostowski Emmanuel Eustachy † 11 VIII 1677 — 10, 12, 915, 1026
- Brzostowski Jan — 852, 857

- Brzostowski Konstanty Kazimierz † 24 X 1722, kanonik wileński 12 VII 1658, sekretarz duchowny lit. 1670, bp smoleński 1684, wileński 1687 — 432
- Brzostowski Łukasz, sekretarz JKM — 852, 857
- Brzozowska Petronella z Oziembłowskich, ż. Andrzeja — 542
- Brzozowski Aleksander † 1658?, stolnik wendeński już 1648 — 940
- Brzozowski Andrzej — 542
- Brzozowski Jan — 820
- Brzuchańska Aleksandra ze Skubieyków, ż. Hieronima Władysława — 433
- Brzuchańska Elżbieta (Halszka) z Darowskich zob. Mołodecka
- Brzuchański Bartosz — 25
- Brzuchański Hieronim Władysław † 28 III 1691, podczaszy wilkomierski już 8 IV 1658, stolnik orszański już 29 II 1660, podsędek nowogródzki już 1674, sędzia z. 1686 — 433
- Brzuchański Stefan † 14 X 1693, stolnik orszański od 20 II 1658, sędzia gr. nowogródzki 1658–1663, podsędek słonimski już 1664, sędzia z. 1678 — 25, 26
- Buchowiecka Izabella Elżbieta zob. Karpiova
- Buchowiecki Aleksander † a. 7 IX 1659, dworz. JKM, podkomorzy grodzieński 18 XI 1639 — 413
- Buchowiecki Krzysztof † V 1668, dworz. JKM, cześnik grodzieński 12 XII 1646, marszałek 8 II 1652 — 1028
- Buchowiecki Marcin (Marcjan) Aleksander † a. 7 IX 1656, podsędek brzeski 1650 — 322
- Budkiewicz Chilko — 979
- Buddenbrock (Podembroch) Gothard von † 1663, pplk JKM 1647, plk 1653 — 186
- Bujanecki Wojciech z Bujanowa — 1005
- Bujno Bartosz, mieszczanin brzeski — 372
- Bukraba Jan † po 1695, podstoli starodubowski 13 XI 1660 — 848
- Bukraba Paweł — 663
- Bulhak Mikołaj Dominik † XII 1656, sędzia gr. miński już 1647, podsędek już 1652 — 1066
- Bulhakow Siemion — 828
- Burzymowski (Burzyński) Maciej — 909
- Buszkowska Jadwiga z Jelskich, ż. Aleksandra — 65
- Buszkowski (Buczkowski) Aleksander Konstanty † 30 V 1684, podczaszy piński już 1662, sędzia gr. 1666, podstarości już 1668–1676, podsędek 1676 — 65
- Buszkowski Jan — 888, 935, 1028
- Buszkowski — 743
- Butler (Butlerz) Gotard (Gotthard) Wilhelm † 12 X 1661, pisarz kancelarii kor. 1624, dworz. JKM 1649, podskarbi nadw. kor. 1654, podkomorzy 1654 — 822, 823
- Butowiczowie — 955
- Bychowcówna Helena zob. Wołmińska
- Bychowcówna Zofia zob. Słowikowa
- Bychowiec Jan † 1656, stolnik witebski — 257
- Bykowski Jan, żołnierz — 174
- Bykowski Mikołaj † a. 20 III 1661, podstoli trocki już 1633 — 57
- Bykowski Samuel, żołnierz — 215
- Bywałkiewicz Milko — 534
- car moskiewski zob. Aleksy Michajłowicz Romanow
- Cedrowski Jan 3 III 1617–29 I 1688, miecznik mozyrski, podczaszy nowogródzki 15 VIII 1650 — 459
- Cedrowski Stefan 3 III 1617–5 II 1676, cześnik mścisławski już 1668 — 302
- Chackowski Fiedor — 137
- Chackowski Samuel — 137
- Chaleccy — 932
- Chalecka Krystyna ze Strawińskich, od 1634 ż. Władysława Jerzego — 732, 752

- Chalecka Maria Eleonora von Stybichen † 1658?, ż. Krzysztofa Mikołaja, wojewody nowogródzkiego — 802
- Chalecki Kazimierz Karol † 6 II 1696, syn Władysława Jerzego, starosta mozyrski 1660?–13 II 1695 — 731, 751, 1036
- Chalecki Władysław Jerzy 30 V 1606–4 II 1668, podkomorzy mozyrski 1654, starosta 7 II 1655, strażnik w. lit. 8 IV 1656 — 86, 87, 731, 732, 750–752, 1021, 1036, 1114
- Chaminowicz (Chamowicz) Bieniasz, żyd sokólski — 635
- Charkiewicz Mikołaj, porucznik smoleński — 269, 274
- Chącewicz zob. Choncewicz
- Chelchowsy — 68
- Chelchowska Elżbieta (Halszka) z Suchodolskich, ż. Józefa — 68
- Chelchowska, ż. Aleksandra Floriana — 943
- Chelchowski (Cholchowski) Aleksander Florian † 1676, cześnik orszański już 1654, podstoli mściłowski od 10 III 1658, stolnik witebski już 1662 — 68, 122, 180, 943
- Chelchowski Józef — 68
- Chilimowicz Paweł, mieszczanin grodzieński — 661
- Chlebowicz zob. Hlebowicz
- Chlewińska Zofia zob. Nieroszyńska
- Chlewiński Bohdan, żołnierz — 691, 749
- Chlewiński Daniel Stanisław † po 1678, rotn. pieszy, podstoli starodubowski 26 I 1656, podstarości rzeczycki już 1677 — 361
- Chlewiński Hrehory — 800
- Chłusewicz Krzysztof Walerian † po 1669, sędzia wojskowy, horodniczy orszański 3 VIII 1658 — 106
- Chłusowicz Leon Jan † 1691/1692, podstoli orszański już 1657, wojski smoleński już 1682 — 1026
- Chmara Jędrzej (Andrzej) — 421, 648
- Chmielnicki Bohdan Zenobi ok. 1595–6 VIII 1657, pisarz wojska zaporoskiego, przywódca powstania kozackiego na Ukrainie od 1648, hetman wojska zaporoskiego — 64, 376, 448, 523
- Chmielowski Seweryn — 894
- Chocimski Paweł — 973
- Chociszewski, kaznodzieja luterański — 203
- Chodakowska Joanna Anna zob. Młocka
- Chodkiewicz Aleksander Krzysztof ok. 1618–1 X 1676, kanonik wileński, bp wendeński 1649 (28 X 1651), prepozyt grodzieński 28 IV 1650, proboszcz grodzieński i kaplicy ś. Kazimierza w Wilnie — 939, 940, 1043
- Chodkiewicz Hieronim Karol 1621–1650, dworz. JKM, starosta mozyrski 1642 — 939, 940, 1043
- Chodkiewicz Jan Karol 1561 — 24 IX 1621, podczaszy lit. 27 V 1596, starosta żmudzki 19 VII 1599, zastępca hetmana w. 27 IV 1601, administrator Inflant 1603, hetman w. 1605, wda wileński 28 VI 1616 — 578
- Chodkiewicz Jan Kazimierz 1616–13 III 1660, koniuszy lit. 20 VII 1633, klan wileński 3 IV 1646 — 188, 222, 223, 939, 940
- Chodkiewicz Jerzy Karol Hipolit † 17 VIII 1691, oboźny lit. 30 lub 31 VIII 1678 — 1039, 1043
- Chodkiewicz Krzysztof † 3 X 1652, chorąży w. lit. 1611, koniuszy 14 II 1623, starosta mozyrski 1 III 1633–1642, klan trocki 21 VII 1633, wileński 15 VIII 1636, wda wileński 1642 — 54, 812, 939, 940
- Chodkiewiczowa Elżbieta (Halszka) z Kiszaków † 1632, ż. Krzysztofa — 939, 940
- Chodkiewiczowa Izabella z Lackich † 1696, 1 v. Teofilowa Tryznowa, wojewodzina brzeska, 2 v. od 1645 ż. Hieronima Karola — 216, 939, 940, 1027, 1029, 1039, 1043

- Chodkiewiczowa Zofia z Druckich Horskich † 19 VII 1657, 1 v. Baltazarowa Strawińska, wojewodzina mińska, od 1633 druga ż. Krzysztofa — 7, 54, 265, 326, 812
- Chodkiewiczowa Zofia z Paców 1618–1665, ż. od 1636 Jana Kazimierza — 1031
- Chodkiewiczowie — 1039
- Chodkiewiczówna Anna zob. Mniszchowa
- Chodkiewiczówna Joanna zob. Sapieży-na
- Cholchowski zob. Chelchowski
- Chomicz Paweł, młynarz brzeski — 372
- Chomiczowa Anna Nakielska (Nakulska, Nakiewska), ż. Jana — 190
- Choncewicz (Chącewicz) Jerzy Stanisław, żołnierz — 411, 1110
- Choroszcza Hieronim, żołnierz — 750
- Choroszcza Jan, żołnierz — 750
- Choroszeńska zob. Wodowozowiczowa
- Chowański Iwan Andrejewicz † 17 IX 1682, kniaź, stolnik carski, bojarzyn, wda tulski 1650, wiaziemski 1651, mohylowski 1656, pskowski 1657, tytularny namiestnik wiatki, pułkowy wda Nowogrodu Wielkiego 1663, wda smoleński 1670, wda Nowogrodu Wielkiego 1672, stracony za bunt przeciw carównie Zofii — 730, 741, 942, 1020
- Chrapowicki Andrzej † 1689, stolnik orszański 18 III 1658, porucznik kozacki — 236
- Chrapowicki Jan Antoni 1 X 1612–3 XI 1685, dworz. skarbowy JKM 1646, pisarz z. smoleński 1650, chorąży już VI 1650, podkomorzy 1659, wda witebski IX 1669 — 961
- Chrapowicki Jan, starosta szunalski — 534
- Chrapowicki Jerzy † 9 IV 1677 (lub 1683), od 1655 jako poddany carski Andrej Jakowlewicz, dworzanin smoleński — 741
- Chreptowicz Elias (Heliasz) † 1668?, stolnik nowogródzki 3 II 1656 — 474
- Chreptowicz (Chrebtowicz) Stanisław — 659
- Chreptowiczowie — 24, 913
- Chreptowiczówna Anna zob. Sołtanowa
- Chreptowiczówna Petronela — 913
- Chrostowski Jakub Józef, chorąży wojskowy — 1017
- Chrzanowski Wawrzyniec, żołnierz — 967
- Chrzastowska Zofia z Odachowskich, ż. Hieronima Wacława — 1051
- Chrzastowski Hieronim Wacław, starosta botocki — 471
- Chrzczonowiczówna Katarzyna zob. Stan-kiewiczowa
- Cichosnosowska Maryna z Rahozów 1 v. Stanisławowa Krzysztofowa Mok-rzecka, miecznikowa starodubowska, 2 v. ż. Jana — 419, 584, 653
- Cichosnosowski (Cichosnowski) Jan † 1662, skarbnik ludzki 2 I 1659 — 419, 584, 683, 729, 894
- Ciechanowicz Samuel † po 1697, cześnik smoleński 12 VIII 1658 — 560
- Ciechanowiecka Dorota z Pakoszów † a. 27 X 1665, 1 v. Mikołajowa Mleczkowa, podkomorzyna orszańska do 1645, 2 v. już 1653 ż. Mikołaja Waleria-na — 878
- Ciechanowiecki Albrycht Konstanty † 12 VI 1675, stolnik orszański 10 VIII 1651, marszałek 26 I 1656, wójt mści-sławski 11 III 1658, rotm. i płk wojska lit., obożny lit. XII 1663, starosta orszański 1666 — 103, 144, 145, 236, 319, 424
- Ciechanowiecki Krzysztof Stanisław † 1655, podstoli mściśławski 20 IV 1622, dworz. JKM 1634, stolnik mści-sławski 5 V 1644, sędzia z. 9 VIII 1644, starosta 1650, klan 22 III 1653, wda miński 1655, wójt mściśławski — 13, 144, 145

- Ciechanowiecki Mikołaj Walerian † 1672, miecznik mścisławski 5 V 1644, starosta 1652/1653, wda 1659 — 292, 878, 1018
- Ciechanowiecki Samuel Kazimierz † 1699, rotm. smoleński 1653, podwojewodzi smoleński 1653–1656, stolnik smoleński 1656, podkomorzy mścisławski 1678 — 40
- Ciecierska Helena Teresa ze Skiwskich (z Kiw) zob. Jelska
- Ciszkiewicz Kazimierz, żołnierz — 392
- Ciszkowski Mikołaj, zlotnik i rajca nowogródzki — 53
- Cit, mieszczanin starodubowski — 729
- Ciundziewicki (Ciundziawicki) Jan † po 1661, skarbnik starodubowski 29 III 1649 — 189
- Ciutciow Aleksander — 838
- Ciutciow Jachim — 838
- Ciutciow Łukasz — 838
- Ciutciow Wojciech — 838
- Claus (Klaws) — 340
- Cygaj Antoni Marcin — 1029
- Cyrulik — 913
- Czajewska Anna z Czarlińskich, ż. Krzysztofa — 1028
- Czajewski Krzysztof — 1028
- Czalućzanka (Czalućzanka) Kalczycki zob. Kalczycki
- Czapiński Hrehory — 749
- Czaplic Piotr, żołnierz — 283
- Czapliński Krzysztof — 81
- Czarkowski Aleksander † po 1664, podstoli nowogródzki 30 III 1645 — 914
- Czarlińska Anna zob. Czajewska
- Czarnacka (Czarnecka?) Katarzyna zob. Milewska
- Czarnecki Stefan 1599–16 II 1665, plk wojsk kor., sędzia wojskowy 1650–1652, chorąży sandomierski 1651, oboźny kor. 1652, klan kijowski 14 V 1655, wda ruski 3 III 1657, kijowski 22 VII 1664, hetman polny kor. 2 I 1665 — 969
- Czarnecki Stefan Stanisław † IV 1703, skarbnik czernihowski 1658, plk. wojsk kor., pisarz polny kor. 1671 — 969
- Czarnocki Samuel Kazimierz, żołnierz — 816
- Czarny Kuźma, mieszczanin orszański — 301
- Czartoryski Szymon † a. 15 IV 1657, kanonik smoleński — 115
- Czekanowski Jerzy, wójt horodeński — 315, 612
- Czerejski Aleksander Stanisław — 110, 111
- Czerejski Mikołaj — 111
- Czeretyn Iwan, mieszczanin piński — 393
- Czerkas (Czerkass) Aleksander — 987
- Czerkas (Czerkass) Elias (Heliasz) — 767, 987
- Czerkas (Czerkass) Jan — 987
- Czernicki (Czernecki) Aleksander Antoni † po 1675, sekretarz JKM, podstoli wileński 12 IX 1650 — 708, 738
- Czerniewski Stanisław Wincenty, żołnierz — 799
- Czerski Stanisław, porucznik — 157
- Czeszejkówna Anna zob. Kalusowska
- Człupcecki (Szcłupcecki) Krzysztof, pasztetnik — 844
- Czorn Jan (Corn, właściwie Zorn Hans), mieszczanin warszawski — 772
- Czyż Adam Dominik † po 1676, skarbnik wileński 24 XII 1650–2 II 1676 (rezygnował) — 27
- Czyż Jan Kazimierz † 1699, stolnik wileński już 1683 — 703, 754
- Czyż Michał — 1102
- Czyż Mintowt Hilariusz † 1670, cześnik lidzki już 1640, podsedek wileński 18 I 1642, podkomorzy 29 VIII 1646 — 261, 895
- Czyż Mintowt Kazimierz † 9 VII 1685, syn Hilariusza, chorąży wileński 6 II 1663 (nie utrzymał się), podkomorzy 1669 — 678, 755

- Dames (Demes) Jerzy, mieszczanin wileński — 703, 754
- Danicz Deszko — 534
- Danicz Józef — 534
- Danicz Kondrat — 534
- Danicz Leszko — 534
- Danilewicz Paweł † a. 20 II 1667, sędzia gr. wileński 1641–1646, cześnik lidzki 24 I 1642, podsądek wileński 1646, sędzia z. 1649 — 940, 1018
- Danilewiczówna Dorota zob. Małyszczyna
- Daniłowiczówna Izabella zob. Tyszkiewiczowa
- Daugird Stanisław — 767
- Dawidowska, ż. Stefana — 1055
- Dawidowski Stefan — 1055
- Daynarowicz Jan — 479
- Dąbrowscy — 842
- Dąbrowski Józef, pleban dziśnieński 29 XII 1657 — 591
- Dąbrowski Piotr † po 1690, dworz. JKM, stolnik miński już 1673 — 449
- Dąbrowski — 842
- Dębiński (Dębowski, Dębiński) Walenty † 16 X 1584, sędzia gr. krakowski 1535, podstarości 1539–1543, pisarz z. 7 I 1544, referendarz kor. 2 III 1544, burgrabia krakowski 1549–1559, klan biecki 1550, sądecki 1555–1563, podskarbi w. kor. 23 XII 1561, kanclerz w. 22 III (17 IV) 1564, klan krakowski 1576 — 534
- Dębiński (Dubieński) Walenty (syn Walentego?), pisarz kancelarii kor. — 534
- Demes zob. Dames
- Denhoff Gerhard † 5 I 1685, dworz. pokojowy JKM, chorąży nadw. kor. 5/6 X 1661, cześnik lit. 2 XI 1661, podstoli 23 IV 1666 — 551
- Denhoff Teodor † 1684, podstoli lit. 1655?, krajczy 16 VIII 1656?, podskarbi nadw. 15 II 1658, podkomorzy kor. 22 X 1661 — 39
- Dernałowicz Jan — 109
- Dernałowiczowa Maryna z Rahożów, ż. Jana — 109
- Desaus Jan — 696
- Des Noyers (Dennoyes) Pierre (Piotr) 26 V 1606–28 V 1693, sekretarz królowej Ludwika Marii 1641–1667 — 1111
- Dębowski Olbrycht (Jan) † a. 27 IV 1663, cześnik oszmiański 17 VIII 1639, podstoli starodubowski 1 III 1641, stolnik nowogródzki 30 III 1645 — 474
- Dębowski Walenty zob. Dembiński
- Dębski Adam, żołnierz — 1057, 1059
- Dmitrowicz Fiedor — 232
- Dmitrowicz Jan — 232
- Dmitrowicz Krzysztof — 232
- Dobkiewicz Pliskowski Łukasz Kazimierz † po 1665, skarbnik miński od 3 X 1657 — 8
- Dobronianka Elżbieta zob. Siedlikowska
- Dobryjan Andrzej Waśkowicz — 150
- Dobryjan Ilia Waśkowicz — 150
- Dobryjan Iwan Fiedorowicz — 150
- Dobryjan Leon Waśkowicz — 150
- Dobryjan Prokop Waśkowicz — 150
- Dobryjan Koziół Andrzej Waśkowicz — 150
- Dochtorowicz Jan — 175
- Dochtorowicz, s. Jana — 175
- Dolska Elżbieta Izabella zob. Komarowa
- Dolska Katarzyna z Naruszewiczów 1 v. Samuelowa Wołodkowiczowa, marszałkiewiczowa kowieńska, 2 v. ż. Andrzeja — 941
- Dolska Zofia zob. Rudominowa Dusiaczka
- Dolski Andrzej † 1646, dworz. cesarza Ferdynanda II, sekretarz JKM, podkomorzy wołkowyski 24 VII 1628 — 941
- Dolski Jan Karol 1640–29 IV 1695, rotm. wojska lit., podstoli słonimski 1656, wójt piński 29 I 1657, podkomorzy 1662, marszałek 16 III 1666–1676, krajczy lit. VI 1670, starosta piński 1675, podczaszy lit. 3 II 1676, marszałek nadw. 22 VI 1685, wielki 7 V 1691 — 941, 1008

- Dolski Michał Nicefor † 1623/1624, podstoli piński, podsędek już 1589, sędzia z. 1606, klan brzeski 25 VIII 1621 — 941
- Dolgorukij (Dolhoruki) Jurij Aleksiejewicz ok. 1600–15 V 1682, kniaź, wda Putywała 1646, bojarzyn 1648, sędzia Prykazów 1654, tytułarny namiestnik suzdalski 1655, wda Wielkiego Nowogrodu 1656, Mińska 1658, Wilna 1658, wódz ros. 1654–1667 — 316, 610, 1009, 1020
- Domajewska Siwicka — 337
- Domaracka Helena zob. Woyniłłowiczowa
- Dorohostajski Monwid Piotr † 1611?, klan miński 25 X 1597, wda mścisławski 1600, smoleński 15 II 1605 — 578
- Dostojewska Maryna zob. Hryczynina
- Dostojewski Abram, porucznik kozacki Piotra Dostojewskiego — 418, 1013
- Dowgiałło (Dowgiało) — 594
- Dowgiałło Zawisza zob. Zawisza Dowgiałło
- Dowska Jan Jakub — 665
- Dowkszyna Katarzyna z Berków, ż. Jana Jakuba — 665
- Downarowicz Daniel Mikołajewicz — 511
- Downarowicz Elias Janowicz — 511
- Downarowicz Jakub Misiewicz — 511
- Downarowicz Jan Ławrynowicz — 511
- Downarowicz Jan Stanisławowicz — 511
- Downarowicz Mikołaj Krzysztofowicz — 511
- Downarowicz Piotr Jurewicz — 511
- Downarowicz Wojciech Maciejewicz — 511
- Downarowicz Wojciech Piotrowicz — 511
- Drobysz † a. 28 II 1659, chorąży dorpacki — 550
- Drogoszewski Stanisław † a. 26 IV 1660, chorąży parnawski — 725, 768
- Drozdowski Jan Franciszek † po 1677?, podczaszy brasławski 18 I 1657 — 429
- Drucki Lubecki zob. Lubecki Drucki
- Drucki Sokoliński zob. Sokoliński Drucki
- Drzewicki Maciej, pleban kowarski, kupiski — 1089
- Dubaszyński Marcin — 991
- Dubicki Stanisław, żołnierz — 448
- Dubikowska Konstancja z Miladowskich, ż. Jana — 1093
- Dubikowski Jan, żołnierz — 1093
- Dubina Stanisław Mikołaj — 795
- Dubina Kotuta zob. Kotuta Dubina
- Dubiński (Dubinkowski) Jan — 875, 885
- Dubiński Walenty zob. Dembiński Duszewski — 302
- Dybowski Jan † po 1660, miecznik smoleński już 1649 — 913, 924
- Dybowski Stanisław — 929
- Dynow Iwan — 578
- Dyrnowicz Wojciech — 519
- Dzianotti (Dzianet) Jakub, rajca warszawski — 772
- Dziatkowski Bolesław, rotm. pieszy — 952, 959
- Dziatłowicz (Dziatłowicz) Hurec (Horec), rotm. wojska lit. — 335, 686
- Dziatłowicz (Dziatłowicz) Hurec (Horec) Stefan, rotm. wojska lit. — 335, 336, 342, 347, 686
- Dzierczyński (Dzierożyński?) Jan — 945
- Dzierżek Jan — 80
- Dziewałtowski Karol — 787
- Dziewałtowski Michał — 787
- Dziewałtowska Zuzanna z Brzostowskich, ż. Kazimierza — 1101
- Dziewałtowski Kazimierz † ok. 1660, chorąży oszmiański — 1101
- Dzitryk Stanisław, żołnierz — 149
- Ering zob. Heryng
- Eysmont Aleksander Kazimierz, żołnierz — 170
- Eysmont Andrzej — 1085
- Eysmont Dominik — 559, 1108, 1109
- Eysmont Franciszek — 558, 559, 1108, 1109
- Eysmont Stanisław, żołnierz — 186

- Eysmontowa Anna z Jeśmanów 1 v. Janowa Żyżemska, stolnikowa mińska — 558, 1108, 1109
- Eysmontowa Katarzyna z Kołyczów zob. Gzowska
- Eysymont Kazimierz — 1037
- Eysymontowa Katarzyna z Makarewiczów, ż. Kazimierza — 1037
- Fabrycjusz Jan — 642
- Falk Andrzej, sekretarz JKM — 968
- Faryzon zob. Furyzon
- Faszc Jan, syn Aleksandra † po 1673 — 152
- Federkowicz Dowmen, mieszczanin piński — 393
- Fedorowicz Aleksander — 913
- Ferensbachówna Jadwiga zob. Farensbachówna
- Fidrycz Andrzej, mieszczanin piński — 393
- Fiedorowicz Fiedor, prezbiter cerkwi łomaskiej — 442
- Fiedorowicz Jan — 1035
- Fiedorowicz Jerzy — 1035
- Fiedorowicz Józef — 1035
- Fiedorowicz Ławryn, kowal brzeski — 440
- Fiedorowicz Mikołaj — 1035
- Filip IV Habsburg 8 IV 1605–17 IX 1665, od 1621 król Hiszpanii — 313
- Flint Jan von, proboszcz serejski 3 VIII 1661 — 937
- Fonenda (von Enden) Jan, mieszczanin wileński — 6
- Fonderflot (von der Flod) Zygmunt † 1655, mieszczanin wileński — 185
- Fonderflot (von der Flod) Just, mieszczanin wileński — 185, 369
- Fonderflotowa (von der Flod), ż. Justa — 185
- Fonderflotowie (von der Flod), dzieci Justa — 185
- Fonk Adam, mieszczanin warszawski — 772
- Frąckiewicz Aleksander — 412
- Frąckiewicz Maciej, żołnierz — 93
- Frąckiewicz Radziwiński zob. Radziwiński Frąckiewicz
- Frąckiewiczówna Radziwińska Zofia zob. Niewiarowska
- Frączkiewicz Jerzy — 401
- Freier, mieszczanin kowieński — 864
- Freytak — 106
- Fryderyk Henryk von Nassau, książę Oranii 28 II 1584–14 III 1647, namiestnik (stadthouder) Republiki Zjednoczonych Prowincji od 1625, wybitny wódz — 313
- Fryderyk Wilhelm Hohenzollern „Wielki Elektor” 6 II 1620–29 IV 1688, od 1640 elektor brandenburski i książę pruski — 35, 552, 825
- Furyzon (Faryzon) Hanus (Anus), mieszczanin władysławowski — 56
- Gabryjałowicz Mikołaj — 673
- Gabryjałowicz Teodor — 673
- Gadomscy — 798
- Gadomska Helena z Rypińskich, ż. Michała — 264
- Gadomski Daniel, wójt nowodworski od 21 VII 1656 — 187
- Gadomski Michał — 264, 797, 798
- Galewski Samuel, żołnierz — 829
- Galimska Anna zob. Sokolińska Drucka
- Galimska Ewa z Wołodkowiczów (Wołodkiewiczów), ż. Piotra — 659
- Galimski Piotr Samuel † 1666, stolnik orszański 1635, podstarości 1643, marszałek 1652, starosta 20 I 1656 — 26, 135, 658, 659
- Galimski Władysław Stanisław † 1656, dworz. pokojowy JKM, podstoli orszański, rzekomy chorąży — 491
- Galimski, jakoby stolnik orszański — 26
- Ganeccy — 700
- Ganecki Hieronim, syn Jana, żołnierz — 561
- Ganecki Jan — 561
- Ganecki Jan, syn Jana, żołnierz — 561

- Garda (Gazda?) Iwan, płatnerz nowogródzki — 697
- Garliński Paweł — 398
- Gaudi Andras, sekretarz Jerzego II Rakoczego, płk i gubernator brzeski — 60, 518
- Gazda zob. Garda
- Gibel Jakub, syn Tomasza — 583
- Gibel Tomasz, rajca wileński, sekretarz JKM — 391, 506, 583
- Giedroyciowa Eufrozyna z Połubińskich † a. 1679, 1 v. Michałowa Chalecka, 2 v. ż. Władysława Michała, horodniczego smoleńskiego — 1004
- Giedroyciówna Cecylia zob. Kurpska Jarosławska
- Giedroyciówna Katarzyna zob. Rorowa
- Giedroyć (Giedroję, Giedrowic) Arnolf (Gedeon) † 11 IV 1687, miecznik piński 23 I 1641, cześnik 31 V 1641, wojski III 1656, podkomorzy 6 II 1668, wójt horodeński — 315, 324, 598, 612
- Giedroyć Gabriel, żołnierz — 750
- Giedroyć Kazimierz † a. 29 XII 1657, pleban dziśnieński — 591
- Giedroyć Krzysztof, żołnierz — 942
- Giedroyć Marcin † 1621, starosta wilkomierski 17 II 1589, wda mścislawski 19 VI 1617 — 210
- Giedroyć Marcin, żołnierz — 750
- Giedroyć Maurycy Kazimierz, syn Marcina, † po 26 IX 1632 — 210
- Giedroyć (Giedroję) Mikołaj Krzysztof † 31 I 1657, kpt.-lejtant JKM 1651, kpt gwardii pieszej 1652, sędzia wojskowy 1655, ppłk 1656 — 101, 905
- Giedroyć Samuel, żołnierz — 905
- Giedroyć Władysław, pleban merecki, kanonik smoleński 12 VII 1658 — 541
- Giedroyć Władysław, żołnierz — 824
- Giegiecki Jerzy Kazimierz — 469
- Giekowicz Worłowski zob. Worłowski
- Giekowicz
- Gierdwił Piotr — 529
- Gimbut Kazimierz Piotr — 244
- Gimbutowa Helena z Kmitów (1 v. Ratomska?), ż. Kazimierza Piotra — 244
- Giniuszowie — 514
- Gintowt Aleksander — 1110
- Gintowt Jan — 965, 1050
- Gintowt Kazimierz, żołnierz — 1062
- Gintowt Stanisław, żołnierz — 832
- Gintowt Wojciech, żołnierz — 834
- Ginwid Pankiewicz zob. Pankiewicz Ginwid
- Ginwił Piotrowska (-i) zob. Piotrowska (-i) Ginwił
- Girdziel Piotr — 176
- Girski Tomasz Kazimierz, dziekan i proboszcz świrski, kustosz smoleński 8 III 1658, kanonik wileński 20 X 1659 — 310, 890
- Giza (Gissa) Mikołaj Konstanty † ok. 1663, porucznik gwardii JKM już 1646, mjr 1648, oberszer lejtnant 1650, oberszter 1656 — 864, 963
- Glizewicz Krzysztof, krawiec i mieszczanin brzeski — 286
- Głębocka Katarzyna z Ochremowskich, ż. Krzysztofa — 380
- Głębocka Marianna zob. Kasprowiczo-wa
- Głębocki Krzysztof, żołnierz — 380, 964
- Głębocki Piotr — 380, 964
- Głębowska Elżbieta (Halszka, Anna) z Sopoćków, ż. Andrzeja (Aleksandra) — 850
- Głębowski Andrzej (Aleksander?) — 850
- Gnatowski — 73, 913
- Gniński Jan Chryzostom † a. 19 V 1685, starosta gnieźnieński 1645, podkomorzy pomorski 1659, starosta nakielski 18 III 1662–30 V 1668, regent kancelarii mniejszej kor. 1661, wielkiej 1664–1665, podskarbi nadw. kor. 2 I 1667, wda chełmiński 1668, malborski 20 X 1681, podkanclerzy kor. 3 III 1681 — 679
- Gobiata — 233

- Godebski (Gobeski) Filon † 30 X 1670, skarbnik piński 25 XI 1635, pisarz gr. już 1639–1643, podczaszy 10 II 1643, podstarości 1643–1645, pisarz z. 1645, podsędek 1646, sędzia 1661 — 568
- Godlewscy — 136
- Godlewski Jan Kazimierz † po 1671, podstoli połocki 26 III 1661 — 972
- Golimontówna Katarzyna Zofia zob. Blinstrubina
- Golmont Jerzy, horodniczy witebski 5 XI 1661 — 1042
- Golyński Jerzy, żołnierz — 686
- Golyński Wojciech, żołnierz — 686
- Gorecki Jan, rewizor JKM — 739
- Gorska Leonora Marianna zob. Wojnina Jasieniecka
- Gorski (Gradowski) Maciej † 18 XI 1656, wójt kowieński od VIII 1645 — 537, 783
- Gorzuchowska Katarzyna z Czarnackich zob. Milewska
- Gorzuchowska Krystyna z Gosniowskich, ż. Piotra — 720
- Gorzuchowski Franciszek † po 1669, podstoli smoleński 15 XI 1655? — 158, 721
- Gorzuchowski Ignacy — 721
- Gorzuchowski-Patrycjusz Piotr † a. 31 I 1668, podczaszy wileński 1 VII 1655, wojski smoleński 1661 — 718, 720, 721, 1076
- Gosiewski Korwin Wincenty Aleksander † 29 XI 1662, dworz. JKM, stolnik lit. 28 IV 1646, gen. artylerii 27 II 1651, podskarbi w. 14 IX 1652, hetman polny 18 VI 1654 — 35, 36, 71, 72, 106, 122, 140, 178, 179, 183, 190, 193, 241, 276, 314, 316, 443, 521, 610, 640, 677, 679, 684, 686, 687, 707, 709, 736, 757, 804, 943, 955, 961, 1019, 1031, 1080, 1087
- Gosławski zapewne Gabriel (Gawryło), plk wojsk carskich — 837
- Gójski zob. Guyski
- Górski Andrzej † po 1684, porucznik chor. kozackiej K. S. Bobrownickiego, cześnik wołkowyski już 1667 — 375
- Górski Kazimierz z Domaszewa (Domaszewicz) † po 1661, stolnik orszański 15 IV 1657 (nie utrzymał się?), podstoli mścisławski 24 X 1660 — 103, 231
- Grabiński Jerzy Władysław † 1679, porucznik chor. kozackiej J. K. Hlebowicza, horodniczy witebski już 1663, podkomorzy wendeński już 1667, chorąży brzeski 1677 — 631, 998
- Grabiński Karol, żołnierz — 632
- Grabiński Salomon, żołnierz — 632
- Grabkowski Hieronim, żołnierz — 379
- Grabowski Paweł, żołnierz — 417, 421
- Grabska Barbara z Pakoszków, ż. Kazimierza — 538, 784
- Grabski Kazimierz — 538, 784
- Gradovius (Gradowski?) Jakub (Piotr), prepozyt białostocki, dziekan podlaski — 450
- Gradowski Maciej zob. Gorski
- Grajewski Krzysztof — 568
- Gratus Jan, żołnierz — 651
- Grażewski — 316
- Grek Piotr? — 60
- Grobicka N. zob. Bouffałowa
- Grobicka Elżbieta z Tańskich † a. 4 V 1668, ż. Wojciecha — 913
- Grobicki Wojciech † a. 19 XI 1661, podkuchmistrz lit. 12 II 1653 — 823, 913
- Grocholski Wojciech, żołnierz — 345
- Grotkowski (Gotkowski) Dadzibóg † po 3 VII 1674, dworz. JKM, skarbnik wileński od 20 II 1658 — 27
- Grotowski Jan Gabriel † a. 15 IV 1657, dworz. JKM, sędzia gr. trocki 1637, sędzia z. wendeński 1638, sędzia z. trocki 1650 — 102
- Grotuz — 99
- Grotuzówna Małgorzata zob. Rosenowa
- Grudziński Jerzy — 520
- Gruszeńska Elżbieta (Halszka) z Pietkiewiczów, ż. Mikołaja — 792

- Gruszeńska Helena z Pietkiewiczów, ż. Jana — 824
- Gruszeński Jan — 824
- Gruszeński Mikołaj — 792
- Gruźdź Mikołaj † a. 15 IV 1659, cześnik oszmiański 18 I 1649, porucznik kozacki — 82, 153, 645, 670, 791
- Gruźewska Marianna z Samsonów Podbereskich † 1673, od 1618 ż. Jerzego, ciwuna Wielkich Dyrwian i sędziego z żmudzkiego — 470
- Gruźewska Teodora z Ogińskich † po 1700, ż. Jana — 1004
- Gruźewski Jan † 16 V 1689, ciwun Wielkich Dyrwian 1651–1685, chorąży żmudzki 25 VI 1658, podkomorzy 1684? — 427
- Gruźewski Mikołaj — 951
- Grypiński Stanisław — 450
- Gryszkiewicz Andrzej † po 1676, burmistrz kowieński, wójt 1658/1659? — 537, 783
- Grzybowicz Paweł — 1113
- Gumowski Aleksander — 629
- Gustaw II Adolf Wasa 1594–16 XI 1632, król Szwecji 1611 — 761
- Guyska Krystyna z Wilczków, ż. Franciszka — 572, 1048
- Guyski (Gójski) Franciszek, porucznik chor. kozackiej W. K. Pokłońskiego — 572, 1048
- Gzowska Aleksandra Konstancja zob. Uniechowska
- Gzowska Barbara z Tyszkiewiczów, ż. Zygmunta — 248
- Gzowska Katarzyna z Kołyczów I v. Mikołajowa Michałowa Eysmontowa, pisarzowa gr. grodzieńska, ż. Zygmunta — 248, 258
- Gzowski z Dziedzic Zygmunt † a. 24 I 1660, wojski wołkowyski 20 II 1659 — 248, 258, 740
- Hahn (Han) Jerzy † po 1684, ppłk wojska lit. 1656, wojski inflancki 1684 — 1019
- Hamówna Elżbieta zob. Spodobina
- Hampłowa Anna — 126
- Han zob. Hahn
- Hans, cyrulik brzeski — 229
- Haraburda Janusz † po 1700, stolnik miński od 28 II 1658, podstoli brasławski już 1691 — 63
- Harasimowicz Mikołaj, sługa Radziwiłłów birżańskich, starosta lubecki i ostaszyński, potem zabludowski — 215
- Harasimowicz — 833
- Harasimowiczowa, ż. Mikołaja — 215
- Hasicz Juchno Jan zob. Juchno Hasicz
- Hawryłowicz Iliasz, osoczniak — 449
- Hayko Kazimierz † a. 2 II 1676, podsędek mścisławski 1651, sędzia 30 VII 1668 — 776
- Hayko Wincenty, brat Kazimierza — 776
- Haykowa Katarzyna z Horbackich, ż. Kazimierza — 776
- Helena Rurykowiczówna 19 V 1476–20 I 1513, córka cara Iwana III, od 1495 ż. Aleksandra Jagiellończyka — 980
- Henryk van Nassau ks. Oranii zob. Fryderyk Henryk
- Hercykówna Leonora zob. Kossarzewska
- Hermanowicz Mikołaj, proboszcz dryświacki — 96
- Hertman Fabian † a. 10 II 1657, pleban preński — 481
- Heryng (Ering, Hering) Jan Gotard † po 1659, kpt.–lejtant dragonii 1654, płk JKM 1659 — 16, 314
- Hewel zob. Hoeweln von
- Hładowicki Samuel Kazimierz † po 1668, dworz. pokojowy JKM, podstoli grodzieński od 26 I 1656 — 192, 194
- Hłebowicz Pierecki Danił, ziemianin lubecki — 534
- Hłebowicz Pierecki Maciej — 534
- Hłebowicz (błędnie Chłebowicz) Jerzy Karol † 15 IV 1669, podstoli lit. 27 VI 1639, stolnik 1643, wda smoleński 19 II 1643, starosta żmudzki 14 VIII 1653,

- wda wileński VI 1668 — 4–7, 14, 20, 100, 133, 136, 138, 139, 164, 165, 259, 260, 298, 325, 402, 419, 452, 493, 503, 846, 882, 903, 913, 919, 925–928, 961, 976, 997, 998, 1000, 1071, 1083
- Hlebowiczowa Katarzyna z Radziwiłłów XII 1614–15 XII 1674, od 1640 ż. Jerzego Karola — 7, 997, 1000
- Hliński Lichodziejewski (Lichodziejski) Jerzy — 232
- Hlasko Hrehory — 140, 456
- Hlasko (Hlaszko) Mikołaj † po 1666, dworz. JKM, podczaszy połocki już 1660 — 853–855
- Hlaskowa — 140
- Hluszanin Hrehory, żołnierz — 112, 243
- Hluszanin Jan — 112, 243
- Hluszanin Krzysztof, żołnierz — 253, 353
- Hluszaninowa Helena z Olędzkich, ż. Krzysztofa — 253, 353
- Hoeweln (Hewel) Melchior (Malcher), rotm. JKM — 725
- Hoeweln (Hewel) Melchior † po 3 X 1669, chorąży parnawski 26 IV 1660 — 725, 768
- Hołwczyński Mikołaj † a. 3 XII 1655, kpt. JKM, chorąży orszański 1644 — 129
- Hołownia Michał Jan — 1094
- Hołownia — 224
- Horbacka Katarzyna zob. Haykowa
- Horbaczewska Eufemia zob. Hornowska
- Horbaczewski Dominik — 576
- Horbaczewski Jan Kazimierz † 1671, podstoli rzeczycki 1 X 1657, stolnik 3 IV 1664, wojski 1670 — 403, 570, 580
- Horbaczewski Samuel — 577
- Horbaczewski Stanisław † po 1677, syn Jana Kazimierza, wojski rzeczycki 1671 — 570, 580
- Horbatowski Węclaw, gen. nadworny lit. 1658 — 502
- Horbowski Zaranek zob. Zaranek Horbowski
- Horec Dziatolowicz zob. Dziatolowicz Hurec
- Hornowska Eufemia z Horbaczewskich, ż. Zygmunta — 1084
- Hornowska Jadwiga z Babińskich, ż. Jana — 221, 759
- Hornowski Aleksander Wincenty † 1662 — 356
- Hornowski Jan Krzysztof † 1654, stolnik mozyrski już 1645, wojski 1649/1650 — 940
- Hornowski Zygmunt Kazimierz † a. 12 II 1686, syn Jana, podczaszy smoleński już 1675, podstarości brzeski 1678–1680, pisarz z. 1680 — 221, 420, 759, 1084
- Horodejski Konstanty — 318
- Horska Drucka Zofia zob. Chodkiewiczowa
- Horski Drucki Hieronim † po 1660, starosta ruraki 1643 — 49, 219, 256
- Hotfelder Frydrych — 678
- Hrebnicki Jan — 466
- Hrebnicki Doktorowicz Kazimierz Aleksander † po 1662, cześnik połocki 19 IV 1656, wojski 15 VI 1659 — 466
- Hrehorowicz Jan — 528
- Hrehorowicz † a. 6 II 1656, wójt lipski — 162
- Hryczyna Walerian — 911
- Hryczynina Maryna z Dostojewskich, ż. Waleriana — 911
- Hryniewicz, synowie Benedykta — 722
- Hryniewiecka Eufrozyna z Piekarskich zob. Kanigowska Hryniewie — 873
- Hrypunow Jan — 290
- Hryszkiewicz Andrzej, faktor JKM — 822
- Hurec Dziatolowicz zob. Dziatolowicz Hurec
- Hurko Daniel † po 1662, podstoli witebski 15 VI 1653, w służbie carskiej rotm. smoleński — 168
- Huszcza Jan — 947
- Hutorowicz Andrzej — 575, 600
- Hutorowicz Bazyli, bazylianin, archimandryta smoleński 1661 — 892

- Ihnatowicz (Inatowicz) Konstanty — 1113
 Iliszczow Kuźma — 578
 Iliszczow Lsak (Isaak?) — 578
 Inatowicz zob. Ihnatowicz
 Ingielderówna (Ingieldyjówna) Eufemia
 zob. Wojewódzka
 Isajkowski Dołmat Jan † 1659/1660, dworz.
 pokojowy JKM, stolnik żmudzki już
 1647, łowczy lit. już 1655, klan smoleń-
 ski 20 VI 1659 — 764
 Iszora Mikołaj, sekretarz JKM — 895
 Iwanowicz Stanisław — 935
 Iwanowicz Teodor † po 1666, podczaszy
 żmudzki 25 VI 1658 — 428
 Iwanowski Bohdan — 873
 Iwaszkiewicz Jan — 1032
 Iwaszkiewicz Jerzy Kazimierz † po 1690,
 chorąży kozacki M. A. Ogińskiego 1658,
 sędzia gr. trocki 1680–1685, podstoli
 1684 — 205
 Iwaszkiewicz Marcin — 205
 Izdebski Mikołaj † a. 6 II 1676, strażnik
 smoleński 5 III 1659 — 412, 1003
 Izdebski Wojciech (Albert), archidiakon
 smoleński, kanonik piltyński, wileński
 1660, pleban simneński i preński, se-
 kretarz JKM — 481, 482, 769, 978
 Jabłoński Jan — 932
 Jachimowicz Bazyli, mieszczanin nowo-
 gródzki — 697
 Jachimowiczowa, ż. Bazylego — 697
 Jacyna Jan — 928
 Jacyna Michał, ziemianin orszański —
 928
 Jacynina Gryzella z Borysków [?], ż. Jana
 — 928
 Jakimowicz (Jafimowicz) Andrzej — 672
 Jakubowicz Szymon, żyd wileński — 924
 Jaloza Andrzej, żołnierz — 345, 360
 Jaloza Fabian, żołnierz — 345
 Jaloza Paweł, żołnierz — 345
 Jamont Jan, żołnierz — 294
 Jamontowa, ż. Jana — 294
 Janat Jakub, mularz, walmistrz brzeski
 — 440
 Janiszewski Andrzej, mieszczanin lidzki
 — 579
 Jankowska Jadwiga zob. Spodobina
 Januszkiewicz (Juszkiewicz) Andrzej —
 217
 Januszkiewicz Jerzy zob. Januszowicz
 Januszkiewicz (Januszkowicz) Karol, żoł-
 nierz — 420
 Januszkowski Jan — 953
 Januszkowski Stanisław — 953
 Januszowicz (Januszkiewicz) Jerzy, sek-
 retarz JKM — 3, 262, 263, 276, 394
 Jarcewicz Samuel Kazimierz, żołnierz —
 351, 519, 520, 1098
 Jarmołowicz Konstanty, żołnierz — 320
 Jarmoszkiewicz Bilura (Birula?) Hreho-
 ry, porucznik chor. kozackiej S. Hurey
 Działowicza — 342, 347
 Jarosławski Kurpski zob. Kurpski Jaro-
 sławski
 Jasieniecki Wojna zob. Wojna Jasieniec-
 ki
 Jastrzębski Krzysztof, żołnierz — 1083
 Jasudówna Elżbieta zob. Petromańska
 Jaskiewicz zob. Juszkiewicz
 Jawgiel Krzysztof — 343
 Jawgielowa z Kozłów, ż. Jerzego — 352
 Jaworowski Jan, żołnierz — 661
 Jaworowski Stanisław — 630
 Jeglewicz Jan Grzegorz, ksiądz — 742
 Jeleński Hieronim Kazimierz † XII 1665,
 podstarości brzeski 1654, chorąży 24 II
 1656 — 329, 364, 895, 985, 986
 Jeleński Józefian (Józef), † 1671?, pod-
 komorzy dorpaccki 26 V 1659 — 819
 Jelska Helena Teresa ze Skiwskich †
 po 1678, 1 v. Stanisławowa Ciecierska,
 2 v. Józefowa Jelska, stolnikowa mo-
 zyrska, rozwiedziona 1677 — 1005
 Jelski Franciszek Kazimierz † X 1651,
 chorąży piński 1647 — 438
 Jelski Łukasz † a. 16 III 1666, dworz.
 JKM, podczaszy mozyrski 30 XI 1635,
 wójt piński 11 II 1639, marszałek piń-
 ski 28 II 1641 — 64, 65, 418, 478, 523

- Jelski Roman Antoni † a. 22 II 1671, syn Łukasza, rotm. JKM — 65, 478
- Jerzy II Rakoczy 30 I 1621–17 VI 1660, książę Siedmiogrodu 1648–1658 — 60, 188, 269, 327, 398, 738, 959
- Jeśman Synkowski Krzysztof † 21 III 1686, mjr dragonii wojska lit. 1653, ppłk 1655, płk 1656, klan nowogródzki 1672, wda smoleński 1677 — 649
- Jeśman Władysław Cyprian † po 1667, rotm. i płk JKM, podczaszy miński już 1659, podstoli rzeczycki 3 IV 1664 — 647, 648, 736, 1109
- Jeśmanowa Zuzanna Felicjanna z Judyckich, ż. Władysława Cypriana — 736
- Jeśmanówna Anna zob. Eysmontowa
- Jewłaszewski (Jewłoszewski) Ludwik Kazimierz † 1664, sędzic z. nowogródzki, sekretarz i dworz. pokojowy JKM, podwojewodzi wileński 1643–1647, starosta wilkomierski 1649 (ustąpił wkrótce), klan smoleński 1656, wda brzeski 13 V 1659 — 737, 764
- Jezierska Anna z Chlewińskich — 75
- Jezierski Bazyli — 75
- Jezierski Hrehory — 75
- Jezierski — 420
- Jezierski Lewalt Michał — 663, 668
- Jeżewski Andrzej — 450
- Jordan Dawid † 4 X 1689, kpt JKM w armii lit., mjr 1655, ppłk 1657, usunięty z armii lit. 1659, płk 1673 — 607
- Joteyko Nisławowicz Walenty † 1664, dziekan i pleban kupiski już 1640, proboszcz kroski, kowieński 30 V 1659 — 788, 1089
- Józefowicz Hlebicki Aleksander Kazimierz † 1656, miecznik miński 10 II 1643, gubernator dąbrowieński — 182
- Juchno Hasicz Jan, tłumacz JKM — 245, 434
- Judewicz Mones, żyd mścibohowski — 465
- Judycka Barbara zob. Łozkowa
- Judycka Elżbieta z Kozielleckich, ż. Waleriana — 383, 901
- Judycka Elżbieta z Rahożów, ż. Bohdana, pisarza z. rzeczyckiego — 736
- Judycka Katarzyna z Wojnów Jasienieckich, 1 v. Jerzyna Nielubowiczowa Tułalska, 2 v. ż. Adama Stanisława — 154
- Judycka Krystyna zob. Wierzbicka
- Judycka Zuzanna Felicjanna zob. Jeśmanowa
- Judycki Adam Stanisław — 154
- Judycki Aleksander, rzekomy pisarz w. WKsL — 798
- Judycki Aleksander † ok. 1678, dworz. JKM, starosta jaśwojński, wojski rzeczycki 1652?–1656, płk wojska lit., klan miński już 1673 — 82, 152, 153, 363, 528
- Judycki Jan — 801
- Judycki Jerzy Władysław † a. 1 IX 1656, starosta skirstymoński, marszałek rzeczycki 4 I 1653 — 381, 477
- Judycki Mikołaj † po 1668, chorąży rzeczycki już 1633 — 576, 577
- Judycki Mikołaj Władysław † a. 12 XII 1667, dworz. JKM, skarbnik rzeczycki 9 III 1636, cześnik 19 II 1639, stolnik 1640, gen. artylerii lit. 11 IV 1654, klan nowogródzki 20 V 1660, kawaler maltański — 381, 410, 411, 638–640, 796, 908, 993, 1047, 1112
- Judycki Stanisław Michał † 1698?, wojski rzeczycki 22 II 1656, chorąży już 1670, podkomorzy 1681? — 363, 901, 902
- Judycki Walerian † a. 2 II 1676, cześnik rzeczycki 23 II 1643, stolnik 1654, sędzia z. 3 IV 1664 — 383, 901
- Judycki Walerian Stanisław † VIII 1673, sekretarz JKM, kustosz smoleński do 8 III 1658, kanonik wileński 1654–1657, regent kancelarii mniejszej lit. 1655–1656, pisarz w. lit. 8 III 1657, archidiakon wileński 4 IX 1657, bp metoneński 1669, referendarz duchowny lit. 1670/1671 — 8, 24, 48, 49, 52, 62, 66,

- 74, 83, 84, 90, 109, 112, 113, 117–121, 125, 129, 134, 136, 141–143, 150, 152, 154–155, 159, 161, 164, 167, 172, 177, 178, 189, 190, 198–200, 204–207, 212, 217, 219, 238–240, 243, 247, 248, 253, 255, 259, 260, 267, 281–283, 286, 287, 304–307, 309, 310, 318, 331, 332, 335, 336, 338, 342, 347, 356, 362, 375, 380, 381, 383, 385, 388–390, 392, 395, 397, 401, 403–405, 410, 411, 413, 419, 420, 422, 432, 434, 438, 442, 443, 448–451, 454, 458, 462, 467, 468, 470, 471, 477, 483, 485–487, 492, 494–496, 498, 501, 504–506, 509, 510, 512, 526, 527, 534, 539, 541, 542, 546, 547, 552–560, 563–566, 569–584, 587–589, 601–604, 606, 617–620, 627, 638–643, 647–650, 653–656, 662, 667, 671, 674, 677, 680, 682–690, 694, 695, 697, 698, 700, 701, 705, 714, 717, 719, 722–753, 757, 764, 765, 768–770, 772, 775–779, 785, 787, 794–796, 799–801, 803–805, 807–811, 813, 814, 816, 817, 819, 820, 822–824, 844, 846, 858, 859, 862–866, 869, 870, 880, 894, 898, 899, 902, 905, 907, 909, 912, 922, 938, 942, 944, 945, 961, 962, 966, 967, 970–972, 977, 994, 996, 1001, 1002, 1024, 1025, 1045–1047, 1050, 1076, 1077, 1078, 1080, 1084, 1086, 1091, 1093, 1108, 1111, 1112
- Jundziłł Michał — 921
- Jurewicz (Jurzewicz) Marcin — 696
- Jurgiełowski (Jurgielewski) Jan — 233
- Jurzewicz zob. Jurewicz
- Jurzcówna Katarzyna zob. Mrokowska
- Juszkiewicz Adam Stanisław zob. Juszkiewicz Mimont
- Juszkiewicz Bartłomiej, wójt poszyrwincki — 589
- Juszkiewicz, mieszczanin wileński — 135
- Juszkiewicz (Jaszkiewicz) Ostap — 534
- Juszkiewicz Kraskowski Fiodor — 534
- Juszkiewicz Kraskowski Teodor — 534
- Juszkiewicz Mimont (Minmont) Adam Stanisław † po 1668, podstoli wendeński już 1655 — 567, 1027, 1029
- Juszkiewiczowa Mimont Elżbieta (Halzka) z Kulwińskich, ż. Adama Stanisława — 567, 1027, 1029
- Juszkowski Paweł, żołnierz — 150
- Juszyński Murza Dawid, rotm. i chor. tatarski woj. trockiego 4 IV 1661 — 1075
- Juszyński Murza Mustafa † a. 4 IV 1661, chor. tatarski woj. trockiego — 1075
- Kaczanowska Katarzyna z Poczobutów Odlanickich 1624–23 I 1678, ż. Aleksandra — 424
- Kaczanowski Aleksander † ok. 1658, pisarz gr. oszmiański już 1654 — 424
- Kaczkowska Teodora Niepranowiczówna, ż. Jana — 352
- Kaczkowski Jan — 352
- Kaczyński Andrzej † 1675/1676, pisarz gr. wilkomierski 1648–1661, ziemski 1661, sędzia 27 VII 1664, starosta rumborski 1657 — 143
- Kaczyński Sebastian, starszy bazylianów brzeskich — 125
- Kadaszyński (Wadalszyński) Jan — 419
- Kaleczycki Hrehory — 1056
- Kaleczycki Kałucianka (Czałuczanka) Hieronim — 843, 963
- Kaleczycki Czałuczanka Hrehory — 963
- Kaleczycki Czałuczanka Jan — 1057
- Kaleczycki Kałucianka (Czałuczanka) Jędrzej — 843, 1057
- Kaleczycki Kałucianka Krzysztof — 843
- Kalendra Samuel, kupiec wileński — 707
- Kaliski Bonawentura, franciszkanin oszmiański — 1049
- Kałucianka Kaleczycki zob. Kaleczycki
- Kalusowska Anna z Czeszejków, ż. Hieronima — 997
- Kalusowski Hieronim, żołnierz — 997
- Kamieńscy — 932
- Kamieńska Hanna z Micutów, ż. Krzysztofa — 67

- Kamieńska Krystyna z Połubińskich, wojewodzianka parnawska, ż. Jana, podkomorzycy wilkomierskiego — 1004
- Kamieńska Marcybella z Druckich Sokolińskich † po 1677, ż. Włodzimierza Dadziboga — 527, 872
- Kamieński (Kamiński) Elias (Heliasz) † po 1663, porucznik kozacki u ojca Włodzimierza Dadziboga — 875
- Kamieński Jerzy † 1698, sędzia gr. rzezycki już 1667, wojski 1673, wojski oszmiański już 1683 — 840
- Kamieński Krzysztof † po 1677, mieczny nowogródzki już 1658 — 67, 626
- Kamieński (Kamiński) Piotr Władysław † po 1663?, kasztelanie mścisławski, dworz. pokojowy i strukczaszy JKM już 1646, rotm. wojska lit., stolnik trocki już 8 VI 1656 — 237
- Kamieński (Kamiński) Włodzimierz Dadzibóg † 1676, kasztelanie mścisławski, dworz. JKM, horodniczy mścisławski ok. 1646, chorąży 27 V 1647, podkomorzy już 1668, rotm. i płk wojsk lit. — 151, 527, 837, 872, 873, 883, 1093
- Kamiński Krzysztof — 1055, 1056
- Kandakow (Kondakow) Siemion — 409
- Kandzierzawski zob. Kędzierzawski
- Kanigowska Eufrozyna Marianna z Piekarskich 1 v. Benedyktowa Hryniewicz-ka, ż. Kazimierza — 722
- Kanigowski Kazimierz — 722
- Kapaszczewska Zofia z Rotkiewiczów 1 v. Jerzyna Szpengawska, podstarościna mińska, od ok. 1642 ż. Piotra — 879
- Kapaszczewski Jerzy, żołnierz — 186
- Kapaszczewski Piotr † po 1669, podstarości miński 1644/1645–1662, podstoli 26 IX 1651 — 879
- Kapliński Rusanowicz zob. Rusanowicz Kapliński
- Kapsymus (Kapsimus, Capsiniusz) Michał, lekarz smoleński — 1038
- Karaś Jerzy, pleban kwasowski 2 II 1661 — 971
- Karczewski Aleksander, żołnierz — 835
- Karczewski Kazimierz, żołnierz — 833
- Karczewski Krzysztof, żołnierz — 837
- Karęga Władysław † po 1664, skarbnik trocki już 1647, sędzia gr. wilkomierski już 1660 i jeszcze 1664, rotm. dragon-ki — 882
- Karnianczuk (Kazmanczuk, Kozman- czuk) Afanas zwany Sofronowiczem, mieszczanin wileński — 316, 615
- Karnicki (Kurnicki) Jan — 682, 975
- Karnicki Michał Jerzy † po 1680, miecz- nik miński od 11 III 1658 — 182
- Karnicki Michał Kazimierz † po 1685, miecznik miński już 1668 — 295
- Karol Ferdynand Waza 13 X 1613–9 V 1655, królewicz polski, bp wrocławski 1625, plocki 1645 — 230, 422
- Karol X Gustaw Wittelsbach 8 XI 1622–13 II 1660, król Szwecji od 1654 — 51, 214, 327, 506, 552, 703, 709, 747, 754, 757, 959, 961
- Karp Stefan † a. 7 IX 1657, marszałek wołkowyski ok. 1647 — 399
- Karpiowa Izabella Elżbieta z Buchowiec- kich † po 1663, ż. Stefana — 354, 1039
- Karpowicz Demid — 534
- Karpowicz Poła Jakow — 982
- Karski Kazimierz — 1083
- Kasprowicz Paweł — 746
- Kasprowiczowa z Głębockich Marianna, ż. Pawła — 746
- Kazanowicz (Kazonowicz) Piotr, wójt mo- hylowski — 982
- Kazmanczuk Afanas zob. Karmanczuk
- Kaznowski Aleksander — 31
- Kazonowicz zob. Kazanowicz
- Kącka? Konstancja zob. Miłaszewiczowa
- Kątski (Kąski) Marcin Kazimierz † 1710, dworz. JKM, chorąży wendeński od 10 X do 15 X 1657, podstoli podolski 1658, przemyski 1658, stolnik 1665, gen. arty- lerii kor. 30 XII 1665, wielkorządca

- krakowski 1678–1680, klan lwowski 1679, wda kijowski 1684, krakowski 1702, klan krakowski 1706 — 262, 263
- Kensztort zob. Kęszort
- Kędzierzawska (Kandzierzawska) Aleksandra z Brzostowskich, ż. Stefana Kazimierza — 430
- Kędzierzawska (Kandzierzawska) Katarzyna, córka Stefana — 1017
- Kędzierzawski (Kandzierzawski) Stefan Kazimierz † VI 1665, sędzia z. słonimski 1651, podkomorzy 24 IV 1661, klan miński 2 V 1661, smoleński I 1663 — 430, 852–854, 912, 941, 1017
- Kęsowska Bauzendorf Eufrozyna Petronela z Zawiszów † a. 1673, 1 v. Janowa Karolowa Rostowska, marszałkowa kowieńska, 2 v. już 1659 Jerzyna Michałowa Kęsowska, stolnikowa upicka — 1
- Kęsowski Bauzendorf Jan † a. 18 I 1656, dzierzawca krasnosielski — 169
- Kęszort (Kensztort) Jan Sebastian † 1670?, chorąży żmudzki 12 X 1634, wda miński 9 I 1656, klan trocki 1667 — 13, 427
- Kielnof Andrzej — 874
- Kielczewski Jan — 916
- Kielpsz ks. — 179
- Kieltyka Dadzibóg, chorąży kozacki — 839
- Kierdej Radziwonowicz Eustachy † a. 11 VI 1661, podstoli grodzieński 1624, pisarz z. 1626, chorąży 4 III 1646, klan żmudzki 1649 — 1082
- Kierdej Radziwonowicz Jan Kazimierz † 8 IV 1685, dworz. pokojowy JKM, chorąży grodzieński 1649, marszałek 1669, łowczy lit. 1683, klan trocki 20 VI 1684 (nie objął) — 472
- Kierdej Radziwonowicz (Radziwonowski) Samuel — 284
- Kierdejowa Radziwonowiczowa Anna Dorota z Grzybowskich, podkomo-
- rzanka czerska, ż. Jana Kazimierza — 472
- Kierdejowa Eufrozyna Joanna z Billewiczów † 14 X 1661, 1 v. Janowa Mikolajowa Stankiewiczowa, pisarzowa w. lit., od ok. 1657 ż. Władysława Eustachego, wojskiego wilkomierskiego — 195, 1053
- Kierdejówna Helena zob. Przysiecka
- Kiersnowska Elżbieta z Makowieckich, ż. Aleksandra już 1647 — 904
- Kiersnowski Aleksander — 904
- Kiersnowski Gabriel Jan † po 1680, młodszy brat Jana, podczaszy starodubowski 20 II 1664 — 904
- Kiersnowski Jan † 1671, podśudek nowogródzki 1651, sędzia z. 1659, wda VIII 1670, starosta dziewieniski — 24, 904
- Kiersnowski Kasper † a. 26 I 1656, podstoli starodubowski ok. 1651 — 361
- Kiewlicz, ks., prokurator kolegium jezuitów w Wilnie — 924
- Kimbar Andrzej † 1671, wojski brasławski 12 III 1652 — 161
- Kimbar Gabriel — 922
- Kimbar Gabriel Karol † a. 2 III 1673, pisarz skarbowy lit. 15 XII 1640, skarbnik lit. 26 I 1649–3 III 1666 — 938, 1032
- Kimbar Jerzy † po 1679, syn Andrzeja, podstarości brasławski 1668–1679, cześnik już 1664, wojski ok. 1677 — 73, 161, 186, 224
- Kimbar Piotr, żołnierz — 186
- Kimbar — 355
- Kimbarówna Helena zob. Oziembłowska
- Kimont Zbutkiewicz Daniel — 608
- Kimont Zbutkiewicz Matiasz — 608
- Kimont Zbutkiewicz Sebastian — 608
- Kinik Aleksander — 650
- Kinikowa Helena z Meerfeldtów (Merfeldtów) zob. Rekuciowa
- Kiriaka — 708
- Kirik zob. Kiryk

- Kirkor Aleksander — 170
 Kirkor Jan — 137
 Kirkor Jarosz — 874
 Kirkor Józef, horodniczy mohylowski 18 VIII 1658 — 508
 Kirkor Paweł — 1073
 Kirkorowa Maryna z Malickich, ż. Aleksandra — 170
 Kirśnicki — 228
 Kiryk (Kirik) Mikołaj Stefanowicz — 585, 908
 Kisarzewski Kazimierz Józef † 1678, syn Wojciecha, skarbnik smoleński 6 VI 1657 — 160
 Kisarzewski Rafał, porucznik kozacki Z. A. Słuszki — 884
 Kisarzewski Wojciech † ok. 1655, skarbnik smoleński 12 XII 1635 — 160
 Kisiel z Brusilowa Adam 1600–3 V 1653, rotm. kor. 1626, dworz. JKM 1634, klan czernihowski 1 XII 1639, kijowski 5 II 1646, wda braclawski 1648, kijowski 1649 — 1030
 Kissarzewski Jan — 959
 Kiszczanka Elżbieta zob. Chodkiewiczowa
 Kiszka Janusz † 13 I 1654, rotm. JKM, starosta parnawski 20 VII 1610, wda połocki 11 X 1621, hetman polny lit. 14 I 1635, wielki 18 IV 1646 — 119, 156, 641, 939
 Kiszka Krzysztof † 1646, dworz. JKM, cześnik lit. 14 IV 1632, wda mścisławski 18 VIII 1636, witebski 2 VII 1639 — 939
 Klat zob. Klodt
 Klawns zob. Claus
 Klepacki Marcin — 913
 Klepacki Mikołaj — 913
 Klet Piotr, brakarz wileński — 879
 Kliczewski, mieszczanin wileński — 863
 Klimaszewski Tomasz — 880
 Klimkiewicz Jan — 59
 Klimowicz — 316
 Klodt (Klat) Wilhelm † 1 IV 1687, porucznik dragonii K. L. Sapiehy 1654, kpt. wojska lit. 1658, mjr 1660, pplk. 1661, płk. 1662, podstoli rzeczycki już 1674 — 563
 Klodtowa (Klatowa) Anna z Nieroszyńskich, ż. Wilhelma — 563
 Klonowska Anna zob. Szolkowska
 Klonowska Aleksandra z Radziwiłłowskich, ż. Józefa — 733
 Klonowski Józef † a. 6 V 1653, stolnik połocki 23 XI 1618, pisarz skarbowy lit. 1640–1647, podkomorzy połocki 1643, klan witebski 1647, wda brzeski 29 I 1652 — 733
 Klodnicka Jadwiga zob. Pajewska
 Kmicianka Helena (1 v. Ratomska?) zob. Gimbutowa
 Kmicie Jan, żołnierz — 99, 300–302
 Kmicie Krzysztof † po 1667, podstoli witebski od 11 III 1658 — 100, 168, 298, 490, 948
 Kmicie Samuel † 1692, porucznik chor. kozackiej J. K. Hlebowicza, rotm. i płk wojska lit. 1656, dzierżawca krasnosielski 1656, chorąży orszański 17 IV 1658, strażnik w. lit. 2 II 1676 — 129, 169, 299, 303, 556, 592, 594, 595, 680, 682, 757, 765, 975, 1033, 1094
 Kniazicki — 245
 Kniaziewicz (Kniażewicz) Jan Kazimierz † a. 14 IV 1653, podstoli oszmiański 9 I 1651 — 382
 Kniaziewicz (Kniażewicz) Tomasz Kazimierz † po 1674 — 382, 669, 915, 1058
 Kniaziewiczowa Katarzyna z Kurczów zob. Żelska
 Kniazewicz zob. Kniaziewicz
 Kobylczanka Eudoksja zob. Wierzbowska
 Kochanowska Krystyna z Judyckich zob. Wierzbicka
 Kochanowski Franciszek — 389
 Kochanowski Teofil — 389

- Kochański Marcin, prepozyt smoleński 1658, kanonik 15 III 1659 — 492, 627
- Kochowski Aleksander — 829, 946
- Kochowski Florian — 839, 946
- Kochowski (Kuchowski) Sebastian — 946
- Kociell (Kociol) Adam Jerzy † po 1674, wojski starodubowski 28 II 1658 — 104
- Kociell (Kociol) Hieronim Samuel † 10 X 1685, pisarz skarbowy lit. 1649–1666, dozorca folwarków 1652, wojski starodubowski 30 VII 1652, podkomorzy oszmiański 1666, marszałek 1678 — 104
- Kociell (Kociol) Mikołaj † a. 1661, pisarz gr. mścisławski 1650 — 345, 874
- Kojalłowicz (Kojalłowicz) Wijuk Kazimierz ok. 1617–2 XI 1674, jezuita, teoretyk wymowy i kaznodzieja, rektor Akademii Wileńskiej 1659–1661, kolegium połockiego 1672 — 924, 985, 986
- Kojalłowicz (Kojalłowicz, Kojawłowicz) Wijuk Wojciech 1609–6 X 1677, jezuita, historyk i heraldyk, polemista religijny, rektor Akademii wileńskiej 1653–1659 — 985, 986
- Kojdanowski Piotr — 191
- Kolenda Gabriel ok. 1606–11 II 1674, abp połocki (unicki) i administrator metropolii kijowskiej 1655, bp witebski i mścisławski, metropolita kijowski i wszystkiej Rusi od 27 IX 1657, protoarchimandryta bazylikański 1659 — 211, 1077
- Kolendzianka Anna zob. Białozorowa
- Kolesicki Stefan — 307
- Kolesicki — 365
- Kołataj (Kolontaj, Konoltaj) Adam † a. 1690, wojski wołkowyski 24 I 1660 — 740
- Kołataj (Kolontaj, Konoltaj) Andrzej † a. 23 II 1659, wojski wołkowyski 14 III 1645 — 605
- Kołodzieżyński Andrzej — 672
- Kołatajówna (Kołatajówna) Maryna zob. Szczurska
- Kołyecz Adam † a. 26 I 1656, podstoli wołkowyski i sędzia gr. grodzieński już 1642, podstoli grodzieński 8 II 1648?, podstarości 1646–1650 — 192
- Kołyecz Aleksander, dworz. pokojowy JKM, wójt prużański, podstoli wołkowyski już 1666 — 47
- Kołyeczówna Katarzyna zob. Gzowska
- Kołyшко Władysław † po 1 IX 1671, cześnik brasławski 3 VII 1660 — 726
- Komajewski Aleksander † po 1658, pisarz gr. wołkowyski 1634–1644, skarbnik 30 III 1643 — 222, 223
- Komaniaka zob. Komoniaka
- Komar Hieronim † a. 9 IX 1687, dworz. JKM, podstoli orszański 14 II 1647, podsędek już 1654, wójt orszański 1 VII 1657, sędzia z. 1667 — 114, 226, 597, 789, 849, 861, 941, 1106
- Komar Hieronim, syn Jerzego — 622
- Komar Jan — 974
- Komar Jerzy † 1664, wojski wendeński już 1651, pisarz gr. wileński 1661 — 611, 622–624
- Komar Józef Władysław — 974
- Komar Michał, syn Jerzego — 623
- Komar Władysław, syn Jerzego — 624
- Komar Władysław † 1684, podczaszy brasławski 1645, stolnik miński 19 I 1649, sędzia z. oszmiański 1652 — 852–854, 941
- Komarowa Elżbieta (Halszka) Izabella, ż. Władysława — 941
- Komarowa, ż. Jerzego — 611
- Komoniaka (Komaniaka) Krzysztof † a. 27 XII 1678, dworz. JKM, podstoli mozyrski już 1667, surogator wileński 1668 — 316, 409, 615
- Komoniaka (Komuniaka) Stefan, rotm. piechoty polskiej — 880, 962
- Komorowska Katarzyna zob. Zarankowa Horbowska
- Komorowski Samuel Aleksander † 20 X 1659, podczaszy wilkomierski 25 XI 1635, podstoli 1642, chorąży 1650, sta-

- rosta 1652, oboźny w. lit. 3 IV 1654 — 679, 684, 685, 686
- Kondakow Siemion zob. Kandakow
- Kondratowicz Hieronim (Jeronim) — 1085
- Kondratowicz Jan † po 4 IV 1662, cześnik wileński od 1 VIII 1657 — 184, 185, 186, 392
- Kondratowicz Mikołaj, żołnierz — 186, 391, 392, 717
- Kondratowicz Piotr — 1085
- Kondratowicz, brat Mikołaja — 391
- Konieczpolski Stanisław † 11 III 1646, starosta wieluński 1606–1628, podstoli kor. 16 XI 1615, hetman polny kor. IV 1618, wda sandomierski 7 III 1625, hetman w. kor. 5 IV 1632, klan krakowski 1633 — 817
- Koniuszewska — 183
- Koniuszewski — 183
- Konołtaj zob. Kołłataj
- Konopacki Jakub Oktawian † 13 VI 1665, chorąży pomorski 20 XII 1630, klan elbląski XII 1648, podskarbi ziem pruskich 16 VII 1655–1 IX 1661 — 423
- Konwicka Łucja zob. Zelniowa
- Koń Jan, mieszczanin i krawiec wileński — 633
- Kopciowa Lukrecja Maria ze Strozzych † 18 X 1694, 1 v. od 1642 Aleksandrowa Ludwikowa Radziwiłłowa, od 1658/1659 ż. Jana Karola — 1111
- Kopciówna Anna Barbara zob. Sapieży-na
- Kopeć Jan Karol † 1 V 1681, starosta brzeski 1652–1665 i 1670–1680, cześnik lit. od 16 VIII 1656, podstoli od 15 II 1658, wda połocki od 2 III 1658, klan trocki 1670 — 17, 38, 85, 279, 317, 329, 445, 641, 793, 867, 868, 898, 899, 985, 986, 1043, 1111
- Kopyłka Kazimierz, mieszczanin hołoczyński — 836
- Korbutowicz Jan — 742
- Korejwo Stefan — 295
- Korenik Freling, kupiec królewiecki — 913
- Korff (Korf) Ernest Jan 20 XI 1622–1680, wojewódzic wendeński, kpt gwardii 1639?, plk dragonii lit. 1651, plk gwardii 1658–1663, gen.-mjr 1658–1663, 1666–1673, gen. adiutant 1660–1663, starosta żośleński — 4, 20, 483, 498
- Korff (Korf) Mikołaj 11 VIII 1585–1659, plk JKM, klan wendeński 27 VI 1634, wda 19 II 1643 — 36, 45, 394, 483
- Korff (Korf) Wilhelm † a. 20 I 1669, starosta orleński 1634, plk 1655 — 373, 712
- Korff Wolter (Walter) Szymon 1621–a. 9 XI 1660, wojewódzic wendeński, dworz. pokojowy JKM, starosta zygwołdski 1636, rotm. rajtarii 1654, porucznik kozacki P. J. Sapiehy, ciwun trocki od 6 XII 1657 — 202, 394
- Korffowa Dorota z Guntorffów, ż. Ernesta Jana — 483
- Korsak-Bobyński Bazyli † po 1697, skarbnik połocki już 1674 — 37
- Korsak-Bobyński Jan † 1691, dworz. JKM, podczaszy połocki 21 II 1654, podkomorzy 28 IX 1658, klan 3 VI 1660 — 32, 852–854
- Korsak Daniel — 335
- Korsak-Hołubicki Gabriel † a. 1668, pisarz z. połocki 1644, sędzia 1 XI 1658 — 539, 785
- Korsak Jan — 698
- Korsak Mikołaj † a. 10 II 1656, archimandryta wileński monastynu Ś. Trójcy — 266, 980
- Korsak Mikołaj — 335
- Korsak-Sowicz Jan Samuel † 25 II 1684, podwojewodzi nowogródzki ok. 1653, podsędzia 1658, sędzia 1672 — 699, 815
- Korsak-Zaleski Kazimierz Władysław † a. 2 III 1657, marszałek mozyrski 1650 — 516

- Korsakowa–Bobyńska Felicjana z Zaborowskich, ż. Bazylego — 37
- Koryzna, arianin — 1058
- Korzeniewicz Wysocki zob. Wysocki Korzeniewicz
- Korzeniewska Marianna zob. Tyszkowska
- Kos Jan † 15 II 1702, pokojowy JKM, starosta ostrołęcki 1664, rotm. 1673, miecznik ziem pruskich 1677?, klan inflancki 28 IV 1685, wda chełmiński 18 VI 1688 — 936
- Kosakowicz Stanisław, pleban łomaski — 606
- Kosarzewski zob. Kossarzewski
- Kosiło Stanisław — 518
- Kossakowska Anna z Wojnow, ż. Krzysztofa — 992
- Kossakowski Andrzej (błędnie Krzysztof) † a. 15 III 1684, stolnik miński 28 V 1652, podsędek wileński 1679 — 63
- Kossakowski Krzysztof † po 1690, podstarości brasławski już 1655 i jeszcze 1667, stolnik już 1667 — 992
- Kossakowski Stanisław Jan — 860
- Kossarzewska Leonora z Hercyków, ż. Jana Bolesława — 118–120, 395
- Kossarzewski (Kossarzewski, Kozarzewski) Jan Bolesław † a. 4 IV 1662, rotm. JKM, skarbnik połocki 1 III 1653 — 117–120, 147, 198, 199, 395, 684
- Kossowska Anna, ż. Jana — 45
- Kossowski Jan — 45
- Kostka Jan — 644, 907
- Kostrowicka Krystyna zob. Baranowska
- Kostrowicka z Sawiczów N., ż. Jana — 552
- Kostrowicki Bazyli zob. Kostrowicki Wasyl
- Kostrowicki Daniel † 1675, syn Wasyla, miecznik lidzki już 10 IV 1666 — 554
- Kostrowicki Gabriel † po 1682, syn Jana, miecznik lidzki 3 II 1676 — 552
- Kostrowicki Jan † po 11 VIII 1664, syn Wasyla — 552
- Kostrowicki Kazimierz † po 1701, syn Wasyla, skarbnik mścisławski już 1678, — 554
- Kostrowicki Konstanty, syn Jana — 552
- Kostrowicki Samuel † a. 1678, syn Jana, stolnik Nowogródka Siewierskiego — 552
- Kostrowicki Stefan † po 1671, syn Wasyla, skarbnik mścisławski już 1663 — 555
- Kostrowicki Wasyl (Bazyli), mieszczanin miński, sekretarz JKM — 303, 553, 556
- Kościalkowski Stefan † a. 3 VII 1660, cześnik brasławski — 726
- Kościeniewicz Ziełepuha zob. Ziełepuha Kościeniewicz
- Kościukowicz Zalewaczyc zob. Zalewaczyc Kościukowicz
- Kościusko (Kościuk) Siechnowicki Piotr Dionizy † 1662/1663, dworz. JKM, pisarz z brzeski 5 IX 1656 — 308, 449
- Kotlubaj Ostafi † a. 21 VII 1656, wójt nowodworski — 187
- Kotowicz Aleksander † 30 XI 1686, kanonik smoleński a. 1652, wileński i sekretarz JKM 1657, scholastyk wileński 1661, regent kancelarii w. lit. 1661?, bp smoleński 1672/1673, wileński 1684/1685 — 524, 977
- Kotowicz Andrzej Franciszek † a. 20 I 1682, dworz. JKM, starosta grodzieński 1652, kuchmistrz lit. 3 VI 1657, horodniczy i derewniczy wileński 1657, pisarz w. lit. 11? III 1658, klan wileński 1672 — 213, 379, 382, 426–428, 431, 465, 478, 508, 530, 691, 821, 827–843, 845, 847–851, 860, 872, 873, 875, 876, 883, 884, 886, 920, 946–950, 979, 984, 995, 1008, 1009, 1062, 1072
- Kotowski Konstanty ok. 1610–5 I 1665, porucznik chor. kozackiej A. H. Połubińskiego, marszałek mozyrski 2 III 1657 — 330, 516, 517, 521, 1015
- Kotuta Dubina Daniel, żołnierz — 617, 618

- Kotuta Dubina Jakim, jazowniczy mozyrski — 618
- Kotuta (Dubina) Jan — 617
- Kowalewski Szewerdycz Chozko zob. Szewerdycz Kowalewski
- Kownacka Katarzyna z Bokiejów, ż. Stanisława — 44
- Kownacki Stanisław — 44
- Kozakiewicz Piotr, generał pow. pińskiego — 408
- Kozakiewicz Stefan, mieszczanin piński — 393
- Kozakowski Rafał — 529
- Kozaryn Jan — 307
- Kozarynowa Krystyna z Woynillowiczów, ż. Jana — 307
- Kozarzycki Jan Władysław † po 2 XI 1667, sędzia z. wendeński od 15 IV 1657 — 102
- Kozielecki Krzysztof, żołnierz — 564–566
- Kozielski Stanisław — 597
- Kozieł Iwan — 307
- Kozieł (Kozioł) Poklewski Kazimierz † 1677, miecznik oszmiański 16 IV 1636, stolnik upicki 29 V 1640, wojski wileński 1658 (nie objął?), podkomorzy wendeński już 1668 — 662
- Koziński Barlaam (Barlam) † 21 IV 1669, archimandryta pustyński 1644, miński 9 III 1654, wileński 10 II 1656, arcybp nominat smoleński 3 IV 1665 — 266
- Kozioł zob. Kozieł Poklewski
- Kozłowicz Jerzy, żołnierz — 735
- Kozłowna zob. Jawgielowa
- Kozielecka Elżbieta zob. Judycka
- Kozłowski Jan z Kozłowa — 960
- Kozmanczuk zob. Karmanczuk
- Koźlakowski Lew, żołnierz — 175
- Koźmicki Daniel, dworz. skarbowy lit. — 916
- Krakowiński Adam, pleban hoski — 643
- Kraskowski Juszkiewicz zob. Juszkiewicz
- Kraskowski
- Krasowska Cecylia zob. Rossochacka
- Krasowski Bohdan — 307
- Krasowski Jerzy † po 1659, horodniczy mozyrski 1653 — 810
- Krasowski Józef, żołnierz — 619, 620, 728
- Krassowski (Krasowski) Gabriel — 951
- Krawiec Harasim — 444
- Krochowski Maksymilian — 490
- Kroczeński Marcin, żołnierz — 222
- Krośnicka, ż. Jana — 121
- Krośnicki Jan — 121, 716
- królowa zob. Ludwika Maria
- Krueger (Kruger, potem Krygier Wojewski) Jan † ok. 1680, kpt dragonii 1655, mjr 1660, pplk 1661, plk 1667 — 475
- Kruegerowa (Krugierowa, Krygierowa Wojewska) Eufrozyna z Nieroszyńskich zob. Uexküll
- Krukowski Józef, gwardian franciszkanów oszmiańskich — 1049
- Krukowski Zachariasz, pisarz grodzki orszański — 985, 986
- Kruniewicz Hrehory † 1681, cześnik i sędzia gr. mozyrski już 1652, chorąży 1658, sędzia wojskowy — 497, 540, 590, 786
- Kruniewicz — 620
- Krupiecki (Krupecki) Oleszkiewicz — 872
- Krupa Nikiel zwany Margias, mieszczanin kowieński — 632
- Krupka Mikołaj — 646
- Kruśnicki — 810
- Kryszpin Kirszensztein Hieronim † po 5 XII 1681, dworz. JKM, ciwun pojurski 1639, marszałek kowieński 1656, kuchmistrz lit. 11 III 1658, podskarbi w. 1663–1676 — 213, 214, 744, 745, 1028
- Krzemieniewski Samuel — 950, 1009
- Krzemieniewski — 74
- Krzyżanowski Mateusz — 813
- Kublicki Royszewski zob. Kulbicki Rojzewski
- Kuczborski Chryzostom Kazimierz — 888

- Kuczewski Walerian Jan † po 1665, podkomorzy wendeński 2 III 1657 — 385, 386
- Kudzinowicz (Kudzinow) Iwan — 240
- Kukła Matul — 505
- Kulbicki (Kublicki) Rejżewski (Royszewski) Chazbiej (Charbiej), po chrzcie Kazimierz, rotm. tatarski — 973
- Kulesza Józef, żołnierz — 953, 955, 983
- Kulesza Stanisław, mansjonarz białostocki — 450
- Kulmińska Anna zob. Szostowicka
- Kulmińska — 217
- Kulmiński Marcin — 915
- Kulniew Aleksander — 290
- Kulwińska Elżbieta zob. Juskiewiczowa
- Mimont
- Kulak Jan — 77
- Kulak Michał — 77
- Kulakowski — 18
- Kuncewicz Aleksander — 700
- Kuncewicz Jakub Teodor † ok. 28 VIII 1666, pisarz z. lidzki 19 IV 1635, chorąży już 16 VI 1639, podkomorzy 7 VI 1649, klan miński, żmudzki 11 VI 1661, wda brzeski 1664 — 1043, 1082
- Kuncewicz Mikołaj † 1660, podkomorzy piński 11 VII 1633 — 898, 899
- Kunowski Jerzy Albrycht † po 1681, oboźny wojskowy, cześnik mozyrski 29 V 1656 — 369, 820
- Kurbscy-Jarosławscy, kniaziowie — 966
- Kurbska (Kurpska)-Jarosławska Cecylia z Giedroyciów † po 1671, 1 v. Mikołajowa Puciacina, sekretarzowa JKM, 2 v. już 1659 ż. Andrzeja — 966
- Kurbski (Kurpski)-Jarosławski Andrzej † a. 10 I 1669, podczaszy wilkomierski 27 VI 1651, sędziagr. wileński 1654-1655, podkomorzy wilkomierski 1662, marszałek upicki 10 II 1666 — 966
- Kurczówna Katarzyna zob. Żelska
- Kurganowa z Uścińowiczów? — 152
- Kurmin Piotr — 283
- Kurnicki zob. Karnicki
- Kurniewicz Hrehory zob. Kruniewicz Hrehory
- Kurowicz Zabistowski Szymon Kazimierz † 12/13 XII 1691, sekretarz JKM, wiceinstygator lit. 1659, instygator 7 II 1676 — 982
- Kurpscy Jarosławscy zob. Kurbscy-Jarosławscy
- Kuszelewski Adam, żołnierz — 757, 947
- Kuszelewski Aleksander, żołnierz — 757
- Kuszejko (Kuszejko, Kuszelko) Maciej Aleksander — 688
- Kusznierz Fiedor Oleksiejewicz (Oleszkiewicz), mieszczanin i burmistrz polocki — 149, 539, 785
- Kuściński Hrehory † po 25 II 1658, skarbnik orszański już 10 X 1657 — 318
- Kwaśnińska Złota Katarzyna zob. Steckiewiczowa
- Kwaśnińska Złota Zofia zob. Zabuska
- Kwaśniński (Kwasiński, Kwaśnicki) Złoty Adam † 1662?, miecznik trocki 21 IV 1636 — 774, 858, 859, 862
- Kwaśniński (Kwasiński, Kwaśnicki) Złoty Jan † po 1701, podstoli brzeski już 1665 — 859
- Kwiatkowska Anna zob. Zakrzewska
- Lacka Anna z Paców, ż. Teodora Aleksandra — 163
- Lacka Joanna z Talwosów, ż. Jana Alfonsa, starosty żmudzkiego — 1029
- Lacki Piotr Kazimierz † ok. 1662, podkomorzy trocki 8 X 1652 — 124
- Lacki Teodor Aleksander † 1683, ciwun berżański, podstoli lit. 5 I 1653, marszałek nadw. 11 IV 1654-1683 — 108, 124, 130-132, 163, 216, 218, 573, 574, 704, 777, 778, 888, 935, 1006, 1028
- Ladzik (Ładzik) Bartłomiej, wicekustosz katedry wileńskiej, pleban niemenczyński 24 III 1659 — 689
- Ladziński Abraham, żołnierz — 957, 958
- Laskowski Albert (Albrycht), sekretarz JKM, metrykant kor. — 33, 34, 61, 384, 469

- Laskowski Andrzej, sekretarz JKM — 384, 449
- Laskowski Andrzej, żołnierz — 946
- Laskowski — 711
- Latosz Mikołaj, mieszczanin warszawski — 772
- Latoszyński Stanisław, dworz. JKM — 1030
- Laudański (Lawdański) Jan † a. 24 V 1657, pleban łódzkiej i udrzyjskiej — 524
- Laudański Marcin — 684
- Lebecki (Lebiecki, Łabecki, Lubecki) Mikołaj † po 1664, chorąży parnawski od 6 III 1658, bernardyn od 1664 — 61, 301, 339
- Lenkiewicz Mikołaj Kazimierz, żołnierz — 479
- Lenkowski — 417
- Leonowicz Bazyli, burmistrz mohylowski — 982
- Leszczyńska Jadwiga z Farenbachów (Farenbachów), ż. Stanisława — 602
- Leszczyńska Świętosława z Dunin Rajeckich zob. Prażmowska
- Leszczyński Stanisław, żołnierz — 602
- Leszczyński Władysław † a. 10 VIII 1656, podkomorzy brzeski 1649 — 374
- Leś Wołodkowicz, chłop z ek. pińskiej — 1013
- Lewicka Zofia z Młodzianowskich, wdowa po Stanisławie, podkomorzym bielskim — 746, 1037
- Leźnicki Samuel † po 1670, sługa B. Radziwiłła — 225
- Lichodziejski zob. Hliński Lichodziejewski
- Limont (Limunt) Marcin † 1670, pisarz z. lidzki 10 IX 1639, podsędek już 1643, sędzia już 1652, klan witebski 20 III 1667 — 811
- Limontowa (Limontówna) Anna Zowianka [?] — 253
- Lipnicka Zofia zob. Szyłańska
- Lipnicki Stanisław Jan † 1681, rotm. i plk. wojska lit. 1656, marszałek mozyrski 1658 — 203, 677, 950, 1033
- Lipski Konstanty — 198
- Lissessen Wilhelm — 1019
- Lorens, aptekarz wileński — 444
- Lubecki zob. Lebecki
- Lubomirska Krystyna Anna zob. Radziwiłłowa
- Lubomirski Jerzy Sebastian 20 I 1616–31 I 1667, starosta sądecki 1637–1646, krakowski 1646–1664, marszałek nadw. kor. 3 I 1650, wielki 1650, hetman polny kor. 3 III 1657, pozbawiony urzędów 29 XII 1664 — 864
- Ludwika Maria Gonzaga de Nevers 8 VIII 1611–10 V 1667, królowa polska, ż. od 1646 Władysława IV, od 1649 Jana Kazimierza — 34, 136, 291, 635, 727, 850, 1111
- Ludynkhaus zob. Wolff von Ludinghausen
- Lutkiewiczówna Krystyna zob. Paszkiewiczowa
- Lutomirski Elias (Heliasz) — 519
- Lwowiec Chwalibóg Kazimierz † a. 5 X 1656, wojski wilkomierski już 1640 — 692
- Ładzik zob. Ładzik
- Łaniewski Kazimierz, chorąży kozacki J. K. Hlebowicza — 136, 278
- Łantoszewski (Łantaszewski) Jakub — 564
- Łaskowski Jakub, rewizor żmudzki — 677
- Łazowski Stanisław — 282, 1086
- Łazowski Stefan — 486
- Łącki Krzysztof, żołnierz — 625
- Łodziata Zygmunt, żołnierz — 840
- Łohwinowicz Skuhar — 534
- Łokoszyn zob. Łukoszyn
- Łopata Krzysztof — 1029
- Łossowska (Łosowska) Zofia z Rahozów, ż. Samuela — 910

- Łossowski (Łosowski) Krzysztof Aleksander † po 1666, pisarz gr. wileński 1646–1650, podczaszcy lidzki już 1657 — 940
- Łossowski (Łosowski) Samuel — 910
- Łowejko Samuel — 684
- Łowieniecki Aleksander † ok. 1658, cześnik mozyrski 19 XI 1635, sędzia gr. 1638, podstarości 1646, chorąży 1649 — 590, 619
- Łozka Michał — 877
- Łozkowa Barbara z Judyckich, ż. Michała — 877
- Łukaszewicz Abraam — 989
- Łukaszewicz Konstanty — 876
- Łukasz święty — 980
- Łukomska Anastazja z Biskupskich, ż. Jana Władysława — 242
- Łukomski Jan Władysław — 242
- Łukoszyn Bernat — 831
- Łukoszyn (Łokoszyn, Łykoszyn) Hrehory — 797, 983
- Łuskina — 614
- Łużecki Karol Stanisław † 18 X 1686, starosta szmelyński 1658, podkomorzy drohicki 1664, klan podlaski 24 IV 1670, wda podolski IX 1683 — 74
- Łykoszyn zob. Łukoszyn
- Łyszkiewicz (Łyskiewicz) Fiedor (Teodor), mieszczanin wileński — 863
- Łyszkiewicz Jan Gabriel, żołnierz — 633
- Łyszczynski Hieronim Kazimierz † a. IV 1671, podstoli mielnicki 1651, pisarz gr. brzeski już 1653, sędzia gr. ok. 1664, podsędek 16 VI 1668 — 287
- Maciejewski Jan — 1027
- Maciejowski † a. 13 XI 1660, podstoli starodubowski — 848
- Mackiewicz Adam — 900
- Madtfeldt (Matfeldt) Jan, żołnierz — 831
- Mailly (Mailli) Lascaris de Klara Izabella zob. Pacowa
- Majus Jan, doktor — 106, 124
- Makarewiczówna Katarzyna zob. Eysymontowa
- Makowicz Bazyli, żołnierz — 349
- Makowiecka Cecylia, córka Albrychta — 854
- Makowiecka Łucja (Lucja) z Brzostowskich, ż. Hieronima Jerzego — 852–857
- Makowiecki Felicjan, syn Albrychta — 854
- Makowiecki Hieronim Jerzy † a. 29 III 1659, syn Albrychta, cześnik słonimski, podstoli 3 III 1656 — 15, 852–857
- Makowiecki Jerzy — 743
- Makowiecki Kazimierz, syn Albrychta — 854
- Makowski Krzysztof — 1002
- Makowski Marcin Władysław † po 1667, dziekan radoszkowski, pleban zasławski — 913
- Makowski Piotr — 137
- Malszycki (Malczycki) Ulan zob. Maluszycki Ulan
- Maluszycki (Malszycki) Ulan Czymbaj † a. 5 VII 1656, chorąży ulański 23 I 1627, rotm. tatarski — 377, 378
- Maluszycki (Malszycki, Malczycki) Ulan Jachia, chorąży rudnicki, chorąży ulański 5 VII 1656, rotm. tatarski — 321, 377, 378
- Małużycka Maryna z Miaziewiczów, ż. Hrehorego, mierniczego starodubowskiego — 307
- Małkowicz Sutocki zob. Sutocki Małkowicz
- Małynicz Adam — 626
- Małynicz Jędrzej — 626
- Małynicz Wawrzyniec — 626
- Małyszczyna Dorota z Danilewiczów — 678
- Manowska Jadwiga z Puksztów, 1 v. Jakubowa Pacewiczowa Zołgiowa, ż. Stanisława — 900
- Manowski Jan Stanisławowicz, sekretarz JKM — 887, 900
- Manowski Michał, syn Jana — 887
- Manowski Michał Antoni — 900

- Manowski Stanisław, syn Jana — 887
 Manowski Stanisław — 900
 Marcinkiewicz Daniel, starosta okmiański — 549, 734
 Marcinkiewicz Stefan — 489
 Marcinkiewiczowa Gertruda (Giertuda) Małgorzata z Rożnów (Rosenów), ż. Daniela — 734
 Margias zob. Krupa Nikiel
 Marski zob. Mrajski
 Martyns (Martynis, Wartyns) Henrych — 905
 Martyszewicz Wojciech, ziemianin oniksztyński — 997
 Masalski zob. Massalski
 Masłowicki Chwiedko — 534
 Masłowicki Jarosz — 534
 Masłowicki Stefan — 534
 Masłowicki Supron — 534
 Masłowicz Szczukowski zob. Szczukowski Masłowicz
 Massalski (Masalski) Stanisław † 11 XI 1670, płk wojsk rosyjskich i lit., podkomorzy grodzieński 7 IX 1659 — 413, 604, 929
 Massalski (Masalski) — 913
 Matfeldt zob. Madtfeldt
 Maydel Teodor Jan † po 10 V 1659, leśniczy międzyrzecki 1636, rudnicki 1640, łowczy dworu JKM już 1645, białowiecki i sokółski 1646, starosta ryski już 1647, łowczy nadw. kor. 1647, wielki już 1659 — 635
 Maydlówna Anna zob. Świącicka
 Meduniecki Andrzej, syn Gabriela, wójt siebieski 1661 — 1038
 Meduniecki Gabriel † a. 4 V 1661, wójt i kpt. siebieski, — 993
 Meduniecki (Mieduniecki) Kazimierz, syn Gabriela, żołnierz — 993
 Meerfeldtówna (Merfeltówna) Helena zob. Rekuciowa
 Meier Paweł — 214
 Meier, brat Pawła — 214
 Meleszkiewicz zob. Mieleszkiewicz
 Melo (Mello) Francisco Braganza de † 18 XII 1651, od 1641 gubernator Niderlandów Hiszpańskich — 313
 Menchonowicz (Menchewicz) Baruch, żyd mścibohowski — 465
 Merfeltówna Helena zob. Meerfeldtówna
 Meszczeryn Dymitr † po 1676, stolnik smoleński 1654? — 397, 485
 Meszczeryn Jan (Józef) † po 1670, dworz. pokojowy JKM, cześnik smoleński 3 VI 1653, archimandryta czernihowski 1657–1659, kpt. armii kor. 1660, mjr armii lit. 1663 — 561, 1054
 Mężyińska Polonia zob. Świącicka
 Miaskowski Andrzej † 31 XII 1668, sekretarz JKM 1648, stolnik halicki 1651, opat przemęcki 1657, scholastyk gnieźnieński 1658, kanonik krakowski, regent kancelarii kor. 1658–1663, opat trzemeszeński 1662, referendarz duchowny kor. 16 VIII 1663, sekretarz w. kor. 15 VI 1666 — 499, 549
 Miaziewiczówna Maryna zob. Małuzicka
 Michalkiewicz Jerzy Władysław † IX 1666, porucznik kozacki Z. A. Słuszki, podczaszy i podstarości rzeczycki 1658 — 193, 1094
 Michalkiewicz Krzysztof po 1667, skarbnik rzeczycki 2 (11) VII 1660 — 942, 949, 984
 Michalowski Jan — 201
 Michalowski Zygmunt — 23
 Mickiewicz Dawid † a. 1664, rotm., podśedeł miński 18 V 1662 — 1066
 Micuta Piotr † a. 3 X 1657, leśniczy koniowski — 404
 Mieduniecki zob. Meduniecki
 Miedziachowska Estera (Hester) z Węzów, 1 v. Janowa Wojewódzka, sędzina z. smoleńska — 578
 Miedziachowski Kazimierz, stolnik smoleński 16 X 1657 — 485

- Miedziachowski † a. 26 I 1659, stolnik parnawski — 636
- Mieleszkiewicz (Meleszkiewicz) Rafał † a. 21 I 1658, pleban zadoroski — 306, 488
- Mierzejewski Albrycht Bogusław † 9 VIII 1694, podczaszy lidzki 9 XI 1654, wojski już 1675 — 750
- Mierzeński Aleksander z Mierzna (Mierzna) 1627–IX 1671, porucznik kozacki Janusza i Bogusława Radziwiłłów — 1018
- Mierzeński (Mierzyński) Jan z Mierzna (Mierzna) † 1 VII 1665, podstoli wołkowyski 1647/1648, marszałek wilekomierski 1653, zaufany sługa Radziwiłłów birżańskich — 334, 934, 1018
- Mieszkowski Gabriel, mieszczanin wileński — 172
- Mikołajewicz Kiriaka, Grek — 738
- Mikosza Jan, żołnierz — 838
- Mikulin Stefan — 874
- Miladowska Konstancja zob. Dubikowska
- Miladowski Mikołaj Kazimierz † a. 31 V 1656, skarbnik orszański 5 III 1639 — 209
- Milenkiewicz Krzysztof, bazylianin żyrowicki, archimandryta wileński — 1064
- Milewska Katarzyna z Czarnackich (Czarnieckich?) I v. Gorzuchowska, 2 v. ż. Jana Stanisława — 718, 721
- Milewski Jan Stanisław † po 1659, podwojewodzi smoleński 1636–1642, wojski już 1637–1659 (rezygnował) — 718, 721
- Milkiewicz Hrehory — 273
- Milkiewicz Piotr, porucznik smoleński — 269, 270, 273, 274
- Milkiewicz Tomasz — 534
- Miladowski Mikołaj Ludwik — 543
- Milaszewicz Samuel, żołnierz — 609
- Milaszewicz Krasny Zachariasz Kazimierz † po 1687, podczaszy smoleński już 1667 — 297, 609, 614, 1099
- Milaszewiczowa Konstancja z Kąckich [?], ż. Zachariasza — 1099
- Miniewski Jan — 630
- Mirska Anna ob. Szostakowska
- Mirski Krzysztof † a/I 26 III 1663, dworz. pokojowy JKM, chorąży brasławski 1645, podkomorzy 8 II (IV) 1651 — 151, 299
- Mirzańska Zofia zob. Talkowska
- Mitorzyńska, ż. Jakuba — 823
- Mizgier Mikołaj † po 1669, cześnik wołkowyski już 1654 — 861
- Mleczo Mikołaj † 1645, chorąży orszański już 1619, podwojewodzi wileński 1623–1628, podkomorzy orszański 24 XII 1627 — 878
- Mleczo Wiktoryn (Wiktor) Konstanty † 1679, strukczaszy JKM, podstarości żmudzki 31 XII 1643, podsędek 1645, sędzia 17 VI 1652, starosta 1670 — 900, 904
- Młocka Joanna Anna z Chodakowskich, ż. Jana Karola — 634
- Młocka Katarzyna z Brzozowskich, wojewodzianka brzeska, ż. Andrzeja Kazimierza — 571, 1005
- Młocki Andrzej Kazimierz † 1665, sekretarz JKM, podstoli oszmiański 14 IV 1653 — 571, 1005, 1040–1042
- Młocki Jan Karol † 1675/1676, sekretarz JKM, podstoli ciechanowski 1649, starosta helmecki 1636, starosta piński 9 XI 1656 — 423, 455, 634
- Młodzianowska Katarzyna, ż. Jana — 1067
- Młodzianowska Zofia zob. Lewicka
- Młodzianowski Jan — 1067
- Młożewski Jerzy — 655
- Młynarek Jakub, mieszczanin władysławowski — 56
- Młyński Szymon (Symon) Wojciech † 23 III 1673, protonotariusz apostolski, dziekan i pleban radoszkowski, kanonik wileński od 4 IX 1657, regent kancelarii mniejszej lit. 1658 — tytuł, 197, 408, 488, 502, 548, 766, 767, 1061

- Mniszchowa Anna z Chodkiewiczów, od 1661 ż. Jerzego Jana Mniszcha, wd. wołyńskiego — 1031
- Mocarski Stanisław, pleban krewski — 436
- Mocarski Wawrzyniec † a. 4 IX 1657, archidiakon wileński — 305
- Moczulski Walerian † a. 2 II 1661, pleban kwasowski — 971
- Modzelewski Michał — 469
- Mohucza Dziukanicka Aleksandrowa — 148
- Mojżeszowicz Jakub, żyd wileński — 924
- Mojżeszowicz Łazarz, żyd wileński — 1045
- Mokłok (Motłok) Paweł † po 1655, podczaszy Nowogródka Siewierskiego już 1632, sędzia gr. nowogródzki już 1635–1643, chorąży starodubowski już 1655 — 134
- Mokrzejka Maryna z Rahozów zob. Cichosznowska
- Mokrzejcki Andrzej — 653
- Mokrzejcki Jan † a. 11 III 1658, miecznik starodubowski? — 139, 653
- Mokrzejcki Konstanty — 653
- Mokrzejcki Michał, syn Stanisława — 653
- Mokrzejcki Stanisław Krzysztof † 1648?, miecznik starodubowski już 1645 — 653
- Mokrzejcki Władysław — 678
- Molenda Albert † a. 20 III 1658, kanonik smoleński — 362
- Molska Zofia z Wilczków, ż. Krzysztofa — 639, 1047, 1048
- Molski Krzysztof † a. 1688?, porucznik kozacki M. W. Judyckiego, podstarości starodubowski już 1666 — 78, 410, 639, 796, 908, 1047, 1048, 1091
- Mołodecka Elżbieta (Halszka) z Dąrowskich 1 v. Bartoszcza Brzuchajska, ż. Jana — 25
- Mołodecki (Mołodecki) Jan — 25
- Mołodecki Stefan — 710, 761
- Mołodecki Teofil — 710, 761
- Mones Henrych † 17 II 1666, kupiec i burmistrz wileński, sekretarz JKM, pocztmistrz lit. 1662 — 913
- Monkiewicz Mikołaj — 462
- Monkiewiczowa, ż. Mikołaja — 462
- Monwid Mikołaj — 874
- Monwidowa, ż. Mikołaja — 874
- Morawski, gen. nadw. lit. 28 XI 1658 — 596
- Moroz, mieszczanin wileński — 58
- Moskiewicz (Moszkiewicz) Ipatewicz Paweł † po 1664, wojski mścisławski 16 III 1657 — 402
- Mostyka Jan — 678
- Mostyka — 974
- Moszczenianka Regina zob. Bobrykiewiczowa
- Moszkiewicz zob. Moskiewicz Ipatewicz Motłok zob. Mokłok
- Mozarska Elżbieta z Totwidów, ż. Aleksandra — 1086
- Mozarski Aleksander, żołnierz — 282, 1086
- Mozolewska Helena zob. Szyrajowa
- Mozrym Michał — 724
- Mozrymowa Jadwiga z Bielińskich, ż. Michała — 724
- Możejko Hrehory Krzysztof † po 1678, kpt dragonii 1654, mjr 1667 — 101, 562
- Mrajski (Marski) — 387
- Mrokowska Katarzyna z Jurzyców, ż. Jerzego — 525
- Mrokowski Jan, żołnierz — 222
- Mrokowski Jerzy, żołnierz — 525, 1088
- Mrowiński Piotr † a. 15 XI 1655, podstoli smoleński 12 III 1623 — 158
- Muc Piotr, mieszczanin wileński — 826
- Murawicka Izabella Elżbieta (Halszka) z Iwaszkiewiczów, ż. Mikołaja — 766, 767
- Murawicki Mikołaj — 766, 767
- Mustaficz, Tatarzyn — 434
- Mysłowski — 434

- Myszecki Daniło Jefimowicz † 10 XII 1661, książę, ros. wojewoda Wilna 1659 — 1080
- Nagórczyna, ż. Łukasza — 697
- Nagórka Łukasz, mieszczanin nowogródzki — 697
- Narbutt (Narbut) Adam † ok. 1681, podstarości lidzki 1657–1668, wojski już 1671 — 807–809, 881
- Narbutt (Narbut) Jan † 27 II 1693, pisarz z. lidzki już 1658, sędzia ok. 1673 — 881
- Narbuttowa Zofia z Bobińskich, ż. Adama — 807, 808
- Narkowicz Podwiński zob. Podwiński Narkowicz
- Narownik (Nasownik) Dawid † 1647, pisarz z. kowieński już 1634, sędzia z. 1639 — 82
- Naruszewicz Aleksander † 1653, dworz. JKM, klan żmudzki 26 I 1645 — 431
- Naruszewicz Aleksander Krzysztof † 21 VI 1668, syn Krzysztofa, starosta lidzki 1646, pisarz w. lit. 8 I 1654, podkanclerzy 2 III 1658 — 2, 4, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 23, 25, 27–31, 33, 34, 40, 44, 53–59, 64, 65, 71–73, 82, 85, 92, 95–98, 101–103, 106, 108, 114–116, 126–128, 130–133, 138, 140, 147–149, 151, 153, 156–158, 160, 165, 166, 181, 183–187, 192, 194, 196, 197, 201, 202, 210, 211, 214, 216, 218, 222, 224, 226, 227, 235, 237, 244–246, 250–252, 254, 258, 261, 264–266, 268, 276–278, 288, 298, 300, 301, 303–305, 319, 323, 325, 326, 329–330, 337, 339, 340, 343–345, 349, 351, 352, 358, 360, 364, 365, 368, 369, 370, 374, 377, 378, 384, 386, 387, 391, 396, 398, 399, 402, 406, 408, 423–425, 430, 433, 435, 436, 453, 459, 460, 461, 466, 472, 476, 482, 488, 493, 502, 513, 514, 516, 518, 522–525, 532, 543–545, 556, 567, 568, 585, 591, 593, 596, 598, 600, 644, 658–660, 679, 692, 699, 704, 708, 709, 766, 767, 789, 815, 825, 861, 867, 868, 877–879, 881, 882, 887, 888, 895, 900–902, 904, 913, 915, 924, 926, 928–932, 934–936, 939–941, 982, 998, 1004, 1005, 1016–1018, 1023, 1026–1033, 1043, 1049, 1061, 1094, 1095, 1097, 1109
- Naruszewicz Ferdynand, syn Aleksandra — 924
- Naruszewicz Jan † 1663, syn Krzysztofa, ciwun wieszciański, cześnik lit. 23 VII 1661, podskarbi nadw. a/l 2 XI 1661 — 326, 1022, 1023
- Naruszewicz Jan Karol † po 1629, syn Mikołaja, dworz. JKM, łowczy lit. 26 III 1624–25 X 1629 — 941
- Naruszewicz Kazimierz † po 1657, syn Krzysztofa, starosta bulakowski — 523
- Naruszewicz Krzysztof † 1630, brat Mikołaja, łowczy lit. 15 X 1613–1624, podskarbi nadw. 15 VII 1615, wielki i pisarz w. 4 IV 1618 — 1023
- Naruszewicz Mikołaj ok. 1560–XI 1603, łowczy lit. 23 VII 1582, klan żmudzki 10 II 1588 — 941
- Naruszewicz Mikołaj Kazimierz † po 1670, syn Piotra?, podstoli połocki już 1663 — 354
- Naruszewicz Piotr † a. 10 II 1643, syn Mikołaja, podsędek piński już 1625, sędzia z. 4 V 1629 — 941
- Naruszewicz Stanisław † 27 V 1650, syn Mikołaja, dworz. pokojowy JKM, starosta lidzki 10 XI 1629–1646, pisarz w. lit. 19 IX 1630, referendarz lit. 1642 — 891
- Naruszewicz Stanisław, syn Mikołaja — 941
- Naruszewicz Stefan, syn Mikołaja — 941
- Naruszewiczowa Anna (Zofia) z Sapiehów † a. 1668, od 1637 ż. Stanisława — 891, 930, 931
- Naruszewiczowa Justyna ze Stankiewiczów, ż. Mikołaja Kazimierza — 354
- Naruszewiczowa Zuzanna z Raczków, ż. Aleksandra — 431
- Naruszewiczówna Zofia zob. Wojnina

- Naugart Hanus, mieszczanin kowieński — 631
- Neisztaten zob. Neustadten
- Neustadten (Neisztaten, Nejsztat) Jan von † 1701, kpt. armii lit. 1659, mjr 1662, ppłk 1673, cześnik mścisławski 1676 — 919
- Newelski Jan Władysław † po 1671, dworz. pokojowy JKM, skarbnik brzeski już 1643 — 449, 818
- Nieceski (Nieciecki) Stefan † po 1672, pisarz z. połocki 1 XI 1658 — 865
- Niedanczycki Oliszej — 534
- Niedanczycki Wasyl Semenowicz — 534
- Niedźwiecka Anna zob. Sosnowska
- Nieklud Michał, żołnierz — 140, 183, 455
- Nielubowicz Tukalski zob. Tukalski Nielubowicz
- Niemcewicz Samuel Kazimierz Ursyn † po 1673, cześnik wilkomierski 4 IX 1649, stolnik już 27 III 1658 — 546, 582
- Niemczewska Marianna z Blinstrubów, ż. Jana — 897
- Niemczewski Jan, żołnierz — 897
- Niemiec Hanus, mieszczanin różański — 913
- Niemirówicz Szczyt zob. Szczyt Niemirowicz
- Niemirycz Jerzy (1612–VII/VIII 1659), podkomorzy kijowski 12 IX 1641, starosta owrucki, płk — 185
- Niepranowiczówna Teodora zob. Kaczowska
- Nieroszyńska Anna zob. Kłodtowa
- Nieroszyńska Eufrozyna zob. Kruegerowa, Uexküll
- Nieroszyńska Zofia z Chlewińskich, żona Mikołaja — 464, 563, 893
- Nieroszyński Aleksander † 27 XI 1655, syn Mikołaja — 464
- Nieroszyński Mikołaj † 1661, podsędek rzeczycki 20 X 1633, sędzia z. 24 X 1643, gubernator Starego Bychowa — 464, 475, 563, 893
- Nieroszyński Stefan † 1656/1657, podczaszy rzeczycki 6 III 1649 — 309, 893
- Nieustruj Hrehory, żołnierz — 509
- Nieustrujowa Maryna Wyszczyńska (Wiszczyńska), ż. Hrehorego — 509
- Niewiadomska Szczepna zob. Paszkowska
- Niewiardowski Adam † a. 4 VII 1656, łowczy żmudzki już 1653 — 155
- Niewiarowicz Jan Krzysztof — 888
- Niewiarowska Zofia z Frąckiewiczów Radziwińskich, ż. Krzysztofa Kazimierza — 1072
- Niewiarowski Jerzy † 1670, prepozyt trzemeszeński, regent kancelarii w. lit. 1658, referendarz duchowny 6 IV 1659 — 916
- Niewiarowski Krzysztof Kazimierz † a. 1680, dworz. pokojowy JKM, starosta kadarysko-mańkowski — 774, 965, 1050, 1072
- Niewiarowski Stefan † 3 I 1665, sekretarz JKM, sędzia marszałkowski, rotm. i płk wojska lit. — 1016
- Niezabitowski Mikołaj — 46, 51
- Nisławowicz Aleksander, żołnierz — 462
- Nisławowiczowa Krystyna z Pokłońskich, żona Aleksandra — 462
- Norwid Stanisław, chorąży kozacki S. Kmicy — 592, 594, 595, 928
- Nosal Tymoch, mieszczanin piński — 393
- Nowiccy, synowie Stefana — 748
- Nowicka Zofia Anna z Orzeszków zob. Wereszczaczyna
- Nowicka Zuzanna zob. Piestrzecka
- Nowicki Andrzej — 887
- Nowicki Jerzy — 116
- Nowicki Stanisław — 116
- Nowicki Stefan — 748
- Nowicki Teodor Krzysztof — 79–81
- Nowoszyński Samuel, żołnierz — 191
- Oborski Samuel Jan † a. 1677, podsędek kowieński 1648, sędzia z. 29 III 1653, wójt 18 XI 1656 (nie utrzymał się) — 537

- Obryński Krzysztof Antoni † a. 13 II 1665, sekretarz JKM, pisarz dekretowy lit. 1650–30 VI 1660, podstoli wołkowyski 1653, podkomorzy nowogródzki 1655 — 697, 700
- Obuchowicz Filip Kazimierz † 6 IX 1656, wojski mozyrski 1625, pisarz w. lit. 10 XII 1649, wda smoleński 25 IX 1653 — 50, 388, 794, 961
- Obuchowicz Michał Leon (Lew) † 16 X 1668, syn Filipa Kazimierza, dworz. pokojowy JKM, płk wojska lit., podkomorzy mozyrski 1662, nowogródzki 1665, strażnik w. lit. 8 II 1668 — 46–53, 794
- Obuchowicz Teodor Michał † a. 7 VI 1657, podkomorzy mozyrski 4 IV 1646 — 251, 344
- Obuchowicz Teodor Hieronim 1643–14 IV 1707, syn Filipa Kazimierza, dworz. JKM 1657, podkomorzy nowogródzki 1693, klan 4 XI 1700 — 936
- Obuchowicz Zachariasz † a. 12 VIII 1658, dziekan i prepozyt smoleński, pleban moczacki 1651 — 487, 492
- Ochremowska Katarzyna zob. Głębocka
- Odachowska Krystyna z Zieleńskich, ż. Krzysztofa Konstantego — 1051
- Odachowska Zofia zob. Chrzastowska
- Odachowski Jan — 896
- Odachowski Krzysztof Konstanty † 1 XI 1661, rotm. JKM, ciwun birżyniański 1658/1659 — 1040, 1051
- Odyniec Benedykt — 616
- Odyniec Bohdan, żołnierz — 711
- Odyniec Elias (Heliasz), żołnierz — 463, 473
- Odyniec Jerzy — 936
- Ogińscy, kniaziowie — 932
- Ogińska Aleksandra zob. Zawiszyna
- Ogińska Katarzyna z Połubińskich † a. 1655, już 1633 ż. Aleksandra — 1004
- Ogińska Teodora zob. Gruzewska
- Ogiński Jan Jacek Stefan † 24 II 1684, chorąży wołkowyski 20 III 1650, porucznik pancerny P. J. Sapiehy, marszałek 7 IX 1657, podwojewodzi wileński 1661–1665, pisarz polny lit. 1668, wda mściłowski 1672, wda połocki 1682, hetman polny lit. 15 II 1683 — 399, 416, 926
- Ogiński Marccjan Aleksander 1633–26 I 1690, dworz. JKM, stolnik trocki 1647, chorąży 1654, cześnik lit. 18 III 1658, podstoli 8 I 1659, stolnik 20 VII 1661, krajczy IX 1665, wda trocki 1670, kanclerz w. lit. 15 V 1684 — 58–60, 205, 296, 874, 930, 931, 956, 1004, 1063
- Ogiński Samuel Lew † 1657, stolnik trocki 1620, ciwun trocki 1633 — 202, 416
- Okuszeko Elias (Heliasz), żołnierz — 800
- Oleński — 88
- Oleszkiewicz Fiedor zob. Kuszniarz Fiedor
- Oleszkiewicz Jan — 70, 1011
- Oleszkiewicz, syn Jana — 70
- Olędzka Helena zob. Hłuszaninowa
- Olędzki Jan — 353
- Olędzki Mikołaj — 353
- Olędzki Piotr — 353
- Olędzki Symon — 353
- Olfierowicz Samuel — 874
- Olfierowiczowa, ż. Samuela — 874
- Olszewska Katarzyna ze Słotwińskich, ż. Piotra skarbnika słonimskiego — 62
- Olszewski Maciej Mikołaj † po 1669, cześnik ludzki 21 XII 1646, podsędek 3 VI 1649, 146, 930, 931, 934, 1004, 1016, 1018
- Omecina, ż. Mikołaja — 167
- Omelski Łukasz, porucznik kozacki K. S. Łużeckiego — 74
- Ometa Mikołaj — 167
- Onackiewicz Samuel — 342
- Orda Bazyli Albrycht † ok. 1667, miecznik piński 11 VI 1650, chorąży 21 VI 1658 — 438
- Orda Mikołaj, porucznik kozacki J. A. Chrapowickiego — 238

- Orda Stanisław Wincenty † 3 VI 1689, podczaszy piński już 14 II 1659, instygator lit. 22 III 1659, klan żmudzki 1664, trocki 1685 — 64, 65, 593, 821, 1030, 1094
- Ormienczykowicz Sutocki zob. Sutocki Ormienczykowicz
- Orwid Piotr † po 1661, — 827, 845
- Orzechowiński Kazimierz — 865, 960
- Orzeł Andrzej — 885
- Orzeł Fiedor — 885
- Orzeł Filimon — 885
- Orzeł Jan — 885
- Orzyłowicz — 167
- Osiek — zob. Ościk
- Osina Jakub, żołnierz — 1008
- Osińska Helena zob. Zakrzewska
- Osiński Kazimierz † a. 18 I 1657, podczaszy brasławski — 429, 476
- Osiński Stefan — 22
- Osipowski Krzysztof — 347
- Oskierka Roman Aleksander † 9 VII 1660, strażnik połocki 1649–1658 — 32, 737
- Oskierka Samuel † ok. 1675, pisarz z. mozyrski 16 III 1632, podsędek 18 IV 1638, sedzia 1653, rotm. i płk wojska lit. — 728, 1026, 1095
- Ossowski (Osowski) Michał z Ossowej, skarbnik łomżyński — 341, 343
- Ossowski Andrzej Kazimierz † a. 21 V 1683, sekretarz JKM, kanonik kruszewicki, protonotariusz apostolski, kanonik wileński 1670, regent kancelarii mniejszej 1673, pisarz w. lit. 1678, kanonik wileński 1680, prepozyt bialski i oniksztyński — tytuł
- Ostrouch Felicjan, żołnierz — 22, 208, 945
- Ostrouch Józef — 1113
- Ostrowski (Oszrowski) Jan — 884
- Ostrowski Kasper — 247
- Oszmianiec Kazimierz — 913
- Oszrowski Jan zob. Ostrowski
- Ościk (Osiek) Jan † 1611, dworz. JKM, sedzia z. wileński 11 VIII 1595 — 511
- Otfelder Frydrych — 919
- Otfelder, syn Frydrycha — 919
- Ottenhauz Hieronim, syn Jana — 29
- Ottenhauz (Otthenhaus, Otthenaus) Jan † a. 1656, kpt. 1633, mjr 1649, ppłk 1654 — 21, 29
- Ottenhauz Jerzy † po 1688, syn Jana, podstoli piński już 1686 — 29
- Ottenhauz Stefan † 12 VII 1701, syn Jana, stolnik inflancki już 1693 — 29
- Ottenhauzówna Katarzyna, córka Jana — 29
- Owrucki Wasyl (Bazyli) — 239, 678
- Ozajęczyński Bazyli — 983
- Oziembłowska Helena z Kimbarów, ż. Stanisława — 938
- Oziembłowska (Oziębłowska) Petronella zob. Brzozowska
- Oziembłowski (Oziębłowski) Piotr † po 1658, cześnik kowieński 10 X 1657 — 405
- Oziembłowski (Oziębłowski) Stanisław † 1684, cześnik kowieński 1643, wojski wilkomierski 5 X 1656 — 1, 405, 692, 938, 1032
- Pac Jan † 1650?, kanonik wileński a. 1630, sekretarz JKM, proboszcz brasławski — 95
- Pac Jan Samuel † a. 19 X 1654, dworz. JKM, podstoli lit. IX 1654 — 110
- Pac Konstanty Władysław † 1686, chorąży nadw. lit. 7 III 1658 — 1031
- Pac Krzysztof (Chrystof) Zygmunt 1621–10 I 1684, koniuszy lit. 13 IV 1646 (nie utrzymał się), chorąży w. 1646, nominat na podkanclerstwo 1656, kanclerz w. 2 III 1658, administrator skarbu lit. 1658–1659 — 313, 431, 460, 679, 821, 860, 1031
- Pac Michał Kazimierz † 3 IV 1682, cześnik lit. IV 1659, oboźny 29 X 1659, wda smoleński i hetman polny 4 IX 1663, klan wileński i hetman w. 3? I 1667, wda wileński 22 IX 1669 — 1031, 1033

- Pac Mikołaj Stefan ok. 1623–8 V 1684, wda trocki 24 IV 1651, klan wileński 1670, bp wileński 1671 (25 V 1682) — 460, 860, 1031, 1033
- Pacewicz Zologia Jakub — 900
- Pacewiczowa Zolgiowa Jadwiga z Pukstów zob. Manowska
- Packowski, mieszczanin brzeski — 440
- Pacowa Klara Izabella Eugenia de Mailly Lascaris ok. 1635–11 III 1685, od 1654 ż. Krzysztofa Zygmunta — 431
- Pacówna Anna zob. Chodkiewiczowa
- Pacówna Anna zob. Sapieżyna
- Pacyna Stefan Jan (Jan Stefan) † po 2 II 1680, stolnik parnawski 26 I 1659 — 444, 636
- Pajewska Jadwiga z Kłodnickich, ż. Stanisława — 450
- Pajewski Stanisław — 450
- Pakosławski Stanisław — 570, 580
- Pakosz z Uliaszewicz Krzysztof — 424
- Pakosówna Barbara zob. Grabska
- Pakosówna Dorota zob. Ciechanowiczka
- Pałaszewski Stanisław — 461
- Panasewicz Bartłomiej, kapelan wojskowy, pleban mozyrski 29 VI 1661 — 969
- Pankiewicz Ginwid Andrzej, żołnierz — 172, 644
- Pankiewicz Ginwid Jakub † po 1664, cześnik piński 3 III 1656 — 598, 766, 1030
- Papłoński Wialbutowicz Jarosz — 706
- Papłoński Wialbutowicz (Wielbotowicz, Wilbutowicz) Krzysztof — 688, 706
- Parysewicz Urban, żołnierz — 806
- Paszkiewicz Jerzy, sekretarz JKM — 738
- Paszkiewicz Mikołaj — 900
- Paszkiewicz — 957
- Paszkiewiczowa Krystyna z Lutkiewiczów, ż. Mikołaja — 900
- Paszkowscy — 336
- Paszkowska Szczepna z Niewiadomskich — 674
- Paszkowski Filon Kazimierz — 569
- Paszkowski Jan — 208
- Paszkowski Jan Aleksander — 994
- Paszkowski Kazimierz Karol † po 1694, syn Filona Kazimierza, podcasy mściśławski już 1671 — 569
- Paszkowski Konstanty Michał † 16 V 1690, podcasy starodubowski już 1673, podstoli mściśławski 2 II 1676 — 994, 1092
- Paszkowski Mikołaj Trojan † po 1667, rotm. kozacki — 188
- Paszkowski Władysław — 674
- Pasztuszek (Pastuszek) Wojciech, mieszczanin lidzki — 579
- Paszyńska Holdyz N., ż. Gabriela — 1081
- Paszyński Holdyz Gabriel — 1081
- Pawłowicz Krzysztof, chorąży — 59
- Petelczyc Sebastian Stanisław † po 1663, cześnik oszmiański już 1660 — 544, 934
- Petraszycki zob. Petrzyżyci
- Petrażycki zob. Petrzyżyci
- Petreżycki zob. Petrzyżyci
- Petris Jan — 884
- Petromańska (Petromońska) Elżbieta (Alszka) z Jasudów, ż. Kazimierza — 818
- Petromański (Potromoński) Kazimierz — 818
- Petryka, pisarz piński — 393
- Petryłowski — 298
- Petryłowski Jan, arianin — 1022
- Petryżycka Nastazja z Pietuchów, ż. Heliasza — 367
- Petryżycki Aleksander Rafałowicz — 569
- Petryżycki Eliasz (Heliasz) — 367, 747
- Petryżycki Heliasz Mikołajewicz — 569
- Petryżycki (Petreżycki) Jan, syn Eliasza — 367
- Petryżycki (Petreżycki) Józef Michał † po 1703, syn Eliasza, skarbnik mściśławski 1689 — 367
- Petryżycki Leon Rafałowicz — 569
- Petryżycki (Patraszycki) Mikołaj Kazimierz † po 1678, chorąży husarski, miecznik mściśławski już 1668 — 543, 1085
- Petryżycki Paweł Stefanowicz — 569

- Petryżycki (Petrażycki) Samuel Mikołaj
† a. 21 XI 1685, skarbnik orszański
31 V 1656, sędzia gr. mściłowski już
1677, pisarz z. ok. 1680 — 209
- Petryżycki Samuel Stefanowicz — 569
- Petryżycki (Petreżycki) Stanisław, syn
Eliasa — 367
- Petryżycki — 841
- Piasecki Hieronim † a. 3 VII 1691,
dworz. pokojowy JKM 1633, podse-
dek stonimski 3 II 1651, sędzia 24 IV
1660 (nie objął), podkomorzy 2 III 1661,
marszałek 1672 — 629
- Pieczchorzec Szowkała zob. Szowkała Pie-
czyhorzec
- Piekarska Eufrozyna zob. Kanigowska
- Piekarski Krzysztof Piotr † 1672, podcza-
szy brzeski 25 XI 1635, wojski 1643,
podkomorzy 9 VIII 1656, klan 1666,
wda 4 I 1668, pisarz i tłumacz — 60
- Piekutowski Józef, bernardyn brzeski —
338
- Pierecki Hlebowicz zob. Hlebowicz Pie-
recki
- Piestrzecka Zuzanna z Nowickich, ż. Hie-
ronima — 557
- Piestrzecki Hieronim — 557
- Piestrzecki (Piestrzycki) Krzysztof — 430
- Pietkiewicz Paweł — 1027
- Pietkiewiczówna Elżbieta zob. Gruszew-
ska
- Pietkiewiczówna Helena zob. Gruszew-
ska
- Pietuch Dominik, żołnierz — 366
- Pietuch Konstanty Michał † po 1686, sek-
retarz JKM, horodniczy mohylowski
1660 — 149, 345, 365, 366
- Pietuch Piotr, żołnierz — 149, 345
- Pietuch Teodor, żołnierz — 365
- Pietuchówna Nastazja zob. Petryżycka
- Pilkowski Leonty, prezbiter cerkwi łoma-
skiej — 442
- Pinczuk Mikołaj Bohdanowicz, burmistrz
nowogródzki — 53
- Piotrowicz Stanisław — 778
- Piotrowska Ginwił Katarzyna Konstan-
cja zob. Wierzbowska
- Piotrowska Ginwił Małgorzata Konstan-
cja z Wolffów von Ludinghausen † 31 X
1664, od 1632 ż. Mikołaja, kuchmistrz
lit. — 467, 468, 510
- Piotrowska Ginwił Teresa Cecylia zob.
Szybowska
- Piotrowski Ginwił Mikołaj † 15 V 1657,
dworz. JKM, ciwun wileński 1639–1646,
marszałek grodzieński 7 XII 1647, ku-
chmistrz lit. 22 II 1649 — 468
- Piotrowski Hieronim † a. 12 VII 1658,
proboszcz puński — 690
- Piotrowski Stefan — 349, 351
- Piown? Pioun? Miszko — 128
- Piórówna Katarzyna zob. Szumlańska
- Plemienik, Moskal — 339
- Plewicki Jerzy, żołnierz — 107
- Plawuska Siemion (Szemien), mieszca-
nin piński — 393
- Ploniakiewicz Kazimierz, żołnierz — 401
- Pocie Adam potem Hipacy 12 IV 1541–
–18 VII 1613, pisarz z. brzeski 1566,
sędzia z. 1576/1577, klan 2 XII 1588,
władka włodzimierski 4 III 1593, ar-
chimandryta pieczerski 26 IX 1599,
metropolita kijowski (unicki) 2 X 1599
— 981
- Pocie Jan Michał 1 IX 1613–1666, bp
(unicki) włodzimierski i brzeski, pro-
totroni metropolii kijowskiej i Wszyst-
kiej Rusi — 442
- Pociejowa Zofia z Kazanowskich 16 VII
1582–28 VII 1663, ż. Piotra pisarza z.
brzeskiego — 85, 329
- Poczubutówna Odlanicka Katarzyna zob.
Kaczanowska
- Podbereska Ewa ze Złotych Kwaśniń-
skich (Kwasznińskich) 1 v. Stanisława-
wa Boguszewska, 2 v. ż. Jana Hektora
— 961
- Podbereska Samson Marianna zob. Gru-
żewska

- Podbereski Hektor zob. Podbereski Jan Hektor
- Podbereski Hrehory — 153, 678, 806
- Podbereski Hrehory Kazimierz † 20 VI 1677, rotm. wojska lit. 1649, starosta upicki 10 V 1659, kuchmistrz lit. 1664, wda smoleński 21 III 1667 — 137, 667
- Podbereski Jan Hektor † a. 20 IV 1658, pisarz z. orszański już 1638, podkomorzy 15 III 1645 — 333
- Podborski Stanisław — 988, 1098
- Podchocimska Anna — zob. Scypionowa del Campo
- Podchocimska Elżbieta zob. Zenowiczowa
- Podchocimska Katarzyna, córka Pawła — 441
- Podchocimski Albrycht (w zakonie Dominik), syn Pawła, kaznodzieja generalny dominikanów — 441
- Podchocimski Paweł Kleofas † 6 IV 1657, lekarz Władysława (IV), sekretarz JKM, nobilitowany 1633, budowniczy i derewniczy wileński 1633, horodniczy 22 IV 1634 — 441
- Podhajska Zofia zob. Szyszlina
- Podolski Samuel, chorąży kozacki M. K. Radziwiłła — 156, 390
- Podoski Junosza Karol † po 1656, cześnik smoleński 18 VII 1653 — 681
- Podwiński Narkowicz Hrehory † 28/30 VII 1656, żołnierz — 254
- Podwiński Narkowicz (Narkiewicz) Krzysztof — 254
- Podwiński — 504
- Pogirska Regina zob. Skirmontowa
- Pogirski Leon Jan † ok. 1690, rotm. wojska lit. 1649, podstoli rzeczycki 31 X 1654, marszałek 1 X 1657, płk wojsk kozackich 1658–1660 — 403, 477
- Pohoski Jan, żołnierz — 684
- Pokłońska Katarzyna z Urbanowiczów Siemaszkiewiczów, ż. Malchera — 471
- Pokłońska Krystyna zob. Nisławowiczowa
- Pokłoński Malcher Bartoszewicz — 471
- Pokłoński Wodzigir Piotr Paweł † po 1664, pisarz gr. piński 1648–1664, horodniczy 12 XI 1656 (tytułu nie używał!), skarbnik 1664 — 514, 515, 1061
- Pokłoński Wodzigir Wacław Konstanty † ok. 1662, płk białoruski w służbie ros. 1654–1655, rotm. i płk wojsk lit. 1655–1656 — 572, 715, 716
- Pola Karpowicz Jakow zob. Karpowicz Pola
- Polak Jan — 512
- Polański (Polanowski) Tomasz, mieszczanin miński — 982
- Polichowski — 1013
- Politowski Tobiasz, żołnierz — 1052
- Polkowska Anna z Bubów, ż. Wojciecha — 613
- Polkowski Wojciech, namiestnik prowentów pińskich — 613
- Pollewicz Jamont Kazimierz — 929
- Polchowski — 1013
- Polczew Afanas, żołnierz — 147, 990
- Polczew Hrehory — 990
- Polczew Piotr Michał † po 1704, już 1666 strażnik smoleński — 148
- Polczew Symon — 990
- Poloński Jan — 616
- Poloński Jerzy — 616
- Poloński Paweł — 616
- Połubińscy, kniaziowie — 298, 867, 932
- Połubińska Elżbieta (Halszka) — 1004
- Połubińska Eufrozyna zob. Giedroyciowa
- Połubińska Katarzyna zob. Ogińska
- Połubińska Krystyna zob. Kamińska
- Połubińska Krystyna z Berków, ż. Aleksandra Rejnolda — 204, 206, 207
- Połubińska Krystyna z Wojnów Jasienieckich, ż. Krzysztofa Karola — 204
- Połubińska Zofia z Sapiehów † po 1660, od 1616 ż. Konstantego, wd. parnawskiego — 867, 868, 1004

- Połuźńska Zofia Konstancja z Wołodkowiczów † po 1675, od 1652 ż. Aleksandra Hilarego — 932
- Połuźński Aleksander Hilary † 3 XI 1679, dworz. pokojowy JKM, podkomorzy słonimski 1650, podstoli lit. 11 IV 1654, pisarz polny IX 1654, starosta słonimski 31 III 1658, starosta żmudzki 24 X 1669, marszałek w. lit. 11 XI 1669 — 2, 112, 243, 249–253, 268, 283, 330, 339, 378, 454, 500, 501, 516, 517, 521, 561, 562, 643, 730, 862, 867, 868, 929–932, 1004, 1015, 1049, 1112
- Połuźński Aleksander Rejnold † 1686/1687, podsędek smoleński już 1668, chorąży już 1671 — 204, 206, 207, 219
- Połuźński Krzysztof Karol, stolnik parnawski 1690 — 204
- Połuźński Stanisław † 1661, chorąży słonimski 1640, podkomorzy 1659 — 912
- Połuźnięta Daniel — 730
- Połuźnięta Jan — 730
- Popłoński — 466
- Potemkinowie zob. Potiomkinowie
- Potenkin zob. Potiomkin
- Potiomkin (Potemkin) Aleksander — 828
- Potiomkin (Potemkin) Bazyli — 828
- Potiomkin (Potemkin) Jan — 828
- Potiomkin (Potemkin) Michał — 828
- Potiomkin (Potemkin, Potymkin) Symon — 289
- Potiomkinowie (Potemkinowie) — 463
- Potocka Elżbieta z Dunin Rajeckich, wojewodzianka mińska, 1 v. Aleksandrowa Chalecka, marszałkowa lidzka, 2 v. Gedeonowa Michałowa Tryźnina, podskarbina w. lit., 3 v. już 1655 ż. Krzysztofa — 41
- Potocki Krzysztof † a. 10 X 1675, cześnik lit. 15 III 1645, podstoli 3 XI 1646, stolnik 12 I 1653, starosta chełmski 1653, krajczy lit. 15 II 1658, podcasy już 22 VII 1661 — 39, 41, 1020
- Potymkin zob. Potiomkin
- Pożycki Aleksander, mieszczanin połocki — 385
- Pożycki Gabriel — 876
- Poźniak Jan Franciszek † 12 IX 1666, pisarz gr. żmudzki 1659–1663, pisarz dekretowy lit. 30 VI 1660–1664, pisarz z. wileński VI 1663, podwojewodzi wileński 1666 — 821, 998
- Prażmowska Świętosława Zofia z Dunin Rajeckich † 1699, wojewodzianka mińska, 1 v. Władysławowa Leszczyńska, podkomorzyna brzeska, 2 v. Adamowa Maciejowa Sakowiczowa, wojewodzina smoleńska, 3 v. Mikołajowa Potocka, generałowa ziem podolskich, 4 v. ż. Wojciecha Remigiana — 293
- Prażmowski Wojciech (Olbrycht, Albrycht) Remigian † a. 10 IX 1685, podstoli brastawski 10 IV 1641, podkomorzy czerski 22 XI 1658, chorąży wołyński już 1659, rotm. wojsk kor. 1663, starosta łomżyński 25 V 1668, chorąży nadw. kor. 7 X 1669 — 637
- Proniewicz Załamaj zob. Załamaj Proniewicz
- Proskórnicz Bazyli, kupiec miński — 400
- Protasowicz (Protaszewicz) Aleksander Karol † po 1680, cześnik wileński 8 VII 1658 — 701, 877–879
- Protasowicz Andrzej — 1109
- Protasowicz Jan † a. 14 II 1662, podcasy piński — 1078
- Protasowicz Jerzy † 1676, pisarz gr. nowogródzki 1643, pisarz z. 1646 — 904
- Protasowicz Ludwik † a. 1680, podcasy nowogródzki 6 VII 1657 — 459
- Pruszanowski Justynian — 565
- Pruszkowski Józef Jan, żołnierz — 670
- Przeciński Jan — 157
- Przeclawska Dorota z Brzostowskich † po 1661, ż. Andrzeja — 1001
- Przeclawski Andrzej † a. 3 III 1656, podstoli słonimski 27 IX 1652 — 359, 1001
- Przeclawski Kazimierz — 447

- Przeclawski Krzysztof, sekretarz JKM, kanonik i dziekan wileński, prepozyt oszmiański — 97, 866, 890
- Przeradowski Michał Stanisław † 3 VI 1688, podczaszy wileński 3 I 1662, podstoli nowogródzki już 1668 — 1076
- Przysiecki zob. Przysiecki
- Przetocki Stanisław, wójt łomaski 14 III 1656, dworzanin woj. brzeskiego — 229, 230, 422
- Przedziecka Anna z Tynkhauzów, ż. Mikołaja Władysława — 923
- Przedziecki Mikołaj Władysław † 16 X 1683, rotm. wojska lit. 1658, stolnik upicki 22 XII 1658, chorąży oszmiański 6 II 1667, podwojewodzi wileński 1668–1669, marszałek oszmiański 1670, klan nowogródzki 9 XII 1677 — 662, 923, 926
- Przyalgowski Hieronim — 69
- Przyalgowski Władysław, syn Hieronima — 69
- Przybora Samuel † a. 28 IX 1700, chorąży husarii P. J. Sapiehy, podstarości mozyrski już 1665 i jeszcze 1676, pisarz z. 1681, podsędek 1681, sędzia 25 XII 1693 — 288, 387
- Przysiecka Helena z Kierdejów † po 1667, 1 v. Kazimierzowa Drucka Sokolińska, 2 v. już 1659 ż. Bronisława — 804
- Przysiecki Bronisław † po 1674, rotm. wojsk ros. 1656, wojski wołkowyski 23 II 1659 — 605, 804
- Przysiecki (Przesiecki) Jerzy Adam † 1696?, porucznik rajtarii W. C. Jeśmana, budowniczy połocki 10 IV 1659 — 647
- Przysiecki, zap. Samuel, syn Bronisława — 804
- Przystanowski Jan † 1694, podstoli mozyrski już 1662, ciwun retowski już 1677, podsędek żmudzki 1683, sędzia z. 1689 — 904
- Przyszychocki Dawid Kazimierz — 1029
- Puchalski Kazimierz Julian † 7 XI 1692, sekretarz JKM 1658, podstoli miński 1660, pisarz dekretowy lit. już 1665, wojski grodzieński już 1672–1687 — 228, 821, 860
- Puciata Samuel † 1663, podstoli starodubowski 2 VII 1650, marszałek brasławski 5 XI 1651 — 100
- Puciata Stefan † a. 1668, miecznik brasławski 3 IV 1649, pisarz z. 17 II 1658?, podsędek już 1666 — 311, 312
- Puciata Tobiasz † po 1658, stolnik brasławski już 1646, chorąży 14 VIII 1652 — 100, 609
- Puciata Rusinowski Hieronim — 1065
- Puciata Rusinowski Maciej — 1065
- Pudyński Kazimierz † a. 29 VI 1661, pleban mozyrski — 969
- Pukszczianka (Pukścianka) Jadwiga zob. Manowska
- Pusłowski Mongud Kazimierz Michał † 1696, podstoli rzeczycki 1676 — 907
- Putwiński Jerzy — 179
- Puzerowski Adam — 1093
- Puzerowski Jan — 1093
- Puzerowski Stefan — 1093
- Puzyna Hieronim † a. 17 II 1657, wojski upicki już 1638, marszałek 12 V 1644 — 178
- Puzyna Jerzy † 1676, podczaszy upicki 24 VI 1656 — 457
- Pypka Jan — 651
- Pyrski Augustyn — 588
- Pyrski Bazyli, wójt poszyrwincki — 589
- Pyzow — 1079
- Rabiej Florian — 792
- Rackiewicz Andrzej, generał nowogródzki 18 V 1661 — 871
- Raczkówna Zuzanna zob. Naruszewiczowa
- Raczyński Daniel — 906
- Raczyński Jan Wilhelm — 906
- Radgowska Anna zob. Worłowska Gie-kowiczowa
- Radoszyński Jakub — 284
- Raduński Maciej Kazimierz † a. 3 X 1657, skarbnik miński — 8

- Radziwińska Aleksandra zob. Klonowska
- Radziwiński Aleksander Andrzej † a. 12 II 1657, stolnik żmudzki już 1625, ciwun szawdowski i podsedek 1643, podkomorzy 8 VI 1644 — 426, 717, 760
- Radziwiński Frąckiewicz Maciej (Matiasz) Michał † 24 VIII 1654, chorąży nowogródzki 1636, starosta mozyrski 1651, pisarz polny lit. 21 IV 1653 — 87, 1036
- Radziwiński Frąckiewicz Władysław Leon † 1660, wojski trocki 1650, rzekomy marszałek lidzki 1657 — 227
- Radziwiłł Albrycht Stanisław 1 VII 1595–12 XI 1656, podkanclerzy lit. 10 III 1619, kanclerz 6 II 1623, starosta piński 20 VIII 1631–10 XI 1656, horodniczy piński 1636? — 313, 315, 423, 515, 641, 720
- Radziwiłł (Radziwił) Bogusław 3 V 1620–31 XII 1669, dworz. pokojowy JKM 1636, chorąży w. lit. 20 IV 1638, koniuszy 28 IV 1646, generał gwardii JKM, starosta mozyrski 1650, brański 1653, generalny gubernator Prus Książęcych 1657 — 2, 6, 28, 29, 186, 303, 397, 570, 934, 990, 999
- Radziwiłł (Radziwił) Janusz 2 XII 1612–31 XII 1655, podkomorzy lit. 10 II 1633, hetman polny lit. 18 IV 1646, starosta żmudzki 12 IV 1647, wda wileński 30 III 1653, hetman w. 17 VI 1654 — 5, 14, 21, 71, 82, 106, 129, 165, 193, 203, 210, 215, 298, 303, 437, 466, 484, 505, 511, 757, 793, 993, 1018, 1033, 1113
- Radziwiłł Krzysztof „Piorun” 9 II 1547–20 XII 1603, krajczy lit. 1567, podczaszy 1569, hetman dworny 10 V 1572, klan trocki 16 X 1579, podkanclerzy 16 X 1579–1585, wda wileński 15 XI 1584, hetman w. 18 IV 1589 — 511
- Radziwiłł (Radziwił) Krzysztof II 22 III 1585–19 IX 1640, hetman polny lit. 7 IV 1615, klan wileński 10 II 1633, wda 12 VII 1633, hetman w. 1 I 1635 — 450, 804
- Radziwiłł (Radziwił) Michał Karol † VIII 1656, chorąży w. lit. 11 IV 1644 (nie utrzymał się), krajczy 11 III 1645, starosta wołkowyski 1645, podczaszy lit. 4 I 1653 — 868
- Radziwiłł Michał Kazimierz 26 X 1635–14 XI 1680, starosta upicki 1652–1659, plk., stolnik lit. 26 IX 1652, krajczy 10 I 1653, podczaszy 16 VIII 1656, klan wileński 30 VI 1661, wda IV 1666, podkanclerzy 30 VI 1668, hetman polny 1668 — 156, 390, 667, 996
- Radziwiłłowa (Radziwiłowa) Krystyna Anna z Lubomirskich 1618–17 III 1667, od 1638 druga ż. Albrychta Stanisława — 315, 435, 446, 455, 612, 613, 720, 795, 911, 1034
- Radziwiłłowa (Radziwiłowa) Maria (Marianna) z Lupulów † 14/15 I 1661, od 1645 ż. Janusza — 83, 84, 505, 672, 775, 793, 1033
- Radziwiłłowie — 21, 29, 474
- Radziwiłłówna Konstancja Zofia (Kolumbia Konstancja od Wniebowzięcia NMP) 1635–1687, od 1653 karmelitanka bosa w Wilnie — 861
- Rahoza Michał † 1599, archimandryta miński 1579, słucki 1582, metropolita kijowski, halicki i wszytkiej Rusi 1589 — 981
- Rahozianka Izabella zob. Zienkiewiczowa
- Rahozianka Luba zob. Woronina
- Rahozianka Maryna zob. Cichosnosowska
- Rahozianka Zofia zob. Łossowska
- Rajecka (z Rajca) Duninówna Świętosława zob. Prażmowska
- Rajecki Dunin Gedeon † 28 VI 1654, podkomorzy dorpacki 5 VIII 1625, klan parnawski 6 VII (?) 1631, miński 5 XII 1634, wda miński 1649 — 3

- Rajecki Dunin Piotr † a. 21 IV 1659, podkomorzy smoleński od 1654? — 40, 705
- Rajecki Dunin Władysław † 1657, starosta rumborski 1643 — 141
- Rajecki Dunin Jerzy Zygmunt † 22 VI 1688, miecznik brasławski 16 II 1658? (nie utrzymał się), starosta kokenhauski, marszałek upicki 1664, wilkomierski 1665/1666 — 312
- Rakoczy zob. Jerzy II Rakoczy
- Rakowski Wojciech Stanisław, żołnierz — 70, 271, 1011
- Raś Wołodkowicz, chłop z ek. pińskiej — 1013
- Ratomska Ludmiła z Boreyków zob. Szyrmina
- Ratowski Aleksander Hrehorowicz — 568
- Rdultowski Michał † po 1694, podczaszy czernihowski już 1662 — 1109
- Rebrowicz Roman, burmistrz mohylowski — 755
- Rebrowicz, syn poprzedniego — 755
- Regwald Krystian, mieszczanin kowieński — 864
- Recke (Vonderek) Frydrych Jakub von der † 1655, starosta marienhauski i zelborski, rotm. rajtarski, rzekomy wojewodzie wendeński — 924
- Rejzewski zob. Kulbicki Rejzewski
- Rekuciowa Helena z Meerfeldtów (Merfeltów) 1 v. Aleksandrowa Kinikowa, ż. Andrzeja — 650
- Rekuć Andrzej, porucznik rajtarii K. Jeśmana — 650
- Rekuć Jan Salomon † a. 2 III 1657, skarbnik witebski 12 XII 1635, podkomorzy wendeński 29 V 1646 — 386
- Renne Jan — 714
- Repiński zob. Rypiński
- Reszka Krzysztof Piotr — 616
- Reymer Michał, sekretarz JKM, pleban słucki, kanonik smoleński 20 III 1658 — 362
- Robicka, ż. Adama — 366
- Robicki Adam — 366
- Romanowski Jan — 545
- Romaszewski Stefan — 685
- Ropp Krzysztof von der † 1679, porucznik dragonii w wojsku lit. 1648, kpt. 1651, mjr 1653, ppłk 1659, płk 1661 — 642
- Ror Konstanty — 505
- Rorowa Katarzyna z Giedroyciów, ż. Konstantego — 505
- Rosen (Rožen) Jerzy Krzysztof, syn Reinholda — 1068
- Rosen (Rožen) Reinhold † po 1665, płk kwatermistrz — 1068
- Rosenowa Małgorzata z Grothusów (Gro-tuzów), ż. Reinholda — 1068
- Rossochacka Cecylia z Krasowskich, ż. Mikołaja Franciszka — 888
- Rossochacki Mikołaj Franciszek † 12 IV 1685, pisarz gr. trocki 1650, pisarz z. 1653, pisarz skarbowy lit. 12 III 1658, sekretarz JKM 1658, sędzia z. trocki 18 IX 1659, pisarz z. wileński 1667, ciwun trocki 1670 — 888
- Rostowska Eufrozyna Petronela z Zawiszów zob. Kęsowska
- Rostowski Jan Karol † a. 15 V 1655, rotm. JKM, chorąży kowieński 22 III 1632, podkomorzy 1648, marszałek 1649 — 1, 320
- Rostowski Leon † ok. 1708?, syn Jana Karola, podstoli i podstarości kowieński już 1690 — 1
- Rosudowska Marianna zob. Suliczowa
- Rotkiewiczówna Zofia zob. Kapaszcze-wska
- Rowiński Krzysztof — 833
- Rożnówna Gertruda zob. Marcinkiewiczowa
- Rudomina Dusiacki Bogusław † 21 X 1658, porucznik chor. kozackiej W. Go-siewskiego — 787

- Rudomina Dusiacki Gabriel † ok. 1697?, podstoli brasławski 22 XI 1658 — 637, 941, 1104
- Rudomina (Rudoncin) Dusiacki Krzysztof † a. 7 V 1655, marszałek brasławski 11 III 1630, dworz. JKM, starosta zygwołowski 1635–1636, klan połocki 2 III 1645, wda miński 1654 — 394
- Rudominowa Dusiacka Zofia z Dolskich, ż. Gabriela — 941, 1104
- Rudzińska, ż. Wawrzyńca — 578
- Rudziński Wawrzyniec z Rudna — 579
- Rudzki Maciej, porucznik chor. kozackiej S. Komorowskiego — 685
- Rusanowicz Kapliński Benedykt, podpiasek piński — 621
- Rusiecki Jan † po 1665, podstoli trocki od 4 IX 1657 do 1665 (rezygnował) — 57, 59
- Rusinowski Puciata zob. Puciata Rusinowski
- Rutski Welamin Józef [Jan] 1574–5 II 1637, rektor seminarium Ś. Trójcy w Wilnie 1605, zakonnik 1607, wikariusz generalny i namiestnik metropolity 21 VII 1608, archimandryta monasteru Ś. Trójcy 1609, bp halicki i koadiutor metropolity 18 XI 1611, metropolita kijowski 8 VIII 1613 — 981
- Rutski Kuczewicz Michał, porucznik chor. kozackiej M. Szemiota — 101, 355
- Rużyński Ostafi Iwanowicz † 1587, książę, namiestnik kijowski 1581 — 534
- Rybińska zob. Rymińska Marianna
- Rykw Bazyli — 206
- Rylski Wojciech, pisarz grodzki kijowski — 534
- Ryllo (Ryło) Krzysztof — 294
- Ryllo (Ryło) — 294, 735
- Rymińska Marianna zob. Skorulska
- Rymsza Teofil, żołnierz — 1071
- Rynwald (Rynwalt, Rynwaldt, Ryndwalt) Bartłomiej, sekretarz JKM 26 VIII 1658 — 536, 782
- Rypińska Helena zob. Gadomska
- Rypiński (Repiński) Aleksander † a. 10 IV 1659, budowniczy połocki już 1648 — 647
- Rypiński Ostafiej — 798
- Rytel (Rythel) Władysław † po 1675, mostowniczy witebski już 1657 — 246
- Rytelowa Krystyna z Tyszkiewiczów, ż. Władysława — 246
- Rzepczycki Bohdan — 534
- Rzepczycki Jerzy — 534
- Rzepczycki Leszko? (Alasko, Alesko) — 534
- Rzepczycki Siemion — 534
- Rzeszowski Łukasz, żołnierz — 159
- Rzeżycki Bernat zob. Berk Rzeżycki
- Sabina Andrzej — 714
- Sakowicz Adam Maciej † 23 III 1662, podkomorzy oszmiański 13 IV 1628–1649, podwojewodzi wileński 1633–1640, koniuszy wileński 18 III 1645, starosta oszmiański 3 III 1649, wda smoleński 1 III 1658, administrator skarbu lit. 1659–1662 — 424, 640, 679, 804
- Sakowski Rafał, żołnierz — 991
- Saleczyc Jakub, mieszczanin piński — 393
- Sanguszko Lubartowicz Hieronim Władysław 3 II 1611–5 VII 1657, jezuita 1628–1640, sekretarz JKM, kustosz wileński 1642, bp metoneński i sufragan wileński 1644 (1645), dziekan wileński 1652, bp smoleński 1654 (1655) — 55, 115, 482, 928
- Sanguszko Lubartowicz Jan Władysław † 1652, starosta suraski — 49, 332, 928
- Sanguszko Lubartowicz Kazimierz † 1655, wojewódzic witebski — 928
- Sanguszkowie, kniaziowie — 123
- Sapieha Aleksander Kazimierz 13 V 1624–22 V 1671, sekretarz JKM, kanonik wileński 19 II 1649, prepozyt 14 V 1650, kanonik warszawski 1651, proboszcz niemeczyński 3 V 1651, sufragan wileński i bp metoneński 1655, referendarz duchowny lit. 1657, bp żmudzki 5 IV 1659, wileński 4 V 1667 — 689

- Sapieha Andrzej Stanisław 1592–25 III 1646, dworz. pokojowy JKM, klan trocki 30 I 1641, wileński 1644, starosta wołkowsky 1644 (1645) — 857
- Sapieha Dymitr † 7 III 1576, dworz. JKM 1556, podstarości brzeski 1565–1566, rewizor JKM, sprawca starostwa pińskiego — 568, 643
- Sapieha Jan Fryderyk 1618–3 VI 1664, dworz. pokojowy JKM 1636, rotm., starosta słonimski 12 V 1651–31 III 1658, pisarz polny kor. 1652 — 252, 931, 933
- Sapieha Kazimierz Jan 1641–13 III 1720, cześnik lit. 9 XI 1659, podstoli 20 VII 1661, podskarbi nadw. 22 XI 1663, starosta brzeski 1665–1670, wda polocki 1670, hetman polny 23 I 1681, starosta żmudzki 1681, wda wileński 1682–1703, 1705–1720, hetman w. 15 II 1683–1703, 1705–8 V 1708 — 1023, 1063
- Sapieha Kazimierz Leon 15 VII 1609–19 I 1656, pisarz w. lit. 22 IX 1631, starosta grodzieński 1631–1636, marszałek nadw. lit. 26 V 1637, starosta słonimski 1644–1651, podkanclerzy 6 III 1645, starosta orszański 1651 — 2, 12, 249, 361, 363, 442, 658, 867, 868, 930, 931, 985, 986, 1004, 1012, 1024, 1113
- Sapieha Krzysztof Franciszek 2 II 1623–5 IX 1665, dworz. JKM, rotm., oboźny lit. 1656, cześnik 15 II 1658, podstoli 18 III 1658, stolnik 4 I 1659, krajczy 22 VII 1661, starosta oszmiański 1662 — 172, 279, 296, 376, 644, 671, 930, 932, 979, 995, 1009, 1020
- Sapieha Leon Kazimierz zob. Sapieha Kazimierz Leon
- Sapieha Lew (Leon) Bazyli 1557–7 VII 1633, sekretarz JKM, pisarz w. lit. 1581, podkanclerzy 2 II 1585, kanclerz IV 1589, wda wileński 6 II 1623, hetman w. lit. VII 1625 — 196, 643
- Sapieha Mikołaj † 14 III 1644, dworz. i sekretarz JKM, chorąży w. lit. 22 I 1627, wda miński 1638, brzeski XI 1638, klan wileński 8 VII 1642 — 857
- Sapieha Paweł Iwanowicz † 1580, starosta lubecki 1560, klan kijowski 1566 — 534
- Sapieha Paweł Jan 1609–30 XII 1665, rotm., dworz. JKM, oboźny lit. 14? II 1638, podstoli 20 IV 1645, wda witebski 18 X 1646, wileński II 1656, hetman w. lit. III 1656 — 17, 29, 44, 71, 73, 93, 129, 157, 159, 173–175, 180, 181, 185, 186, 194, 202, 221, 224, 235, 236, 272, 273, 282, 288, 297, 314, 321, 327, 340, 345, 360, 365, 369, 371, 387, 388, 391–394, 396, 399, 420, 466, 497, 510, 525, 533, 543, 564, 565, 580, 604, 609, 614, 629, 659, 678, 679, 682, 691, 708, 709, 730, 741, 749, 750, 755, 757, 759, 793, 805, 820, 828, 833, 835, 842–844, 867, 868, 893, 915, 942, 945, 946, 949, 959, 961, 984, 993, 994, 999, 1012, 1024–1026, 1038, 1042, 1043, 1054, 1063, 1065, 1073, 1075, 1079, 1080, 1083–1086, 1088, 1092
- Sapieżanka Anna (Zofia) zob. Naruszewiczowa
- Sapieżanka Anna † 22 II 1667, pisarzówna polna lit. — 930, 931
- Sapieżanka Zofia zob. Połubińska
- Sapieżyna Anna Barbara z Kopciów 1627–17 IV 1707, od 1640/1641 ż. Pawła Jana — 1024
- Sapieżyna Anna z Paców † 1652, od 1644 ż. Fryderyka, wdymścisławskiego — 1031
- Sapieżyna Joanna z Chodkiewiczów 1647 — a. 30 VIII 1687, od 1676 ż. Andrzeja Franciszka, starosty czerwonogrodzkiego — 1043
- Sapieżyna Teodora Krystyna z Tarnowskich 1626–24 X 1652, od 1639 ż. Kazimierza Leona — 868
- Sarnowski Stanisław † 11 XII 1680, pisarz pokojowy JKM, regent kancelarii kor., kanonik krakowski i sekretarz JKM 1648, referendarz duchowny

- kor. 1654–1655, opat sulejowski 1658, bp przemyski 11 III/17 VI 1658, włocławski 3 III 1676/24 V 1677 — 818
- Sawicka Anna zob. Żardecka
- Sawicki Albrycht, wojski mielnicki 1648 — 657
- Sawicki Malcher Stanisław † 1667/1668, sekretarz JKM, sekretarz pieczęci mniejszej lit. 1645, łowczy mielnicki 1647, starosta grodzieński 1 XI 1650, klan brzeski 29 I 1652, wdą 1666 — 901, 902, 915, 930, 985, 986
- Sawicz Aleksander, żołnierz — 392
- Sawicz Stanisław, żołnierz — 186
- Sawracki — 687
- Schmölling (Szmeling) Władysław Henryk † 1676, dworz. pokojowy JKM, chorąży wendeński 20 VIII 1652, chorąży nadw. kor. 10 X 1657?, starosta rumborski 1657, starosta wilkomierski 29 X 1659, podkoniuszy kor. 5 X 1661, koniuszy 16 II 1668 — 141, 142, 263, 330, 936
- Scipio (Scipion, Scypion) del Campo (Kampo) Andrzej † 1683, dworz. pokojowy JKM, starosta kremiński 1656, chorąży wendeński 15 X 1657 — 262, 265
- Scipionowa del Campo Anna z Podchoćmickich † po 1696, ż. Andrzeja — 441
- Szczłupecki zob. Człupecki
- Semet zob. Szemiot
- Serafinowicz Mikołaj, żołnierz — 995
- Sidorowicz Krzysztof — 626
- Sidorowicz Mikołaj — 626
- Sidorowicz Wojciech — 626
- Siebieka zob. Szebeko
- Siedlecki (Siedlicki) Samuel, żołnierz — 171, 1100
- Siedlikowska Elżbieta (Halszka) z Dobroniów, ż. Wojciecha Kazimierza — 922
- Siedlikowski Wojciech Kazimierz — 922
- Sielawa Antoni (Anastazy) ok. 1583–1655, bazylianin 1612, archimandryta klasztoru Ś. Trójcy w Wilnie 1622, archimandryta nowogródzki 1624, abp połocki 1624–1652, archimandryta żydyczyński 1625, wikariusz generalny metropolity kijowskiego 1639, metropolita kijowski, halicki i wszyckiej Rusi 5 XI 1640, protoarchimandryta 1642 — 125, 211, 1096
- Siellicka (Sielicka) Anna Konstancja z Tracewskich, ż. Jana Kazimierza — 585, 601
- Siellicki (Sielicki, Sieklicki) Jan Kazimierz † po 1668, skarbnik rzeczycki już 1659 — 585, 601
- Siemaszkiewicz Urbanowicz Jan — 470
- Siemaszkiewiczówna Urbanowiczówna Katarzyna zob. Pokłońska
- Siemiątkowski Stanisław † a. 14 III 1656, wójt łomaski — 230
- Siesicka Dowmont Eufrozyna zob. Barzykowska
- Siesicki Dowmont Jerzy † a. 1661, podsedek wileński 1649 — 940
- Sigmunt zob. Zygmunt
- Silicz zob. Sulicz
- Siniecki Iwan, mieszczanin piński — 393
- Singur zob. Syngur
- Sipayło (Sypayło) Antoni Kazimierz, żołnierz — 345, 748
- Sipowicz Gabriel † 1675, łowczy żmudzki 4 II 1649, cześnik 12 VII 1651, płk 1656, ciwun szawdowski 1657, pisarz z. żmudzki 9 (17) IX 1663 — 760, 1060
- Sipowiczowa Elżbieta (Halszka) ze Staniewiczów, ż. Gabriela — 760
- Siwicka zob. Domajewska
- Siwicki — 231
- Skarbak Stanisław † 1673, rotm. piechoty węgierskiej Bogusława (1660–1669) i Michała Kazimierza Radziwiłłów — 1073
- Skirmont Jan — 173
- Skirmont Jerzy — 173
- Skirmunt Mikołaj — 638
- Skirmont Mikołaj Stefanowicz — 410, 796

- Skirmont Stefan — 1047
 Skirmontowa Regina z Pogirskich — 1047
 Skiwska (z Kiw) Helena zob. Jelska
 Skokowski Jędrzej — 1070
 Skop, arianin — 1022
 Skorka (Skurka) Aleksander — 126, 127, 285
 Skorulska Marianna z Rymińskich (Rybińskich) † 3 III 1678, już 1646 ż. Rafała Zygmunta — 574
 Skorulski Rafał Zygmunt 1610–ok. 1670, podcasy kowieński 26 VIII 1637, podkomorzy 1649, marszałek 12 III 1658 — 574
 Skorulski Samuel, żołnierz — 528
 Skorulski (chyba Skorupski?) — 729
 Skorupa Paweł † a. 15 III 1658, horodniczy miński od 1625 — 220
 Skorupscy — 729
 Skorupska Helena z Wolków 1 v. Aleksandrowa Szyrajowa — 584
 Skrabin Jan Fiedorowicz — 411
 Skubczykówna Aleksandra zob. Brzuchańska
 Skuhar Mikołaj — 534
 Skuminowicz (Skumin, Tyszkiewicz) Teodor † 24 IX 1668, ihumen i protopop prawosławny kijowski, katolik 1643, kantor wileński, bp gracjanopolitański i sufragana białoruski 12 VIII 1652 — 306
 Skurat Stankiewicz zob. Stankiewicz Skurat
 Sledziwski Piotr zob. Śledziwski
 Slichtynk zob. Szlichtyng
 Sluchtenberg Jan † a. 15 III 1659, kanonik smoleński — 627
 Słobczyk (Słobczyk) Mikołaj — 206
 Słońska Zofia z Mencerów, ż. Wiktoriana — 165
 Słoński Florian, płk wojsk carskich już 1656 — 164
 Słoński Wiktorian (Wiktoryn), żołnierz — 164, 165
 Słowik Apolon — 808
 Słowikowa Zofia z Bychowców, ż. Apolona — 808
 Słupski Mikołaj ok. 1616–1693, sekretarz JKM już 1638, proboszcz trabski IV 1649, kanonik wileński i proboszcz kowieński 26 VII 1649, wikariusz kapituły 1661, prałat kustosz wileński 1 X 1663, bp gracjanopolitański i sufragana wileński 1669, archidiakon 29 VIII 1673, kilkakrotny administrator diecezji — 788, 861, 937, 969, 977, 1017
 Słupski Stefan — 861, 1017
 Słuszką Zygmunt Adam 26 V 1628–2 XII 1674, chorąży nadw. lit. 1 III 1649, wielki 16 VIII 1656, rotm. i płk wojska lit., starosta rzeczycki 1658–1673 — 158, 160, 193, 204, 349, 351, 400, 421, 504, 520, 625, 799, 884, 947, 1052
 Słuszkiewicz, wójt oszwiański — 935, 1006
 Smogorzewski Mikołaj — 460
 Snarski Jan — 988
 Snopkowski Jan, żołnierz — 454
 Snopkowski Michał — 454
 Sofronowicz zob. Kazmanczuk Afanas
 Soffronowicz Jan, kupiec miński — 400
 Sokolińska Druka Anna z Galimskich † ok. 1670, ż. Michała Leona — 756
 Sokolińska Druka Marcybella zob. Kamieńska
 Sokolińska Druka Marianna z Wojnów † po 1644, od 1619? ż. Krzysztofa, kasztelana połockiego — 48
 Sokoliński Drucki Hieronim Olbracht † 1658, pisarz z. orszański 25 V 1646 — 85, 289, 290, 680, 756, 765
 Sokoliński Drucki Kazimierz Leon † 1657, kasztelanicz połocki — 48, 118, 250, 676
 Sokoliński Drucki Michał Leon † 8 X 1690, cześnik orszański 20 II 1654, marszałek już 1663–1690, pisarz w. lit. 1672 — 756

- Sokołowski Krzysztof, mieszczanin wileński — 825
- Sokołowski Prokop — 237, 660
- Sokołowski — 392
- Soltan Hieronim Władysław † a. 20 VII 1682, dworz. pokojowy JKM 1647, podkomorzy starodubowski 1658, marszałek 1678/1679 — 1070, 1095
- Soltan Mikołaj — 109, 841
- Soltanowa Anna z Chreptowiczów, ż. Hieronima Władysława — 1095
- Soltyk — 700
- Soltynowicz Matiasz — 1008
- Soltynowiczowa Jakubowa — 1008
- Sopoćko Stanisław † a. 2 III 1663, pisarz z. grodzieński 1653, podsędek 1661 — 713
- Sopoćkówna Elżbieta zob. Głębowska
- Soroka (Szoroka) Adam † po 23 I 1670, skarbnik oszmiański 8 IV 1656–23 I 1670, gen. nadworny JKM — 348, 350, 368, 932, 933
- Sosnowska Anna z Niedźwieckich, ż. Sebastiana — 599
- Sosnowski Albrycht (Olbracht, Olbrycht), porucznik kozacki J. Sosnowskiego — 334
- Sosnowski Jan † 27 IV 1660, podstoli wileński 25 XI 1635, stolnik 1650, klan połocki 29 VII 1654 — 334, 686
- Sosnowski Sebastian, burmistrz miński — 599
- Sowiściez Wasył — 1092
- Spodoba Jakub, syn Jana — 779
- Spodoba (Spudoba) Jan, syn Matiasza, mieszczanin i młynarz słonimski — 779
- Spodoba Matiasz, mieszczanin i młynarz słonimski — 779
- Spodoba Sebastian — 779
- Spodobina Elżbieta (Halszka) z Hamów, ż. Jana — 779
- Spodobina Jadwiga z Jankowskich, ż. Matiasza — 779
- Spodoba Jan zob. Spodoba
- Srzednicki (Srzedziński) Jan † 1662/1663, cześnik upicki 10 XI 1651, podsędek brzeski 7 IX 1656 — 322
- Srzedziński Jakub — 504
- Stabrowski Adam † ok. 1656?, kasztelan parnawski, dworz. JKM — 204, 278
- Stachowski Hryniewicz Andrzej — 174
- Stachowski Hryniewicz Fiedor — 174
- Stachowski Zelewicz Hrehory — 174
- Stachowski Zelewicz Kirdej — 174
- Stancell Maciej zob. Stantzel
- Stankiewicz Hrehory † a. 2 II 1676, podczaszy żmudzki 29 XI 1635, ciwun gondyński 25 I 1649 — 36
- Stankiewicz Jan † po 1667, horodniczy mścisławski już 1654 — 1065
- Stankiewicz Jan Mikołaj † a. 25 V 1657, dworz. JKM, pisarz z. żmudzki 1622, ciwun ejragolski 24 III 1635, pisarz w. lit. 17 VIII 1653 — 5, 6, 11, 42, 43, 45, 50, 51, 75, 76, 78–81, 99, 100, 110, 111, 122, 124, 128, 135, 137, 179, 203, 225, 229, 241, 257, 284, 308, 320–322, 341, 348, 355, 366, 367, 373, 376, 381, 452, 463, 473, 474, 479, 511, 521, 535, 670, 781, 874, 885, 893, 910, 1053, 1110
- Stankiewicz Michał Eustachy † 1680, dworz. pokojowy JKM, łowczy kowieński już 1652, sędzia gr. żmudzki 1653–1659?, ciwun ejragolski już 1658, podkomorzy żmudzki już 1671 — 1053, 1094
- Stankiewiczowa Eufrozyna Billewiczówna (Bilewiczówna) zob. Kierdejowa
- Stankiewiczowa Katarzyna z Chrzczonowiczów † po 1670, podkomorzanka parnawska, ż. Michała Eustachego — 1094
- Stankiewiczowie — 127
- Stankiewiczówna Elżbieta (Halszka) zob. Sipowiczowa
- Stankiewiczówna Justyna zob. Narusze-wiczowa
- Stankiewicz Skurat Maciej, żołnierz — 1074

- Stantzel (Stancell) Maciej † 11 XI 1673, chorąży dragonii w armii lit. 1656, kpt 1659, mjr 1663, pplk 1663 — 652
- Stański Jerzy — 535, 781
- Stański Piotr, żołnierz — 186
- Starkiewicz Adam † a. 16 II 1661, dziekan podlaski, pleban olwicki i wykładowy — 970
- Starosielski Mikołaj † a. 1658, zap. chorąży witebski 1649 — 447, 659
- Starosielski — 830
- Starujski Jerzy — 1029
- Staruszynicz Szapka zob. Szapka Staruszynicz
- Steckiewicz zob. Stetkiewicz
- Steckiewicz Władysław, starościc wasiliski — 859
- Steckiewiczowa Katarzyna z Kwaśnińskich Złoty, ż. Władysława — 859
- Stefan Batory 27 IX 1533–12 XII 1586, książę siedmiogrodzki 1571–1576, król polski 1575 — 531, 534
- Stempkowski zob. Stępkowski
- Stetkiewicz Jan † 1636, chorąży orszański 23 XII 1628 — 328
- Stetkiewicz Jan † po 1685, podkomorzyc brasławski, chorąży chorągwi kozackiej — 328
- Stetkiewicz Jerzy † 18 IV 1682, podkomorzyc brasławski, chorąży miński 1679 — 123
- Stetkiewicz Krzysztof † 1651, podkomorzyc brasławski 1624 — 328, 939
- Stetkiewicz (Steckiewicz) Krzysztof † 1684/1685, rotm. i plk wojska lit. 1656, podkomorzyc orszański 20 IV 1658 — 94, 98, 123, 328, 333, 656, 741, 886
- Stetkiewicz Michał Włodzimierz † po 1656, s. Bohdana, kasztelana nowogródzkiego — 94, 98, 123, 157, 300, 376, 893
- Stetkiewicz Samuel Jan † 1660, klan nowogródzki 29 I 1652 — 123, 886, 913
- Stetkiewicz Wilhelm † 1616, podkomorzyc brasławski już 1604 — 98
- Stetkiewicz Wilhelm † 1659, chorąży miński 1649 — 917
- Stetkiewiczowa Zuzanna z Tyszkiewiczów † po 1664, 1 v. Ostafiowa Kurczowa, kasztelanowa witebska, 2 v. ż. Samuela Jana — 913
- Stetkiewiczowie (Steckiewiczowie) — 755
- Stetkiewiczówna Anna zob. Suchodolska
- Stetkiewiczówna Katarzyna, c. Michała Włodzimierza — 98
- Stępkowska Andrzejkowiczowa Zofia z Tolołkońskich ż. Stanisława — 368
- Stępkowski (Stempkowski) Wojciech † a. 26 III 1661, cześnik połocki 11 III 1658, podstoli 12 III 1659 — 275, 773, 972
- Stępkowski Andrzejkowicz (Andrzejewicz, Andrejkowicz) Stanisław † a. 8 IV 1656, skarbnik oszmiański 1635 — 350, 368, 592
- Stocki Jan — 356
- Stocki Jarosz — 356
- Strawińska Krystyna zob. Chalecka
- Strawiński Baltazar † a. 1 III 1633, ciwun trocki 1594–1633, starosta mozyrski już 1620, klan brzeski 26 II 1624, smoleński 3 III 1627, wda miński 25 II 1631 — 578, 812
- Strawiński Krzysztof † † a. 13 VII 1668, cześnik oszmiański już 1649 — 815
- Strawp Dawid — 723
- Strozzi (Strozzen) Lukrecja Maria zob. Kopciowa
- Struילowski Baltazar, wójt wierzbowski — 200
- Stryżka (Stryzka) Dowgiałło Krzysztof † a. 9 VII 1659, podczaszy upicki 1640, starosta birżański Janusza Radziwiłła — 457
- Strzałkowski Bazyli — 727
- Strzałkowski Jerzy — 727
- Strzylewski (Strzylowski) — 883
- Stybalkowski Daniel Jan † a. 5 III 1659, strażnik smoleński już 1649 — 412, 1003

- Stybichen Maria Eleonora von zob. Cha-
 lecka
 Suchodolska Anna ze Stetkiewiczów †
 1673, kasztelanka nowogródzka, ż. Sa-
 muela Izydora — 755
 Suchodolski Marcin, żołnierz — 133, 337
 Suchodolski Paweł Kazimierz † a. 10 XII
 1659, pisarz z. wołkowyski 20 II 1658
 — 548
 Suchodolski Samuel Izidor † a. 9 V 1674,
 strukczasy JKM już 1650, stolnik mści-
 sławski już 1664, chorąży już 1669 —
 755
 Suchorabska Eufrozyna z Żelskich, ż. Je-
 rzego — 307
 Suchorabski Jerzy, żołnierz — 307
 Sudowski Jerzy — 803
 Sulicz (Silicz) Hrehory — 817
 Sulicz (Silicz) Krzysztof, żołnierz — 817
 Suliczowa Marianna z Rosudowskich,
 ż. Krzysztofa — 817
 Sulimowski Samuel z Bożnowicz — 672
 Sulowska, ż. Jana — 934
 Sulowski Jan — 934
 Suryń Heliasz Władysław † po 1679, cho-
 rąży kozacki M. Szemiota, wójt smo-
 leński 7 VI 1657, podstarości i lantwójt
 krzyzewski już 1662, plk wolontariu-
 szy lit., podstarości mściśławski już 1669
 — 277, 544, 545, 747
 Suszyński Hrehory Karol — 847
 Suszyński Jan — 847
 Suścicki (Szuścicki, Suściki) — 261
 Sutocki Malkowicz Samuel — 75–77
 Sutocki Ormienzykowicz Andrzej † 1659
 — 76
 Swadkowski Demid — 1092
 Swaracki Aleksander — 851
 Swaracki Bogusław — 851
 Swaracki Hrehory — 851
 Swaracki Krzysztof — 851
 Swaracki Piotr — 851
 Swidło Uzdzieński Jan — 267
 Swolyński Daniel — 846
 Swolyński Michał — 846
 Swolyński Samuel — 846
 Syngiew? Jerzy — 678
 Syngur (Singur) Stefan — 207
 Sypayło zob. Sipayło
 Szablowski (Szabłowiński) Adam — 587
 Szablowski Adam, syn Adama — 587
 Szablowski Jan — 503
 Szablowski Jan, syn Adama — 587
 Szablowski Kazimierz — 587
 Szacichyn Paweł — 678
 Szadurski Jan † a. 8 III 1771, oboźny
 inflancki 18 X 1744, podstoli 12 XI
 1748, stolnik 5 IX 1752, podstarości
 1759–1764, chorąży 17 III 1766 — 533
 Szaniński Hawryło — 188
 Szapka (Szabka) Chotolski Kazimierz
 † a. 8 III 1658, wojski witebski 1650 —
 255, 466
 Szapka Staruszynicz Jan, żołnierz — 62,
 150, 181
 Szapczyna Staruszyniczyna Elżbieta (Hal-
 szka) z Olszewskich, ż. Jana — 62
 Szapkowicz (Szapkowski) Jan — 790
 Szaszura Dymitr (Dmitr), mieszczanin or-
 szkański — 849
 Szaszy — 678
 Szczepański Zygmunt Ferdynand, staro-
 sta mirachowski — 423
 Szczepkowski Samuel — 18
 Szczęsnowicz Jan, pleban wiżajński —
 672
 Szczowkała (Szowkała), Moskal — 241
 Szczukowski Masłowicz Stefan — 534
 Szczurska Maryna z Kołatajów — 9
 Szczurski Michał — 9
 Szczyt Niemirowicz Mikołaj † po 1674,
 wojski mściśławski 1670? — 1044
 Szebeko (Siebieko) Andrzej — 533
 Szebeko (Szbieyko, Szybieka) — 581
 Szejn (Szejn) Michail † 28 IV 1634, stol-
 nik carski już 1598, wda pułkowy 1600–
 1604, okolniczy 1605, bojarzyn 1607,
 wda smoleński 1608–1611, namiestnik
 twerski ok. 1625–1630, naczelnik prikazu

- „puszkarskiego” 1628–1631 — 685, 804, 1065
- Szemborski, kanonik smoleński — 55
- Szemet lub Szemeth zob. Szemiot
- Szemfelt Jakub, mieszczanin kowieński — 214
- Szemiot (Szemet) Aleksander Kazimierz † a. 6 XI 1659, podkomorzyc wileński, podwojewodzi nowogródzki 1652–1653, podstoli witebski już 1655 — 930, 931
- Szemiot (Szemet) Eustachy † a. 1676, podkomorzyc wileński, podstoli połocki ok. 1661 — 930, 931
- Szemiot (Szemet) Malcher † 1616, podkomorzy wileński 1600 — 51
- Szemiot (Szemet) Mikołaj Kazimierz † po 1681, podstarości żmudzki już 1658–1669, podsędek 1670, sędzia z. 1677 — 882, 903, 1032
- Szemiot (Szemeth, Szemet, Semet) Mikołaj Samuel 1633–8 X 1660, rotm. — 101, 277, 355, 544, 545, 610, 747, 828–832, 834–836, 838–840, 913, 1062
- Szemiotowa Konstancja z Dziewiałtowskich, ż. Mikołaja Kazimierza — 882, 903
- Szeniak Hawryło, wójt osowiecki — 995
- Szeraj Mikołaj zob. Szyraj
- Szewerdycz Kowalewski Chozko — 1052
- Szlichting (Slichtynk) Ludwik, chorąży husarii P. J. Sapiehy — 186, 392
- Szmeling zob. Schmoelling
- Szmurłowski Maciej † a. 4 VII 1656, altarzysta krewski — 436
- Szmurłowski Wojciech — 832
- Sznabel Gerhard Frydrych, chorąży rajtarii W. Gosiewskiego — 276
- Szolkowska Anna z Klonowskich † po 1671, wojewodzianka brzeska, druga ż. Mikołaja Władysława — 733
- Szolkowski Mikołaj Władysław † a. 20 IV 1671, podczaszy wileński już 1660 — 733
- Szostak Mikołaj — 992
- Szostak Radziwiłłowicz Mikołaj † a. 2 I 1659, skarbnik lidzki — 683
- Szostakowa N., ż. Mikołaja — 992
- Szostakowska Anna z Mirskich, ż. Jana — 664
- Szostakowski Jan † a. 17 II 1658?, pisarz z. brasławski 8 VII 1645 — 311
- Szostakowski Stefan — 664
- Szostowicka Anna z Kulmińskich, ż. Jana — 425
- Szostowicki Andrzej † a. 9 III 1673, skarbnik witebski już 1652, administrator dóbr zasławskich — 913
- Szostowicki Jan † po 10 II 1656, stolnik żmudzki 1654/1655 — 43, 425
- Szostowicki Marcjan, syn Jana, łowczy żmudzki 28 V 1658 — 425, 443
- Szowkała Pieczyhorzec Jan — 107
- Szpakowska Maryna z Uszyńskich zob. Zerbinowa
- Szpakowski Jan, cyrulik brzeski — 445
- Szpakowski Jan, syn Jana — 445
- Sztemplin Tobiasz, mieszczanin wileński — 967
- Szteremberk — 566
- Szucsza Jan Stanisław † 1698, sędzia grodzki kowieński już 1659, podsędek już 1665, podkomorzy już 1677 — 693, 758
- Szucsza Krzysztof † po 1690, ciwun bierzyniański 3 XI 1661 (nie utrzymał się) — 373, 730, 1040, 1041
- Szukścina Barbara z Fursów, ż. Stanisława — 693, 758
- Szukścina Jadwiga z Pukieniów † po 1678, ż. Jana Stanisława — 693, 758
- Szumlańska Katarzyna z Piórów (Pzórów), ż. Kazimierza — 675
- Szumlański Kazimierz † 1683, piwniczny lit. już 1678 — 675
- Szumowski Adam — 678
- Szumski Jan † 1661, wójt dywiński 28 XII 1647–1657? — 406, 532, 1069
- Szumski Stefan, syn Jana, wójt dywiński 1657? — 406, 532

- Szuścicki zob. Suścicki
 Szański Stanisław — 123
 Szwejkowski zob. Szwykowski
 Szwykowska Krystyna zob. Tyszkiewiczowa
 Szwykowska Teresa Cecylia z Ginwił Piotrowskich, ż. Jana — 510
 Szwykowski (Szwejkowski) Dawid — 463, 946
 Szwykowski Jan † a. 1685, podstoli orszański 21 I 1656, podstoli witebski 28 XI 1659 — 458, 491, 510
 Szwykowski (Szwejkowski) Jerzy, chorążyc nowogródzki — 700
 Szylańska Zofia z Lipnickich, ż. Konstantego — 975
 Szylański Konstanty, stolnik żmudzki 10 IV 1657 — 134, 179, 217, 975
 Szymanowicz (Szymonowicz) Stefan — 567
 Szymanowski Stefan — 932
 Szymkiewicz Fiedor, mieszczanin i młynarz merecki — 1107
 Szymkowicz (Szymkiewicz) Szkleński (Szeleński) Jan, łowczy wołyński — 522
 Szymonowicz Stefan zob. Szymanowicz
 Szyraj (Szeraj) Aleksander — 584, 729
 Szyraj (Szeraj) Mikołaj, żołnierz — 729, 1046
 Szyrajowa Helena z Mozolewskich, ż. Mikołaja — 1046
 Szyrajowa Helena z Wołków zob. Skorupska
 Szyrna Hrehory Kazimierz † 17 I 1690, pisarz gr. piński już 1665, pisarz z. 1676, podsedek 17 III 1685 — 1014, 1061
 Szyrna Paweł — 762, 1061
 Szyrna Elżbieta (Halszka) z Uzłowskich, ż. Hrehorego Kazimierza — 1014, 1061
 Szyrna Ludwika z Boreyków 1 v. Hrehorowa Ratomska, 2 v. ż. Marcina, wojskiego pińskiego — 568
 Szyszka Roman — 331
 Szyszlina Zofia z Podhajskich, ż. Jana — 628
 Szyszło Jan — 628
 Śledziewski (Śledziwski) Piotr † a. 5 VI 1656, pleban simneński — 482
 Ślizień Aleksander † a. 29 I 1684, sekretarz JKM, podstoli oszmiański 1644, stolnik 9 I 1651 — 1029
 Świadzki Kryszpin — 923
 Świdzki Stanisław — 691
 Świdzki Tobiasz, żołnierz — 833
 Świdzki — 585
 Świącicka Anna z Maydlów † po 1690, żona Stanisława
 Świącicka Polonia z Mężynskich, ż. Pawła Stanisława — 453
 Świącicki Stanisław, syn Pawła Stanisława, żołnierz — 883
 Świącicki Stanisław Jan (Jan Stanisław) † a. 1690, podczaszy rzeczycki już 1674, podstarości mściłowski 1682 — 453
 Świącka, ż. Kryspina — 1044
 Świącki Kryspin — 1044
 Świrczewski Krzysztof, wójt lipski od 1656 — 162
 Świrczewski Marcin — 244
 Tajmowicz Jerzy — 307
 Talat Jan Hieronim † a. 24 VII 1658, podstarości żmudzki od 1653 — 448, 471
 Talkowska Zofia z Mirzańskich, ż. Dawida — 415
 Talkowski Anet (Aret, Dżanet?) — 529
 Talkowski Dawid, żołnierz — 415
 Talkowski Mustafa — 415
 Talwosówna Joanna zob. Lacka
 Tańska Elżbieta zob. Grobicka
 Tański Jan † 1673, pisarz gr. poznański 1649/1650, wiceinstygator kor. 1649, dworz. JKM, instygator 1658 — 423
 Tarasewicz Hrehory — 534
 Tarasewicz (Taraszewicz) Nazar — 534
 Telatycki Stefan — 93
 Terlecki Benedykt, bazylianin, archimandryta wileński Ś. Trójcy 1661 — 980, 1064

- Terlecki Cyryl † 1607, władca łucki i ostrogiński 1585 — 981
- Tetera Morzkowski Paweł † 1671, sekretarz JKM, podczaszy mielnicki 6 X 1660, stolnik połocki 6 X 1660, pisarz wojska zaporoskiego XI 1660, hetman kozacki II 1662–1665 — 1007
- Tokarski Stanisław, proboszcz łomaski 20 VIII 1658 — 606
- Tokarski Stanisław Kazimierz † 4 I 1695, podstoli i podstarości piński już 1678, stolnik 28 IV 1685, podsędek 7 VI 1692 — 1034
- Tołoczko — 625
- Tołokońska Zofia zob. Stępkowska Andrzejkowiczowa
- Totwidówna Elżbieta zob. Mozarska
- Tracewska Anna Konstancja zob. Siellicka
- Troska Adam — 600
- Troska Aleksander † po 1685, wojski wendeński już 1685 — 186, 600
- Troska Jerzy — 600
- Troska Stanisław — 600
- Troskowie — 575
- Trubecka zob. Wołodkowiczowa Elżbieta
- Trubecki (Trubeckij Jurij) Wigunt Jerzy † 12 VI 1679, podkomorzyc starodubowski, po wyjeździe do Rosji bojarzyn 1673 — 268
- Trubeckij Aleksy Nikitycz † 1663, wda tobołski 1626, astrachański i tulski 1642, bojarzyn 1646, wda kazański — 268
- Tryczewski — 974
- Tryzna Gedeon Michał † 11 IX 1652, dworz. JKM, starosta brzeski 1624, podstoli lit. 21 III 1631, stolnik 16 VIII 1631, krajczy 1638, podczaszy 1642?, podskarbi w. 5 IV 1644 — 657
- Tryzna Jan † 20 XI 1671, stolnik wołkowyski 3 VI 1634, starosta 1645 — 223
- Tryzna Kazimierz Krzysztof (w zakonie Klemens) † 1686, ihumen konwentu Ś. Ducha w Wilnie, bp-nominat białoruski 25 II 1679 — 1016
- Tryzna Marcejan † 17 V 1643, sekretarz JKM, kanonik wileński 1620, prepozyt wileński, trocki i gieranoński, pisarz w. lit. 15 I 1628, referendarz duchowny 18 III 1631, koadiutor wileński 1638–1643, sufragan białoruski i bp malleński 1639, podkanclerzy lit. 30 VIII 1641 — 772, 981
- Tryzna Stanisław Władysław † po 1678, podstarości wołkowyski już 1646, pisarz z. 16 IX 1650, sędzia 20 II 1659 — 548, 1016
- Trzębecki — 913
- Tschenschet Tomasz, aptekarz kiejdański — 360
- Tukalski Nielubowicz Jerzy † 1655/1656, wojski piński 1649 — 79, 154
- Tukalski Nielubowicz (Jan) Józef † 2 IX 1675, ihumen monasteru przy cerkwi Ś. Ducha (dyzuników) w Wilnie, archimandryta leszczyński 1647, bp mściłowski, orszański i mohylowski 3 VIII 1661, metropolita kijowski 22 XI 1663 — 154
- Tukalski — 31
- Tukowicz Bazyli — 835
- Tukowicz, syn Bazylego — 835
- Tukowicz — 948
- Tułowski Jerzy, pisarz gr. wołkowyski już 1659–1665 — 941, 1090
- Tupański Rafał Stanisław † 1684, cześnik oszmiański 15 IV 1659, podczaszy już 1669–1620 II 1683, pisarz gr. już 1669 i jeszcze 1676 — 645, 791
- Tur Barankowski Aleksander, żołnierz — 340, 522
- Turlaj Samuel Władysław † a. 16 VIII 1690, sędzia gr. trocki ok. 1664–1667, podwojewodzi 1670, podsędek 1679 — 58
- Tyczyn — 699
- Tynkhauszówna Anna zob. Przeddziecka
- Tysza Lew — 895

- Tyszk Jan Michał, pleban olwicki i wylkowyski 16 II 1661 — 970
- Tyszkiewicz Andrzej Kazimierz, chorąży dorpaci 28 II 1659 — 549, 550
- Tyszkiewicz Antoni Jan 1609–23 VI 1649, dworz. JKM, cześnik lit. 1640, podskarbi nadw. 1640, starosta wilkomierski 1644, marszałek nadw. 11 III 1645 — 330, 860, 936
- Tyszkiewicz Bogusław — 913
- Tyszkiewicz Janusz † 1649, wda kijowski 13 I 1631, starosta żytomierski — 860, 985
- Tyszkiewicz Jerzy † 17 I 1656, kanonik krakowski, wileński 1626, bp metoneński i sufragani wileński 1631, bp żmudzki 1633, wileński 1639 — 535, 860, 985
- Tyszkiewicz Kazimierz — 926, 927, 928, 998
- Tyszkiewicz Krzysztof † VIII 1660, starosta żytomierski 1649, podczaszy kijowski, plk JKM, wda czernihowski już 1656 — 484, 860
- Tyszkiewicz Mikołaj, marszałkowiec słonimski? — 861, 895
- Tyszkiewicz Ostafian Aleksander † 1689, podkomorzy brzeski 10 VIII 1656 (objął dopiero 1668) — 374, 547, 901, 902
- Tyszkiewicz Stanisław — 913
- Tyszkiewicz Władysław 1644–I 1684, dworz. pokojowy JKM, krajczy lit. 3 II 1676 — 860, 936
- Tyszkiewiczowa Izabella z Daniłowiczów † po 1687, ż. Ostafiego Aleksandra — 547
- Tyszkiewiczowa Krystyna ze Szwykowskich (Szwejkowskich) † 1657, ż. Antoniego Jana — 330, 407, 860, 936, 1032
- Tyszkiewiczówna Barbara zob. Gzowska
- Tyszkiewiczówna Elżbieta zob. Wiażewiczowa
- Tyszkiewiczówna Krystyna zob. Rytelowa
- Tyszkiewiczówna Zuzanna zob. Stetkiewiczowa
- Tyszkiewiczówny, córki Antoniego Jana — 860, 936
- Tyszkiewiczówny — 913,
- Tyszkowska Marianna z Korzeniewskich, ż. Stanisława — 346, 719
- Tyszkowski Stanisław — 346, 719
- Tyzenhauz (Tyzenhawz) Jerzy † 6/7 IX 1679, plk JKM, miecznik lit. 2 VI 1650, starosta rumborski 1643, rzeżycki 1658, rujeński 1662 — 33, 694
- Tyzenhauz (Tyzenhawz) Wilhelm † a. 9 X 1676, starosta lemżański 1632, kupiski już 1639, rumborski 1656, diamencki 1661 — 3, 694
- Tyzenhauzowa Katarzyna z Ciechomskich, ż. Wilhelma — 694
- Uberowicz — 341
- Uexküll (Ikksielowa) Eufrozyna z Nieroszyńskich † po 1692, 1 v. Janowa Krucegerowa, 2 v. za Eberhardem, stolnikiem witebskim i mjr wojska lit. — 475
- Uhlik Jerzy Władysław † po 1678, porucznik kozacki J. K. Hlebowicza, starosta żośleński, stolnik trocki już 1657, wojski wendeński już 1665, sędzia gr. orszański ok. 1670–1675 — 20, 21, 44, 369, 404, 404
- Ukolska Katarzyna zob. Młodzianowska
- Ulan Assan, chorąży rudnicki 12 VII 1656 — 321
- Ulan Jachia zob. Maluszycki
- Ulan Jachia zob. Maluszycki
- Ulan Malszycki (Malczycki) zob. Maluszycki
- Ulan Mustafa, marszałek ulański 13 VI 1650, plk JKM — 321, 371
- Ulanowie — 321
- Ulasowicz Furs, mieszczanin i rajca miński — 982
- Umarowiczówna Anna zob. Wrocińska
- Umiastowski Jerzy Stanisław † 1677?, stolnik wendeński już 1659, pisarz grodzki brzeski 1666–1677 — 663
- Unichowski Jan zob. Unikowski

- Unichowski Stanisław zob. Uniechowski
 Uniechowska Aleksandra Konstancja
 z Gzowskich † 1663, ż. Stanisława —
 961
 Uniechowska Pudencjanna z Uhlików,
 ż. Stanisława — 452
 Uniechowski (Unichowski) Stanisław
 † 1686, podsędek smoleński 15 II 1651,
 sędzia 1667 — 452, 961
 Unikowski (Unichowski) Jan, żołnierz —
 176
 Urbanowicz Adam — 611
 Urbanowicz Paweł Janowicz, generał pow.
 lidzkiego — 1097
 Urbanowicz Siemaszkiewicz zob. Siema-
 szkiewicz Urbanowicz
 Urusow Semen Andrejewicz † po 1656,
 bojarzyn i wda carski — 2
 Uszyńska Maryna zob. Zerbinowa
 Uścińowicz Jachim — 152
 Uścińowicz Ławryn — 152
 Uścińowicz Piotr — 152
 Uzdzieński zob. Świdło Uzdzieński
 Użłowska Elżbieta zob. Szyrmina
 Użłowski Krzysztof — 1061
 Vigant (Vigunt) zob. Wigandt
 Wadalszyński Jan zob. Kadaszyński
 Walentynowicz Adam — 531
 Walentynowicz Andrzej — 531
 Walentynowicz Jan Wizbor — 531
 Walentynowicz Szczęśny — 531
 Walmus Jerzy Krzysztof, szlachcic inflan-
 cki — 906
 Wartyns zob. Martyns
 Wasilewicz Mikołaj, burmistrz grodzień-
 ski — 770
 Wasilewicz Mikołaj Kazimierz † a. 16 III
 1657, wojski mścisławski już 1638 —
 402
 Wasilewska Ewa Szapczanka Chotolska,
 ż. Jana — 194, 242
 Wasilewski Jan — 242
 Ważyńska Skarbek Anna z Paców, ż. Woj-
 ciecha — 163, 777
 Ważyński Skarbek Hieronim † 1692, sta-
 rosta tyrkiszlewski, wieszawiański i bi-
 rżyniański — 935, 1006
 Ważyński Skarbek Mikołaj, żołnierz —
 203
 Ważyński Skarbek Wojciech † a. 9 III
 1660, dworz. JKM, starosta marienbur-
 ski 1635, tauruski 1635, ciwun Wielkich
 Dyrwian 30 VII 1635 — 163, 614, 777
 Wenecjanin — 146
 Wereszczaczyna Zofia Anna z Orzeszków
 1 v. Stanisławowa Nowicka, ż. Bazyle-
 go — 116
 Wereszczaka Bazyli — 116
 Wesel, kupiec królewiecki — 913
 Węckiewicz Krzysztof — 461
 Wędrogowski Jan, proboszcz dryświacki
 i brasławski — 95, 96
 Wężówna Estera zob. Miedziachowska
 Wiażewicz Aleksander † po 1671, syn
 Piotra Kazimierza, chorąży miński
 15 XI 1659 — 913, 917, 918, 926, 998
 Wiażewicz (Wiaziewicz) Jerzy Piotr † 28 X
 1661, syn Piotra Kazimierza, horodni-
 czy witebski 6 V 1653–1659, chorąży
 smoleński 1661, płk JKM — 480, 506,
 507, 681, 882, 925, 926, 1042
 Wiażewicz (Wiaziewicz) Piotr Kazimierz
 † a. 16 II 1658, stolnik mścisławski 5 V
 1632, podwojewodzi smoleński 1643–
 1653, podkomorzy mścisławski 1644,
 wda nowogródzki 17 VIII 1653, wójt
 orszański i smoleński — 114, 181, 226,
 234, 271, 277, 480, 507, 789
 Wiażewiczowa Elżbieta (Halszka) z Ty-
 szkiewiczów, 1 v. Mikołajowa Gro-
 chowska, 2 v. ż. Aleksandra — 918
 Wieczorkowski Faustyn Andrzej † po
 1670, sekretarz JKM, kanonik smoleń-
 ski 1657, dziekan smoleński 12 VIII
 1658 — 115, 487
 Wielawczye Iwan, mieszczanin piński —
 393
 Wielbotowicz Papłoński zob. Papłoński
 Wialbutowicz

- Wieliczkowski Anton — 534
 Wierchowski zob. Wierzchowski
 Wierzbička Krystyna z Judyckich, 1 v. Teofilowa Kochanowska — 389
 Wierzbicki Jakub, stolnik orszański 13 VI 1656 — 319
 Wierzbicki Jan — 188
 Wierzbicki, regent grodzki brzeski — 986
 Wierzbowska Eudoksja (Eudostia) z Kobylów, ż. Piotra Remigiana — 803
 Wierzbowska Katarzyna Konstancja z Giniw Piotrowskich 1634–1710, córka Mikołaja, dwórka Ludwika Marii, 1 v. Samuelowa Stanisławowa Nadolska, kasztelanowa rawska, 2 v. od 1657 ż. Hieronima Wierzbowskiego — 468
 Wierzbowski Andrzej — 803
 Wierzbowski Hieronim † 1 V 1665, dworz. JKM, chorąży w. łęczycki już 1648, starosta oświęcimski 1652–1662?, klan sieradzki 1653, wielkorządca krakowski już 1657, wda brzeski kujawski 1657, sieradzki 20? V 1661 — 468
 Wierzbowski Jan — 89, 715
 Wierzbowski Piotr — 1062
 Wierzbowski Piotr Remigian — 803
 Wierzchowski (Wierchowski) Adam — 801
 Wierzoński (Wirgoński) Jerzy — 608
 Wiesiołowska Maryna zob. Brzostowska
 Wigandt (Vigant, Vigunt) — 36
 Wilbutowicz Papłoński zob. Papłoński
 Wialbutowicz
 Wilczkówna Elżbieta (Halszka) z Puzynów, ż. Aleksandra, cześnika starodubowskiego — 78, 572, 639
 Wilczkówna Dorota zob. Brożynina
 Wilczkówna Krystyna zob. Guyska
 Wilczkówna Zofia zob. Molska
 Wilkin Jan — 686, 954
 Wilkowski Gabriel — 1046
 Wirgoński zob. Wierzoński
 Wiskowski (Wyszkowski) Jakub Władysław † a. 30 VI 1661, cześnik lidzki już 1656 — 1074
 Wiszczyński zob. Wyszczyński
 Wiszniewski Krzysztof — 700
 Witkowski Paweł, żołnierz — 128
 Witeż Jan — 939, 940
 Witeż — 913
 Witkowski Stanisław — 932, 1027
 Witold–Aleksander ok. 1352–1430, książę grodzieński 1370–1382, lucki 1384–1389, w. książę lit. 1401 — 608
 Władyka (Władyczka) prepozyt oszmiański — 97
 Władysław IV Waza 19 V 1595–20 V 1648, król polski 1632 — 40, 68, 86, 163, 169, 178, 189, 202, 212, 267, 270, 289, 290, 333, 344, 388, 394, 422, 430, 440, 452, 464, 527, 531, 561, 568, 569, 576, 578, 579, 653–655, 728, 738, 758, 761, 764, 779, 803, 817, 843, 850, 864, 893, 936, 943, 954, 961, 963, 966, 981, 994, 1020, 1021, 1051, 1063–1065, 1082, 1114
 Wnorowski Tomasz, żołnierz — 638
 Wnuk zapewne Filon Semenowicz † po 11 VI 1623, mostownicz piński — 603
 Wodowozowicz Aleksander — 757
 Wodowozowiczowa z Choroszeńskich, ż. Aleksandra — 757
 Wodzigir Pokłoński zob. Pokłoński Wodzigir
 Wojcieszenko Stefan — 1092
 Wojewódzka Estera z Węzów zob. Miedzichowska
 Wojewódzka Eufemia z Ingielderów, ż. Macieja — 171, 1100
 Wojewódzki Jakub, syn Jana — 578
 Wojewódzki Jan † po 1654, podczaszy 1635, podsędek smoleński 1636, sędzia 27 II 1651 — 578
 Wojewódzki Maciej — 171, 1100
 Wojewódzki, kanonik smoleński — 55
 Wojna Abraham 1560–14 IV 1649, bp wileński 1630 — 450
 Wojna Hrehory — 30
 Wojna Jan — 138

- Wojna Ławryn † 23 X 1580, dworz. JKM, pisarz w. lit. 1566, podskarbi nadw. 19 I 1569, podskarbi w. 30 VI 1576 — 568, 739
- Wojna Stefan — 138
- Wojna Epimach Aleksander — 991
- Wojna Hryczyna Maciej Józef † a. 1699, marszałek piński 1676, krótko kasztelan połocki 1692 — 493
- Wojna Hryczyna Michał † a. 26 II 1659, starosta chwejdański — 551
- Wojna Hryczyna Władysław Kazimierz † po 1670, podczaszy grodzieński już 1661 — 1094
- Wojna Jasieniecki Aleksander Michał † 1698, wojski witebski już 1659, podwojewodzi wileński 1666–1668, starosta brasławski 1672–1685, klan nowogródzki 15 VI 1684 — 793, 915, 1026
- Wojna Jasieniecki Samuel Michał † po 1679, stolnik witebski od 7 VIII 1656, wojski 1674 — 255–257, 924
- Wojna Jasieniecki może Jan, sędzia ziemski mścisławski — 288
- Wojna Jasieniecki, syn Jana? — 288
- Wojnianka Anna zob. Kossakowska
- Wojniat zob. Woyniat
- Wojnina Hryczynina Felicjanna z Bielikowiczów † po 1667, ż. Władysława Kazimierza — 1094
- Wojnina Hryczynina Zofia z Naruszewiczów † a. 3 XI 1649, ż. Michała, starosty pieniańskiego — 766
- Wojnina Jasieniecka Anna z Podbereckich, ż. Jana — 288
- Wojnina Jasieniecka Leonora Marianna z Gorskich † a. 14 XI 1673, ż. Aleksandra Michała — 1026
- Wojno Maciej — 1060
- Wojsznar Frycek Hanus, mieszczanin władysławowski — 56
- Wolff, żyd wileński — 132
- Wolff von Ludinghausen Fryderyk Jan † 1659, dworz. pokojowy JKM, pplk, ciwun berżański 1645–1658, podkomorzy dopracki już 1654 — 819
- Wolffówna von Ludinghausen Katarzyna Konstancja zob. Piotrowska Ginwill
- Wolik Arciem — 958
- Wolski Aleksander, żołnierz — 396
- Wolk Karol, chorąży kozacki S. J. Lipnickiego — 677, 950, 1041
- Wolk Stanisław † po 27 VI 1664, podstoli? dorpacki już 1636, stolnik już 1639 — 677
- Wolk Władysław † a. 1683, porucznik kozacki S. J. Lipnickiego, wojski inflancki — 950
- Wolk — 473
- Wolkowicka Anna z Karaszewiczów Tokarzewskich, ż. Pawła — 212
- Wolkowicka Elżbieta (Halszka) z Nieciszewskich, ż. Pawła — 212
- Wolkowicki Paweł — 212
- Wolkówna Helena zob. Skorupska
- Wollowicz Aleksander Kazimierz † 1660, chorąży wileński 1649 — 920
- Wollowicz Eustachy Kazimierz † 1658, cześnik lit. 4 XI 1646, podstoli 16 VIII 1656, stolnik 15 II 1658 — 17, 38, 671, 713
- Wollowicz (Wołowicz) Marcejan † 1656, pisarz z. wileński 1637 — 89, 715, 939, 940
- Wollowicz (Wołowicz) Piotr † 1651, chorąży trocki ok. 1623, podkomorzy 20 IX 1625 — 940
- Wollowicz (Wołowicz) Tomasz Stanisław † 1681/1682, pisarz z. grodzieński 2 V 1661, podsędek 19 IX 1663, sędzia 1670 — 52
- Wollowicz (Wołowicz) Władysław † 14 IX 1668, dworz. pokojowy JKM, chorąży trocki 1 IV 1636–IV 1653, pisarz polny lit. VI 1639, klan smoleński 21 IV 1653, wda witebski 23 III 1656, hetman polny lit. 3 I 1667 — 593, 804
- Wolmińska Helena z Bychowców, ż. Michała Kazimierza — 439

- Wołmiński Michał Kazimierz † ok. 1675, skarbnik upicki 9 III 1643, podsejdek 16 VIII 1664, sędzia z. 14 III 1666 — 439
- Wołodkiewicz zob. Wołodkowicz
- Wołodkiewiczowa zob. Wołodkowiczowa
- Wołodkiewiczówna zob. Wołodkowiczówna
- Wołodko, chłop z ek. pińskiej — 1013
- Wołodkowicz Jan — 935
- Wołodkowicz (Wołodkiewicz) Krzysztof † VI 1670, pisarz z. miński 20 V 1632, wda nowogródzki 18 III 1658 — 4, 234, 268, 867, 868, 931, 1004
- Wołodkowicz (Wołodkowicz) Marcin Kazimierz † 1701, horodniczy miński 15 III 1658, podstarości już 1665–1689, pisarz z. 1689/1690 — 135, 220, 814
- Wołodkowiczowa (Wołodkiewiczowa) Elżbieta z Druckich Sokolińskich † 1653, 1 v. Piotrowa Wigunt Trubicka, podkomorzyna starodubowska, 2 v. ż. Krzysztofa od 1645 r. — 268
- Wołodkowiczówna (Wołodkiewiczówna) Ewa zob. Galimska
- Wołodkowiczówna Zofia Konstancja zob. Połubińska
- Wolosowicz Stefan † 1661, archimandryta smoleński — 892
- Woloszynowski Jan — 953
- Wołowicz zob. Wołowicz
- Wonlar (Wolnart, właściwie von Laar) Jakub † po 1655, budowniczy smoleński 14 III 1623, po 1654 w Rosji — 473, 836
- Worłowska Giekowiczowa Anna z Radgowskich, ż. Michała — 1010
- Worłowski Jan Władysław — 881
- Worłowski Giekowicz Michał † po 1684, podstoli kowieński 16 II 1667 — 1010
- Worona Gabriel — 654
- Worona Jędrzej — 654
- Worona Leon, syn Tymoteusza — 654
- Worona (Woroniec) Tymoteusz (Tymofiej) Kazimierz † 1654, pisarz gr. starodubowski już 1636 — 76, 654
- Woroniec Daniel Jerzy † po 1662, skarbnik kijowski już 1640, dworz. pokojowy JKM — 1032
- Woroniec Paweł — 1071
- Woroniec Piotr — 1071
- Woroniec Hrehory — 75
- Woroniec Paweł — 75, 1087
- Woroniec zob. Worona
- Woronina Luba z Rahożów, ż. Tymoteusza — 654
- Worońcówna Marianna Katarzyna zob. Zaleska
- Woropaj Krzysztof — 300
- Woropajowa — 300
- Worotyńiec Bazyli — 332, 987
- Worotyńiec Iwan — 199
- Worotyńiec Krzysztof † a. 1670, budowniczy połocki — 198, 199, 331, 988, 989
- Worotyńcowa, ż. Iwana — 199
- Woyniat Aleksander † ok. 1670, podczaszy żmudzki już 1652, podkomorzy 25 VI 1658 — 426, 428
- Woyniłłowicz (Woyniłowicz) Bazyli — 987
- Woyniłłowicz (Woyniłowicz) Daniel, syn Jana, żołnierz — 325
- Woyniłłowicz (Woyniłowicz) Hieronim, syn Jana, żołnierz — 325
- Woyniłłowicz (Woyniłowicz) Jan — 325, 987
- Woyniłłowicz (Woyniłowicz) Konstanty, syn Jana, żołnierz — 325, 1002
- Woyniłłowicz Ludwik Kazimierz † ok. 1671, podczaszy mściławski już 1655, stolnik mozyrski 1659 — 702
- Woyniłłowiczowa (Woyniłowiczowa) Helena (Halszka) z Domarackich (Domaradzkich), ż. Jana — 325
- Woyniłłowiczówna (Woyniłowiczówna) Krystyna zob. Kozarynowa
- Wrangiel Chrystian — 414
- Wrangiel Fryderyk — 414
- Wrangiel Jan — 414
- Wrangiel Jan — 414
- Wrangiel Jerzy (Georg) — 414
- Wrangiel Mikołaj — 414

- Wrangiel Otto — 414
 Wrangiel — 414
 Wrocińska Anna z Umarowiczów, ż. Filona — 562
 Wrociński Filon † po 1658, miecznik rzeczycki 26 II 1654 — 562
 Wróblewski Stefan, generał woj. mińskiego — 1027
 Wrzeżewski Łukasz, żołnierz — 842
 Wścieklica Jan, wójt wierzbowski — 200
 Wściśliński Marcin Florian, kanonik i oficyał wileński, pleban i prepozyt wolpieńskich 13 V 1659 — 666, 978
 Wyczółkowski Jan, mieszczanin brzeski — 440
 Wydźga Jan Stefan † 6 IX 1685, opat sieciechowski, kanonik krakowski, sekretarz JKM, kanclerz Ludwika Marii, referendarz duchowny kor. VIII 1652, sekretarz w. kor. XII 1652, bp łucki i brzeski 31 V 1655, warmiński 10 XI 1659, podkanclerzy kor. 10 III 1676, kanclerz 28 X 1677–24 II 1679, abp gnieźnieński X 1677 (17 VII 1679) — 606
 Wyhowski może Eustachy † po 1658, namiestnik kijowski 1650 — 534
 Wysłouch Adam — 581
 Wysłouch Ludwik Karol † po 1667, cześnik orszański już 1662, podstarość już 1667 — 533
 Wysocki Jan Kazimierz, mostowniczy piński 11 XII 1658 — 603
 Wysocki Joachim (Jachyn, Jachim) — 534
 Wysocki Mikołaj — 108
 Wysocki, ziemianin lebedziwski — 1113
 Wysocki Korzeniewicz Jan — 739, 762, 1013, 1014, 1061
 Wysocki Korzeniewicz Mikołaj — 739
 Wysogird — 444
 Wyszczyńska (Wiszczyńska) Maryna zob. Nieustrujowa
 Wyszczyński (Wiszczyński) Daniel — 396, 509
 Wyszczyński (Wiszczyński, Wyszczyński) Hrehory † po 1660, skarbnik rzeczycki 12 III 1658 — 942, 949, 984
 Wyszczyński (Wiszczyński), brat Hrehorego — 942
 Wyszkowski zob. Wiskowski
 Zabłocki Jan — 573
 Zaborowska Anna z Lipińskich, ż. Jana — 37
 Zaborowski Jan — 37
 Zabuska Zofia z Kwaśnińskich (Kwasieńskich) Złotych, c. Adama, miecznego trockiego, ż. Krzysztofa — 859, 862
 Zabuski Jan — 122
 Zabuski Krzysztof — 859, 862
 Zabuski (Zabuński) Samuel, podstoli miński już 1664 — 463, 473
 Zachary, kowal — 954
 Zadorski Maciej † a. 3 II 1676, marszałek orszański 1657? — 397, 398, 763, 1005
 Zadorski Stanisław — 1005
 Zagórski Jerzy — 698
 Zajeziński Bohdan † a. 1672, podczaszy rzeczycki 2 X 1657 — 309
 Zakrzewska Anna z Kwiatkowskich, ż. Krzysztofa Kazimierza — 348
 Zakrzewska Helena z Osińskich, ż. Mateusza Jana — 761
 Zakrzewski Krzysztof Kazimierz — 348
 Zakrzewski Mateusz Jan † ok. 1679, dworz. JKM, sędzia gr. wileński 1659, podsedek 16 VI 1663, sędzia 1667 — 710, 761, 852
 Zalepuha Jan, burmistrz grodzieński — 770
 Zaleska Anna zob. Żabina
 Zaleska Marianna Katarzyna z Woronów, ż. Waleriana Stanisława — 388
 Zaleski Aleksander — 695
 Zaleski Bartłomiej — 695
 Zaleski Marcin — 529
 Zaleski Tomasz, żołnierz — 843

- Zaleski Walerian Stanisław † po 1680, starosta dorohobuski — 388, 843
- Zalewaczyc Kościukowicz Jakow — 613
- Zalewski Awgustynowicz Piotr — 799
- Zalewaczycowa Kościukiewiczowa Zofia, ż. Jakowa — 613
- Załamaj (Zalomaj) Proniewicz Jakub Aleksander † a/1 21 III 1657, cześnik wileński od 1649 — 184, 701
- Załamaj Proniewicz Paweł, żołnierz — 345
- Zaloński Hrehory — 989
- Zaloński Szwocha — 989
- Zaranek Horbowski Paweł Samuel † po 1673, stolnik brzeski 20 VIII 1640 — 753
- Zarankowa Horbowska Katarzyna z Komorowskich, ż. Pawła — 753
- Zaręba Mikołaj — 117
- Zarowski — 656
- Zawisza Aleksander Kazimierz na Żejmach † 1674, podstoli nowogródzki 21 V 1661 — 914
- Zawisza Dowgiałło Jan Krzysztof † 9 III 1661, sekretarz JKM, kanonik wileński 1639, regent kancelarii w. lit. 1641, archidiacon wileński 1649, pisarz w. i referendarz duchowny lit. 6 V 1649, bp wileński 21 IV 1656, prepozyt trocki 1654 — 17, 20–22, 46, 47, 71, 77, 86–89, 94–97, 105, 107, 123, 169, 193, 197, 209, 215, 230–232, 242, 249, 256, 299, 302, 304–306, 324, 328, 334, 346, 350, 353, 359, 371, 432, 436, 437, 457, 464, 475, 481, 484, 488, 500, 517, 519, 520, 524, 591, 592, 594, 595, 666, 689, 690, 788, 797, 802, 818, 970, 971, 978, 1089, 1096
- Zawisza Dowgiałło Kazimierz, może syn Rafała, miecznik wilkomierski już 1671, podstoli już 1682, † po 1688 — 1061
- Zawisza Dowgiałło (Dowgiałło) Rafał † po 23 IV 1664, miecznik wilkomierski 6 III 1636 — 1045
- Zawisza (Kieżgajło) Andrzej Kazimierz † 23 VI 1678, starosta miński 1652, pi-sarz w. lit. 4 VI 1650 — 1, 15, 68, 361, 363, 407, 480, 481, 489–491, 507, 529, 540, 586, 786, 903, 906, 908, 914, 917, 919, 923, 925, 927, 943, 951, 973, 975, 1000, 1006, 1010, 1012, 1064
- Zawisza (Kieżgajło) Krzysztof 1578–23 I 1670, łowczy lit. 25 X 1629, starosta miński 1631–1652, pisarz w. lit. 27 V 1637, marszałek nadw. lit. IX 1649, starosta brasławski 1652–1656?, w. lit. 11 IV (?) 1654, klan wileński XI 1669 — 1, 867, 868
- Zawiszyna Dowgiałło Leonora z Białozorów, ż. Rafała — 1045
- Zawiszyna Aleksandra Konstancja z Ogińskich † po I 1697, kasztelanka trocka, ż. Andrzeja Kazimierza od ok. 1655 — 1004
- Zazierski Bohdan — 834
- Zazierski Krzysztof — 834
- Zbutkiewicz Kimont zob. Kimont Zbutkiewicz
- Zdanowicz Konstanty zob. Żdanowicz
- Zdrojewski Wojciech — 525
- Zegzdra Jan Krzysztof — 1010
- Zelajowie — 147
- Zelmanowicz (Zelmonowicz) Szaweł, żyd brzeski — 85, 329
- Zelniowa (Zelnowa) Łucja z Konwickich, ż. Aleksandra — 264
- Zenowicz (Zienowicz) Despot Jan Władysław 1615–a. 2 II 1669, marszałek oszmiański 8 XII 1647 — 881, 1017
- Zenowicz (Zienowicz) Despot Janusz † 1726, podkomorzy połocki 27 III 1679 — 535, 781, 881
- Zenowicz Despot Jerzy † 1648, starosta opeski — 535, 881
- Zenowicz (Zienowicz) Despot Stanisław † 1672, dworz. pokojowy JKM, leśniczy wilkijski, podsędek wilkomierski 29 VIII 1653, podkomorzy 5 X 1661, klan miński ok. 1670 — 35, 881, 1017
- Zenowicz (Zienowicz, Zieniewicz) Despot Stanisław Albrycht † p/1 29 I 1666,

- pisarz z oszmiański 1648, podkomorzy 1649 — 441, 535
 Zenowiczowa (Zieniewiczowa) Despot Elżbieta Amalia z Herbersztejnów † 1692, od 1645 ż. Stanisława — 35
 Zenowiczowa (Zienowiczowa) Despot Elżbieta z Podchocimskich † po 1663, ż. Stanisława Albrychta — 441
 Zerbinowa Maryna z Uszyńskich 1 v. Janowa Szpakowska — 445
 Zgrzebski Baltazar — 686
 Zieleńska zob. Zielińska
 Zieleński Jan zob. Żelęcki Jan
 Zieleński Wojciech zob. Zieliński
 Ziełpuha Kościeniewicz Jan — 365
 Ziełpuha Kościeniewicz, syn Jana — 365
 Zielińska Cecylia Konstancja z Wojnów, ż. Wojciecha — 805
 Zielińska Katarzyna ze Skibickich, ż. Wojciecha — 212
 Zielińska (Zieleńska) Krystyna zob. Oda-chowska
 Zieliński (Zieleński) Wojciech † a. 1673, sekretarz JKM, podczaszy grodzieński już 1656, stolnik piński 16 VIII 1657, podstarości 1658, podsędek 1661, chorąży już 1668, wójt łajczyński — 212, 315, 323, 513, 766, 805, 812
 Zieniewicz Józef Jan † po 1685, porucznik kozacki S. Kmicica, podczaszy grodzieński już 1664 — 137
 Zienkiewiczowa Izabella z Rahozów, ż. Samuela — 521
 Zienowicz zob. Zenowicz
 Złoty Kwaśniński (Kwasiński) zob. Kwaśniński Złoty
 Zmąyłowicz Jan — 88
 Zmitrowicz Jan — 891
 Zolotarzewski (Zoltarzewski) — 198
 Zoślicz (Zoklicz) Bohusz — 534
 Zowianka [?] Anna zob. Limontowa
 Zubow Iwan — 578
 Zulowie — 214
 Zwiardowski Krzysztof — 28
 Zygmunt August (Sigismundus Augustus) 1 VIII 1520–7 VII 1572, król polski 1529 (1548), wielki książę lit. — 534, 568, 618, 682, 739, 763
 Zygmunt (Sigmunt) III Waza 20 VI 1566–30 IV 1632, król polski 1587, król szwedzki 1592–1599 — 163, 188, 189, 196, 267, 270, 290, 344, 464, 527, 531, 561, 568, 578, 617, 653–655, 728, 734, 738, 758, 761, 766, 817, 843, 893, 943, 954, 961, 981, 1021, 1035, 1063, 1114
 Zygrowicz Teodor — 887
 Zyniew — 913
 Żaba Jan — 952
 Żaba Jan Hieronim † po 1663, horodniczy brzeski już 1655 — 2, 327
 Żaba Konstanty — 952
 Żaba Krzysztof † a. 11 III 1658, cześnik połocki 3 I 1640 — 275
 Żabina Anna z Zaleskich, ż. Jana Hieronima — 327
 Żardecka Anna z Sawickich, ż. Marcellina — 657
 Żardecki Ludwik lub Jan Ludwik † po 1689, podczaszy piński 14 II 1662 — 1078
 Żardecki Marcellin Władysław † po 1676, dworz. JKM, podkomorzy czernihowski już 1676 — 657
 Żaryn Jan — 1088
 Żdanowicz (Zdanowicz) Konstanty † po 1666, rotm. pow. orszańskiego, podstarości już 1664 — 238–240, 437
 Żdanowiczowa Helena z Karłowiczów † a. 1671, ż. Konstantego — 238–240
 Żebrowski — 588
 Żelęcki (Zieleński) Jan † 11 XI 1673, starosta bydgoski 1654, rzeżycki 1658, podkomorzy dorpacki 21 V 1659, koniuszy królowej, łowczy kor. 9 I 1665 — 34
 Żelska Eufrozyna zob. Suchorabska
 Żelska Katarzyna z Kurczów, 1 v. Janowa Kazimierzowa Kniaziewiczowa, podstolina oszmiańska, 2 v. (już 1660) Krzy-

- sztofowa Żelska, pisarzowa z. bielska — 382
- Żeromski (Żeroński) — 888
- Żłoba Antonowicz zob. Antonowicz Żłoba
- Żmijowski — 288
- Żuk Stanisław, sekretarz JKM — 996
- Żukowicz Wasyl, mieszczanin piński — 235
- Żukowiecki (Żukowicki) Eliaz (Heliasz) — 231
- Żukowski Eliaz (Heliasz) — 873
- Życki Stefan — 189
- Żyli Leon — 504
- Żyżemska Anna z Jeśmanów zob. Eysmontowa
- Żyżemski Tomasz † ok. 1675, dworz. pokojowy JKM, podkomorzy miński 5 V 1664 — 882, 913

- Adamowa, derewnia w woj. połockim — 686
- Agleniki, wś w woj. trockim — 416
- Ajciuciewicz, dobra w pow. mozyrskim — 619, 728, 807
- Alchimowo, derewnia w woj. połockim — 954
- Aleksiejowska (Aleksiejewska), ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Alekszyno, pustosz w woj. połockim — 684
- Alse, wś na Żmudzi — 734
- Alkupie, wś na Żmudzi — 760
- Ananicy, wś w pow. oszmiańskim — 674
- Anciuszkowo, służba w woj. witebskim — 198
- Apanaskowszczyzna, wś w woj. połockim — 117
- Arcimowicze, wś w pow. oszmiańskim — 674
- Arciuszków, dobra w pow. starodubowskim — 389
- Arcujkowicze (Arczejkowicze), dobra — 989
- Ardamowo, derewnia w woj. smoleńskim — 698
- Arklajcie (Arglajcie) alias Korany, dobra na Żmudzi — 904
- Artymowiczowska włoka, w pow. pińskim — 795
- Audoszowa, derewnia w woj. połockim — 686
- Augustów, m-ko w woj. podlaskim — 499
- Awksudzie (Awskudzie), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Awkszkiele (Awkskiele), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Awskudzie zob. Awksudzie
- Azarowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
- Babinicze (Babonicze, Bubinicze), wś w woj. mścisławskim — 77
- Babinowicze, dobra w woj. witebskim — 886
- Babonicze zob. Babinicze
- Babojowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
- Bachan, dobra w pow. orszańskim — 183
- Bachmatowszczyzna, ziemia w pow. oszmiańskim — 594
- Bacuny lub Bacunie zob. Bakuny
- Badzkowszczyzna, folwark w woj. połockim — 847
- Bajdakowo, derewnia w woj. połockim — 954
- Baksty (Bakszty?), dobra w woj. mińskim — 952
- Bakszty, wś w pow. lidzkim — 380
- Bakszty, wś na Żmudzi — 760
- Bakakowo, wś w woj. smoleńskim — 950
- Baklanowo, dobra w woj. smoleńskim — 1071
- Bakuny (Bucuny, Bacuny, Bacunie), dobra w pow. rzeszyckim — 89, 715
- Balsamowo, dobra w woj. smoleńskim — 974

- Balwierzyski, m–ko w pow. kowieńskim — 583
- Baranowa Ława, wś w woj. nowogródzkim — 433
- Baranowicze, wś pod Grodnem — 661
- Barceniowo, dobra w woj. smoleńskim — 974
- Bardzie, wś w pow. wilkomierskim — 1000
- Bartłomiejowska Słobódka zob. Słobódka Bartłomiejowska
- Bartniki, folwark — 626
- Basia, rz., dopływ Proni — 367, 747, 961, 1020
- Baty, dobra w pow. piltyńskim — 714
- Bazyłskie włóki, w starostwie mołczadzkim — 1021, 1114
- Bebrowicze, wś w pow. oszmiańskim — 348
- Bejsagolska dzierzawa, na Żmudzi — 634
- Bekście, wś na Żmudzi — 493
- Berdówka Frąckiewiczowska (Fronczkiewiczowska), folwark w woj. nowogródzkim — 391
- Beresteczko — 2, 110, 194, 448
- Berezówka, wś w pow. rzeczyckim — 926, 927, 998
- Berezyna (Berezina), rz., prawy dopływ Dniepru — 618
- Berezytnia (Bereżytnie) zob. Żeleźnica
- Bereźniański (berezniański) stan, w woj. smoleńskim — 678, 831, 918, 983
- Bernowicze, dobra w pow. starodubowskim — 654
- Berozytnia zob. Żeleźnica
- Berżańska (berżyniańska) włość, na Żmudzi — 677
- Berżańskie (berżniańskie) ciwuństwo (powiat), na Żmudzi — 189, 1035, 1068
- Berżyniańska włość zob. berżańska włość
- Berżynie, wś w woj. trockim — 431
- Bezwodnicze, wś w woj. mściławskim — 75
- Białski stan, w woj. smoleńskim — 919
- Białskie starostwo, w woj. smoleńskim — 388, 906
- Biała Cerkiew, m–ko w woj. kijowskim — 448
- Biała Ruś zob. Białoruś
- Białawicze, dzierzawa w pow. orszańskim — 490
- Białopole (Białopol), m. w woj. kijowskim — 895
- Białoruskie kraje — 804
- Białoruś (Biała Ruś) — 1081
- Białowieskie leśnictwo, w woj. brzeskim — 212
- Biały Dąb, uroczyszcze w woj. brzeskim — 799
- Białynicze, dobra w pow. orszańskim — 868, 930, 932, 979
- Białystok, wś na Podlasiu (dziś m.) — 450
- Bibiki, wś w pow. starodubowskim — 307
- Biedrzyca, m–ko w woj. połockim — 851
- Biel, wś w woj. mściławskim — 151
- Biel, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Bielany, wś w ek. grodzieńskiej — 818
- Bielczyca (Bielczyce), wś pod Połockiem — 120, 395, 641
- Bielica Słobódka, dobra w pow. rzeczyckim — 475
- Bieliczany, dobra w woj. mińskim — 298
- Biellów (Bellów), dobra w woj. witebskim — 199
- Bielsk, m–ko powiatowe w woj. podlaskim — 1046, 1076
- Bielszczyzna, obszar w woj. smoleńskim — 678
- Bienin, folwark w woj. nowogródzkim — 225
- Biereźniański stan zob. bereźniański
- Bieszanki, przysiółek w woj. mściławskim — 527
- Bieszenkowicze (Bieszonkowicze), dobra w woj. połockim i witebskim — 868
- Bietwosk, dobra w pow. starodubowskim — 816
- Bildawski ostrów, w starostwie lubeckim — 534
- Bile, wś w starostwie gieranońskim — 720
- Bilejki, wś na Żmudzi — 734

- Birulów, dobra w woj. witebskim — 297
 Birżański gościniec — 1000
 Birże, m-ko w pow. upickim — 314, 457, 484, 570, 934, 1113
 Birżyniany, wś w ciwuństwie birżyniańskim — 935, 1006
 Birżyniańskie ciwuństwo, dobra na Żmudzi — 130, 163, 777, 778, 935, 1006, 1041
 Birżyniański powiat, na Żmudzi — 935
 Birżyniańskie wójtostwo — 163, 777, 935, 1006
 Blandzie (Blandzie), wś na Żmudzi — 693, 758
 Blauberg (Poloumberg), dobra w Inflantach — 414
 Blucuki, wś na Żmudzi — 734
 Błahowickie wójtostwo, w ek. mohylowskiej — 366, 367
 Blandzie zob. Blandzie
 Błudneńskie (błudzieńskie) starostwo, w woj. brzeskim — 62, 216, 449, 1039
 Błudno, m-ko w woj. brzeskim — 1029
 Bobin, uroczyszcze w leśnictwie białowskim, w woj. brzeskim — 212
 Bobrowicze, dobra w pow. mozyrskim — 265
 Bobrowo, dobra w woj. smoleńskim — 578
 Bobrujskie starostwo, w pow. rzeczyckim — 602
 Bohan, dobra w pow. rzeczyckim — 383
 Boharyska zob. Poharyska
 Bohdanowska, włoka w dzierżawie zdzirowskiej — 844
 Bohdanowszczyzna, sianożęć we wsi Pelele — 505
 Bohuszewo, wś w starostwie pińskim — 613
 Bohuszowo, derewnia w woj. połockim — 954
 Bojarczynka, dobra w woj. smoleńskim — 874
 Bojarkino, dobra w woj. smoleńskim — 206
 Bojdakowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Bojsagoła (Bejsagoła?), dobra na Żmudzi — 753
 Bokiejowo, dobra w woj. smoleńskim — 874
 Bokiniki, wś w starostwie gieranońskim — 720
 Bokinka (Bokiniki), wś w ek. brzeskiej — 763, 1007
 Bolsuny (Bołsuny), dobra w pow. starodubowskim — 653
 Bołotniki, wś w woj. mińskim — 648
 Bołozdyna, dobra w woj. połockim — 909
 Bołsuny zob. Bolsuny
 Bołtunowo, wś w woj. smoleńskim — 1009
 Bombiniki, wś w woj. trockim — 431
 Bonyszki alias Pokutenie, wś na Żmudzi — 733
 Borgajłów, grunty na Żmudzi — 462
 Borki, wś w pow. słonimskim — 1021
 Borki, folwark w starostwie słonimskim — 1024, 1114
 Borklajnie, siolo w pow. upickim — 966
 Borkuławowo, dobra w pow. orszańskim — 755
 Borkuszkі, wś w woj. trockim — 920
 Borniszki, wś w woj. trockim — 920
 Borosienicze (Borosiewicz?), wś w pow. orszańskim — 931
 Borowiki, dobra w woj. smoleńskim — 204
 Borowiki, dobra w pow. słonimskim — 571
 Borsuki Przednie, derewnia w woj. połockim — 687
 Borsuki Zadnie, derewnia w woj. połockim — 687
 Borykowicze (Borysowicze), dobra w pow. mozyrskim — 620, 728
 Borysowskie starostwo, w woj. mińskim i pow. orszańskim — 14, 193, 387, 490
 Borysów, m. w pow. orszańskim — 1113
 Bowki, wś w ek. mohylowskiej — 122

- Bowsk, m-ko w Kurlandii — 712
 Braclaw... — zob. Brasław...
- Brasław, m. powiatowe i ośrodek starostwa grodowego w woj. wileńskim — 95
- Brasławski (braclawski) powiat — 161, 299, 625, 665, 691, 992
- Brasławskie (braclawskie) starostwo — 664, 673
- Brazela, rz. — 246
- Brazelce (Brozelce), dobra w pow. lidzkim — 567
- Bronowice (Bronowicze, Broniewice), wś pod Krakowem — 224, 265, 349, 567
- Brozelce zob. Brazelce
- Brudele, wś w ciuwnstwie birżyniańskim — 163, 777
- Brun, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Bruśniczna, derewnia w woj. połockim — 684
- Brycalewicze, dobra w woj. mińskim — 112, 243
- Bryła, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 412
- Brzeska ekonomia — 2, 166, 196, 327, 339, 344, 406, 532, 606, 643, 763, 1007
- Brzeskie województwo — 47, 62, 105, 125, 159, 212, 230, 293, 346, 356, 374, 384, 390, 420, 422, 486, 496, 525, 657, 663, 668, 705, 711, 722, 799, 1005, 1039
- Brześć Litewski, m. wojewódzkie — 2, 17, 60, 85, 125, 129, 194, 196, 229, 286, 297, 327, 329, 338, 344, 354, 371, 372, 440, 518, 625, 655, 679, 757, 959, 1005, 1112
- Brzostowica Wielka, dobra w pow. grodzieńskim i wołkowyskim — 939, 1031
- Brzozowa, rz. — 823
- Bubnicze zob. Babinicze
- Buchnajcie zob. Buknajcie
- Buchnowicze, dobra w woj. mińskim — 790
- Buchowicze, folwark w ek. kobryńskiej — 47
- Bucuny zob. Bakuny
- Budrony, wś w pow. oszmiańskim — 787
- Budziszczce, pustosze w woj. smoleńskim — 996
- Bug, rz. — 2, 327
- Buguniewo, wś — 443
- Bujanowo, derewnia w woj. smoleńskim — 721
- Bujewicze, wś w pow. brasławskim — 673
- Bujnicze (Bujwicze), m-ko w pow. orszańskim — 755
- Buknajcie (Buchnajcie), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Buła, dobra w pow. słonimskim — 571
- Bułmuny Pojcupskie, dobra w pow. upickim — 650
- Burkiły, wś w woj. wileńskim — 951
- Buryski (Buryszeki), dobra w woj. trockim — 205
- Butnory, zaścianek na Żmudzi — 935, 1006
- Butowo zob. Sioło Butowo
- Bychów Stary, m. i twierdza w woj. orszańskim — 464, 475, 563, 893, 1012
- Bycza, dobra w pow. rzeszyckim — 1046
- Bydgoszcz, m. w woj. inowrocławskim — 126, 258
- Bykowo, dobra w woj. smoleńskim — 561
- Bykowszczyzna, ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Byłdański (Byłdański) ostrów, w starostwie lubeckim — 534
- Bynów, dobra w ek. mohylowskiej — 543
- Bystreja (Bystryja), dobra w woj. połockim — 1031
- Bystryków, wś w pow. starodubowskim — 410, 796
- Bystrzyckie (Bystrzyca, Bystryca) starostwo, niegrodowe w woj. wileńskim — 83, 775, 793
- Bytkowszczyzna, grunt w pow. oszmiańskim — 81
- Chackowicze, wś w pow. orszańskim — 137
- Chalejewicze, dobra w pow. starodubowskim — 585, 908

- Chanat Krymski (orda krymska) — 546
 Charyno, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
 Chlewica zob. Klewica
 Chlewiszcz, wś w ekonomii brzeskiej — 196
 Chłusy, wś w pow. rzeczyckim — 101
 Chmaryszki, folwark w woj. mińskim — 648
 Chmielewice, dobra w woj. smoleńskim — 273
 Chocinicze, dobra w woj. witebskim — 651
 Chodorowski klucz, w woj. mściławskim — 191
 Chodorów, m. w woj. kijowskim — 895
 Chodźków, wś w ek. grodzieńskiej — 530
 Chojnice, m. na Pomorzu — 9
 Cholin, dobra w woj. smoleńskim — 204
 Chołm, dobra w woj. smoleńskim — 875, 1009
 Chołchwie (Chwostów?), dobra w woj. mściławskim — 288
 Chołopienicze, dobra w pow. orszańskim — 878
 Chomiczowska włoka, w starostwie pińskim — 911
 Chomsk, m-ko w pow. pińskim — 92, 941
 Choroszcz, m-ko w pow. grodzieńskim — 1031
 Choroszczanka, wś w ek. brzeskiej — 643
 Choroszewice, wś w pow. słonimskim — 10, 12
 Chozowo, dobra w woj. mińskim — 587
 Chrapy, wś w pow. orszańskim — 931
 Chrystoboloty, wś w pow. pińskim — 64
 Chwejdańskie starostwo, na Żmudzi — 551
 Chwostów (Chołchwie?), dobra w woj. mściławskim — 288
 Chydry, wś w woj. brzeskim — 159
 Ciałosie, dobra w woj. witebskim — 886
 Cichel, wś w woj. mściławskim — 151
 Cicherewszczyzna zob. Janiszki Ciehejewszczyzna
 Ciecierewice (Ciecierowice), dobra w woj. mściławskim — 883
 Ciecierzyn, dobra w pow. orszańskim — 868, 931, 933
 Ciehejewszczyzna zob. Janiszki Ciehejewszczyzna
 Cieleki (Cieleli), wś w pow. oszmiańskim — 365
 Ciesielowice, dobra — 945
 Cimochówka (Cimoszówka), wś w pow. orszańskim — 107, 241
 Cinkowice, wś w starostwie dryskim — 119
 Cyganowska zob. Holejkowska
 Cyraje, wś w woj. trockim — 774, 858
 Cyrynki, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
 Czapczyce, dobra w pow. rzeczyckim — 942
 Czapunia (Czapnia), rz. — 348, 368
 Czarna, karczma w woj. wileńskim — 429
 Czarnawczyce, wś i folwark w pow. oszmiańskim — 208, 336
 Czarnawczyce, m-ko w woj. brzeskim — 901
 Czarnobyl, dobra w woj. kijowskim — 868
 Czarne, dobra w woj. wileńskim — 22
 Czarnowo, wś w woj. smoleńskim — 1009
 Czartołowo, dobra w woj. smoleńskim — 974
 Czausy, m-ko w pow. orszańskim — 345
 Czechłowski stan, w woj. smoleńskim — 1009
 Czechy, wś na Żmudzi — 935, 1006
 Czeczerski (szczeczski) trakt, w pow. rzeczyckim — 562, 800, 907, 1046
 Czeczerskie starostwo, niegrodowe w pow. rzeczyckim — 925–927, 998
 Czelejowowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
 Czelkiów, wś na Żmudzi — 634
 Czemesy Bobrowskich, wś w woj. połockim — 156

- Czemieso, dobra w woj. połockim — 899
 Czereja, m-ko w pow. orszańskim — 1020
 Czerniany, dobra — 124
 Czerniawy, wś w woj. brzeskim — 344
 Czernice, dobra w woj. smoleńskim — 828
 Czerniczyna, dąbrowa w starostwie lubeckim — 534
 Czerniewcze, wś w pow. pińskim — 154
 Czerniewo, dobra w woj. mińskim — 879
 Czersko, wś w starostwie pińskim — 455
 Czerświata (Czerstwiata, Czerświat), dobra w woj. połockim — 447, 659
 Czesnoczek, jez. — 965
 Częstochowa, m. w woj. krakowskim — 81, 95, 130, 131, 216, 218, 250, 254, 304, 339, 386, 425, 529, 476, 516, 568, 872, 873, 875, 876, 883, 884, 886, 946–948, 950, 979, 995, 1008
 Czowchów, wś w pow. rzeczycim — 152
 Czudna, rz. — 433
 Czulkanowo (Szczalkanowo), dobra w woj. smoleńskim — 963
 Czuryłe zob. Purple
 Czyhyry, wś w pow. orszańskim — 931
 Czykowszczyzna, wś w woj. połockim — 117
 Czyżew, dobra w woj. smoleńskim — 204
 Czyżewicze, dobra w woj. nowogródzkim — 225
 Dabasiszcze zob. Dubasiszcze
 Dadarowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Dakumie zob. Dukurnie
 Daniłowicze, wś w pow. rzeczycim — 353
 Danków (Dankovia) — 11, 42, 43, 65, 96, 98, 101–103, 114, 115, 157, 158, 160, 194, 226, 251, 277, 330, 337, 402, 453, 524, 529, 543–545, 789
 Dargajcie, dobra na Żmudzi — 753
 Dargiany, wś na Żmudzi — 706
 Dargie (Derge, Dargi), dobra na Żmudzi — 677, 1041
 Daszczarowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Daszczarówka, pustosz w woj. połockim — 686
 Daszkówka, dobra — 755
 Datomisзки, wś w woj. trockim — 431
 Daudi, dzierżawa w woj. trockim — 446
 Dawgynie, wś w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
 Dawina, rz. — 1067
 Dawine, łąka w leśnictwie puńskim — 1067
 Dąbrowica (Dąmbrowica, Dombrowica), dobra w pow. pińskim — 523
 Dąbrowice Mniejsze, wś w ek. brzeskiej — 763
 Dąbrowice Wielkie, wś w ek. brzeskiej — 763
 Dąbrowiecka włość, w woj. smoleńskim — 874
 Dąbrowieński (dubrowieński, dobrowieński) stan, w woj. smoleńskim — 270, 273, 678, 806, 840
 Dąbrowna zob. Dubrowna
 Dąbszoryzna, derewnia w woj. połockim — 954
 Dejnowo zob. Pokorsza
 Delatycze zob. Dolatycze
 Delsna, rz. — 799
 Denisowo, dobra w woj. smoleńskim — 1079
 Dereczyn, m-ko i dobra w pow. słonimskim — 929
 Dereczynki, wś w ek. brzeskiej — 763
 Derewnia (Derewna), dobra w pow. słonimskim — 10, 12, 370
 Derewnia, dobra w woj. smoleńskim — 90, 983
 Derewnia, folwark w woj. nowogródzkim — 820
 Derewnia Waszucin, dwór w woj. smoleńskim — 1055
 Derge zob. Dargie
 Derpskie województwo zob. dorpackie

- Dębowy Rok, zaścianek w woj. trockim — 531
- Dirmejki zob. Dyrmejki
- Diwina zob. Dżwina
- Dmitrochowo, pustosz w woj. połockim — 993
- Dmitrowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Dniepr, rz. — 280, 700, 817
- Dobinta, wś w woj. trockim — 416
- Doboszo, dobra w pow. orszańskim — 503
- Dobośna, dobra w pow. rzeczyckim — 587
- Dobośna, rz. — 736
- Dobroć (Dobrość), rz. — 1092
- Dobrowieński stan zob. Dąbrowieński
- Dobryn, wś w woj. witebskim — 150
- Dobrynka (Dobrynki), wś w ek. brzeskiej — 763, 1007
- Dobuże, dobra w ek. mohylowskiej — 601
- Dojnowo zob. Pokorsza
- Dojpajnie, wś w pow. wilkomierskim — 1000
- Dokszwalakis, wś w pow. ejragolskim — 128
- Dolatycze (Delatycze), dobra w woj. nowogródzkim — 21, 29
- Dolidowo, wś w woj. wileńskim — 936
- Dolżycze, wś w pow. orszańskim — 985
- Dolhinów (Dolhinowo), m-ko w pow. oszmiańskim — 1040, 1053
- Dolhoje, derewnia w woj. połockim — 686
- Dolhopole, sieliszcz w woj. witebskim — 804
- Dołosie, dobra w woj. połockim — 899
- Dolża, jez. — 674
- Doma, rz. — 723
- Domanowicze, folwark w pow. mozyrskim — 517
- Domaszewicze, dobra w woj. mińskim — 656
- Dombrowica, zob. Dąbrowica
- Dorohobuski trakt, w woj. smoleńskim — 238, 239, 1055, 1056
- Dorohobuski ujezd, w woj. smoleńskim — 950, 1009
- Dorohobuskie starostwo, w woj. smoleńskim — 388
- Dorohobuszczyzna, obszar w woj. smoleńskim — 678
- Dorohobuż, m. w woj. smoleńskim — 388
- Dorohodiszki (Dorohodziżki), dobra w woj. smoleńskim — 801
- Doroszki zob. Dowgidiszki
- Dorpackie (derpskie) województwo, w Inflantach — 276
- Dorsuniskie starostwo, w woj. trockim — 416
- Dosuchowo, m-ko w woj. smoleńskim — 834, 838
- Doszowicze ? (Doroszowice?), wś w pow. orszańskim — 157
- Dowgiałance, wś w woj. trockim — 802
- Dowgidiszki Doroszki, folwark w pow. oszmiańskim — 710, 761
- Dowginie zob. Dawginie
- Downaty, wś w pow. wilkomierskim — 1000
- Dozokniewo, siolo w pow. upickim — 966
- Dragajnie, wś na Żmudzi — 688
- Drapowo, wś w woj. smoleńskim — 409
- Dratwilowskie wójtostwo zob. powodowskie
- Dreczółuki (Dręczółuki, Dreczyłuki), dobra w woj. witebskim — 219
- Drohiczyn, m-ko w pow. pińskim — 92
- Drokówka, wś w ek. mohylowskiej — 994
- Drosle alias Kiegry, wś w ciwuństwie bierzuniańskim — 778
- Drozdy, wś w pow. orszańskim — 931
- Drozdzienice (Drozdziwicz) wś w woj. mścisławskim — 872, 1011
- Drużyłowicze, wś w pow. pińskim — 766, 767

- Drysa (Dryja), m–ko w woj. połockim, ośrodek starostwa niegrodowego — 119, 641
- Dryskie starostwo, w woj. połockim — 119, 395
- Dryświaty, dobra — 96
- Drzczewo (Drżczewo), dobra w pow. kościańskim — 1017
- Dubaniec (Dubawiec), dobra w woj. smoleńskim — 875
- Dubasna, wś w ek. grodzieńskiej — 818
- Dubasiszcze (Dubaszcze, Dabasiszcze), dobra w woj. smoleńskim — 946, 974
- Dubeje (Duba), wś w pow. pińskim — 175
- Dubeński zaułek, w Nowogródku — 1008
- Dubikinie, wś i folwark na Żmudzi — 805
- Dubina, dobra w woj. smoleńskim — 90
- Dubinki, m–ko w woj. wileńskim — 484, 570, 934, 1113
- Dubissa (Dubista), rz. — 128
- Dubna, wś w pow. pińskim — 174, 911
- Dubów, wś w pow. pińskim — 568
- Dubowica Mała, wś w ek. brzeskiej — 1007
- Dubrowica Wielka, wś w ek. brzeskiej — 1007
- Dubrowieński stan zob. dąbrowieński stan
- Dubrowki, wś w pow. orszańskim — 985
- Dubrowna (Dąbrowna), m–ko w pow. orszańskim — 846, 926, 998, 1000
- Dubrowsko, wś w starostwie pińskim — 455
- Ducatus Livoniae zob. Inflanty
- Dudzinowo, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Duenemuende (Dynament, Dynemund, Diament), m. w Inflantach — 578
- Dukurnie (Dakumie), wś w ciwuństwie berżańskim — 189
- Duna zob. Dźwina
- Duszkino, dobra w pow. starodubowskim — 908
- Dworzec Czerniatycki, dobra w pow. oszmiańskim — 674
- Dworzyszcze Sieniewiczze (Sieniewicz), włoka w pow. pińskim — 762, 1014, 1061
- Dydówka, dobra w woj. brzeskim — 159
- Dylanowo, pustosz w woj. połockim — 993
- Dymniki, dobra w woj. brzeskim — 346, 719
- Dymy (Dymowa), wś w pow. starodubowskim — 127, 572
- Dynament zob. Duenemuende
- Dyrmejki (Dyrmeki, Dirmejki), wś w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
- Dyrwiany Wielkie, ciwuństwo na Żmudzi — 549, 734, 805, 1068
- Dywin, m–ko w ek. brzeskiej — 532
- Dziahilewo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Dziakszyno (Dziakożyno ?), pustosz w woj. połockim — 993
- Dziedzice, wś w woj. mściławskim — 480
- Dziedziłowicze, dobra w woj. mińskim — 1016
- Dziedzin, wś w woj. połockim — 686
- Dziemiałowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Dziemidowo, derewnia w woj. połockim — 954
- Dzienczewo, dobra w woj. poznańskim — 861
- Dzierowienycka dzierżawa — 1090
- Dzietkowicze, folwark w pow. słonimskim — 25
- Dzietkowicze, wś w woj. mściławskim — 586
- Dziewiałtów. m–ko w pow. wilkomierskim — 314
- Dzitwa, dobra — 135
- Dziugile zob. Grykiszki
- Dźwina (Duna, Diwina), rz. — 641
- Egliszki alias Warty Stare, wś w ek. olickiej — 916

- Eglony (Egłoty), folwark na Żmudzi — 734
- Ejdyniki (Ejdiniki), dobar w ciwuństwie twerskim — 179
- Ejnarowicze, włóki w woj. mińskim — 630
- Ejragolski powiat (ciwuństwo), na Żmudzi — 128
- Ejragolski trakt, na Żmudzi — 574, 704
- Ejragolskie ciwuństwo (dzierzawa), na Żmudzi — 1028, 1053
- Ejragoła, m-ko na Żmudzi, ośrodek ciwuństwa — 1053
- Ejrymajcie, dobra na Żmudzi — 900
- Fiefielowo, dobra w woj. smoleńskim — 983
- Fienino, wś w woj. smoleńskim — 950
- Filatów, wś w woj. smoleńskim — 950
- Filipowicze, wś w pow. lidzkim — 380
- Filipowicze zob. Lichinino
- Filipów, m-ko w pow. grodzieńskim, ośrodek starostwa niegrodowego i miejsce bitwy — 190, 715, 1008
- Franszczyzna (Irzawsczyzna) pustoszy w woj. smoleńskim — 270
- Gajówka, folwark w woj. trockim — 285
- Galejcie, wś na Żmudzi — 915
- Gansze, wś na Żmudzi — 734
- Gauliszki (Ganliszki), wś? na Żmudzi — 688
- Gawia, folwark w pow. oszmiańskim — 185, 369
- Gdańsk (Gedanum), m. w woj. pomorskim — 78, 85, 99, 100, 124, 132, 158, 229, 329, 376, 423, 479, 515, 521, 614, 644, 725, 736, 737, 740, 742, 743, 746, 768, 892, 893, 910
- Gennep (Geneppi), m. w Holandii nad rz. Niers — 313
- Gerszony zob. Gierszonowicze
- Giecawdzie, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Gieczany, wś w pow. wilkomierskim — 176
- Giedrojczie, wś na Żmudzi — 887
- Giegużyn, m-ko w pow. kowieńskim — 4
- Gielczuny (Gołczuny, Kielczuny), wś w woj. wileńskim — 54
- Gieluny (Golduny), wś w woj. wileńskim — 54
- Gienie (Giernie), dobra na Żmudzi — 900
- Giepajcie, wś na Żmudzi — 734
- Gieranońskie starostwo, w pow. oszmiańskim — 348, 720
- Giernie zob. Gienie
- Gierszonowicze (Gerszony), wś w ek. brzeskiej — 327
- Giniuszowszczyzna, włoka w ek. grodzieńskiej — 823
- Girwajnie (Girwajcie), wś na Żmudzi — 760
- Gliniany, m-ko w woj. ruskim — 269
- Gławszewicze (Gławszczewicze, Gławsiewicze), wś w pow. słonimskim — 249
- Głębokie, m-ko w woj. połockim? — 1041, 1042
- Godele, wś na Żmudzi — 493
- Gogoleniec, derewnia w woj. połockim — 954
- Golduny zob. Gieluny
- Gondyńskie ciwuństwo, na Żmudzi — 291
- Gorda, rz. — 723
- Gordy, dobra na Żmudzi — 723
- Goza, dobra w woj. wileńskim — 1102
- Goza, rz. — 1102
- Grawżynie, wś w woj. trockim — 431
- Graża, wś w woj. trockim — 431
- Grażyszki, dobra w woj. trockim — 431
- Grodno, m. powiatowe — 394, 661, 770, 798, 818, 850, 1103
- Grodzieńska ekonomia — 187, 499, 530, 604, 661, 738, 818, 822, 823
- Grodzieński powiat, w woj. trockim — 44, 50, 52, 134, 136, 233, 245, 247, 248, 258, 334, 377, 434, 460, 505, 672, 708, 713, 770, 794, 889, 913, 939, 1033
- Grodzieński zamek — 1107
- Gródek Sołomerecki, dobra w woj. mińskim — 123

- Grygiszki, ws w woj. trockim — 920
 Grykiszki alias Dziugile, ws w pow. wilkomierskim — 675
 Grymczany, ws w woj. połockim — 566
 Grzybowo, folwark w starostwie słonimskim — 1024
 Guble, ws na Żmudzi — 760
 Gudy, ws w ciuwnstwie birżyniańskim — 163, 777
 Gudziejewice — 258
 Guńajcie, ws na Żmudzi — 915
 Gurowce Małe, ws w woj. kijowskim — 895
 Gurowce Wielkie, ws w woj. kijowskim — 895
 Hablewsczyzna Korzyść, dobra w woj. wileńskim — 520
 Haiński trakt, w woj. mińskim — 630
 Haińskie starostwo, niegrodowe w woj. mińskim — 790
 Hakceli, ws w pow. orszańskim — 985
 Haleniszczęńska (Haleniszczowska), ziemia w starostwie lubeckim — 534
 Halibiszów, dobra w pow. starodubowskim — 638
 Halkowe (Halków), sieliszcz w starostwie lubeckim — 534
 Hałaburdowska, ziemia w starostwie lubeckim — 534
 Hanno, dobra w woj. połockim — 899
 Haracewicze (Narewicze), ws w pow. grodzieńskim — 258
 Harmanowicze, dobra w pow. rzeczyckim — 736
 Hawrylewsczyzna, ziemia w starostwie lubeckim — 534
 Hebanie, ws w pow. wilkomierskim — 766
 Hercyków, dobra w woj. smoleńskim — 801
 Hieronowa Dąbrowa Usochy, derewnia w woj. smoleńskim — 721
 Hiszpania — 313
 Hleba Borysa Smoleńskiego pustoszą, w woj. smoleńskim — 452
 Hliniszcz, dobra w pow. mozyrskim — 540, 786
 Hłazy (Hłazowa), ws w pow. starodubowskim — 127, 572
 Hłubokie, jez. — 993
 Hłupiki, dobra w woj. mścisławskim — 1011
 Hłusk, m. w pow. rzeczyckim i nowogrodzkim — 1112
 Hniezduki, dobra w woj. połockim — 749
 Holandia (Hollandia, Republika Zjednoczonych Prowincji) — 313
 Holejkowska alias Cyganowska, włoka w dzierżawie zdzitowskiej — 844
 Holszany (Olszany), dobra w pow. oszmiańskim — 670
 Hołaczów, ws w ek. mohylowskiej — 398
 Hołosów (Hołosowo), dobra w woj. smoleńskim — 839, 946
 Hołowinowicze, dobra w pow. rzeczyckim — 152
 Hołownina, derewnia w woj. połockim — 687
 Hołynka, dobra w pow. grodzieńskim — 939
 Homel, m. w pow. rzeczyckim — 152
 Homelski trakt, w pow. rzeczyckim — 152
 Homelskie starostwo, w pow. rzeczyckim — 253
 Horbacze, ws w pow. starodubowskim — 411
 Horesa, rz. — 433
 Horki, dobra w pow. orszańskim — 867, 868
 Hornowicze, ws w pow. orszańskim — 931
 Horochowo (Horoczowo) zob. Sałowo
 Horodec, m-ko — 813
 Horodek, dobra w woj. witebskim — 231
 Horodek Mały, ws w starostwie jezierzyskim, w woj. witebskim — 194
 Horodeńskie wójtostwo, w starostwie pińskim — 315, 612

- Horodnaja, m–ko w starostwie pińskim — 455
 Horodno, dobra w woj. witebskim — 231
 Horodyszcze, wś w pow. pińskim — 80
 Horodziec, folwark w pow. orszańskim — 110
 Horsk (Horzec), wś w ek. kobryńskiej — 449
 Hory Wielkie, dobra w pow. orszańskim — 867, 868
 Hoszcza, zob. Huszcza
 Hoszowo, wś w pow. pińskim — 941
 Hoża zob. Oża
 Hożeckie, dobra w woj. smoleńskim — 678
 Hrabie, wś w pow. mozyrskim — 221, 759, 1084
 Hrazino, dobra w woj. smoleńskim — 678
 Hrehorowo, dobra w woj. smoleńskim — 578
 Hruzdowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
 Hrybanowo, derewnia w woj. połockim — 684
 Hrybany, dobra w woj. smoleńskim — 678, 806
 Hryszkowo, wś w woj. smoleńskim — 797, 983
 Hubaszowo (Ubastów), wś w pow. starodubowskim — 78, 572
 Hubenki, derewnia w woj. smoleńskim — 578
 Hujwa, wś w woj. kijowskim — 895
 Hul, sieliszcze w woj. witebskim — 804
 Hulewicz, wś w pow. mozyrskim — 330
 Humniszcze, sieliszcze w pow. starodubowskim — 654
 Husa, rz. — 74
 Huszcza (Huszcza, Hoszcza), wś w ek. brzeskiej — 390, 643
 Huszczyno (Słoboda Huszczyzna), wś w pow. starodubowskim — 78, 572
 Hyryn, sieliszcze w woj. witebskim — 804
 Ichnacionki, dobra w pow. starodubowskim — 729
 Ilkowicze, wś w pow. orszańskim — 931
 Inflanckie starostwo — 938
 Inflanty (Księstwo Inflanckie, Ducatus Livoniae, Livonia, ziemia inflantska) — 3, 33, 34, 45, 141, 178, 190, 263, 276, 414, 469, 607, 684, 906, 938, 1019
 Inoniwo, wś w woj. smoleńskim — 1009
 Ipuć, rz. — 584
 Iryłowska włość, w woj. smoleńskim — 950
 Irzawsczyzna zob. Franszczyzna
 Isa, rz. — 686
 Isajewicze, dobra w pow. słonimskim — 868
 Ist, dobra w woj. połockim — 614, 1099
 Iszylina (Iszlina, Prislina), rz., dopływ Szal-tony — 471
 Iwachnowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
 Iwaniszczewicze, wś w pow. rzeczyckim — 68
 Iwanki, wś w woj. smoleńskim — 74
 Iwankowo, derewnia w woj. połockim — 954
 Iwankowska włoka, obok Lidy — 167
 Iwanowski stan, w woj. smoleńskim — 578, 843, 874, 974, 996, 1071, 1073, 1079, 1100
 Iwanowski trakt, w woj. smoleńskim — 240
 Iwanowo, wś w woj. smoleńskim — 121, 716
 Iwaszkowo, wś w pow. starodubowskim — 78, 572
 Iwie, dobra w pow. oszmiańskim — 185, 369
 Iwkino, pustosz w woj. smoleńskim — 996
 Iwolska [?, Wolska ?] słoboda w pow. rzeczyckim — 715
 Jabłońsczyzna, ujezd w woj. połockim — 684, 686
 Jacewicze zob. Pokorsza
 Jackowska włoka, obok Lidy — 167

- Jagielowicze alias Słuszkowszczyzna, folwark w pow. lidzkim — 415
- Jahnieszyce (Juchnieszyce), dobra w pow. słonimskim — 853, 854, 856
- Jakimowicze, dobra w pow. rzeczyckim — 618
- Jakimowicze, dobra w pow. mozyrskim — 620, 728
- Jakimowicze, dobra w pow. słonimskim — 868
- Jakowlewicze, folwark w pow. starodubowskim — 894
- Jakubowicze, ws w woj. trockim — 628
- Jałowce, dobra w woj. smoleńskim — 40
- Jandarowszczyzna, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Janiszki Ciehejewszczyzna (Cichejewszczyzna), dobra w pow. brasławskim — 664
- Jankowce, ws w woj. kijowskim — 895
- Janowo, dobra w woj. smoleńskim — 946
- Janów, m-ko nad Wisłą w woj. sandomierskim — 196
- Januszpole, ws w starostwie borysowskim — 193
- Jaroszówka, grunt pod Białymstokiem — 450
- Jas, jez. — 798
- Jasiolda, rz. — 844, 941
- Jasy, ws w woj. połockim — 798
- Jaśwojńskie starostwo (włość), niegrodowe na Żmudzi — 733, 904
- Jatra, folwark w woj. nowogródzkim — 46
- Jawor, dobra w pow. słonimskim — 867, 868
- Jeglewszczyzna zob. Poszerwinty alias Jeglewszczyzna
- Jeleńska dzierzawa, w woj. smoleńskim — 852, 857
- Jeleński stan, w woj. smoleńskim — 40, 1087
- Jeleńszczyzna, dobra w woj. smoleńskim — 40
- Jelna, dobra w woj. nowogródzkim — 51
- Jelno, dobra w woj. smoleńskim — 1080
- Jeremiki, dobra w pow. starodubowskim — 389
- Jesionka, rz. — 599
- Jeziernica, dobra w pow. słonimskim — 867, 868, 1004
- Jeziery, ws w pow. rzeczyckim — 75
- Jezerzyskie (jezierzyńskie, jezerskie) starostwo, w woj. witebskim — 48, 194, 804, 964
- Jezerzyszcze, dobra w pow. orszańskim — 340
- Jotkanie, dobra w pow. wilkomierskim — 320
- Juchnieszyce zob. Jahnieszyce
- Juchniewicze, wójtostwo w ek. szawelskiej — 1026
- Juchnowicze (Juchnowiec), ws i dobra w woj. mińskim — 656, 913
- Judere, ws w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
- Judrele, ws na Żmudzi — 734
- Junna, wólka w pow. pińskim — 568
- Jura, rz. — 179
- Jurborskie starostwo, na Żmudzi — 1111
- Jurgielany (Jurgieluny), dobra w pow. oszmiańskim — 24
- Juriewicze, dobra w pow. mozyrskim — 877
- Juriewo, dobra w woj. smoleńskim — 906
- Jurszyski, folwark w woj. wileńskim — 1029
- Juryski, siolo w pow. upickim — 966
- Kabaldyki (Kabaldyki, Kabalyki?, Kabadyki?), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Kaczorowa, derewnia w woj. połockim — 686
- Kaczyna zob. Konszyna
- Kadaryska dzierzawa (Kadaryszki), w woj. trockim — 743, 965, 1050, 1072
- Kadery, włóki na Żmudzi — 896
- Kalenkowicze zob. Kolenkowicze
- Kalinino, derewnia w woj. smoleńskim — 700
- Kalinowo, dobra — 1065

- Kalpiniki (Kałpiniki), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Kals, ws na Żmudzi — 915
- Kalpiniki zob. Kalpiniki
- Kałużskino, ws w woj. smoleńskim — 121, 716
- Kamieniczany, ws w pow. oszmiańskim — 815
- Kamieniec Litewski, m. w woj. brzeskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 120, 525
- Kamienieckie starostwo, w woj. brzeskim — 105
- Kamień, ws w woj. kijowskim — 895
- Kamieńszczyzna, dobra w woj. połockim — 898
- Kamionka, grunty w pow. grodzieńskim — 247
- Kamionka, ws w ek. grodzieńskiej — 530
- Kapłaniów, ws w pow. orszańskim — 581
- Karaczyno, dobra w woj. połockim — 991
- Karaliszki alias Kidule, dobra na Żmudzi — 744
- Karasewicze, dobra w woj. mściławskim — 337
- Karęgi (Karegi), ws na Żmudzi — 36, 45, 483
- Karlin, dobra w woj. smoleńskim — 40
- Karmanowo (Kormanowo), ws w pow. starodubowskim — 78, 572, 639, 1048
- Karpiany, ws na Żmudzi — 734
- Karpowicze, dobra w pow. starodubowskim — 585, 908
- Kasparówka, ws w woj. kijowskim — 895
- Katyń, dobra w woj. smoleńskim — 473, 836
- Katyński stan, w woj. smoleńskim — 289, 290
- Kawkakalnie (Kowkokalnie), dobra w pow. kowieńskim — 1037
- Kejdy (Kiejdy) zob. Mincze Pokalniszki
- Kerwe, ws na Żmudzi — 915
- Kiczyn, dobra w woj. witebskim — 232
- Kidule zob. Karaliszki
- Kieгры zob. Drosle
- Kielce, m. w woj. sandomierskim — 970, 970
- Kielczuny zob. Gielczuny
- Kielpecie, ws w pow. wilkomierskim — 675
- Kiemierzy, ws na Żmudzi — 733
- Kierbędzie, ws na Żmudzi — 897
- Kihitowo, ws w woj. smoleńskim — 950
- Kihrowskie wójtostwo, w starostwie pińskim — 455
- Kijowiec, ws w ek. brzeskiej — 763
- Kijowiecki (kijowski) klucz, w ek. brzeskiej — 1007
- Kijowskie województwo — 484, 534, 868
- Kijów, m. wojewódzkie — 534
- Kimbarówka, pustosz w pow. mozyrskim — 810
- Kinczule, ws na Żmudzi — 935, 1006
- Kipszcowska włoka, w pow. pińskim — 795
- Kircholm m-ko w Inflantach — 3
- Kirki, ws na Żmudzi — 1006
- Kirkory, ws w ek. mohylowskiej — 137, 398
- Kirsna, ws w woj. trockim — 431
- Kirsze, ws na Żmudzi — 217, 425
- Kirszele, ws w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
- Kirsznie (Kirszwie), ws w ciwuństwie birżyniańskim — 163
- Kiryły, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Kisiele, ws w pow. orszańskim — 504
- Kiszkinów, ws w woj. smoleńskim — 1009
- Klajcie zob. Lelajcie
- Klajszyszki zob. Niewordziany Klaszyszki
- Klany zob. Małe i Wielkie Klany
- Klepacze, ws w starostwie kamienieckim, w woj. brzeskim — 105
- Klepowicze, ws w pow. orszańskim — 931
- Klewa, rz. — 581
- Klewica (Chlewica), ws w pow. oszmiańskim — 670
- Klimiacin (Klimiacino), dobra w woj. smoleńskim — 843, 1057

- Klimowicze alias Pawłowicze, wś w woj. mścisławskim — 170
- Kluczyska włość, w woj. połockim — 922
- Kłaby, wś na Żmudzi — 760
- Kłapsza, rz. — 581
- Knabiki, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Kniazie, dobra w woj. smoleńskim — 578
- Kniaży Perawoz, dobra w starostwie łojowskim — 817
- Kobryń, m. w woj. brzeskim, ośrodek ek. — 451, 663, 668
- Kobryńska ekonomia, w woj. brzeskim — 47, 384, 420, 449, 1030
- Kobylany, wś pod Brześciem — 2
- Kobylicze, dobra w pow. rzeczyckim — 1046
- Kobyły, ostrów w pow. rzeczyckim — 353
- Kocielniki, wś w woj. mścisławskim — 545
- Kociolki, wś w pow. starodubowskim — 307
- Koczotyki, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Kohoryno, pustosz w woj. połockim — 993
- Kojrańskie wójtostwo, na Żmudzi — 733
- Kokoreki, wś pod Brześciem — 2
- Kokorowszczyzna zob. Kokrowszczyzna
- Kokowczyn, dobra w woj. witebskim — 332
- Kokrowszczyzna (Kokorowszczyzna), dobra w pow. starodubowskim — 584, 729
- Kolczyn, dobra w woj. brzeskim — 1005
- Kolenkowicze (Kolekiewicze, Kalenkiewicze, Kolekowicze), wś w pow. mozyrskim — 330
- Kolesice, dobra w pow. orszańskim — 365
- Koleszyce, obręb w pow. orszańskim — 307
- Koleśniki, wś w pow. rzeczyckim — 101
- Koleśniki, wś w woj. smoleńskim — 578
- Koleśniki (Koleśnickich), wś w pow. słonimskim — 1021, 1114
- Kolna, dobra w pow. mozyrskim — 940
- Kolczuny (Kolczun), wś w pow. oszmiańskim — 622
- Końkowa, derewnia w woj. połockim — 686
- Kołodna, rz. — 1038
- Kołodnia, dobra w pow. oszmiańskim — 923
- Kołodowicz, wś w starostwie łojowskim — 817
- Kolosowszczyzna, wś w pow. grodzieńskim — 258
- Kołpienice, wś w starostwie łojowskim — 817
- Kołpytka (Kołpitka), wś w woj. smoleńskim — 121, 716
- Kołybyskie, włóki we wsi zabahowskiej — 964
- Kołyzowo, wś w woj. smoleńskim — 950
- Komarki, dobra w woj. smoleńskim — 206
- Komsienice, wś w pow. orszańskim — 931
- Komsza, wś w woj. połockim — 466
- Koncewicze, wś w woj. nowogródzkim — 46
- Konczaje, wś na Żmudzi — 493
- Konczyce, wś w pow. pińskim — 568
- Kondrany, dobra w pow. wilkomierskim — 511
- Koniawskie leśnictwo, w pow. lidzkim — 404
- Koniuchy zob. Posile
- Konotop, wś w pow. pińskim — 1108, 1109
- Konszyna (Kaczyna), pustosz w woj. smoleńskim — 270
- Kopańszczyzna, dobra w woj. smoleńskim — 238
- Kopijany (Kopiany), wś w ciwuństwie birżniańskim — 163, 777
- Kopno, sieliszcze w woj. witebskim — 804
- Kopyl, m—ko w woj. mińskim — 934
- Kopyłowo (Kopłowo), dobra w woj. smoleńskim — 561, 700
- Kopytnik, wś w ek. brzeskiej — 643
- Korany zob. Arkłajcie

- Koreniowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Korenkovo, dobra w woj. smoleńskim — 1093
- Korklany, wś na Żmudzi — 493
- Kormanowo zob. Karmanowo
- Kormutki, dobra w woj. mińskim — 648
- Kornuchowszczyzna, ostrów w pow. rzeczyckim — 565
- Koroble, wś w woj. mińskim — 648
- Korona Polska zob. Królestwo Polskie
- Koroszczyńska (Koroszczyńska), wś w ek. brzeskiej — 763
- Korotkowicze, dobra w pow. rzeczyckim — 736
- Korowajno, dobra w woj. witebskim — 614
- Korszewskie ciwuństwo, na Żmudzi — 897
- Korytnica, wś w pow. oszmiańskim — 803
- Korzyść, folwark i wś w woj. wileńskim — 185, 1094
- Korzyść zob. Hablewszczyzna Korzyść
- Kosaki, dobra w pow. rzeczyckim — 736
- Kossów, dobra w pow. słonimskim — 915
- Kostki, wś pod Warszawą? — 383
- Koszany, wś w woj. mścisławskim — 151, 299
- Koszyce, dobra w pow. mozyrskim — 620
- Koszkino zob. Kozkino
- Koszoły, wś w ek. brzeskiej — 643
- Kościański powiat, w woj. poznańskim — 861, 1017
- Kościuki, wś w pow. orszańskim — 931
- Kotelnia, rz., dopływ Bugu — 327
- Kotusz, dobra — 841
- Koupin (Kowpin), ostrów w pow. rzeczyckim — 715
- Kowale zob. Łopojnia
- Kowale, wś w starostwie bobrujskim — 602
- Kowieński powiat, w woj. trockim — 4, 195, 468, 528, 573, 589, 746, 934, 935, 973, 1010, 1037, 1067, 1111
- Kowkokałnie zob. Kawkakałnie
- Kowniatyn, wś w pow. pińskim — 795
- Kowniatyńskie (kowniatyńskie) wójtostwo, w pow. pińskim — 795, 1034
- Kowniszki, wś w woj. trockim — 431
- Kowno, m. powiatowe woj. trockiego — 214, 316, 631, 632, 652, 788, 864, 1089
- Kowpin zob. Koupin
- Kowpsodzie zob. Matławka
- Kowszczyńska, wś w ek. brzeskiej — 1007
- Kozaki, wś w starostwie pińskim — 1013
- Kozianki, dobra w woj. połockim — 385
- Koziany, dzierżawa w woj. witebskim — 48, 250
- Koziany, sieliszcz w woj. witebskim — 804
- Kozkino (Koszkino?), wś w woj. smoleńskim — 578
- Kozłowicze, wś w pow. mozyrskim — 728
- Kozłowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
- Kozłowo, dobra — 1065
- Kozuny, wś w woj. wileńskim — 936
- Krace ?, zob. Kruje
- Krajno, dobra w woj. mińskim — 302
- Krajsk, dobra w woj. mińskim — 709
- Kraków (Cracovia), m. wojewódzkie — 7, 36, 44, 54, 55, 57–60, 64, 82, 97, 108, 127, 133, 153, 165, 184, 197, 233, 252, 288, 305, 323, 326, 351, 352, 365, 369, 396, 399, 407, 435, 461, 466, 513, 518, 523, 528, 847–851, 866, 898, 899, 920, 981, 1001
- Krasiejowo zob. Krasów
- Kraskowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Krasne Hrad, ostrów w starostwie lubeckim — 534
- Krasno, m. — 13, 181
- Krasnohorodzki (krasnohorodski) trakt, w woj. połockim — 954
- Krasnohorodzki ujezd, w woj. połockim — 922
- Krasnohorodzczyzna, ziemia w woj. połockim — 686

- Krasnosielska dzierzawa, w woj. mińskim — 169
- Krasny Łuh (Łuch), pustosz w woj. połockim — 993
- Krasów (Krasiejowo), dobra w pow. pińskim — 646
- Krassynie, pustosz w woj. witebskim — 953
- Krasule, dobra w pow. lidzkim — 215
- Kraśnica, dobra w ek. mohylowskiej — 601
- Kresowo zob. Krysów
- Krewo, m-ko, ośrodek starostwa niegrodzowego w pow. oszmiańskim — 326, 436
- Krokcie, ws na Żmudzi — 935, 1006
- Kroskie ciuństwo (powiat), na Żmudzi — 882, 903
- Krosno, m-ko w woj. ruskim — 384, 484, 586
- Kroszkienicy, ws w woj. trockim — 416
- Królewiec (Koenigsberg) w Prusach — 281, 570, 580
- Królestwo Polskie (Regnum Poloniae, Korona Polska, Polonia) — 263, 286, 447, 478, 530, 536, 540, 604, 607, 738, 763, 828, 860, 867, 868, 900, 1016, 1019, 1020, 1082, 1096, 1114
- Krółokrzesielski klucz, w ek. olickiej — 916
- Krółokrzesło, ws w ek. olickiej — 916
- Kruhel (Kruchel), dobra w woj. brzeskim — 722, 799
- Kruje (Krace ?), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Krukowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Krupiec, dobra w woj. mścisławskim — 70
- Krupiec, dobra w woj. mińskim — 599
- Krupka, dobra w pow. orszańskim — 123
- Krupnica, dobra w woj. połockim — 876
- Kryczalska włoka, w starostwie pińskim — 911
- Krynica (Krynice, Krywice, Krzywica, Krzywice), ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Kryniczyn (Kryczyn), m-ko i dobra w pow. upickim — 966
- Krynki, dobra w pow. grodzieńskim — 939, 940
- Krysów (Kresowo), dobra w woj. mińskim — 303
- Krzyczewski trakt, w woj. mścisławskim — 70, 237, 337, 660, 885, 1092
- Krzywa Słoboda, ws w pow. orszańskim — 931
- Krzywcowo, derewnia w woj. połockim — 954
- Krzywica zob. Krynica
- Krzywice zob. Krynica
- Krzywice, dobra w woj. mińskim — 417
- Księstwo Inflanckie zob. Inflanty
- Księstwo Litewskie zob. Wielkie Księstwo Litewskie
- Księstwo Pruskie zob. Prusy Książęce
- Kubielany (Kubieluny?), ws na Żmudzi — 733
- Kubieluńskie wójtostwo, na Żmudzi — 733
- Kucharowce, ws w pow. grodzieńskim — 165
- Kucharzów, dobra w woj. smoleńskim — 206
- Kucki, ws w woj. witebskim — 278
- Kucków, ws w woj. witebskim — 342
- Kudajcie, włoki na Żmudzi — 896
- Kudemujza, dobra w Inflantach — 469
- Kukliszki, zaścianek na Żmudzi — 688
- Kuleszowo (Kuleszów), dobra w ek. mohylowskiej — 543
- Kulszany alias Szudlękie (Szadlekie), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Kulwele, ws na Żmudzi — 734
- Kupiatyche, dobra w pow. pińskim — 31
- Kupiszki, m-ko w pow. wilkomierskim — 1089
- Kurjanków, ws w ek. grodzieńskiej — 530

- Kurlandia, terytorium lenne Rzeczypospolitej — 712
 Kurmelany, dobra w woj. wileńskim — 756
 Kurnica Mała, ws w woj. brzeskim — 902
 Kusino, zaścianek w pow. wołkowyskim — 9
 Kuwieczycka, ziemia w starostwie lubeckim — 534
 Kuzieliczn, ws w pow. pińskim — 1108, 1109
 Kuźmiejowo, derewnia w woj. połockim — 954
 Kuźminicka służba, w woj. mścisławskim — 771
 Kuźmino, derewnia w woj. połockim — 684
 Kuźnickie leśnictwo, w pow. grodzieńskim — 727
 Kuźniewcowa, dobra w woj. smoleńskim — 874
 Kwasówka, ws w ek. grodzieńskiej — 971
 Lachowa, pustosz w woj. smoleńskim — 700
 Lachowicze, ws w pow. pińskim — 154, 559, 1108, 1109
 Lachowicze, m-ko w woj. nowogrodzkim — 361, 363, 730, 741, 749, 750, 942
 Lachowo, m-ko na Żmudzi — 935, 1006
 Ladyka (Ladika), ws w pow. lidzkim — 811
 Ladoroże, ws w starostwie pińskim — 455
 Lahunowo, dobra w woj. smoleńskim — 561
 Lasanowo (Łasanowo), służba w woj. mścisławskim — 527
 Laskowicze alias Zabłocie, ws w woj. nowogrodzkim — 433
 Lasudów, dobra w pow. grodzieńskim — 52
 Lauder, ws w Inflantach — 938
 Lawda, okolica na Żmudzi — 900
 Lebedziewo, ws w woj. brzeskim — 2
 Lebedziewo, dobra w pow. oszmiańskim — 1113
 Lebedzin, włóki w starostwie perstuńskim — 201
 Lekale, ws na Żmudzi — 493
 Lelajcie (Klajcie), ws na Żmudzi — 935, 1006
 Leluszany (Leluszczany), ws w woj. trockim — 416
 Lencie, ws na Żmudzi — 733
 Leonowicze, dobra w pow. brasławskim — 625
 Lepiosy, dobra w woj. brzeskim — 663, 668
 Lesników, dobra w woj. smoleńskim — 206
 Leszno (Lesno), jurydyka pod Warszawą (dziś jej dzielnica) — 377, 378, 459
 Leśna, ws w pow. orszańskim — 581
 Lewanowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
 Lewkówka, ws w pow. grodzieńskim — 450
 Lewonowicze, dobra w pow. wołkowyskim — 880
 Lichinino alias Filipowicze, dobra w pow. starodubowskim — 584, 729
 Lida, m. powiatowe woj. wileńskiego — 167, 579, 717
 Lidzki powiat, w woj. wileńskim — 66, 203, 215, 218, 284, 294, 380, 415, 479, 567, 720, 735, 811, 1074, 1097
 Lidzkie starostwo, grodowe w woj. wileńskim — 717
 Likaszowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Linowo, ws w ek. kobryńskiej — 384, 420, 711
 Lipiahy, pustosz w woj. połockim — 993
 Lipienie zob. Łapienie Rokiczyzna
 Lipkolniów, grunty na Żmudzi — 462
 Liporyszczyzna (Liporyszczyzna), pustosz w woj. połockim — 993
 Lipnica, ws w ek. brzeskiej — 763
 Lipniskie starostwo, w pow. oszmiańskim — 368

- Lipniski, m–ko, ośrodek starostwa w pow. oszmiańskim — 594
- Lipsk, m–ko w ek. grodzieńskiej — 162
- Lipsk, ws w pow. orszańskim — 931
- Lisyczyno Ułanów, dobra w woj. smoleńskim — 152
- Lisowicze, dobra w pow. słonimskim — 557
- Lisowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Liszczyń, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Litwieje, ws w starostwie gieranońskim — 720
- Litwinowo, ws w woj. smoleńskim — 578, 1038
- Livonia zob. Inflanty
- Lube, ws na Żmudzi — 915
- Lubeckie starostwo, w woj. kijowskim — 484, 534
- Lubecz, m–ko w woj. kijowskim — 534, 780
- Lubel, ws w pow. pińskim — 154
- Lubiany, ws w pow. orszańskim — 931
- Lublin, m. wojewódzkie w Koronie — 17, 18, 46, 50, 107, 203, 214, 257, 308, 322, 340, 344, 374, 381, 387, 511, 659, 704, 885
- Luboszany, m–ko, ośrodek starostwa nie-grodowego w pow. orszańskim — 581
- Luboszański trakt, w pow. orszańskim — 533
- Luboszewo, ws w starostwie gieranońskim — 720
- Lubowska, dobra w pow. starodubowskim — 653
- Lubuski obręb, w wójtostwie wiejeńskim, w pow. orszańskim — 138
- Luchowcy, pustosz w woj. połockim — 954
- Luhinowicze zob. Lühinowicze
- Luksza, jez. na Żmudzi — 493
- Lutowo Minica, dobra w woj. połockim — 1052
- Lwów, m., stolica woj. ruskiego — 1, 2, 73, 77, 79, 86, 88, 89, 91, 230, 231, 242, 266, 324, 334, 350, 353, 359, 363, 364, 371, 437, 464, 474, 475, 490, 543, 598, 815, 1060
- Łabunowo, ws na Żmudzi — 493
- Łachowo, dobra w woj. smoleńskim — 561
- Ładośna, dobra w woj. połockim — 447, 910
- Łajwyski, ws na Żmudzi — 760
- Łamkokiemie, ws w woj. trockim — 416
- Łañcut, m–ko w woj. krakowskim — 5, 6, 12, 14–16, 169, 192, 193, 215, 284, 298–303, 328, 361, 491, 658, 715
- Łapienie Rokiczyzna alias Lipienie, słobódka w ek. mohylowskiej — 366
- Łasanowo zob. Lasanowo
- Łasicko, ws w starostwie pińskim — 455
- Ławaryszki, ośrodek starostwa niegrodo-wego w woj. wileńskim — 7, 429
- Ławinki, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Łęczycza m. wojewódzkie w Koronie — 179, 692
- Łojecka ściana, w woj. trockim — 205
- Łojowskie starostwo, w woj. kijowskim — 484
- Łojów, m. w woj. kijowskim, ośrodek sta-rostwa — 817
- Łokciowo, pustosz w woj. smoleńskim — 983
- Łomaki, dzierzawa i ws w pow. wilkomier-skim — 1000
- Łomaski klucz (dzierzawa), w ek. brzes-kiej — 643
- Łomazy, m–ko w ek. brzeskiej — 230, 442, 606
- Łopajewo, ws w woj. smoleńskim — 950
- Łopatyn, ws w pow. pińskim — 762, 1014, 1061
- Łopia, dobra w pow. kowieńskim — 935
- Łopicze zob. Łotwice
- Łopkowicze, ws w woj. mścisławskim — 151
- Łopojnia alias Kowale, ws w woj. trockim — 416

- Łosiagóra, pustosz w woj. połockim — 686
- Łosiowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Łosośna, ws w pow. grodzieńskim — 245
- Łoszynie, ws w woj. trockim — 416
- Łotwa, ws w pow. oszmiańskim — 208, 674
- Łotwa, jez. — 674
- Łotwicze (Łopicze), ws w pow. słonimskim — 10, 12
- Łowce, dobra w woj. połockim — 909
- Łowicz, m-ko na Mazowszu — 982
- Łowoże, ws w woj. połockim — 117
- Łozie, ws w woj. smoleńskim — 1009
- Łoździeje, m-ko w woj. trockim — 524
- Łuciuny, ws w pow. wilkomierskim — 675
- Łucki powiat, w woj. wołyńskim — 1030
- Łuckiewicze, dobra w pow. starodubowskim — 638
- Łuhinowicze (Luhinowicze), dobra w woj. witebskim — 680, 765
- Łukianowo, dobra w woj. smoleńskim — 806
- Łukie (Łuki, Łukia), dobra w pow. rzezyckim — 464, 475
- Łukomla, m-ko w pow. orszańskim — 985
- Łukoml Wielki, jez. — 985
- Łuków, m-ko w woj. lubelskim — 867
- Łupowo, ws w woj. orszańskim — 1020
- Łuszowo, ws w pow. rzezyckim — 254
- Łużna, rz. — 255
- Łużno (Łużczno), dobra w woj. witebskim — 255
- Łyczków, folwark w pow. lidzkim — 479
- Łyski, ws w pow. orszańskim — 985
- Łyzy zob. Żukowo Łyzy
- Maćkowska dzierzawa, w woj. trockim — 774, 858, 1072
- Madzinowa, służba w Mocieżu — 993
- Majczuny, folwark w starostwie niemońskim — 888
- Makanowicze, dobra w pow. mozyrskim — 776
- Maksymowski stan, w woj. smoleńskim — 290, 412, 452, 678, 961
- Makulino, ws w woj. witebskim — 278
- Malatycze, folwark w pow. lidzkim — 1074
- Malcz (Malecz), m-ko w woj. brzeskim — 1039
- Malejowo (Malejew), dobra w woj. smoleńskim — 463
- Malinowszczyzna, ws w pow. oszmiańskim — 1113
- Malinówka, ws w ek. grodzieńskiej — 530
- Małachowski stan (trakt), w woj. smoleńskim — 207, 678, 801, 828, 832, 839, 919, 1088
- Małachów (Małachowo), w woj. smoleńskim — 207
- Male Klany, dobra w pow. orszańskim — 387
- Małyszewicze, ws w woj. brzeskim — 2
- Małyszewicze, ws w pow. słonimskim — 10, 12
- Mamino, dobra w woj. smoleńskim — 578
- Mamonowa, derewnia w woj. połockim — 687
- Maniuny, ws na Żmudzi — 634
- Mankuny, włóki we wsi Jakubowicze — 628
- Marchów, dobra w woj. połockim — 987
- Margiszki, ws na Żmudzi — 682, 975
- Martyszyski, dobra na Żmudzi — 900
- Maryno, pustosz w woj. połockim — 686
- Masiewiczze, włóki w pow. grodzieńskim — 248
- Mastowszczyzna, dobra w pow. brasławskim — 691
- Maszkino (Muszkino), dobra w woj. smoleńskim — 561, 700
- Matławka alias Kowpsodzie, dobra w woj. trockim — 920
- Mazniowo, dobra w woj. smoleńskim — 806
- Mazuryski, zaścianek na Żmudzi — 471
- Mecede, ws na Żmudzi — 915
- Mejnary, ws na Żmudzi — 935, 1006

- Mereckie leśnictwo, w woj. trockim — 190, 743, 858, 965, 1050
- Merecz, m-ko w woj. trockim — 1107
- Metele, wś w woj. trockim — 401
- Metele (Metelle), m-ko w woj. trockim, ośrodek starostwa niegrodowego — 891
- Metelskie jezioro — 401
- Miadzialica, rz. — 674
- Miadzioł, m-ko w pow. oszmiańskim — 804, 1008
- Michaliszki, dobra w woj. wileńskim — 1102
- Michalków, wś w ek. brzeskiej — 763
- Michałowskie, dobra w woj. mścisławskim — 76
- Michnowicze (Mihnawicze), dobra w woj. witebskim i połockim — 242
- Michnowicze, dobra w pow. słonimskim — 430
- Michnowo, dobra w woj. smoleńskim — 452, 961
- Michuny (Miciany) zob. Milkuny
- Miciuny, wś w pow. wilkomierskim — 766
- Miciuny, dobra na Żmudzi — 900
- Mickiewicze, wś w pow. słonimskim — 1021, 1114
- Midiowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Miednicki trakt, w woj. wileńskim — 623, 624
- Miedzyniec, wś w woj. kijowskim — 895
- Mielnica, derewnia w woj. połockim — 686, 954
- Miezienki (Miezenki), wś w pow. starodubowskim — 419
- Mieziury, sióło w pow. upickim — 966
- Mikołajewskie, włóki w pow. lidzkim — 294
- Mikulicze, służby we wsi Trockiej w starostwie bobrujskim — 602
- Mikuły (Milulty, Milkity), wś w woj. mścisławskim — 271, 480
- Mile (Mile), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Milkity zob. Mikuły
- Milkuny (Michuny), dobra w pow. orszańskim — 24
- Milulty zob. Mikuły
- Milojcie, wś na Żmudzi — 897
- Miłostan, wś w woj. trockim — 888
- Miłowł, wś w ek. mohylowskiej — 398
- Mincze, folwark na Żmudzi — 1068
- Mincze Pokalnizki Kejdy, sióło na Żmudzi — 1068
- Minica zob. Lutowo Minica
- Minkowicze, wś w woj. brzeskim — 62
- Mińsk, m. wojewódzkie — 220, 429, 437, 599, 638, 982
- Mińskie województwo — 112, 123, 220, 243, 298, 302, 303, 328, 417, 421, 587, 630, 648, 656, 709, 790, 852, 879, 913, 962, 1016, 1058, 1066
- Mir, m-ko w woj. nowogródzkim — 1020
- Mirkle, dobra na Żmudzi — 471
- Miswicie, dobra w pow. kowieńskim — 1037
- Miszkiniszki, zaścianek w pow. wilkomierskim — 997
- Miszniewicze, wś w starostwie jezierskim, w woj. witebskim — 194
- Mitkowicze, wś w pow. oszmiańskim — 674
- Mitkowo, dobra w woj. smoleńskim — 561
- Mniszew, wś w woj. mazowieckim — 315
- Mniuto, dobra w woj. połockim — 960
- Mocież, jez. — 954
- Mocież, dobra w woj. połockim — 993
- Mocieżki, pustosz w woj. połockim — 993
- Moczulowo Mniejsze, wś w woj. smoleńskim — 452
- Moczulowo Większe, wś w woj. smoleńskim — 452
- Mohotów, dobra w woj. smoleńskim — 828
- Mohylew zob. Mohylów
- Mohylowska (mohylewska) ekonomia, w pow. orszańskim — 122, 339, 366, 367, 398, 543, 601, 994, 995, 1110
- Mohylowski trakt — 137

- Mohylowskie włóki, w starostwie mołczadzkim — 1021, 1114
- Mohylów (Mohylew), m. w pow. orszańskim — 137, 345, 508, 510, 757, 764, 804, 919, 924, 946, 979, 1020, 1025
- Mokra Dąbrowa, wś w pow. pińskim — 795, 1034
- Moławickie leśnictwo, w pow. grodzieńskim — 850
- Mołczadzkie starostwo, niegrodowe w pow. słonimskim — 732, 752, 1021, 1114
- Mołczadź, m–ko w pow. słonimskim — 1021, 1114
- Mołodeczycze, dobra w pow. pińskim — 23
- Monczele, wś na Żmudzi — 734
- Monino, derewnia w woj. smoleńskim — 1056
- Monkiszki, zaścianek na Żmudzi — 462
- Montwidy (Montrydy), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Morginie, pustoszyć w woj. połockim — 954
- Moroczna, wś w starostwie pińskim — 911
- Morozowo, wś w woj. połockim — 851
- Morozowo, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Moskowicze, dobra w woj. brzeskim — 486
- Moskwa państwo zob. Rosja
- Moskwa (Stolica moskiewska), m. — 578, 709, 757, 1065, 1087
- Mosorowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
- Moszkowo (Moszkowa), wś w pow. starodubowskim — 78, 572
- Mozyr, m. powiatowe — 349, 969, 1036
- Mozyrski powiat, w woj. mińskim — 221, 251, 265, 330, 349, 351, 517, 521, 540, 590, 617, 619, 620, 728, 759, 776, 807, 810, 812, 877, 940, 1084
- Mozyrskie starostwo, grodowe w woj. mińskim — 731, 751
- Możejki, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Mszowaja, wś w woj. smoleńskim — 578
- Mścibohów (Mścibów), m–ko w pow. wołkowskim — 465, 913, 998
- Mścisław, m. wojewódzkie — 145, 244, 771
- Mścislawskie województwo — 70, 75–77, 94, 144, 151, 170, 191, 237, 271, 288, 299, 325, 453, 480, 527, 545, 586, 660, 771, 872, 874, 883, 885, 893, 996, 1011, 1092
- Muchawiec, rz., dopływ Bugu — 2, 327, 338
- Muła, dwór w pow. oszmiańskim — 365
- Muryńbor (Muryńbez) zob. Zabycanie
- Musicze, dobra w pow. mozyrskim — 521
- Musuly, dobra w pow. warszawskim — 900
- Muszkino zob. Maszkino
- Mutniewiczze, wś w pow. rzeczyckim — 644, 907
- Mysz, m–ko w woj. nowogródzkim — 820
- Nachodowo, derewnia w woj. smoleńskim — 721
- Nacza, m–ko w woj. połockim — 32, 851
- Nahać, dobra w woj. smoleńskim — 40
- Nahiszkino, dobra w woj. smoleńskim — 489
- Najkie, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Nalewajkowski grunt, w Nowogródku — 1008
- Narewiczze zob. Haracewicz
- Narkowszczyzna, dobra w pow. słonimskim — 853, 854
- Naruszajcie alias Traksedy, wś na Żmudzi — 760
- Naszkiewiczze, dobra w woj. mścislawskim — 453
- Nauchowiczze, dobra w pow. rzeczyckim — 1070
- Nauxemujża (Nauze mujża), dobra w Inflantach — 1019
- Nawlicze, dobra w woj. połockim — 876
- Nejbule, wś w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
- Newel, m–ko i dobra w woj. połockim — 466, 1113

- Newelski trakt, w woj. połockim — 466, 748, 909
 Nieczatowo, wś w starostwie pińskim — 455
 Nieczowo, dobra w woj. połockim — 899
 Niedźwiedziów, dobra w pow. starodubowskim — 816
 Niekraszewicze, dobra w pow. mozyrskim — 521
 Niemen, rz. — 822, 864, 1010
 Niemenczyn, m-ko w woj. wileńskim — 689
 Niemieża, wś w woj. wileńskim — 114, 552, 710, 825
 Niemonojcie, wś w woj. trockim — 888
 Niemonojckie leśnictwo, w woj. trockim — 742
 Niemonojckie starostwo (dzierżawa), w woj. trockim — 131, 431, 628, 888, 920
 Niepodówka, wś w woj. kijowskim — 895
 Nieporęt, wś z dworem Wazów pod Warszawą — 574, 577, 578, 795, 804, 811, 813, 844, 952, 953, 957–959, 993, 1036, 1038, 1073
 Nierolowicze, dobra w pow. pińskim — 514
 Niestanowicze, dobra w woj. połockim — 687
 Nieswitacewo, dobra w woj. smoleńskim — 874
 Nieszczarda (Nieszczordo, Nieszczedź), wś w woj. połockim nad jez. Nieszczardo — 120
 Nieśwież (Niezwież), m. w woj. nowogrodzkim — 313, 423, 641, 996
 Niewhodowo, wś w pow. orszańskim — 985
 Niewodnica, dobra w woj. nowogrodzkim — 29
 Niewordziany, wś na Żmudzi — 493
 Niewordziany Klajszyski, obręb na Żmudzi — 1060
 Niwno, dobra w pow. mozyrskim — 521
 Niżne (Niżnie), dobra w pow. starodubowskim — 585, 908
 Nomajcie, wś na Żmudzi — 896
 Norów, dobra w woj. połockim — 140, 456
 Noski, dobra w woj. witebskim — 332
 Nowa Wola, wś w pow. kowieńskim — 1111
 Nowe Siolo, wś w woj. wileńskim — 1029
 Nowinka zob. Sidorowszczyzna
 Nowiny (I), wś w woj. trockim — 774, 858
 Nowiny (II), wś w woj. trockim — 774, 858
 Nowodworska puszcza, w ek. grodzieńskiej — 822
 Nowodworska włość, w ek. grodzieńskiej — 818
 Nowodworskie leśnictwo, w ek. grodzieńskiej — 822
 Nowodwór, dobra w pow. pińskim — 376
 Nowogródek, m. wojewódzkie — 53, 379, 697, 699, 814, 1008, 1016
 Nowogrodzkie województwo (powiat) — 21, 28, 46, 51, 225, 321, 391, 397, 433, 500, 502, 583, 732, 750, 752, 820, 833, 867, 868, 871, 904
 Nowosady, wś w woj. trockim — 341
 Nowosiółki, wś w pow. orszańskim — 985
 Nowy Dwór (Nowydwór), m. w ekonomii grodzieńskiej — 187, 1034, 1067, 1068–1070
 Obelio, folwark w starostwie niemonojckim — 888
 Oblotki (Obłozki?), dobra w woj. smoleńskim — 1073
 Obłozki (Oblotki), dobra w woj. smoleńskim — 874
 Obodrów (Obodra, Obodrowo), folwark i dobra w woj. smoleńskim — 171, 578, 1100
 Obol (Obole), dobra w woj. połockim — 899, 952
 Obola, rz. — 798
 Obyźmicka ziemia, w starostwie lubeckim — 534
 Ochwinia, rz. — 270

- Odelsk, m-ko w pow. grodzieńskim — 247
- Odrowo, rz. — 9906
- Okmiana, rz. — 792
- Okmiany jez. — 246
- Okmiańskie ciwuństwo, na Żmudzi — 45
- Oksieny, wś w pow. orszańskim — 985
- Okutowo, dobra w woj. smoleńskim — 204
- Olechowo, wś w pow. wołkowyskim — 564
- Olejewicze, wś w pow. mozyrskim — 330
- Oleksicze, dobra w pow. mozyrskim — 540, 786
- Oleksyno, dobra w woj. smoleńskim — 1071
- Oleszywco, wś w woj. smoleńskim — 950
- Ollicka (olitska) ekonomia, w woj. trockim — 769, 916
- Olickie (Olitskie) leśnictwo, w woj. trockim — 531
- Olkienickie starostwo, niegrodowe w woj. trockim — 802
- Olzany zob. Holszany
- Olwita, m-ko w pow. kowieńskim — 970
- Olyka, m. w woj. wołyńskim — 313, 423, 613, 641, 996
- Omelina, folwark w woj. brzeskim — 901, 902
- Omenelcy zob. Oswenelcy
- Onanicze, wś w woj. mścisławskim — 151
- Oniksztyńskie (onikściańskie, onikstyńskie) starostwo, w woj. wileńskim — 259, 542, 997
- Oniska dzierzawa, w woj. trockim — 510
- Opanasówka (Opanasówki), wś w woj. smoleńskim — 121, 716
- Opeskie starostwo, w pow. brasławskim — 407
- Opiecki stan, w woj. smoleńskim — 1038
- Opsa, rz. 906
- Opuszany zob. Przyalgowo
- Orana, rz. — 1103, 1107
- Orania (Orange), księstwo w pld. Francji, własność rodziny Nassau — 313
- Orany, m-ko i dzierzawa w woj. trockim — 1103, 1105, 1107
- Orkije, dobra w woj. połockim — 884
- Orla, rz. — 700
- Ormiej, pustosz w woj. połockim — 993
- Orsza, m. powiatowe — 110, 280, 849, 990, 1081
- Orszański powiat, w woj. witebskim — 14, 100, 107, 109, 111, 122, 137, 138, 147, 148, 157, 183, 241, 300, 301, 307, 339, 340, 365, 366, 387, 398, 437, 490, 503, 504, 508, 533, 543, 569, 581, 656, 747, 755, 757, 836, 867, 868, 878, 928, 930-932, 985, 986, 990, 1110
- Orzechowo, jez. — 993
- Orzechowno, służba w Mociezu — 993
- Orzeszkowicze, wś w starostwie borysowskim — 193
- Osiczychino, derewnia w woj. połockim — 922
- Osiejowo zob. Wosiejowo
- Osipowo, dobra w woj. witebskim — 231
- Osmołowicze, wś w woj. mścisławskim — 75
- Oswieckie wójtostwo, w ek. mohylowskiej — 601, 995
- Ostaszyn, wś w woj. nowogródzkim — 510
- Ostromez, wś w ek. kobryńskiej — 47
- Ostrowiec, dobra w woj. wileńskim — 709
- Ostrowno, dobra w woj. witebskim — 1031
- Ostrówki, dobra w woj. nowogródzkim — 750
- Oswenelcy (Omenelcy), wś w woj. trockim — 416
- Oszkot, sieliszcz w woj. witebskim — 804
- Oszmiański powiat, w woj. wileńskim — 24, 81, 185, 208, 267, 282, 295, 326, 336, 348, 365, 368, 369, 377, 424, 594, 609, 622, 670, 674, 703, 709, 710, 720, 754, 757, 761, 787, 803, 815, 846, 923, 941, 1022, 1086, 1094, 1113
- Oszmiańskie starostwo — 424

- Oszwiańskie wójtostwo, na Żmudzi — 935, 1006
- Ościkowice (Ościkowska), dobra w woj. mińskim — 852, 857
- Otraz, wś w pow. orszańskim — 1110
- Owaszcza, rz. — 974
- Owtucha, dobra w woj. połockim — 865
- Owzodów Tatarszczyzna, dobra w woj. wileńskim — 224
- Ozajcie, dobra na Żmudzi — 900
- Ozarowszczyzna, służba w woj. witebskim — 198
- Ozarycze, wś w pow. mozyrskim — 812
- Ozarycze, wś w pow. orszańskim — 1110
- Oziaty, dzierzawa w woj. brzeskim — 705
- Ozyrany, wś na Żmudzi — 733
- Oża (Hoża), m–ko w pow. grodzieńskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 50, 794
- Packowo, wś w pow. orszańskim — 928
- Palagierna, dobra w woj. dorpacim — 276
- Palkino, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Panonino, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Pante Nurmes, dobra w Inflantach — 1019
- Pański stan, w woj. smoleńskim — 1055, 1056
- Parchumowice, wś — 626
- Pare, wś w starostwie pińskim — 455
- Paszkowiczna (Paszkowice, Paszkowicze), dobra w pow. oszmiańskim — 208
- Paszkowo, derewnia w woj. smoleńskim — 1055
- Paszkowszczyzna lub Szarkowszczyzna, folwark w woj. wileńskim — 1027, 1029
- Paszyno, królewsczczyzna w pow. orszańskim — 148
- Patrykiewo, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Pawłowice, wś w woj. mścisławskim — 151
- Pawłowice, wś w woj. smoleńskim — 840
- Pawłowice zob. Klimowice
- Pawłówka, dobra w pow. orszańskim — 300
- Pawłówka, obręb w pow. orszańskim — 307
- Pelele (Peleli, Pelale, Pelel), wś w pow. grodzieńskim — 134, 334, 505
- Perenka zob. Pierenka
- Peresicki (Poresiczki?), wś w pow. orszańskim — 931
- Perocka zob. Pierocka
- Perstuńska puszcza, w ek. grodzieńskiej — 822
- Perstuńskie leśnictwo, w pow. grodzieńskim — 434, 822
- Perstuńskie starostwo, w pow. grodzieńskim — 201
- Petesza, folwark w woj. wileńskim — 1094
- Petracie, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Petryhorka, wś w woj. kijowskim — 895
- Petryszki, siolo w pow. upickim — 966
- Petryżyce, dobra w pow. orszańskim — 569
- Piasieczna, rz. — 974
- Piatnich [Piątniki?], dobra w woj. smoleńskim — 875
- Piātniki, dobra w woj. smoleńskim — 1088
- Picznajowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Pielowce, wś w pow. lidzkim — 284
- Pienia, dobra w starostwie homelskim, pow. rzeczycki — 253
- Pieniańskie starostwo, niegrodowe w pow. wilkomierskim — 766
- Pieniewszczyzna (Pienieziewszczyzna), ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Pierenka (Perenka), rzeczka — 452
- Pierocka (Perocka, Pieracka, Pierucka), ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Pieskowicze, wś w woj. mścisławskim — 885
- Pieszczac (Pieszczotca), m–ko w ekonomii brzeskiej — 166, 763
- Pieszczacka włość, w ekonomii brzeskiej — 166, 763
- Pilipowskie, ziemia w starostwie pińskim — 613
- Piltyński powiat, w Kurlandii — 714

- Piłwizski (Piłwizski), dobra w woj. wileńskim — 852, 857
- Pińsk, m. powiatowe — 64, 92, 113, 235, 272, 393, 423, 494, 523, 568, 613, 621
- Pińska dzierzawa zob. pińskie starostwo
- Pińska ekonomia zob. pińskie starostwo
- Pińska włość zob. pińskie starostwo
- Piński powiat, w woj. brzeskim — 23, 30, 31, 64, 79, 80, 154, 173–175, 272, 323, 352, 376, 408, 418, 438, 494, 495, 514, 523, 559, 568, 646, 762, 795, 941, 1013, 1014, 1034, 1061, 1108, 1109
- Pińskie starostwo (włość, ekonomia, dzierzawa) — 64, 315, 418, 423, 523, 568, 613, 911, 1013, 1034
- Piotrków Trybunalski, m. w woj. sieradzkim — 522
- Piotrowy Mech Wielki, ws? w woj. smoleńskim — 452
- Place, dobra w woj. smoleńskim — 90
- Plembork, dobra na Żmudzi w pow. ejragolskim — 935
- Plepiszki, folwark w starostwie oniksztyńskim — 997
- Pleszczenice (Pleszczenice), dobra w woj. mińskim — 302
- Pleszkowo zob. Ploszczowo
- Plosowicze lub Wielkie Siolo, dobra w pow. rzeczyckim — 736
- Ploszczowo (Ploszczowo, Pleszkowo), de-rewnia w woj. smoleńskim — 961
- Pluso, folwark w pow. brasławskim — 665
- Pluso, jez. — 665
- Płońsk, m–ko w woj. plockim — 859, 862, 912, 922
- Płosztoka, dobra w pow. wilkomierskim — 99
- Płosztockie pole — 99
- Plotnica, ws w pow. pińskim — 173
- Płowce, ws w woj. brzesko–kujawskim — 472
- Pobrzeże, ws w ciwuństwie wendziagolskim na Żmudzi — 69
- Poczajewicze, dobra w pow. orszańskim — 985, 986
- Poczapowski (poczepowski, poczopowski) trakt (ujezd), w pow. starodubowskim — 127, 307, 572, 639, 816, 1048
- Poczapów, ws w pow. pińskim — 154
- Poczynek, dobra w woj. smoleńskim — 90, 700
- Pod Dosuchowem, dobra w woj. smoleńskim — 834, 838
- Poddubie, pustosz w woj. połockim — 686
- Podsosonie, dobra w woj. smoleńskim — 874, 1088
- Podwojskie, ws na Żmudzi — 1068
- Poharyska (Boharyska), ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Pohost, ws w woj. smoleńskim — 121, 716
- Pohost, ws w ekonomii mohylowskiej — 339
- Pohost, dobra w pow. pińskim — 376
- Poiszlinie, osada na Żmudzi — 471
- Pojluny, ws w woj. wileńskim — 936
- Pojurskie ciwuństwo (powiat), na Żmudzi — 179, 461, 682, 745, 827
- Pokalnizki zob. Mincze Pokalnizski Kejdy
- Pokiemsrowcie, dobra na Żmudzi — 900
- Pokienie, ws w woj. wileńskim — 624
- Poklonowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Pokonie zob. Pułpokoni
- Pokorsza alias Jacewicze alias Dejnowo (Dojnowo), dobra w woj. trockim — 859, 862
- Pokutenie zob. Bonyszki
- Polepie, ws na Żmudzi — 574, 704, 1028
- Polepie, włóki w pow. kowieńskim — 973
- Polesie, dobra w pow. oszmiańskim — 703, 754
- Polesie, dobra — 913
- Poleski gościniec, w woj. brzeskim — 338
- Poleski klucz, w ek. brzeskiej — 344
- Poleszwie, sieliszcze w woj. witebskim — 804

- Policzno, derewnia w woj. połockim — 922
- Poloumberk zob. Blauberg
- Polska zob. Królestwo Polskie
- Połahowskie wójtostwo, w ek. mohylowskiej — 398
- Polock, m. wojewódzkie — 149, 335, 385, 539, 641, 785, 851, 947, 1102
- Polocka archiepiskopia — 1096
- Polockie województwo — 48, 117–120, 140, 188, 242, 317, 331, 335, 385, 395, 447, 466, 566, 605, 614, 641, 684, 686, 687, 748, 749, 798, 804, 830, 835, 837, 846, 847, 851, 865, 868, 876, 884, 898, 899, 909, 910, 922, 947, 948, 952, 954, 955, 959, 960, 964, 987, 988, 991, 993, 1031, 1044, 1052, 1098, 1099
- Polongiany, m–ko na Żmudzi — 291
- Polongowska dzierżawa, na Żmudzi — 291
- Polonica (Polonnica, Polonice), dobra w woj. mścisławskim — 94, 893
- Polonka (Polonie), dobra w pow. słonimskim — 25, 730, 741, 749, 750, 829, 835, 942, 1020
- Polonna, rz. — 663, 668
- Polońce (Polonie), dobra w pow. grodzieńskim — 334, 1018
- Polonie zob. Polońce
- Połosek (Połoska), wś w ek. brzeskiej — 763, 1007
- Połoski, włóki w woj. mścisławskim — 1092
- Polowica (Puławica), dobra w woj. smoleńskim — 801
- Polowiecka (połowicka) włość, z ośrodkiem w Połowcach, w ekonomii brzeskiej — 196
- Połukście, wś na Żmudzi — 493
- Pomieście Siemiona Lwowa (Siemiono Lwowo), dobra w woj. połockim — 748
- Poniemońskie — 106
- Poniewież Stary zob. Stary Poniewież
- Ponisztajcie, wś w woj. trockim — 920
- Popławcy, dobra w pow. wołkowyskim — 939
- Popowce, wś w pow. orszańskim — 931
- Popowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
- Popowski stan, w woj. połockim — 748
- Popowszczyzna, wś w woj. połockim — 466
- Poradnińska (Poradyńska) dzierżawa, w woj. mścisławskim — 144
- Poroście (Porejście), zaścianek w woj. wileńskim — 792, 824
- Porzecki (poraski) stan, w woj. smoleńskim — 1093
- Posile alias Koniuchy, wś w pow. kowieńskim — 195
- Posimcze, wś w pow. pińskim — 1013
- Postawe (Postowale, Postowe), wś w woj. trockim — 965, 1050
- Postołowski ostrów, w ek. kobryńskiej — 449
- Postolów, wś w ek. kobryńskiej — 384
- Postowe zob. Postawe
- Poszerwinckie starostwo, niegrodowe w pow. kowieńskim — 934
- Poszerwinty (Poszyrwinty), m–ko w pow. kowieńskim — 6, 589,
- Poszerwinty alias Jeglewszczyzna, dobra w woj. trockim — 742
- Poszeszupie, dwór — 881
- Poślicie, wś na Żmudzi — 734
- Potemkino, dobra w woj. smoleńskim — 946
- Powembry, dobra w pow. kowieńskim — 1037
- Powenckie (powentskie) wójtostwo, na Żmudzi — 935, 1006
- Powirwickie wójtostwo, zob. Powyrwickie
- Powodokskie lub dratwiłowskie wójtostwo, na Żmudzi — 734, 935, 1006
- Powule, wś w woj. połockim — 331
- Powyrwickie (porwyrnitskie, powirwickie) wójtostwo, w ciuwnstwie birżniańskim na Żmudzi — 163, 777, 935, 1006

- Poznań, m. wojewódzkie — 53, 116, 129, 166, 201, 202, 227, 235, 245, 246, 264, 333, 343, 358, 379, 382, 398, 406, 416, 430, 431, 469, 532, 591
- Poznańskie województwo — 861, 1017
- Praga, wś (dziś dzielnica Warszawy) — 257
- Pralnikowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Prechany, wś w pow. orszańskim — 931
- Preny, m—ko w pow. grodzieńskim — 481
- Prislina zob. Iszylina
- Prodkuny, wś w woj. trockim — 416
- Prokszenice zob. Zaborze Prokszenice
- Propojskie starostwo, w pow. rzeczyckim — 563
- Propojski trakt — 75, 1046
- Prostki, wś w Prusach Książących, niedaleko Elku — 757
- Pruska Litwostańska (Litwostwaska), dobra w woj. brzeskim — 525
- Prusy — 178
- Prusy Książące (Księstwo Pruskie) — 35, 552, 825
- Prużana, m—ko i dobra w ek. kobryńskiej — 449, 663, 668
- Prybarki zob. Przybarki
- Prypeć (Prypieć), rz. — 810
- Prypiesz (Prypież), dobra w woj. połockim — 987
- Prychaby Olechnowiczów, wś w woj. połockim — 156
- Prywalkowo, derewnia w woj. smoleńskim — 961
- Przya, derewnia w woj. smoleńskim — 700
- Przelaje, dzierżawa w woj. trockim — 446
- Przełom, m—ko w pow. grodzieńskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 50, 794
- Przełomska puszcza, w ek. grodzieńskiej — 822
- Przełomskie leśnictwo, w ek. grodzieńskiej — 822
- Przewałka, m—ko w pow. grodzieńskim — 889
- Przewłoka, dobra w pow. słonimskim — 557
- Przyalgowo alias Opuszany, siolo na Żmudzi — 724
- Przybarki (Prybarbi, Przybarki), wś w pow. oszmiańskim — 803
- Przybierze (Przybierze), dobra w pow. orszańskim — 300
- Przyłuki, wś w woj. brzeskim — 327
- Przyłuki, dobra w woj. mińskim — 328
- Przystawańce (Przystawojnie), dobra w pow. grodzieńskim — 334, 1018
- Przystawojnie zob. Przystawańce
- Puckowo, derewnia w woj. smoleńskim — 700
- Puczkowo, derewnia w woj. smoleńskim — 698
- Pukałowska, włoka w dzierżawie zdzitowskiej — 844
- Pukinowo, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Pulim, jez. — 792
- Puławica zob. Połowica
- Pułpokoni (Pokonie), dobra w pow. starodubowskim — 584, 729
- Punie, m—ko w pow. kowieńskim — 686
- Puńskie leśnictwo, w pow. kowieńskim — 1067
- Puńskie starostwo, w pow. kowieńskim — 743
- Pupany, wś w pow. wilkomierskim — 766
- Purele, dobra w woj. połockim — 952
- Purple alias Czuryle, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Purwiany, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Pustolesie, derewnia w woj. smoleńskim — 698
- Pustosioly, wś? w woj. smoleńskim — 452
- Puszmójża (Pusz Mojża), dobra w Inflantach — 685
- Rabowicze, wś w pow. rzeczyckim — 563
- Rabszyno, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Raczuny, wś w pow. oszmiańskim — 424
- Raczycka, wś w pow. pińskim — 315

- Raczyn, dobra w woj. smoleńskim — 561
 Raczynski stan, w woj. smoleńskim — 561, 700, 831
 Radczycko, wś w starostwie pińskim — 455
 Radomska (radomska) dzierżawa, w woj. mścisławskim — 144
 Radomski (radomski) trakt, w woj. mścisławskim — 325
 Raduńskie starostwo, w pow. lidzkim — 218
 Radziwiliszki, m-ko na Żmudzi, na drodze z Szadowa do Szawli — 314
 Rakanciskie starostwo, w woj. wileńskim — 429
 Rakanciszki, m-ko w woj. wileńskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 7
 Rakowicze, dobra w pow. słonimskim — 853, 854
 Raków, dobra w woj. smoleńskim — 1088
 Raszyński stan, w woj. smoleńskim — 678
 Ratowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Ratyński stan, w woj. smoleńskim — 874
 Raciowo, folwark na Żmudzi — 1006
 Reczowo, dobra w pow. kowieńskim — 1067
 Regnum Poloniae zob. Królestwo Polskie
 Rekiecie, wś na Żmudzi — 935, 1006
 Relec?, wś w woj. witebskim? — 395
 Remezowo, folwark w starostwie gierańskim — 720
 Republika Zjednoczonych Prowincji zob. Holandia
 Respublica zob. Rzeczpospolita
 Resiten zob. Rzeżyca
 Reszkietany, dobra w ciwuństwie twerskim na Żmudzi — 179
 Reutka (Reudka), dobra w pow. oszmiańskim — 295
 Rewiały, przysiółek w woj. mścisławskim — 527
 Rewiatycze, wś w woj. brzeskim — 354, 1039
 Rezany Więckowszczyzna, folwark w pow. słonimskim — 538, 784
 Rocroi (Rokwa), m. we Francji, departament Ardennes — 313
 Rogów, dobra w pow. grodzieńskim — 460
 Rohaczew, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
 Rohaczewski trakt, w pow. rzeczyckim — 565
 Rohaczewskie starostwo, w pow. rzeczyckim — 475, 576, 577, 956
 Rojstwo zob. Rozestwo
 Rokiczyna zob. Łapienie Rokiczyna
 Rokitna, wś w ek. brzeskiej — 763
 Rokowszczyzna, dobra w pow. rzeczyckim — 1070
 Romaki, wś w pow. kowieńskim — 934
 Romanów, dobra w woj. nowogródzkim — 397
 Romanówka, dobra w pow. orszańskim — 301
 Rosażna, dobra w woj. smoleńskim — 240
 Rosażna, rz. — 240
 Rosienie, m. na Żmudzi — 427, 471, 1051
 Rosja (Moskwa państwo) — 32, 66, 111, 137, 169, 268, 281, 292, 297, 301, 339, 341, 392, 506, 552, 578, 597, 604, 636, 749, 787, 825, 828, 851, 889, 961, 980, 988, 996, 1007, 1073, 1086, 1087
 Rosław (Rosław), m. w woj. smoleńskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 874
 Rosławski (rosławski) trakt, w woj. smoleńskim — 206, 958
 Rosławskie (rosławskie) starostwo, w woj. smoleńskim — 874
 Rosocki, jez. — 674
 Rososzyce (Roszoszyce), wś w pow. rzeczyckim — 101, 562
 Rostoczna, dobra w woj. smoleńskim — 1088
 Rowiny, dobra w woj. nowogródzkim — 833

- Rozestwo? (Rojestwo?), ujezd w woj. połockim — 684
- Rozestwo, wś w woj. smoleńskim — 950
- Równie, wś w woj. połockim — 118, 395
- Równe, dobra w woj. witebskim — 804
- Różana, m–ko w pow. słonimskim — 852–855, 857, 867, 868, 895, 913
- Różanka, m–ko w pow. lidzkim — 460
- Ruciacino zob. Stawry
- Rudawa, dobra w pow. grodzieńskim — 939
- Rudka, folwark w pow. pińskim — 1108, 1109
- Rudkowo, wś w pow. kowieńskim — 589
- Rudniewo, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Rudniki, wś w ek. grodzieńskiej — 530
- Ruiensis tractus — zob. rumborski trakt
- Rujowo, dobra w woj. smoleńskim — 919
- Rukino? (Ruluno?), dobra w woj. smoleńskim — 1079
- Rukszewicze, wś w woj. połockim — 1098
- Rumborski (Ruiensis) trakt, w Inflantach — 1019
- Rumborskie (Romborskie) starostwo, w Inflantach — 3, 141–143
- Rustejki zob. Wozgincie Rustejki
- Ruś (koronna) — 123
- Rybszowo, derewnia w woj. smoleńskim — 698
- Rylajcie, wś na Żmudzi — 882, 903
- Rylkowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Rynicie (Rywicie), wś na Żmudzi — 935, 1006
- Rzeczpospolita (Respublica) — 4, 5, 12, 16, 27–29, 35, 36, 40, 51, 53, 64, 68, 71, 82, 91, 92, 94, 105, 119–121, 123, 143, 152, 157, 163, 165, 166, 186, 188, 190, 192, 202, 203, 220, 244, 245, 254, 258, 261, 268, 281, 282, 290, 304, 314, 316, 317, 327, 334, 335, 346, 355, 356, 358, 371, 374, 376, 381, 389, 398, 414, 418, 419, 430, 433, 434, 437, 448, 451, 452, 457, 458, 473, 478, 486, 498, 500, 501, 508, 514, 534, 535, 540, 545–547, 552, 568–572, 575, 578, 583, 597, 599, 601, 604, 605, 607, 609, 617, 618, 626, 640, 649, 653, 654, 659–661, 671, 677, 679, 684–686, 708, 710, 712, 714–716, 725, 737, 747, 755, 758, 761, 770, 772, 777, 779, 798, 799, 803, 804, 812–814, 820, 825, 828, 829, 833, 835–837, 840, 841, 843, 847, 851, 859, 860, 862, 865, 869, 870, 874, 889, 893, 906, 918, 923, 924, 927, 942, 944, 945, 947, 961, 974, 981, 983, 987, 989, 991, 993, 1000, 1002, 1007, 1010, 1012, 1020, 1021, 1026, 1033, 1039, 1050, 1051, 1056, 1058–1060, 1079–1083, 1086, 1098, 1106, 1111–1114
- Rzeczpospolita Wielkiego Księstwa Litewskiego zob. Wielkie Księstwo Litewskie
- Rzeczycki klucz, w ek. brzeskiej — 2, 406
- Rzeczycki powiat, w woj. mińskim — 68, 75, 88, 89, 152, 253, 254, 353, 396, 464, 475, 509, 562, 565, 576, 577, 587, 595, 618, 644, 715, 800, 907, 925–927, 942, 998, 1046, 1070
- Rzeżycki powiat, w Inflantach — 685
- Rzeżyckie (Resitensis) starostwo, w Inflantach — 33, 34
- Rzyszczew, m. w woj. kijowskim — 895
- Rżanów (Rżaniec, Rżawiec), wś w woj. smoleńskim — 171, 1100
- Saczkowicze, wś w pow. pińskim — 352
- Sakowicze, wś w pow. słonimskim — 10, 12
- Sakuła (Sakała), wś w woj. smoleńskim — 121, 716
- Salowo alias Horochowo (Horoczowo), dobra w woj. smoleńskim — 957
- Sambor, m–ko w woj. ruskim — 162, 593, 828–840, 842, 843, 846, 860, 945, 949, 978, 984, 992
- Samogitia zob. Żmudź
- Samsony, dobra w woj. smoleńskim — 463, 828
- San, rz. — 961
- Sandomierz (Sędomirz), m. wojewódzkie — 961

- Saria, wś w starostwie dryskim — 119, 641
- Sartyniki, wś na Żmudzi — 682, 975
- Sawczewicze (Sawcewicze), wś w starostwie mołczadzkim — 1021, 1114
- Sciudzionka zob. Studzionka
- Szcz... zob. Szcz...
- Sejwejskie (sejweńskie) leśnictwo, w woj. trockim — 965, 1050
- Sejwejskie (sejweńskie) starostwo, w pow. grodzieńskim — 84, 134, 505, 672, 743, 1033
- Sereje, m–ko w woj. trockim — 937
- Serniczki Małe, wś w pow. pińskim — 64
- Serniki, wś w starostwie pińskim — 455
- Siabrowicze, wś w pow. rzeczyckim — 644
- Siady, m–ko i dobra na Żmudzi — 723
- Sianków, siółko na Żmudzi — 471
- Sianożętki, wś w pow. rzeczyckim — 577
- Sidorany, wś w woj. wileńskim — 355
- Sidorowszczyzna alias Nowinka, włóki w leśnictwie mereckim — 743
- Siebieski trakt, w woj. połockim — 140, 566, 684, 686, 687, 954, 993
- Siebież, m–ko w woj. połockim — 944, 954, 993, 1113
- Siebronicze, dobra w pow. rzeczyckim — 907
- Siedalynicze, wś w woj. smoleńskim — 409
- Sielczańska, ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Sielec, wś w pow. orszańskim — 755
- Sielesinie, dobra w woj. smoleńskim — 806
- Sieliszcz, wś w pow. pińskim — 80
- Siemienicz (Siemionowicz), borek w starostwie lubeckim — 534
- Siemienowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Siemieszkowo, wś w woj. smoleńskim — 452
- Siemionowicz zob. Siemienicz
- Siemno zob. Simno
- Sieniechówka, wś w woj. kijowskim — 895
- Sieniewicze zob. Dworzyszcz Sieniewicze
- Sienkowo, dobra w woj. smoleńskim — 678, 874
- Sienkowszczyzna, dobra w pow. słonimskim — 853, 854
- Sieraków, m–ko w woj. poznańskim — 426–428, 438, 503
- Sierchowicz lub Sierchowicz zob. Szerchowo
- Siewerszczyzna — 40, 954
- Siewraki, wś w pow. rzeczyckim — 152
- Simno, m–ko w woj. trockim, ośrodek starostwa niegrodowego — 482, 769, 891
- Simnieńska (simnieńska) włość, w woj. trockim — 401
- Simonowicze, wś w pow. pińskim — 941
- Siółko Butowo, dobra w woj. połockim — 955
- Siołtona zob. Szaltona
- Siwcowa, pustosz w woj. połockim — 686
- Skadniowo, derewnia w woj. połockim — 922
- Skakuny, wś w starostwie dryskim — 119
- Skarynino, dobra w woj. smoleńskim — 1079
- Skirmonckie (Skirmontskie) wójtostwo, w ek. brzeskiej — 763
- Skirstymońskie (szkiersztymońskie, skierosztymońskie, skirmontskie) starostwo, na Żmudzi — 381, 640
- Skłaut, wś na Żmudzi — 915
- Skoki, wś pod Brześciem — 2
- Skoki, włóki w ek. brzeskiej — 406, 1069
- Skrobiszki, wś w pow. wilkomierskim — 106
- Skorubicany (Skrobieciany), folwark — 108
- Skoworodzianka (Skoworodzianka), pustosz w woj. smoleńskim — 270
- Skrabin, dobra w woj. witebskim — 332
- Skrebiny, wś w pow. kowieńskim — 195

- Skrobieciany zob. Skorbuciany
- Skuczowski stan, w woj. smoleńskim — 828
- Skuratów, wś w woj. smoleńskim — 171, 1100
- Slide, wś w pow. orszańskich — 985
- Ślawatyce (Słowatyce), m–ko w woj. brzeskim — 293
- Sloboda Huszczyzna zob. Huszczyzna
- Sloboda Rohaczewska, wś w pow. rzezyckim — 576
- Słobodziewszczyzna, dobra w pow. starodubowskim — 389
- Słobódka Bartłomiejowska, wś w pow. orszańskim — 137
- Słone Jamy, wś w starostwie łojowskim — 817
- Słonim, m. powiatowe w woj. nowogródzkim — 526, 629, 779, 852, 855, 861, 1024
- Słonimska ekonomia zob. słonimskie starostwo
- Słonimski powiat, w woj. nowogródzkim — 10, 12, 25, 249, 370, 430, 454, 538, 557, 571, 784, 853, 854, 866, 867, 868, 915, 929, 1001, 1004, 1021, 1114
- Słonimskie starostwo (ekonomia) — 1024
- Słowatyce zob. Ślawatyce
- Sluck, m. w woj. nowogródzkim — 544, 570, 934, 999,
- Ślukienkowo, dobra w woj. smoleńskim — 874
- Śluzkowszczyzna zob. Jagiełowice
- Smiedzyn, ostrów w pow. rzezyckim — 353
- Smoleńsk, m. wojewódzkie — 171, 269, 388, 492, 578, 685, 700, 712, 797, 804, 874, 919, 961, 994, 1038, 1065, 1100
- Smoleńskie województwo (Smoleńszczyzna) — 19, 40, 74, 90, 121, 133, 153, 171, 204, 206, 207, 238–240, 256, 270, 273, 289, 290, 297, 343, 388, 409, 412, 452, 463, 473, 489, 507, 561, 578, 678, 698, 700, 716, 721, 729, 797, 801, 806, 828, 829, 832, 834, 836, 838–840, 843, 852, 857, 874, 875, 918, 919, 946, 950, 957, 958, 961, 963, 974, 983, 996, 1009, 1038, 1055–1057, 1071, 1073, 1079, 1080, 1087, 1088, 1093, 1100
- Smolikowo (Smolikowicz), grunt w starostwie lubeckim — 534
- Smolnica, wś w woj. trockim — 93
- Smolniki, wś w pow. grodzieńskim — 672
- Smorluny, dobra w woj. trockim — 808
- Smycz, dobra w pow. oszmiańskim — 609
- Śniegi, dobra w pow. brasławskim — 161
- Sobole, wś w woj. brzeskim — 354
- Sokal — 87, 249
- Sokolowo, folwark w starostwie słonimskim — 1024
- Sokołska dzierżawa zob. sokólskie leśnictwo
- Sokołska puszcza, w pow. grodzieńskim — 247
- Sokólskie leśnictwo (starostwo), w pow. grodzieńskim — 136, 233, 727, 850
- Sokołka, m–ko w pow. grodzieńskim, ośrodek leśnictwa — 635
- Soleczniki, dobra w woj. wileńskim — 1027, 1029
- Sorocz, folwark w woj. witebskim — 318
- Sostuńnie zob. Bojsagola
- Soszcjowskie włóki, w siele Suszycku w pow. pińskim — 79
- Soszno (Szosno), dobra w pow. pińskim — 154
- Sońnica, rz. — 798
- Sowiścice, uroczyszcze w woj. mścisławskim — 1092
- Soż, rz. — 171, 237, 409, 660, 1100
- Spodbirozie, dobra w woj. mińskim — 302
- Sprawdajcie, dobra w pow. pojurskim na Żmudzi — 179
- Stachowo, wś w pow. pińskim — 174
- Stajki, wś w woj. połockim — 117, 910
- Stajstrze, wś w pow. orszańskim — 985
- Stankokiemy, wś w woj. trockim — 416
- Stankowo, dobra w woj. smoleńskim — 1093

- Starawola, wś w woj. brzeskim — 657
 Stare Siolo, wś w woj. mścisławskim — 76
 Stare Siolo, wś w ek. brzeskiej — 344
 Starki, wś w pow. orszańskim — 931
 Starodub, m. powiatowe w woj. smoleńskim — 653, 654, 1047
 Starodubowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 412
 Starodubowski powiat, w woj. smoleńskim — 78, 127, 244, 307, 389, 410, 411, 419, 572, 584, 585, 638, 639, 653, 654, 729, 796, 816, 894, 908, 1047, 1048, 1080
 Starynowicze, sieliszcz w woj. witebskim — 804
 Stary Poniewież, m-ko w pow. upickim — 869
 Staryszowo, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
 Stasiszki, siolo w pow. upickim — 966
 Staszowszczyzna, dobra w woj. mińskim — 1058
 Stawry, dobra — 945
 Stawry Puciacino, dobra w pow. orszańskim — 100
 Stehrymowo, derewnia w woj. smoleńskim — 961
 Stępkowszczyzna, derewnia w woj. połockim — 954
 Stocewicze, sieliszcz w woj. witebskim — 804
 Stokliśkie starostwo, w pow. kowieńskim — 468
 Stolica moskiewska zob. Moskwa
 Stolin (Stolino, Stoline), dobra w pow. pińskim — 568
 Stopnie, dobra w pow. rzeczyckim — 595
 Strupino, dobra w woj. smoleńskim — 946
 Strykinia, wś w dzierżawie zdzitowskiej — 844
 Strzelinowo, wś w woj. wileńskim — 936
 Studzionka (Sciudzinka), wś w woj. witebskim — 347
 Stupino, dobra w woj. smoleńskim — 1087
 Stypirki, wś na Żmudzi — 734
 Suchanowo, wś w woj. smoleńskim — 1009
 Sucharowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
 Suchowierzchów, dobra w pow. starodubowskim — 638
 Sudziłowicze, dobra w woj. połockim — 659, 947
 Sugińce (Sugińcy), wś na Żmudzi — 45, 483
 Sugireje, wś na Żmudzi — 36
 Supowicze, wś w pow. orszańskim — 137
 Supryki, służba w pow. rzeczyckim — 800
 Suraski trakt, w woj. witebskim — 318
 Suraskie starostwo, w woj. witebskim — 49, 256
 Suszyck, wś w pow. pińskim — 79
 Suszyn, dobra w woj. połockim — 847
 Sutoki, wś w woj. mścisławskim — 76
 Sutoki, dobra w woj. smoleńskim — 829
 Suwajcie zob. Suwejcje
 Swadkowicze, wś w woj. mścisławskim — 1092
 Swadycki (swadicki) stan, w woj. smoleńskim — 204
 Swarycewicze, wś w starostwie pińskim — 455
 Swieno, wś — 676
 Swikirów zob. Swirków
 Swirczany, wś w pow. oszmiańskim — 424
 Swirkoncie (Swirkoncze), wś w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
 Swirków (Swikirów), dobra w woj. smoleńskim — 206
 Swolna, dobra w woj. połockim — 846
 Symonowicze, wś w pow. orszańskim — 931
 Synpliwaszyno, wś w woj. smoleńskim — 409
 Syrutajcie, wś na Żmudzi — 760
 Szabunki, dobra w woj. mińskim — 298
 Szacichyno, dobra w woj. smoleńskim — 678
 Szadlekie zob. Kulshany
 Szaltona (Siołtona), rz., lewy dopływ Szeszuwy — 471

- Szandowska włoka, w pow. pińskim — 795
- Szanino, dobra w woj. połockim — 188
- Szantalowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Szapierowo (Szczepierowo), wś w ek. mohylowskiej — 367, 747
- Szarkowszczyzna zob. Paszkowszczyzna
- Szatele, dobra w pow. kowieńskim — 573
- Szaterniki, wś w woj. wileńskim — 429
- Szatry, wś w starostwie dryskim — 119
- Szawdowskie (szowdowskie, szowkowskie) ciwiństwo, na Żmudzi — 760, 896
- Szawelska ekonomia, w pow. upickim i na Żmudzi — 1026
- Szawkiany (Szawlany), dobra na Żmudzi — 373
- Szczałkanowo (Szczalkanowo) zob. Czulkanowo
- Szczara (Sczara), rz. — 779
- Szczecińska, rz. — 990
- Szczeciński (Szeciński) zaścianek, w pow. orszańskim — 990
- Szczepanowice, wś w starostwie jezieryskim, w woj. witebskim — 194
- Szczepierowo zob. Szapierowo
- Szczuce, dobra w woj. smoleńskim — 133
- Szczucki stan, w woj. smoleńskim — 678
- Szczukowska, ziemia w starostwie lubeckim — 534
- Szczuścin, dobra w woj. smoleńskim — 90
- Szczyrbakowo (Szczyrbakowo), pustosz w woj. połockim — 993
- Szebiaki, dobra w woj. smoleńskim — 1055
- Szecilowo, wś w woj. połockim — 798
- Szedziuny, dobra w woj. trockim — 808
- Szejpiaki, wś w pow. orszańskim — 931
- Szejweńskie zob. sejwejskie
- Szamacowo?, Szemajowo?, dobra w woj. smoleńskim — 1087
- Szerchowo, grunt w starostwie lubeckim — 534
- Szerchowska, dąbrowa w starostwie lubeckim — 534
- Szereszowski trakt, w woj. brzeskim — 159
- Szerokie Bołoto, ziemia w woj. mińskim — 599
- Szeszupa, rz. — 1050
- Szewiernicze, wś w starostwie borysowskim — 193
- Szkiersztymońskie starostwo zob. skirstymońskie
- Szklów, m. w pow. orszańskim — 1020
- Szkordzie (Szkordzi), wś w pow. lidzkim — 811
- Szkudy, m. na Żmudzi — 723, 915
- Szlikie (Szlikiew, Slikiew), wś w pow. kowieńskim — 195
- Szlykowo, dobra w woj. połockim — 899
- Szmawliszcie zob. Szwawkście
- Sznukiszki, folwark w pow. wilkomierskim — 695
- Szołosz, wś w Inflantach — 938
- Szołpy, dobra w woj. smoleńskim — 919
- Szoludniowo, pustosz w woj. połockim — 993
- Szosno zob. Soszno
- Szowdele, wś na Żmudzi — 760
- Szowdowskie (szowkowskie) ciwiństwo zob. szawdowskie
- Szubin, m-ko w woj. gnieźnieńskim — 1089
- Szudlękie zob. Kulzany
- Szuja, wś — 1020
- Szukajnie, wś na Żmudzi — 493
- Szuneliszki, zaścianek w pow. kowieńskim — 528
- Szuneliszki, włoki w pow. grodzieńskim — 1010
- Szurynowo, dobra — 1065
- Szuskowo, derewnia w woj. smoleńskim — 961
- Szuszycki, wś w starostwie pińskim — 418
- Szuwejcje (Suwajcje), wś na Żmudzi — 935, 1006

- Szwawkszie (Szmawliszcie, Szwawkście),
wś w ciwuństwie birżyniańskim — 163,
777
- Szwecja — 72, 106, 178
- Szwenty, wś na Żmudzi — 760
- Szydłowicze (Szydłowiec), dobra w pow.
słonimskim — 867, 868
- Szytce, wś w pow. mozyrskim — 349
- Szytce, wś w pow. starodubowskim —
411
- Szyksznie, wś na Żmudzi — 682, 975
- Szylin, m-ko na Żmudzi — 827, 845
- Szymkiszk, wś w pow. wilkomierskim —
997
- Szyrwinty, jez. — 792
- Szyszów, dobra w pow. orszańskim — 867,
868
- Ściochy, wś w pow. orszańskim — 931
- Ślepie, wś w ciwuństwie birżyniańskim —
163, 777
- Śliskie, derewnia w woj. połockim — 954
- Świack, dobra w pow. grodzieńskim — 52
- Świnia, sieliszcz w woj. witebskim — 804
- Świsłocz, rz., prawy dopływ Berezyny —
599
- Tańki (Tanolki, Tanulki), dobra w woj.
połockim — 835
- Talucze (Tulucze), wś w ciwuństwie be-
rzańskim — 189
- Taranów, wś w pow. orszańskim — 109,
841
- Taraskino, służba w Mociezu — 993
- Tatarska, wś w pow. orszańskim — 990
- Tatarszczyzna zob. Owzodów Tatarszczy-
zna
- Taurogi (Tawrogi), dobra na Żmudzi —
186
- Tawrusy, wś w pow. grodzieńskim — 505
- Tczew (Czczow), m. w woj. pomorskim
— 761
- Tejkury, wś? — 1020
- Telatycze, dobra w woj. brzeskim — 722
- Telsze, m-ko na Żmudzi — 723
- Tendziagolskie (tędziagolskie) ciwuństwo
(powiat, włość), na Żmudzi — 462, 887
- Terakońce, folwarki w woj. wileńskim —
519
- Tędziagolska włość zob. tendziagolskie
ciwuństwo
- Tkaczowszczyzna, służba w woj. mściław-
skim — 586
- Tomaszewska włość, obok Lidy — 167
- Tonwy, dobra w woj. mińskim — 879
- Topalce zob. Tupalcy
- Topczyce, wś w pow. pińskim — 64
- Topory, dobra w woj. połockim — 909
- Torobojany, dobra w woj. witebskim —
804
- Torokanie, wś w woj. brzeskim — 125
- Toropeczany, wś w woj. połockim i witeb-
skim — 48
- Toruń, m. w woj. chełmińskim — 229,
590, 599, 601–603, 637, 638, 662, 671,
683, 787, 864
- Towstyki, sloboda w pow. rzeczyckim nad
Berezyną — 618
- Trabskie starostwo, w pow. oszmiańskim
— 710
- Trapionowo, derewnia w woj. połockim
— 922
- Traksedy zob. Naruszajcie
- Trocka, wś w starostwie bobrujskim —
602
- Trockie województwo — 6, 18, 20, 93,
131, 190, 205, 228, 246, 264, 285, 334,
341, 401, 416, 431, 446, 510, 531, 583,
628, 742, 743, 802, 808, 858, 859, 862,
888, 891, 920, 935, 965, 1018, 1072,
1103
- Trodziewicze, dobra w woj. połockim —
899
- Troszczany, folwark w pow. oszmiańskim
— 787
- Troszczany, wś w pow. oszmiańskim —
787
- Troszkany, wś w woj. wileńskim — 936
- Trubeck (Trubczewsk), dobra w pow. sta-
rodubowskim — 268
- Trumpajnie, wś na Żmudzi — 760

- Truncewsczyzna, dobra w woj. witebskim — 332
- Tryszczyno, pustosz w woj. połockim — 684
- Trzylesin, ws w ek. mohylowskiej — 122, 601
- Tucze, ws w ciwuństwie birżyniańskim — 163, 777
- Tuczna, ws w woj. brzeskim — 390, 643
- Tulniki (Tulwiki), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Tulajowo, horodyszcze w woj. smoleńskim — 452
- Tułowce zob. Tałowce
- Tumilowicze, dobra w pow. oszmiańskim — 282, 1086
- Tupalcy (Topalce), ws w pow. starodubowskim — 78, 572
- Turose, dobra w woj. połockim — 952
- Turowicze, ws w pow. mozyrskim — 351
- Turowlany, dobra — 738
- Turowle, dobra w woj. połockim — 991
- Turycz (Turzyszc, Turyszcz), ostrów w starostwie lubeckim — 534
- Turzec, dobra w pow. rzeczyckim — 587, 939, 940
- Turzec, uroczyszcze w pow. oszmiańskim — 1113
- Tuzowrany, dobra w pow. grodzieńskim — 708
- Twerskie, ciwuństwo na Żmudzi — 179
- Twibie, ws na Żmudzi — 882, 903
- Tworykowski (Tworychowski), ostrów w starostwie lubeckim — 534
- Tykocin, m-ko na Podlasiu — 29, 604, 905, 959
- Ubastów zob. Hubaszowo
- Uchów, ws w pow. rzeczyckim — 152
- Udryja, ws w woj. trockim — 524
- Udziaty, ws w woj. wileńskim — 936
- Ujazdów, pod Warszawą — 22, 348, 482, 802
- Ukraina — 895
- Ulanowskie wójtostwo, w ek. mohylowskiej — 398
- Ułanów zob. Lisiczyno Ułanów
- Ułuże, ws w pow. orszańskim — 931
- Unisłowska zob. Żmijowka
- Upicki powiat, w woj. trockim — 314, 650, 694, 869
- Upina, rz. — 996
- Upokój, dobra w woj. smoleńskim — 832
- Urbaniszki, ws w pow. wilkomierskim — 106
- Urniekie (Urwiokie), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Urwiokie zob. Urniekie
- Ustajcie, ws na Żmudzi — 734
- Usnarz, dobra w pow. grodzieńskim — 913
- Usochy zob. Hieronowa Dąbrowa
- Uszakowo, ws w woj. smoleńskim — 1009
- Uszakowska włość, w woj. smoleńskim — 1009
- Uszpelkie, ws na Żmudzi — 217, 425
- Uzpole, m-ko w pow. wilkomierskim — 314
- Uście, folwark w woj. połockim — 851
- Uzleknie (Użleknie), ws na Żmudzi — 935, 1006
- Uzła, dobra w pow. oszmiańskim — 846
- Użleknie zob. Uzleknie
- Varsavia — zob. Warszawa
- Wadowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Wadwa, rz. — 511
- Wakanów, dobra w woj. smoleńskim — 19
- Walczyn, jez. — 674
- Walmuża, ws w Inflantach — 3
- Wardawa, rz. — 723
- Wargienie, ws na Żmudzi — 882, 903
- Warszawa (Varsavia) — 3, 19–21, 23–41, 45, 47–49, 51, 52, 56, 61–63, 66–72, 74–76, 80, 83, 84, 90, 92–94, 104–106, 109–113, 117–123, 125, 128, 134–152, 154–156, 159, 161, 163, 164, 167, 168, 170–178, 180–183, 185–191, 195, 198–200, 204–213, 217, 219, 220–223, 225, 228, 234, 236–241, 243, 244, 247, 248,

- 253–263, 267–276, 279–283, 285–287, 289–297, 306, 307, 309–321, 325, 327, 331, 332, 335, 336, 341, 342, 345, 346, 347, 354, 356, 357, 360, 362, 368, 370, 372, 373, 375, 380, 385, 388–394, 397, 400–405, 409–415, 417–421, 424, 432–434, 436, 439–442, 444–452, 454–458, 460, 462–463, 465, 467, 468, 470, 471, 473, 477, 478, 483, 485–489, 492, 494–502, 504–506, 508–510, 512, 514, 517, 519, 520, 522, 525–527, 530, 534–536, 538–542, 546–566, 568–573, 575, 576, 578–585, 587–589, 592, 594, 595, 604–606, 608–613, 615–636, 639–643, 645–657, 660, 661, 663–670, 672–674, 682, 684–690, 693–703, 705–724, 726–735, 738–739, 741, 748–759, 761–765, 769–782, 784–786, 788, 790–794, 796, 797, 799–801, 803, 806–810, 812, 814, 816–817, 819–828, 841, 845, 852–858, 863–865, 867–870, 874, 877–880, 882, 887–892, 894, 896, 897, 900–903, 905–909, 911, 913–919, 921, 923–932, 934–938, 942–944, 951, 954–956, 960–969, 972–977, 980–983, 985–991, 994, 996–997, 999–1000, 1002, 1003, 1004, 1006, 1007, 1009–1015, 1018–1026, 1028, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1043–1045, 1047, 1048, 1050–1052, 1054–1059, 1061–1063, 1065, 1066, 1071, 1072, 1074, 1075, 1077–1080, 1082–1085, 1087, 1088, 1090–1093, 1095, 1096, 1098–1108, 1110–1112, 1114
- Warszawski powiat — 900
- Warty Stare zob. Egliszki
- Waszczażyn (Wasczaryn), dobra w woj. witebskim — 987
- Wasilewice, ws w pow. słonimskim — 249
- Wasilewice, ws w woj. połockim — 331, 566
- Wasiliskie starostwo, niegrodowe w pow. lidzkim — 811
- Wasiliszki, m–ko w pow. lidzkim
- Wasilków, m–ko w pow. grodzieńskim — 450
- Wasilowo (I), derewnia w woj. połockim — 922
- Wasilowo (II), derewnia w woj. połockim — 922
- Waszkowszczyzna zob. Waśkowicze
- Waszucin zob. Derewnia Waszucin
- Waśkowicze (Waśkiewicze, Waszkowszczyzna), ws w pow. starodubowskim — 78, 572, 1048
- Waśków, dobra w woj. smoleńskim — 90
- Węgry, ws na Żmudzi — 734
- Wendalowa, derewnia w woj. połockim — 686
- Wendeńskie województwo, w Inflantach — 3
- Wendziagolskie (wondziagolskie) ciuństwo, na Żmudzi — 68
- Wereszczewice, dobra w woj. smoleńskim — 206
- Werki, ws pod Wilnem — 610
- Wernihorodek, ws w woj. kijowskim — 895
- Wersnupy, ws w pow. kowieńskim — 746
- Wersoka (Wiersoki), dobra w pow. lidzkim — 294
- Wiadniki, dobra w woj. smoleńskim — 1056
- Wiazek, dobra w pow. mozyrskim — 617, 812
- Wiazie, ws w pow. orszańskim — 581
- Wiazie Mniejsze, dobra w pow. orszańskim — 533
- Wiazyń, dobra w woj. mińskim — 303
- Wiązowiec (Więzowiec), dobra w pow. słonimskim — 867, 868
- Wicinówka, ws w pow. słonimskim — 249
- Wideniany, ws w pow. lidzkim — 294
- Wideniański trakt, w pow. lidzkim — 294
- Widucie, dobra w pow. brasławskim — 992
- Widugiry, ws w woj. trockim — 431
- Widukle, dobra na Żmudzi — 448
- Widuklewski powiat, na Żmudzi — 448
- Widzigiry, ws w pow. grodzieńskim — 505

- Widziniszki Murowane, dobra w woj. wileńskim i pow. wilekomierskim — 210
- Wiechra, rz. — 412
- Wiegień, ziemia w woj. połockim — 686
- Wiejeńskie wójtostwo, w pow. orszańskim — 138
- Wiejeniec, derewnia w woj. połockim — 954
- Wiekany, ws w woj. trockim — 416
- Wiekzniany (Weksniany), ośrodek ciwuństwa na Żmudzi — 163, 777
- Wiekzniański dwór, na Żmudzi — 935
- Wiekznie, m-ko na Żmudzi — 935, 1006
- Wielitecz (Wieliteć), grunt w starostwie lubeckim — 534
- Wielka, rz. — 686
- Wielki Unisłów, jez. — 736
- Wielkie Dyrwiany zob. Dyrwiany Wielkie
- Wielkie Klany, dobra w pow. orszańskim — 387
- Wielkie Księstwo Litewskie (Księstwo Litewskie, Litwa, Magnus Ducatus Lituanie, Rzeczpospolita Wielkiego Księstwa Litewskiego) — 1, 5, 9, 28, 41, 47, 53, 65, 68, 69, 71, 72, 74, 90, 93, 105, 107, 117, 123, 129, 144, 174, 186, 202, 210, 242, 259, 269, 279, 281, 286, 292, 303, 315, 334, 357, 358, 373, 378, 380, 388, 391, 408, 416, 418, 419, 431, 435, 437, 451, 473, 478, 486, 502, 506, 507, 514, 530, 536, 569, 578, 579, 583, 584, 589, 604, 607, 609, 626, 654, 655, 667, 677, 679, 683, 703, 707, 738, 741, 747, 748, 754, 755, 757, 764, 770, 792, 794, 799, 804, 806, 816–818, 828, 860, 867, 868, 875, 883, 892, 894, 904, 907, 913, 925, 958, 981, 991, 1002, 1005, 1007, 1016, 1019, 1020, 1080, 1083, 1094, 1097, 1102, 1103, 1114
- Wielkie Siolo, dobra w pow. oszmiańskim — 267
- Wielkie Siolo, ws w woj. witebskim — 278
- Wielkie Siolo zob. Plosowicze
- Wielkozniański dwór, w ciwuństwie birżniańskim — 1006
- Wielońska (wieluńska) dzierzawa (starostwo), na Żmudzi — 435, 634, 733
- Wieloński (wieluński) powiat, na Żmudzi — 688, 753, 900
- Wieloński trakt, na Żmudzi — 904
- Wieluczany (Wielużany), ws w pow. oszmiańskim — 424
- Wieprzynka (Wieprenka), rzeczka — 452
- Wierczeje, ws w woj. połockim — 331
- Wiercieja, rz. — 258
- Wierkudy, folwark w woj. połockim — 991
- Wiersznupie (Wiersupie), dobra w pow. kowieńskim — 1037
- Wiersoki zob. Wersoka
- Wierszule, wójtostwo na Żmudzi — 915
- Wierzbołów, m-ko i starostwo w pow. kowieńskim — 1111
- Wierzchowicze, m-ko w woj. brzeskim — 2, 129, 297, 464
- Wierzchowicze, ws w woj. smoleńskim — 1009
- Wiesniki, dobra w woj. połockim — 847
- Wieszki, ws w woj. brzeskim — 844
- Wieszwiańskie ciwuństwo, na Żmudzi — 724
- Wietlicki stan, w woj. smoleńskim — 678
- Wietoszczyzn, dobra w woj. smoleńskim — 1055
- Więckowszczyzna zob. Rezany Więckowszczyzna
- Więzowiec zob. Wiązowiec
- Wiktorowo, dobra w woj. smoleńskim — 678
- Wilejka, ws w ek. mohylowskiej — 366
- Wilejkiów (Wilejkowo), ws na Żmudzi — 634
- Wileński gościniec — 429
- Wileński zamek — 1080, 1107
- Wileńskie województwo — 22, 54, 185, 210, 224, 355, 519, 520, 623, 624, 709, 756, 775, 792, 793, 824, 852, 936, 951, 1027, 1029, 1094, 1102

- Wilkajcie, wś na Żmudzi — 493
 Wilkijska włość, na Żmudzi — 693, 758
 Wilkijski (willupski) trakt — 758
 Wilkijskie leśnictwo — 35
 Wilna, rz. — 592, 1045
 Wilno, m. wojewódzkie, stolica WKsL — 5, 58, 126, 129, 132, 135, 172, 316, 444, 450, 506, 531, 552, 588, 592, 633, 636, 696, 710, 825, 860, 861, 863, 878, 879, 924, 939, 940, 967, 980, 981, 986, 1016–1018, 1029, 1030, 1032, 1045, 1049, 1064, 1081, 1094, 1096, 1102, 1103
 Wiluniszki, wś w woj. trockim — 246
 Wilkomierski powiat, w woj. wileńskim — 99, 106, 176, 210, 312, 314, 320, 511, 542, 675, 695, 997, 1000
 Wilkomierz, m. powiatowe — 314
 Winca, rz. — 449
 Wigrany, zaścianek i obręb w leśnictwie mereckim — 190
 Wioteski, wś w pow. starodubowskim — 572
 Wirgienie zob. Wizginie
 Wiroczyszcz, staw w Słonimie — 779
 Wirsztul, wś na Żmudzi — 915
 Wisła, rz. — 961
 Wistycze, dobra w woj. brzeskim — 901
 Wiszniówka, dobra w pow. oszmiańskim — 326
 Wiśniówka, dobra w pow. mozyrskim — 812
 Witacz, rz. — 817
 Witeczówka, wś w starostwie pińskim — 455
 Witebsk, m. wojewódzkie — 101, 332, 651, 804
 Witebskie województwo — 48, 118, 150, 194, 198, 199, 219, 231, 232, 242, 250, 255, 256, 278, 297, 318, 332, 342, 347, 395, 466, 614, 651, 680, 804, 868, 886, 943, 953, 987, 1031
 Wizginie (Wirgienie), wś na Żmudzi — 217, 425
 Wizajny, m–ko w pow. grodzieńskim — 672, 679
 Wizajńskie (wizańskie) starostwo, niegrodowe w pow. grodzieńskim — 1033
 Władysławów, m–ko na Żmudzi — 56
 Właskowo, derewnia w woj. połockim — 922
 Włodzimierski powiat, w woj. wołyńskim — 1030
 Wmickina [?], wś w woj. smoleńskim — 452
 Wnukowicze, dobra w pow. starodubowskim — 585, 908
 Wojciechuny, wś na Żmudzi — 733
 Wojgowo, wś w woj. trockim — 416
 Wojsznarowicze, wś w pow. słonimskim — 10, 12
 Wojszkini, wś w pow. oszmiańskim — 622
 Wojtkibole, wś w woj. trockim — 431
 Wojtkowicze, wś w pow. wołkowyskim — 375
 Wojtkuny, wś w woj. wileńskim — 624
 Wolborz — 129
 Wolska zob. Iwolska
 Wolczki, dobra w pow. rzeczyckim — 88
 Wolczuny, wś w pow. słonimskim — 10, 12
 Wołczyłowicze, wś w pow. lidzkim — 735
 Wołdziki, wś w pow. oszmiańskim — 368
 Wołkowade, wś w woj. smoleńskim — 950
 Wołkowysk, m. powiatowe — 970, 1083
 Wołkowyski powiat, w woj. nowogródzkim — 9, 223, 375, 564, 737, 868, 880, 939
 Wołkowyskie starostwo, grodowe w woj. nowogródzkim — 1083
 Wołoskowicze, dobra w pow. rzeczyckim — 396, 509
 Wołosowicze, dobra w pow. mozyrskim — 521, 776
 Wołotawki, dobra w woj. połockim — 830
 Wołotki zob. Zbrodziewiczze Wołotki
 Wołpa, m–ko w pow. wołkowyskim, ośrodek starostwa niegrodowego — 666, 867
 Wołowicze, wś w starostwie pińskim — 455

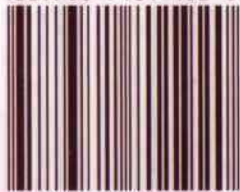
- Wołyńskie województwo — 1030
 Wonchy, derewnia w woj. smoleńskim — 698
 Wondolowo, pustosz w woj. połockim — 993
 Wondziagolskie ciwuństwo zob. wendziagolskie
 Woratyczyn (Woratyszyn), dobra w woj. smoleńskim — 463
 Worona (Woronna), dobra w woj. wileńskim — 1102
 Woroniany, ws w pow. grodzieńskim — 727
 Woroniowo, dobra w woj. smoleńskim — 958
 Worotyń Wiaziński (Worotyń Wiażyński, Woroten Wieżyński, Woroten Wiaziński), ziemia w pow. orszańskim — 581
 Worotyszyn, dobra w woj. smoleńskim — 828
 Wosiczanka, ws w woj. brzeskim — 62
 Wosiejów? (Osiejów?), ws w woj. witebskim — 278
 Wostromeczenie, dobra w woj. brzeskim — 356
 Wowery, ws na Żmudzi — 935, 1006
 Wowkowo, dobra w woj. smoleńskim — 806
 Wozgincie Rustejki, dobra na Żmudzi — 1035
 Wólka, ws w woj. mścisławskim — 191
 Wólka (Wulka), ws w starostwie słonimskim — 454
 Wrotniszki, włóki w woj. trockim — 246
 Wrublewska, ws w pow. orszańskim — 931
 Wsielub, dobra w woj. nowogródzkim — 506
 Wuhol Łazarowski, pustosz w woj. smoleńskim — 996
 Wujława, ws w pow. orszańskim — 931
 Wulka zob. Wólka
 Wyciechowskie pole, w starostwie łojowskim — 817
 Wyczółków (Wyczółki), ws w ek. brzeskiej — 763, 1007
 Wydry (Wydryż) Małe, dobra w woj. witebskim — 297, 943
 Wydry (Wydryż) Wielkie, dobra w woj. witebskim — 297, 943
 Wydrzyce, slobódka w starostwie jeziernym, w woj. witebskim — 194
 Wygryszki, ws w woj. trockim — 431
 Wylaskie jez., w pow. pińskim — 79
 Wylaskie siolo, w pow. pińskim — 79
 Wylazy, ws w starostwie pińskim — 418
 Wylkowyski (Wółkowyski, Wylkowyszki), m-ko w pow. kowieńskim — 970
 Wypów, dobra w woj. smoleńskim — 1071
 Wyrwicz, rz. — 163, 777
 Wysockowszczyzna, grunt w pow. oszmiańskim — 1113
 Wysoki Dwór, dobra w woj. trockim — 935
 Wysokie, ws w pow. starodubowskim — 307, 419
 Wysokie, ws w pow. pińskim — 739
 Wystryków, dobra w pow. starodubowskim — 1047, 1091
 Wyszki, ws w ek. brzeskiej — 643
 Wyszowo, ws w pow. orszańskim — 836
 Zabahowo, ws w woj. połockim — 964
 Zabierz, dobra w pow. pińskim — 941
 Zabłocie zob. Laskowicze
 Zabłocie, uroczyszcze w woj. smoleńskim — 1038
 Zabłudów (Zabludowie), m-ko w pow. grodzieńskim — 165
 Zabobinie, dobra w woj. smoleńskim — 343
 Zabołocie, ws w woj. smoleńskim — 1009
 Zabołocie Bruszkowszczyzna, folwark w woj. mińskim — 962
 Zaborze, dobra w woj. połockim — 988
 Zaborze, zaścianek w ek. mohylowskiej — 994
 Zaborze Prokszenice (Proksienice), dobra w pow. orszańskim — 757
 Zabrychowo zob. Zachryckowo

- Zabrzewski zob. Zebrzyski
- Zabyczanie alias Muryńbor (Muryńbez),
dobra w woj. mścisławskim — 237, 660
- Zachale, wś w woj. nowogródzkim — 433
- Zachryćkowo (Zabrychowo), wś w pow.
słonimskim — 10, 12
- Zaczernicze, dobra w woj. witebskim —
943
- Zadnieprze — 1112
- Zagajcie, wś na Żmudzi — 935, 1006
- Zagrodniki, wś w pow. pińskim — 941
- Zahale, wś w pow. mozyrskim — 251
- Zahusino, dobra w woj. smoleńskim —
874
- Zajelenie, wś w pow. pińskim — 941
- Zakorotkie (Zakrotki), uroczyszcze w Pe-
tryżycach, w pow. orszańskim — 569
- Zagrońnica, wś w ek. kobryńskiej — 47
- Zakusze, wś w pow. orszańskim — 985
- Zalesie, derewnia w woj. połockim — 954
- Zalesie, dobra w woj. połockim — 959
- Zalocza [?], pustosze w woj. smoleńskim
— 452
- Zaleskowszczyzna, dobra w woj. trockim
— 228
- Zaleszczyno, dobra w woj. mińskim —
302
- Zalimowo, derewnia w woj. połockim —
922
- Zaliszki, siolo w pow. upickim — 966
- Zaluszce, dobra w woj. smoleńskim —
919
- Zamoroczenie, wś w starostwie pińskim
— 455
- Zamość, m. w woj. ruskim — 278, 366,
367
- Zankowo, derewnia w woj. smoleńskim
— 961
- Zankowszczyzna, folwark w woj. mścisław-
skim — 76
- Zapieszce (Zapieszcze), grunt w starostwie
lubeckim — 534
- Zapole, sad w woj. mścisławskim — 480
- Zapole, dobra w pow. mozyrskim — 619,
728, 807
- Zaprudzie, dobra w woj. smoleńskim —
133
- Zaprudzie, wś w pow. oszmiańskim —
815
- Zarawkowo, derewnia w woj. połockim
— 922
- Zarezie, wś w ek. mohylowskiej — 398
- Zarudzie, wś w pow. pińskim — 1108,
1109
- Zarzeckie wójtostwo, w starostwie słonim-
skim — 454
- Zasław, m-ko w woj. mińskim — 913,
926, 998, 1000
- Zaszkowo, wś w woj. smoleńskim — 950
- Zawalipucie, wś w pow. starodubowskim
— 411
- Zawerże (Zawerezie), dobra w woj. po-
lockim — 335
- Zawierze, dobra w pow. brasławskim —
299
- Zazierze, dobra w woj. witebskim — 297,
943
- Zborów, m-ko w woj. ruskim — 2, 864
- Zbrodziejewice Wołotki, wś w woj. połoc-
kim — 798
- Zdzięciół (Dzięciół), dobra w pow. słonim-
skim — 867, 868
- Zdzitowska dzierzawa, w pow. słonimskim
— 844
- Zebrzyski (Zabrzewski) folwark — 37
- Zelaje, dobra w pow. orszańskim — 147
- Zelale, służby w woj. mścisławskim — 325
- Zelco, sieliszcz w woj. witebskim — 804
- Zelwa, dobra w pow. wolkowskim — 868
- Zemborzyce (Żęborzyce, Zembrowice,
Żębrowice), wś w woj. lubelskim — 4,
172
- Zerespieja, dobra w woj. smoleńskim —
831
- Zielki, dobra w woj. połockim — 1044
- Ziemia inflantska zob. Inflanty
- Zienino, wś w woj. smoleńskim — 1009
- Ziewaki, wś w pow. starodubowskim —
307
- Ziubiki, wś na Żmudzi — 935, 1006

- Zkazdub, wś w ek. grodzieńskiej — 530
 Złaukuty, dobra w woj. wileńskim — 756
 Złoty (Złotę), dobra w pow. pińskim — 523
 Zokiszki, wś w pow. wilkomierskim — 542
 Zorowlowo, derewnia w woj. połockim — 954
 Zowo, dobra w woj. smoleńskim — 1071
 Zubarowo, derewnia w woj. smoleńskim — 721
 Zudy, derewnia w woj. połockim — 687
 Zudzice (Zudzyce), służba w woj. mściławskim — 527
 Zukowice, wś — 676
 Zuśna, wś w ek. grodzieńskiej — 530
 Zuzerki, dobra w woj. mińskim — 648
 Zwierzany, wś w pow. grodzieńskim — 713
 Zwoniec, dobra w pow. rzeczyckim — 396
 Zyburtany, wś w woj. wileńskim — 623
 Zygwolskie (segewoldskie) starostwo, w Inflantach — 394
 Żytajcie, wś w ciuwnstwie birżyniańskim — 163, 777
 Zynce, wś w pow. kowieńskim — 934
 Żytnowicze, wś w pow. pińskim — 568
 Żywoloka, dobra w woj. połockim — 988, 1098
 Żakowo zob. Żukowo
 Żarnówka, dobra i m–ko w woj. smoleńskim — 507
 Żedejkańska dzierżawa zob. żydejkańska
 Żelce, wś w woj. witebskim — 118
 Żeleźnica alias Berezytnia (Berozytnia, Bereżytnie), dobra w woj. mściławskim — 237, 660
 Żerebcy, służby we wsi Trockiej w starostwie bobrujskim — 602
 Żilie zob. Żylie
 Żmijowka alias Unisłowka, dobra w pow. rzeczyckim — 736
 Żmudzie starostwo — 260, 493
 Żmudź (Żmudzkie Księstwo, żmudzka ziemia, Samogitia) — 16, 19, 35, 36, 45, 69, 128, 130, 179, 186, 189, 217, 291, 316, 373, 381, 425, 448, 461, 462, 471, 483, 549, 551, 574, 608, 634, 640, 677, 682, 688, 693, 704, 706, 723, 724, 733, 734, 753, 758, 760, 777, 778, 827, 845, 882, 887, 896, 897, 900, 903, 904, 915, 935, 975, 1006, 1019, 1026, 1035, 1040, 1041, 1053, 1068, 1094, 1111
 Żodziszki, dobra w pow. oszmiańskim — 941
 Żostowta alias Sostuśnie, dobra na Żmudzi — 753
 Żośleńska dzierżawa, w woj. trockim — 20
 Żółkin, wś w starostwie pińskim — 455
 Żuchowicze, dzierżawa — 48
 Żuki, młyn w leśnictwie kuźnickim — 727
 Żukowicze, sieliszczce w woj. witebskim — 804
 Żukowo (Żakowo) Łyzy (Łyży), dobra w woj. mściławskim — 527
 Żurawlowa, derewnia w woj. połockim — 686
 Żurowicze (Żurowice), dobra w pow. słonimskim — 866, 1001
 Żwaniec — 125
 Żydejkańska (żedejkańska) dzierżawa, w pow. upickim — 694
 Żylie (Żilie), wś w pow. orszańskim — 504
 Żyrwiny, dobra w woj. trockim — 1072
 Żyżma, rz. — 594

ISBN 83-7181-192-8

WYDAWNICTWO

—**DiG**